

МЕСЕЧЕН БЮЛЕТИН

за цените на едро на хранителни продукти на стоковите тържища в България

Анализът на цените на едро на храните през месец януари 2016 г. показва, че пазарът остава спокоен, без драстични отклонения в двете посоки. През първия месец на годината търговската активност намалява, като се запазват типичните сезонни тенденции при движението на цените основно на плодовете и зеленчуците.

1. Хранителни стоки

През м. януари цените на едро на хранителните стоки се движат около нивата от м. декември, като се наблюдава слабо изразена обща тенденция на спад на стойностите.

Леко движение надолу от 4% е отчетено при цената на ориза, намалението на цените на месечна база на брашното, фасула и олиото е 1-2%, а цените на захарта и яйцата през януари са без промяна спрямо предходния месец. (табл. 1 и фиг. 1,2,3,4,5,6 и 7)

Цените на млечните произведения също остават относително стабилни, като колебанията при тях спрямо м. декември са около и под 1%. Лек спад от 4% има при цената на кравето масло. (фиг. 10 и 11)

Общата тенденция при движението на цените на месото и месните произведения през януари е слабо изразена низходяща, като отчетеното намаление на месечна база е в диапазона 1 – 4%. (фиг. 8 и 9)

Спрямо същия месец на миналата година при цените на едро на някои хранителните стоки се наблюдава възходящ тренд, изразен най-силно при олиото и захарта, които поскъпват на годишна база с 14%. Причина за поскъпването на тези стоки на годишна база е наблюдаваното покачване на цените им през годината. Незначително поскъпване на годишна база от 6% (1ст./бр.) има при яйцата. (табл. 1 и фиг. 12)

Промяната на цената на ориза на годишна база се движи около 6%, а цената на брашното се доближава до нивото от същия месец на миналата година.

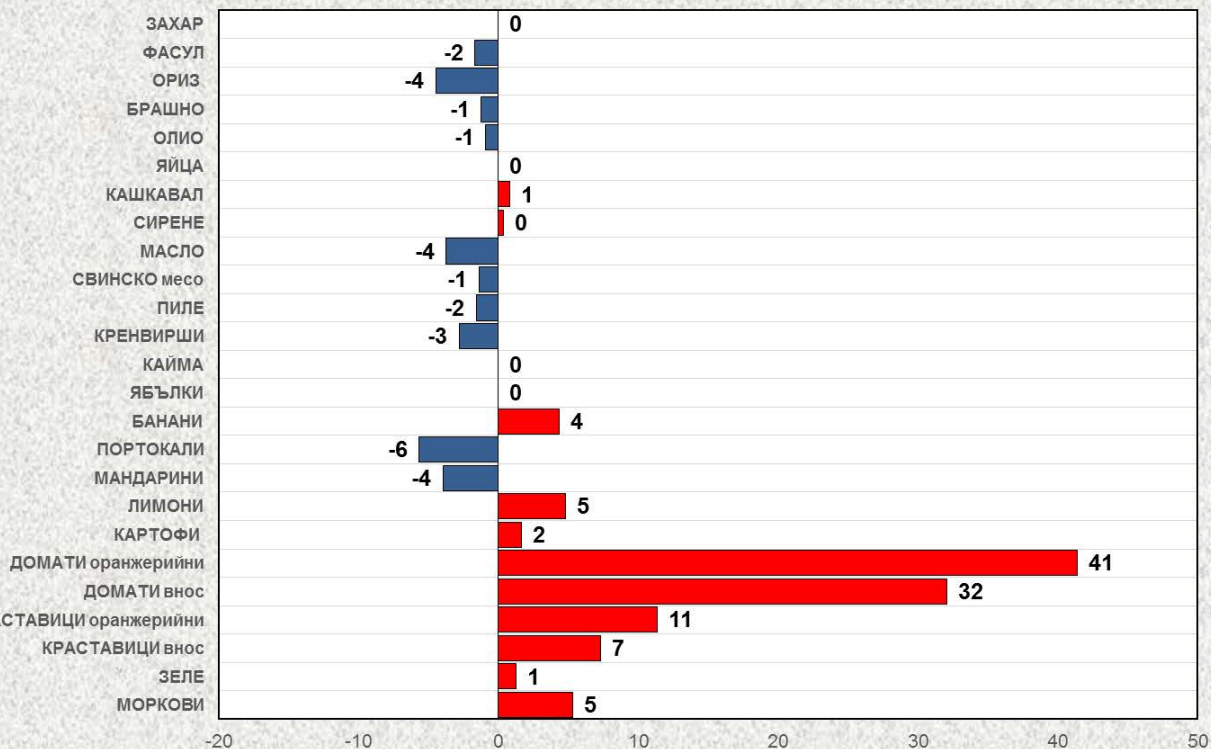
За пореден месец е отчетен спад на цената на фасула, като през януари поевтиняването му на годишна база е 27%.

Цените на всички млечни и месни произведения, предмет на този анализ са по-ниски, като поевтиняването им на годишна база е в диапазона 2 – 9%. (табл. 1 и фиг. 12)

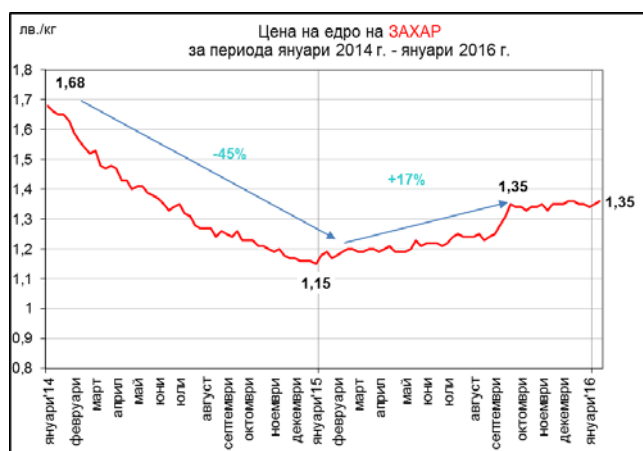
СТОКА	декември'15	януари'16	промяна в%	промяна в лв.	януари'15	промяна в%	промяна в лв.
	цена	цена			цена		
ЗАХАР	1,35	1,35	0,0	0,00	1,18	14,4	0,17
ФАСУЛ	3,00	2,95	-1,7	-0,05	4,03	-26,8	-1,08
ОРИЗ	2,01	1,92	-4,5	-0,09	2,05	-6,3	-0,13
БРАШНО	0,82	0,81	-1,2	-0,01	0,82	-1,2	-0,01
ОЛИО	2,20	2,18	-0,9	-0,02	1,91	14,1	0,27
ЯЙЦА	0,19	0,19	0,0	0,00	0,18	5,6	0,01
КАШКАВАЛ	9,73	9,81	0,8	0,08	10,37	-5,4	-0,56
СИРЕНЕ	5,39	5,41	0,4	0,02	5,60	-3,4	-0,19
МАСЛО	1,34	1,29	-3,7	-0,05	1,41	-8,5	-0,12
СВИНСКО месо	7,24	7,14	-1,4	-0,10	7,32	-2,5	-0,18
ПИЛЕ	3,81	3,75	-1,6	-0,06	3,86	-2,8	-0,11
КРЕНВИРШИ	4,65	4,52	-2,8	-0,13	4,54	-0,4	-0,02
КАЙМА	4,70	4,70	0,0	0,00	4,72	-0,4	-0,02
ЯБЪЛКИ	1,01	1,01	0,0	0,00	0,97	4,1	0,04
БАНАНИ	2,07	2,16	4,3	0,09	2,05	5,4	0,11
ПОРТОКАЛИ	1,06	1,00	-5,7	-0,06	1,07	-6,5	-0,07
МАНДАРИНИ	1,27	1,22	-3,9	-0,05	1,30	-6,2	-0,08
ЛИМОНИ	1,86	1,95	4,8	0,09	1,64	18,9	0,31
КАРТОФИ	0,61	0,62	1,6	0,01	0,50	24,0	0,12
ДОМАТИ оранжерийни	1,81	2,56	41,4	0,75	2,16	18,5	0,40
ДОМАТИ внос	1,62	2,14	32,1	0,52	2,09	2,4	0,05
КРАСТАВИЦИ оранжерийни	2,11	2,35	11,4	0,24	2,26	4,0	0,09
КРАСТАВИЦИ внос	1,64	1,76	7,3	0,12	1,83	-3,8	-0,07
ЗЕЛЕ	0,79	0,80	1,3	0,01	0,82	-2,4	-0,02
МОРКОВИ	0,75	0,79	5,3	0,04	0,81	-2,5	-0,02

Таблица 1

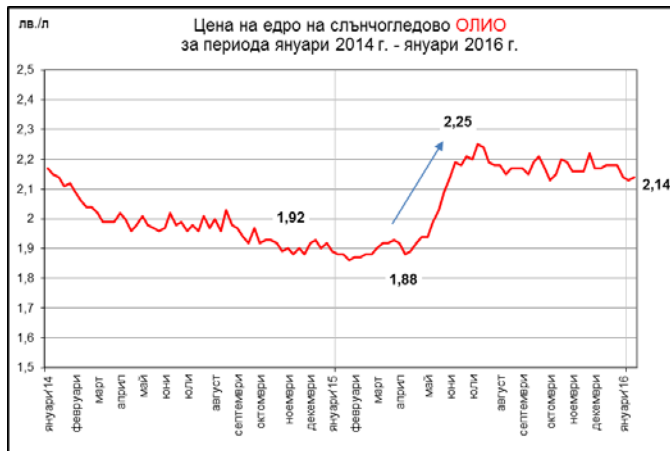
Промяна на цените на едро през м. **януари 2016 г.**
спрямо м. **декември 2015 г.** в проценти

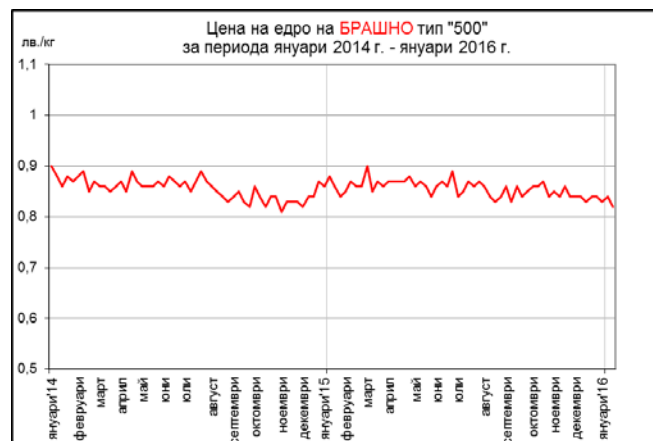
Фигура 1

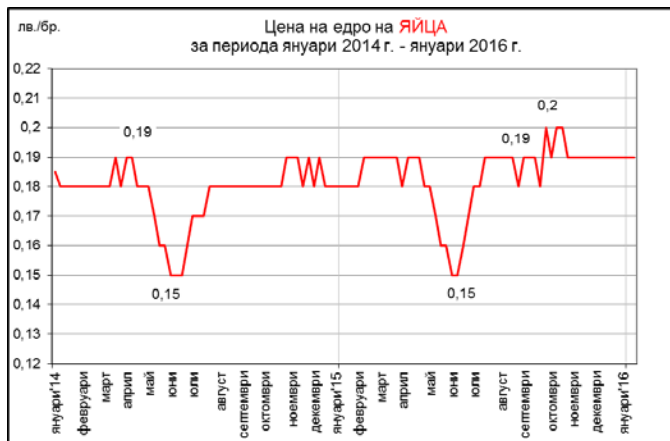
Фигура 2

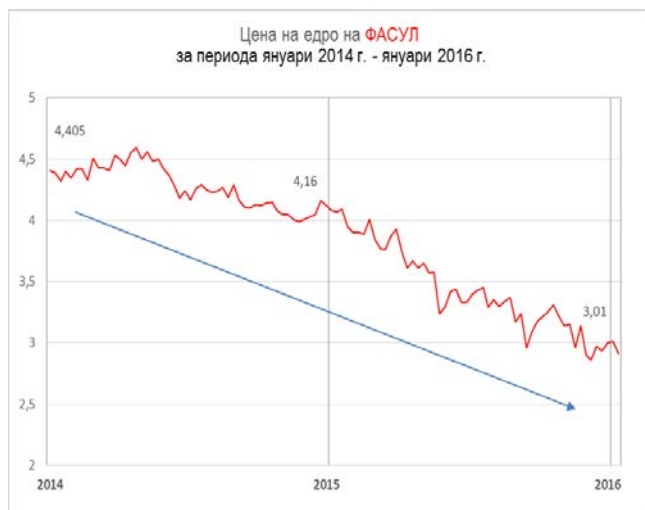
Фигура 3

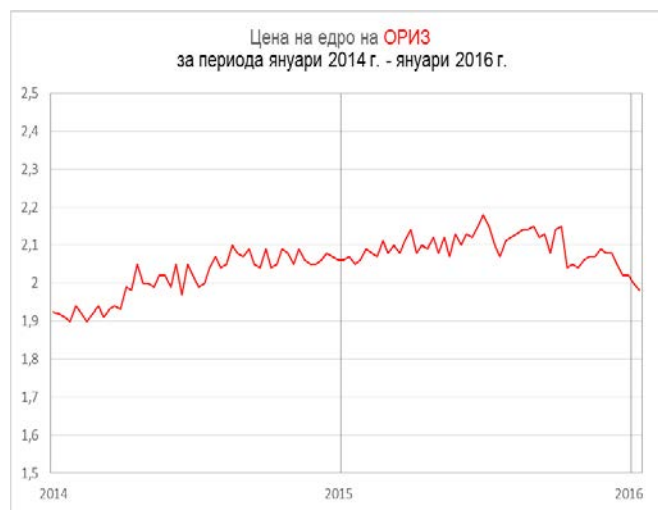
Фигура 4

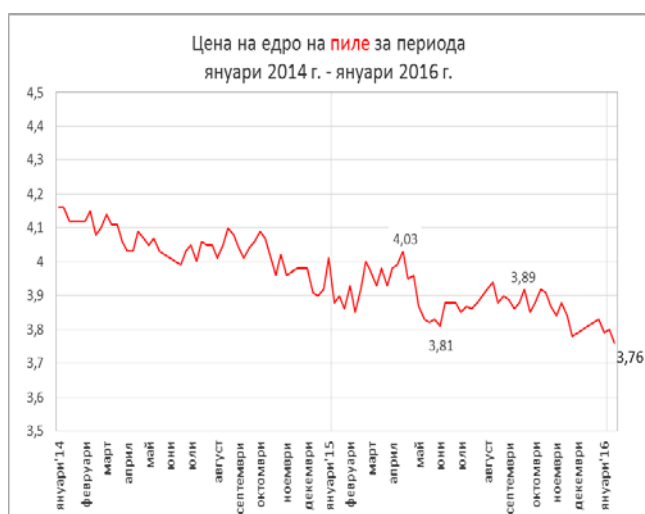
Фигура 5

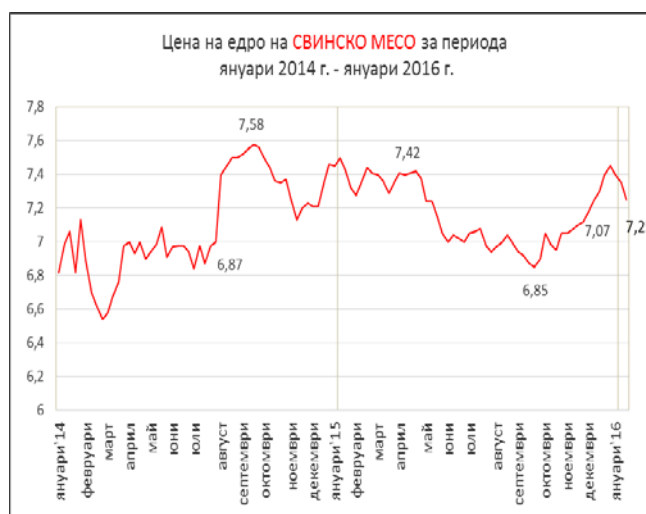
Фигура 6

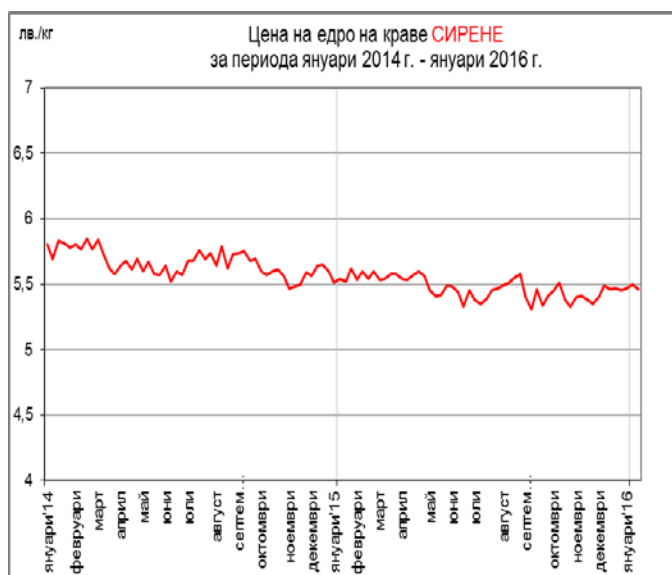
Фигура 7

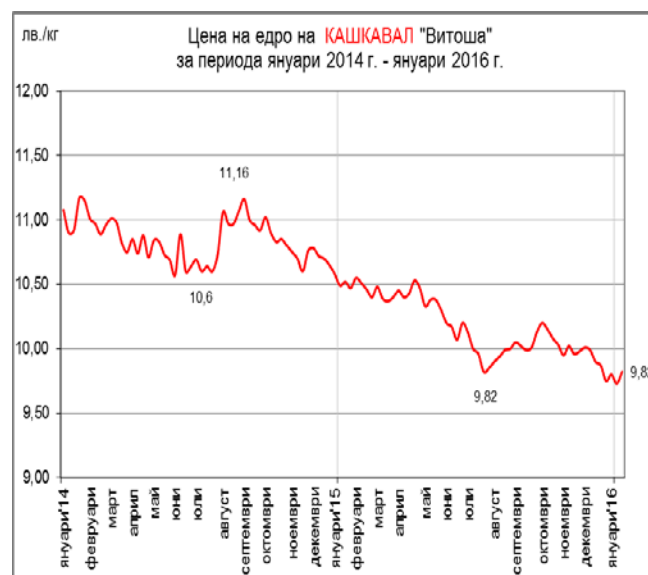
Фигура 8

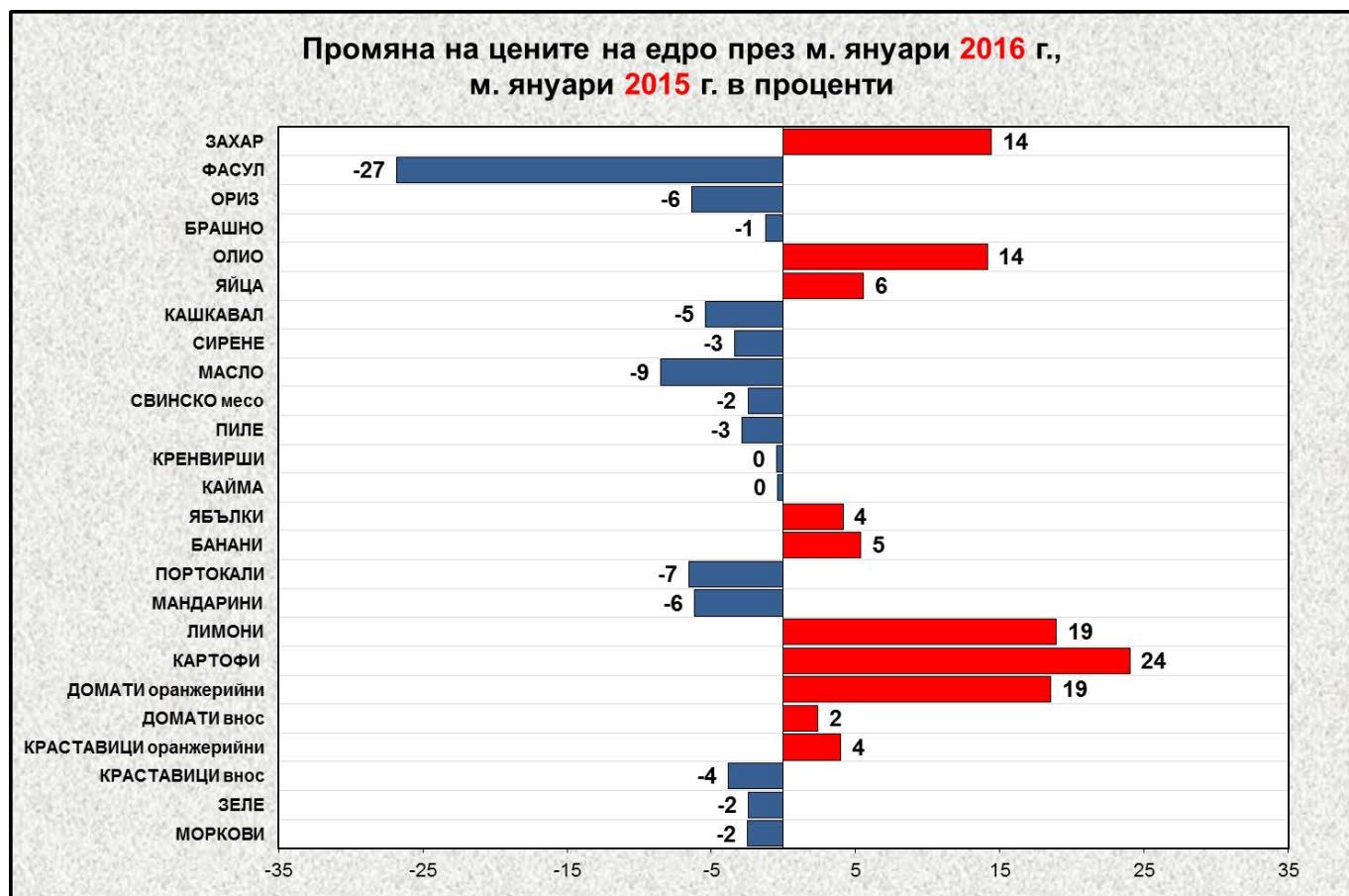
Фигура 9

Фигура 10

Фигура 11

Фигура 12

2. Плодове и зеленчуци

През м. януари спрямо м. декември се наблюдава поскъпване на всички зеленчуци, предмет на този анализ. При цените на плодовете се наблюдават разнопосочни тенденции, но измененията на стойностите са в тесни граници. (табл. 1 и фиг.1)

Най-голям ръст на месечна база е отчетен при цените на домати, като българските оранжерийни домати поскъпват с 41%, а домати от внос съответно с 32%. Поскъпването през месеца на краставиците е в диапазона 7 – 11%.

На пазара през м. януари преобладават основно домати и краставици от внос, а цените на вносните зеленчуци почти цялостно са по-ниски от цените на българските зеленчуци. (фиг.13 и 14)

Сравнително по-слабо изразен ръст на цените на месечна база е отчетен при картофите и зелето (1-2%) и при морковите (5%) (фиг.15 и 16)

При цените на плодовете има ръст на месечна база при бананите и лимоните (4-5%), а портокалите и мандарините поевтиняват спрямо предходния месец с 4-6%. (фиг. 17,18,19 и 20)

В сравнение със същия месец на миналата година цените на плодовете и зеленчуците имат разнопосочни тенденции. (табл.1 и фиг.12)

По-сериозно поскъпване спрямо същия месец на миналата година има при картофите 24% и при оранжерийните домати – 19%.

Леко движение нагоре през тази година е регистрирано при оранжерийните краставици и домати от внос.

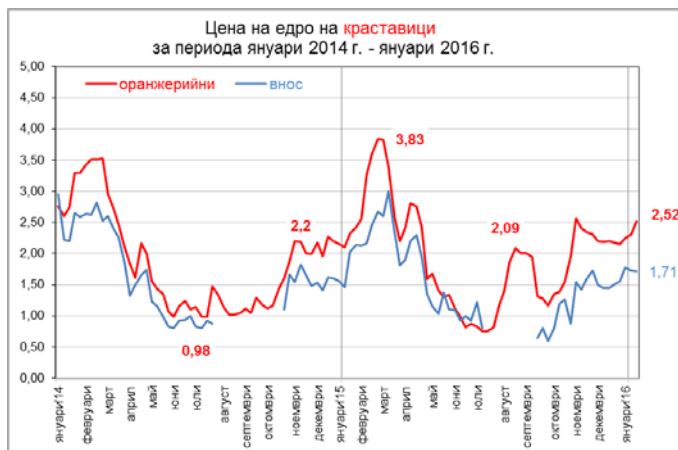
Спад на цените на годишна база с 2-4% се наблюдава при краставиците от внос, зелето и морковите.

Цените на ябълките и бананите през тази година са по-високи, като поскъпването им на годишна база е 4 – 5%, а при цената на лимоните е регистрирано сериозно поскъпване на годишна база от близо 20%.

Цените на портокалите и мандарините бележат спад спрямо миналата година с 6 – 7%.

Фигура 13

Фигура 14

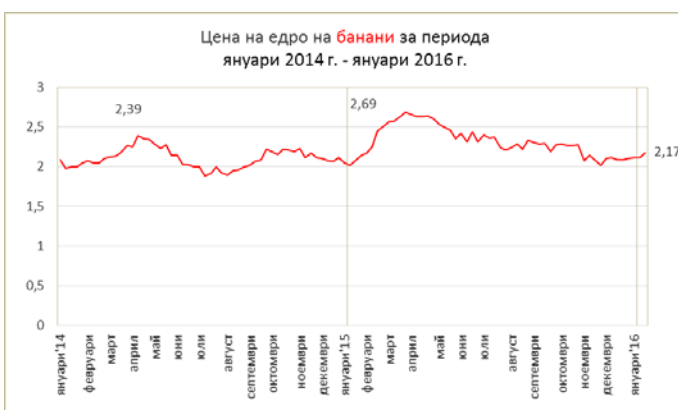
Фигура 15

Фигура 16

Фигура 17

Фигура 18

Фигура 19

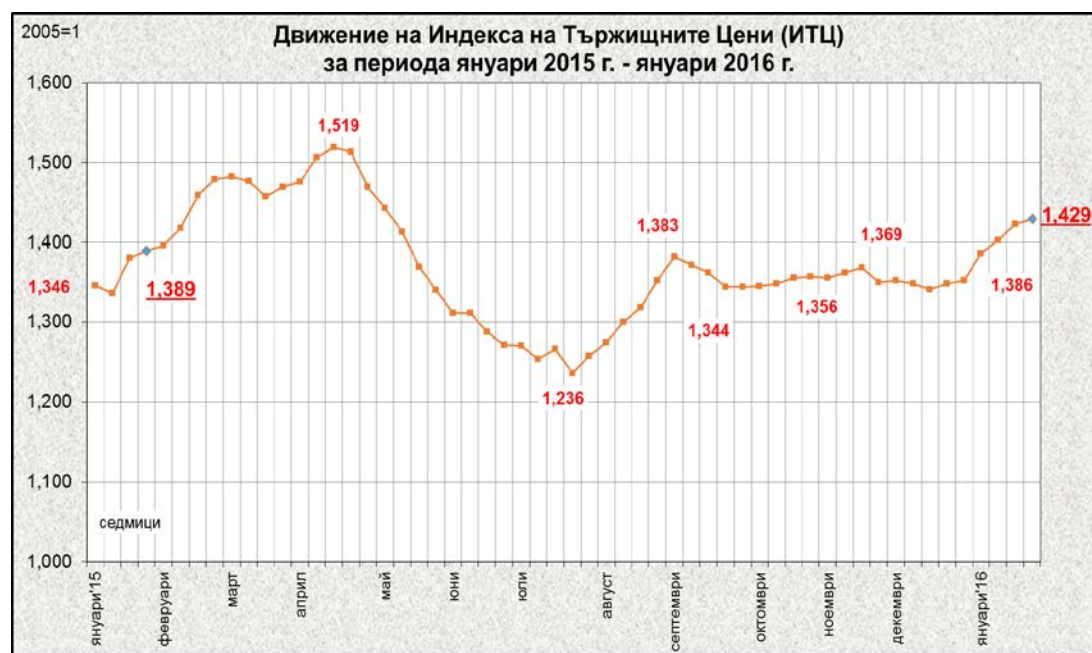

Фигура 20

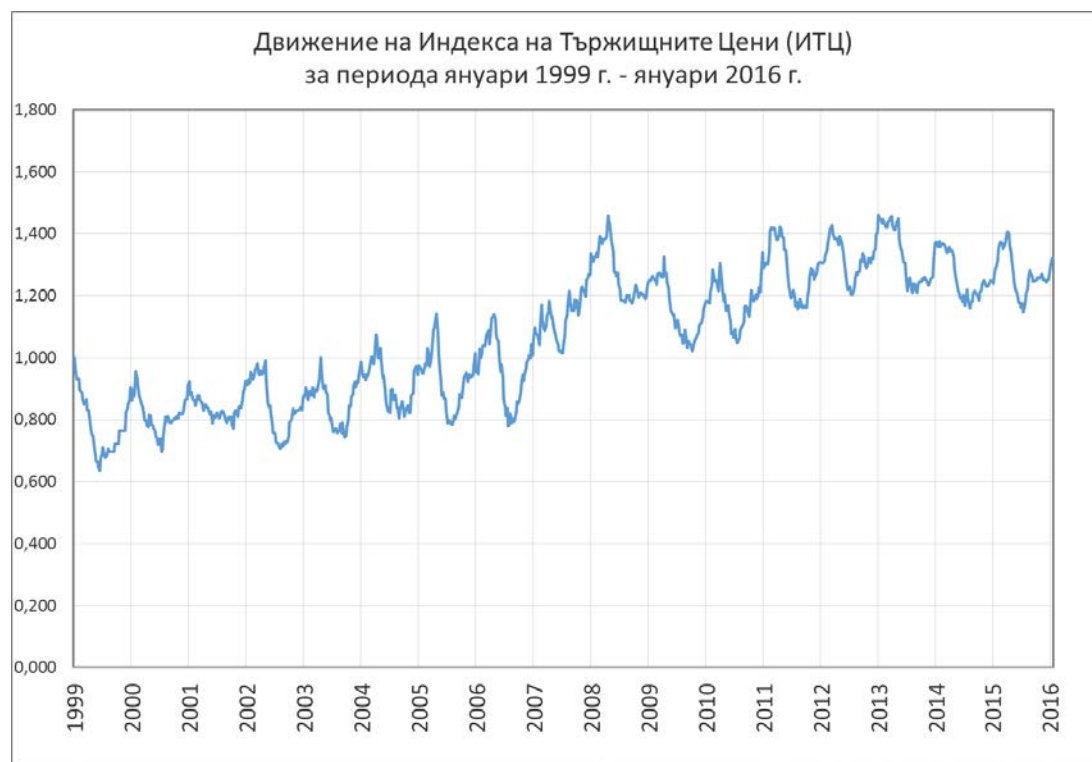
3. Движение на Индекса на Тържищните Цени (ИТЦ)

През м. януари кривата на Индекса на Тържищните Цени запазва възходящия си тренд, който наблюдавахме от средата на м. декември. Върху покачването на стойностите на индекса през този период влияние оказва поскъпването на сезонните стоки, в най-голяма степен на зеленчуците. В края на януари индексът стъпва на ниво от 1.429 пункта. Повишаването на стойностите през м. януари е 3%.

Като цяло кривата на индекса пред януари 2016 г. повтаря тенденцията от същия месец на миналата година, но се стабилизира на по-високо ниво, като повишението на стойностите на годишна база е 3%. (фиг.21 и 22)

Фигура 21

Фигура 22

МЕСЕЧЕН БЮЛЕТИН

за цените на едро на хранителни продукти на стоковите тържища в България

Анализът на цените на едро на храните през месец февруари 2016 г. показва, че пазарът остава спокоен, без драстични отклонения в двете посоки, като се запазват типичните сезонни тенденции при движението на цените основно на плодовете и зеленчуците.

1. Хранителни стоки

През м. февруари пазарът на едро на храни остава сравнително спокоен със задържане на цените около нивата от предходния месец януари.

Леко движение нагоре се наблюдава при цената на брашното (5%), захарта (3%) и ориза (2%).

Спад на месечна база е отчетен при цената на олиото (3%) и на фасула (2%).

Цената на яйцата е без промяна в сравнение с предходния месец. (табл. 1, фиг. 1 и 7)

Цените на млечните произведения също остават относително стабилни, като промяната при тях на месечна база е около 1-2%. (табл. 1, фиг. 1, 12 и 13)

Общата тенденция при движението на цените на месото и месните произведения през февруари е слабо изразена възходяща, като е отчетен ръст на цената на кренвиршите от 6%, а цената на свинското и пилешкото месо остава стабилна с незначително отклонение нагоре от 1 %. (табл. 1, фиг. 1, 10 и 11)

Спрямо същия месец на миналата година при цените на едро на някои хранителните стоки се наблюдава възходящ тренд, изразен най-силно при олиото и захарта, които поскъпват на годишна база с 13 - 17%. Причина за поскъпването на тези стоки на годишна база е наблюдаваното покачване на цените им през годината. Незначително поскъпване на годишна база от 2% (2ст./кг) има при брашното. (табл. 1 и фиг. 2, 4, 5 и 6)

Цената на ориза бележи спад спрямо същия месец на миналата година от 6%. (фиг. 9)

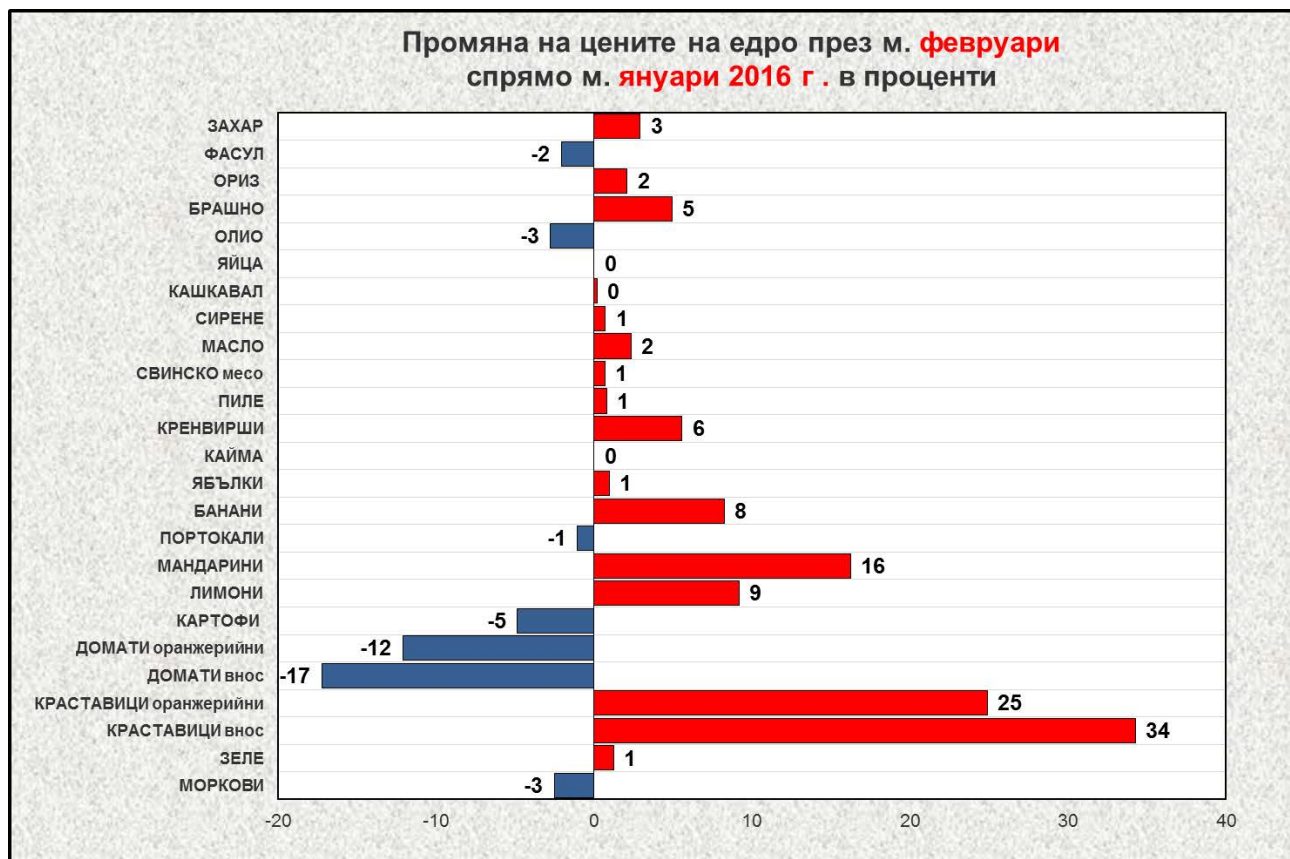
За пореден месец е отчетен спад на цената на фасула, като през февруари поевтиняването му на годишна база е 27%. (фиг. 8)

Цените на всички млечни произведения, предмет на този анализ са по-ниски, като поевтиняването им на годишна база е в диапазона 3 – 4%. При цените на месото и месните произведения се наблюдават по-разнопосочни тенденции, като колебанията в двете посоки са $\pm 3\%$. (табл. 1 и фиг. 2)

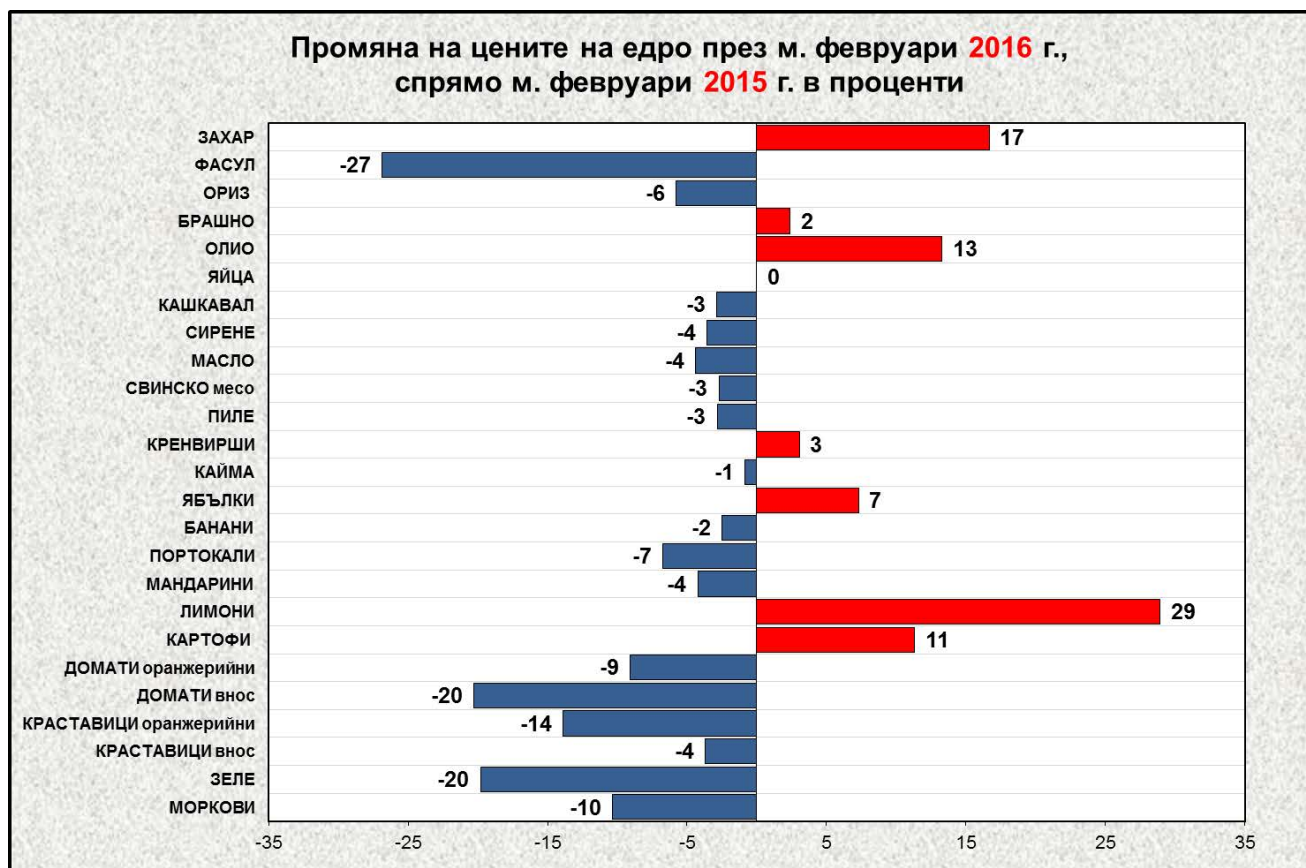
Таблица 1

СТОКА	януари '16	февруари '16	промяна в %	промяна в лв.	февруари '15	промяна в %	промяна в лв.
	цена	цена			цена		
ЗАХАР	1,36	1,40	2,9	0,04	1,20	16,7	0,20
ФАСУЛ	2,92	2,86	-2,1	-0,06	3,91	-26,9	-1,05
ОРИЗ	1,91	1,95	2,1	0,04	2,07	-5,8	-0,12
БРАШНО	0,81	0,85	4,9	0,04	0,83	2,4	0,02
ОЛИО	2,19	2,13	-2,7	-0,06	1,88	13,3	0,25
ЯЙЦА	0,19	0,19	0,0	0,00	0,19	0,0	0,00
КАШКАВАЛ	9,82	9,84	0,2	0,02	10,13	-2,9	-0,29
СИРЕНЕ	5,40	5,44	0,7	0,04	5,64	-3,5	-0,20
МАСЛО	1,28	1,31	2,3	0,03	1,37	-4,4	-0,06
СВИНСКО месо	7,11	7,16	0,7	0,05	7,36	-2,7	-0,20
ПИЛЕ	3,74	3,77	0,8	0,03	3,88	-2,8	-0,11
КРЕНВИРШИ	4,47	4,72	5,6	0,25	4,58	3,1	0,14
КАЙМА	4,68	4,68	0,0	0,00	4,72	-0,8	-0,04
ЯБЪЛКИ	1,02	1,03	1,0	0,01	0,96	7,3	0,07
БАНАНИ	2,18	2,36	8,3	0,18	2,42	-2,5	-0,06
ПОРТОКАЛИ	0,98	0,97	-1,0	-0,01	1,04	-6,7	-0,07
МАНДАРИНИ	1,17	1,36	16,2	0,19	1,42	-4,2	-0,06
ЛИМОНИ	1,96	2,14	9,2	0,18	1,66	28,9	0,48
КАРТОФИ	0,62	0,59	-4,8	-0,03	0,53	11,3	0,06
ДОМАТИ оранжерийни	2,40	2,11	-12,1	-0,29	2,32	-9,1	-0,21
ДОМАТИ внос	2,09	1,73	-17,2	-0,36	2,17	-20,3	-0,44
КРАСТАВИЦИ оранжерийни	2,33	2,91	24,9	0,58	3,38	-13,9	-0,47

КРАСТАВИЦИ внос	1,75	2,35	34,3	0,60	2,44	-3,7	-0,09
ЗЕЛЕ	0,80	0,81	1,3	0,01	1,01	-19,8	-0,20
МОРКОВИ	0,80	0,78	-2,5	-0,02	0,87	-10,3	-0,09

Фигура 1

Фигура 2

Анализът на цените на хранителните стоки през м. февруари 2016 г. в сравнение със същия месец на предходния петгодишен период (2012 - 2016 г.) показва, че като цяло цените се движат около нивата от м. февруари 2012 – 2015 г., като при фасула, млечните производния и пилешкото месо има траен низходящ тренд през последните три – четири години. (табл.2 и фиг.3)

- През 2011 г. цената на захарта бележи драстичен скок и за шест месеца се покачва със 70%. В резултат на този скок цената на захарта през м. февруари 2012 г. е най- висока в сравнение със същия месец на следващите години. През м. февруари 2016 г. цената на захарта бележи ръст на годишна база спрямо предходната година, но остава на по-ниско ниво спрямо периода 2012 – 2014 г. (фиг.4)

- От 2012 г. цената на фасула започва да расте и през м. февруари 2014 г. тя е най - висока за последния петгодишен период. От средата на същата година трендът се обръща, в резултат на което цената през февруари 2016 г. е по-ниска от предходните две години и се доближава до нивото от 2012 г. (фиг. 8)

- Цената на ориза през последните години остава сравнително стабилна и се движи на ниво от около 2,00 лв./кг. Стабилният характер на цената на ориза се дължи на това, че производството на ориз в страната през последните години е във възход и тенденциите на световния пазар на ориз не дават силно отражение върху нашия пазар.(фиг.9)

- През цялата 2012 г. кривата на цената на брашното има възходящ тренд и през м. февруари 2013 г. стойностите са най-високи за петгодишния период. През м. февруари настоящата година цената на брашното се движи около нивата от предходните 3 години и се доближава до нивото от януари 2012 г. (фиг.6)

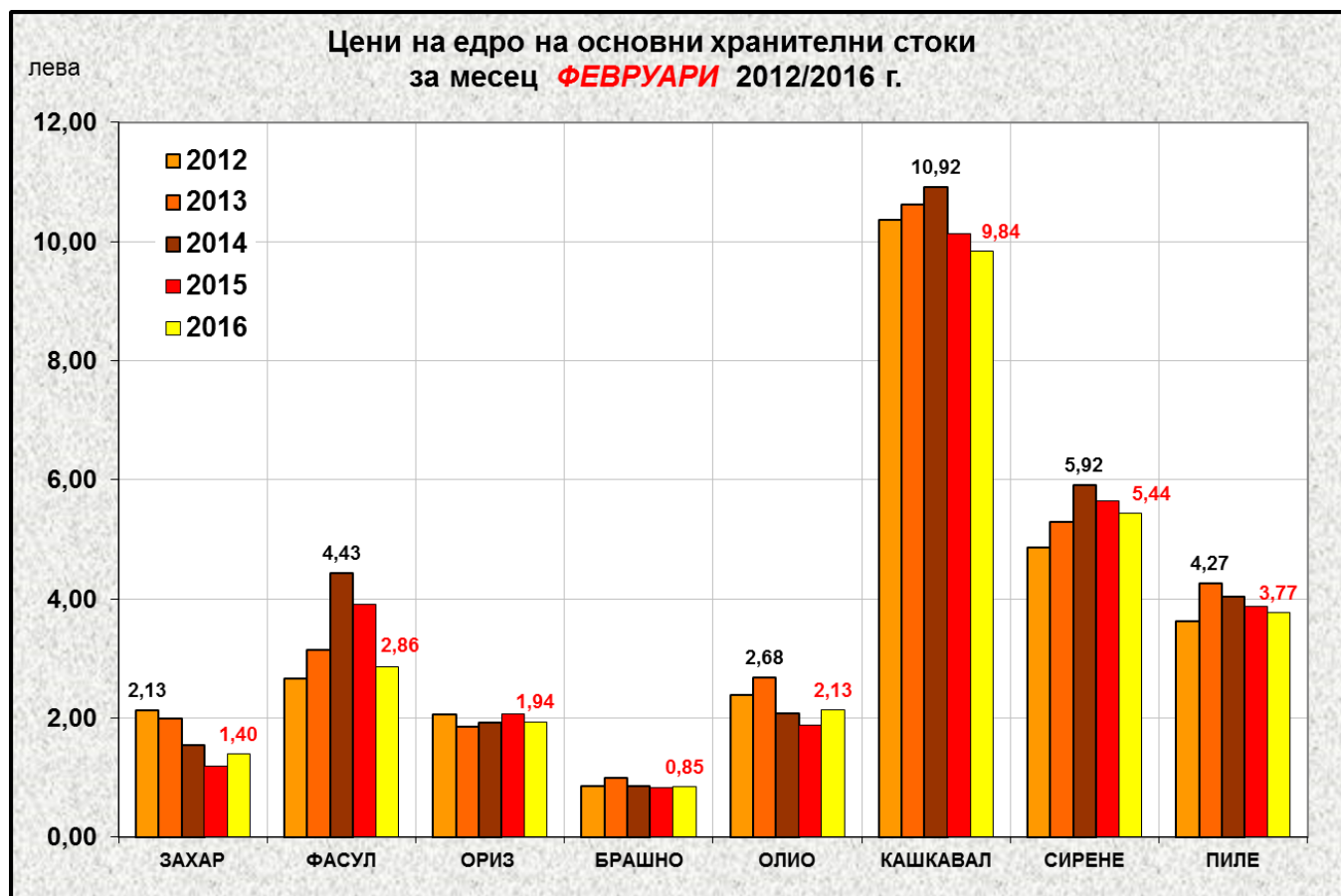
- Наред с други хранителни стоки и при олиото през 2012 г. се наблюдаваше трайно поскъпване. По тази причина в началото на 2013 г. цената на олиото има най-високи стойности в сравнение с м. февруари на другите години от периода. През пролетта на 2015 г. беше регистрирано поскъпване на олиото, в резултат на което през м. февруари на настоящата година стойностите са на по-високо ниво от предходните две години, но остават под пиковите стойности от януари 2013 г. (фиг.5)

- В началото на настоящата година цените на млечните произведения бележат спад на годишна база. Цените на кравето сирене и кашкавала „Витоша“ са били най-високи през м. февруари 2014 г. Това се дължи на постоянната възходяща тенденция, наблюдавана през втората половина на 2012 г. и през цялата 2013 г. (фиг.12 и 13)

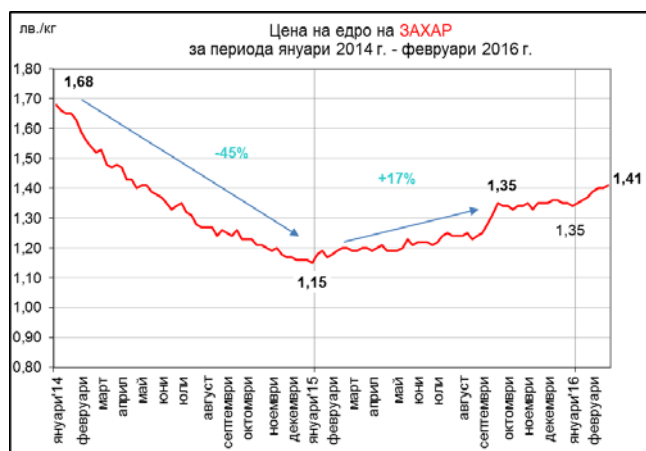
- В периода 2013 – 2015 г. цената на пилето има траен низходящ тренд. През февруари 2016 г. цената му е на най-ниско ниво в сравнение с предходните 4 години, като се доближава до нивото от м. януари 2012 г. (фиг. 10)

Таблица 2

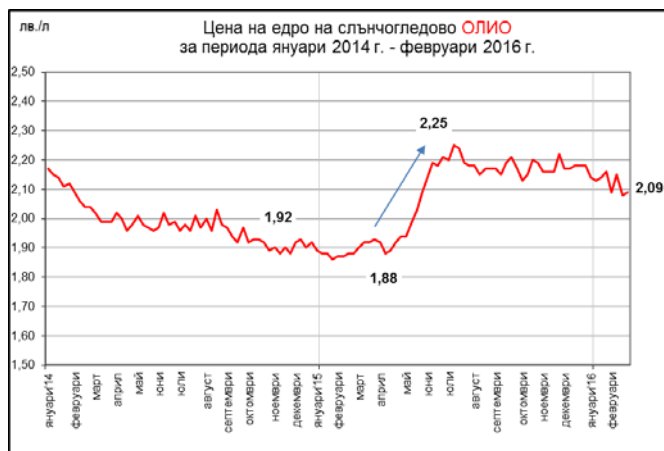
февруари	ЗАХАР	ФАСУЛ	ОРИЗ	БРАШНО	ОЛИО	КАШКАВАЛ	СИРЕНЕ	ПИЛЕ
година								
2012	2,13	2,66	2,06	0,86	2,38	10,37	4,86	3,63
2013	1,99	3,14	1,86	1,00	2,68	10,62	5,29	4,27
2014	1,54	4,43	1,92	0,86	2,08	10,92	5,92	4,03
2015	1,20	3,91	2,07	0,83	1,88	10,13	5,64	3,88
2016	1,40	2,86	1,94	0,85	2,13	9,84	5,44	3,77

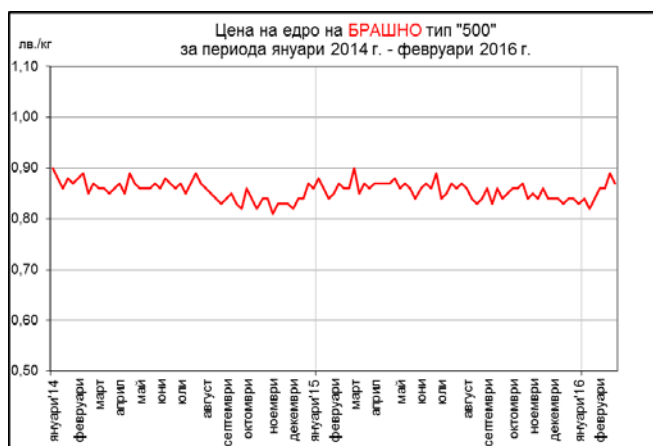
Фигура 3

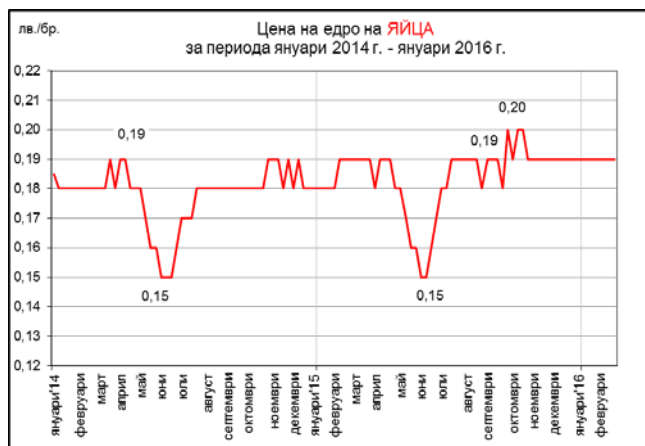
Фигура 4

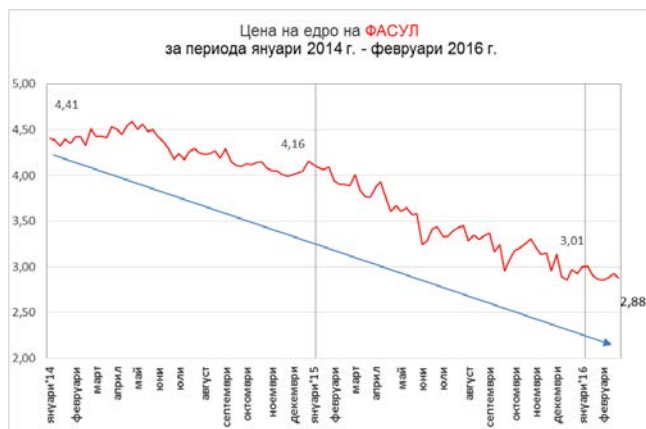
Фигура 5

Фигура 6

Фигура 7

Фигура 8

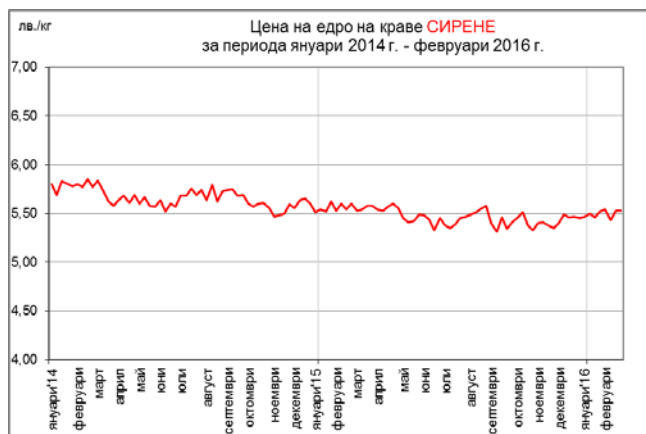
Фигура 9

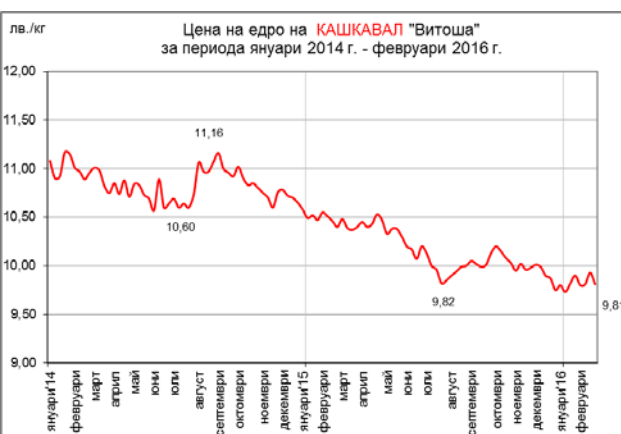
Фигура 10

Фигура 11

Фигура 12

Фигура 13

2. Плодове и зеленчуци

През м. февруари спрямо м. януари се наблюдават разнопосочни тенденции, като измененията на стойностите са в сравнително широк диапазон. (табл. 1 и фиг.1)

Най-голям ръст на месечна база е отчетен при цените на краставиците, като българските оранжерийни краставици посъпват на месечна база с 25%, а краставиците от внос съответно с 34%. (фиг.16)

При ценните на домати е отчетен спад на цената на месечна база, като на българските оранжерийни домати поевтиняването е 12%, а на домитите от внос съответно 17%. (фиг. 15) Намаляването на цените на картофите е 5%, на морковите 3%, а цената на зелето е почти без промяна в сравнение с предходния месец. (фиг.17 и 18)

При цените на плодовете има ръст на месечна база при бананите, мандарините и лимоните в диапазона 8 – 16%, а цените на ябълките и портокалите се доближават до нивата от предходния месец, като промяната при тях е $\pm 1\%$. (фиг. 19, 20, 21 и 22)

В сравнение със същия месец на миналата година цените на по-голяма част от плодовете и зеленчуците са по-ниски. (табл.1 и фиг.2)

По-сериозно поскъпване спрямо същия месец на миналата година има при лимоните – 29% и при картофите – 11%.

Спад на цените на годишна база се наблюдава при домати, като при българските оранжерийни домати той е 9%, а на домати от внос – 20%. Краставиците също поевтиняват на годишна база, който е по-силно изразен при българските оранжерийни краставици – 14%, а цените на краставиците от внос поевтиняват с 4%. Спад на годишна база в диапазона 10 – 20% е отчетен при зелето и морковите.

Поевтиняване спрямо същия месец на предходната година има при бананите, портокалите и мандарините с 2 - 7%, а цената на ябълките бележи слаб ръст от 7%.

Анализът на движението на цените на едро на плодовете и зеленчуците през м. февруари 2016 г. в сравнение със същия месец на петгодишния период (2012 – 2016 г.) показва следните тенденции: (табл. 3 и фиг. 14)

- Плодовете и зеленчуците имат изцяло сезонен характер, а цените им силно се влияят от конкретните климатични и метеорологични условия. По тази причина цените на тези стоки са силно чувствителни и варират в сравнително големи диапазони за кратки периоди.

- Цените на българските оранжерийни домати през м. февруари 2016 г. са по-ниски спрямо същия месец на 2013 г. и 2015 г. и се доближават до нивото от м. февруари 2012 г. и 2014 г. Цените на вносните домати през м. февруари настоящата година се движат около стойностите от същия месец на 2014 г. и са по-ниски от м. февруари на останалите години от петгодишния период.

- Цените на българските оранжерийни краставици през м. февруари на настоящата година са на най-ниско ниво спрямо предходните години, като поевтиняването им на годишна база спрямо началото на 2013 г., когато е отбелязана най-високата стойност за петгодишния период е 30%.

- След големия скок на цената на картофите през 2013 г., през 2014 г. кривата се движи трайно надолу. В резултат на поскъпването на картофите в средата на 2015 г., през февруари настоящата година цената на картофите е по-висока, но остава под нивото от м. февруари на 2013 – 2014 г.

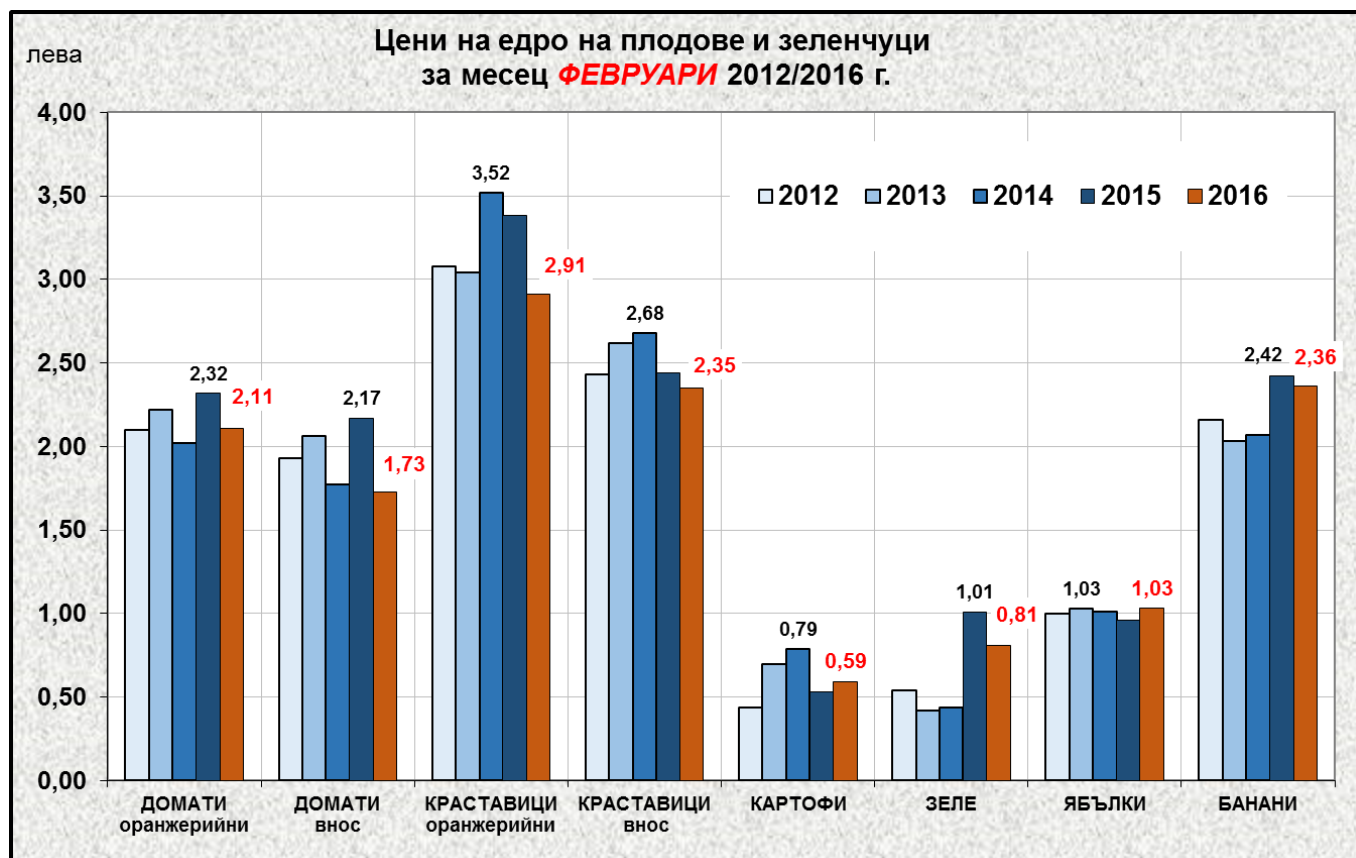
- В началото на 2015 г. цената на зелето отбеляза драстичен пик от 1.43 лв./кг и това е най-високата стойност за целия период на наблюдение на цените от 1999 г. насам. През м. февруари на последните две години цената на зелето бележи ръст на годишна база от повече от 100%.

- Въпреки крайно недостатъчните количества ябълки, които се предлагат на нашия пазар, цените им през годините остават стабилни и през тази година се доближават до нивото от предходните години.

- Цената на бананите през м. февруари тази година се доближава до нивото от предходната година и остава на по-високо в сравнение с периода 2012 – 2014 г.

Таблица 3

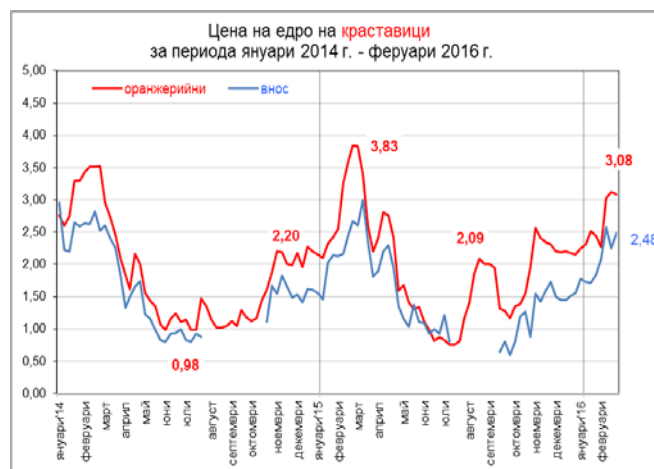
февруари	ДОМАТИ	ДОМАТИ	КРАСТАВИЦИ	КРАСТАВИЦИ	КАРТОФИ	ЗЕЛЕ	ЯБЪЛКИ	БАНАНИ
година	оранжерийни	внос	оранжерийни	внос				
2012	2,10	1,93	3,08	2,43	0,44	0,54	1,00	2,16
2013	2,22	2,06	3,04	2,62	0,70	0,42	1,03	2,03
2014	2,02	1,77	3,52	2,68	0,79	0,44	1,01	2,07
2015	2,32	2,17	3,38	2,44	0,53	1,01	0,96	2,42
2016	2,11	1,73	2,91	2,35	0,59	0,81	1,03	2,36

Фигура 14

Фигура 15

Фигура 16

Фигура 17

Фигура 18

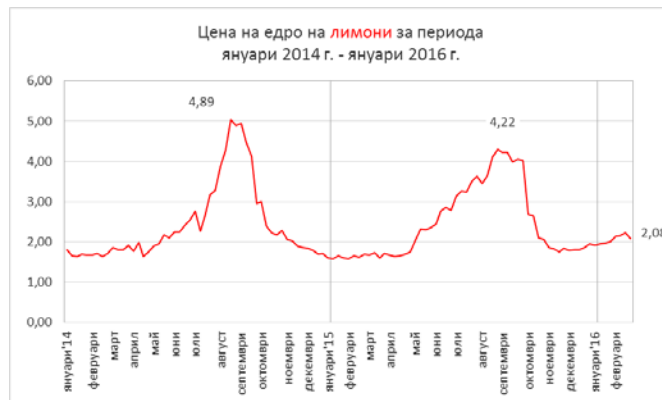
Фигура 19

Фигура 20

Фигура 21

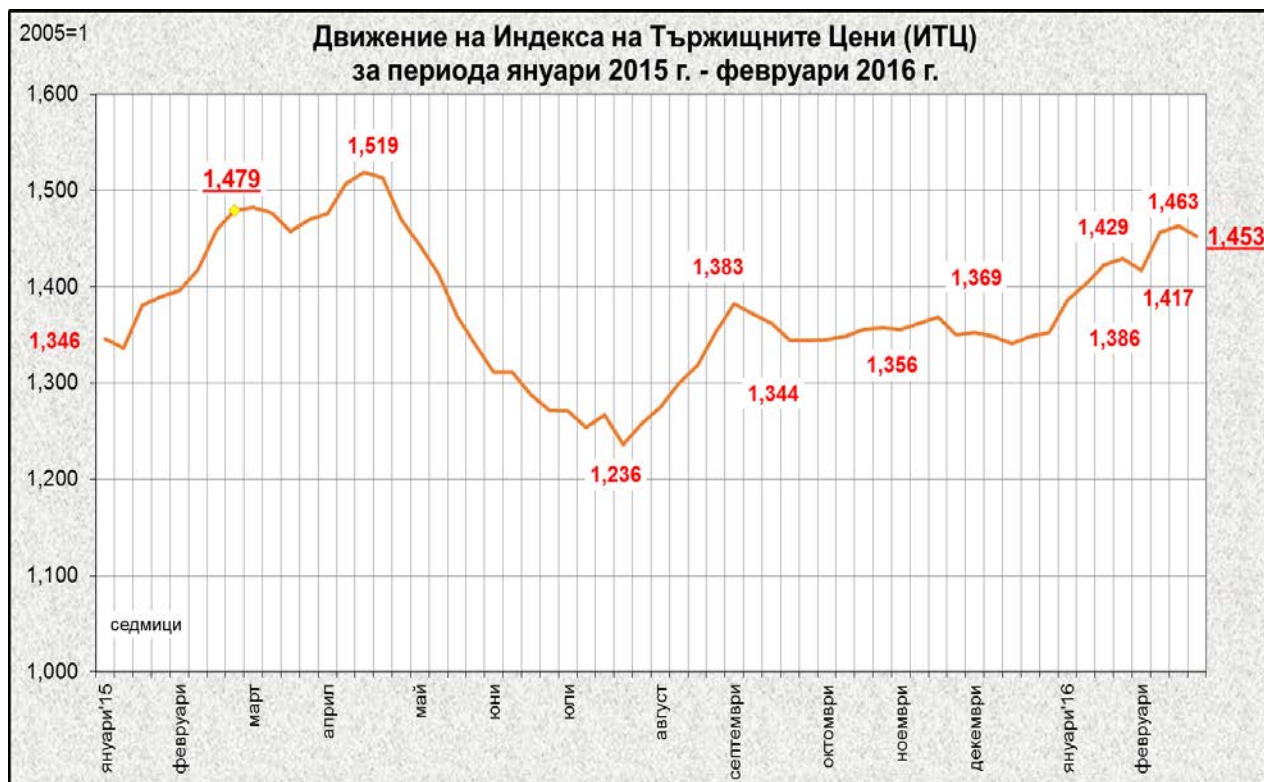

Фигура 22

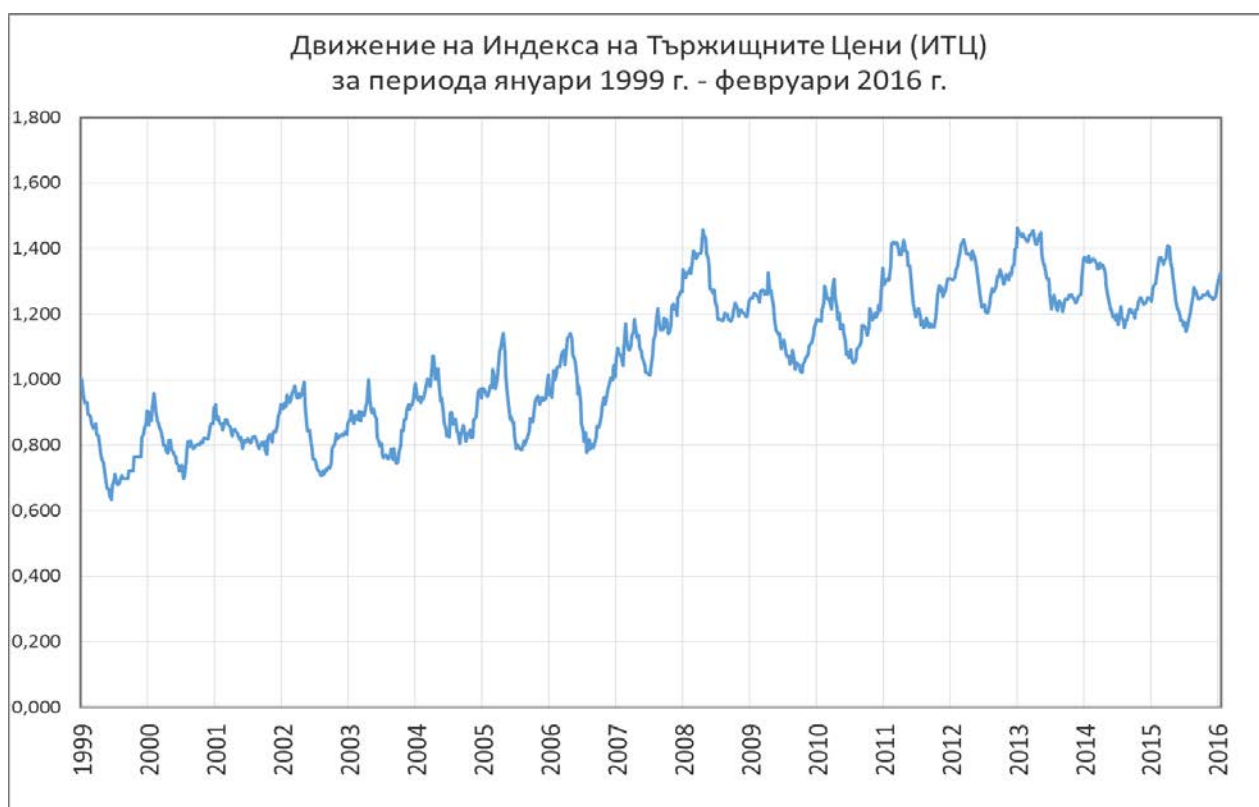
3. Движение на Индекса на Тържищните Цени (ИТЦ)

През м. февруари кривата на Индекса на Тържищните Цени има възходящ тренд, като в средата на месеца кривата се стабилизира, а през последната седмица на февруари стойностите се понижават. В края на месеца индексът стъпва на ниво от 1.453 пункта. В сравнение с края на м. януари индексът бележи ръст от 2.5%. През месеца се наблюдаваше сезонно поскъпване на някои плодове и зеленчуци и лек възходящ тренд през първата и втората седмица на някои хранителни стоки. През последната седмица на месеца е отчетен спад на цените на голяма част от зеленчуците, като възходящ тренд запазиха цените на краставиците. (фиг. 23)

Като цяло кривата на индекса пред февруари 2016 г. повтаря тенденцията от същия месец на миналата година, но кривата се стабилизира на по-ниско ниво, като понижението на стойностите на годишна база 1.78% (фиг.24)

Фигура 23

Фигура 24

4. Международни цени

През м. февруари 2016 г. се наблюдава спад на годишна база на пшеницата на стоковите борси в Чикаго и Будапеща съответно с 12% и 19%. (фиг.25 и 26)

Цената на царевичата в Чикаго бележи спад на годишна база с 5.4%, а на борсата в Будапеща е отчетен ръст от 3.7% (фиг. 27 и 28)

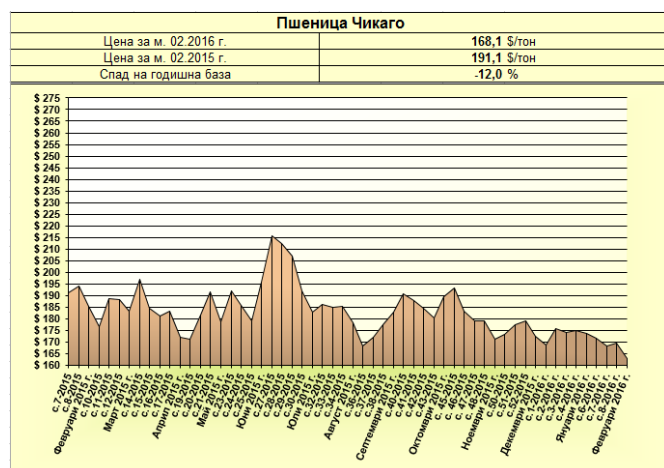
В сравнение с м. февруари 2015 г., през тази година цената на рафинираната захар на стоковата борса в Лондон бележи ръст от 1.7%, като в периода септември – декември 2015 г. има

устойчив възходящ тренд, след което тенденцията се обръща , от средата на февруари отново цената започва да расте. (фиг. 29)

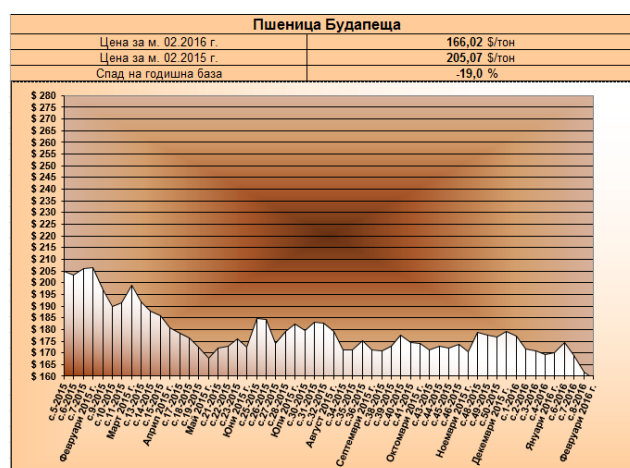
Цената на нерафинираното слънчогледово олио на борсата в Ротердам бележи ръст на годишна база от 8.6%, като се наблюдава краткотраен пик на стойностите в края на м. септември, когато цената достига 1010 долара/тон. (фиг. 30)

Цената на свинското месо на борсата в Чикаго има ръст на годишна база като кривата има възходящ тренд от м. ноември и тенденцията се запазва и през настоящата година. Стойностите обаче остават под нивото от пролетта на 2015 г. Като цяло кривата на centa на свинското месо във Великобритания през едногодишния период има низходящ тренд с няколко пикови момента в началото на 2015 г. и ноември и декември. (фиг.31 и 32)

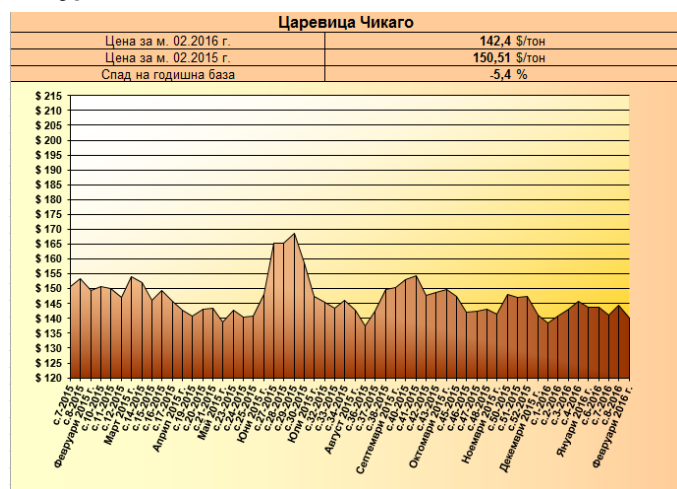
Цената на говеждото месо има спада на годишна база както на борсата в Чикаго, така и във Великобритания в диапазона 10 – 15%.(фиг. 33 и 34)

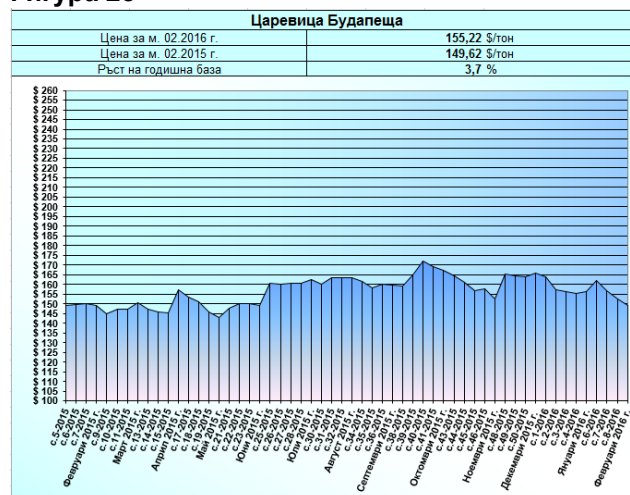
Фигура 25

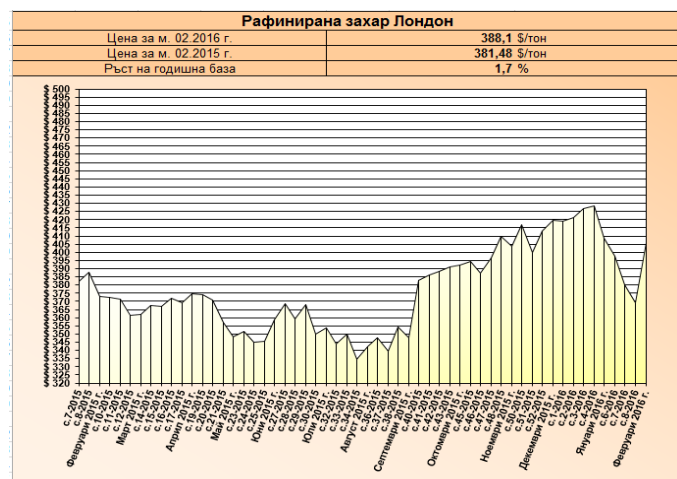
Фигура 26

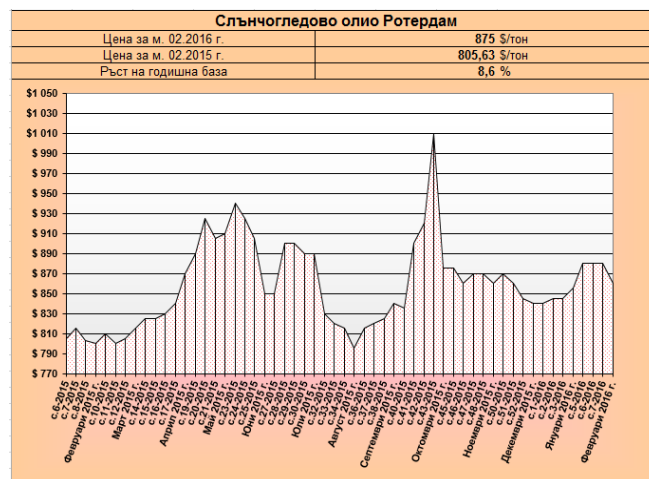
Фигура 27

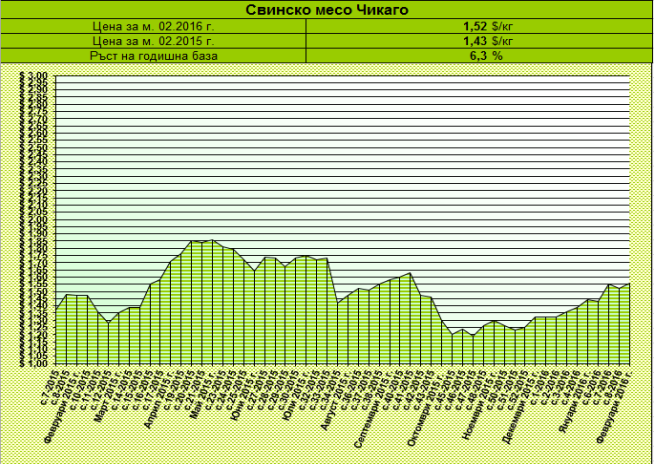
Фигура 28

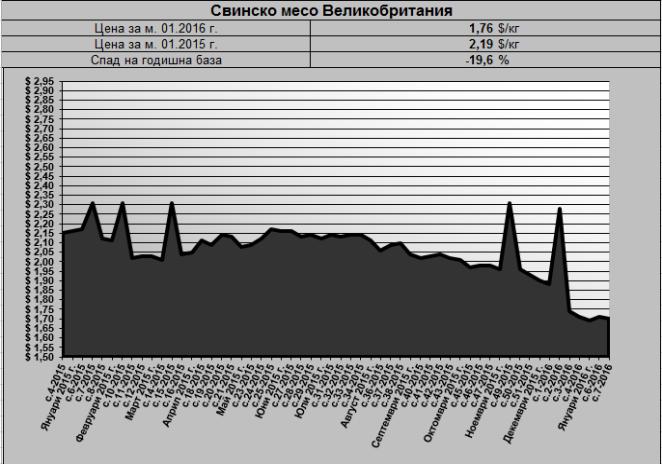
Фигура 29

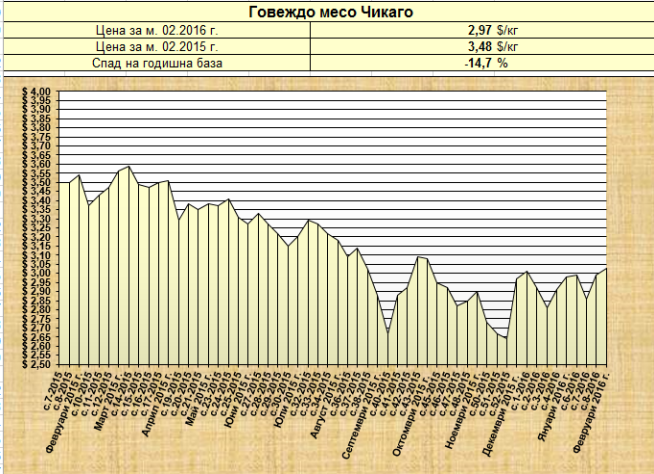
Фигура 30

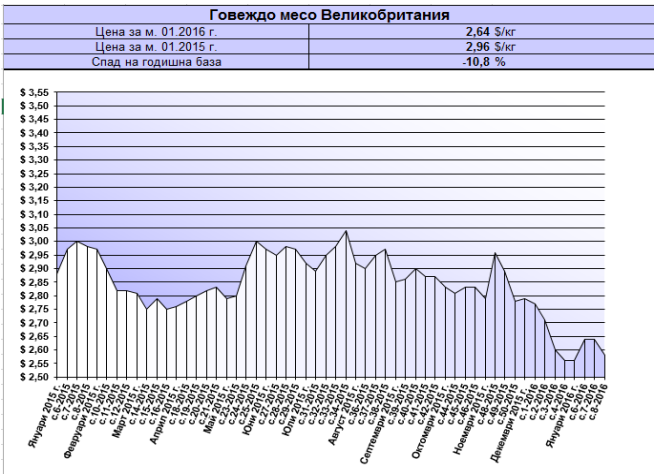
Фигура 31

Фигура 32

Фигура 33

Фигура 34

МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ

ДЪРЖАВНА КОМИСИЯ ПО СТОКОВИТЕ БОРСИ И ТЪРЖИЩАТА

МЕСЕЧЕН БЮЛЕТИН

за цените на едро на хранителни продукти на стоковите тържища в България

Анализът на цените на едро на храните през месец март 2016 г. показва, че пазарът остава спокоен, без драстични отклонения в двете посоки, като се запазват типичните сезонни тенденции при движението на цените, основно на плодовете и зеленчуците. Спрямо същия месец на миналата година цените на повечето хранителни стоки, плодовете и зеленчуците са по-ниски.

1. Хранителни стоки

През м. март пазарът на едро на храни остава сравнително спокоен със задържане на цените около и под нивата от предходния месец февруари.

Запазва се слабата възходяща тенденция от предходните месеци при движението на цената на захарта, като поскъпването на месечна база е 1%. (фиг. 4)

При цените на остналите хранителни стоки, предмет на този анализ, е отчетен спад на месечна база с 1-3%, който е малко по-силно изразен при яйцата. При тях поевтиняването спрямо предходния месец е 5%. (табл. 1, фиг. 1 и 7)

Цените на млечните произведения също остават относително стабилни, като се наблюдава лек низходящ тренд от 1-3%. (табл. 1, фиг. 1, 12 и 13)

Общата тенденция при движението на цените на месото и месните произведения през март е низходяща, по-силно изразена при кренвиршите, които поевтиняват на месечна база с 5%. През месец март се запазва възходящият тренд при цената на свинското месо, който беше наблюдаван и през февруари. Поскъпването на свинското месо през март е 7%. На международния пазар също се наблюдава покачване на цената на свинското месо, като на борсата в Чикаго е отчетен ръст на цената на годишна база от 14%. (табл. 1, фиг. 1, 11 и 31)

Спрямо същия месец на миналата година при цените на едро на някои хранителните стоки се наблюдава възходящ тренд, изразен най-силно при олиото и захарта, които поскъпват на годишна база съответно с 10% и 19%. (табл. 1, фиг. 2)

Причина за поскъпването на слънчогледовото олио е наблюдаваното покачване на цената му през пролетта на 2015 г.. В последващите месеци цената му се стабилизира, но на високото ниво от 2.25 лв./л, достигнато през м. юли 2015 г. Цената на

нерафинираното слънчогледово олио на борсата в Ротердам бележи ръст на годишна база от 4%. (фиг. 5 и 30)

От началото на 2015 г. кривата на цената на захарта има плавен и траен възходящ тренд, който се запазва и през първите три месеца на настоящата година. Поскъпването на захарта на годишна база е 19%, а спрямо началото на годината е отчетен ръст от 6.7%. На международния пазар също се наблюдава поскъпване на захарта, като на Лондонската стокова борса е отчетен значителен ръст на цената в периода 19 февруари – 24 март, когато захарта поскъпва с 26%. (фиг. 4 и 29)

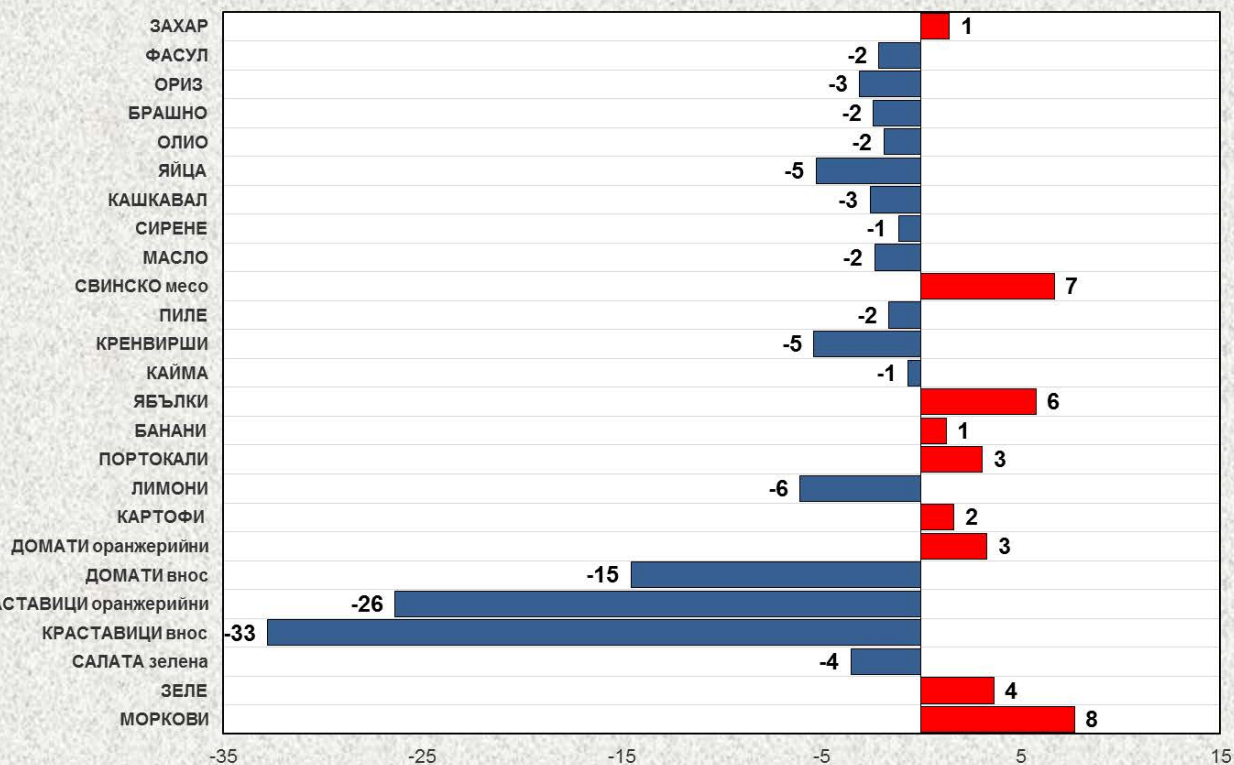
За пореден месец е отчетен спад на цената на фасула, като през март поевтиняването му на годишна база е 28%. Намаляване на цените спрямо същия месец на предходната година се наблюдава и при ориза (10%) и яйцата (5%). Цената на брашното се задържа около миналогодишното си ниво. (табл. 1, фиг. 2, 6, 7, 8 и 9)

Цените на всички млечни произведения, предмет на този анализ са по-ниски, като поевтиняването им на годишна база е в диапазона 3 – 5%. Общата тенденция при движението на цените на месото и месните произведения е низходяща, като поевтиняването на годишна база е 2-5%. Леко повишаване на стойностите има при свинското месо - 3%. (табл.1 и фиг. 2 и 11)

Таблица 1

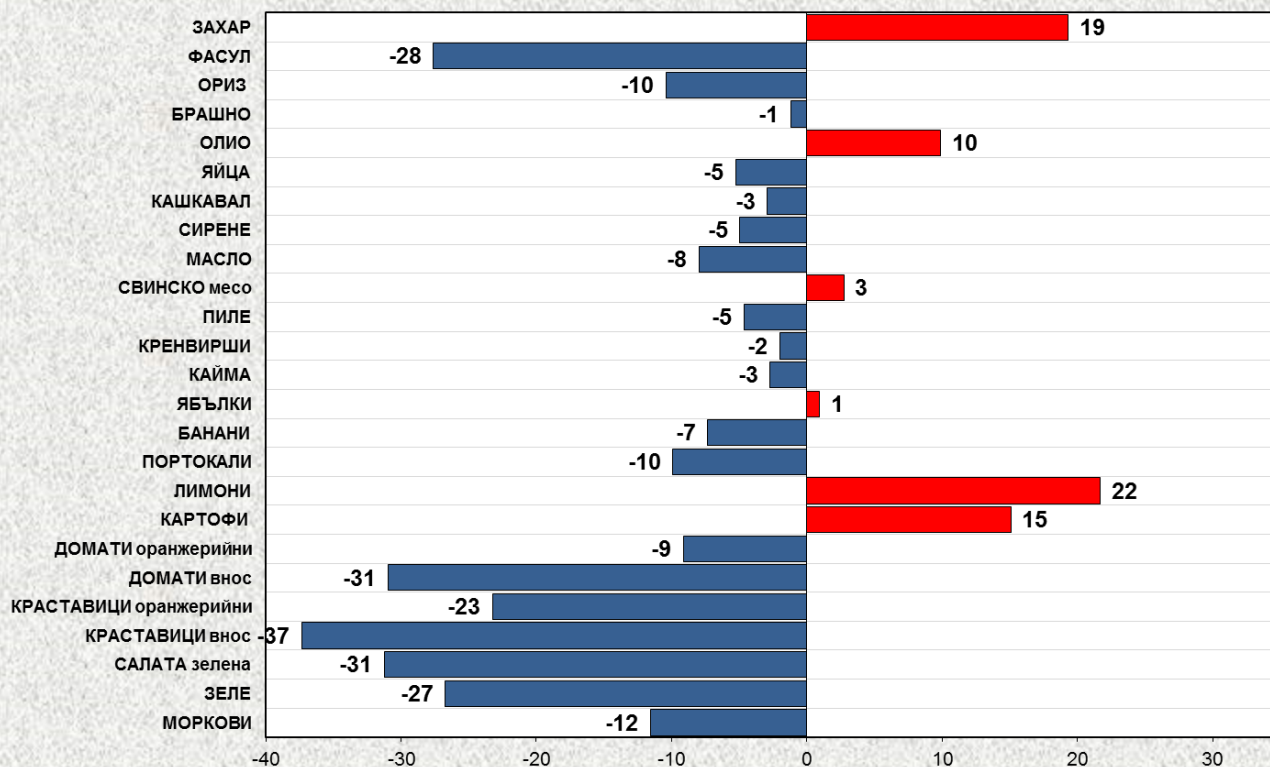
СТОКА	февруари'16	март'16	промяна в%	промяна в лв.	март'15	промяна в%	промяна в лв.
	цена	цена			цена		
ЗАХАР	1,40	1,42	1,4	0,02	1,19	19,3	0,23
ФАСУЛ	2,84	2,78	-2,1	-0,06	3,84	-27,6	-1,06
ОРИЗ	1,95	1,89	-3,1	-0,06	2,11	-10,4	-0,22
БРАШНО	0,84	0,82	-2,4	-0,02	0,83	-1,2	-0,01
ОЛИО	2,15	2,11	-1,9	-0,04	1,92	9,9	0,19
ЯЙЦА	0,19	0,18	-5,3	-0,01	0,19	-5,3	-0,01
КАШКАВАЛ	9,86	9,61	-2,5	-0,25	9,90	-2,9	-0,29
СИРЕНЕ	5,41	5,35	-1,1	-0,06	5,63	-5,0	-0,28
МАСЛО	1,30	1,27	-2,3	-0,03	1,38	-8,0	-0,11
СВИНСКО месо	7,02	7,49	6,7	0,47	7,29	2,7	0,20
ПИЛЕ	3,75	3,69	-1,6	-0,06	3,87	-4,7	-0,18
КРЕНВИРШИ	4,66	4,41	-5,4	-0,25	4,50	-2,0	-0,09
КАЙМА	4,65	4,62	-0,6	-0,03	4,75	-2,7	-0,13
ЯБЪЛКИ	1,04	1,10	5,8	0,06	1,09	0,9	0,01
БАНАНИ	2,37	2,40	1,3	0,03	2,59	-7,3	-0,19
ПОРТОКАЛИ	0,97	1,00	3,1	0,03	1,11	-9,9	-0,11
ЛИМОНИ	2,15	2,02	-6,0	-0,13	1,66	21,7	0,36
КАРТОФИ	0,60	0,61	1,7	0,01	0,53	15,1	0,08
ДОМАТИ оранжерийни	2,12	2,19	3,3	0,07	2,41	-9,1	-0,22
ДОМАТИ внос	1,72	1,47	-14,5	-0,25	2,13	-31,0	-0,66
КРАСТАВИЦИ оранжерийни	2,96	2,18	-26,4	-0,78	2,84	-23,2	-0,66
КРАСТАВИЦИ внос	2,32	1,56	-32,8	-0,76	2,49	-37,3	-0,93
САЛАТА зелена	0,57	0,55	-3,5	-0,02	0,80	-31,3	-0,25
ЗЕЛЕ	0,82	0,85	3,7	0,03	1,16	-26,7	-0,31
МОРКОВИ	0,78	0,84	7,7	0,06	0,95	-11,6	-0,11

Промяна на цените на едро през м. март
спрямо м. февруари 2016 г. в проценти

Фигура 1

Промяна на цените на едро през м. март 2016 г.,
спрямо м. март 2015 г. в проценти

Фигура 2

Анализът на цените на хранителните стоки през м. март 2016 г. в сравнение със същия месец на предходния петгодишен период (2012 - 2016 г.) показва, че като цяло цените се движат около нивата от м. март 2012 – 2015 г., като при фасула, млечните производния и пилешкото месо има траен низходящ тренд през последните три – четири години. (табл.2 и фиг.3)

- През 2011 г. цената на захарта бележи драстичен скок и за шест месеца се покачва със 70%. В резултат на този скок цената на захарта през м. март 2012 г. е най-висока в сравнение със същия месец на следващите години. През м. март 2016 г. цената на захарта бележи ръст на годишна база спрямо предходната година, но остава на по-ниско ниво спрямо периода 2012 – 2013 г. и се доближава до нивото от м. март 2014 г. (фиг.4)

- От 2012 г. цената на фасула започва да расте и през м. март 2014 г. тя е най-висока за последния петгодишен период. От средата на същата година трендът се обръща, в резултат на което цената през март 2016 г. е по-ниска от предходните две години и се доближава до нивото от 2012 г. (фиг. 8)

- Цената на ориза през последните години остава сравнително стабилна и се движи на ниво от около 2,00 лв./кг. Стабилният характер на цената на ориза се дължи на това, че производството на ориз в страната през последните години е във възход и тенденциите на световния пазар на ориз не дават силно отражение върху нашия пазар. (фиг.9)

- През цялата 2012 г. кривата на цената на брашното има възходящ тренд и през м. март 2013 г. стойностите са най-високи за петгодишния период. През м. март настоящата година цената на брашното се движи около нивата от предходните 3 години и се доближава до нивото от януари 2012 г. (фиг.6)

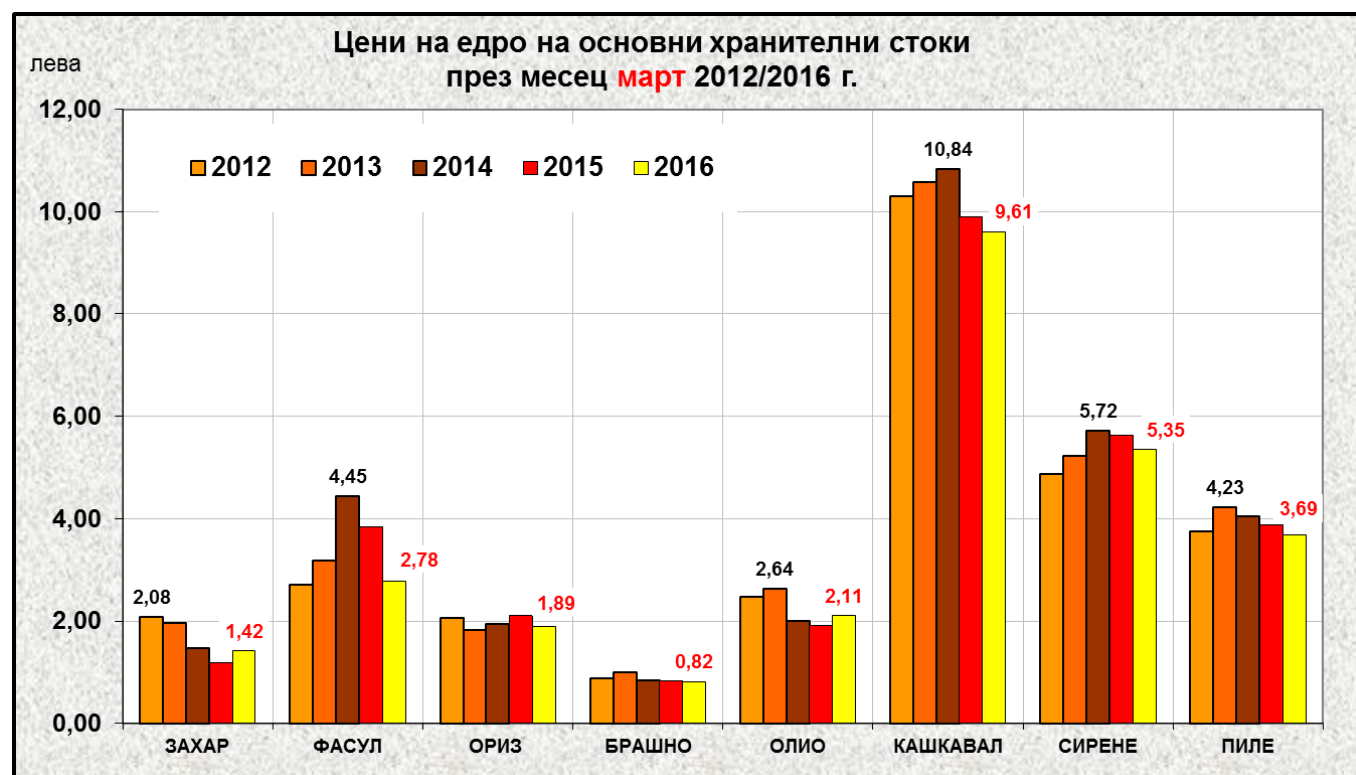
- Наред с други хранителни стоки и при олиото през 2012 г. се наблюдаваше трайно поскъпване. По тази причина през м. март 2013 г. цената на олиото има най-високи стойности в сравнение със същия месец на другите години от периода. През пролетта на 2015 г. беше регистрирано поскъпване на олиото, в резултат на което през м. март на настоящата година стойностите са на по-високо ниво от предходните две години, но остават под пиковите стойности от януари 2013 г. (фиг.5)

- През третия месец на настоящата година цените на млечните произведения бележат спад на годишна база. Цените на кравето сирене и кашкавала „Витоша“ са били най-високи през м. март 2014 г. Това се дължи на постоянната възходяща тенденция, наблюдавана през втората половина на 2012 г. и през цялата 2013 г. (фиг.12 и 13)

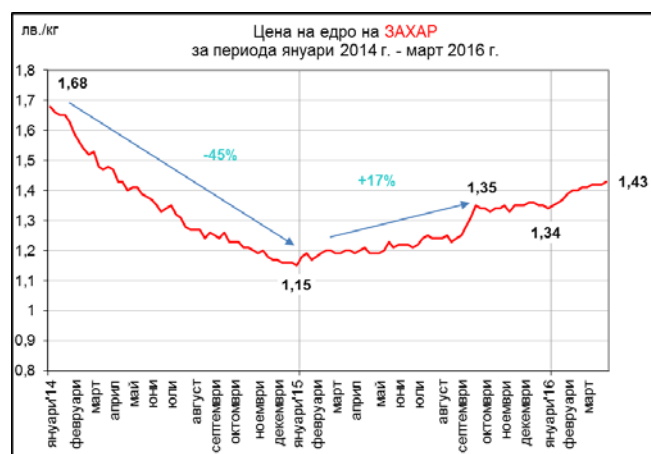
- В периода 2013 – 2016 г. цената на пилето има траен и плавен низходящ тренд. През март 2016 г. цената му е на най-ниско ниво в сравнение с предходните 4 години, като се доближава до нивото от м. март 2012 г. (фиг. 10)

Таблица 2

март	ЗАХАР	ФАСУЛ	ОРИЗ	БРАШНО	ОЛИО	КАШКАВАЛ	СИРЕНЕ	ПИЛЕ
година								
2012	2,08	2,70	2,06	0,88	2,47	10,31	4,88	3,75
2013	1,97	3,18	1,83	0,99	2,64	10,57	5,23	4,23
2014	1,48	4,45	1,94	0,84	2,00	10,84	5,72	4,05
2015	1,19	3,84	2,11	0,83	1,92	9,90	5,63	3,87
2016	1,42	2,78	1,89	0,82	2,11	9,61	5,35	3,69

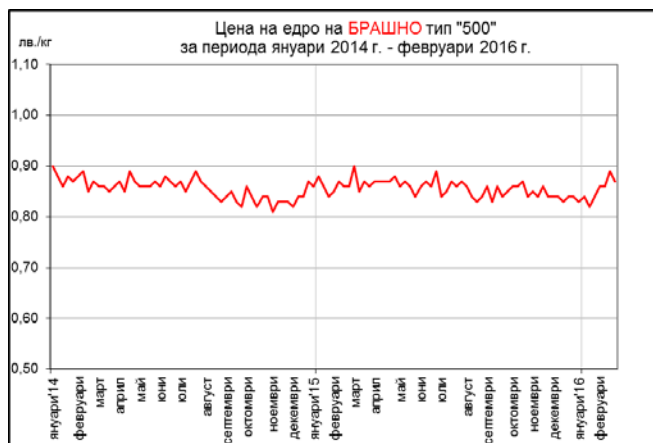
Фигура 3

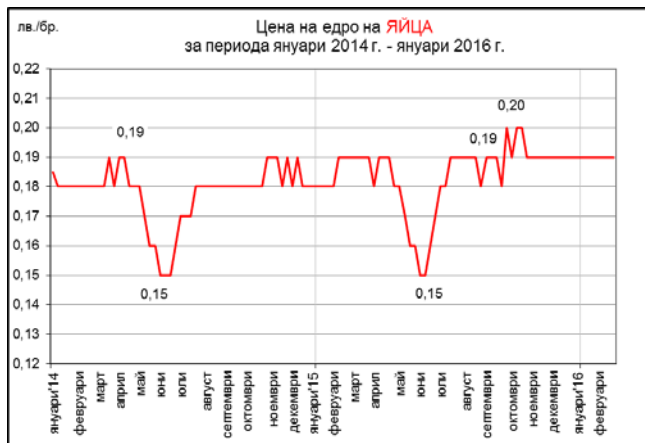
Фигура 4

Фигура 5

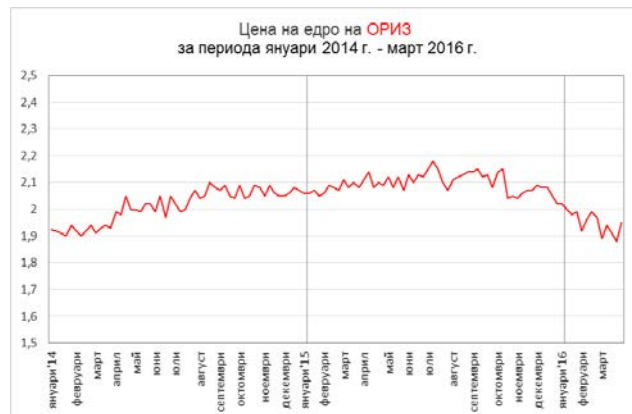
Фигура 6

Фигура 7

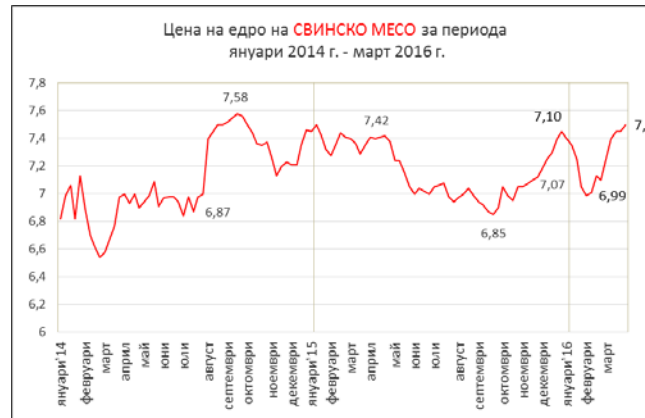
Фигура 8

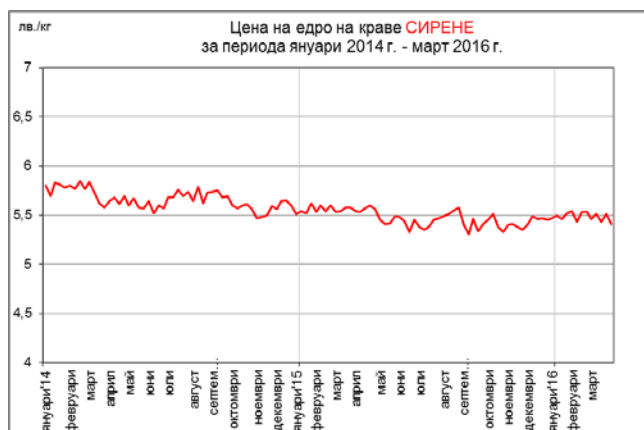
Фигура 9

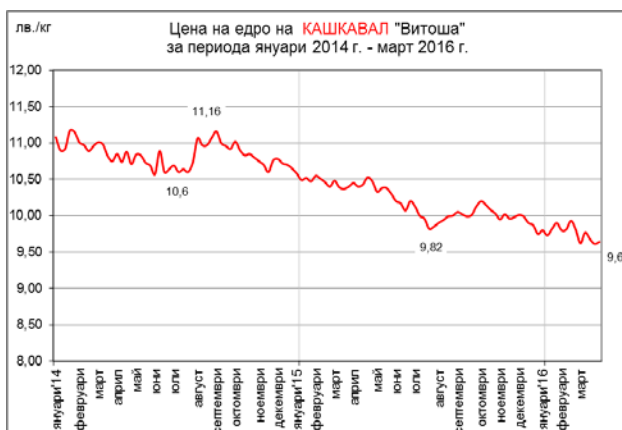
Фигура 10

Фигура 11

Фигура 12

Фигура 13

2. Плодове и зеленчуци

При цените на едро на плодовете и зеленчуците през м. март спрямо м. февруари се наблюдават разнопосочни тенденции, като измененията на стойностите са в сравнително широк диапазон. (табл. 1 и фиг.1)

През месеца се наблюдава поскъпване на плодовете, като най-голям ръст на месечна база има при цената на ябълките (6%). В сравнение с предходния месец се наблюдава поевтиняване на лимоните с 6%.

През м. март е отчетен значителен спад на цената на краставиците, като вносните поевтиняват на месечна база с 33%, а българските оранжерийни краставици съответно с 26%.(фиг. 16)

Средно месечната цена през март на домати от внос е по-ниска с 15% спрямо м. февруари, докато при българските оранжерийни домати се наблюдава ръст на месечна база от 3%. (фиг.15)

Поскъпване спрямо предходния месец в диапазона 2-8% има при картофите, зелето и морковите. (фиг.19, 20, 21 и 22)

В сравнение със същия месец на миналата година цените на по-голяма част от плодовете и зеленчуците са по-ниски. (табл.1 и фиг.2)

По-сериозно поскъпване спрямо същия месец на миналата година има при лимоните – 22% и при картофите – 15%.

Спад на цените на годишна база се наблюдава при домати, като при българските оранжерийни домати той е 9%, а на домати от внос – 31%. Краставиците също поевтиняват на годишна база, което е по-силно изразено при краставиците от внос – 37%, а цените на българските оранжерийни краставици поевтиняват с 23%. Спад на годишна база в диапазона 12 – 27% е отчетен при зелето и морковите.

Поевтиняване спрямо същия месец на предходната година има при бананите и портокалите със 7 - 10%, а цената на лимоните бележи ръст от 22%. Цената на ябълките се задържа около нивото то предходната година.

Анализът на движението на цените на едро на плодовете и зеленчуците през м. март 2016 г. в сравнение със същия месец на петгодишния период (2012 – 2016 г.) показва следните тенденции: (табл. 3 и фиг. 14)

- Плодовете и зеленчуците имат изцяло сезонен характер, а цените им силно се влияят от конкретните климатични и метеорологични условия. По тази причина цените на тези стоки са силно чувствителни и варират в сравнително големи диапазони за кратки периоди.

- Цените на българските оранжерийни домати през м. март 2016 г. са по-ниски спрямо същия месец на 2013 г. и 2015 г., остават на по-високо ниво от м. март 2012 г. и се

доближават до нивото от м. март 2014 г. Цените на вносните домати през м. март настоящата година са най - ниски в сравнение със същия месец на петгодишния период. Вносните домати са били най-скъпи през март 2013 г. (2.28лв./кг), когато са се търгували с 35% по-скъпо спрямо тази година.

- Цените на българските оранжерийни краставици през м. март на настоящата година са на най-ниско ниво спрямо предходните години, като поевтиняването им на годишна база спрямо м. март 2013 г. и 2015 г., когато са отбелязани най-високите стойности за петгодишния период, е средно 25%. Цените на краставиците от внос също бележат минимални стойности през тази година, като спрямо предходните четири години цената им е значително по-ниска и поевтиняването им на годишна база спрямо 2012 – 2015 г. е средно 35%.

- След големия скок на цената на картофите през 2013 г., през 2014 г. кривата се движи трайно надолу. В резултат на поскъпването на картофите в средата на 2015 г., през март настоящата година цената на картофите е по-висока, но остава под нивото от м. март на 2013 – 2014 г.

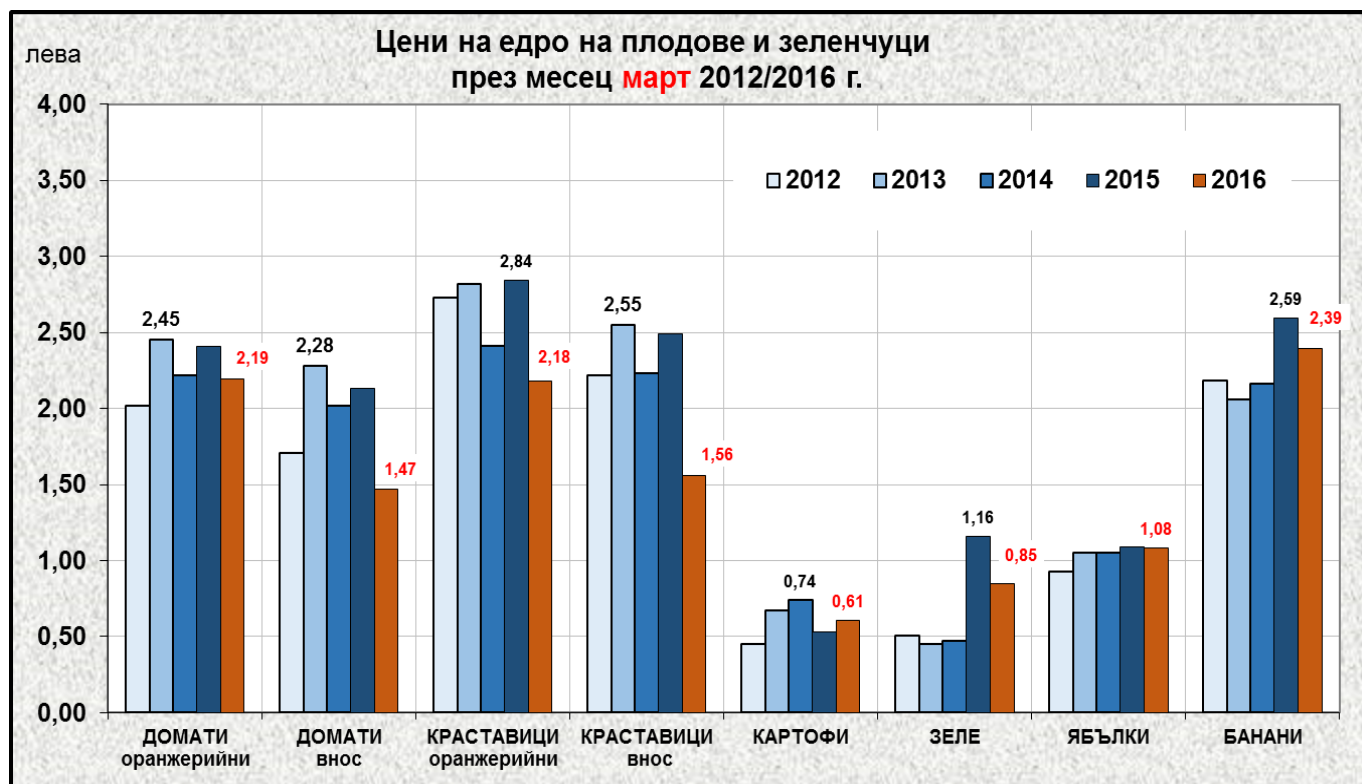
- В началото на 2015 г. цената на зелето отбеляза драстичен пик от 1.43 лв./кг и това е най-високата стойност за целия период на наблюдение на цените от 1999 г. насам. През м. март на последните две години цената на зелето бележи ръст на годишна база с повече от 100%.

- Въпреки крайно недостатъчните количества ябълки, които се предлагат на нашия пазар, цените им през годините остават стабилни и през тази година се доближават до нивото от предходните години.

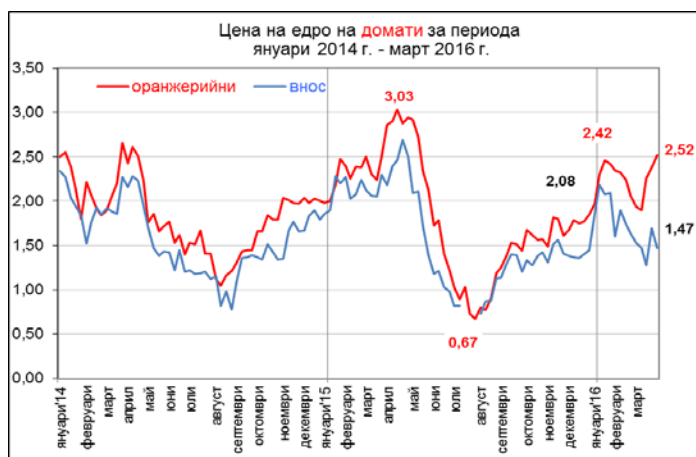
- Цената на бананите през м. март тази година бележи спад на годишна база спрямо март 2015 г., но остава на по-високо ниво спрямо периода 2012 – 2014 г.

Таблица 3

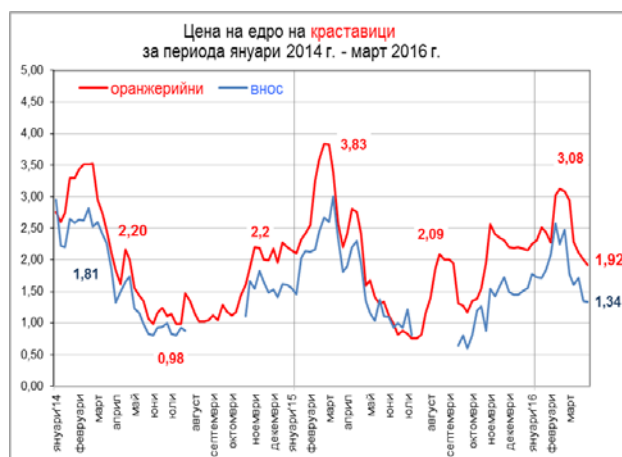
март	ДОМАТИ	ДОМАТИ	КРАСТАВИЦИ	КРАСТАВИЦИ	КАРТОФИ	ЗЕЛЕ	ЯБЪЛКИ	БАНАНИ
година	оранжерийни	внос	оранжерийни	внос				
2012	2,02	1,71	2,73	2,22	0,45	0,51	0,93	2,18
2013	2,45	2,28	2,82	2,55	0,67	0,45	1,05	2,06
2014	2,22	2,02	2,41	2,23	0,74	0,47	1,05	2,16
2015	2,41	2,13	2,84	2,49	0,53	1,16	1,09	2,59
2016	2,19	1,47	2,18	1,56	0,61	0,85	1,08	2,39

Фигура 14

Фигура 15

Фигура 16

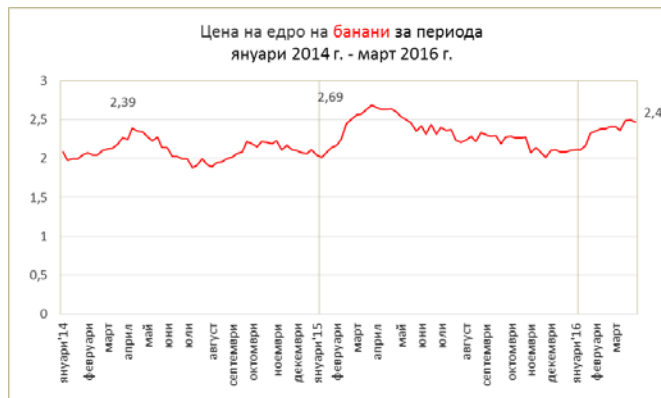
Фигура 17

Фигура 18

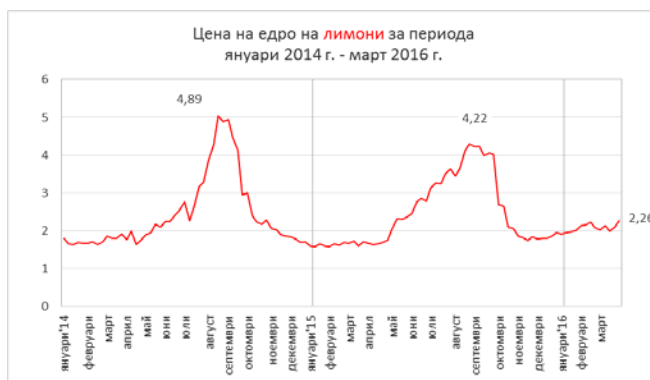
Фигура 19

Фигура 20

Фигура 21

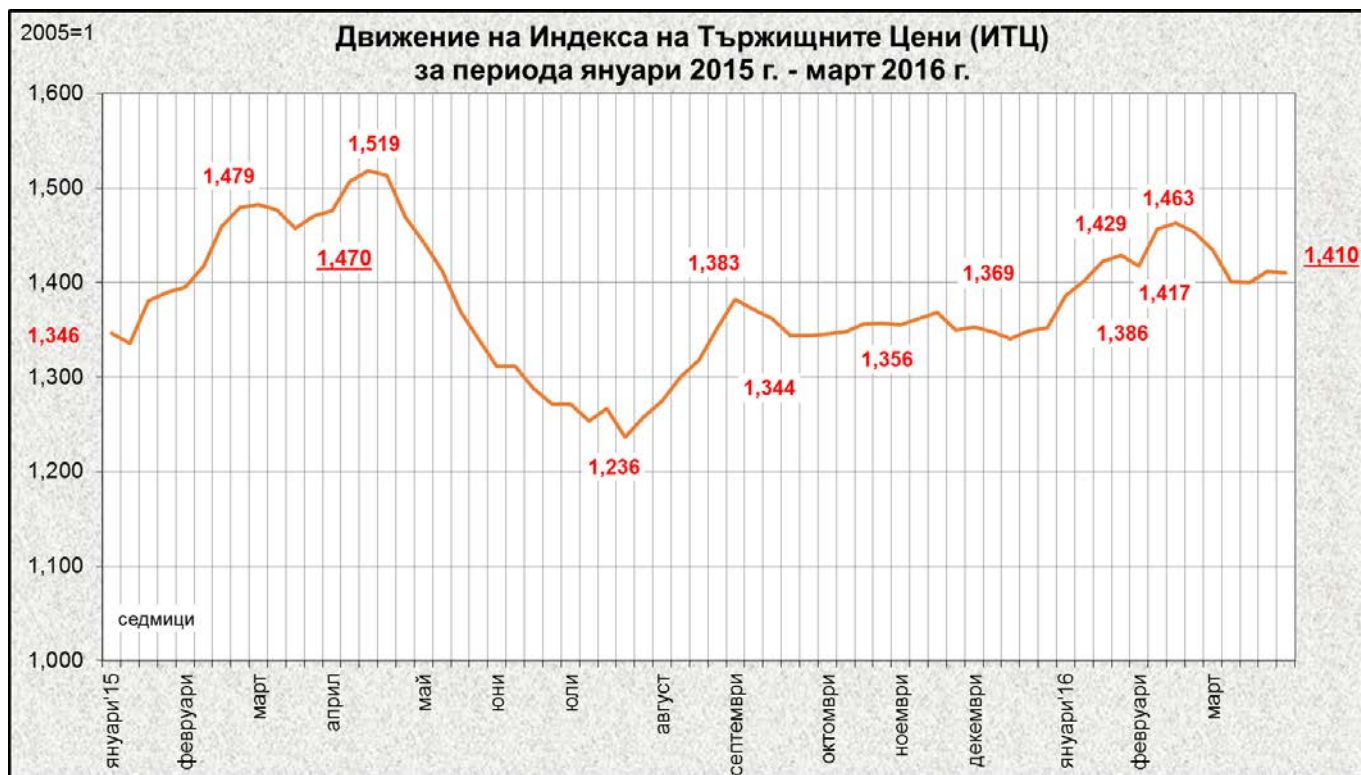

Фигура 22

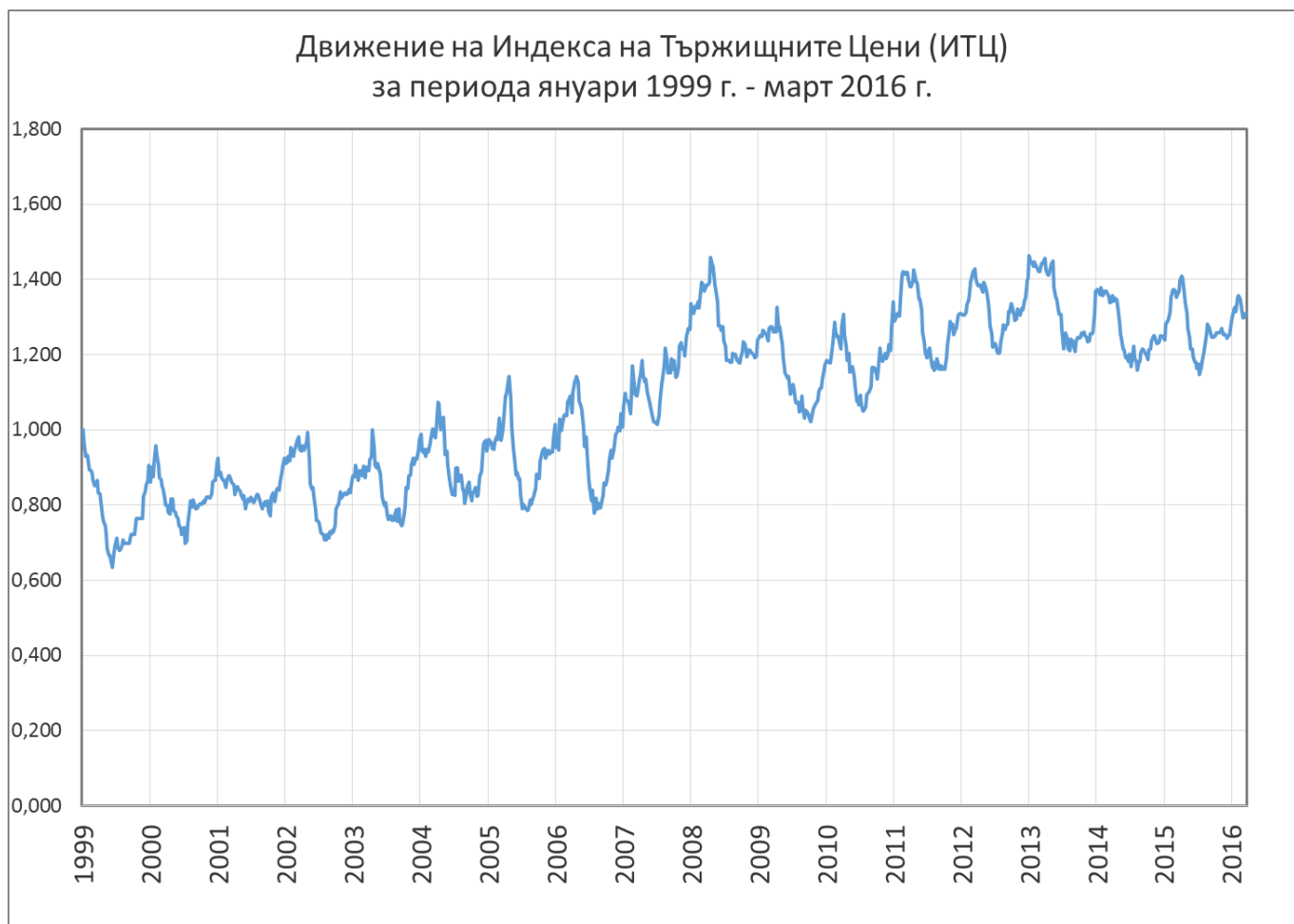
3. Движение на Индекса на Тържищните Цени (ИТЦ)

От последната седмица на м. февруари се наблюдава понижение на стойностите на Индекса на Тържищните Цени. През първите седмици на март кривата се стабилизира, през четвъртата седмица на месеца има известно колебание на горе и в края на месеца стойностите отново се стабилизират. В края на март кривата на индекса стъпва на ниво от 1.410 пункта. Средно месечните стойности на индекса през март са с 2.5% по-ниски спрямо средно месечните стойности през февруари. (фиг. 23)

Като цяло кривата на индекса през март 2016 г. повтаря тенденцията от същия месец на миналата година, но кривата се стабилизира на малко по-ниско ниво, като понижението на стойностите на годишна база 4% (фиг.24)

Фигура 23

Фигура 24

4. Международни цени

През м. март 2016 г. се наблюдава спад на годишна база на пшеницата на стоковите борси в Чикаго и Будапеща съответно със 7.7% и 21%. (фиг.25 и 26)

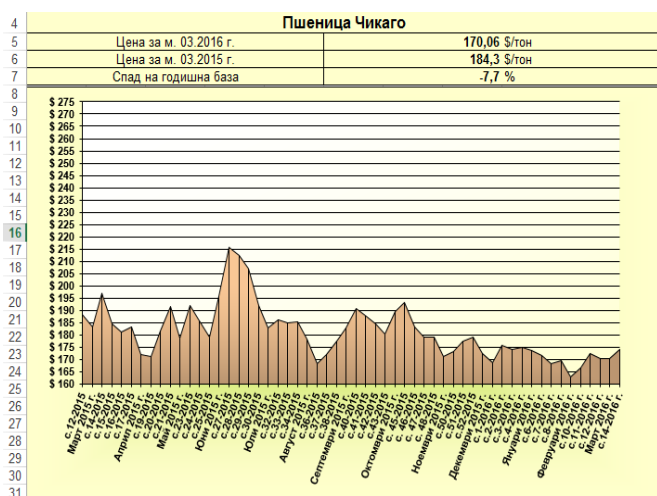
Цената на царевичната в Чикаго бележи спад на годишна база с 4.6%, а на борсата в Будапеща е отчетен ръст от 2.7% (фиг. 27 и 28)

В сравнение с м. март 2015 г., през тази година цената на рафинираната захар на стоковата борса в Лондон бележи ръст от 20%, като в периода септември – декември 2015 г. има устойчив възходящ тренд, след което тенденцията се обръща, а от средата на февруари отново цената започва да расте и достига пикови стойности от 467.40 €/тон на 23 март. Повишението на цената на захарта на Лондонската стокова борса за този период е 26%. През последните седмици на март кривата бележи лек низходящ тренд, но без да бъдат достигнати стойностите от началото на годината (фиг. 29)

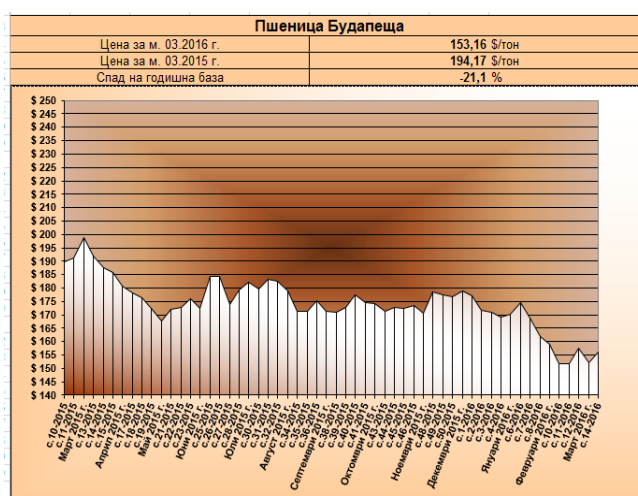
Цената на нерафинираното слънчогледово олио на борсата в Ротердам бележи ръст на годишна база от 3.9%, като се наблюдава краткотраен пик на стойностите в края на м. септември 2015 г., когато цената достига 1010 долара/тон. (фиг. 30)

Цената на свинското месо на борсата в Чикаго бележи ръст на годишна база, като кривата има възходящ тренд от м. ноември 2015 г. и тенденцията се запазва и през настоящата година. През последните седмици на март има лек спад. Стойностите обаче остават под нивото от пролетта на 2015 г. Като цяло кривата на цената на свинското месо във Великобритания през едногодишния период има низходящ тренд с няколко пикови момента в началото на 2015 г. и ноември и декември същата година. (фиг.31 и 32)

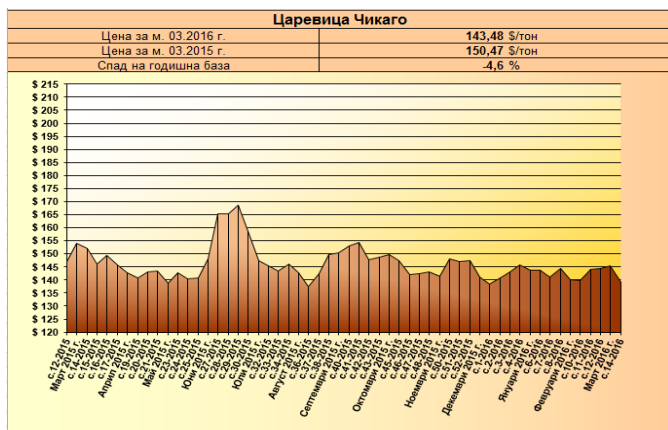
При цената на говеждото месо има спада на годишна база с около 11-12%, както на борсата в Чикаго, така и във Великобритания. (фиг. 33 и 34)

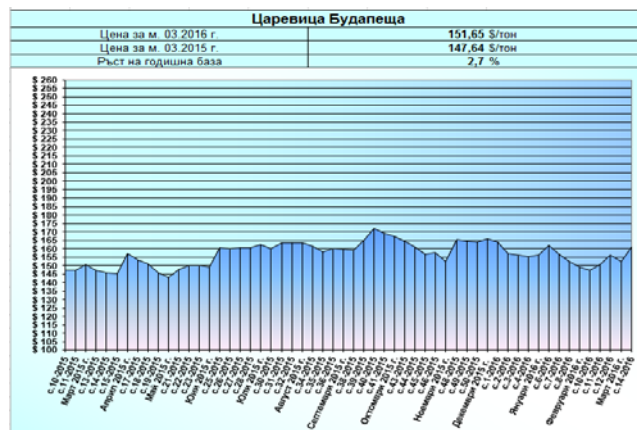
Фигура 25

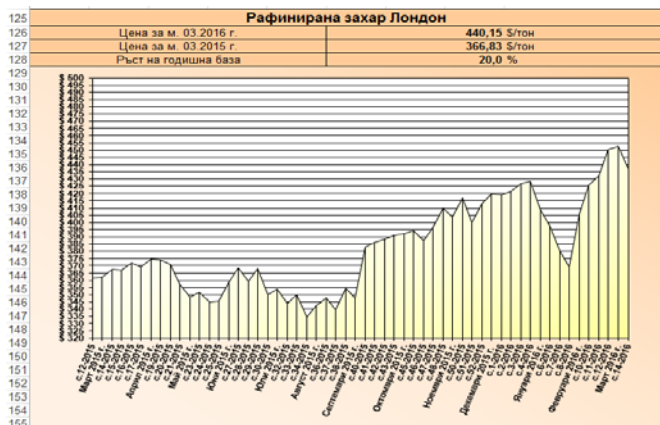
Фигура 26

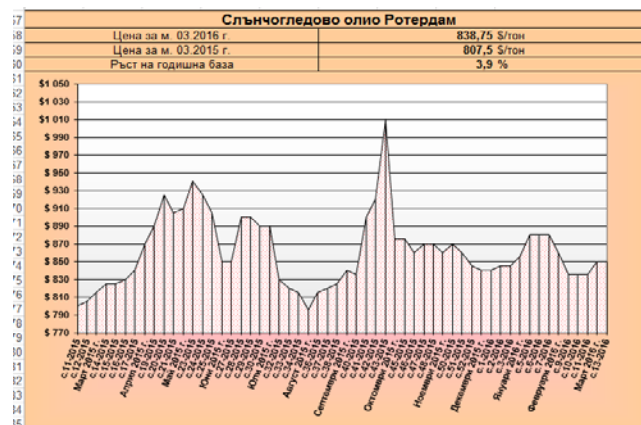
Фигура 27

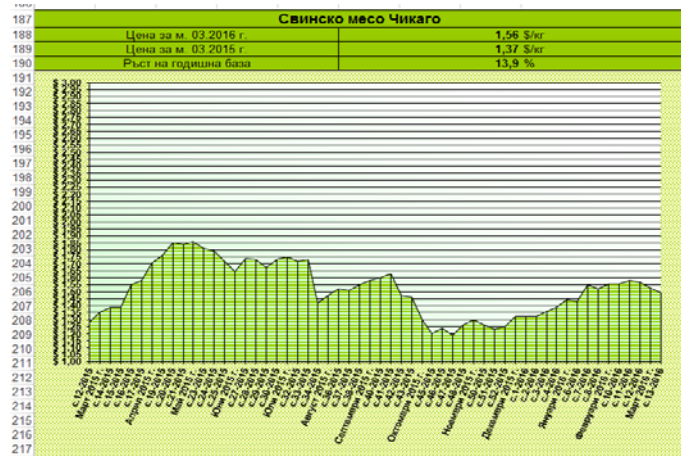
Фигура 28

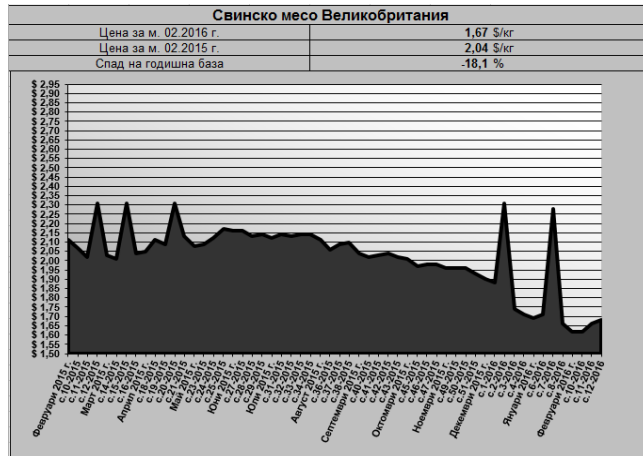
Фигура 29

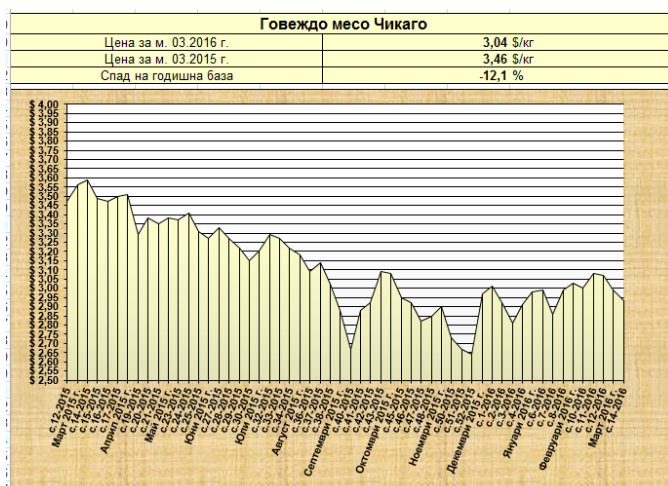
Фигура 30

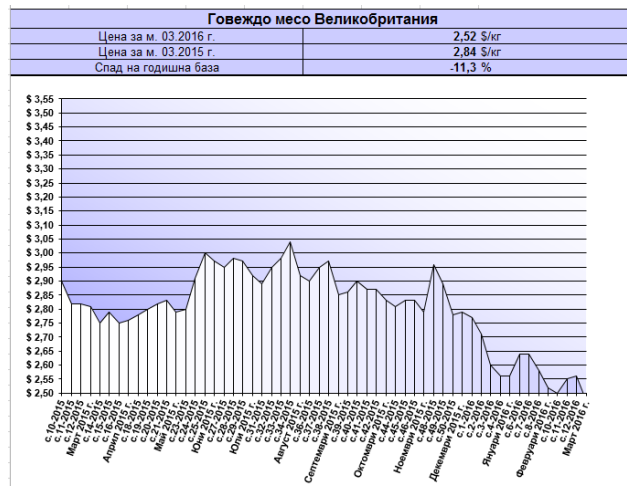
Фигура 31

Фигура 32

Фигура 33

Фигура 34

МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ

ДЪРЖАВНА КОМИСИЯ ПО СТОКОВИТЕ БОРСИ И ТЪРЖИЩАТА

МЕСЕЧЕН БЮЛЕТИН

за цените на едро на хранителни продукти на стоковите тържища в България

Анализът на цените на едро на храните през месец април 2016 г. показва, че пазарът остава спокоен, без драстични отклонения в двете посоки, като се запазват типичните сезонни тенденции при движението на цените, основно на плодовете и зеленчуците. Спрямо същия месец на миналата година цените на повечето хранителни стоки, плодовете и зеленчуците са по-ниски. През тази година не се наблюдаваше типичното преди години рязко поскъпване на стоките пред Великденските празници. Непосредствено преди празника беше отчетен слаб, незначителен ръст на цените на едро основно на някои зеленчуци.

1. Хранителни стоки

През м. април пазарът на едро на храни остава сравнително спокоен със задържане на цените около и под нивата от предходния месец март.

Запазва се слабата възходяща тенденция от предходните месеци при движението на цената на захарта, но средно месечните цени през април остават без промяна спрямо м. март. (фиг. 6) При цените на остналите хранителни стоки, предмет на този анализ, е отчетен спад на месечна база с 1-3%, който е по-силно изразен при яйцата. При тях поевтиняването спрямо предходния месец е 11%. Лек ръст на месечна база от 2% има при цената на лещата, а цената на едро на брашното е без промяна. (табл. 1, фиг. 1)

Цените на млечните произведения също остават относително стабилни, като при цените на сиренето, кашкавала и маслото се наблюдава лек низходящ тренд от 1-2.%. Цените на едро на прясното и киселото мляко са почти без промяна в сравнение с предходния месец. (табл. 1, фиг.1)

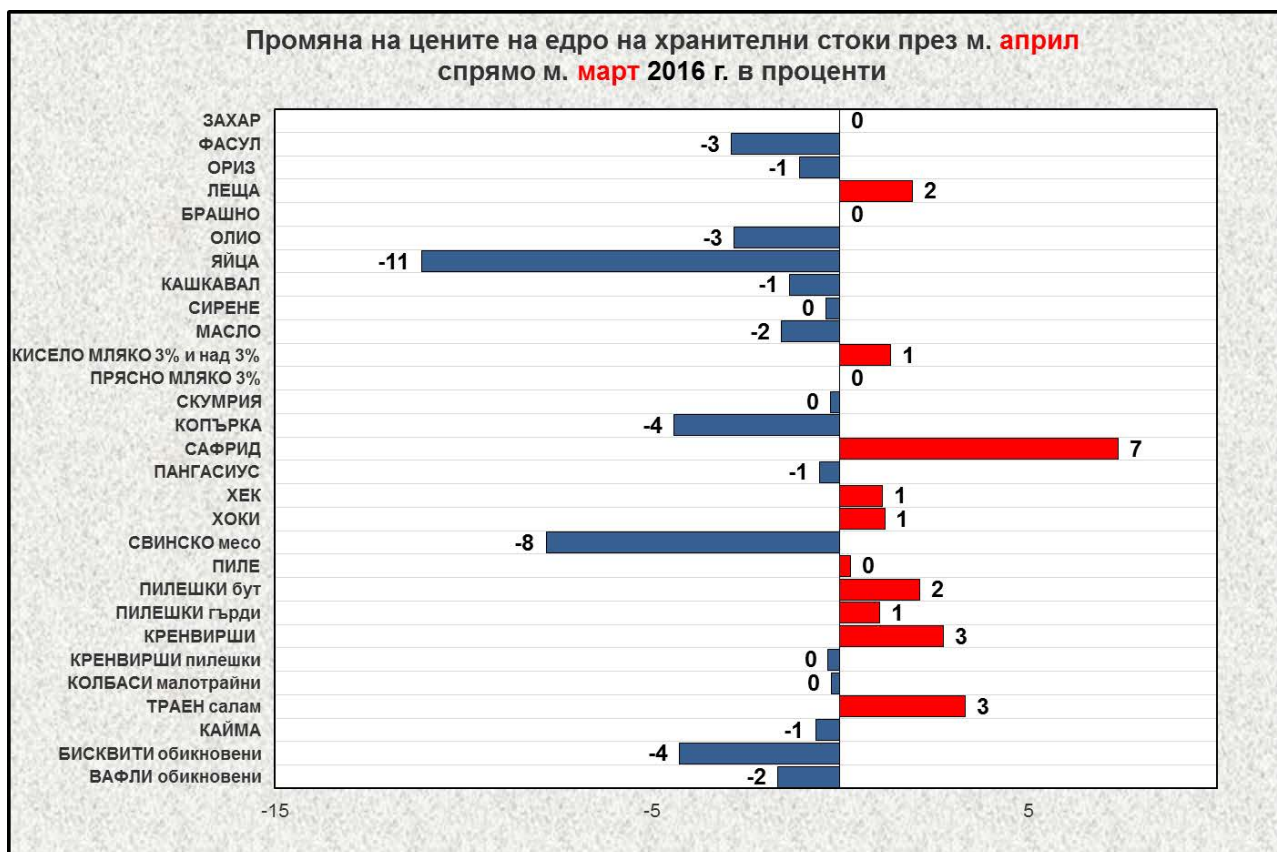
Общата тенденция при движението на цените на месото и месните произведения през април е на задържане на стойностите около нивата от предходния месец, като промяната при тях на месечна база -1% - +3%. След наблюдаваното покачване на цената на свинското месо в периода февруари – март, през м. април стойностите се стабилизират, а средно месечните цени спрямо март бележат спад от 8%. Цените на пилето и пилешките продукти са почти без промяна с отклонения +1-3%. Наблюдението на цените на едро на рибата показва, че по-

големи месечни отклонения им при сафрида, който поскъпва спрямо предходния месец със 7%, а копърката поевтинява с 4%. (табл. 1, фиг. 1, 12)

Цените на захарните изделия през м. април леко намаляват в диапазона 2–4%.

Таблица 1

СТОКА	<i>март'16</i>	<i>април'16</i>	промяна в %	промяна в лв.
ЗАХАР	1,42	1,42	0,0	0,00
ФАСУЛ	2,78	2,70	-2,9	-0,08
ОРИЗ	1,88	1,86	-1,1	-0,02
ЛЕЩА	3,12	3,18	1,9	0,06
БРАШНО	0,82	0,82	0,0	0,00
ОЛИО	2,14	2,08	-2,8	-0,06
ЯЙЦА	0,18	0,16	-11,1	-0,02
КАШКАВАЛ	9,66	9,53	-1,3	-0,13
СИРЕНЕ	5,33	5,31	-0,4	-0,02
МАСЛО	1,28	1,26	-1,6	-0,02
КИСЕЛО МЛЯКО 3% и над 3%	0,74	0,75	1,4	0,01
ПРЯСНО МЛЯКО 3%	1,59	1,59	0,0	0,00
СКУМРИЯ	3,87	3,86	-0,3	-0,01
КОПЪРКА	2,04	1,95	-4,4	-0,09
САФРИД	2,98	3,20	7,4	0,22
ПАНГАСИУС	3,72	3,70	-0,5	-0,02
ХЕК	5,28	5,34	1,1	0,06
ХОКИ	5,06	5,12	1,2	0,06
СВИНСКО месо	7,43	6,85	-7,8	-0,58
ПИЛЕ	3,68	3,69	0,3	0,01
ПИЛЕШКИ бут	2,83	2,89	2,1	0,06
ПИЛЕШКИ гърди	7,65	7,73	1,0	0,08
КРЕНВИРШИ	4,37	4,49	2,7	0,12
КРЕНВИРШИ пилешки	3,19	3,18	-0,3	-0,01
КОЛБАСИ малотрайни	4,52	4,51	-0,2	-0,01
ТРАЕН салам	8,44	8,72	3,3	0,28
КАЙМА	4,62	4,59	-0,6	-0,03
БИСКВИТИ обикновени	0,94	0,90	-4,3	-0,04
ВАФЛИ обикновени	2,41	2,37	-1,7	-0,04

Фигура 1

Спрямо същия месец на миналата година при цените на едро на някои хранителни стоки се наблюдава възходящ тренд, изразен най-силно при олиото, захарта и лещата, (табл. 2 , фиг. 2)

Причина за поскъпването на слънчогледовото олио е наблюдаваното покачване на цената му през пролетта на 2015 г.. В последващите месеци цената му се стабилизира, но на високото ниво от 2.25 лв./л, достигнато през м. юли 2015 г. От началото на настоящата година се наблюдава устойчив и плавен низходящ тренд. По тази причина поскъпването на годишна база през м. април е по-малко в сравнение с предходните месеци. спрямо м. април 2015 г. цената на олиото е с 8% по-висока. (фиг. 5)

От началото на 2015 г. кривата на цената на захарта има плавен и траен възходящ тренд, който се запазва и през първите четири месеца на настоящата година. Поскъпването на захарта на годишна база е 18%, а спрямо началото на годината е отчетен ръст от 6.7%. На международния пазар също се наблюдава поскъпване на захарта. (фиг. 6 и 31)

За пореден месец е отчетен спад на цената на фасула, като през април поевтиняването му на годишна база е 26%. Намаляване на цените спрямо същия месец на предходната година се наблюдава и при ориза (12%) и яйцата (11%). Цената на брашното се задържа около миналогодишното си ниво, а при цената на

лещата се наблюдава значителен ръст спрямо същия месец на миналата година от 27%.(табл. 2, фиг. 2, 9, 10 и 11)

Цените на всички млечни произведения, предмет на този анализ са по-ниски, като поевтиняването им на годишна база е в диапазона 5 – 8%.

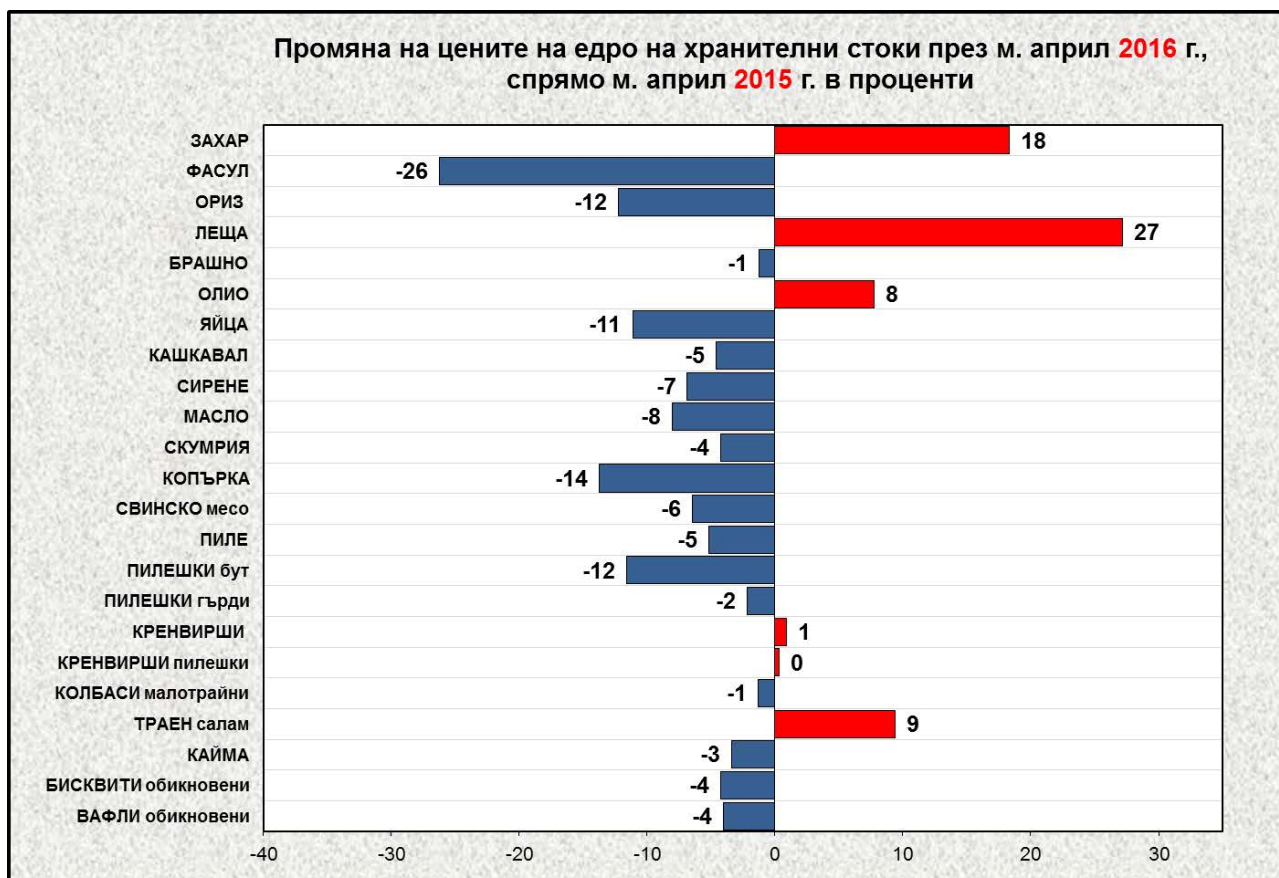
Общата тенденция при движението на цените на месото и месните произведения е низходяща. По-осезателно поевтиняване е отчетено при свинското месо, пилето и пилешките продукти средно с около 5 -10%. Цените на месните произведения запазват стабилни цени, като колебанията при тях на годишна база са $\pm 1 - 3\%$. По-силно изразено поевтиняване има при трайния салам – 9%.

Наблюденията на цените на рибата на годишна база е само върху скумрията и копърката, тъй като останалите видове риби се наблюдават от Комисията от края на 2015 г. В сравнени със същия месец на предходната година цените на скумрията и копърката бележат спад съответно от 4% и 14%. (табл.2 и фиг. 2)

Цените на захарните изделия са относително стабилни с леко колебание надолу от 4%.

Таблица 2

СТОКА	<i>април'16</i>	<i>април'15</i>	промяна в%	промяна в лв.
	цена	цена		
ЗАХАР	1,42	1,20	18,3	0,22
ФАСУЛ	2,70	3,66	-26,2	-0,96
ОРИЗ	1,86	2,12	-12,3	-0,26
ЛЕЩА	3,18	2,50	27,2	0,68
БРАШНО	0,82	0,83	-1,2	-0,01
ОЛИО	2,08	1,93	7,8	0,15
ЯЙЦА	0,16	0,18	-11,1	-0,02
КАШКАВАЛ	9,53	9,99	-4,6	-0,46
СИРЕНЕ	5,31	5,70	-6,8	-0,39
МАСЛО	1,26	1,37	-8,0	-0,11
СКУМРИЯ	3,86	4,03	-4,2	-0,17
КОПЪРКА	1,95	2,26	-13,7	-0,31
СВИНСКО месо	6,85	7,32	-6,4	-0,47
ПИЛЕ	3,69	3,89	-5,1	-0,20
ПИЛЕШКИ бут	2,89	3,27	-11,6	-0,38
ПИЛЕШКИ гърди	7,73	7,90	-2,2	-0,17
КРЕНВИРШИ	4,49	4,45	0,9	0,04
КРЕНВИРШИ пилешки	3,18	3,17	0,3	0,01
КОЛБАСИ малотрайни	4,51	4,57	-1,3	-0,06
ТРАЕН салам	8,72	7,97	9,4	0,75
КАЙМА	4,59	4,75	-3,4	-0,16
БИСКВИТИ обикновени	0,90	0,94	-4,3	-0,04
ВАФЛИ обикновени	2,37	2,47	-4,0	-0,10

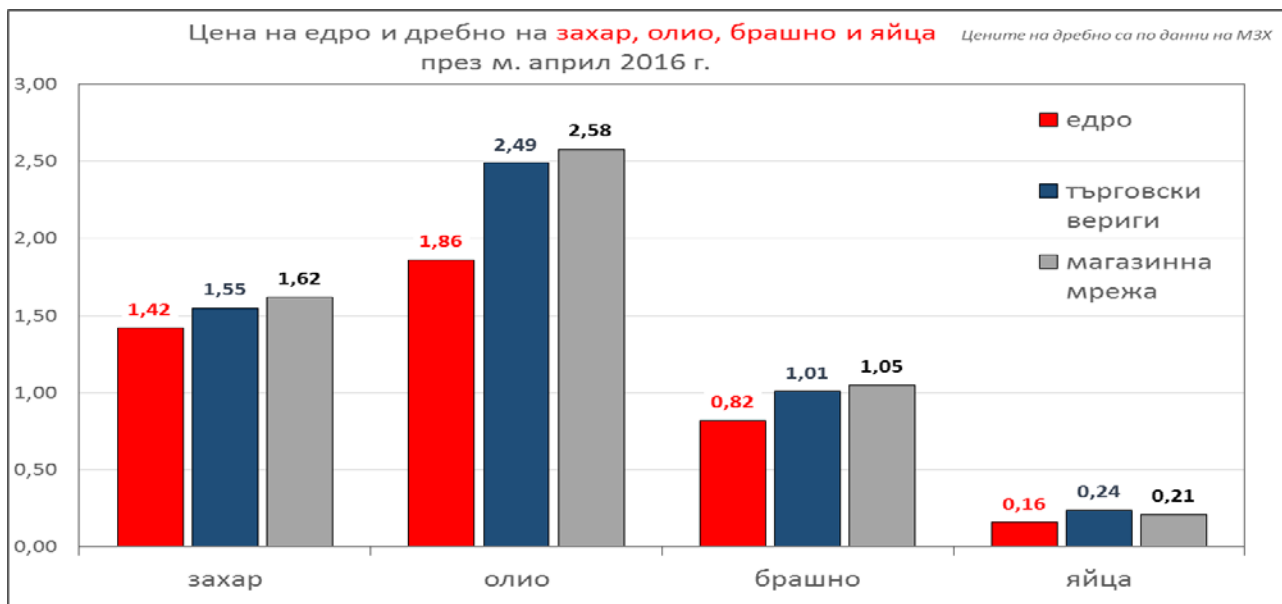

Фигура 2

Наблюдението на цените на дребно на основните хранителни продукти: захар, олио, брашно и яйца показва, че през м. април най-високи са цените в магазинната мрежа, като само при яйцата се наблюдава по-висока цена в големите търговски вериги. Надценките на цените на дребно, спрямо цените на едро, в големите търговски вериги са най-големи при яйцата – 50%, а най-малка надценка има при захарта – 9%. Маржът между цените на едро и дребно на олиото и брашното е 20-30%. В магазинната мрежа най-голямата надценка от 39% е при олиото и най-малка съответно при захарта – 14%. (табл.3 и фиг.3)

Таблица 3

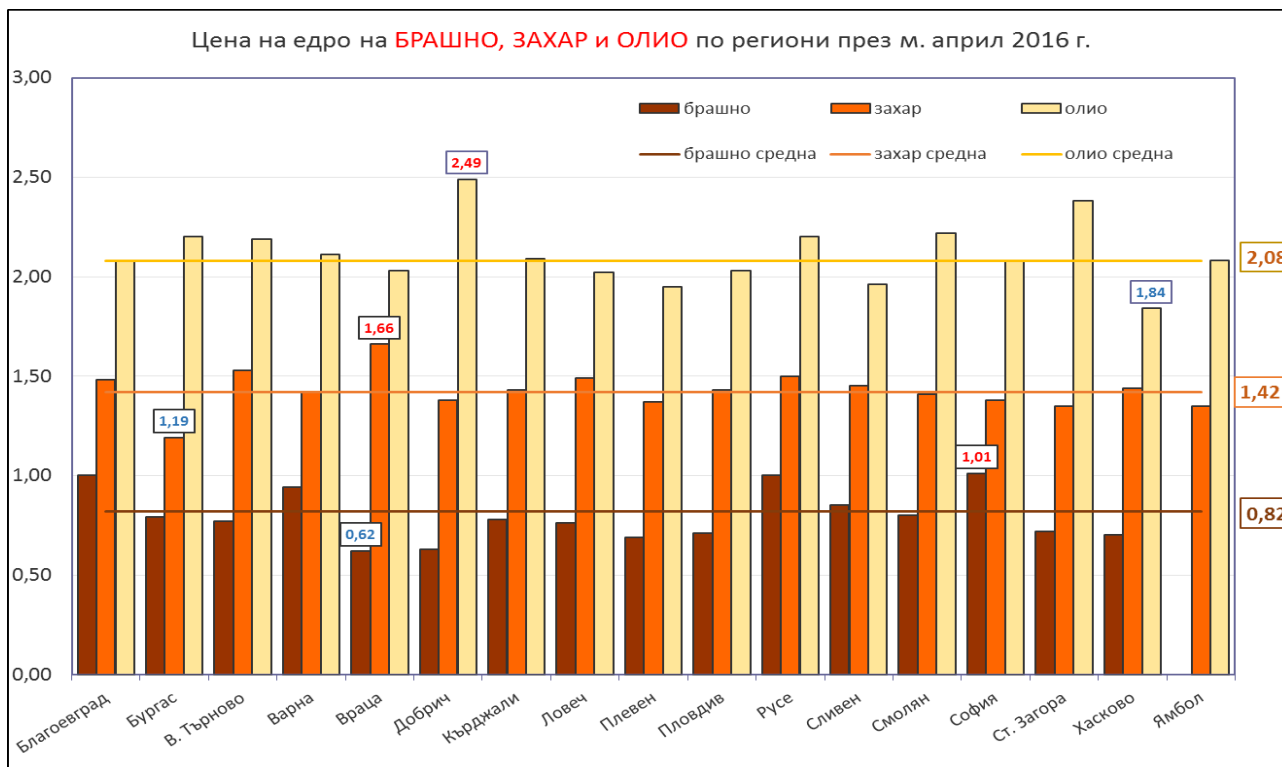
СТОКА	цени на едро на тържищата	цени на дребно в търговските вериги	надценка в %	надценка в лв.	цени на дребно в магазинната мрежа	надценка в %	надценка в лв.
захар	1,42	1,55	9	0,13	1,62	14	0,20
олио	1,86	2,49	34	0,63	2,58	39	0,72
брашно	0,82	1,01	23	0,19	1,05	28	0,23
яйца	0,16	0,24	50	0,08	0,21	31	0,05

Фигура 3

Анализът на цените на едро на основните хранителни стоки: брашно, захар и олио по региони показва, че отклоненията в цените в различните регион от средната за страната цена са в диапазона $\pm 15\text{-}20\%$.

При средна цена за страната през м. април на брашното 0.82 лв./кг, в средната цена на брашното на тържищата в област София е 1.01 лв./кг, а в област Враца 0.62 лв./кг. Най-висока цена на едро на захарта през април е отчетена в област Враца – 1.66, а най-ниска в област Бургас – 1.19 лв./кг. Най-скъпо се е търгуvalo през април олиото на тържищата в област Добрич – 2.49 лв./кг, а най-евтино е било то в Хасковска област – 1.84 лв./кг. (фиг.4)

Фигура 4

Анализът на цените на хранителните стоки през м. април 2016 г. в сравнение със същия месец на петгодишния период (2012 - 2016 г.) показва, че като цяло цените се движат около нивата от м. април 2012 – 2015 г., като при фасула, млечните произведения, месните произведения и пилешкото месо има траен низходящ тренд през последните три – четири години. (табл.4 и фиг.5)

- През 2011 г. цената на захарта бележи драстичен скок и за шест месеца се покачва със 70%. В резултат на този скок цената на захарта през м. април 2012 г. е най-висока в сравнение със същия месец на следващите години. През м. април 2016 г. цената на захарта бележи ръст на годишна база спрямо предходната година, остава на по-ниско ниво спрямо периода 2012 – 2013 г. и се доближава до нивото от м. април 2014 г.

- От 2012 г. цената на фасула започва да расте и през м. април 2014 г. тя е най - висока за последния петгодишен период. От средата на същата година трендът се обръща, в резултат на което цената през април 2016 г. е по-ниска от предходните две години и се доближава до нивото от 2012 г.

- Цената на ориза през последните години остава сравнително стабилна и се движи на ниво от около 2,00 лв./кг. Стабилният характер на цената на ориза се дължи на това, че производството на ориз в страната през последните години е във възход и тенденциите на световния пазар на ориз не дават силно отражение върху нашия пазар.

- През цялата 2012 г. кривата на цената на брашното има възходящ тренд и през м. април 2013 г. стойностите са най-високи за петгодишния период. През м. април настоящата година цената на брашното се движи около нивата от предходните 3 години и се доближава до нивото от януари 2012 г. (фиг.8)

- Наред с други хранителни стоки и при олиото през 2012 г. се наблюдаваше трайно поскъпване. По тази причина през м. април 2013 г. цената на олиото има най-високи стойности в сравнение със същия месец на другите години от периода. През пролетта на 2015 г. беше регистрирано поскъпване на олиото, в резултат на което през м. април на настоящата година стойностите са на по-високо ниво от предходните две години, но остават под пиковите стойности от януари 2013 г. (фиг.7)

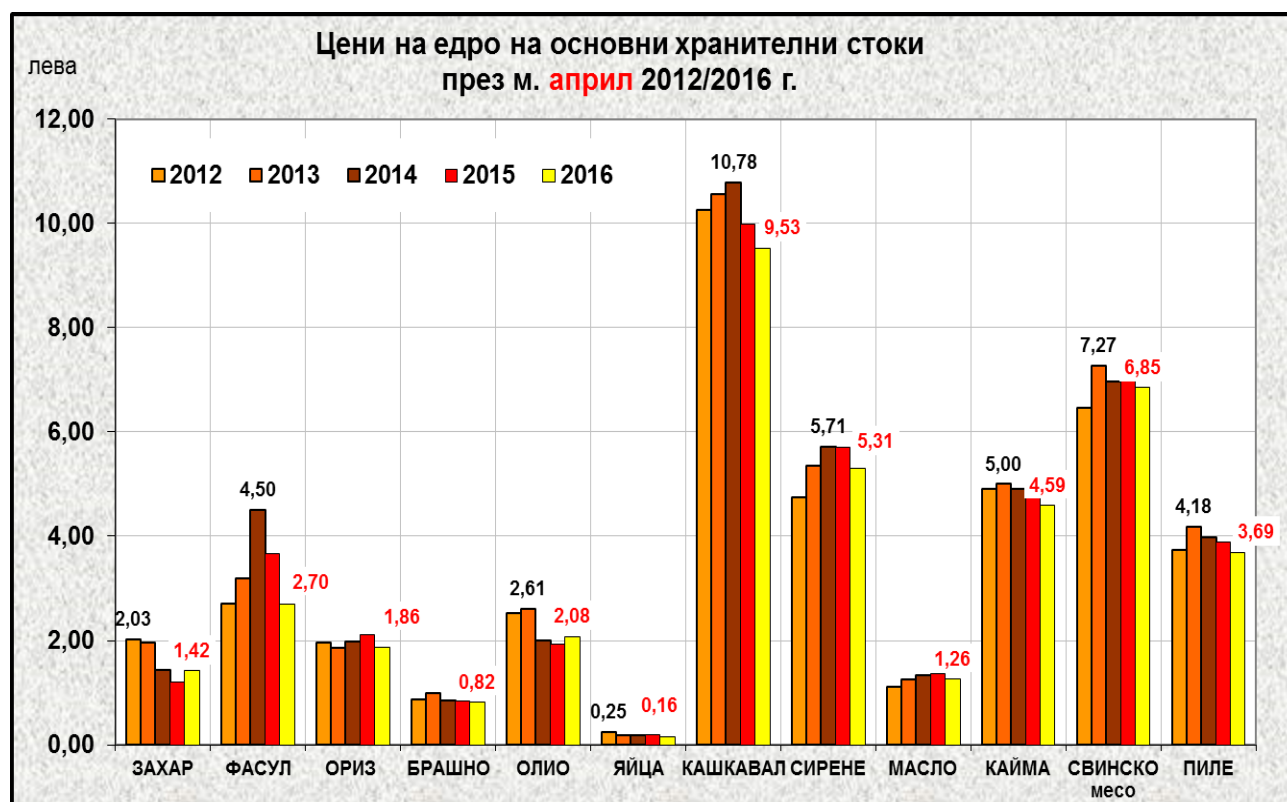
- През четвъртия месец на настоящата година цените на млечните произведения бележат спад на годишна база. Цените на кравето сирене и кашкавал „Витоша“ са били най-високи през м. април 2014 г. Това се дължи на постоянната възходяща тенденция, наблюдавана през втората половина на 2012 г. и през цялата 2013 г. В периода 2012 – 2014 г. цената на кравето масло има траен възходящ

тренд. През м. април настоящата година цената на маслото бележи лек спад в сравнение с предходния четиригодишен период.

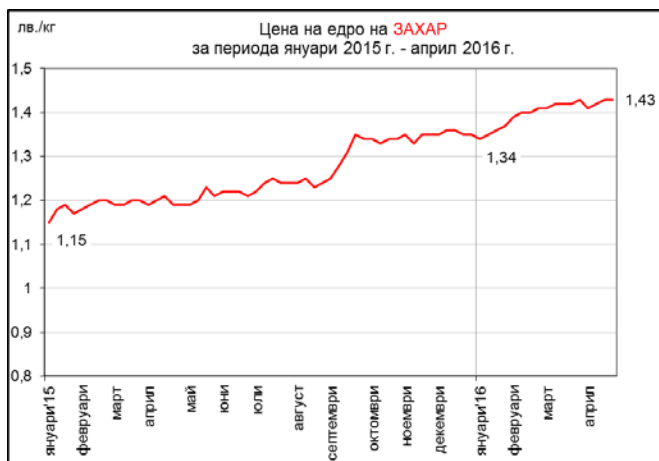
- В периода 2013 – 2016 г. цените на месото и месните изделия имат траен и плавен низходящ тренд. През април 2013 г. са отчетни най-високите стойности за тези продукти. Тогава се наблюдаваше и голям скок на цената на месото на световния пазар.

Таблица 4

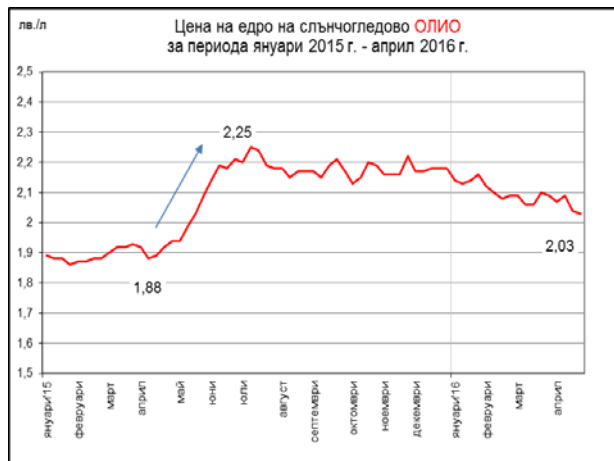
април	ЗАХАР	ФАСУЛ	ОРИЗ	БРАШНО	ОЛИО	ЯЙЦА	КАШКАВАЛ	СИРЕНЕ	МАСЛО	КАЙМА	СВИНСКО месо	ПИЛЕ
година												
2012	2,03	2,70	1,96	0,87	2,53	0,25	10,25	4,74	1,12	4,90	6,46	3,74
2013	1,96	3,20	1,85	0,99	2,61	0,19	10,57	5,35	1,25	5,00	7,27	4,18
2014	1,43	4,50	1,99	0,85	2,00	0,18	10,78	5,71	1,33	4,91	6,96	3,98
2015	1,20	3,66	2,12	0,83	1,93	0,19	9,99	5,70	1,37	4,75	7,32	3,89
2016	1,42	2,70	1,86	0,82	2,08	0,16	9,53	5,31	1,26	4,59	6,85	3,69

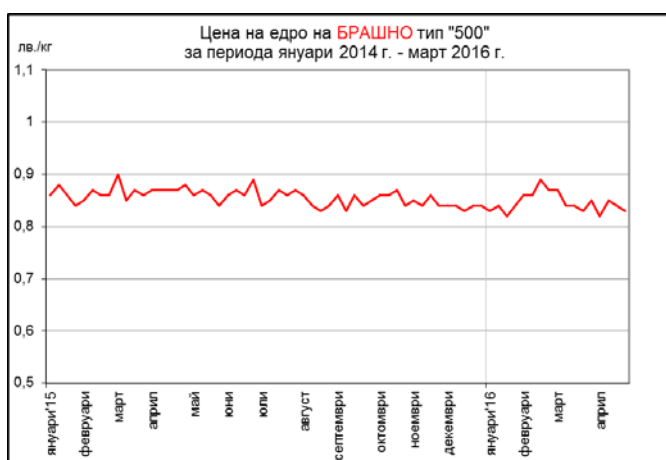
Фигура 5

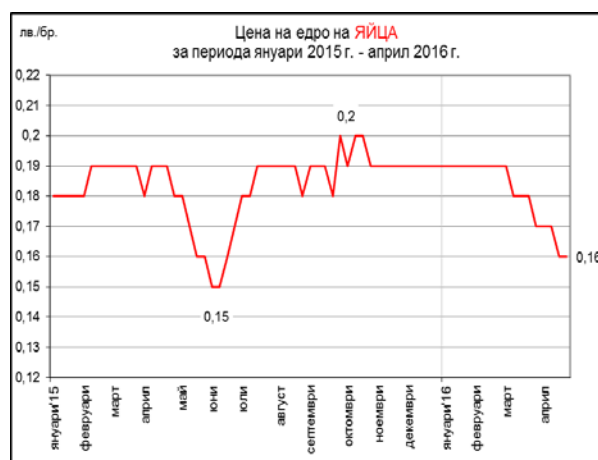
Фигура 6

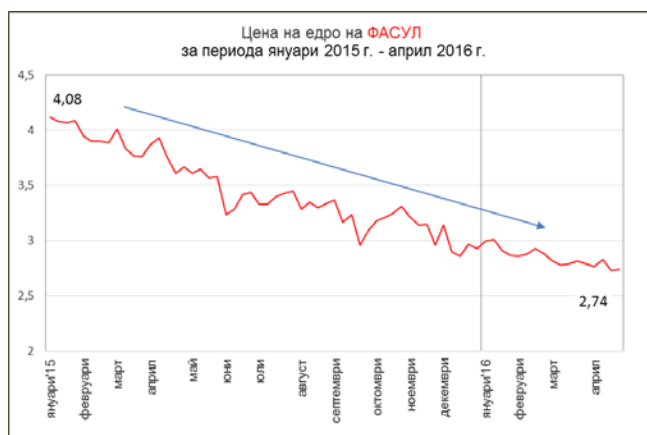
Фигура 7

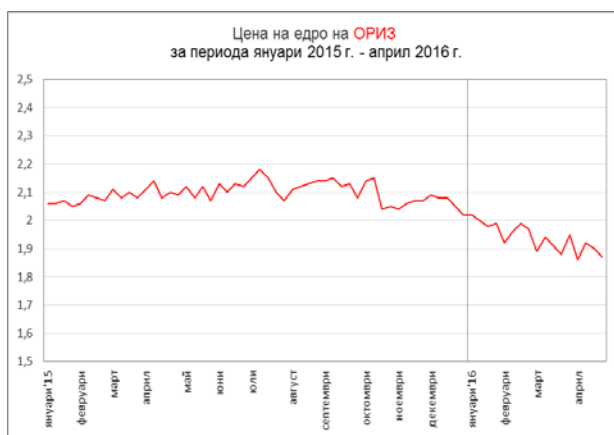
Фигура 8

Фигура 9

Фигура 10

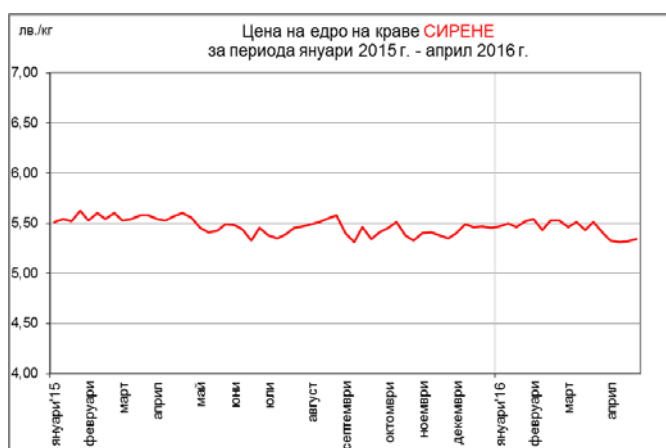
Фигура 11

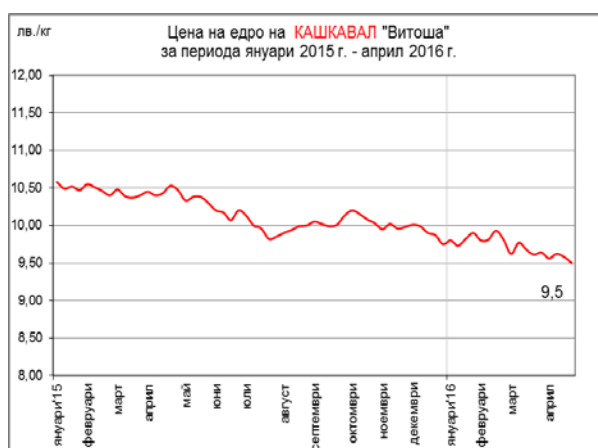
Фигура 12

Фигура 13

Фигура 14

Фигура 15

2. Плодове и зеленчуци

При цените на едро на плодовете и зеленчуците през м. април спрямо м. март се наблюдават разнопосочни тенденции, като измененията на стойностите са в сравнително широк диапазон. (табл. 5 и фиг.16)

Цените на плодовете през април се задържат на нива, близки до тези от предходния месец. Поскъпване на месечна база от 6% има при мандарините, а ягодите от внос се търгуват на по-ниски цени в сравнение с предходния месец. Поевтиняването на месечна база при тях е 9%.

Месечните колебания на цените на зеленчуците през април, спрямо предходния месец са в широк диапазон и като цяло тенденцията е низходяща.

Цените на картофите от старата реколта и на картофите от внос бележат ръст на месечна база от 7 – 8%, а с увеличаването на предлаганите количества пресни български картофи, те поевтиняват в сравнение с предходния месец със 7%.

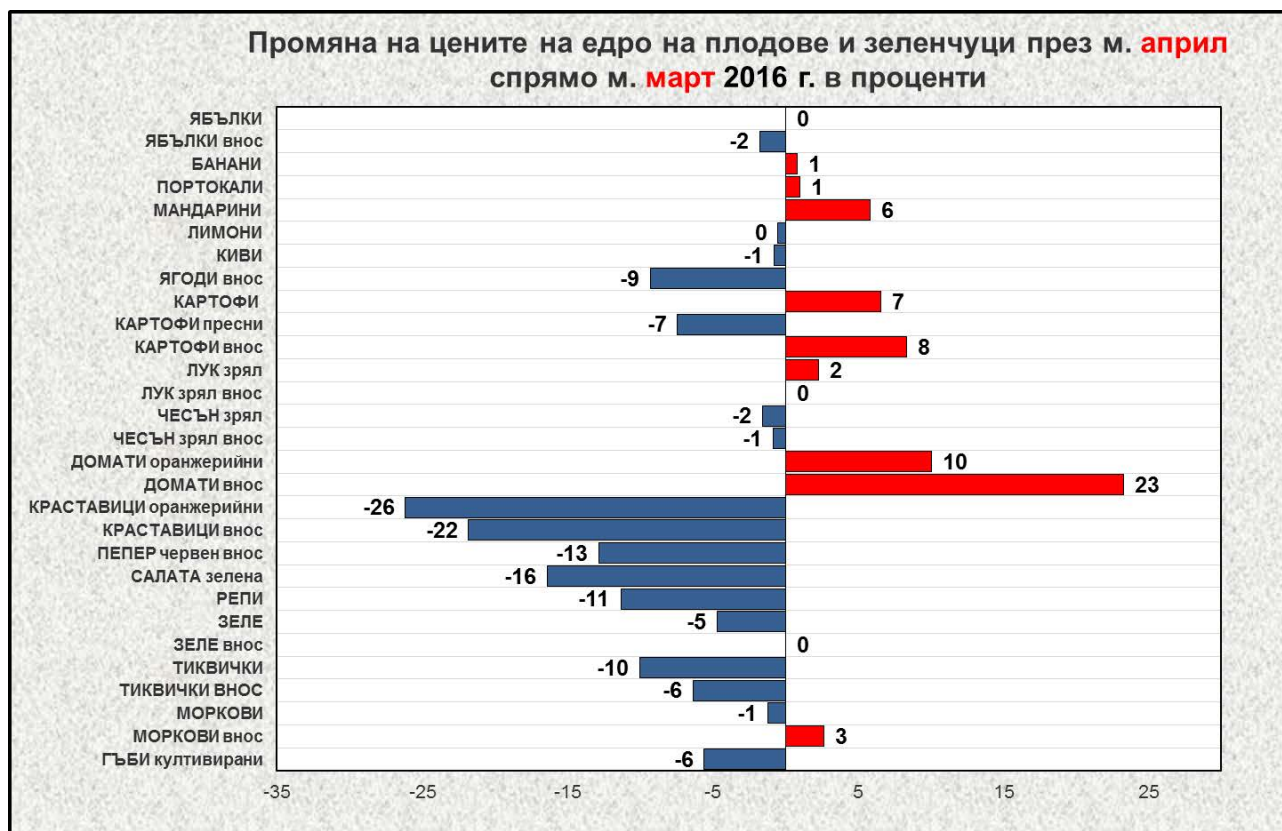
При домотите се наблюдава поскъпване през месеца, като средно месечните цени на българските оранжерийни домати през април са с 10% по-високи спрямо март. Поскъпването на домотите от внос на месечна база е 23%.

От м. февруари цените на краставиците имат траен низходящ тренд, като през м. април поевтиняването на месечна база на българските оранжерийни краставици и на тези от внос е 22 – 26%.

През месеца е отчетен спад на цените в диапазон 6 – 15% на зелената салата, репите, зелето, тиквичките, гъбите и вносия червен пипер, а цените на останалите зеленчуците са без значителни колебания. (фиг.19, 20, 21, 22, 23 и 24)

Таблица 5

СТОКА	<i>март'16</i>	<i>април'16</i>	промяна в %	промяна в лв.	<i>април'15</i>	промяна в %	промяна в лв.
	цена	цена			цена		
ЯБЪЛКИ	1,08	1,08	0,0	0,00	1,14	-5,3	-0,06
ЯБЪЛКИ внос	1,14	1,12	-1,8	-0,02	1,21	-7,4	-0,09
БАНАНИ	2,39	2,41	0,8	0,02	2,62	-8,0	-0,21
ПОРТОКАЛИ	1,00	1,01	1,0	0,01	1,31	-22,9	-0,30
МАНДАРИНИ	1,37	1,45	5,8	0,08	1,57	-7,6	-0,12
ЛИМОНИ	2,01	2,00	-0,5	-0,01	1,76	13,6	0,24
КИВИ	1,31	1,30	-0,8	-0,01	1,56	-16,7	-0,26
ЯГОДИ внос	3,44	3,12	-9,3	-0,32	4,39	-28,9	-1,27
КАРТОФИ	0,61	0,65	6,6	0,04	0,50	30,0	0,15
КАРТОФИ пресни	1,62	1,50	-7,4	-0,12	1,59	-5,7	-0,09
КАРТОФИ внос	0,72	0,78	8,3	0,06	0,65	20,0	0,13
ЛУК зрял	0,87	0,89	2,3	0,02	0,69	29,0	0,20
ЛУК зрял внос	0,78	0,78	0,0	0,00	0,66	18,2	0,12
ЧЕСЪН зрял	5,06	4,98	-1,6	-0,08	3,03	64,4	1,95
ЧЕСЪН зрял внос	4,89	4,85	-0,8	-0,04	2,82	72,0	2,03
ДОМАТИ оранжерийни	2,18	2,40	10,1	0,22	2,86	-16,1	-0,46
ДОМАТИ внос	1,46	1,80	23,3	0,34	2,53	-28,9	-0,73
КРАСТАВИЦИ оранжерийни	2,18	1,61	-26,1	-0,57	2,42	-33,5	-0,81
КРАСТАВИЦИ внос	1,56	1,22	-21,8	-0,34	2,01	-39,3	-0,79
ПЕПЕР червен внос	2,65	2,31	-12,8	-0,34	3,70	-37,6	-1,39
САЛАТА зелена	0,55	0,46	-16,4	-0,09	1,10	-58,2	-0,64
РЕПИ	0,53	0,47	-11,3	-0,06	0,46	2,2	0,01
ЗЕЛЕ	0,85	0,81	-4,7	-0,04	1,30	-37,7	-0,49
ЗЕЛЕ внос	0,62	0,62	0,0	0,00	1,15	-46,1	-0,53
ТИКВИЧКИ	1,90	1,71	-10,0	-0,19	2,15	-20,5	-0,44
ТИКВИЧКИ ВНОС	1,58	1,48	-6,3	-0,10	2,30	-35,7	-0,82
МОРКОВИ	0,84	0,83	-1,2	-0,01	1,09	-23,9	-0,26
МОРКОВИ внос	0,75	0,77	2,7	0,02	1,14	-32,5	-0,37
ГЪБИ култивирани	3,59	3,39	-5,6	-0,20	3,29	3,0	0,10

Фигура 16

В сравнение със същия месец на миналата година цените на голяма част от плодовете и зеленчуците са по-ниски. (табл.5 и фиг.17)

Поскъпване спрямо същия месец на миналата година има при лимоните с 14%, а при останалите плодове, предмет на този анализ е регистрирано поевтиняване, което е най-силно изразено при ягодите от внос (29%). На по-ниски нива през тази година се задържат цените на ябълките, бананите, портокалите, мандарините и кивито.

Тенденциите при движението на цените на зеленчуците през април 2016 г. в сравнение със същия месец на 2015 г. са разнопосочни и в големи ценови диапазони.

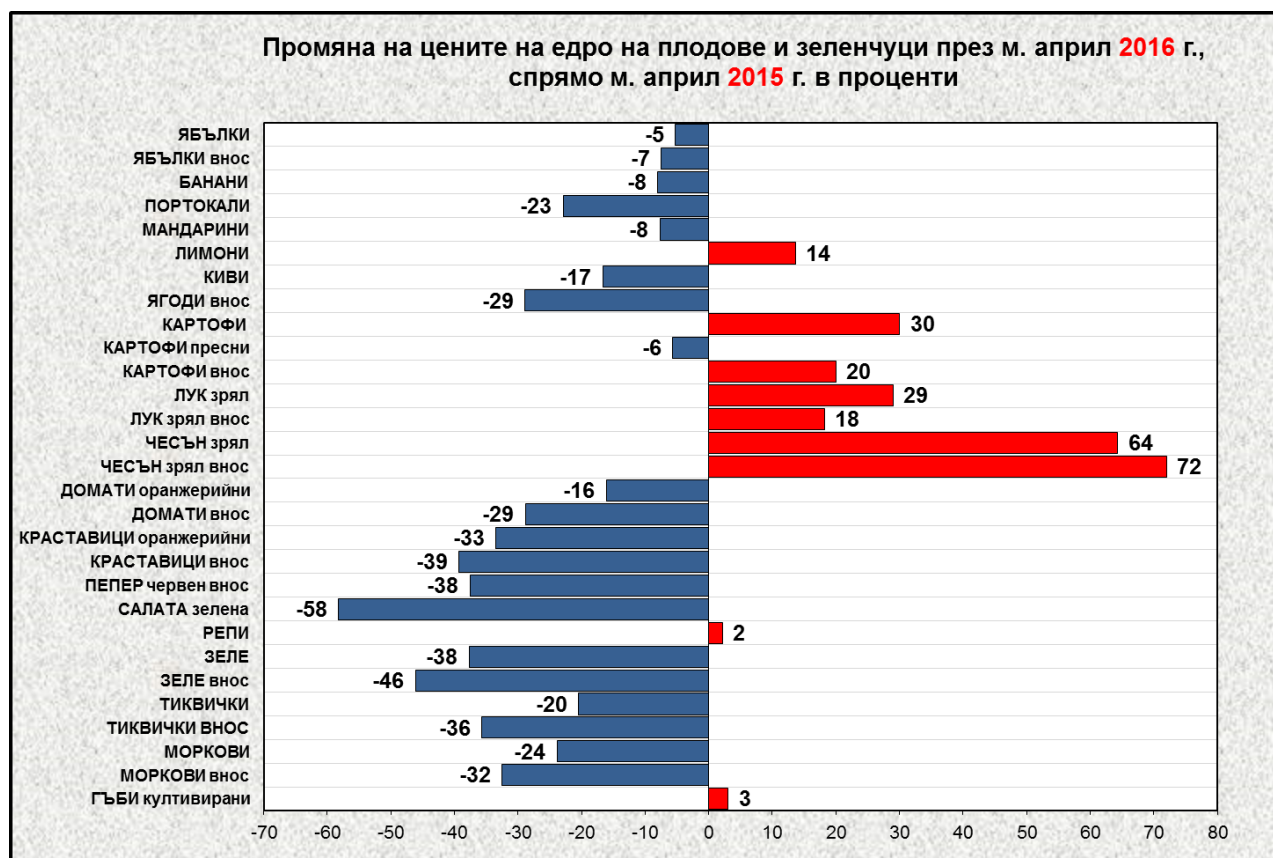
Поскъпване на годишна база има основно при зрелия лук с около 20 - 30% и най-вече при зрелия чесън, чиято цена бележи ръст на годишна база от 60 – 70%.

Цените на картофите от старата реколта и на картофите от внос бележат ръст на годишна база от 20 – 30%, а пресните български картофи поевтиняват в сравнение със същия месец на миналата година с 6%.

През м. април тази година цените на доматиите и краставиците са значително по-евтини в сравнение със същия месец на предходната година. Цените на доматиите намаляват на годишна база с 16 – 30%, а на краставиците съответно с 30 – 40%.

Най-голям спад на годишна база има при цената на зелената салата с 58%, което е резултат от изключително високите цени на салатите през миналата пролет.

Поевтиняването на годишна база на останалите зеленчуци е интервала 20 – 45%, а цените репите и култивираните гъби са около нивата от предходната година.

Фигура 17

Анализът на движението на цените на едро на плодовете и зеленчуците през м. април 2016 г. в сравнение със същия месец на петгодишния период (2012 – 2016 г.) показва следните тенденции: (табл. 6 и фиг. 18)

- Плодовете и зеленчуците имат изцяло сезонен характер, а цените им силно се влияят от конкретните климатични и метеорологични условия. По тази причина цените на тези стоки са силно чувствителни и варират в сравнително големи диапазони за кратки периоди.

- Цените на българските оранжерийни домати през м. април 2016 г. са по-ниски спрямо същия месец на 2012, 2013 г. и 2015 г. и се доближават до нивото от м. април 2014 г. Цените на вносните домати през м. април настоящата година са най-ниски в сравнение със същия месец на петгодишния период. Вносните домати са били най-скъпи през април 2015 г. (2.53 лв./кг), когато са се търгували с 30% по-скъпо спрямо тази година.

- Цените на българските оранжерийни краставици през м. април на настоящата година са на най-ниско ниво спрямо предходните години, като поевтиняването им на годишна база спрямо м. април 2012 г. и 2015 г., когато са отбелязани най-високите стойности за петгодишния период, е средно 30%. Цените на краставиците от внос също бележат минимални стойности през тази година, като спрямо предходните четири години цената им е значително по-ниска и поевтиняването им на годишна база спрямо 2012 – 2015 г. е средно 30%.

- Цената на пресните картофи през тази година е по-ниска спрямо същия месец на 2012 г. и 2015 г., доближава се до нивото от 2013 г. и е малко над стойностите от 2014 г.

- През пролетта на 2015 г. бяхме свидетели на изключително високи цени на зелената салата, когато беше достигнат пик на стойностите от последните години от 1.10 лв./бр. През настоящата година цената на зелената салата и репите се задържат около нивата от предходните години.

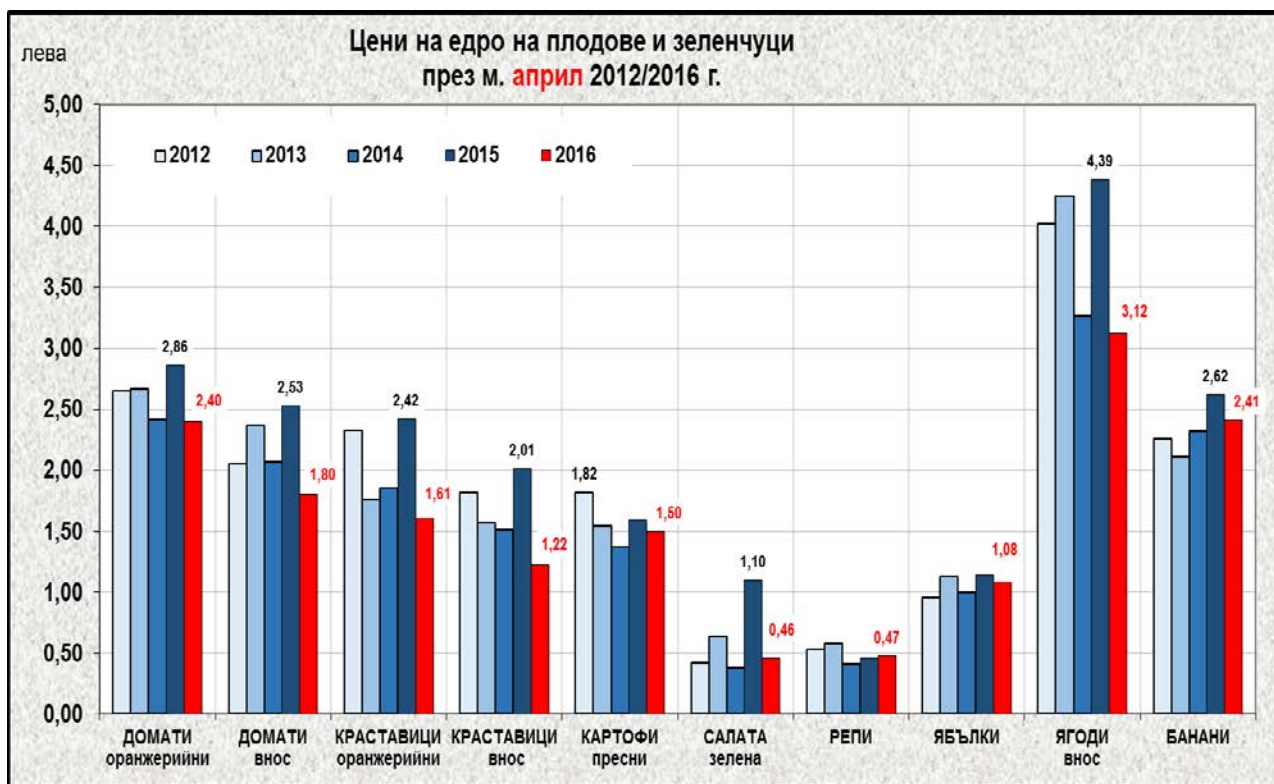
- Въпреки крайно недостатъчните количества ябълки, които се предлагат на нашия пазар, цените им през годините остават стабилни и през тази година се доближават до нивото от предходните години.

- Цената на бананите през м. април тази година бележи спад на годишна база спрямо април 2015 г., доближава се до нивата от 2012 и 2014 г. и е малко по-висока от 2013 г.

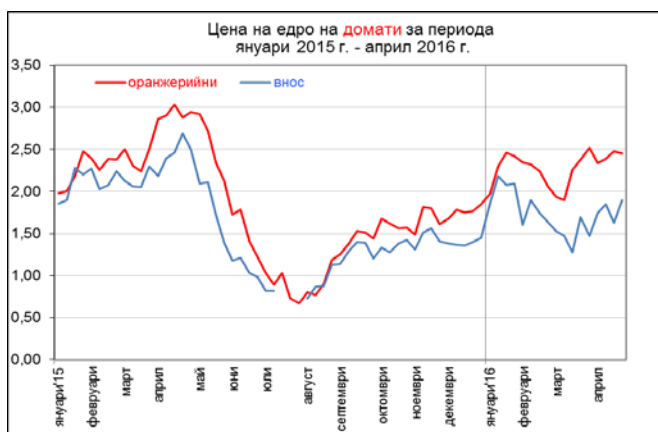
- През април тази година цената на ягодите от внос е на най-ниско ниво в сравнение със същия месец на предходния четиригодишен период.

Таблица 6

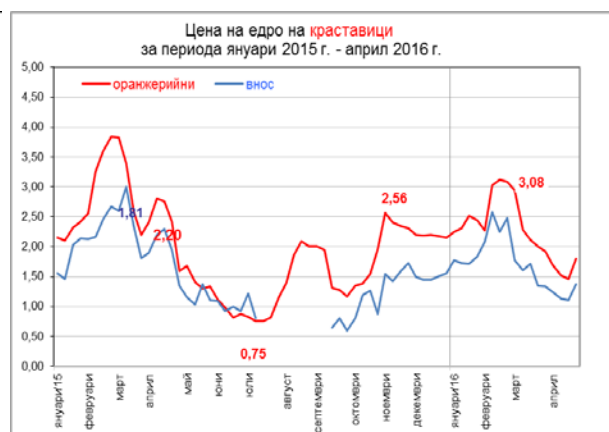
април	ДОМАТИ оранжерийни	ДОМАТИ внос	КРАСТАВИЦИ оранжерийни	КРАСТАВИЦИ внос	КАРТОФИ пресни	САЛАТА зелена	РЕПИ	ЯБЪЛКИ	ЯГОДИ внос	БАНАНИ
година										
2012	2,65	2,05	2,33	1,82	1,82	0,42	0,53	0,95	4,02	2,26
2013	2,67	2,37	1,76	1,57	1,54	0,64	0,58	1,13	4,25	2,11
2014	2,42	2,07	1,85	1,51	1,37	0,38	0,41	0,99	3,27	2,32
2015	2,86	2,53	2,42	2,01	1,59	1,10	0,46	1,14	4,39	2,62
2016	2,40	1,80	1,61	1,22	1,50	0,46	0,47	1,08	3,12	2,41

Фигура 18

Фигура 19

Фигура 20

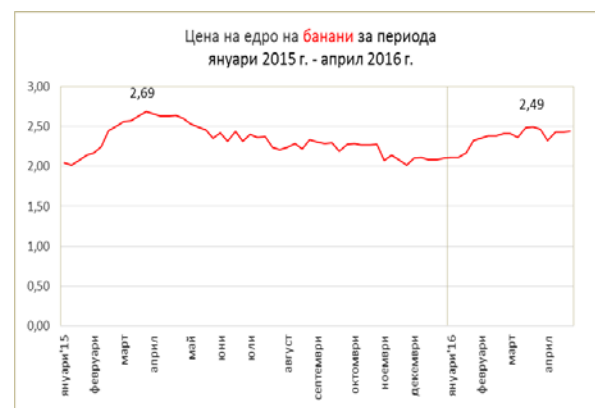
Фигура 21

Фигура 22

Фигура 19

Фигура 20

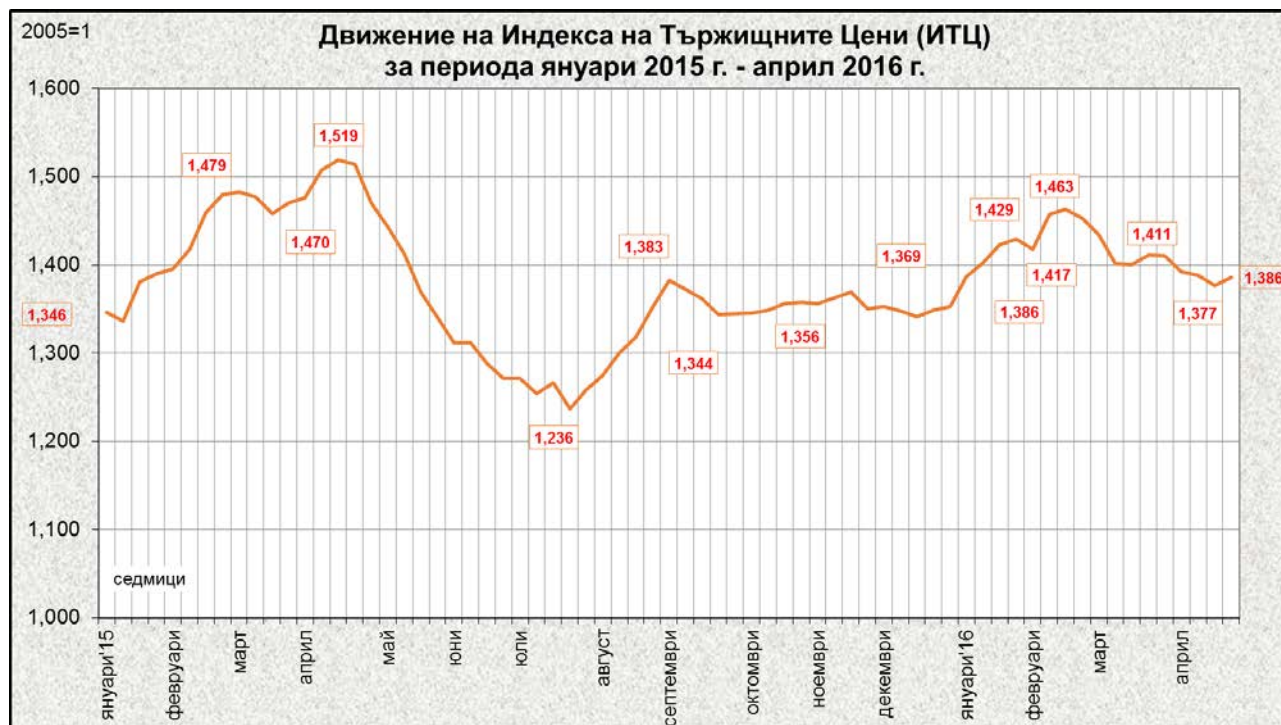
3. Движение на Индекса на Тържищните Цени (ИТЦ)

От последната седмица на м. февруари се наблюдава понижение на стойностите на Индекса на Тържищните Цени. През първите седмици на март кривата се стабилизира, през четвъртата седмица на месеца има известно колебание на горе и в края на март стойностите отново се стабилизират. През м. април кривата на индекса има устойчив низходящ тренд. През последната седмица, непосредствено преди Великденските празници се наблюдава известно движение на стойностите нагоре, но колебанието е незначително и е под 1%. В края на април кривата на индекса стъпва на ниво от 1.386 пункта. Средно месечните стойности на индекса през април са с 1.8% по-ниски спрямо средно месечните стойности през март. (фиг. 25)

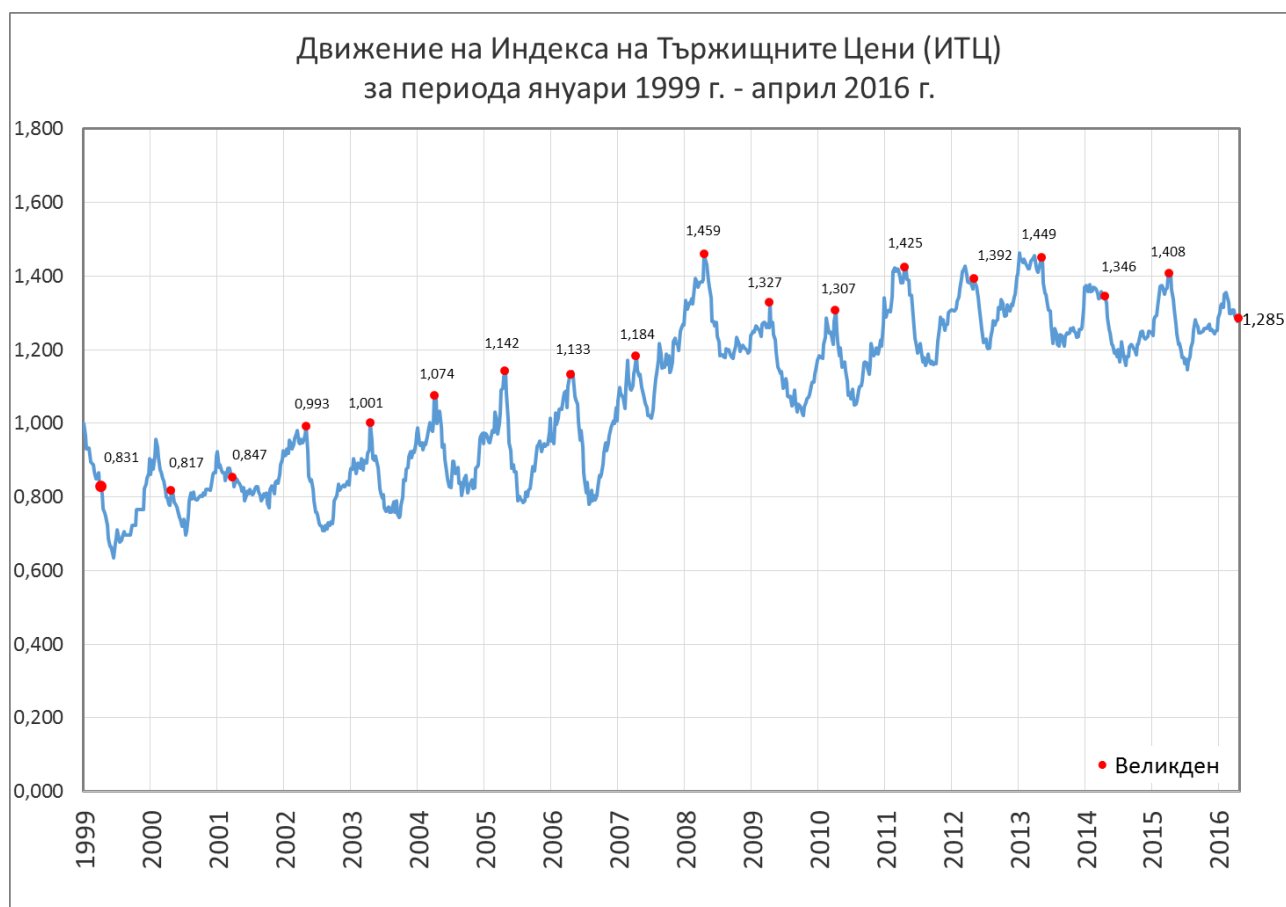
Като цяло кривата на индекса през април 2016 г. повтаря тенденцията от същия месец на миналата година, но кривата се стабилизира на по-ниско ниво, като понижението на стойностите на годишна база 5.7% (фиг.25)

Наблюденията от предходните години показват, че около Велик ден стойностите на индекса се покачват рязко, но краткотрайно, след което кривата

тръгва трайно надолу, илюстрирайки нормалното пролетно – лятно намаление на цените. През настоящата година не бяхме свидетели на такова рязко покачване на стойностите и кривата на индекса запази стабилен и лек низходящ тренд. (фиг.26)

Фигура 25

Фигура 26

4. Международни цени

През м. април 2016 г. се наблюдава спад на годишна база на пшеницата на стоковите борси в Чикаго и Будапеща съответно с 5.5% и 15%. (фиг.27 и 28)

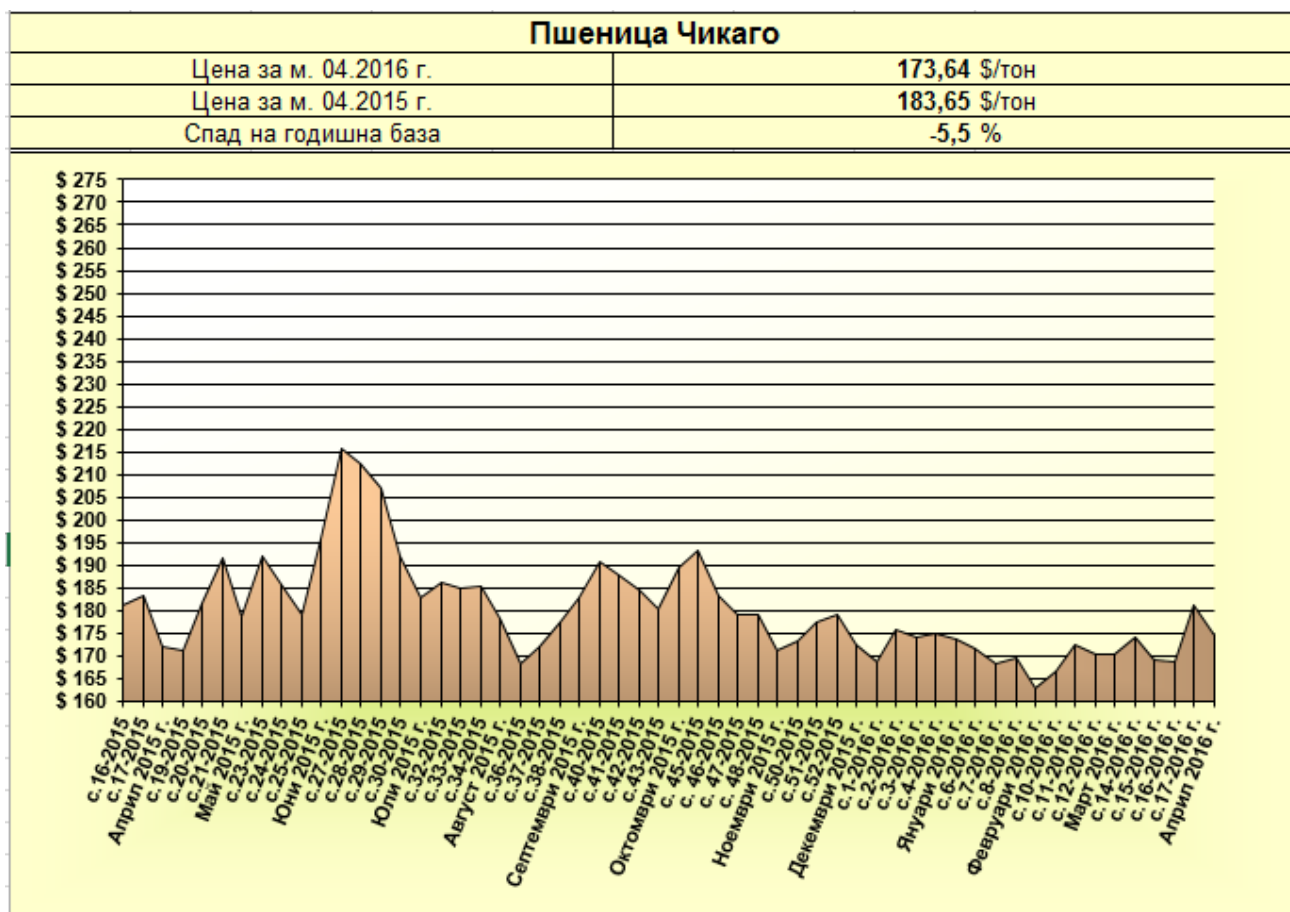
Цената на царевицата в Чикаго се задържа около нивата от същия месец на миналата година, а на борсата в Будапеща е отчетен ръст от 8.7% (фиг. 29 и 30)

На международния пазар се наблюдава поскъпване на захарта, като на Лондонската стокова борса е отчетен значителен ръст на цената в периода 19 февруари – 24 март, когато захарта поскъпва с 26%. След известен спад през втората половина на м. март, през м. април кривата отново тръгва нагоре. Поскъпването на захарта на годишна база международния пазар е близо 20%. (фиг. 31)

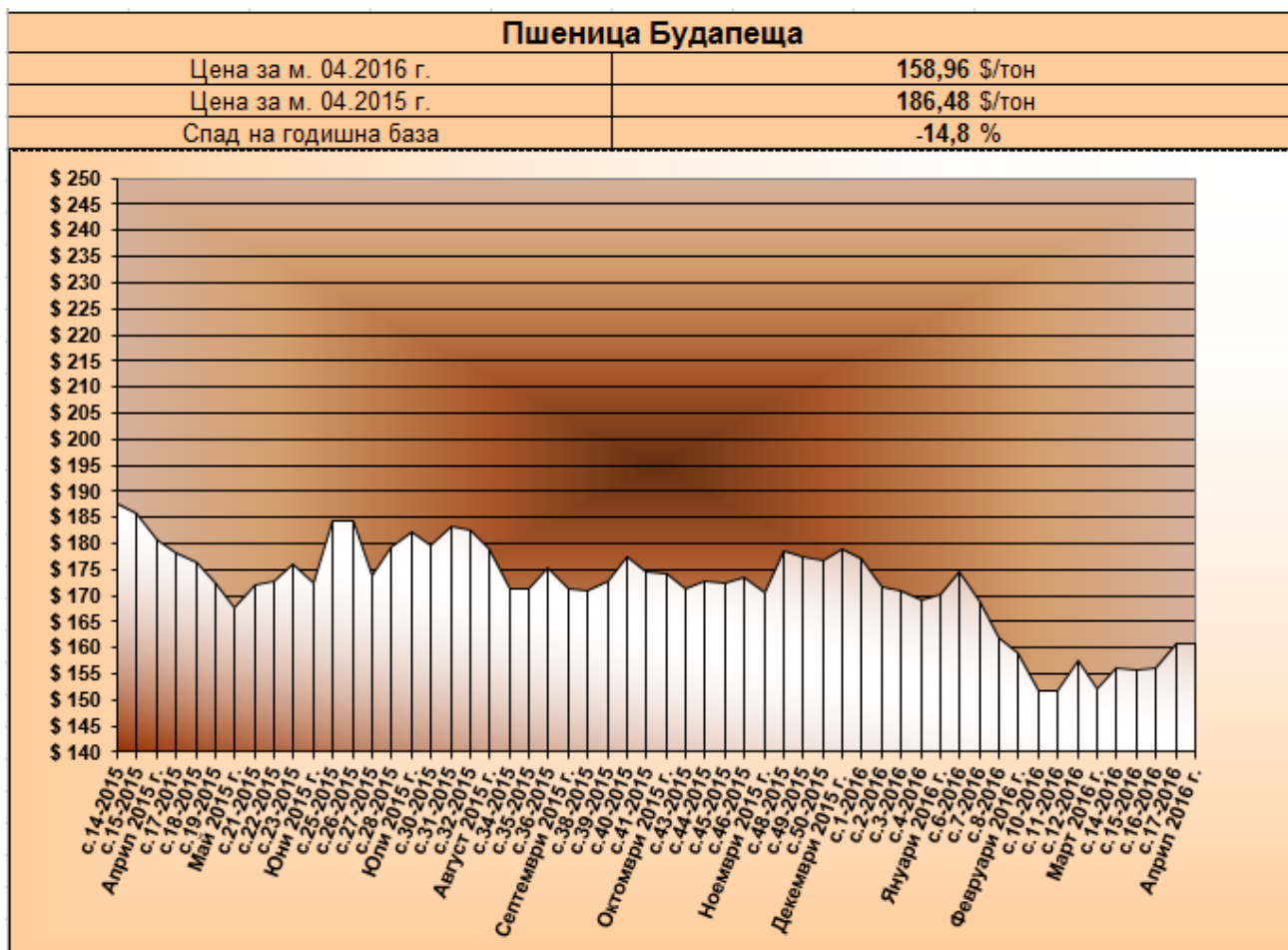
Цената на нерафинираното слънчогледово олио на борсата в Ротердам бележи ръст на годишна база от 2%, като се наблюдава краткотраен пик на стойностите в края на м. септември 2015 г., когато цената достига 1010 долара/тон. (фиг. 32)

Цената на свинското месо на борсата в Чикаго поскъпва на годишна база, като кривата има възходящ тренд от м. ноември 2015 г. и тенденцията се запазва и през настоящата година. През последните седмици на март има лек спад, а през април кривата отново тръгва нагоре. Стойностите обаче остават под нивото от пролетта на 2015 г. Като цяло кривата на цената на свинското месо във Великобритания през едногодишния период има низходящ тренд с няколко пикови момента в началото на 2015 г. и януари и март 2016 г. (фиг.33 и 34)

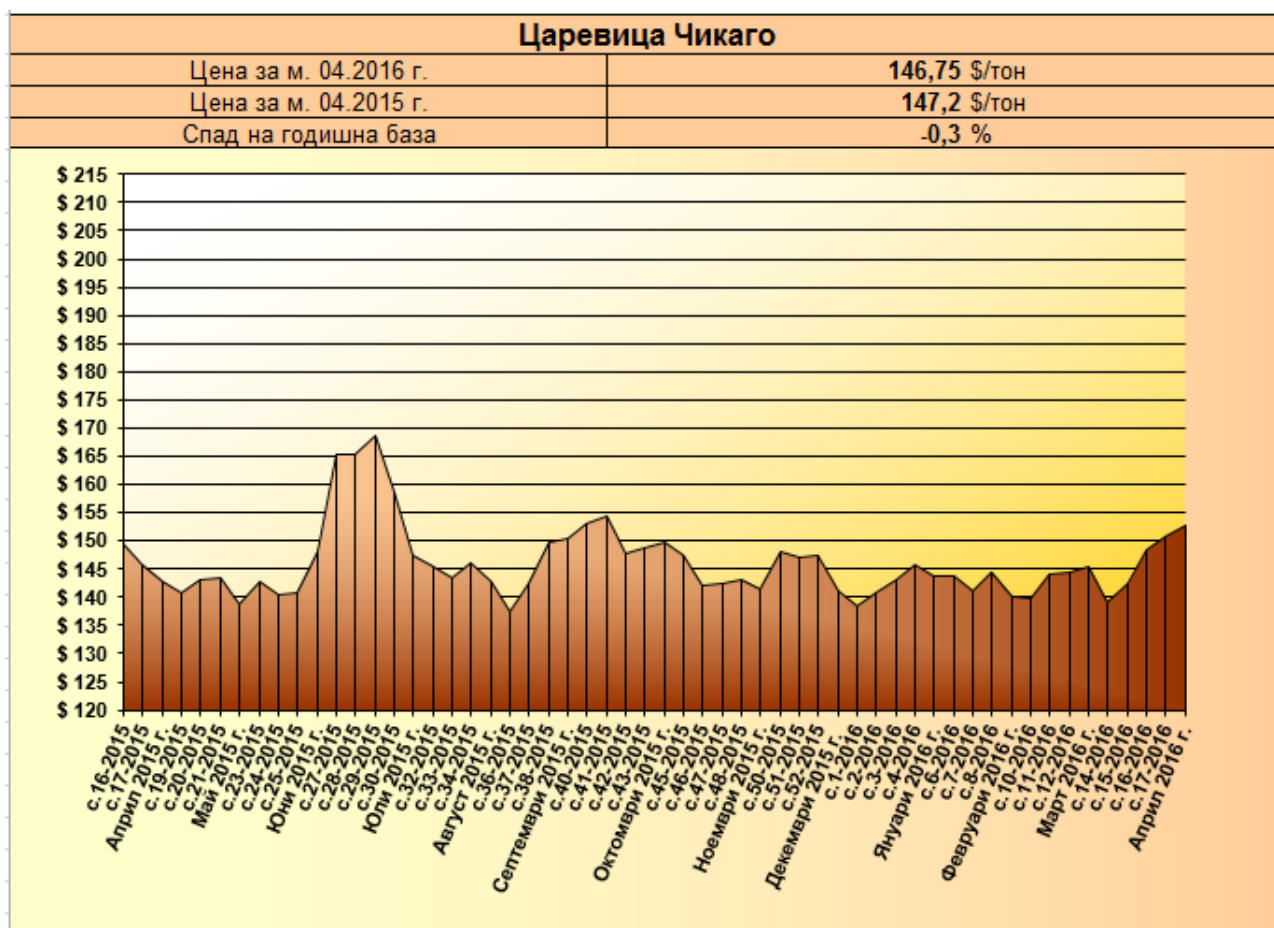
При цената на говеждото месо има спада на годишна база, който е по-силно изразен на борсата в Чикаго. (фиг. 35 и 36)

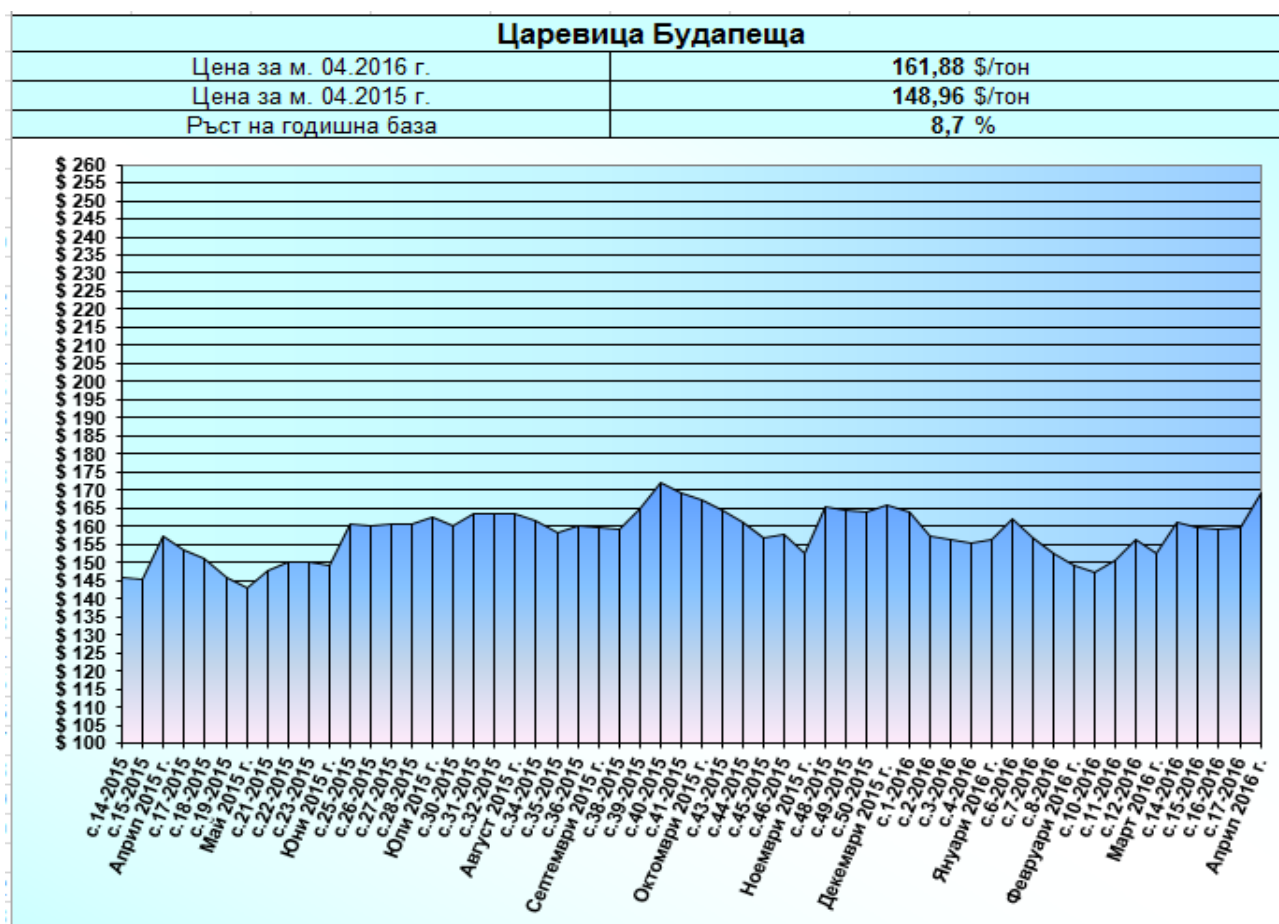
Фигура 27

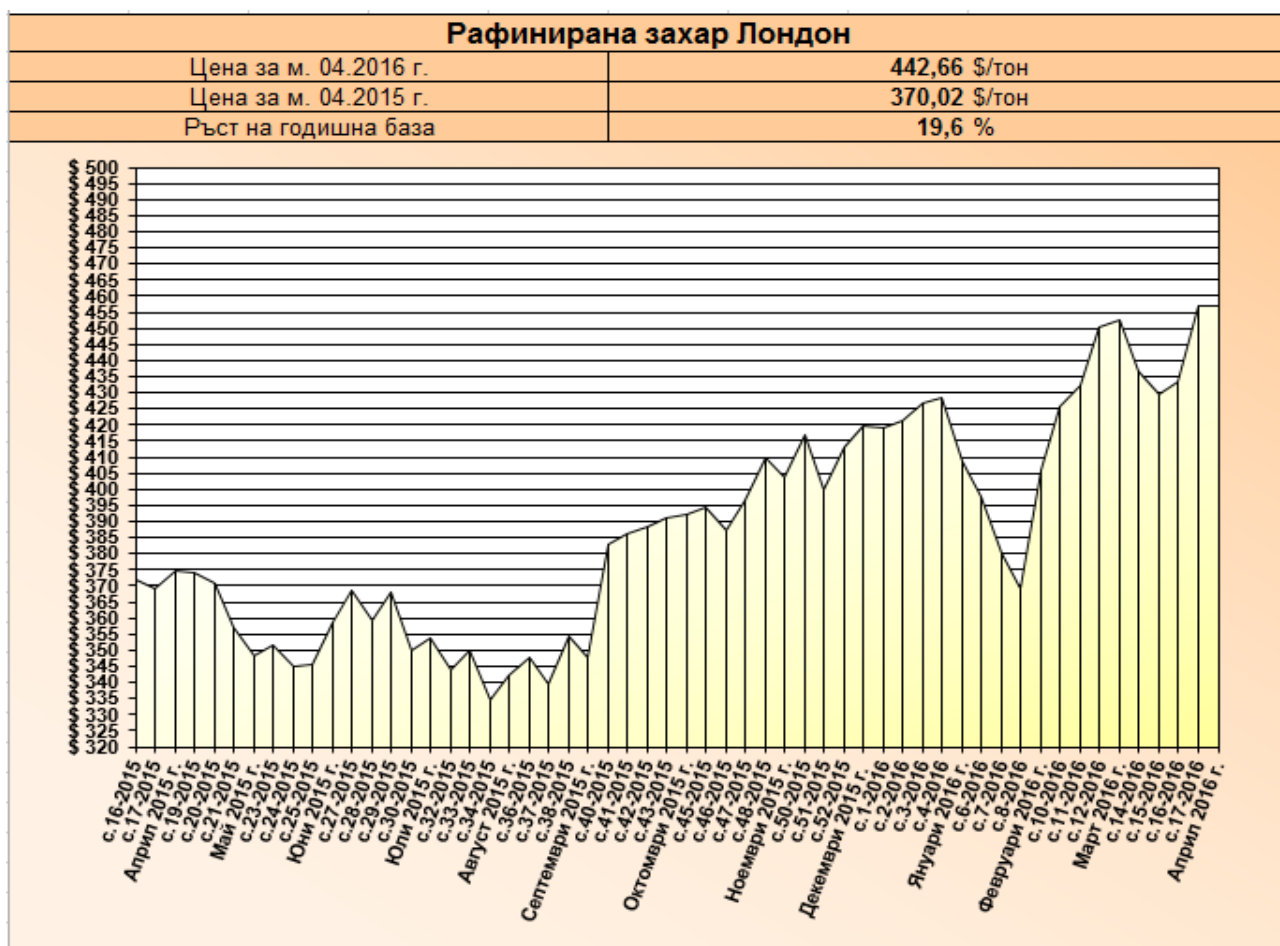
Фигура 28

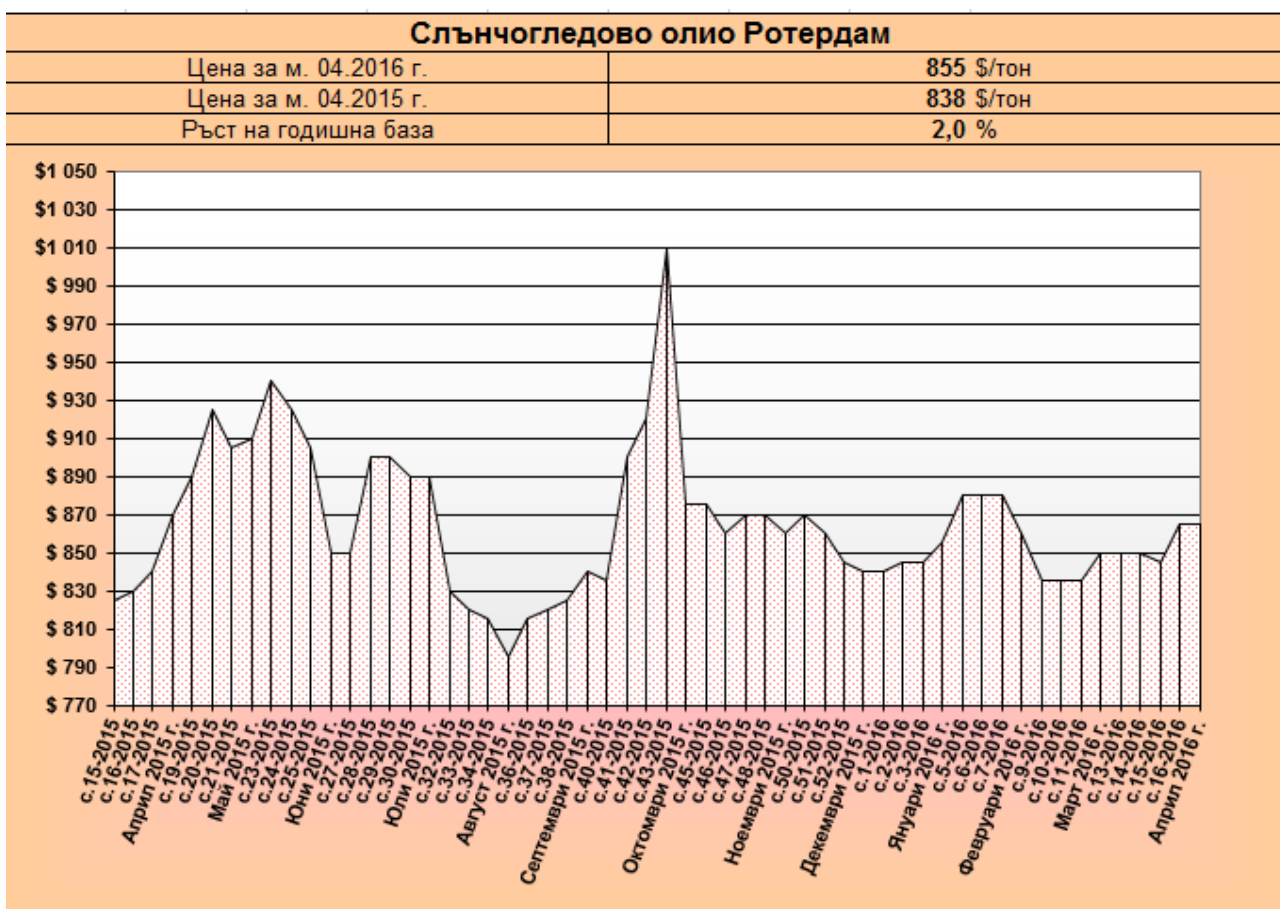
Фигура 29

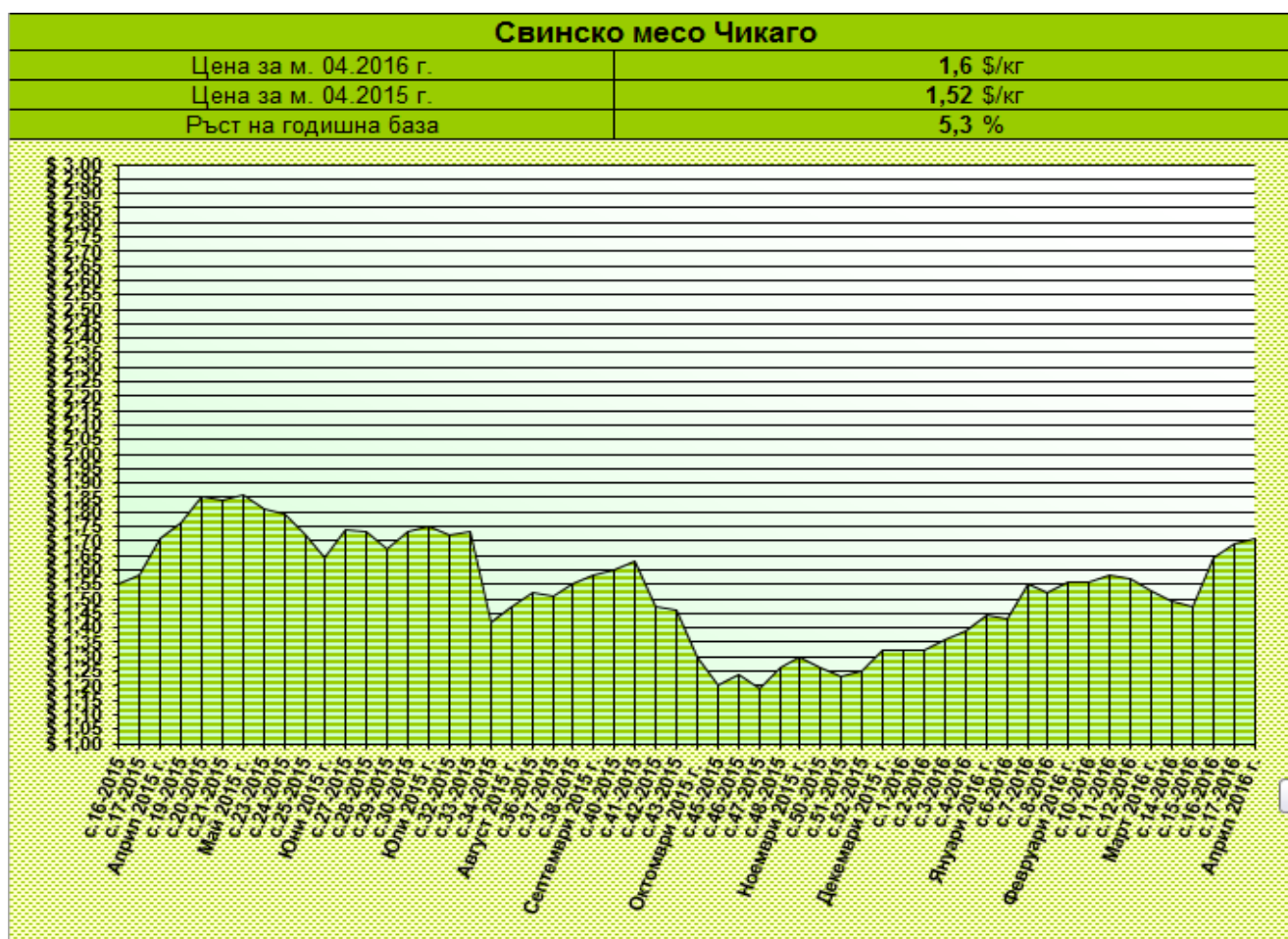
Фигура 30

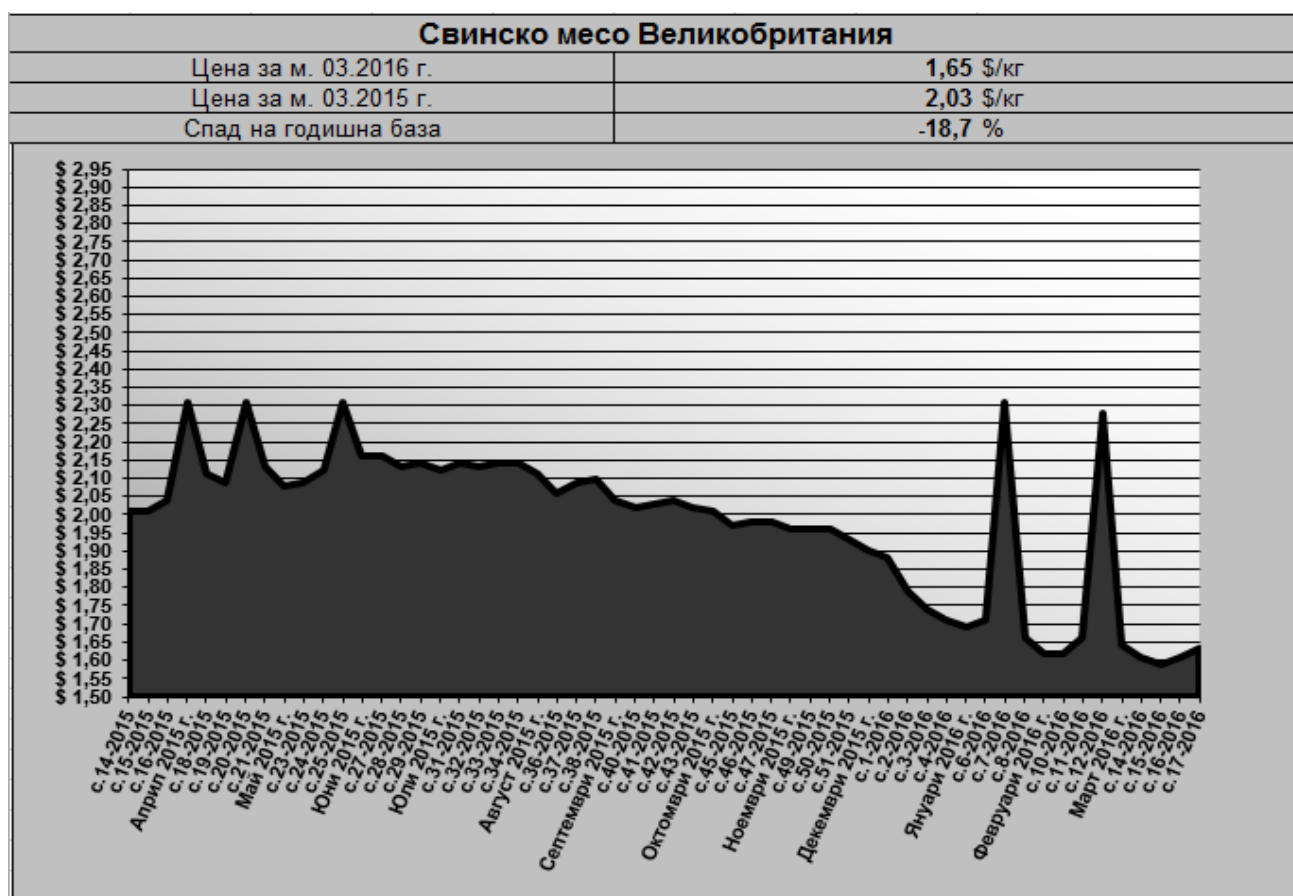
Фигура 31

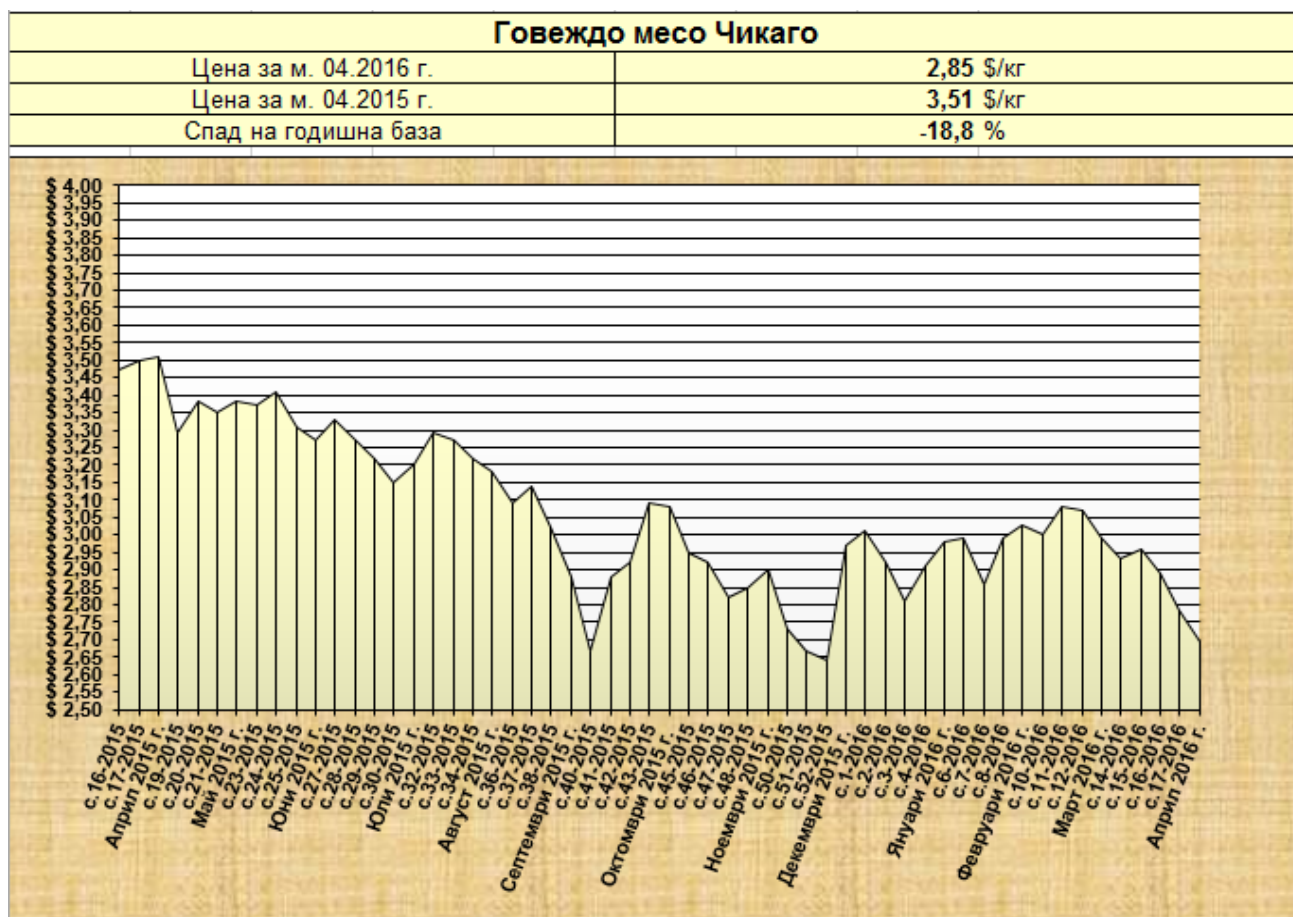
Фигура 32

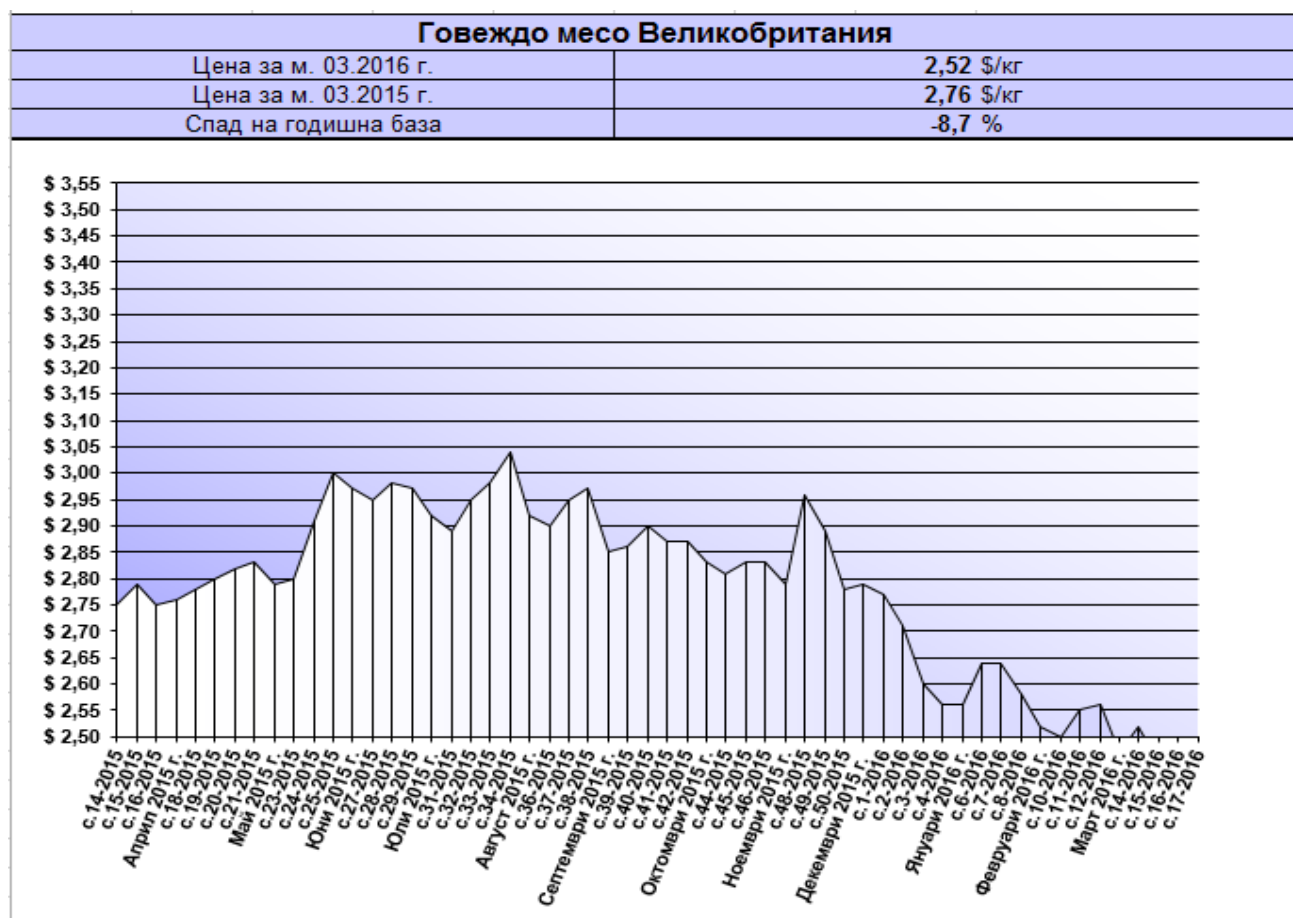
Фигура 33

Фигура 34

Фигура 35

Фигура 36

МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ

ДЪРЖАВНА КОМИСИЯ ПО СТОКОВИТЕ БОРСИ И ТЪРЖИЩАТА

МЕСЕЧЕН БЮЛЕТИН

за цените на едро на хранителни продукти на стоковите тържища в България

Анализът на цените на едро на храните през месец май 2016 г. показва, че пазарът остава спокоен, без драстични отклонения в двете посоки, като се запазват типичните сезонни тенденции при движението на цените, основно на плодовете и зеленчуците. През месеца имаше много празнични почивни дни, но това не се отрази на търговията с храни, като не се наблюдаваше типичното преди години рязко поскъпване на стоките. Спрямо същия месец на миналата година цените на повечето хранителни стоки са по-ниски. Такива са наблюденията и за предходния петгодишен период. Цените на едро на плодовете и зеленчуците през май, спрямо предходния месец като цяло бележат спад, с изключение на цените на цитрусовите плодове. В сравнение със същия месец на предходните години се наблюдават по-високи цените на краставиците и черешите.

1. Хранителни стоки

През м. май пазарът на едро на храни остава сравнително спокоен със задържане на цените около и под нивата от предходния месец април. (табл.1, фиг.1)

Запазва се слабата възходяща тенденция от предходните месеци при движението на цената на захарта, но средно месечните цени през май остават почти без промяна спрямо м. април. (фиг. 6) При цените на остналите хранителни стоки, предмет на този анализ, е отчетен спад на месечна база с 1-2%, който е по-силно изразен при яйцата. При тях поевтиняването спрямо предходния месец е 6%. Несзначителен ръст на месечна база от 1% има при цената на фасула, а цената на едро на брашното е без промяна. (табл. 1, фиг. 1, 8, 9, 10, 11)

Цените на млечните произведения също остават относително стабилни, като при цените на кашкавала, прясното и киселото мляко се наблюдава лек низходящ тренд от 1-3%. Цената на кравето сирене остава стабилна с промяна на месечна база от +1%, а кравето масло поскъпва незначително с 2%. (табл. 1, фиг.1, 14, 15)

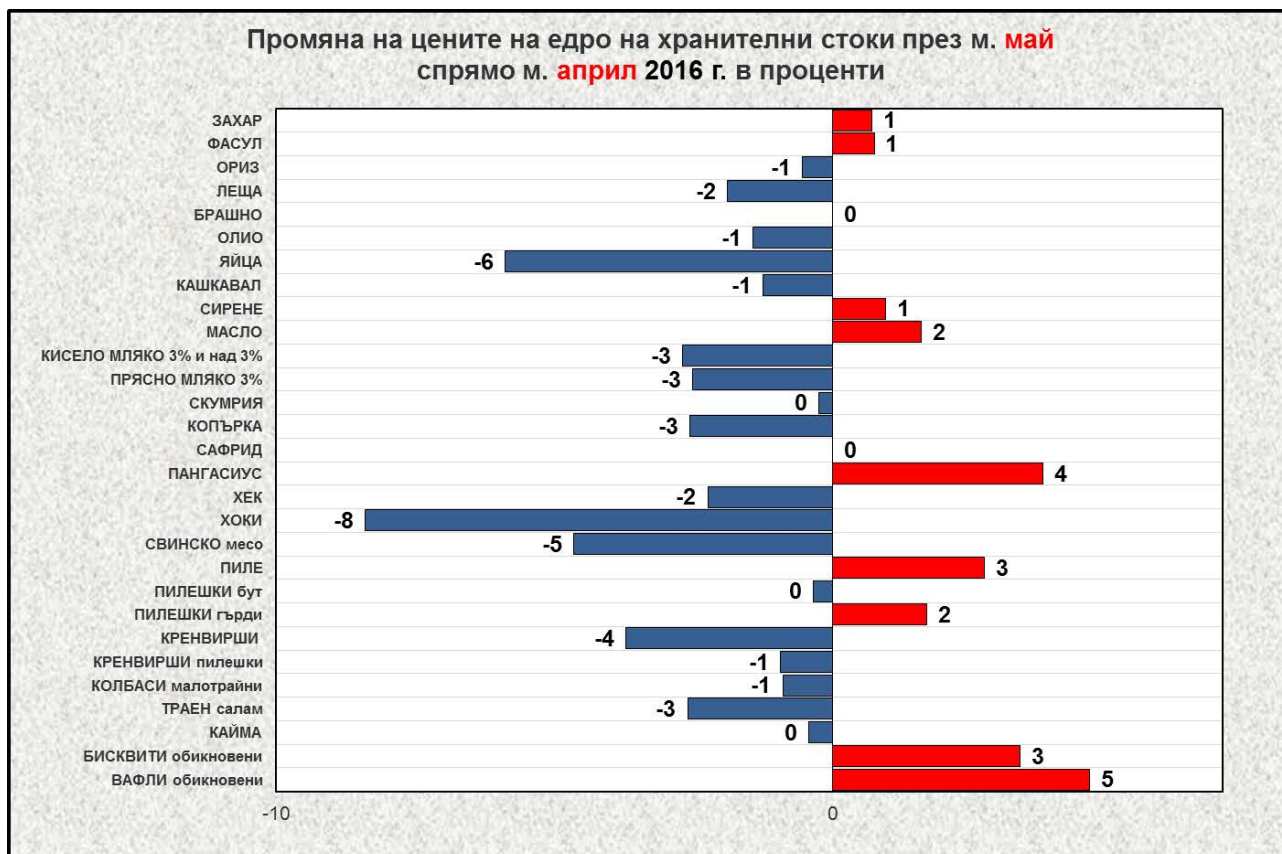
Общата тенденция при движението на цените на месото и месните произведения през май е на задържане на стойностите около нивата от предходния месец с лек низходящ тренд при рибата и месните произведения. Най-голям спад на месечна база е отчетен при рибата хоки (8%), а цената на филето от пангасиус се е

покачила с 4%. След наблюдаваното покачване на цената на свинското месо в периода февруари – март, в началото на м. април стойностите се стабилизират и кривата придобива низходящ тренд. През м. май средно месечните цени спрямо април бележат спад от 5%. Цените на пилето и пилешките продукти са почти без промяна с отклонения +1-3%. (табл. 1, фиг. 1, 12 и 13)

Цените на захарните изделия през м. май леко поскъпват с 3 – 5%.

Таблица 1

СТОКА	<i>април'16</i>	<i>май'16</i>	промяна в %	промяна в лв.
ЗАХАР	1,42	1,43	0,7	0,01
ФАСУЛ	2,69	2,71	0,7	0,02
ОРИЗ	1,83	1,82	-0,5	-0,01
ЛЕЩА	3,17	3,11	-1,9	-0,06
БРАШНО	0,81	0,81	0,0	0,00
ОЛИО	2,09	2,06	-1,4	-0,03
ЯЙЦА	0,17	0,16	-5,9	-0,01
КАШКАВАЛ	9,54	9,42	-1,3	-0,12
СИРЕНЕ	5,29	5,34	0,9	0,05
МАСЛО	1,26	1,28	1,6	0,02
КИСЕЛО МЛЯКО 3% и над 3%	0,74	0,72	-2,7	-0,02
ПРЯСНО МЛЯКО 3%	1,59	1,55	-2,5	-0,04
СКУМРИЯ	3,86	3,85	-0,3	-0,01
КОПЪРКА	1,95	1,90	-2,6	-0,05
САФРИД	3,20	3,20	0,0	0,00
ПАНГАСИУС	3,70	3,84	3,8	0,14
ХЕК	5,34	5,22	-2,2	-0,12
ХОКИ	5,12	4,69	-8,4	-0,43
СВИНСКО месо	6,87	6,55	-4,7	-0,32
ПИЛЕ	3,67	3,77	2,7	0,10
ПИЛЕШКИ бут	2,85	2,84	-0,4	-0,01
ПИЛЕШКИ гърди	7,70	7,83	1,7	0,13
КРЕНВИРШИ	4,31	4,15	-3,7	-0,16
КРЕНВИРШИ пилешки	3,18	3,15	-0,9	-0,03
КОЛБАСИ малотрайни	4,45	4,41	-0,9	-0,04
ТРАЕН салам	8,82	8,59	-2,6	-0,23
КАЙМА	4,58	4,56	-0,4	-0,02
БИСКВИТИ обикновени	0,89	0,92	3,4	0,03
ВАФЛИ обикновени	2,38	2,49	4,6	0,11

Фигура 1

Спрямо същия месец на миналата година при цените на едро на повечето хранителни стоки се наблюдава низходящ тренд, изразен най-силно при фасула (23%) и ориза (12%). (табл. 2 , фиг. 2)

При цената на слънчогледовото олио от началото на настоящата година се наблюдава устойчив и плавен низходящ тренд. Според м. май 2015 г. цената на олиото е само с 1% по-висока. (фиг. 7)

От началото на 2015 г. кривата на цената на захарта има плавен и траен възходящ тренд, който се запазва и през първите пет месеца на настоящата година. Поскъпването на захарта на годишна база е 18%, а спрямо началото на годината е отчетен ръст от 6%. На международния пазар също се наблюдава поскъпване на захарта. (фиг. 6, 38, 39)

Цените на брашното и яйцата се задържат около миналогодишното си ниво, а при цената на лещата се наблюдава значителен ръст спрямо същия месец на миналата година от 22%. (табл. 2, фиг. 2)

Цените на всички млечни произведения, предмет на този анализ са по-ниски, като поевтиняването им на годишна база е в диапазона 5 – 9%.

Общата тенденция при движението на цените на месото и месните произведения е низходяща. Поевтиняване в диапазона 7-10% е отчетено при

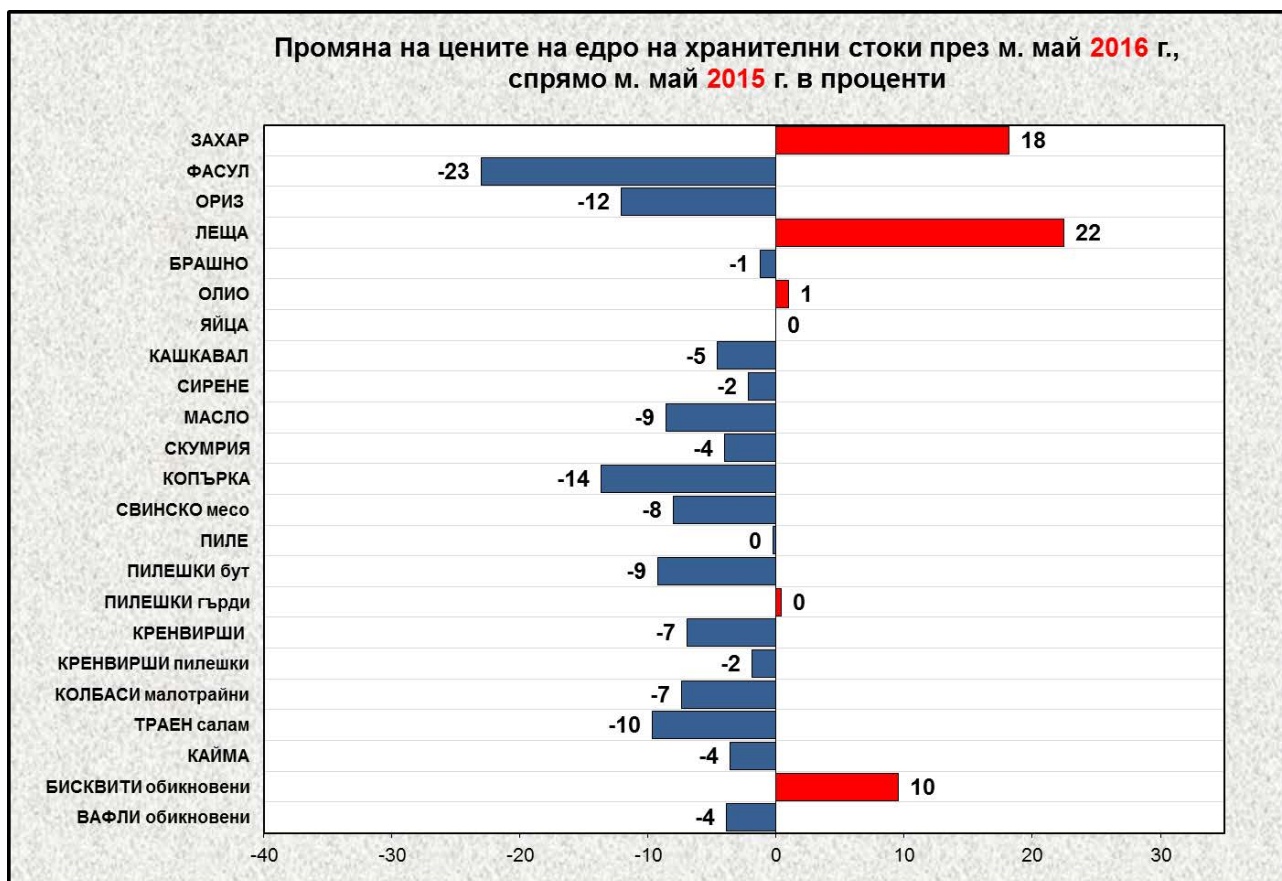
свинското месо, пилешкия бут, кренвиршите, малотрайните и трайните колбаси. С 2 – 4% е намалението на цените на годишна база на пилешките кренвирши и каймата. Цените на пилешкото месо и пилешкия бут се задържат около нивата от същия месец на предходната година.

Наблюденията на цените на рибата на годишна база е само върху скумрията и копърката, тъй като останалите видове риби се наблюдават от Комисията от края на 2015 г. В сравнени със същия месец на предходната година цените на скумрията и копърката бележат спад съответно от 4% и 14%. (табл.2 и фиг. 2)

Цените на захарните изделия са относително стабилни с леко колебание надолу от 4% при цената на вафлите и ръст на цената от 10% на бисквитите.

Таблица 2

СТОКА	<i>май'16</i>	<i>май'15</i>	промяна в%	промяна в лв.
	цена	цена		
ЗАХАР	1,43	1,21	18,2	0,22
ФАСУЛ	2,71	3,52	-23,0	-0,81
ОРИЗ	1,82	2,07	-12,1	-0,25
ЛЕЩА	3,11	2,54	22,4	0,57
БРАШНО	0,81	0,82	-1,2	-0,01
ОЛИО	2,06	2,04	1,0	0,02
ЯЙЦА	0,16	0,16	0,0	0,00
КАШКАВАЛ	9,42	9,87	-4,6	-0,45
СИРЕНЕ	5,34	5,46	-2,2	-0,12
МАСЛО	1,28	1,40	-8,6	-0,12
СКУМРИЯ	3,85	4,01	-4,0	-0,16
КОПЪРКА	1,90	2,20	-13,6	-0,30
СВИНСКО месо	6,55	7,12	-8,0	-0,57
ПИЛЕ	3,77	3,78	-0,3	-0,01
ПИЛЕШКИ бут	2,84	3,13	-9,3	-0,29
ПИЛЕШКИ гърди	7,83	7,80	0,4	0,03
КРЕНВИРШИ	4,15	4,46	-7,0	-0,31
КРЕНВИРШИ пилешки	3,15	3,21	-1,9	-0,06
КОЛБАСИ малотрайни	4,41	4,76	-7,4	-0,35
ТРАЕН салам	8,59	9,51	-9,7	-0,92
КАЙМА	4,56	4,73	-3,6	-0,17
БИСКВИТИ обикновени	0,92	0,84	9,5	0,08
ВАФЛИ обикновени	2,49	2,59	-3,9	-0,10

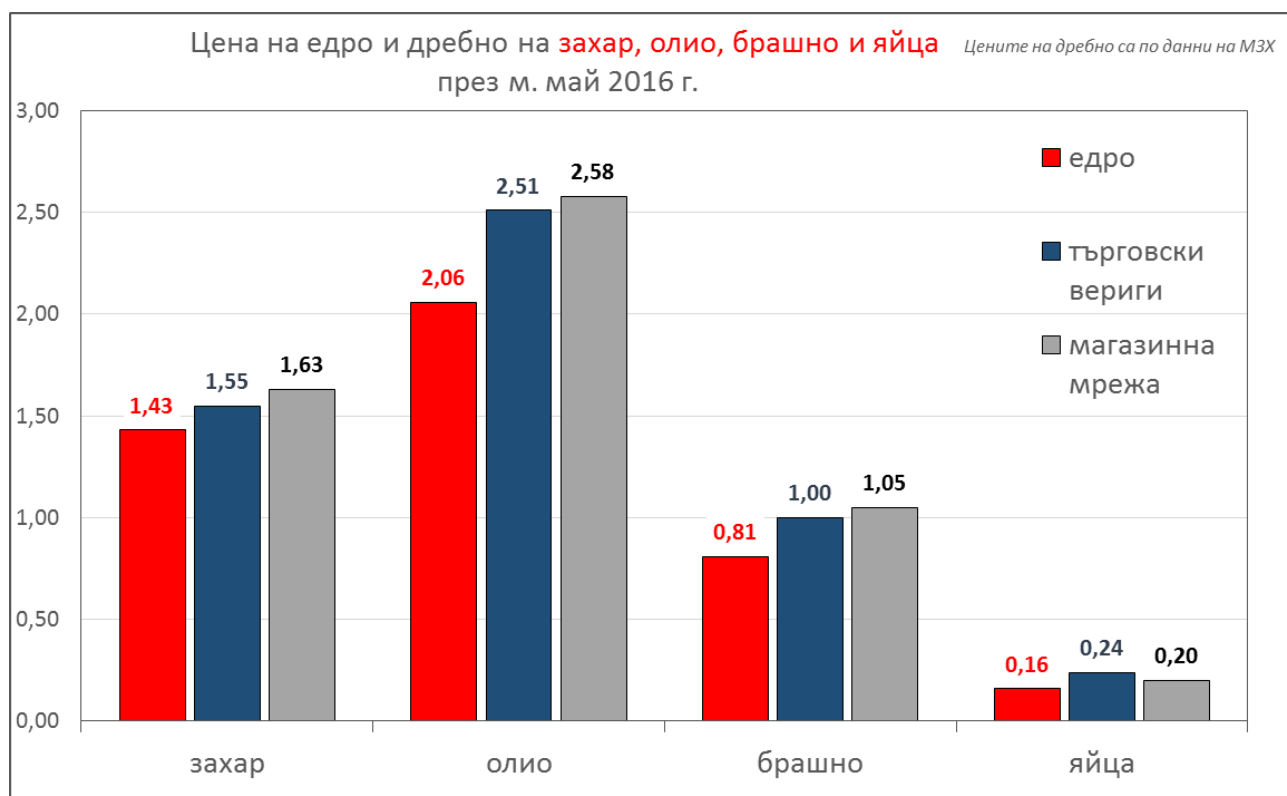

Фигура 2

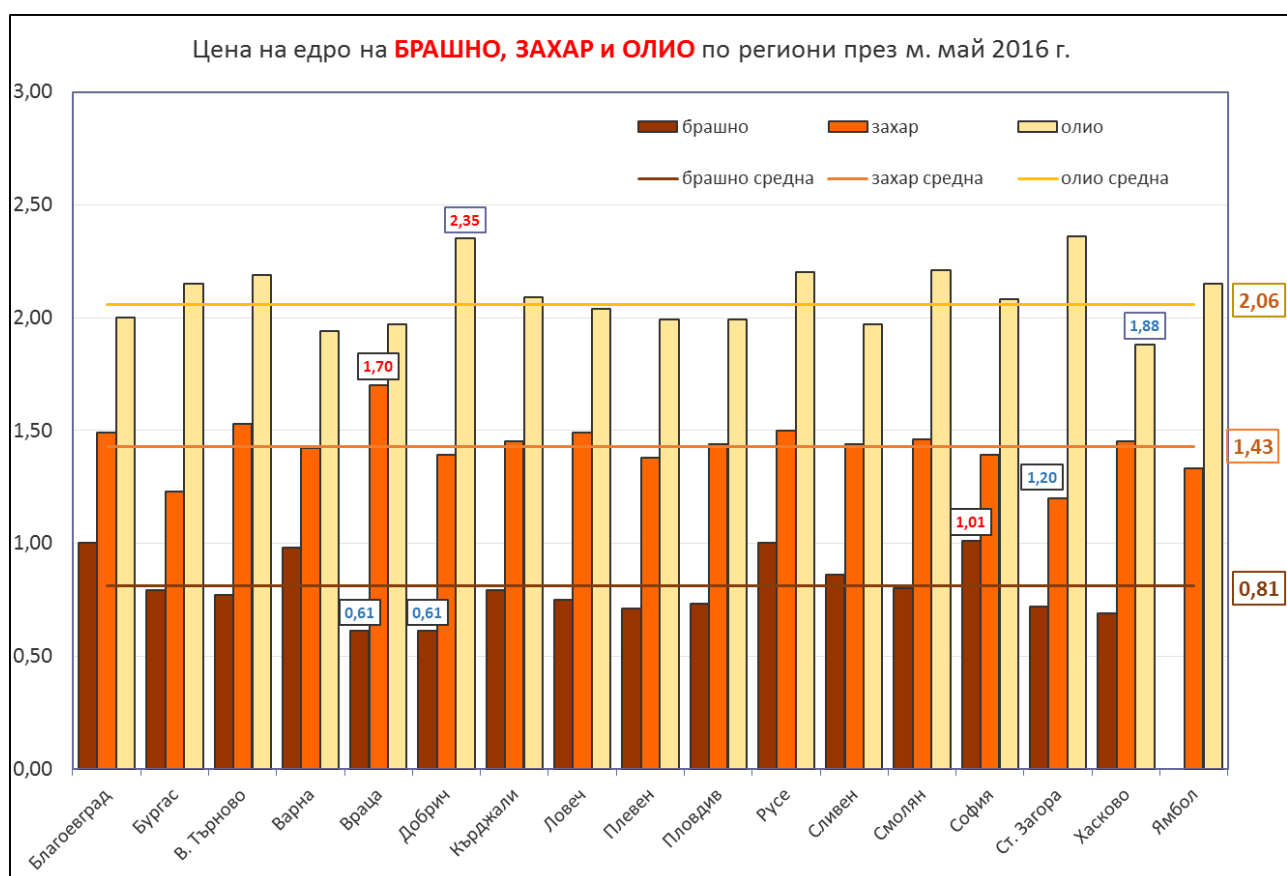
Наблюдението на цените на дребно на основните хранителни продукти: захар, олио, брашно и яйца показва, че през м. май най-високи са цените в магазинната мрежа, като само при яйцата се наблюдава по-висока цена в големите търговски вериги. Надценките на цените на дребно, спрямо цените на едро, в големите търговски вериги са най-големи при яйцата – 50%, а най-малка надценка има при захарта – 8%. Маржът между цените на едро и дребно на олиото и брашното е 20-30%. В магазинната мрежа най-голямата надценка от 30% е при брашното и най-малка съответно при захарта – 14%. (табл.3 и фиг.3)

Таблица 3

СТОКА	цени на едро на тържищата	цени на дребно в търговските вериги	надценка в %	надценка в лв.	цени на дребно в магазинната мрежа	надценка в %	надценка в лв.
захар	1,43	1,55	8	0,12	1,63	14	0,20
олио	2,06	2,51	22	0,45	2,58	25	0,52
брашно	0,81	1,00	23	0,19	1,05	30	0,24
яйца	0,16	0,24	50	0,08	0,20	25	0,04

Фигура 3

Фигура 4

Анализът на цените на едро на основните хранителни стоки: брашно, захар и олио по региони показва, че отклоненията в цените в различните регион от средната за страната цена са в диапазона $\pm 15\text{-}20\%$.

При средна цена за страната през м. май на брашното 0.81 лв./кг, средната цена на брашното на тържищата в област София е 1.01 лв./кг, а в област Враца 0.61 лв./кг. Най-висока цена на едро на захарта през май е отчетена в област Враца – 1.70, а най-ниска в област Стара Загора – 1.20 лв./кг. Най-скъпо се е търгувало през май олиото на тържищата в област Добрич – 2.35 лв./кг, а най-евтино е било то в Хасковска област – 1.88 лв./кг. (фиг.4)

Таблица 4

май	ЗАХАР	ФАСУЛ	ОРИЗ	БРАШНО	ОЛИО	ЯЙЦА	КАШКАВАЛ	СИРЕНЕ	МАСЛО	КАЙМА	СВИНСКО месо	ПИЛЕ
година												
2012	1,99	2,69	1,97	0,87	2,60	0,20	10,03	4,77	1,13	4,91	6,38	3,75
2013	1,95	3,22	1,90	0,98	2,62	0,18	10,47	5,38	1,25	5,02	7,40	4,15
2014	1,41	4,51	2,01	0,84	1,99	0,16	10,73	5,67	1,30	4,92	6,98	3,99
2015	1,21	3,52	2,07	0,82	2,04	0,16	9,87	5,46	1,40	4,73	7,12	3,78
2016	1,43	2,71	1,82	0,81	2,06	0,16	9,42	5,34	1,28	4,56	6,55	3,77

Анализът на цените на хранителните стоки през м. май 2016 г. в сравнение със същия месец на петгодишния период (2012 - 2016 г.) показва, че като цяло цените се движат около нивата от м. май 2012 – 2015 г., като при фасула, млечните произведения, месните произведения и пилешкото месо има траен низходящ тренд през последните три – четири години. (табл.4 и фиг.5)

- През 2011 г. цената на захарта бележи драстичен скок и за шест месеца се покачва със 70%. В резултат на този скок цената на захарта през м. април 2012 г. е най-висока в сравнение със същия месец на следващите години. През м. май 2016 г. цената на захарта бележи ръст на годишна база спрямо предходната година, остава на по-ниско ниво спрямо периода 2012 – 2013 г. и се доближава до нивото от м. април 2014 г. (фиг.6)

- От 2012 г. цената на фасула започва да расте и през м. май 2014 г. тя е най - висока за последния петгодишен период. От средата на същата година трендът се

обръща, в резултат на което цената през май 2016 г. е по-ниска от предходните две години и се доближава до нивото от 2012 г. (фиг. 10)

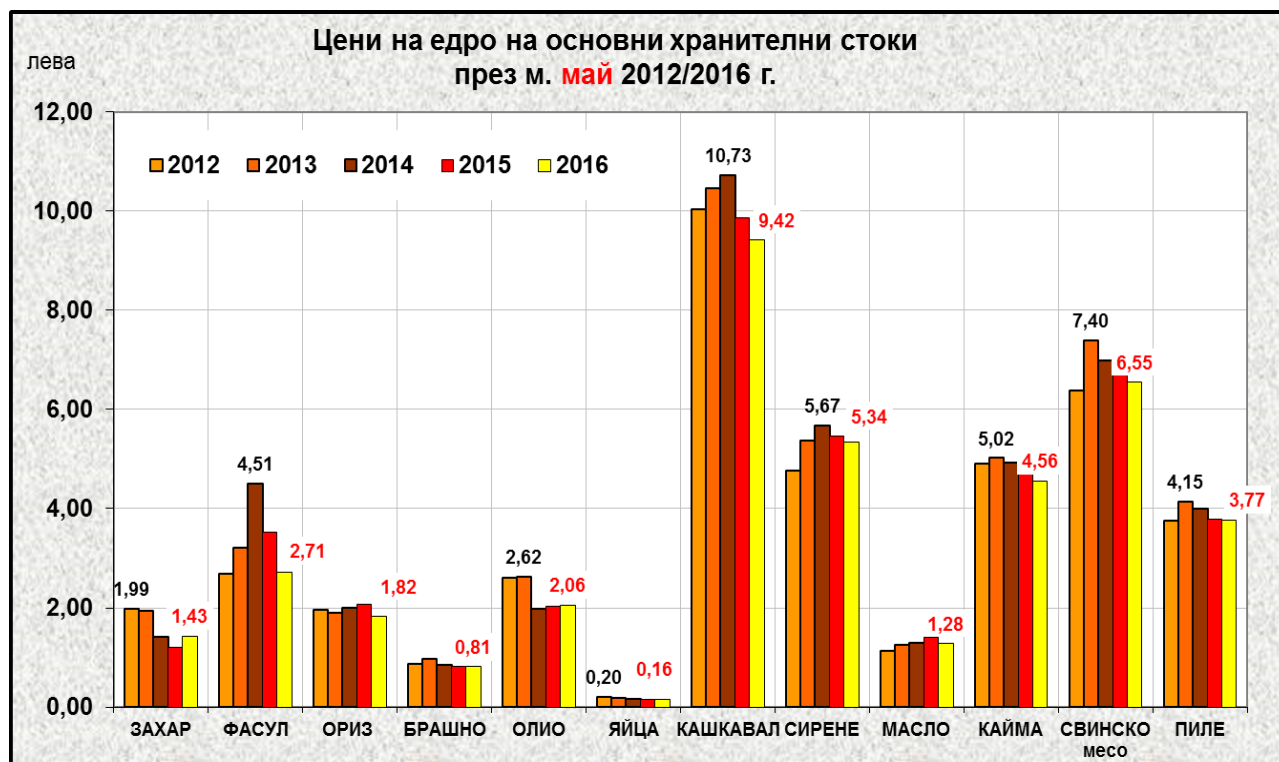
- Цената на ориза през последните години остава сравнително стабилна и се движи на ниво от около 2,00 лв./кг. Стабилният характер на цената на ориза се дължи на това, че производството на ориз в страната през последните години е във възход и тенденциите на световния пазар на ориз не дават силно отражение върху нашия пазар. През месец май настоящата година цената е на най-ниско ниво спрямо предходните години. (фиг. 11)

- През цялата 2012 г. кривата на цената на брашното има възходящ тренд и през м. април 2013 г. стойностите са най-високи за петгодишния период. През м. май настоящата година цената на брашното се движи около нивата от предходните 3 години. (фиг.8)

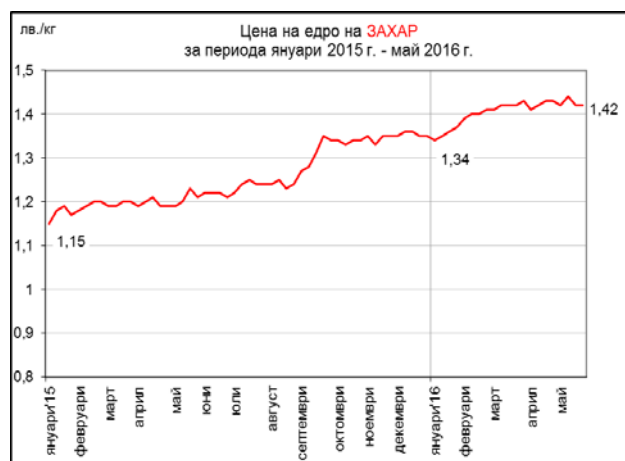
- Наред с други хранителни стоки и при олиото през 2012 г. се наблюдаваше трайно поскъпване. По тази причина през м. май 2013 г. цената на олиото има най-високи стойности в сравнение със същия месец на другите години от периода. През пролетта на 2015 г. беше регистрирано поскъпване на олиото, в резултат на което през м. май на настоящата година стойностите са на малко по-високо ниво от предходните две години, но остават под пиковите стойности от януари 2013 г. (фиг.7)

- През петия месец на настоящата година цените на млечните произведения бележат спад на годишна база. Цените на кравето сирене и кашкавал „Витоша“ са били най-високи през м. май 2014 г. Това се дължи на постоянната възходяща тенденция, наблюдавана през втората половина на 2012 г. и през цялата 2013 г. В периода 2012 – 2014 г. цената на кравето масло има траен възходящ тренд. През м. май настоящата година цената на маслото бележи лек спад в сравнение с предходния четиригодишен период. (фиг. 14 и 15)

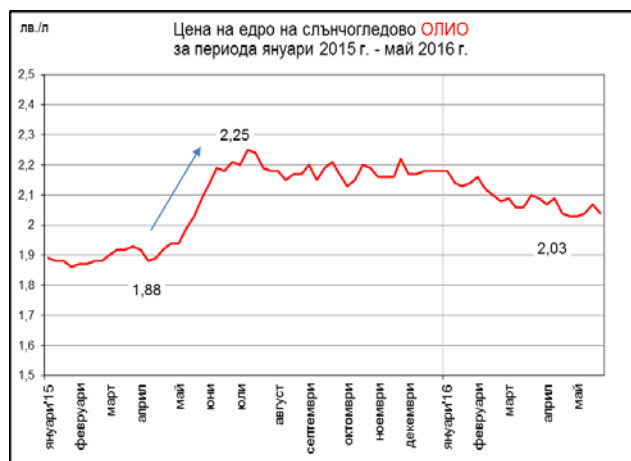
- В периода 2013 – 2016 г. цените на месото и месните изделия имат траен и плавен низходящ тренд. През май 2013 г. са отчетни най-високите стойности за тези продукти. Тогава се наблюдаваше и голям скок на цената на месото на световния пазар. (фиг. 13 и 40)

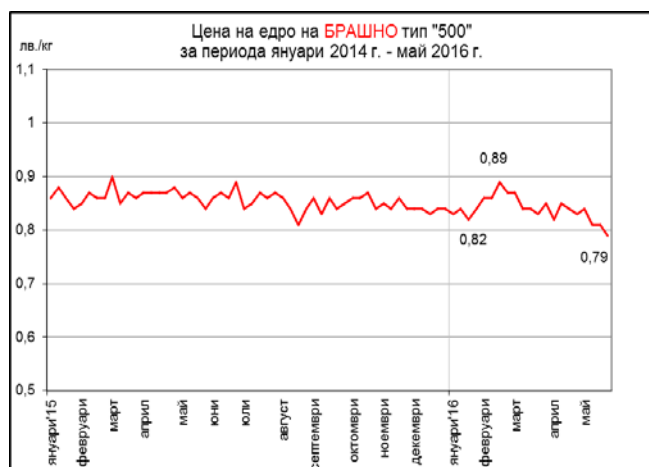
Фигура 5

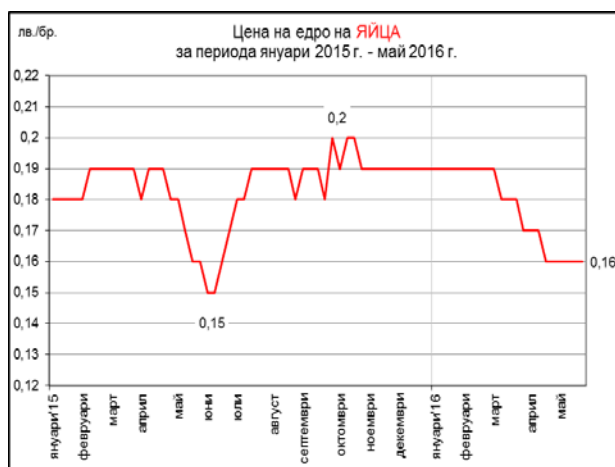
Фигура 6

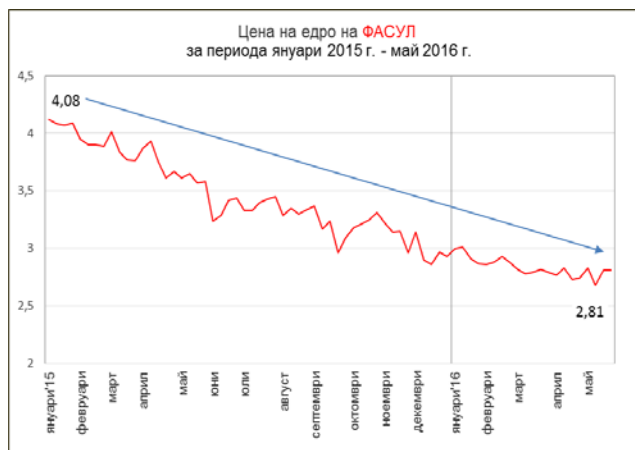
Фигура 7

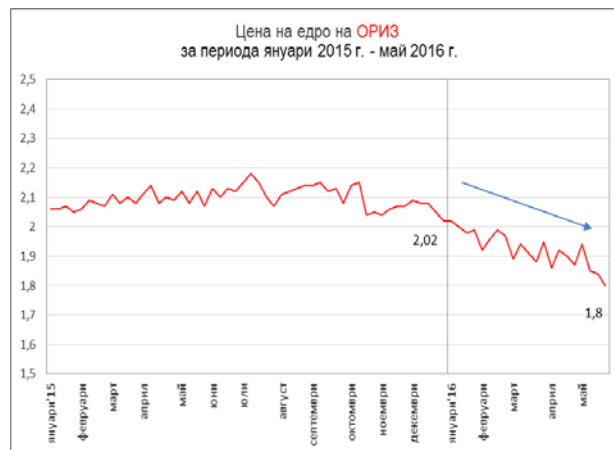
Фигура 8

Фигура 9

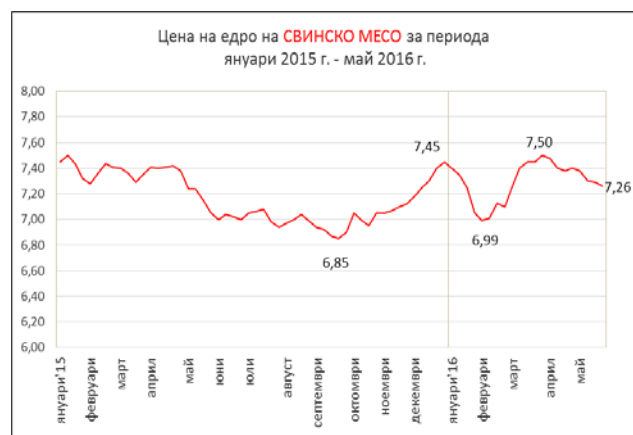
Фигура 10

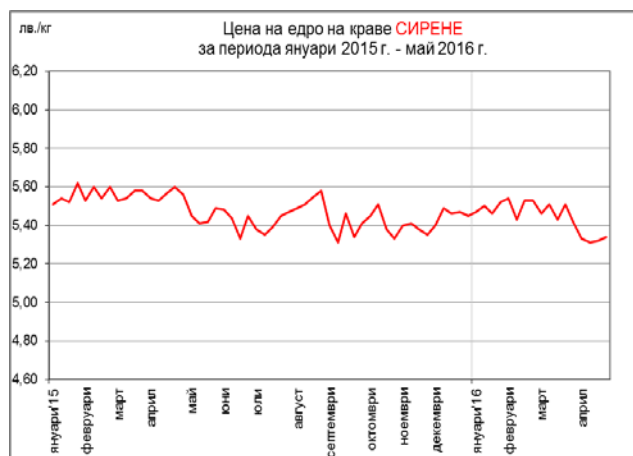
Фигура 11

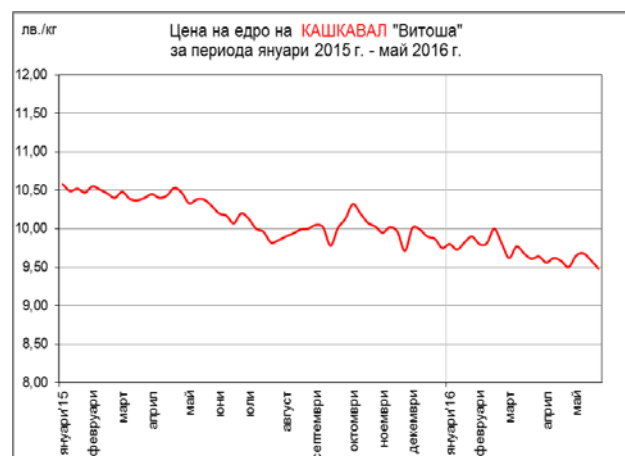
Фигура 12

Фигура 13

Фигура 14

Фигура 15

2. Плодове и зеленчуци

През зимните и ранните пролетни месеци относителният дял на българските плодове и зеленчуци е изключително нисък, но през по-късните месеци количествата българска продукция се увеличават.

Наблюденията върху пазара на плодове и зеленчуци през м. май показват, че българската продукция присъства в съотносими количества, спрямо количествата от внос. Съотношението между продажбите на български оранжерийни домати и домати от внос е почти изравнено. През м. май на пазара има достатъчно количества български краставици и продажбите при тях са над 50% в сравнение с продажбите на вносните краставици. Най-голям превес като относителен дял при продажбите през м. май има при българските картофи, които съставляват 62% от общото количество продажби. Наблюденията през последните години са, че производството на ябълки в страната е изключително малко и предлаганите количества не могат да задоволят търсенето. По тази причина относителният дял на продажбите на български ябълки през м. май настоящата година едва 38%.(фиг. 26)

Фигура 16

При цените на едро на плодовете и зеленчуците през м. май спрямо м. април се наблюдават разнопосочни тенденции, като измененията на стойностите са в сравнително широк диапазон. (табл. 5 и фиг.17)

Цените на плодовете, които са в активен период на производство и предлагане бележат спад на месечна база. Цените на българските ягоди са с 26% по-ниски спрямо предходния месец, а вносните ягоди поевтиняват с 11%. Поскъпване със 7% е отчетено при български ябълки, а цените на вносните са почти без промяна. Извън активния сезон на търсене са цитрусовите плодове, които поскъпват на месечна база със 7 – 8%, а цената на лимоните се покачва спрямо предходния месец с 43%. Цените на бананите и кивито се доближават до нивата от предходния месец, като месечните колебания при тях са $\pm 3\%$. (фиг. 30 и 31)

Месечните колебания на цените на зеленчуците през м. май, спрямо предходния месец повтарят характерните за тези стоки сезонни тенденции на спад на стойностите.

Цените на картофите от старата реколта и на картофите от внос бележат незначителен ръст на месечна база от 1 – 2%, а в разгара на сезона на производство и предлагане на пресни български картофи, те поевтиняват в сравнение с предходния месец с близо 30%.

При домати се наблюдава поевтиняване през месеца, като средно месечните цени на българските оранжерийни домати през май са със 17% по-ниски, спрямо април. Поевтиняването на домати от внос на месечна база е 25%.

От м. февруари цените на краставиците имат траен низходящ тренд. В края на април и началото на май се наблюдава краткотрайно покачване на стойностите, а през втората половина на м. май трендът отново се обръща и цената им започва да пада. През м. май поевтиняването на месечна база на българските оранжерийни краставици и на тези от внос е 1 - 4%.

През месеца е отчетен спад на цените на тиквичките (около 30%), вносният червен пипер (26%) и зелето (10%). Цените на зелената салата и репите се задържат около нивата от предходния месец. Цените на останалите зеленчуци са без значителни колебания. (фиг.26, 27, 28, 29)

Таблица 5

СТОКА	април'16	май'16	промяна в %	промяна в лв.	май'15	промяна в %	промяна в лв.
	цена	цена			цена		
ЯБЪЛКИ	1,08	1,16	7,4	0,08	1,31	-11,5	-0,15
ЯБЪЛКИ внос	1,12	1,11	-0,9	-0,01	1,27	-12,6	-0,16
ЧЕРЕШИ	няма данни	4,16			2,79	49,1	1,37
ЯГОДИ	3,57	2,63	-26,3	-0,94	3,72	-29,3	-1,09
ЯГОДИ внос	3,15	2,80	-11,1	-0,35	3,63	-22,9	-0,83
БАНАНИ	2,41	2,33	-3,3	-0,08	2,39	-2,5	-0,06
ПОРТОКАЛИ	1,03	1,10	6,8	0,07	1,30	-15,4	-0,20
МАНДАРИНИ	1,46	1,57	7,5	0,11	1,73	-9,2	-0,16
ЛИМОНИ	2,02	2,88	42,6	0,86	2,22	29,7	0,66
КИВИ	1,30	1,34	3,1	0,04	1,63	-17,8	-0,29
КАРТОФИ	0,65	0,66	1,5	0,01	0,55	20,0	0,11
КАРТОФИ пресни	1,49	1,06	-28,9	-0,43	1,27	-16,5	-0,21
КАРТОФИ внос	0,78	0,79	1,3	0,01	0,53	49,1	0,26
ЛУК зрял	0,89	0,88	-1,1	-0,01	0,81	8,6	0,07
ЛУК зрял внос	0,79	0,75	-5,1	-0,04	0,74	1,4	0,01
ЧЕСЪН зрял	5,00	4,77	-4,6	-0,23	3,07	55,4	1,70
ЧЕСЪН зрял внос	4,88	4,85	-0,6	-0,03	3,21	51,1	1,64
ДОМАТИ оранжерийни	2,41	2,01	-16,6	-0,40	2,54	-20,9	-0,53
ДОМАТИ внос	1,81	1,36	-24,9	-0,45	1,74	-21,8	-0,38
КРАСТАВИЦИ оранжерийни	1,63	1,62	-0,6	-0,01	1,41	14,9	0,21
КРАСТАВИЦИ внос	1,23	1,18	-4,1	-0,05	1,14	3,5	0,04
ПЕПЕР червен внос	2,31	1,71	-26,0	-0,60	3,51	-51,3	-1,80
САЛАТА зелена	0,46	0,47	2,2	0,01	0,55	-14,5	-0,08
РЕПИ	0,51	0,50	-2,0	-0,01	0,34	47,1	0,16
ЗЕЛЕ	0,82	0,74	-9,8	-0,08	0,86	-14,0	-0,12
ЗЕЛЕ внос	0,62	0,63	1,6	0,01	0,81	-22,2	-0,18
ТИКВИЧКИ	1,71	1,15	-32,7	-0,56	1,08	6,5	0,07
ТИКВИЧКИ ВНОС	1,49	1,09	-26,8	-0,40	1,70	-35,9	-0,61
МОРКОВИ	0,84	0,93	10,7	0,09	1,41	-34,0	-0,48
МОРКОВИ внос	0,77	0,74	-3,9	-0,03	1,27	-41,7	-0,53
ГЪБИ култивирани	3,39	3,56	5,0	0,17	3,35	6,3	0,21

Фигура 17

В сравнение със същия месец на миналата година тенденциите при движението на цените на плодовете и зеленчуците са разнопосочни и са в големи ценови диапазони. (табл.5 и фиг.18)

Поскъпване спрямо същия месец на миналата година има при лимоните с 30%, а при останалите плодове, предмет на този анализ, е регистрирано поевтиняване, което е най-силно изразено при ягодите (29%). На по-ниски нива през тази година се задържат цените на ябълките, бананите, портокалите, мандарините и кивито.

Значителен ръст на годишна база е отчетен при цената на черешите, които са с 50% по-високи спрямо същия месец на предходната година. След изключителната реколта от над 46 000 тона череши през миналата година, тази се очертава да бъде лоша за българските производители. Причината е, че над половината от продукцията е унищожена заради ниските температури и сланата е попарила голяма част от дърветата. В резултат на това цените на черешите за пряка консумация през тази година са значително над нивата от същия период на предходната година.

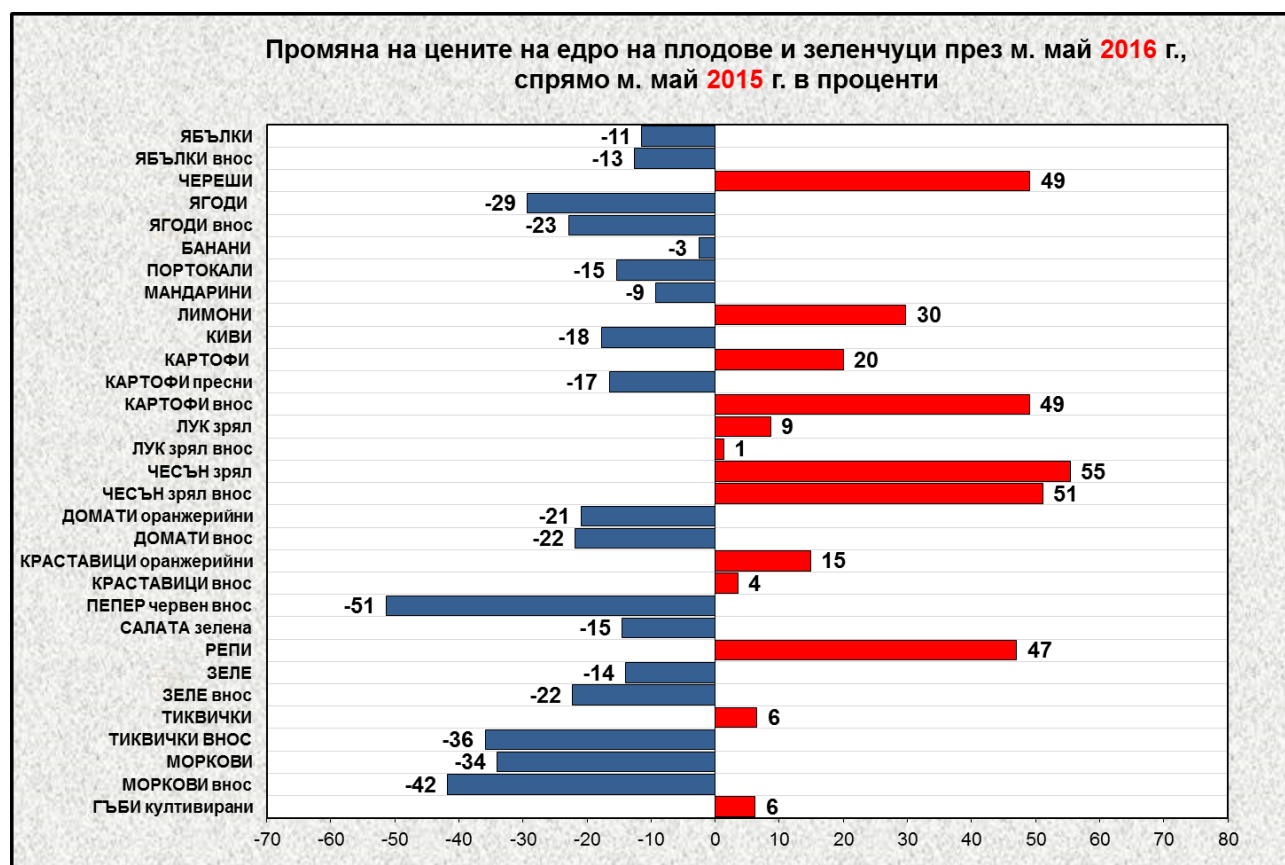
Цените на картофите от старата реколта и на картофите от внос бележат ръст на годишна база в диапазона 20 – 50%, а пресните български картофи поевтиняват в сравнение със същия месец на миналата година със 17%.

През м. май тази година цените на домати са по-евтини в сравнение със същия месец на предходната година, като намалението на цените им на годишна

база е около 20%. Цените на българските оранжерийни краставици са с 15% по-високи в сравнение с миналата година, а на тези от внос съответно с 4%.

Поскъпване на годишна база има основно при зрелия чесън, чиято цена бележи ръст на годишна база от 50 – 55% и при репите 47%.

Спад на годишна база има при цената на зелената салата (15%), зелето (15 – 20%), тиквичките от внос (36%) и морковите (30-40%)

Фигура 18

Анализът на движението на цените на едро на плодовете и зеленчуците през м. май 2016 г. в сравнение със същия месец на петгодишния период (2012 – 2016 г.) показва следните тенденции: (табл. 7и фиг. 24)

- Плодовете и зеленчуците имат изцяло сезонен характер, а цените им силно се влияят от конкретните климатични и метеорологични условия. По тази причина цените на тези стоки са силно чувствителни и варират в сравнително големи диапазони за кратки периоди.

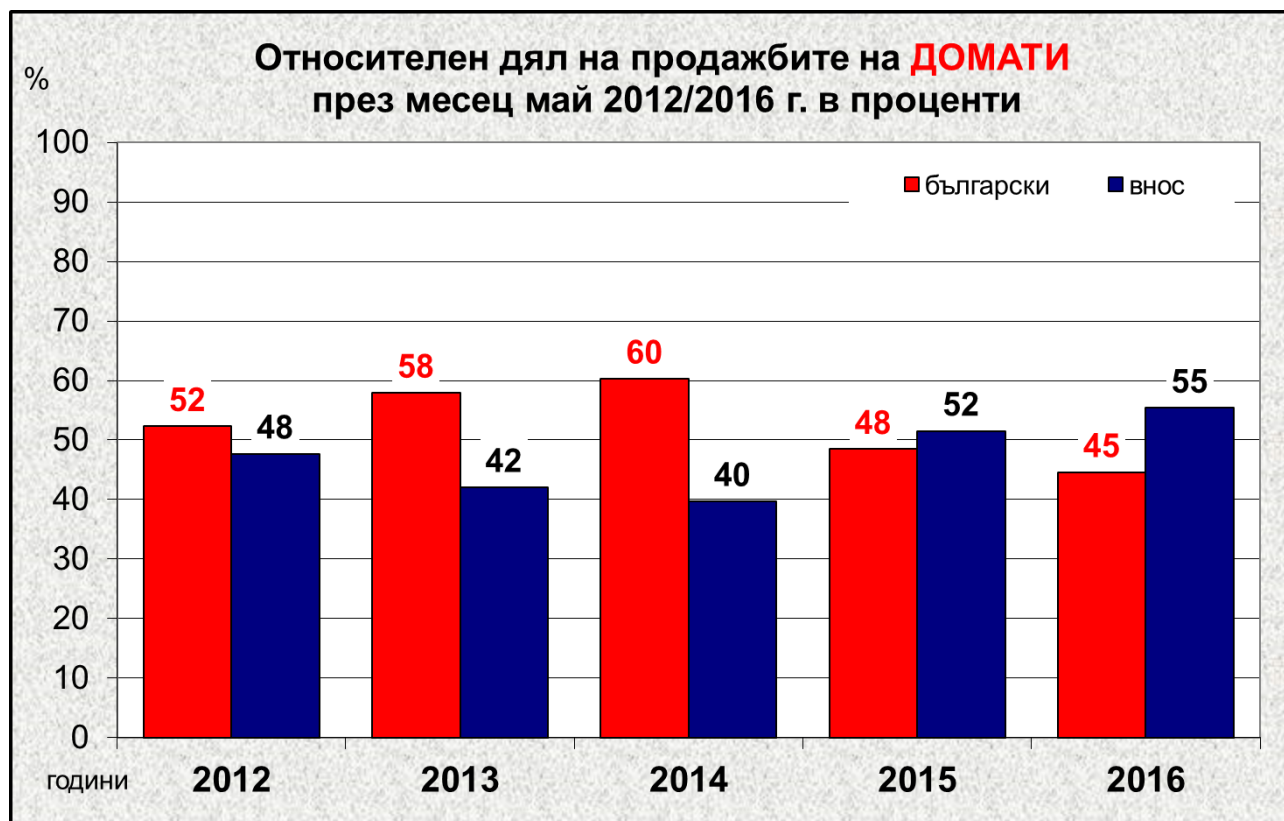
- По същата причина относителният дял на количествата българска продукция през м. май на последните пет години е функция и от конкретните метеорологични условия.

Таблица 6

стока	произход	относителен дял на продажбите през м. май				
		2012 г.	2013 г.	2014 г.	2015 г.	2016 г.
домати	български	52	58	60	48	45
	внос	48	42	40	52	55
краставици	български	82	66	66	71	61
	внос	18	34	34	29	39
картофи	български	73	63	72	64	62
	внос	27	37	28	36	38
ябълки	български	12	27	28	14	38
	внос	88	73	72	86	62
ягоди	български	54	73	81	71	81
	внос	46	27	19	29	19

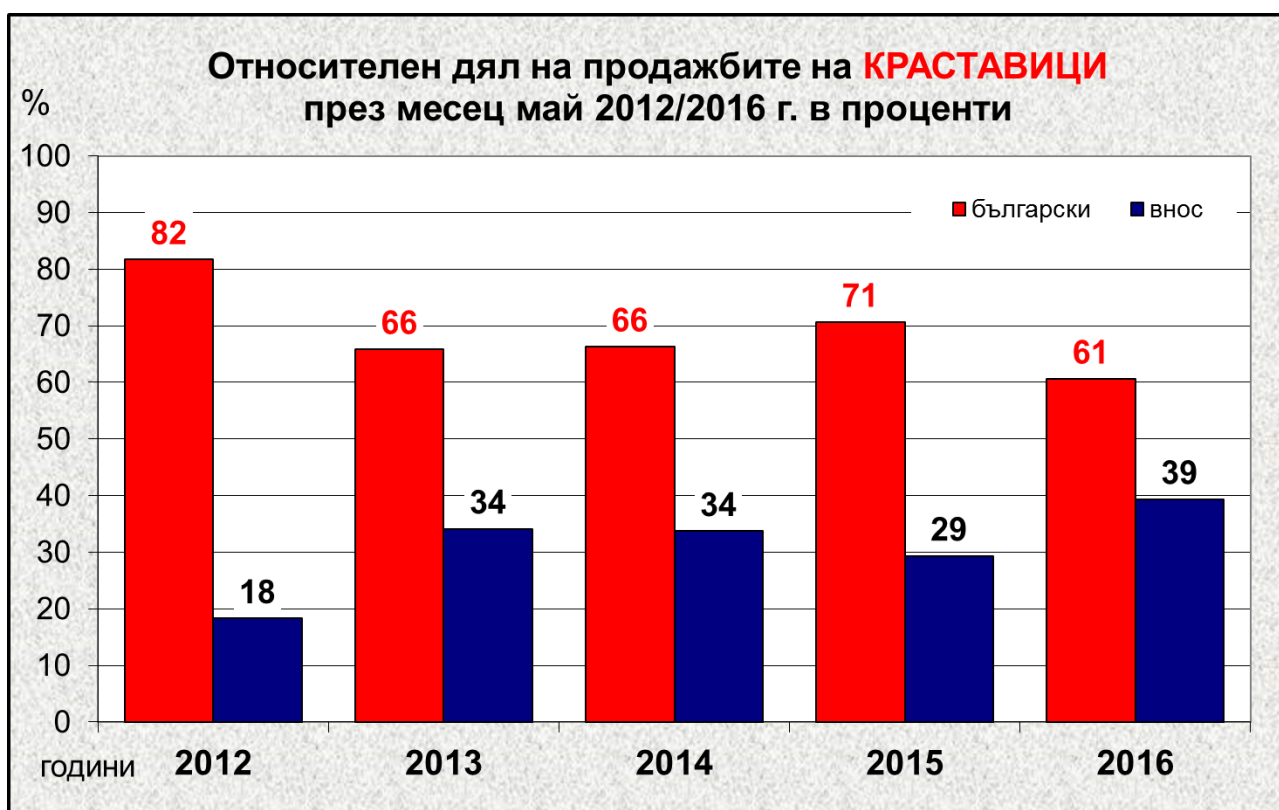
- Цените на българските оранжерийни домати през м. май 2016 г. са по-ниски спрямо същия месец на 2012 и 2015 г., доближават се до нивото от м. май 2013 г. и са малко над нивото от м. май на 2014 г.. Цените на вносните домати през м. май настоящата година са най-ниски в сравнение със същия месец на петгодишния период. Вносните домати са били най-скъпи през май 2012 г. (2.21 лв./кг), когато са се търгували с 38% по-скъпо спрямо тази година.(фиг.)

Продажбите на български оранжерийни домати на стоковите тържища през месец май в периода 2012 – 2014 г. са надвишавали количествата от внос и са съставлявали над 50% от общите продажби. През последните две години повече от половината продадени количества домати са от внос. (фиг.19 и табл. 6)

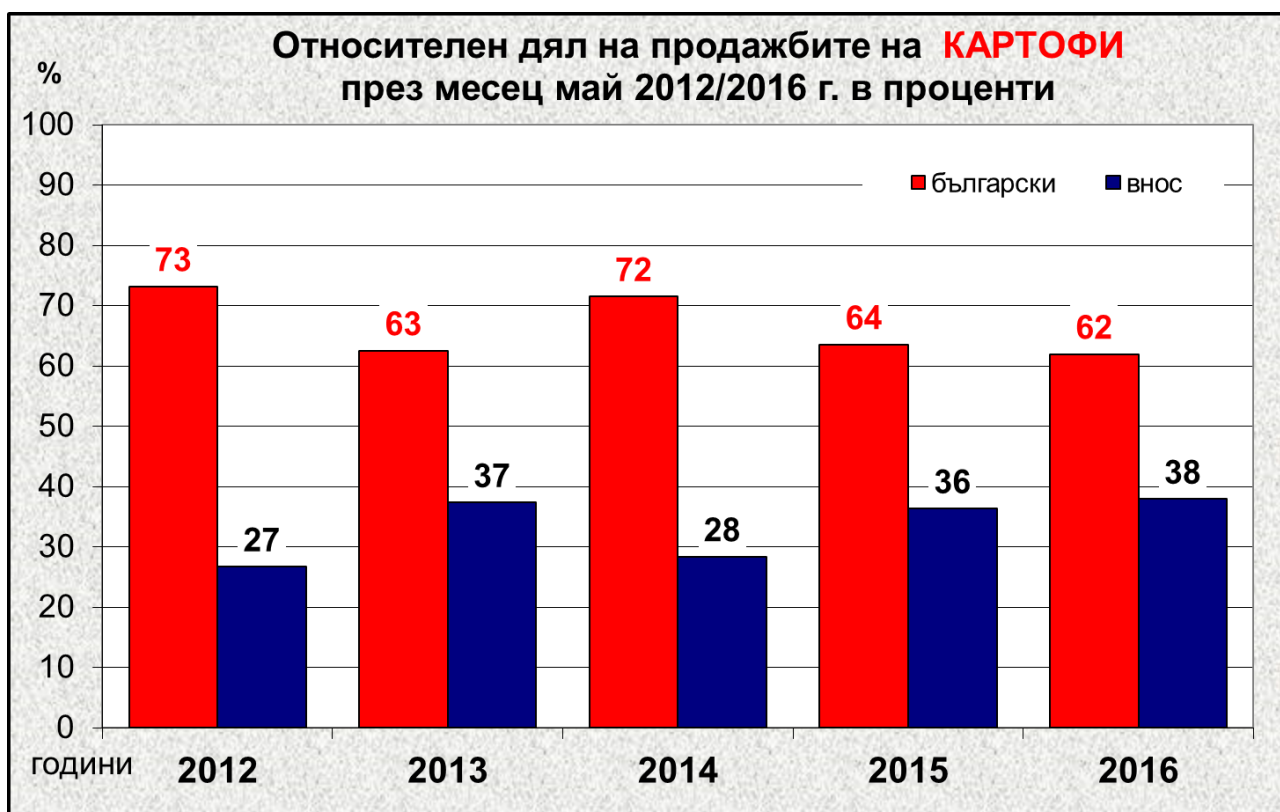
Фигура 19

- Цените на българските оранжерийни краставици през м. май на настоящата година остават малко над нивата от същия месец на предходния петгодишен период, а цените на краставиците от внос се доближава до нивата от предходните две години. Наблюденията на пазара през последните пет години показва, че производството и продажбите на български оранжерийни краставици надвишават количествата на краставиците от внос. Най-голям относителен дял на българските краставици е имало през май 2012 г. (82%). Въпреки, че и през тази година българските краставици са повече от вносните, в сравнение с предходния период относителният дял през тази година е най-малък (61%). (фиг.20)

Фигура 20

- Цената на пресните картофи през тази година е по-ниска спрямо същия месец на 2013 г. и 2015 г., доближава се до нивото от 2012 г. и е малко над стойностите от 2014 г. През м. май в периода 2012 – 2016 г. продажбите на български картофи надвишава продажбите на картофите от внос и съставляват около 60-70% от общите продажби, осъществени на стоковите тържища. (фиг. 21)

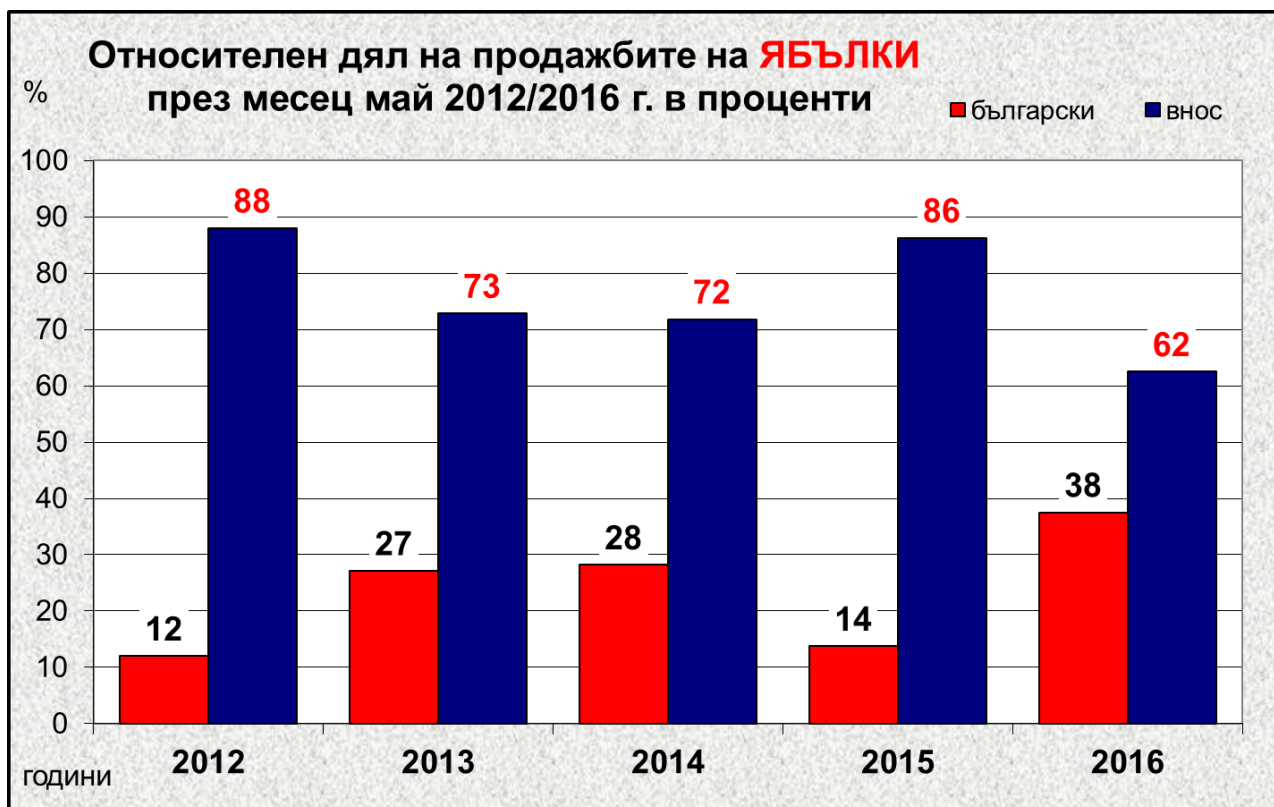

Фигура 21

- През пролетта на 2015 г. бяхме свидетели на изключително високи цени на зелената салата, когато беше достигнат пик на стойностите от последните години от 1.10 лв./бр. През настоящата година цената на зелената салата и репите се задържат около нивата от предходните години.

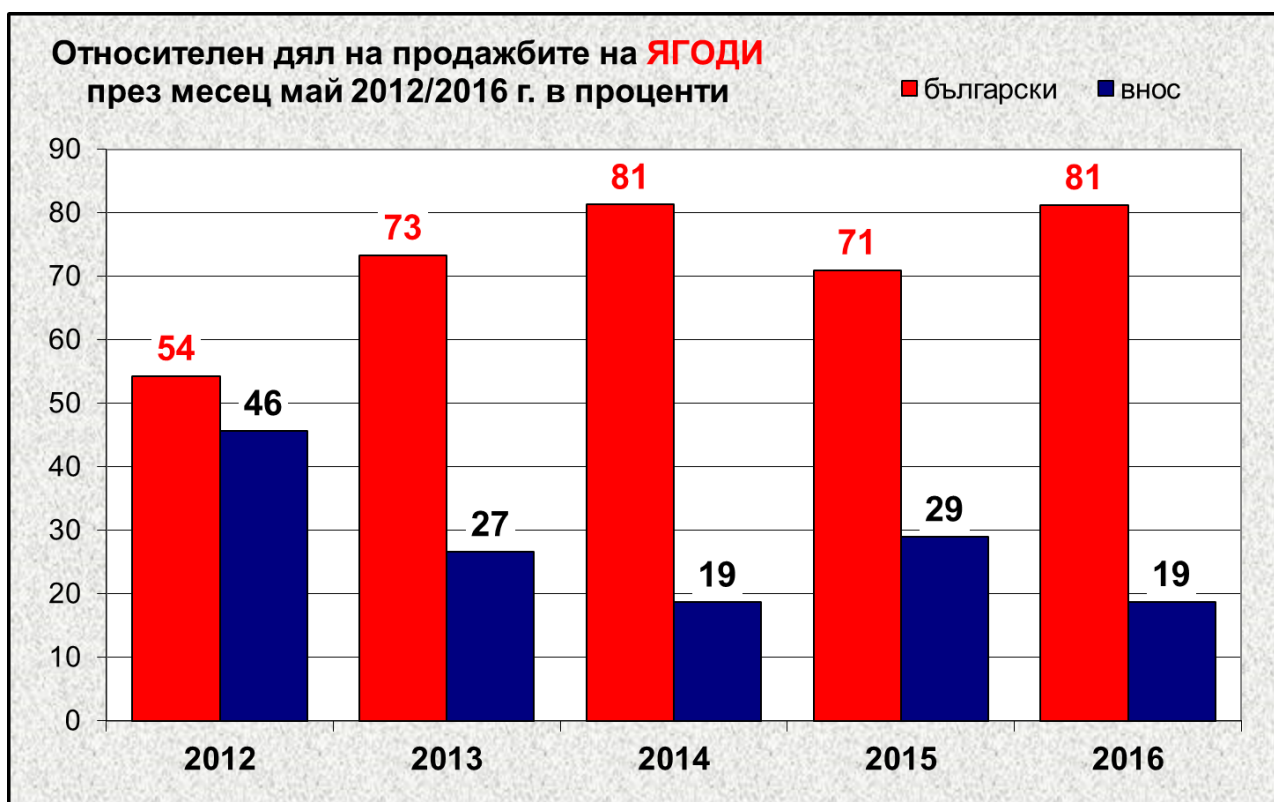
- Цената на бананите през м. май тази година бележи спад на годишна база спрямо май 2015 г., доближава се до нивото от 2102 г. и е малко по-висока от 2013 и 2014 г.

- Въпреки крайно недостатъчните количества ябълки, които се предлагат на нашия пазар, цените им през годините остават стабилни и през тази година са малко под нивото от същия месец на предходните години. Относителният дял на българските ябълки през тази година остава по-нисък от този на вносите, но е значително по-голям в сравнение с предходните години. (фиг. 22)

Фигура 22

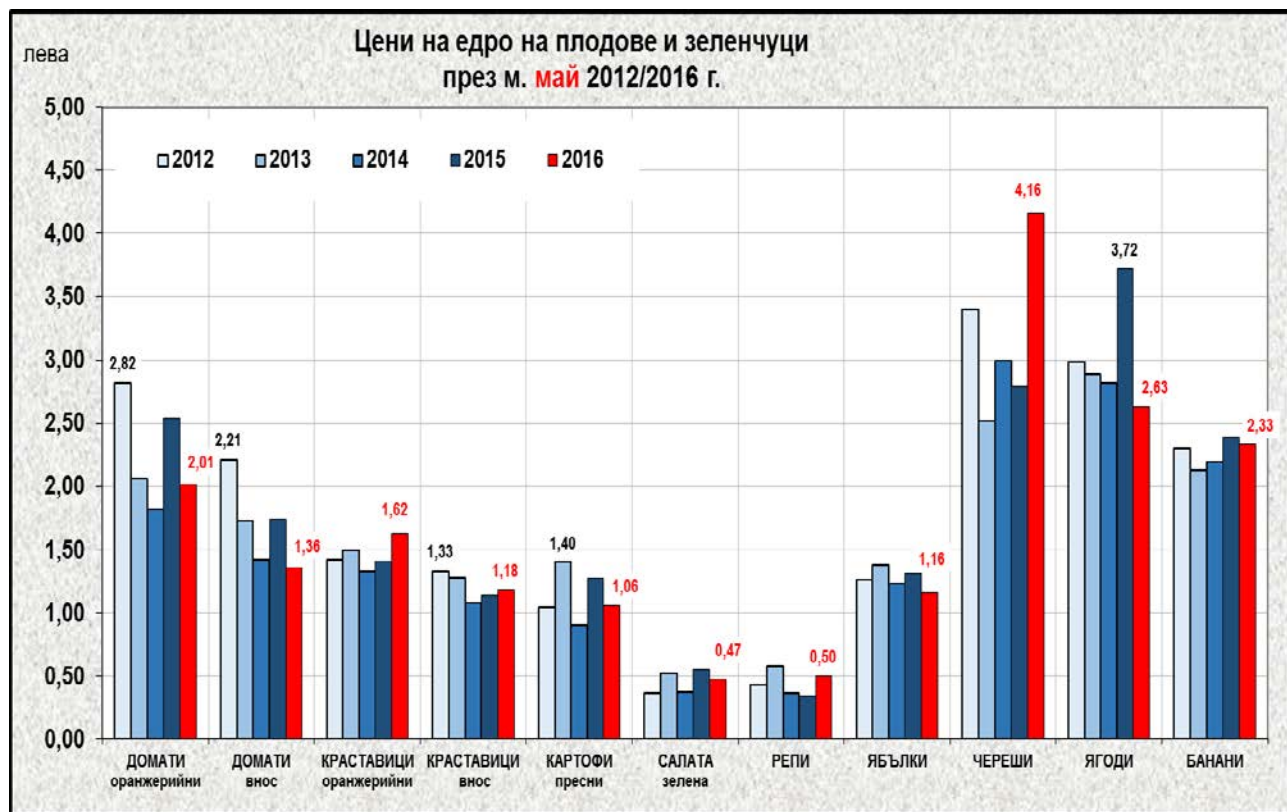
- През май тази година цената на ягодите е на най-ниско ниво в сравнение със същия месец на предходния четиригодишен период. През целия анализиран период относителният дял на продажбите на български ягоди е по-голям и съставлява около 70 – 80% от общия обем продажби. (фиг. 23)

Фигура 23

Таблица 7

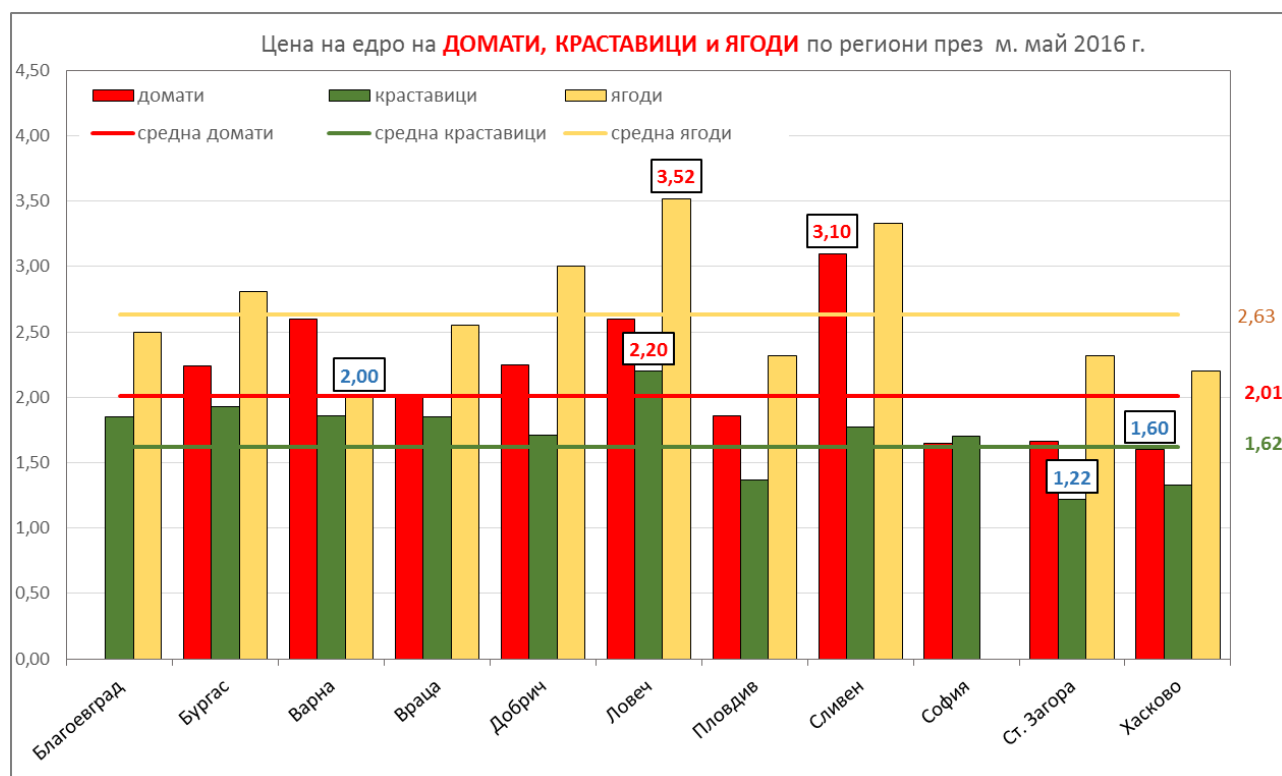
май	ДОМАТИ оранжерийни	ДОМАТИ внос	КРАСТАВИЦИ оранжерийни	КРАСТАВИЦИ внос	КАРТОФИ пресни	САЛАТА зелена	РЕПИ	ЯБЪЛКИ	ЧЕРЕШИ	ЯГОДИ	БАНАНИ
година											
2012	2,82	2,21	1,42	1,33	1,04	0,36	0,43	1,26	3,40	2,98	2,30
2013	2,06	1,73	1,49	1,28	1,40	0,52	0,58	1,38	2,52	2,88	2,13
2014	1,82	1,42	1,33	1,08	0,90	0,37	0,36	1,23	2,99	2,82	2,19
2015	2,54	1,74	1,41	1,14	1,27	0,55	0,34	1,31	2,79	3,72	2,39
2016	2,01	1,36	1,62	1,18	1,06	0,47	0,50	1,16	4,16	2,63	2,33

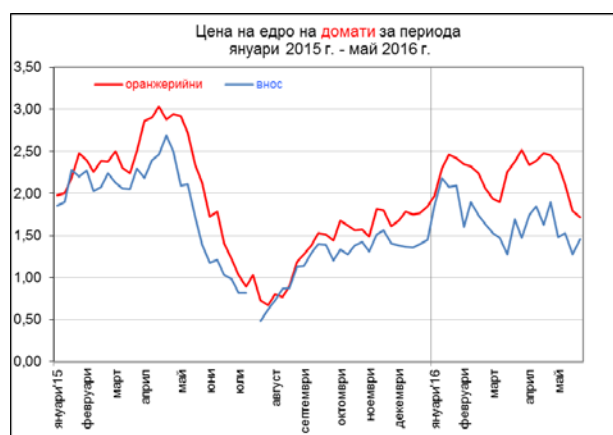
Фигура 24

Анализът на цените на едро на домати, краставици и ягоди по региони показва, че отклоненията на цените в различните региони от средната за страната цена са значителни и достигат до 60 – 70%

При средна цена за страната през м. май на домати 2,01 лв./кг, средната цена на домати на тържищата в област Сливен е 3,10 лв./кг, а в област Хасково 1,60 лв./кг. Най-висока цена на едро на краставиците през май е отчетена в област Ловеч – 2,20, а най-ниска в област Стара Загора – 1.22 лв./кг при средна за страната цена 1.62 лв./кг. Най-скъпо са се търгували през май ягоди на тържищата в област Ловеч – 3,52 лв./кг, а най-евтини те са били във Варненска област – 2,00 лв./кг. (фиг.25)

Фигура 25

Фигура 26

Фигура 27

Фигура 28

Фигура 29

Фигура 30

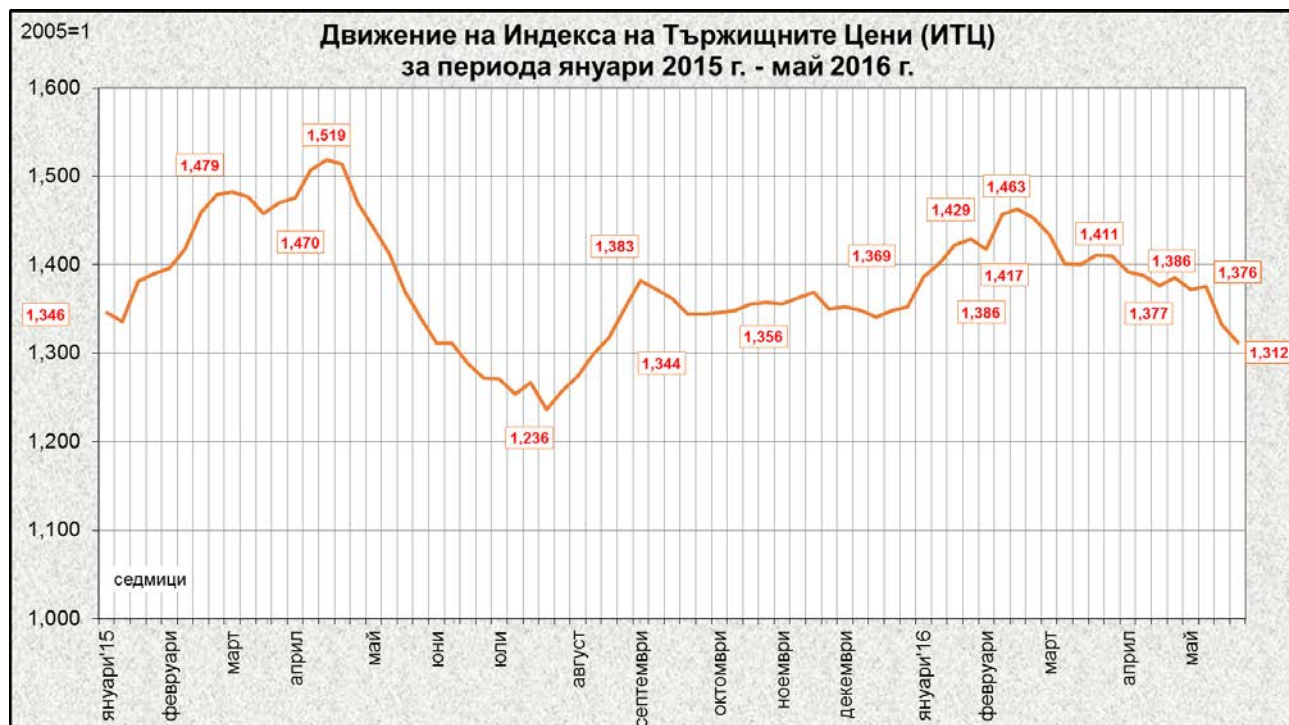
Фигура 31

3. Движение на Индекса на Тържищните Цени (ИТЦ)

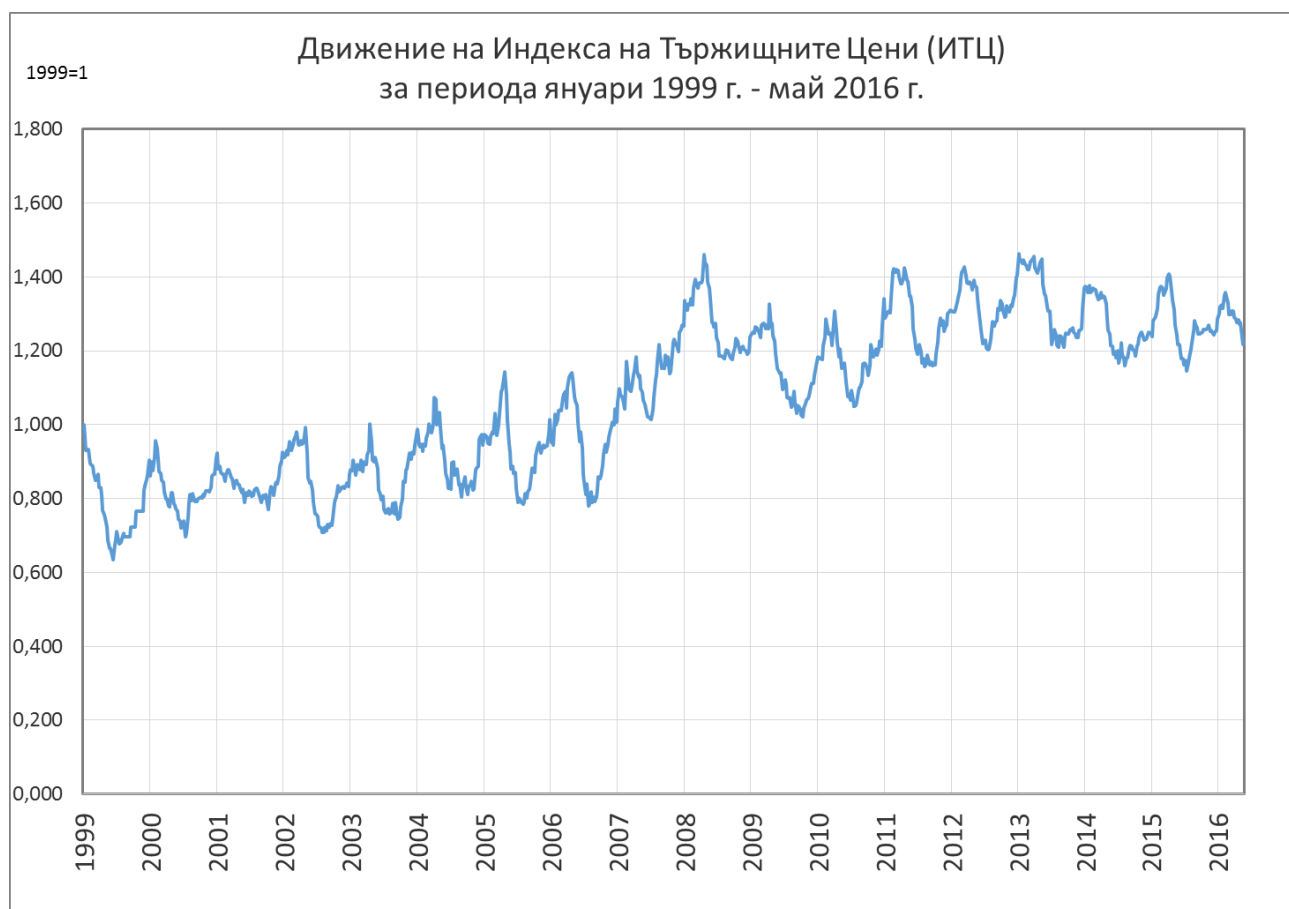
От последната седмица на м. февруари се наблюдава понижение на стойностите на Индекса на Тържищните Цени. През първите седмици на март кривата се стабилизира, през четвъртата седмица на месеца има известно колебание на горе и в края на март стойностите отново се стабилизират. През м. април кривата на индекса има устойчив низходящ тренд. През последната седмица, непосредствено преди Великденските празници се наблюдава известно движение на стойностите нагоре, но колебанието е незначително и е под 1%. В края на април кривата на индекса стъпва на ниво от 1.386 пункта.

През м. май индексът стартира от ниво 1,373 пункта. През първата седмица на месеца се наблюдава лек ръст на стойностите, но през следващия период кривата придобива устойчив низходящ характер. В края на месеца ИТЦ стъпва на ниво от 1.312 пункта и това е най-ниската точка, на която се стабилизира кривата от началото на годината. Понижението на индекса в сравнени с началото на месеца е 4.4%. (фиг. 32)

Като цяло кривата на индекса през май 2016 г. повтаря тенденцията от същия месец на миналата година, но кривата се стабилизира на малко по-ниско ниво, като понижението на стойностите на годишна база 2,2% (фиг.25)

Фигура 32

Фигура 33

4. Международни цени

През м. май 2016 г. се наблюдава спад на годишна база на пшеницата на стоковите борси в Чикаго и Будапеща съответно с 4,6% и 10,1%. (фиг.34 и 35)

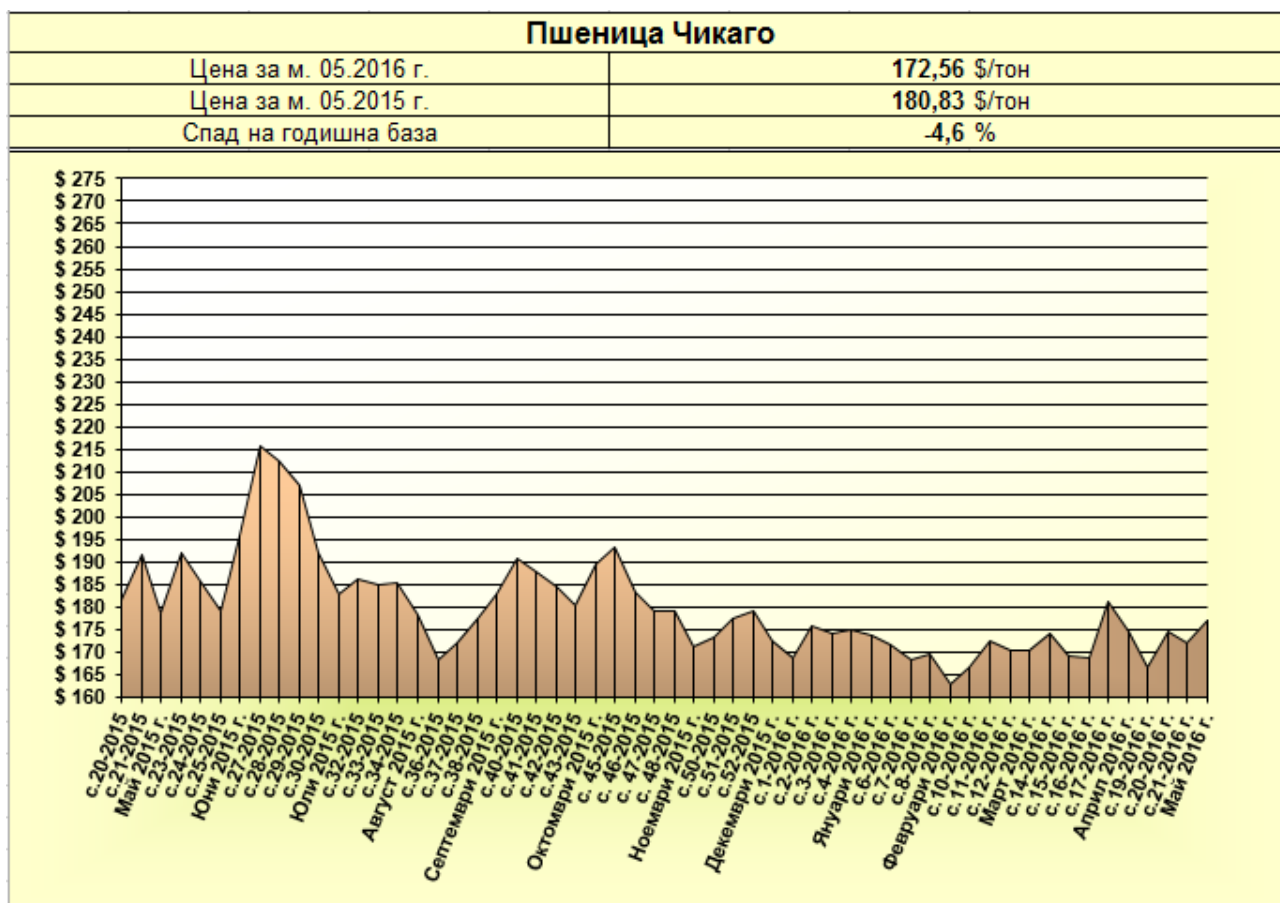
Цената на царевичата в Чикаго бележи ръст на годишна база от 8.8%. Значително покачване на стойностите има на стоковата борса в Будапеща, където е регистриран ръст от 18.8%. (фиг. 36 и 37)

На международния пазар се наблюдава поскъпване на захарта, като на Лондонската стокова борса е отчетен значителен ръст на цената в периода 19 февруари – 24 март, когато захарта поскъпва с 26%. След известен спад през втората половина на м. март, през м. април и май кривата отново тръгва нагоре. Поскъпването на захарта на годишна база на международния пазар е близо 30,7%. (фиг. 38) Въпреки наблюдаваният ръст на цената на захарта на международния пазар през последните месеци, тя остава много под пиковите стойности от лятото на 2011 г., когато цената достигна исторически за последните 20 години стойности от 850 долара/тон. (фиг. 39)

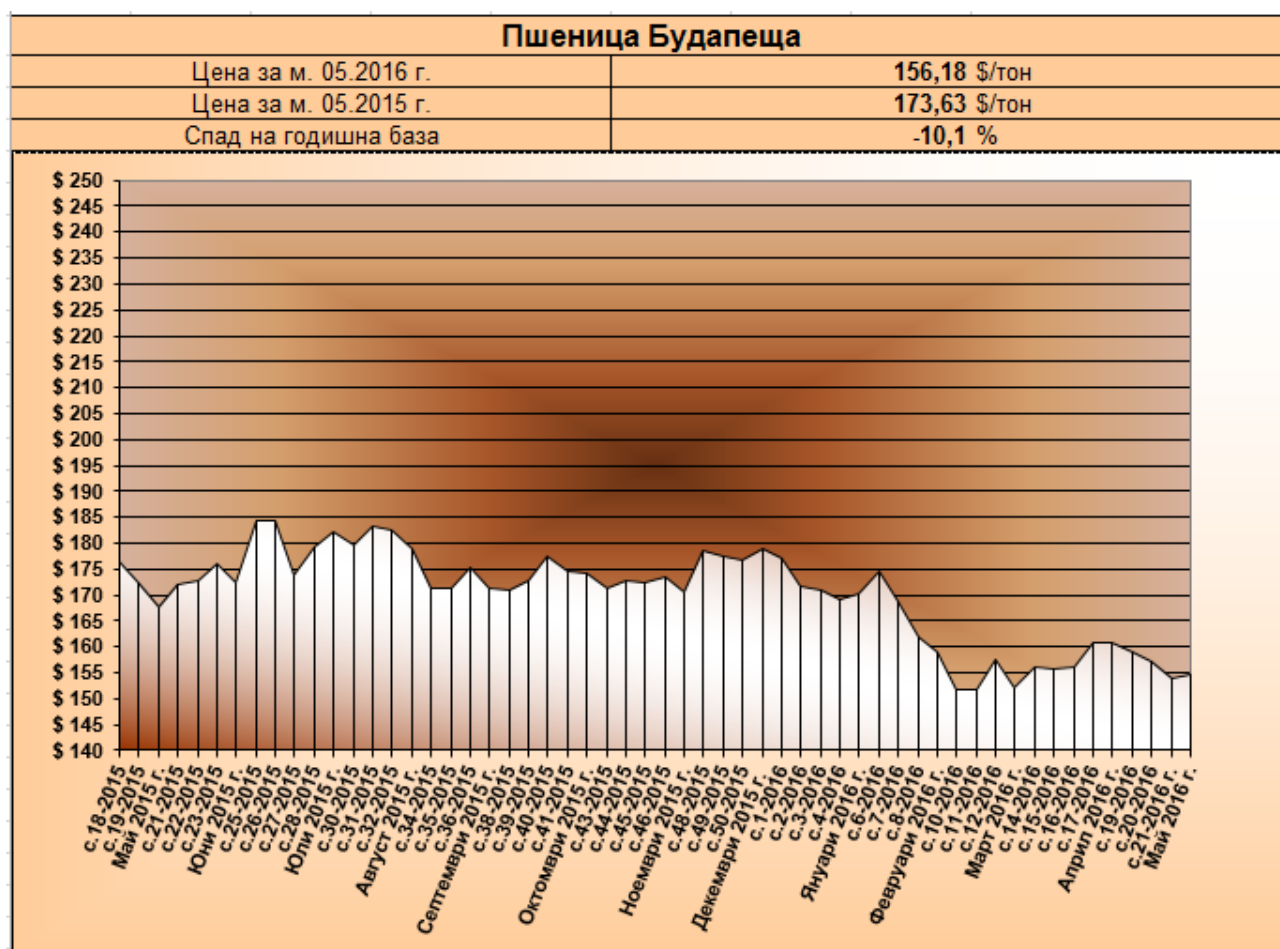
Цената на нерафинираното слънчогледово олио на борсата в Ротердам бележи спад на годишна база от 4.5%, като се наблюдава краткотраен пик на стойностите в края на м. септември 2015 г., когато цената достига 1010 долара/тон. (фиг. 44) Като цяло през последните две години цената на слънчогледовото олио на международния пазар е стабилна. В средата на 2013 г. кривата бележи рязък спад и се стабилизира около ниво от 1000 долара. (фиг. 45)

След няколко месеца на покачване на международната цена на свинското месо, през м. май се наблюдава известно стабилизиране на стойностите. На борсата в Чикаго е отчетено намаление на годишна база от 3.8%. Като цяло кривата на цената на свинското месо във Великобритания през едногодишния период има низходящ тренд с няколко пикови момента в началото на 2015 г. и януари и март 2016 г. През последния месец е отчетен спад на годишна база от 20.2%. (фиг.40, 41)

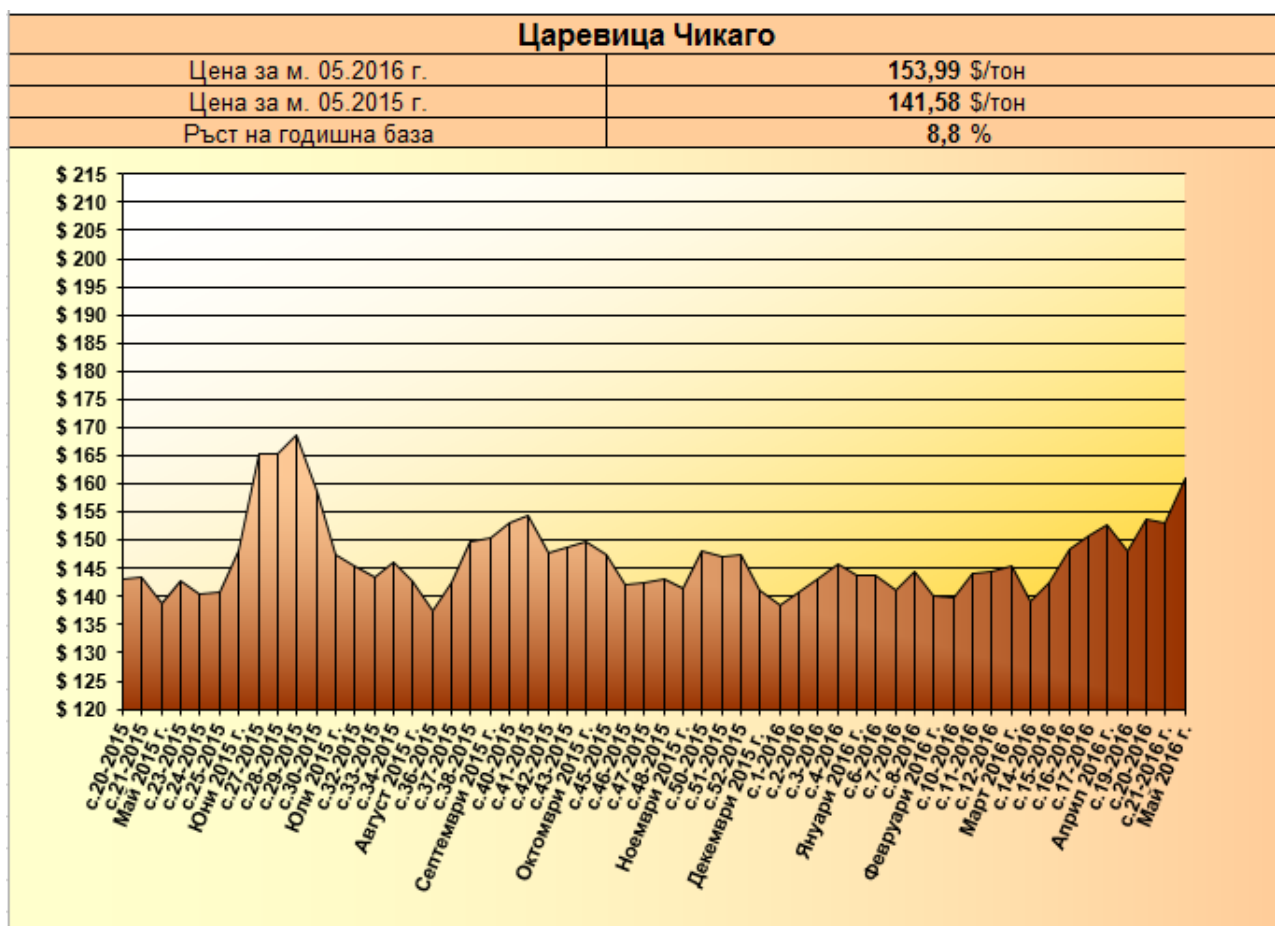
При цената на говеждото месо има спада на годишна база, който е по-силно изразен на борсата в Чикаго. (фиг. 42 и 43)

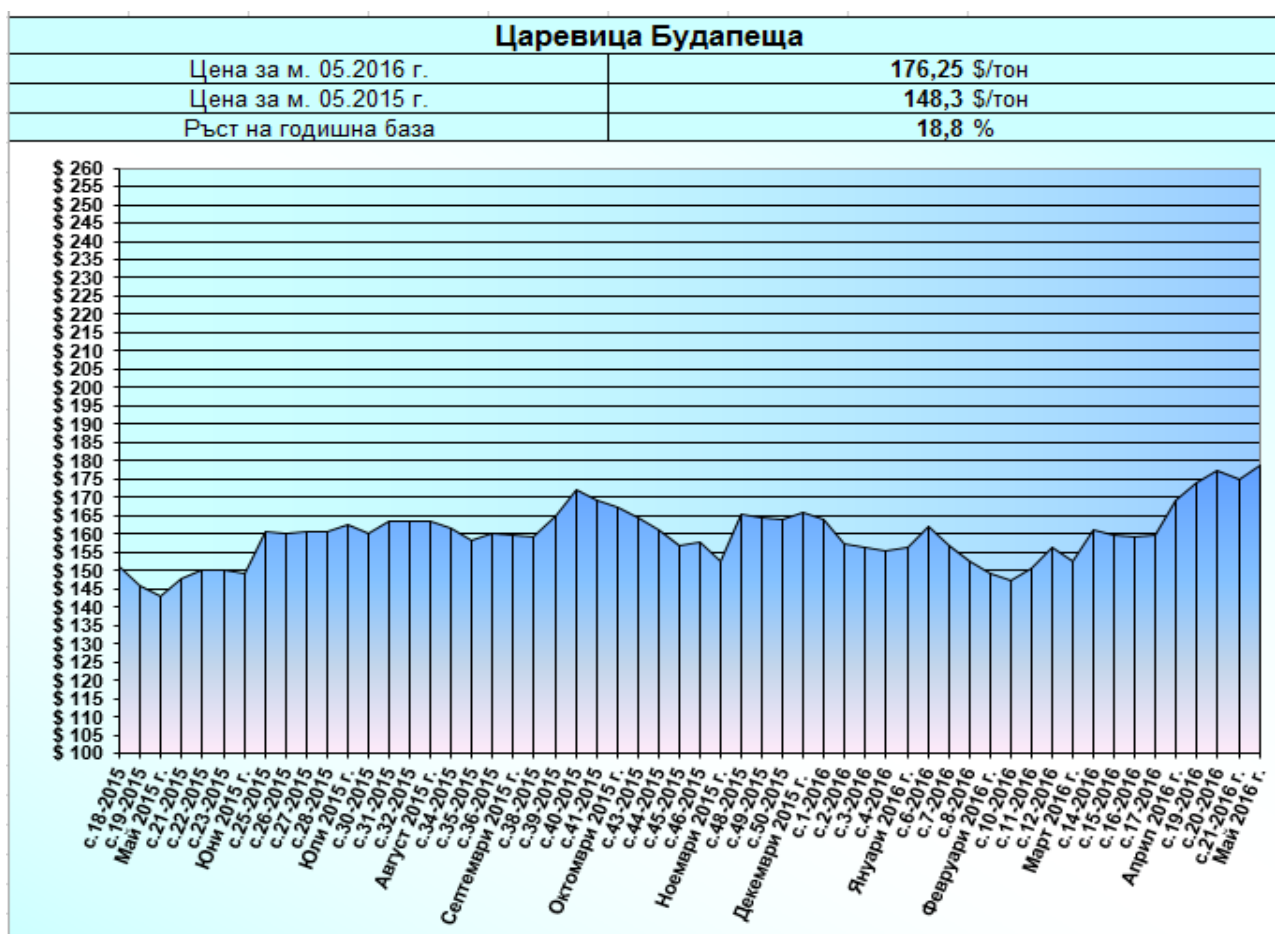
Фигура 34

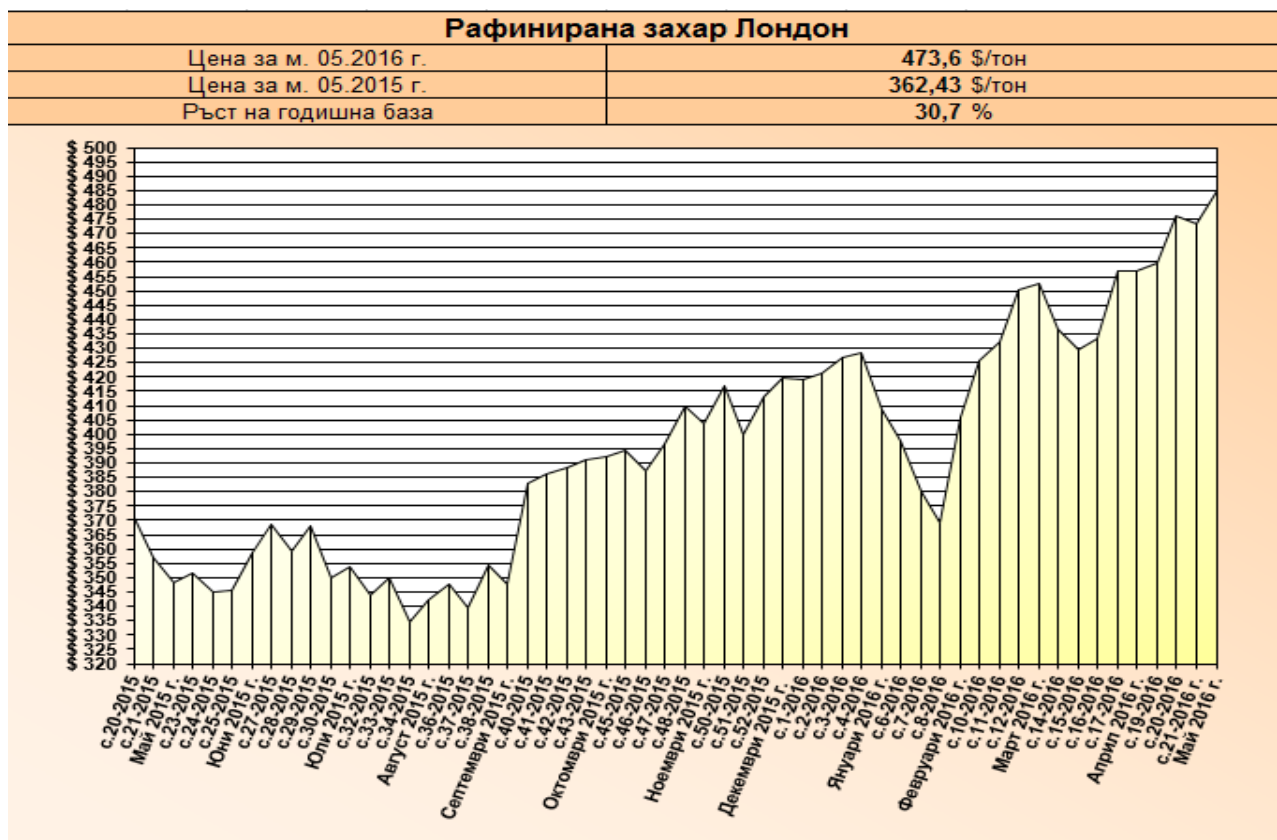
Фигура 35

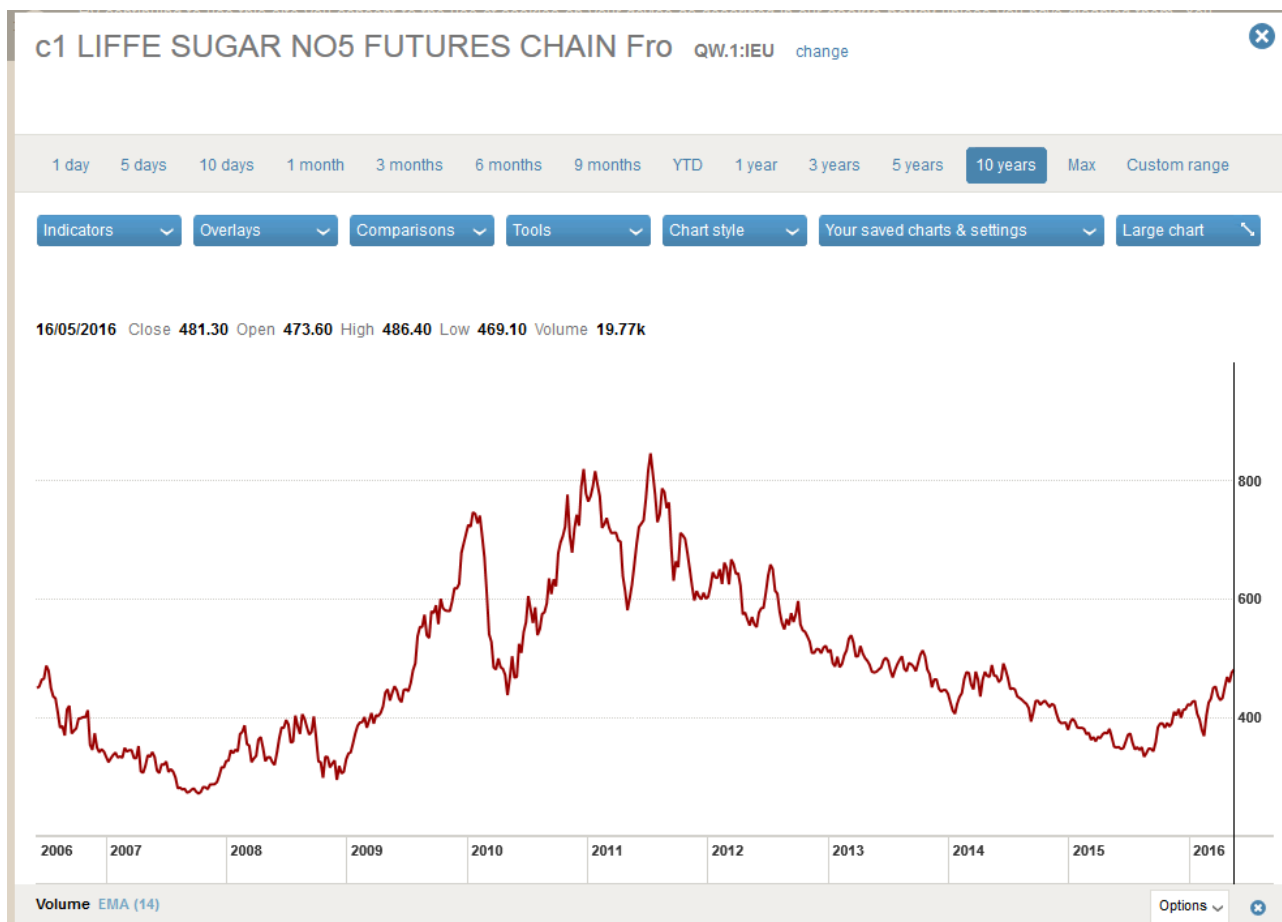
Фигура 36

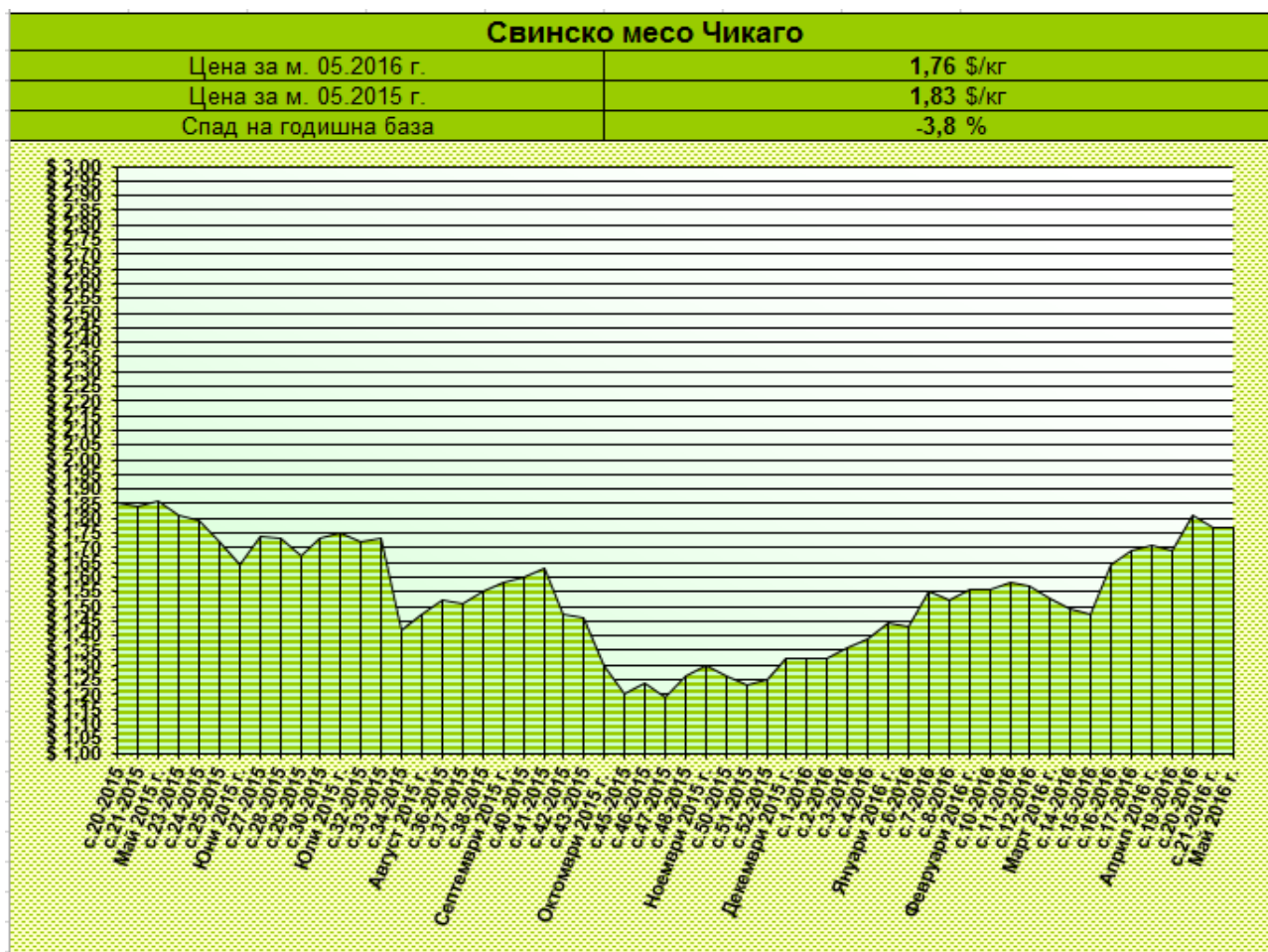
Фигура 37

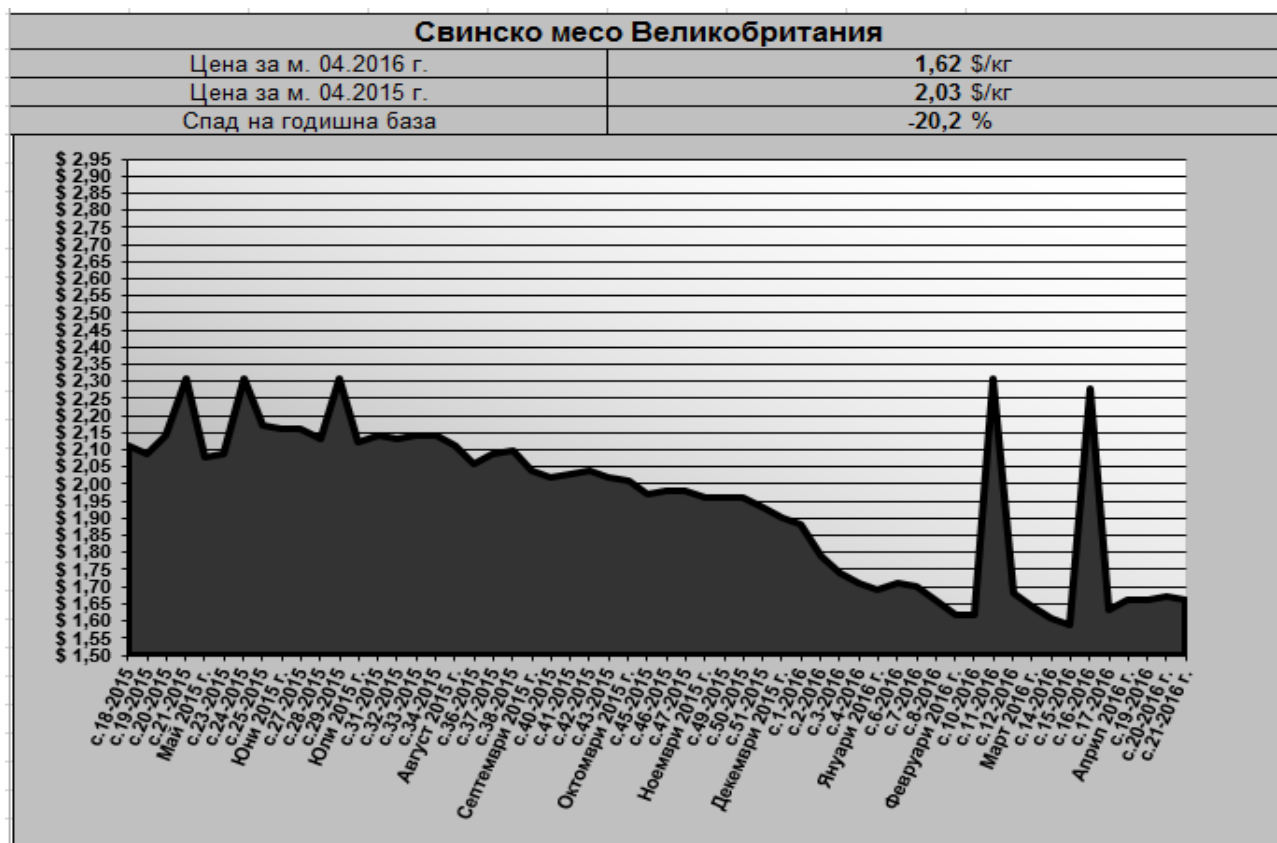
Фигура 38

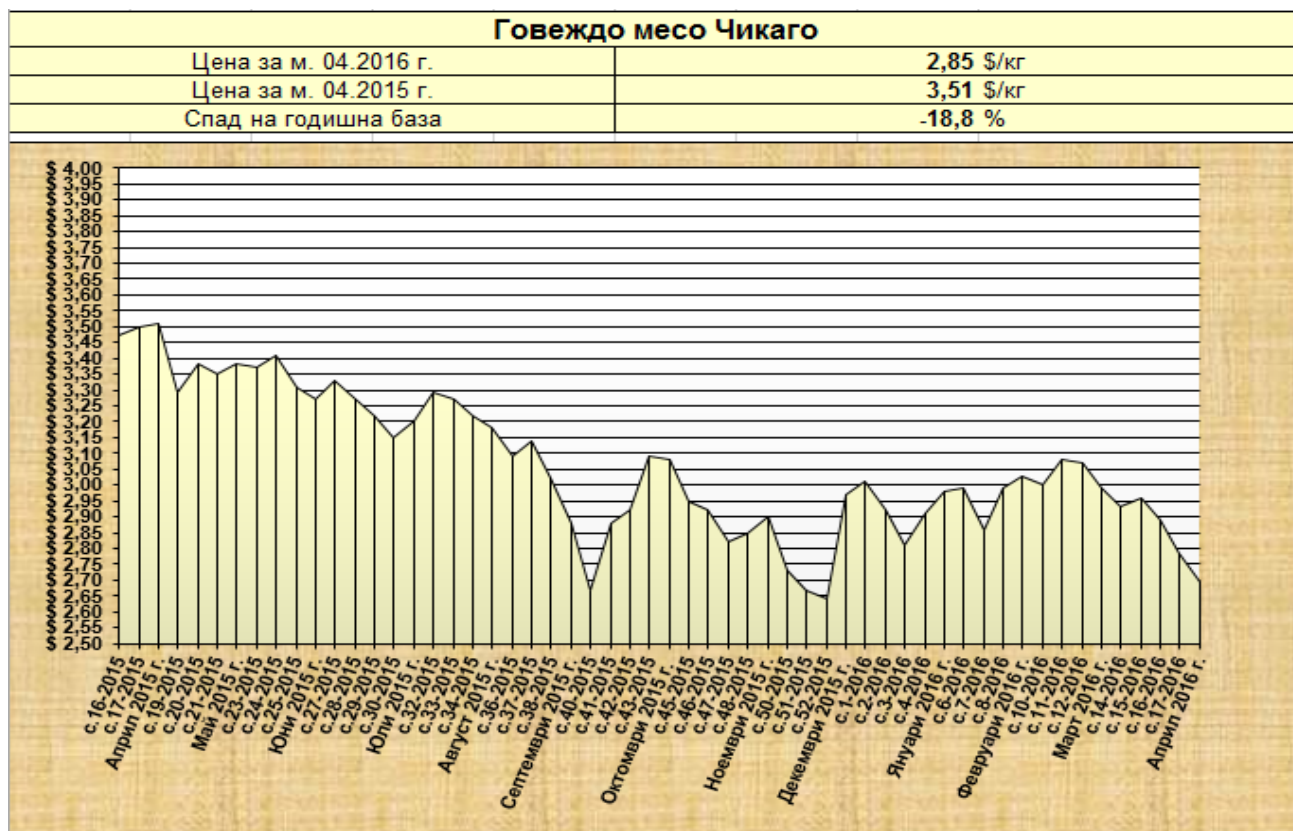
Фигура 39

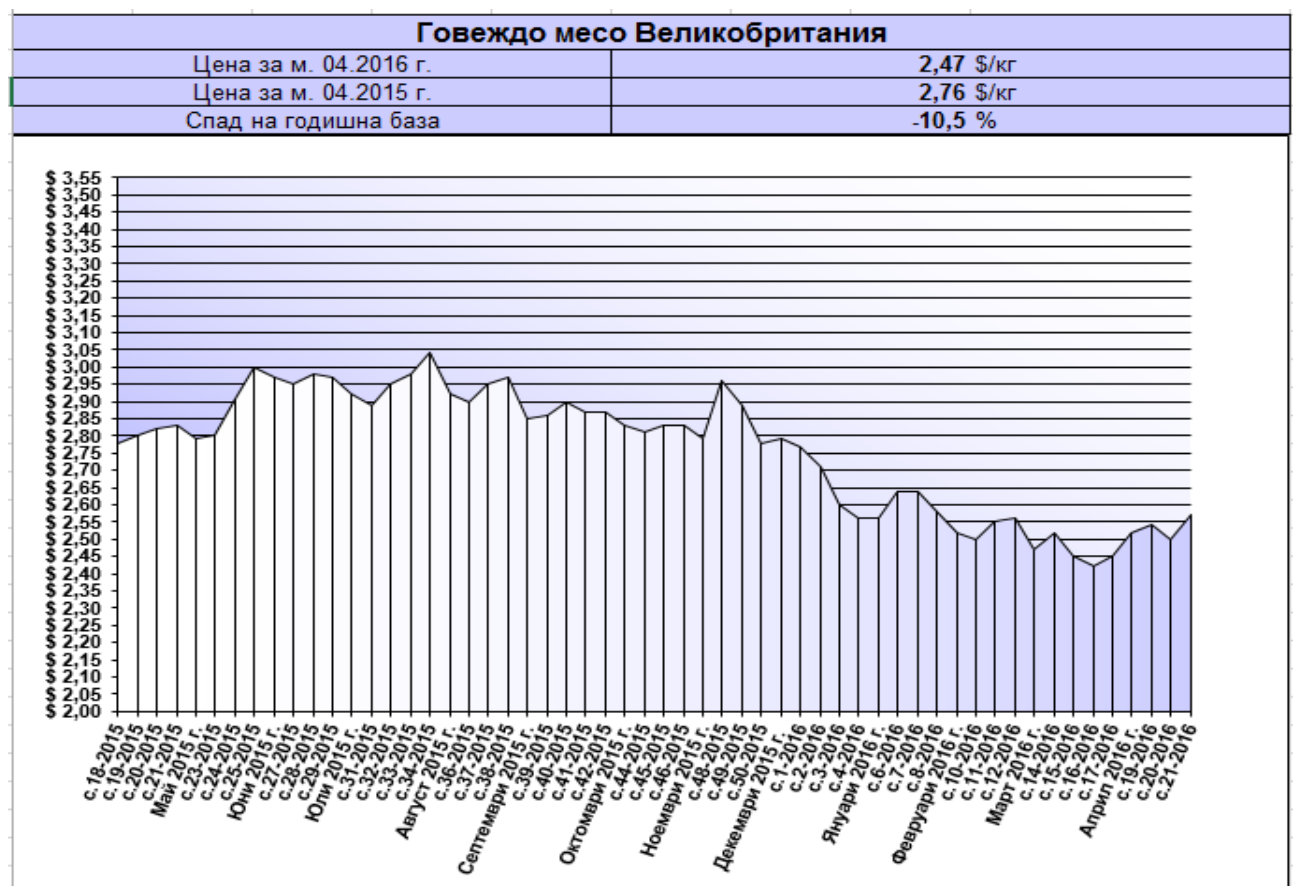
Фигура 40

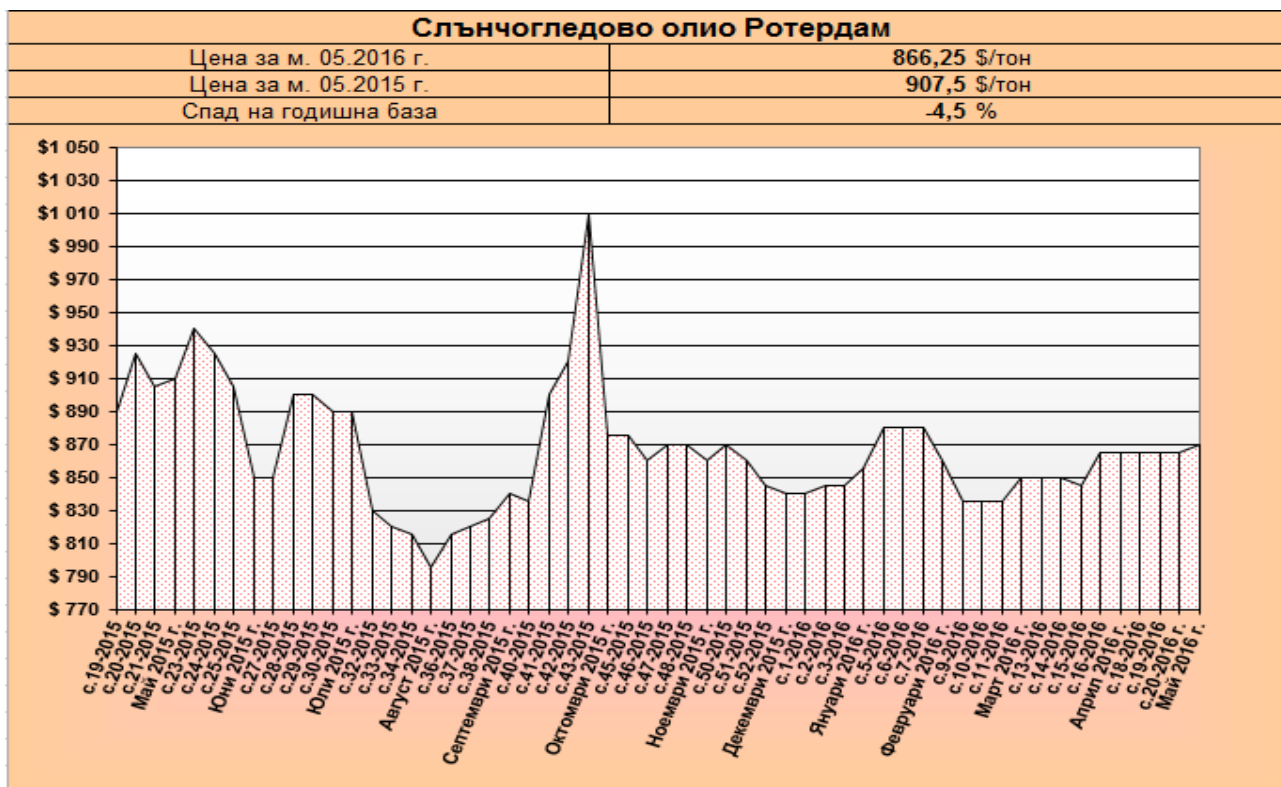
Фигура 41

Фигура 42

Фигура 43

Фигура 44

Фигура 45

МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ

ДЪРЖАВНА КОМИСИЯ ПО СТОКОВИТЕ БОРСИ И ТЪРЖИЩАТА

МЕСЕЧЕН БЮЛЕТИН

за цените на едро на хранителни продукти на стоковите тържища в България

Анализът на цените на едро на храните през първите шест месеца на 2016 г. показва, че се наблюдава трайно успокояване на пазара на храни. Цените на основните хранителни стоки остават стабилни. Устойчивият възходящ тренд при движението на международната цена на захарта, рефлектира и на нашия пазар, като от началото на годината кривата на цената на захарта е възходяща. През м. юни цените на хранителните стоки, млечните и месните произведения отново остават стабилни с незначителни колебания в двете посоки. Такива са наблюденията и за предходния петгодишен период.

При цените на едро на плодовете и зеленчуците се наблюдават типичните сезонни тенденции, както и силната зависимост при тях от конкретните климатични и метеорологични условия. По тази причина и колебанията при тях са в по-големи ценови диапазони, а тенденциите са разнопосочни.

1. Хранителни стоки

През м. юни пазарът на едро на храни остава сравнително спокоен като колебанията спрямо предходния месец са в интервала $\pm 1 - 5\%$. (табл.1, фиг.1)

Запазва се слабата възходяща тенденция от предходните месеци при движението на цената на захарта, но средно месечните цени през юни остават близки до нивата от м. май. (фиг. 6) Лек ръст от 2-4 % има при варивата и ориза. Тази слаба възходяща тенденция се наблюдава от началото и средата на м. май. Спад на месечна база от 2% е отчетен при цената на олиото, а яйцата поевтиняват с 6% (1 ст./бр.) Цената на едро на брашното през м. юни е без промяна. (табл. 1, фиг. 1, 8, 9, 10, 11)

Цените на млечните произведения също остават относително стабилни, като при цените на кашкавала, маслото и киселото мляко се наблюдава лек низходящ тренд от 1-3%. Цената на кравето сирене бележи незначителен ръст от 3%, като слабата възходяща тенденция при него се наблюдава от началото на м. май. (табл. 1, фиг.1, 14, 15)

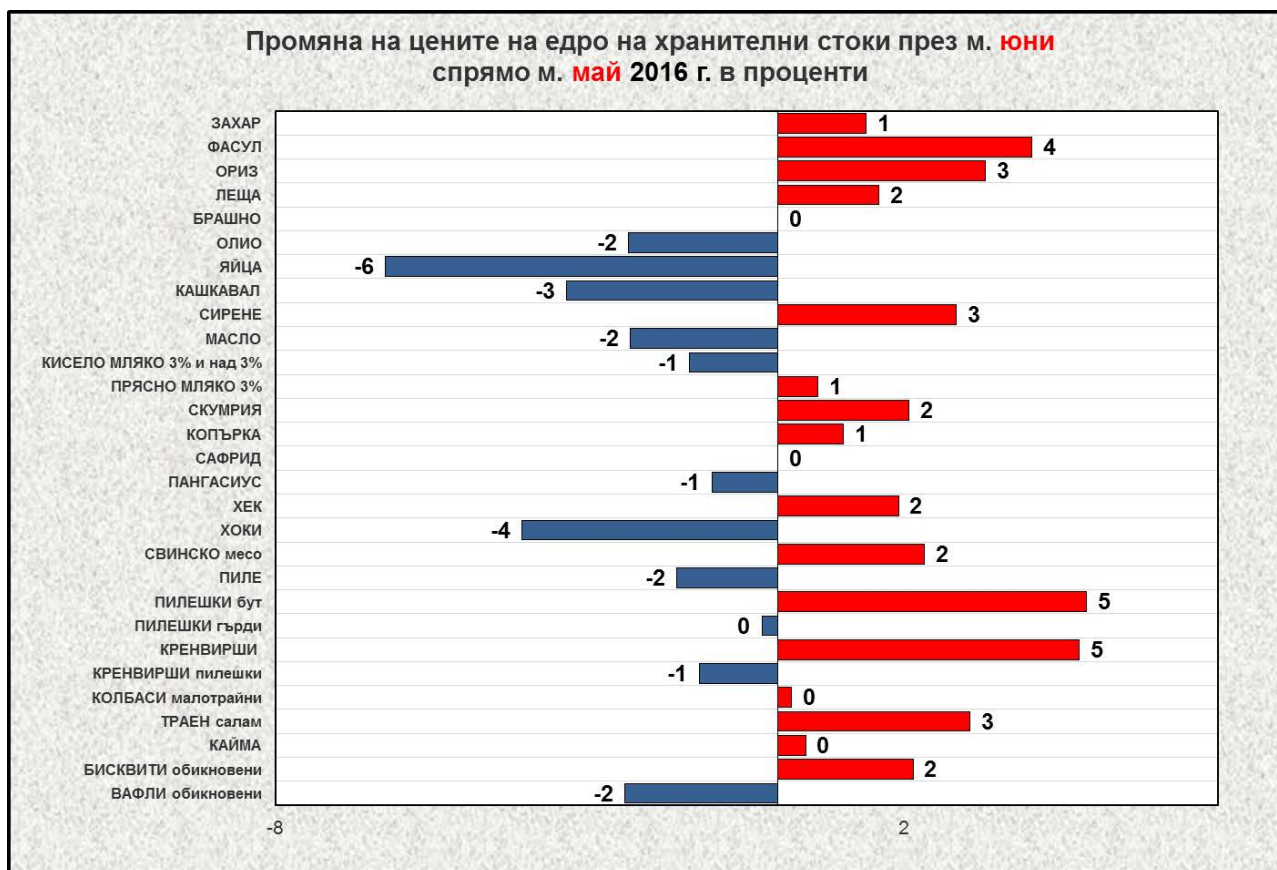
Общата тенденция при движението на цените на месото и месните произведения през юни е на задържане на стойностите около нивата от предходния месец с колебания в двете посоки $\pm 2 - 5\%$. Поскъпване на месечна база с около 3 – 5% има при кренвиршите, пилешките бутчета и трайния салам.

Най-голям спад на месечна база е отчетен при рибата хоки (4%), а промяната на другите видове риби е около 1%. (табл. 1, фиг. 1, 12 и 13)

Цените на захарните изделия през м. юни се доближават до нивата от предходния месец.

Таблица 1

СТОКА	<i>май'16</i>	<i>юни'16</i>	промяна в %	промяна в лв.
ЗАХАР	1,43	1,45	1,4	0,02
ФАСУЛ	2,72	2,83	4,0	0,11
ОРИЗ	1,82	1,88	3,3	0,06
ЛЕЩА	3,12	3,17	1,6	0,05
БРАШНО	0,80	0,80	0,0	0,00
ОЛИО	2,10	2,05	-2,4	-0,05
ЯЙЦА	0,16	0,15	-6,3	-0,01
КАШКАВАЛ	9,53	9,21	-3,4	-0,32
СИРЕНЕ	5,29	5,44	2,8	0,15
МАСЛО	1,28	1,25	-2,3	-0,03
КИСЕЛО МЛЯКО 3% и над 3%	0,71	0,70	-1,4	-0,01
ПРЯСНО МЛЯКО 3%	1,56	1,57	0,6	0,01
СКУМРИЯ	3,84	3,92	2,1	0,08
КОПЪРКА	1,91	1,93	1,0	0,02
САФРИД	3,20	3,20	0,0	0,00
ПАНГАСИУС	3,80	3,76	-1,1	-0,04
ХЕК	5,21	5,31	1,9	0,10
ХОКИ	4,67	4,48	-4,1	-0,19
СВИНСКО месо	6,42	6,57	2,3	0,15
ПИЛЕ	3,73	3,67	-1,6	-0,06
ПИЛЕШКИ бут	2,85	2,99	4,9	0,14
ПИЛЕШКИ гърди	7,83	7,81	-0,3	-0,02
КРЕНВИРШИ	4,17	4,37	4,8	0,20
КРЕНВИРШИ пилешки	3,19	3,15	-1,3	-0,04
КОЛБАСИ малотрайни	4,52	4,53	0,2	0,01
ТРАЕН салам	8,52	8,78	3,1	0,26
КАЙМА	4,53	4,55	0,4	0,02
БИСКВИТИ обикновени	0,93	0,95	2,2	0,02
ВАФЛИ обикновени	2,46	2,40	-2,4	-0,06

Фигура 1

Спрямо същия месец на миналата година при цените на едро на повечето хранителни стоки се наблюдава низходящ тренд, изразен най-силно при фасула (16%) и ориза (10%). (табл. 2 , фиг. 2)

При цената на слънчогледовото олио от началото на настоящата година се наблюдава устойчив и плавен низходящ тренд, в резултат на което цената на олиото е с 6% по-ниска. В същия период на миналата година цената на олиото се повиши значително. (фиг. 7)

От началото на 2015 г. кривата на цената на захарта има плавен и траен възходящ тренд, който се запазва и през първите шест месеца на настоящата година. Поскъпването на захарта на годишна база е 19%, а спрямо началото на годината е отчетен ръст от 9%. На международния пазар също се наблюдава поскъпване на захарта. (фиг. 6, 42, 43)

Цената на брашното се задържа около миналогодишното си ниво, яйцата поевтиняват на годишна база с 6%, а при цената на лещата се наблюдава значителен ръст спрямо същия месец на миналата година от 24%. (табл. 2, фиг. 2)

Цените на всички млечни произведения, предмет на този анализ са по-ниски, като поевтиняването им на годишна база е в диапазона 4 – 11%, а цената на кравето сирене се задържа до цената от предходната година с незначителен спад от 0.4%

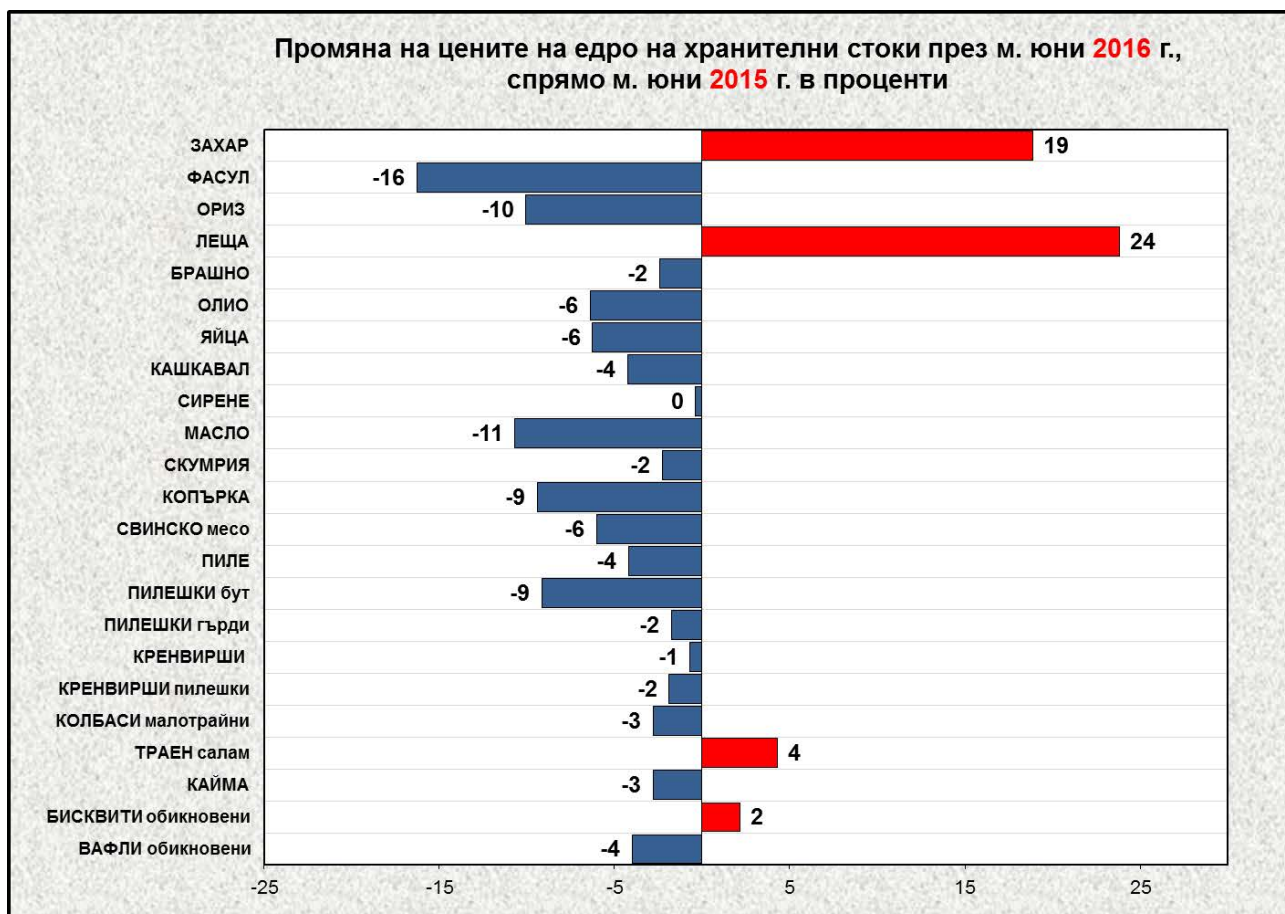
Общата тенденция при движението на цените на месото и месните произведения е низходяща. Поевтиняване в диапазона 6-9% е отчетено при свинското месо и пилешкия бут. С 2 – 4% е намалението на цените на годишна база на пилето, пилешките гърди, кренвиршите и каймата.

Наблюденията на цените на рибата на годишна база е само върху скумрията и копърката, тъй като останалите видове риби се наблюдават от Комисията от края на 2015 г. В сравнение със същия месец на предходната година цените на скумрията и копърката бележат спад съответно от 2% и 9%. (табл.2 и фиг. 2)

Цените на захарните изделия са относително стабилни с леки колебания в двете посоки от $\pm 2 - 4\%$.

Таблица 2

СТОКА	юни'16	юни'15	промяна в%	промяна в лв.
	цена	цена		
ЗАХАР	1,45	1,22	18,9	0,23
ФАСУЛ	2,83	3,38	-16,3	-0,55
ОРИЗ	1,88	2,09	-10,0	-0,21
ЛЕЩА	3,17	2,56	23,8	0,61
БРАШНО	0,80	0,82	-2,4	-0,02
ОЛИО	2,05	2,19	-6,4	-0,14
ЯЙЦА	0,15	0,16	-6,3	-0,01
КАШКАВАЛ	9,21	9,62	-4,3	-0,41
СИРЕНЕ	5,44	5,46	-0,4	-0,02
МАСЛО	1,25	1,40	-10,7	-0,15
СКУМРИЯ	3,92	4,01	-2,2	-0,09
КОПЪРКА	1,93	2,13	-9,4	-0,20
СВИНСКО месо	6,57	6,99	-6,0	-0,42
ПИЛЕ	3,67	3,83	-4,2	-0,16
ПИЛЕШКИ бут	2,99	3,29	-9,1	-0,30
ПИЛЕШКИ гърди	7,81	7,95	-1,8	-0,14
КРЕНВИРШИ	4,37	4,40	-0,7	-0,03
КРЕНВИРШИ пилешки	3,15	3,21	-1,9	-0,06
КОЛБАСИ малотрайни	4,53	4,66	-2,8	-0,13
ТРАЕН салам	8,78	8,42	4,3	0,36
КАЙМА	4,55	4,68	-2,8	-0,13
БИСКВИТИ обикновени	0,95	0,93	2,2	0,02
ВАФЛИ обикновени	2,40	2,50	-4,0	-0,10

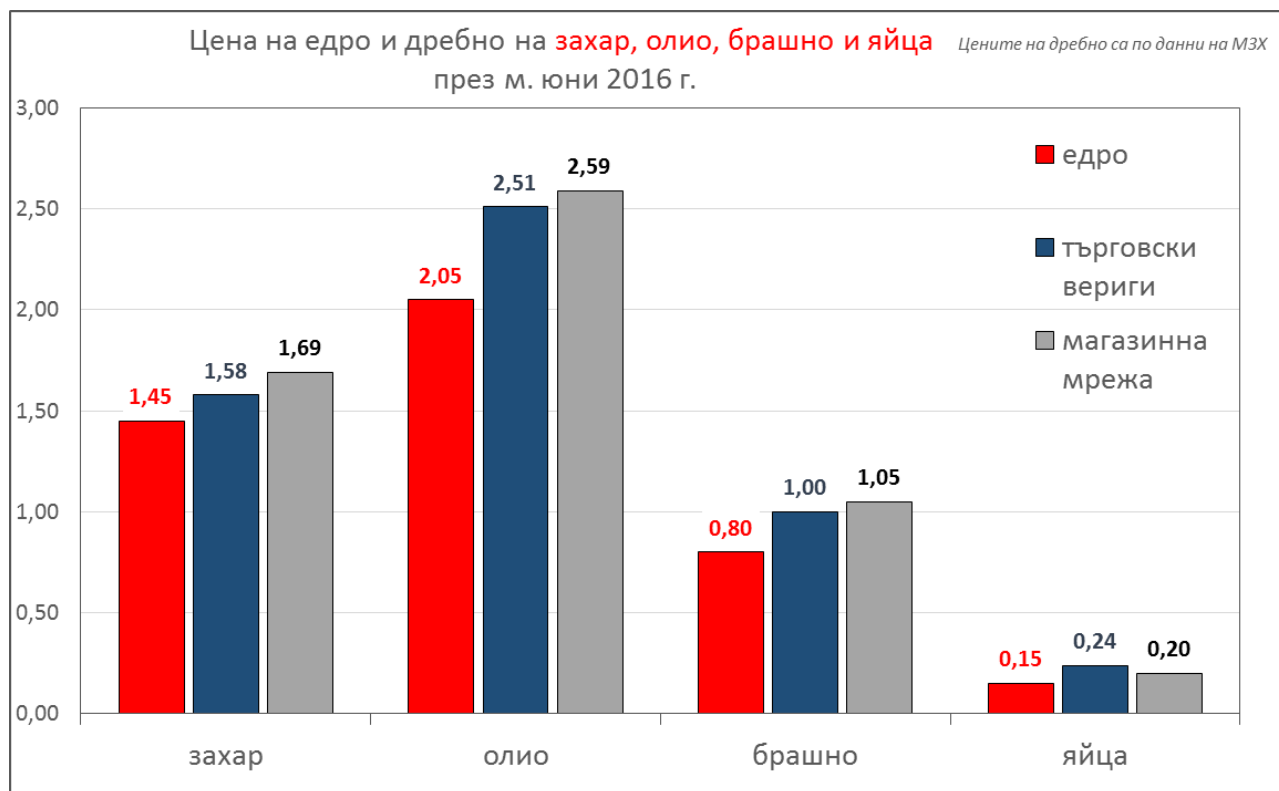

Фигура 2

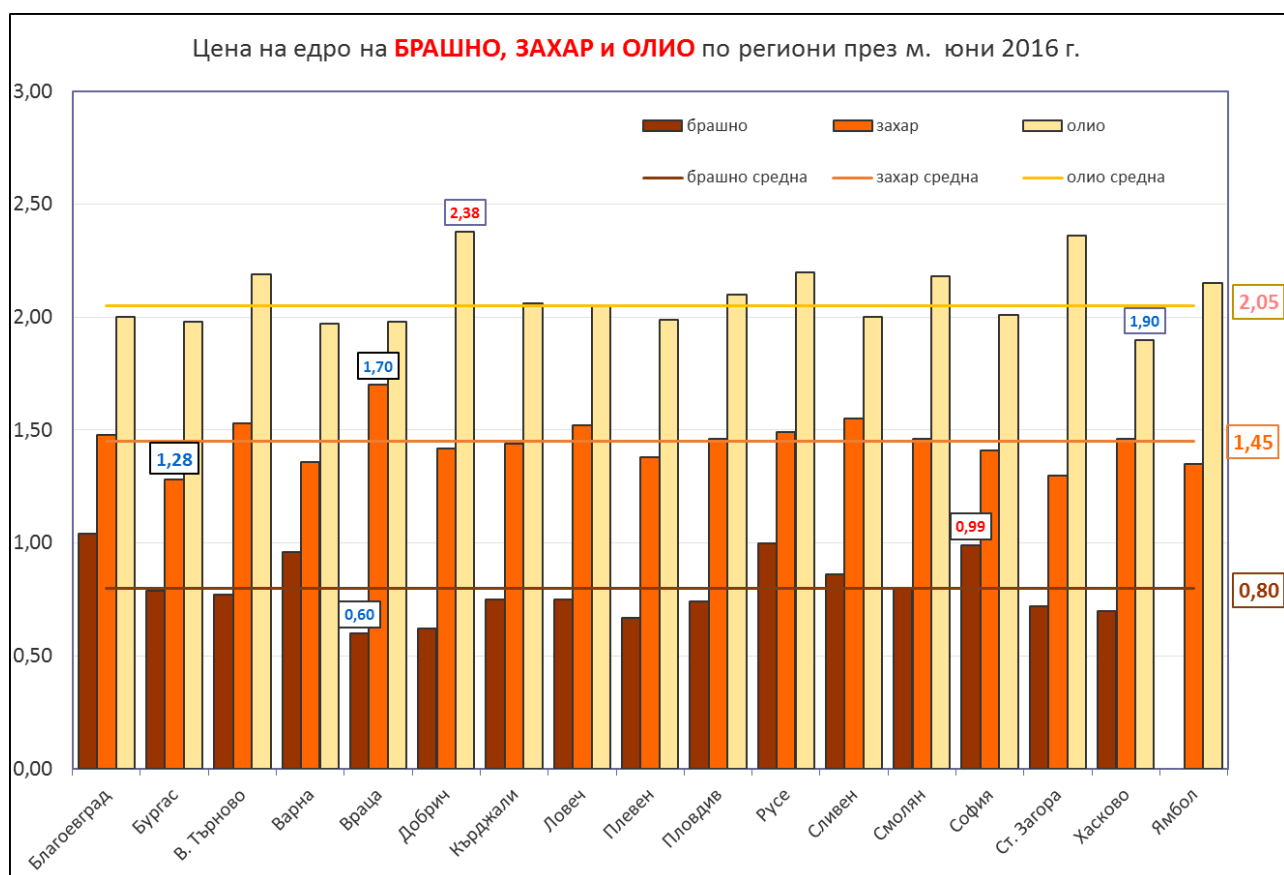
Наблюдението на цените на дребно на основните хранителни продукти: захар, олио, брашно и яйца показва, че през м. юни най-високи са цените в магазинната мрежа, като само при яйцата се наблюдава по-висока цена в големите търговски вериги. Надценките на цените на дребно, спрямо цените на едро, в големите търговски вериги са най-големи при яйцата – 60%, а най-малка надценка има при захарта – 9%. Маржът между цените на едро и дребно на олиото и брашното е 22-25%. В магазинната мрежа най-голямата надценка от 33% е при яйцата и най-малка съответно при захарта – 17%. (табл.3 и фиг.3)

Таблица 3

СТОКА	цени на едро на тържищата	цени на дребно в търговските вериги	надценка в %	надценка в лв.	цени на дребно в магазинната мрежа	надценка в %	надценка в лв.
захар	1,45	1,58	9	0,13	1,69	17	0,24
олио	2,05	2,51	22	0,46	2,59	26	0,54
брашно	0,80	1,00	25	0,20	1,05	31	0,25
яйца	0,15	0,24	60	0,09	0,20	33	0,05

Фигура 3

Фигура 4

Анализът на цените на едро на основните хранителни стоки: брашно, захар и олио по региони показва, че отклоненията в цените в различните регион от средната за страната цена са в диапазона $\pm 15\text{-}25\%$.

При средна цена за страната през м. юни на брашното 0.80 лв./кг, средната цена на брашното на тържищата в област София е 0.99 лв./кг, а в област Враца 0.60 лв./кг. Най-висока цена на едро на захарта през юни е отчетена в област Враца – 1.70, а най-ниска в област Бургас – 1.28 лв./кг. Най-скъпо се е търгувало през юни олиото на тържищата в област Добрич – 2.38 лв./кг, най-евтино е било то в Хасковска област – 1.90 лв./кг, а средната за страната цена на олиото през месеца е 2.05 лв./кг. (фиг.4)

Таблица 4

ЮНИ	ЗАХАР	ФАСУЛ	ОРИЗ	БРАШНО	ОЛИО	ЯЙЦА	КАШКАВАЛ	СИРЕНЕ	МАСЛО	СКУМРИЯ	СВИНСКО месо	ПИЛЕ	КАЙМА
год.													
2012	2,00	2,73	1,96	0,87	2,66	0,21	9,86	4,75	1,11	4,40	6,27	3,80	4,95
2013	1,91	3,27	1,88	0,97	2,58	0,15	10,46	5,36	1,27	3,95	6,98	4,06	4,98
2014	1,35	4,34	2,02	0,85	1,99	0,15	10,63	5,66	1,33	4,33	6,93	3,98	4,95
2015	1,22	3,38	2,09	0,82	2,19	0,16	9,62	5,46	1,40	4,01	6,99	3,83	4,68
2016	1,45	2,83	1,88	0,80	2,05	0,15	9,21	5,44	1,25	3,92	6,57	3,67	4,55

Анализът на цените на хранителните стоки през м. юни 2016 г. в сравнение със същия месец на петгодишния период (2012 - 2016 г.) показва, че като цяло цените се движат около нивата от м. юни 2013 – 2015 г., като при фасула, млечните произведения, месните произведения и пилешкото месо има траен низходящ тренд през последните три – четири години. (табл.4 и фиг.5)

- През 2011 г. цената на захарта бележи драстичен скок и за шест месеца се покачва със 70%. В резултат на този скок цената на захарта през м. юни 2012 г. е най-висока в сравнение със същия месец на следващите години. През м. юни 2016 г. цената на захарта бележи ръст на годишна база спрямо предходните две години, но остава на по-ниско ниво спрямо периода 2012 – 2013 г.

- От 2012 г. цената на фасула започва да расте и през м. юни 2014 г. тя е най - висока за последния петгодишен период. От средата на същата година трендът се

обръща, в резултат на което цената през юни 2016 г. е по-ниска от предходните три години и се доближава до нивото от 2012 г.

- Цената на ориза през последните години остава сравнително стабилна и се движи на ниво от около 2,00 лв./кг. Стабилният характер на цената на ориза се дължи на това, че производството на ориз в страната през последните години е във възход и тенденциите на световния пазар на ориз не дават силно отражение върху нашия пазар. Анализът на международната цена на ориза показва повишаване на цената от м. ноември 2015 г. и се засилва през последните месеци. Това покачване на стойностите до момента не се отразило на вътрешния пазар. (фиг. 48 и 49)

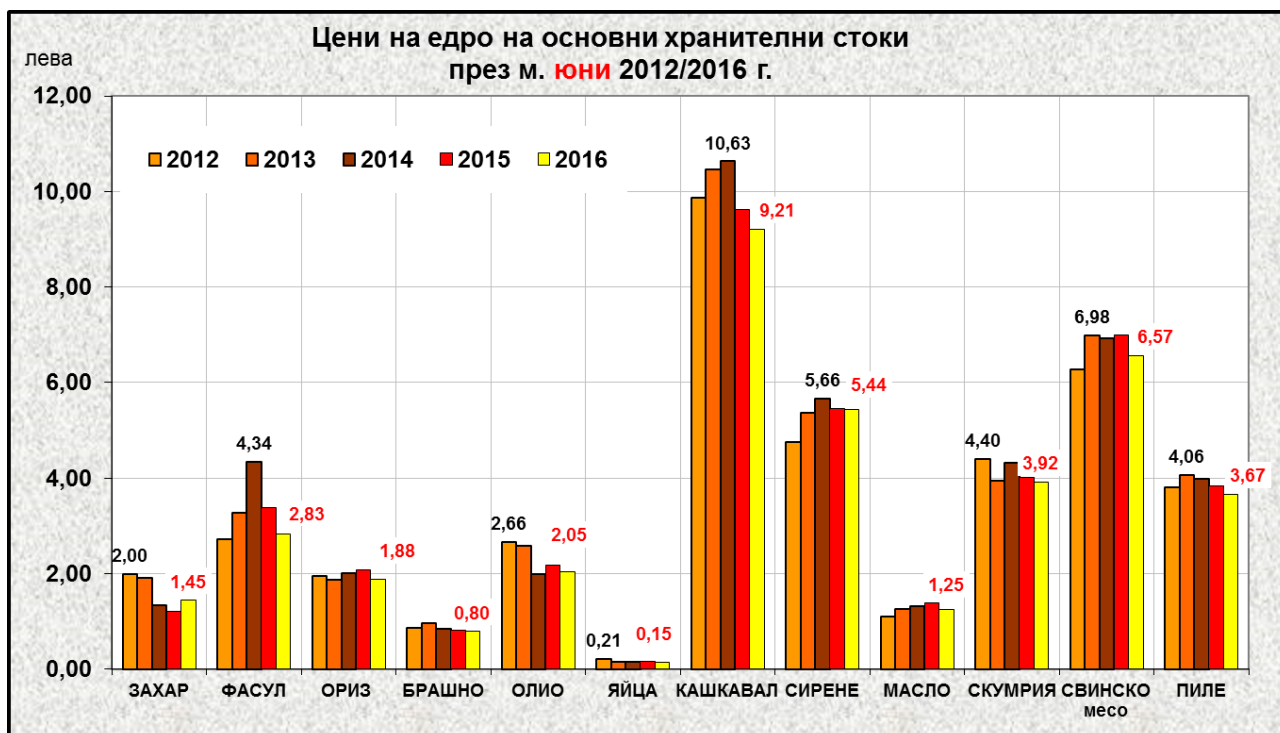
През месец юни настоящата година цената на ориза у нас е на най-ниско ниво спрямо предходните години.

- През цялата 2012 г. кривата на цената на брашното има възходящ тренд и през м. април 2013 г. стойностите са най-високи за петгодишния период. През м. юни настоящата година цената на брашното е на по-ниско ниво спрямо същия месец на 2012 и 2013 г. и се движи около нивата от предходните 2 години.

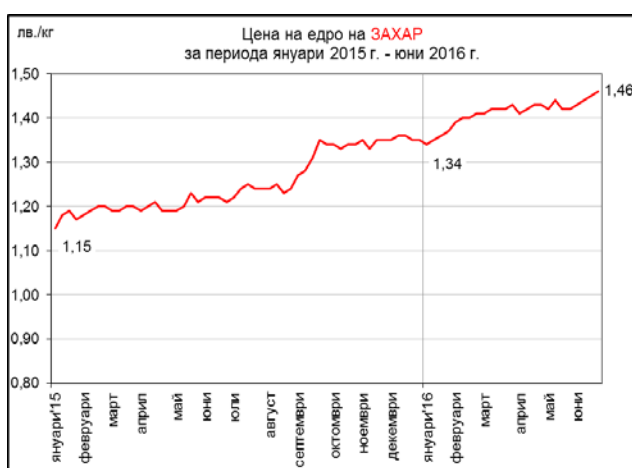
- Наред с други хранителни стоки и при олиото през 2012 г. се наблюдаваше трайно поскъпване. По тази причина през м. юни 2013 г. цената на олиото има най-високи стойности в сравнение със същия месец на другите години от периода. През пролетта на 2015 г. беше регистрирано поскъпване на олиото, в резултат на което през м. юни на същата година стойностите са на малко по-високо ниво от 2014 г. През м. юни на настоящата година цената на олиото остава на по-ниско ниво от 2015 г. и се доближава до стойностите от същия месец на 2014 г.

- През шестия месец на настоящата година цените на млечните произведения бележат спад на годишна база. Цените на кравето сирене и кашкавал „Витоша“ са били най-високи през м. юни 2014 г. Това се дължи на постоянната възходяща тенденция, наблюдавана през втората половина на 2012 г. и през цялата 2013 г. В периода 2012 – 2014 г. цената на кравето масло има траен възходящ тренд. През м. юни настоящата година цената на маслото бележи лек спад в сравнение с предходния четиригодишен период.

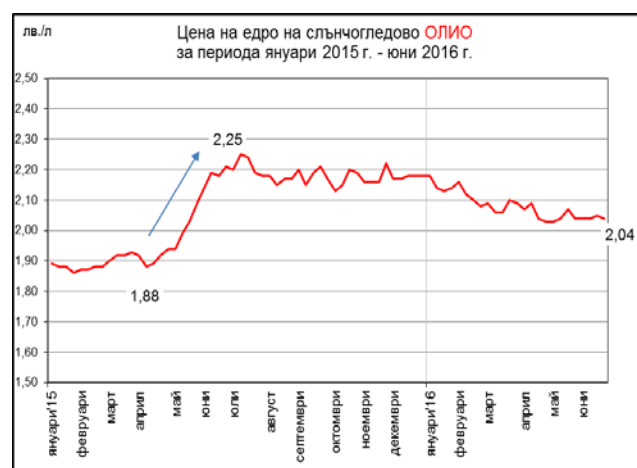
- В периода 2013 – 2016 г. цените на месото и месните изделия имат траен и плавен низходящ тренд. През юни 2013 г. са отчетни най-високите стойности за тези продукти. Тогава се наблюдаваше и голям скок на цената на месото на световния пазар.

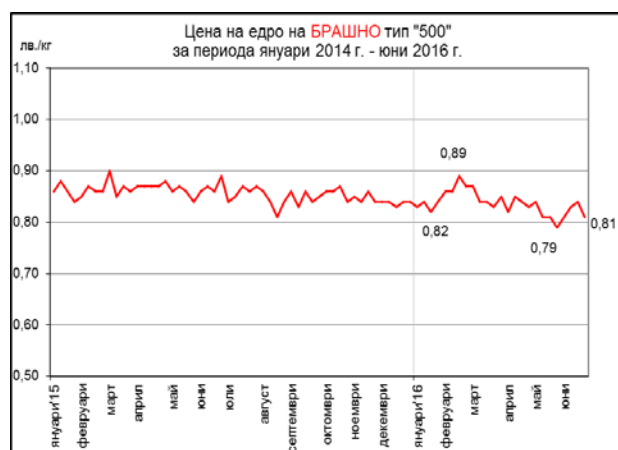
Фигура 5

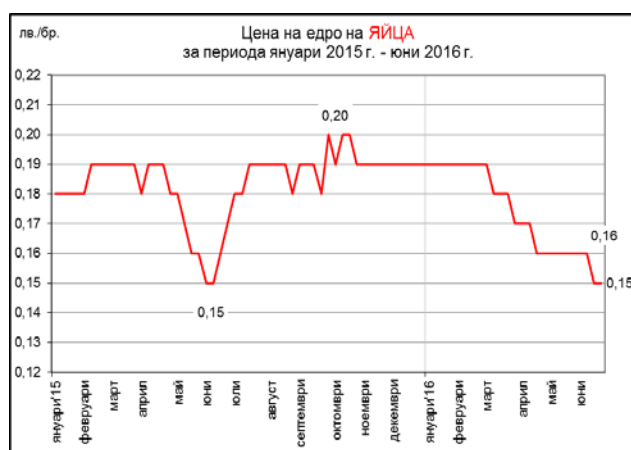
Фигура 6

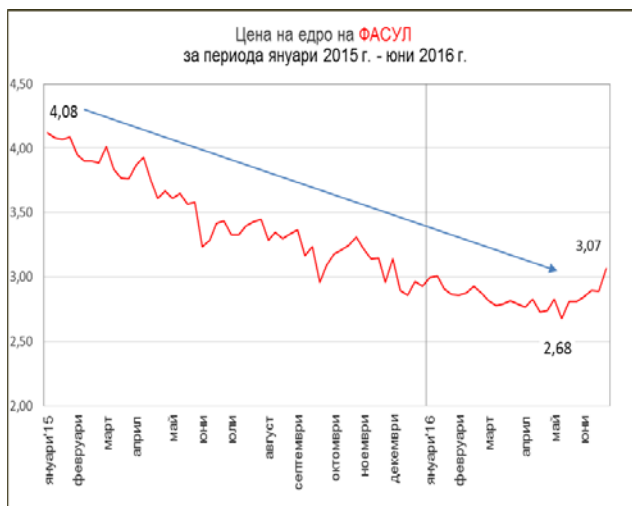
Фигура 7

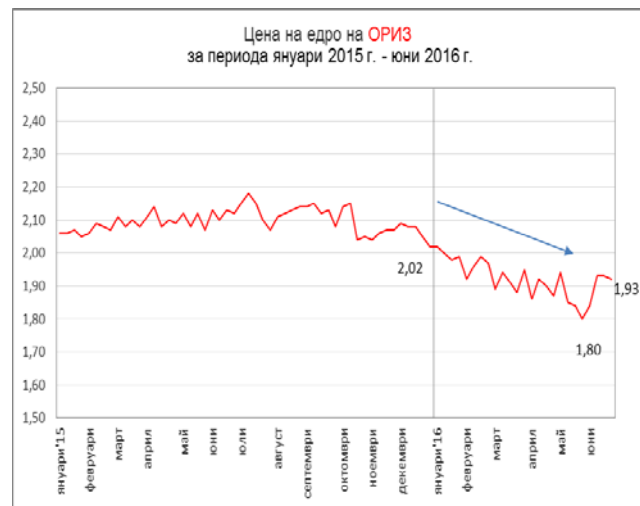
Фигура 8

Фигура 9

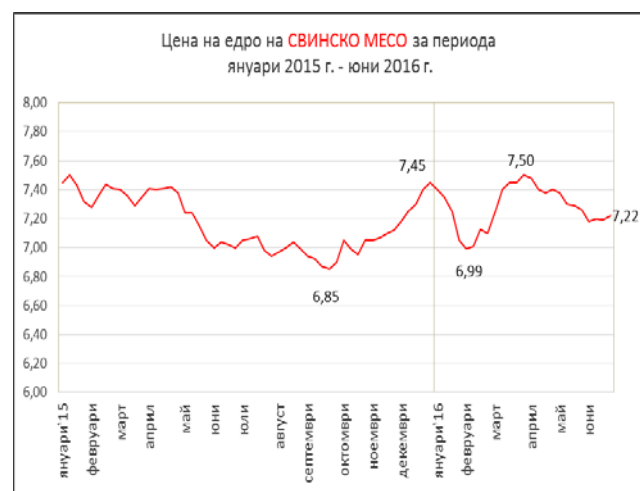
Фигура 10

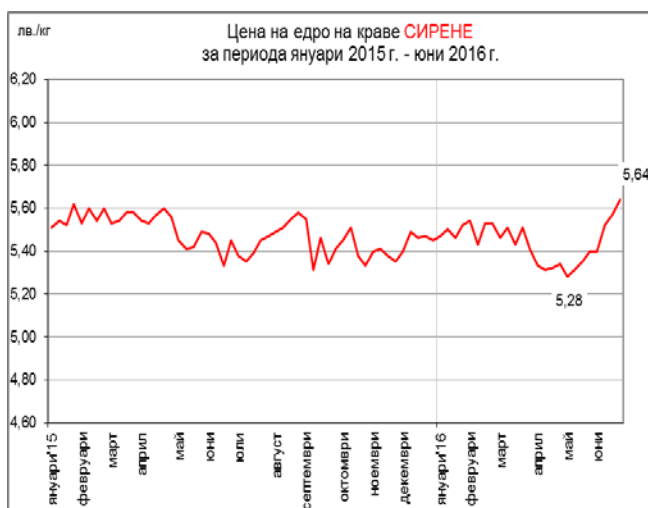
Фигура 11

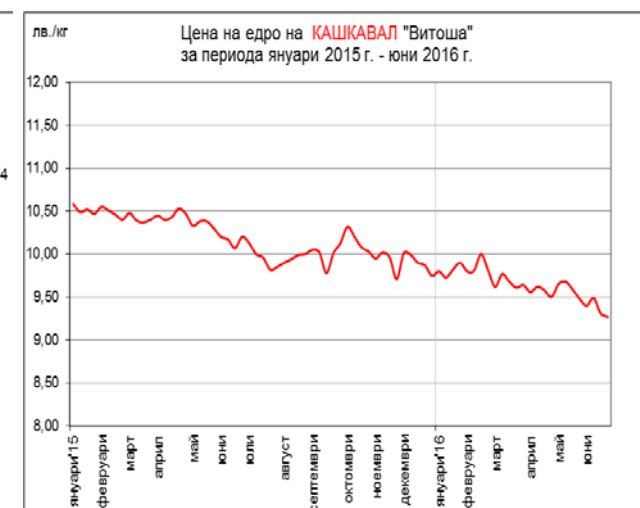
Фигура 12

Фигура 13

Фигура 14

Фигура 15

2. Плодове и зеленчуци

През зимните и ранните пролетни месеци относителният дял на българските плодове и зеленчуци е изключително нисък, но през по-късните месеци количествата българска продукция се увеличават.

Наблюденията върху пазара на плодове и зеленчуци през м. юни показват, че българската продукция присъства в съотносими количества, а при не малка част от тях количествата български плодове и зеленчуци надвишават количествата от внос. Съотношението между продажбите на български оранжерийни домати и домати от внос показва превес на българските домати, като 60% от предлаганите количества са българските домати.

През м. юни на пазара има достатъчно количества български краставици и продажбите при тях съставляват 77% от общото количество продажби на краставици. През месеца на пазара има предлагане на български корнишони, а се появяват и първите български полски краставици.

Най-голям превес като относителен дял при продажбите през м. юни има при българските картофи, които съставляват 85% от общото количество продажби. Наблюденията през последните години са, че производството на ябълки в страната е изключително малко и предлаганите количества не могат да задоволят търсенето. По тази причина относителният дял на продажбите на български ябълки през м. юни настоящата година е 33%, но в сравнение с предходните години се наблюдава известен ръст на българската продукция. (фиг. 16)

Фигура 16

Таблица 5

СТОКА	май'16	юни'16	промяна в%	промяна в лв.	юни'15	промяна в%	промяна в лв.
	цена	цена			цена		
ЯБЪЛКИ	1,18	1,26	7	0,08	1,46	-14	-0,20
ЯБЪЛКИ внос	1,11	1,25	13	0,14	1,30	-4	-0,05
ЧЕРЕШИ	3,89	2,58	-34	-1,31	1,75	47	0,83
ЯГОДИ	2,71	2,88	6	0,17	2,47	17	0,41
ЯГОДИ внос	2,77	2,22	-20	-0,55	1,35	64	0,87
КАЙСИИ	2,52	1,65	-35	-0,87	2,37	-30	-0,72
КАЙСИИ внос	2,68	1,69	-37	-0,99	2,00	-16	-0,31
БАНАНИ	2,33	2,34	0	0,01	2,34	0	0,00
ПОРТОКАЛИ	1,07	0,95	-11	-0,12	1,34	-29	-0,39
МАНДАРИНИ	1,55	1,44	-7	-0,11	2,12	-32	-0,68
ЛИМОНИ	2,97	3,40	14	0,43	2,73	25	0,67
КИВИ	1,35	1,59	18	0,24	2,04	-22	-0,45
КАРТОФИ	0,70	0,66	-6	-0,04	0,68	-3	-0,02
КАРТОФИ пресни	1,00	0,71	-29	-0,29	0,69	3	0,02
КАРТОФИ внос	0,80	0,72	-10	-0,08	0,56	29	0,16
ЛУК зрял	0,83	0,71	-14	-0,12	0,73	-3	-0,02
ЛУК зрял внос	0,75	0,66	-12	-0,09	0,71	-7	-0,05
ЧЕСЪН зрял	4,54	3,90	-14	-0,64	3,79	3	0,11
ЧЕСЪН зрял внос	4,76	4,42	-7	-0,34	3,77	17	0,65
ДОМАТИ оранжерийни	1,93	1,52	-21	-0,41	1,49	2	0,03
ДОМАТИ внос	1,37	1,19	-13	-0,18	1,02	17	0,17
КРАСТАВИЦИ оранжерийни	1,58	1,12	-29	-0,46	0,94	19	0,18
КРАСТАВИЦИ внос	1,16	1,05	-9	-0,11	0,98	7	0,07
ПЕПЕР червен внос	1,72	1,63	-5	-0,09	2,24	-27	-0,61
САЛАТА зелена	0,46	0,42	-9	-0,04	0,32	31	0,10
РЕПИ	0,53	0,41	-23	-0,12	0,31	32	0,10
ЗЕЛЕ	0,71	0,55	-23	-0,16	0,42	31	0,13
ЗЕЛЕ внос	0,64	0,56	-13	-0,08	0,59	-5	-0,03
ТИКВИЧКИ	1,12	0,67	-40	-0,45	0,48	40	0,19
ТИКВИЧКИ ВНОС	1,06	0,73	-31	-0,33	0,73	0	0,00
МОРКОВИ	0,92	0,77	-16	-0,15	1,25	-38	-0,48
МОРКОВИ внос	0,75	0,81	8	0,06	1,22	-34	-0,41
ГЪБИ култивирани	3,59	3,53	-2	-0,06	3,46	2	0,07

При цените на едро на плодовете и зеленчуците през м. юни спрямо м. май се наблюдават разнопосочни тенденции, като измененията на стойностите са в сравнително широк диапазон. (табл. 5 и фиг.17)

Цените на плодовете, които са в активен период на производство и предлагане бележат спад на месечна база. В края на сезона на производство и предлагане на българските ягоди, цените им са с 6% по-високи, а ягодите от внос поевтиняват на месечна база с 20%. (фиг. 34)

В разгара на сезона на черешите техните цени бележат спад спрямо предходния месец с 34%, но остават на значително по-високо ниво спрямо същия месец на предходната година. (фиг. 35)

Значителен сезонен спад на месечна база е отчетен при цените на кайсиите, които поевтиняват спрямо предходния месец с 35%.

Поскъпване със 7% е отчетено при български ябълки, а цените на вносните са с 13% по-високи.

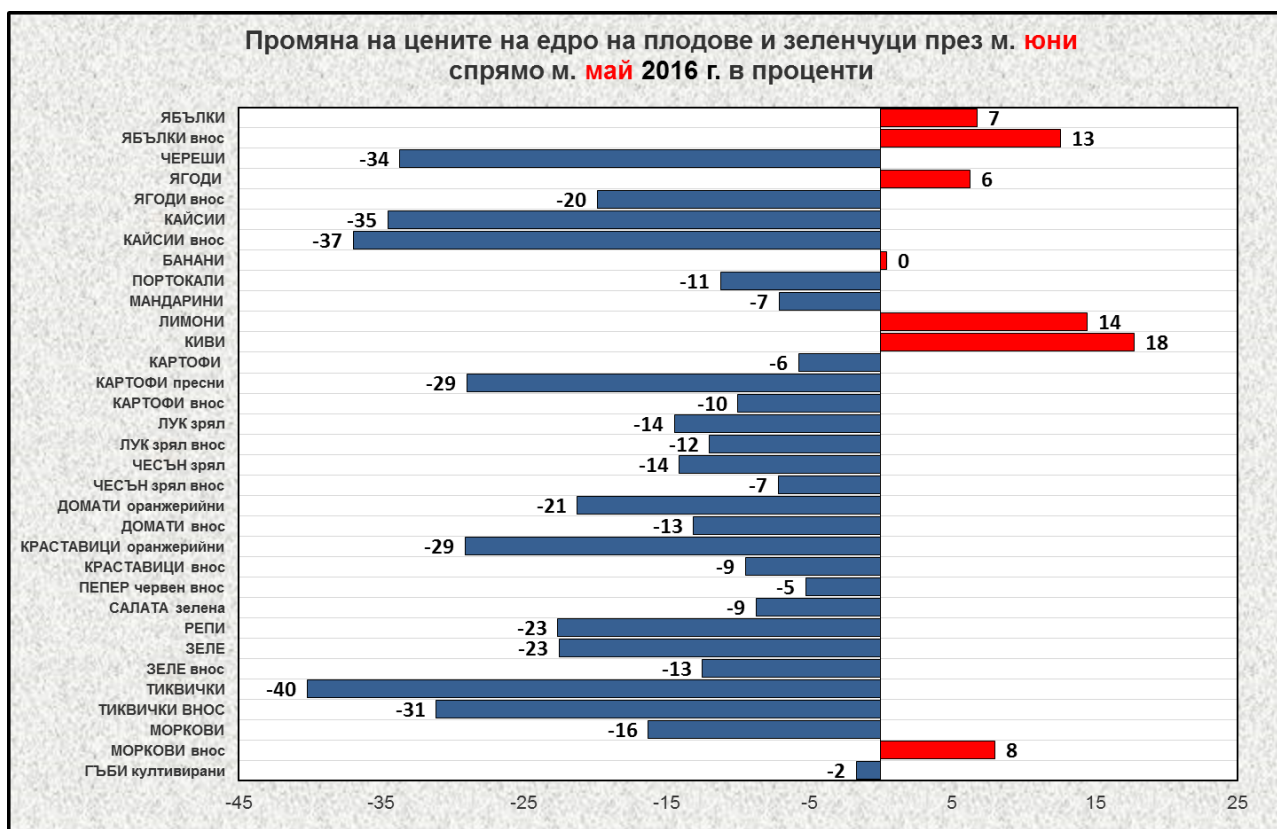
Извън активния сезон на търсене са цитрусовите плодове, но при портокалите и мандарините се наблюдава поевтиняване на месечна база със 7-11%. При лимоните е отчетен ръст на стойностите от 14%, при кивито – 18%, а цената на бананите се задържа около нивото от миналия месец.

Месечните колебания на цените на зеленчуците през м. юни, спрямо предходния месец повтарят характерните за тези стоки сезонни тенденции на спад на стойностите.

Поевтиняване на месечна база в диапазон от 15-30% има при пресните български картофи, оранжерийните домати и краставици, репите, зелето, тиквичките.

Около 10% е отчетеният спад на цените на картофите от внос, зрелия лук и чесън, доматиите и краставиците от внос, зелената салата.

Слабо увеличение на цената има при морковите от внос. (фиг.28,29,30,31)

Фигура 17

В сравнение със същия месец на миналата година тенденциите при движението на цените на плодовете и зеленчуците са разнопосочни и са в големи ценови диапазони. (табл.6 и фиг.19)

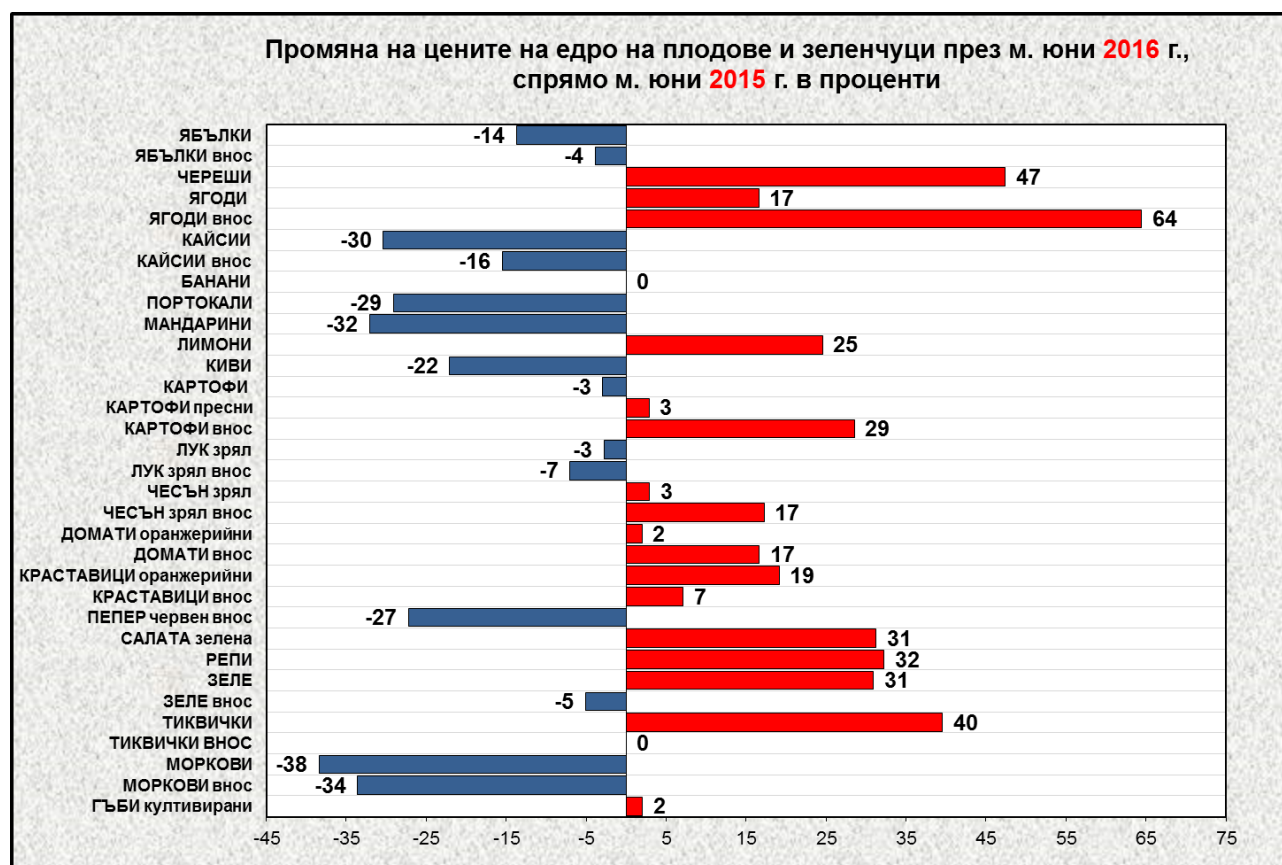
Поскъпване спрямо същия месец на миналата година има при ягодите, като българските ягоди са със 17% по-скъпи, спрямо предходната година, а намалените количества от внос на ягоди е повишила тяхната цена с 64%.Поскъпване на годишна база има и при лимоните с 25%.

Значителен ръст на годишна база е отчетен при цената на черешите, които са с 47% по-високи спрямо същия месец на предходната година. След изключителната реколта от над 46 000 тона череша през миналата година, тази се очертава да бъде лоша за българските производители. Причината е, че над половината от продукцията е унищожена заради ниските температури и сланата е попарила голяма част от дърветата. В резултат на това цените на черешите за пряка консумация през тази година са значително над нивата от същия период на предходната година. (фиг. 35)

През м. юни тази година са отчетени по-ниски цени при кайсиите, като поевтиняването при българската продукция е 30%, а на вносната 16%. Спад на цените спрямо същия месец на миналата година има при цитрусовите плодове (портокали и мандарини) и при кивито (22%).

Цените на картофите от внос бележат ръст на годишна база от 29%, а пресните български картофи и българските картофи от старата реколта се задържат около миналогодишните нива.

През м. юни тази година цените на домати и краставиците са по-високи, като поскъпването на годишна база при домати от внос е 17%, а при българските домати то е незначително и е 2%. По-високи цени спрямо предходната година са регистрирани при българските оранжерийни краставици (19%) и на вносните краставици (7%). Поскъпване на годишна база има и при зелената салата, репите, българските тиквички и зелето. Спад на годишна база има при цената на морковите и червения пипер от внос.

Фигура 18

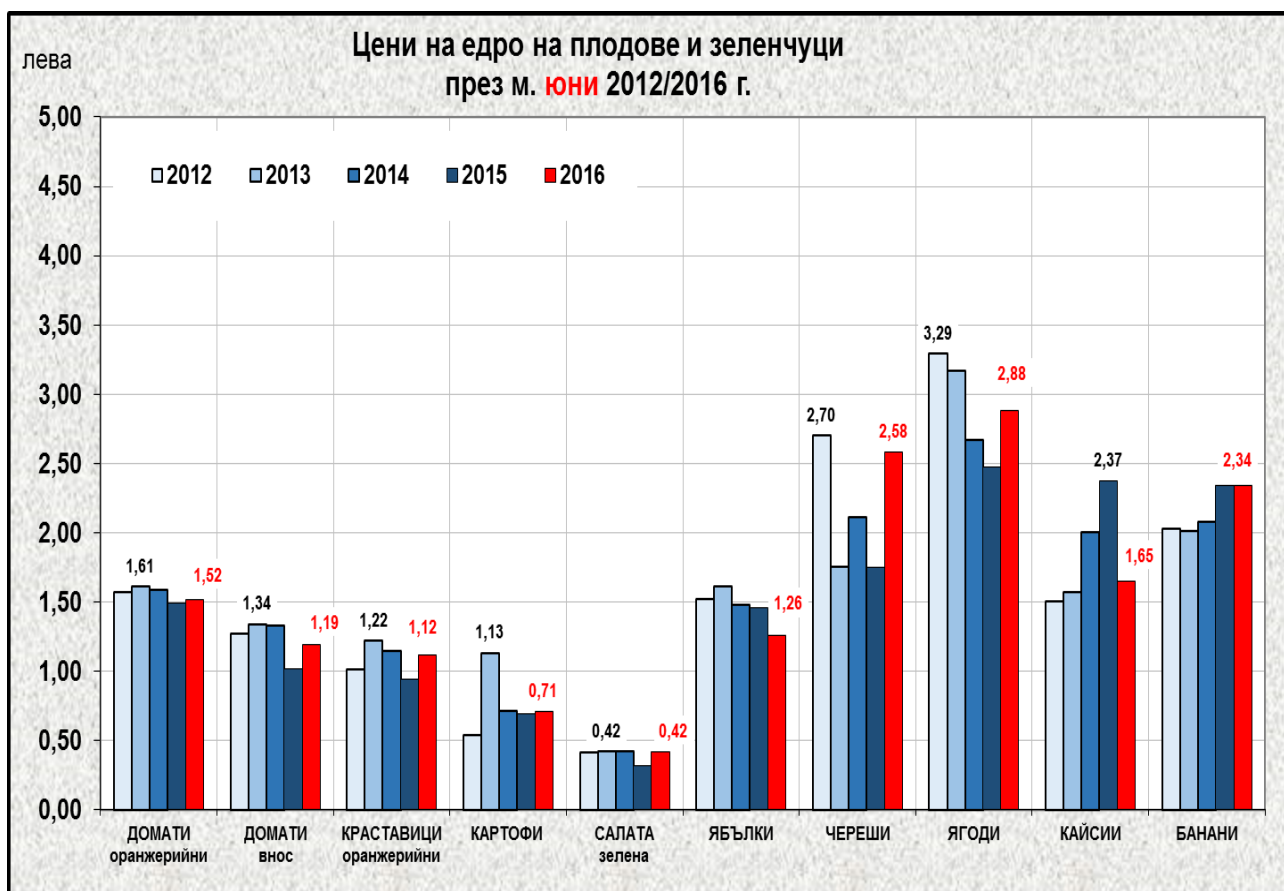
Анализът на движението на цените на едро на плодовете и зеленчуците през м. юни 2016 г. в сравнение със същия месец на петгодишния период (2012 – 2016 г.) показва следните тенденции: (табл. 6 и фиг. 19)

- Плодовете и зеленчуците имат изцяло сезонен характер, а цените им силно се влияят от конкретните климатични и метеорологични условия. По тази причина цените на тези стоки са силно чувствителни и варират в сравнително големи диапазони за кратки периоди.

- По същата причина относителният дял на количествата българска продукция през м. юни на последните пет години е функция и от конкретните метеорологични условия.

Таблица 6

юни	ДОМАТИ оранжерийни	ДОМАТИ внос	КРАСТАВИЦИ оранжерийни	КАРТОФИ	САЛАТА зелена	ЯБЪЛКИ	ЧЕРЕШИ	ЯГОДИ	КАЙСИИ	БАНАНИ
год.										
2012	1,57	1,27	1,01	0,54	0,41	1,52	2,70	3,29	1,50	2,03
2013	1,61	1,34	1,22	1,13	0,42	1,61	1,75	3,17	1,57	2,01
2014	1,59	1,33	1,15	0,71	0,42	1,48	2,11	2,67	2,00	2,08
2015	1,49	1,02	0,94	0,69	0,32	1,46	1,75	2,47	2,37	2,34
2016	1,52	1,19	1,12	0,71	0,42	1,26	2,58	2,88	1,65	2,34

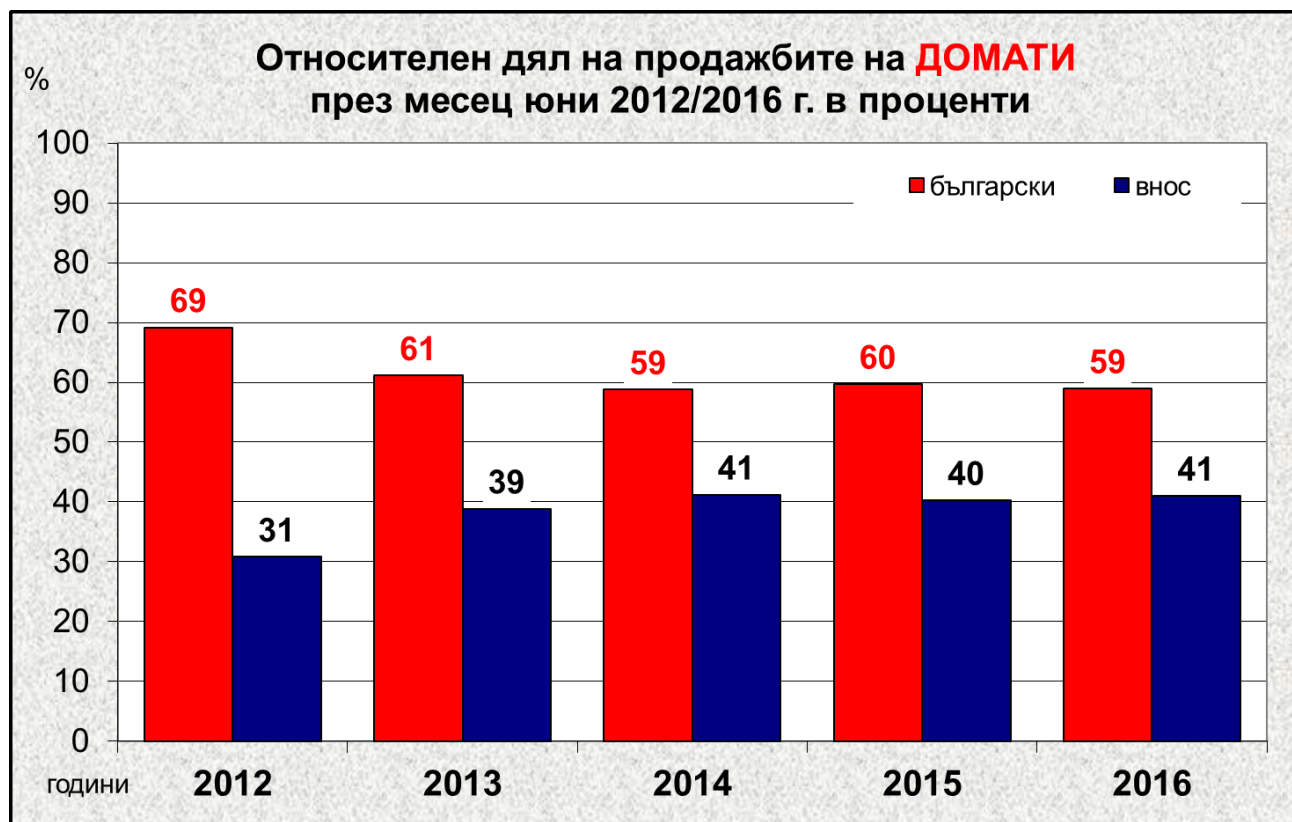
Фигура 19

Таблица 7

стока	произход	2012	2013	2014	2015	2016
домати	бг	69	61	59	60	59
	внос	31	39	41	40	41
краставици	бг	92	77	67	90	77
	внос	8	23	33	10	23
картофи	бг	83	78	83	69	85
	внос	17	22	17	31	15
ябълки	бг	18	24	29	13	33
	внос	82	76	71	87	67
ягоди	бг	95	69	92	92	81
	внос	5	31	8	8	19
кайсии	бг	22	29	43	30	60
	внос	78	71	57	70	40

- Цените на българските оранжерийни домати и на домати от внос през м. юни 2016 г. са по-високи спрямо същия месец на 2015 г., но остават на по-ниско ниво спрямо същия месец на периода 2012 – 2014 г.

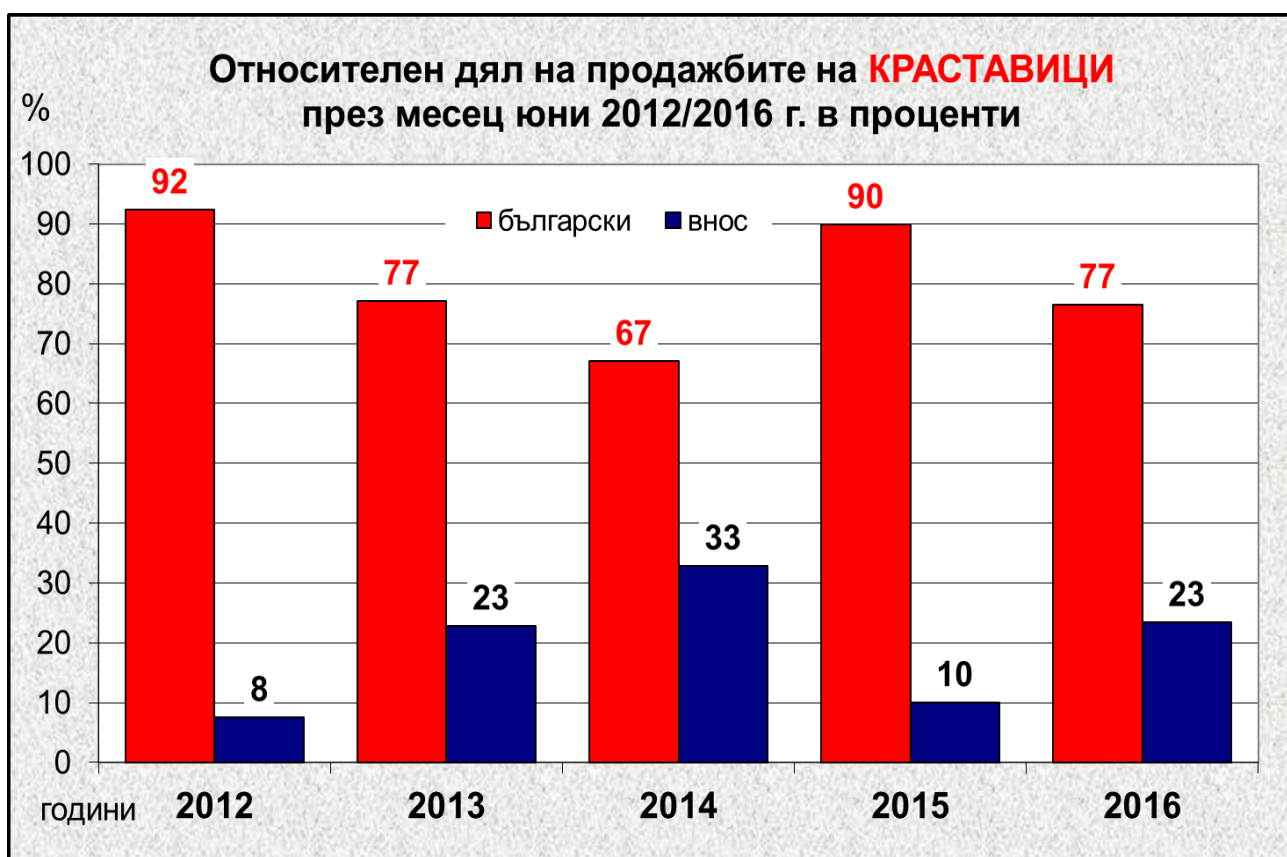
Продажбите на български оранжерийни домати на стоковите тържища през месец юни в периода 2012 – 2016 г. надвишават количествата от внос и са съставляват около 60% от общите продажби. (фиг.20 и табл. 7)

Фигура 20

- Цените на българските оранжерийни краставици през м. юни на настоящата година остават над нивата от същия месец на 2015 и 2012 г., по-ниски са м. юни 2013 г. и се доближава до нивото от 2014 г.

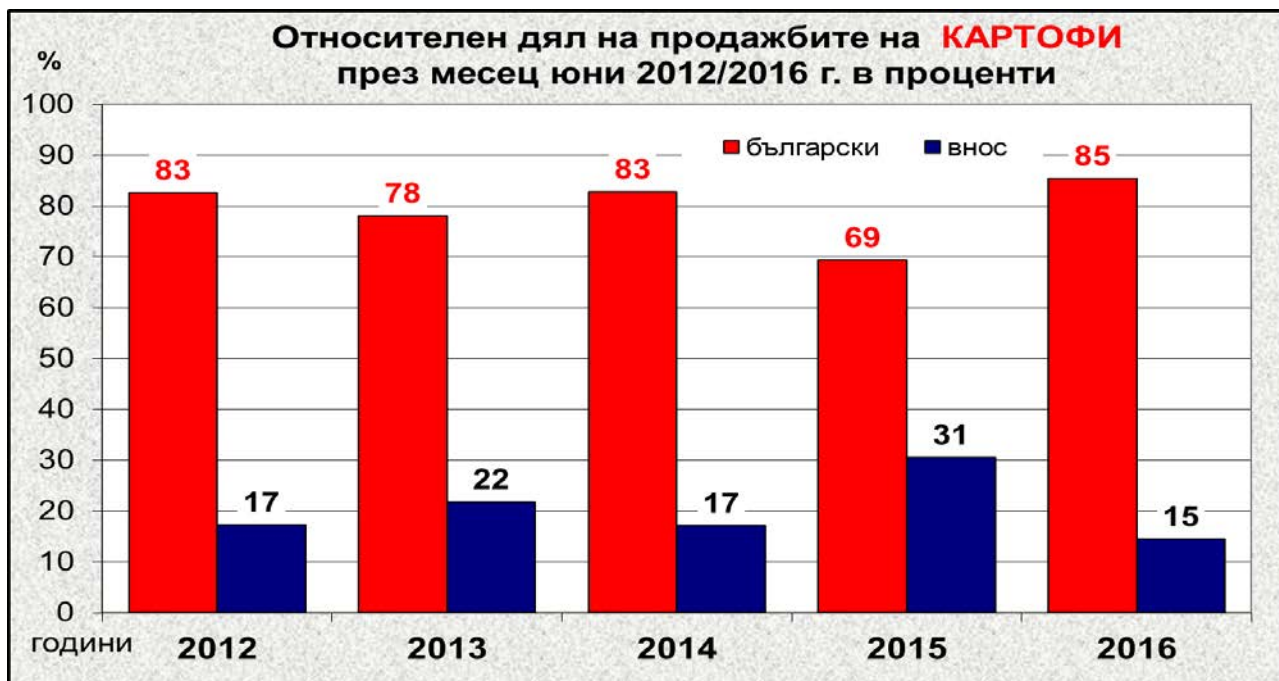
Наблюденията на пазара през последните пет години показва, че производството и продажбите на български оранжерийни краставици надвишават количествата на краставиците от внос. Най-голям относителен дял на българските краставици е имало през юни 2012 г. (92%). Въпреки, че и през тази година българските краставици са повече от вносните, в сравнение с предходния период относителният дял през тази година е по-малък от 2015 г. и 2012 г., по-висок е от 2014 г. и се доближава до 2013 г. (61%). (фиг.21)

Фигура 21

- Цената на картофите през тази година се доближава до нивото от предходните две години, малко е по-висока спрямо 2012 г. и е по-ниска спрямо същия месец на 2013 г. и 2015 г. Най-висока цена през петгодишния период картофите имат през м. юни 2013 г.

- През м. юни в периода 2012 – 2016 г. продажбите на български картофи надвишават продажбите на картофите от внос и съставляват около 70 – 80% от общите продажби, осъществени на стоковите тържища. Най-нисък относителен дял имат продажбите на български картофи през миналата година. (фиг. 22)

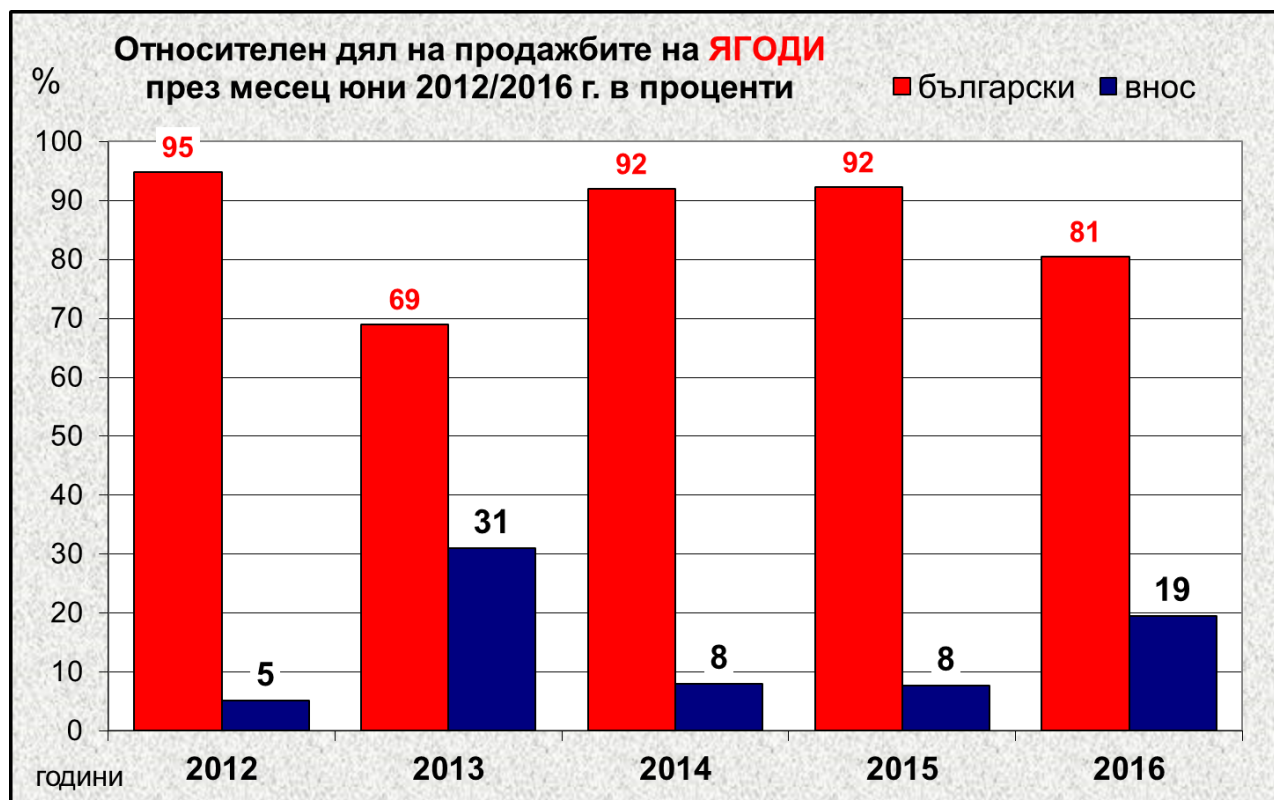
Фигура 22

- През настоящата година цената на зелената салата и репите се задържат около нивата от предходните години.
- Цената на бананите през м. юни тази година се доближава до нивото от 2015 г. и е малко по-висока от 2012 и 2014 г.
- Въпреки крайно недостатъчните количества ябълки, които се предлагат на нашия пазар, цените им през годините остават стабилни и през тази година са малко под нивото от същия месец на предходните години. Относителният дял на българските ябълки през тази година остава по-нисък от този на вносите, но е по-голям в сравнение с предходните години. (фиг. 23)

Фигура 23

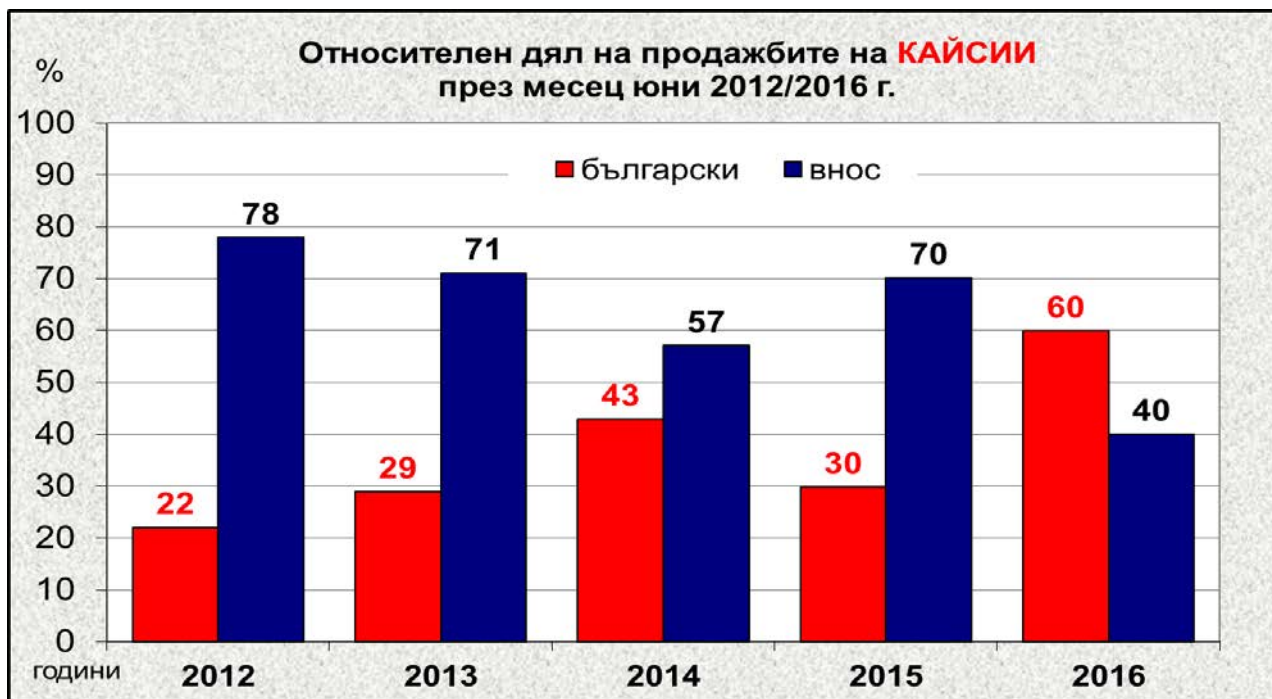
- През юни тази година цената на ягодите е на по-високо ниво в сравнение със същия месец на предходните две години, но са по-евтини в сравнение със същия месец на 2012 и 2013 г. През целия анализиран период относителният дял на продажбите на български ягоди през м. юни е по-голям и съставлява около 80 – 90% от общия обем продажби. Изключение прави 2013 г., когато българските ягоди са с по-малък превес при продажбите в сравнение с другите години. (фиг. 24)

Фигура 24

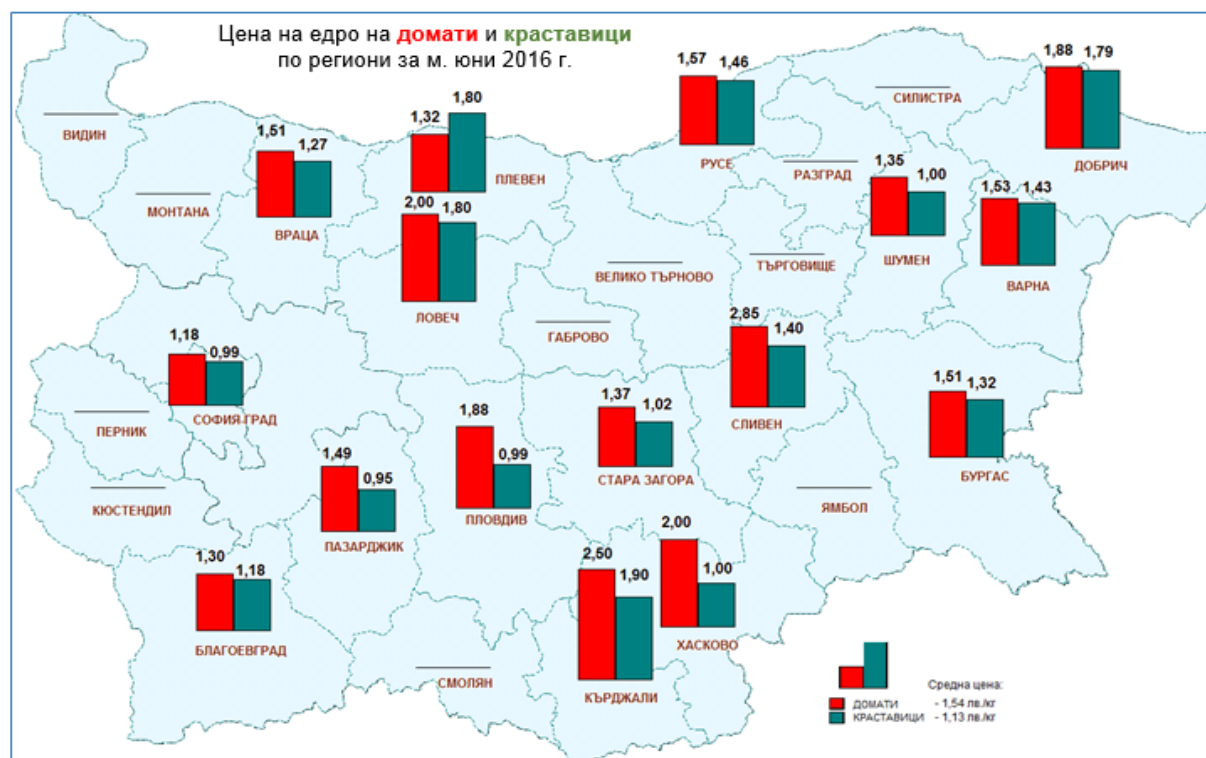
- Лошите климатични и метеорологични условия в края на пролетта и началото на лятото на тази година доведе до слаба реколта от ранните череши. Недостатъчното предлагане на череши и голямото търсене на пазара доведе до високи цени през този месец. Близки до тазгодишните климатични условия имаше и през 2012 г., когато цените на черешите са били най-високи за петгодишния период.

- За разлика от слабата реколта на черешите, реколтата от кайсии през тази година е по-добра. Българските кайсии се появиха на пазара по-рано, а цените им са значително по-ниски спрямо същия месец на предходните две години. Наблюденията през последните пет години показват, че през м. юни на пазара преобладават кайсиите от внос и то в сравнително голям относителен дял. През настоящата година количествата български кайсии надвишават продажбите на кайсии от внос и съставляват 60% от общия обем продажби. (фиг. 25)

Фигура 25

Анализът на цените на едро на домати и краставици по региони показва, че отклоненията на цените в различните региони от средната за страната цена са значителни и достигат до 60 - 80%. При средна цена за страната през м. юни на домати 1,54 лв./кг, средната цена на домати на тържищата в област Сливен е 2,85 лв./кг, а в област София 1,18 лв./кг. Най-висока цена на едро на краставиците през юни е отчетена в област Ловеч и Плевен – 1,80 лв./кг, а най-ниска в област София – 0,99 лв./кг при средна за страната цена 1,13 лв./ кг. (фиг. 26)

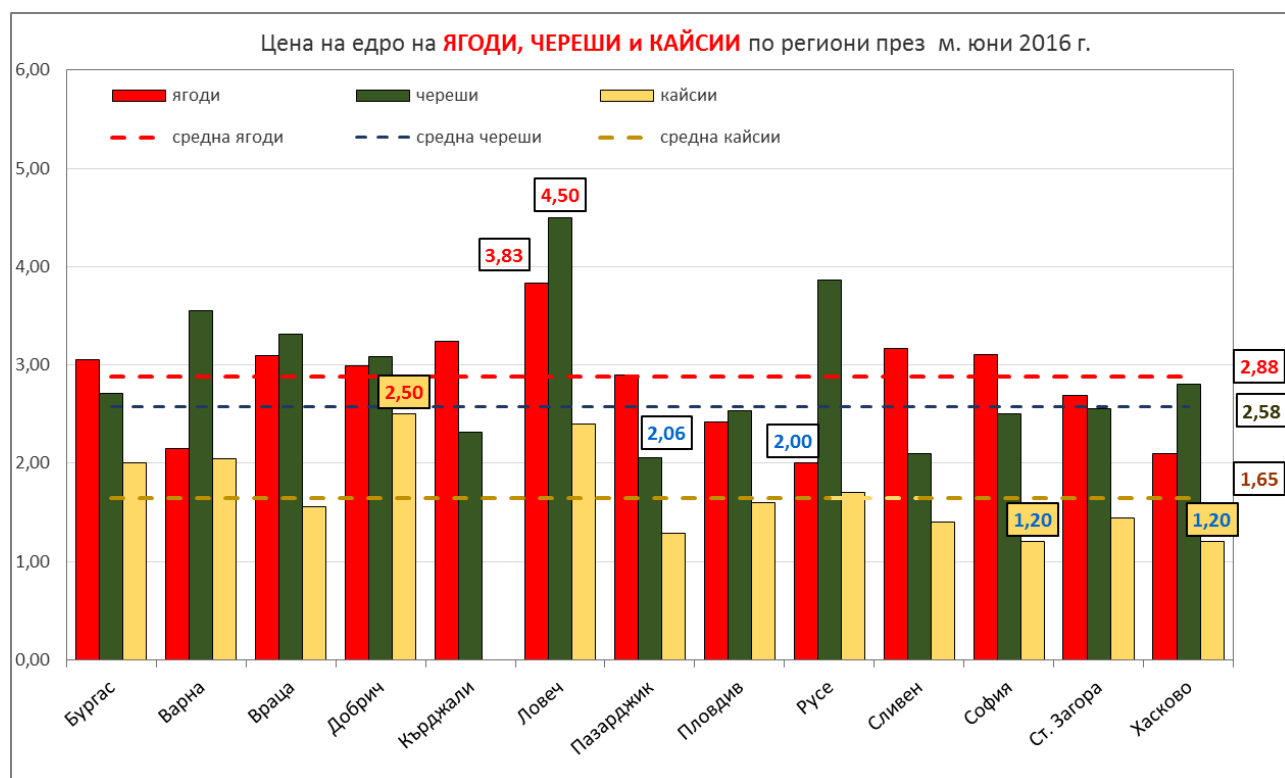

Фигура 26

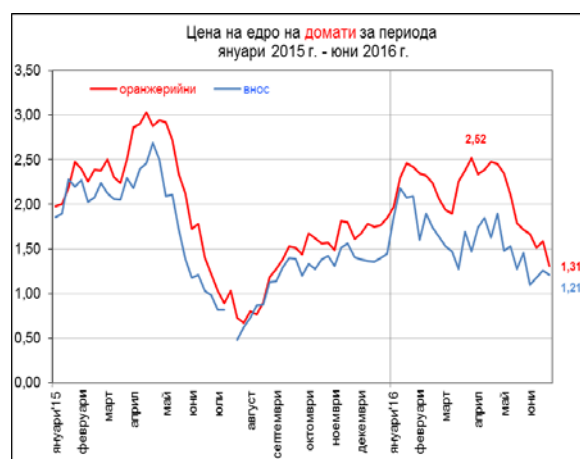
Най-скъпо са се търгували през юни ягодите на тържищата в област Ловеч – 3,83 лв./кг, а най-евтини те са били в Русенска област – 2,00 лв./кг. (фиг. 27)

При средна цена за страната на черешите 2,58 лв./кг, цената им в Ловешка област е 4.50 лв./кг, а на тържищата в област Пазарджик тя е 2.06 лв./кг. (фиг. 27)

Най-висока цена на кайсиите през м. юни 2,50 лв./кг е регистрирана в област Добрич, а най-ниската такава е отчетена в областите София и Хасково – 1,20 лв./кг. Средната цена на кайсиите за месеца е 1.65 лв./кг. (фиг.27)

Фигура 27

Фигура 28

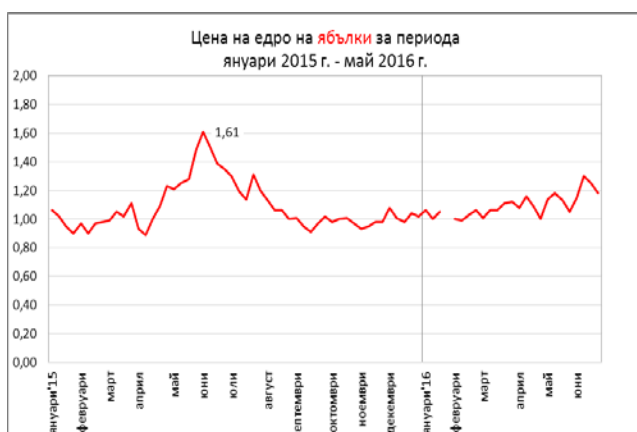
Фигура 29

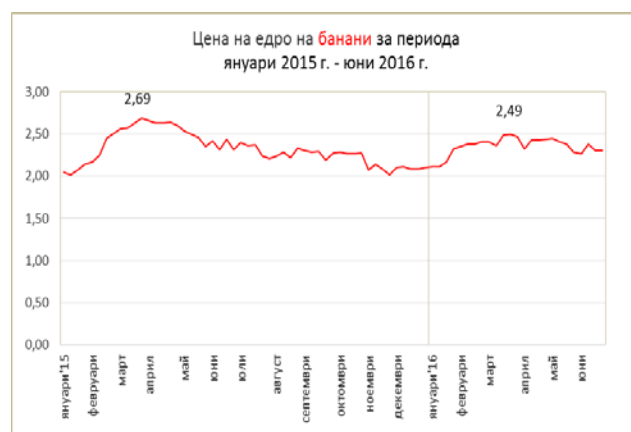
Фигура 30

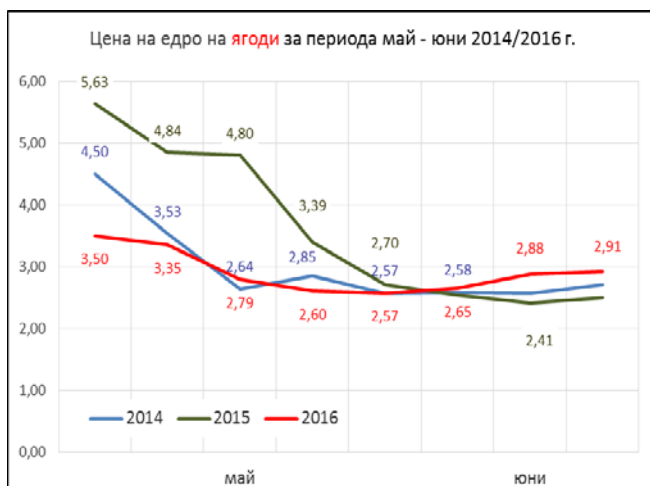
Фигура 31

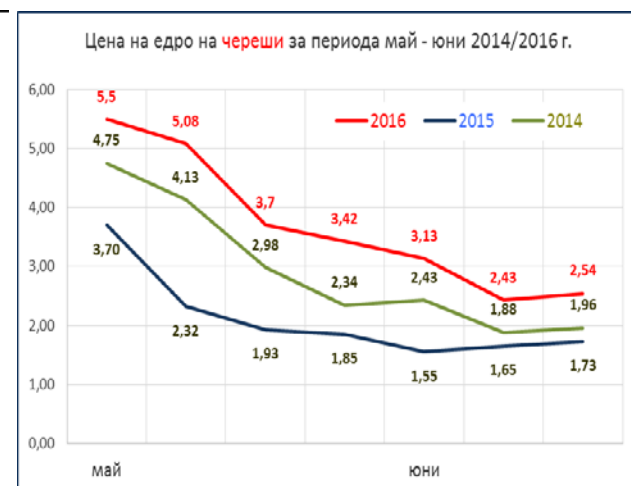
Фигура 32

Фигура 33

Фигура 34

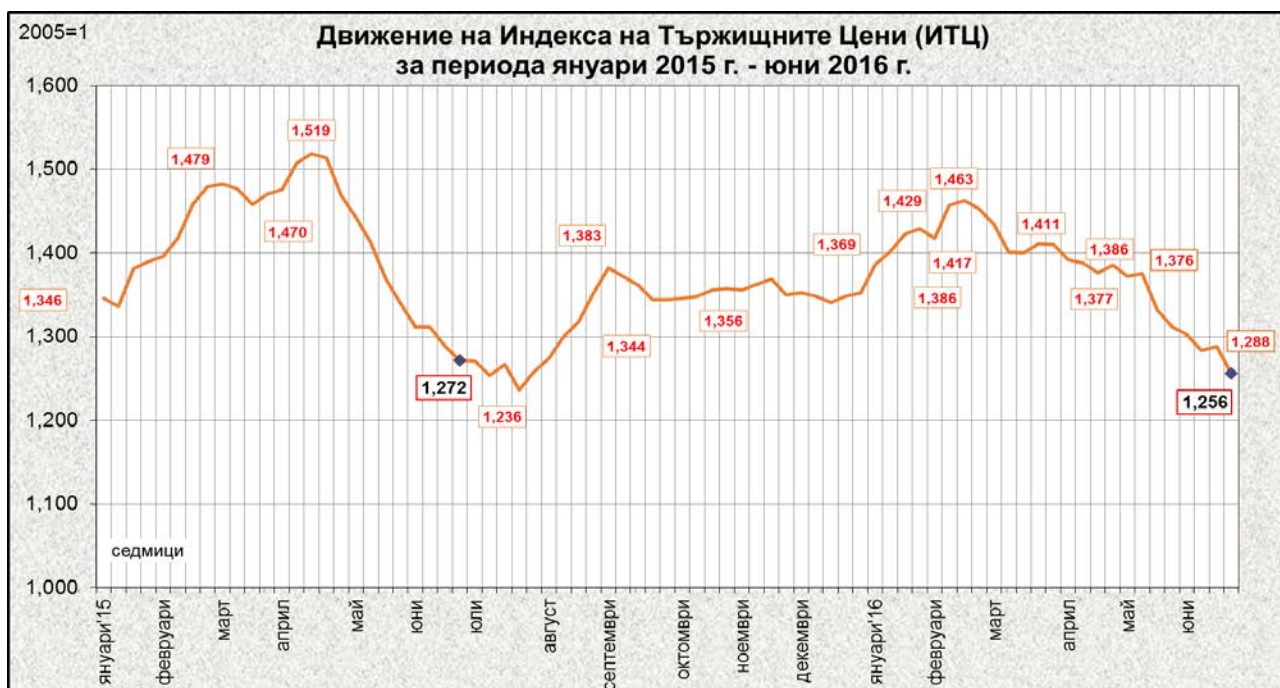

Фигура 35

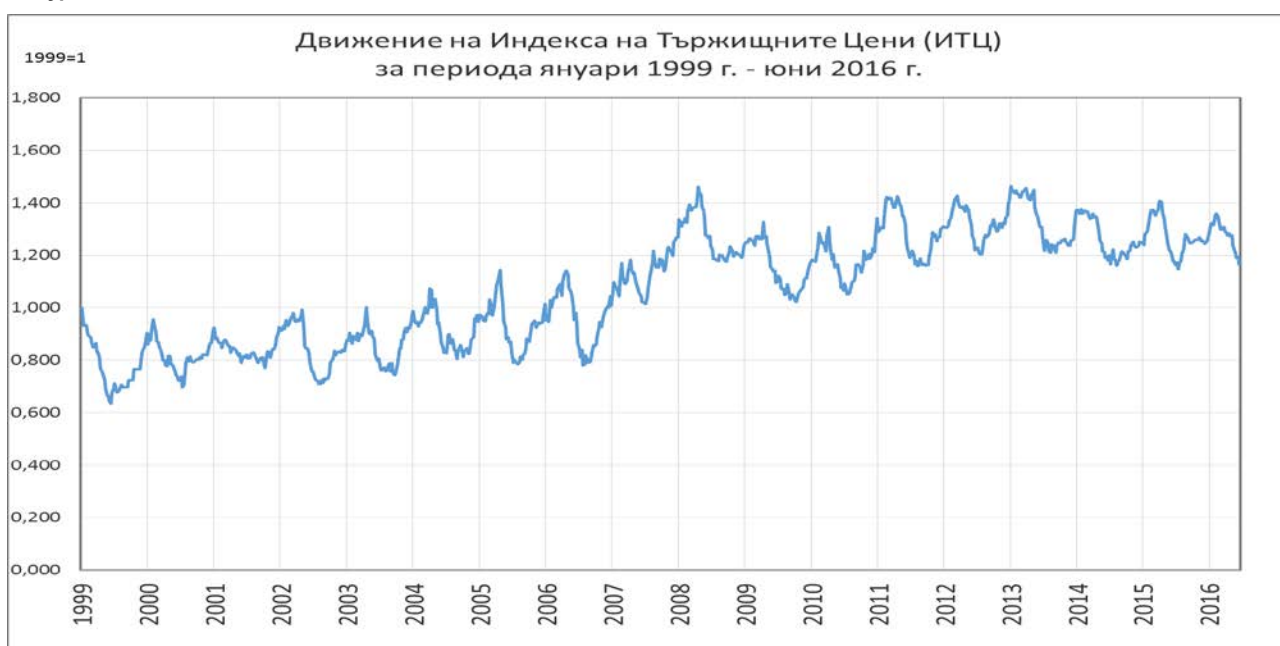
3. Движение на Индекса на Тържищните Цени (ИТЦ)

От началото на м. май се наблюдава трайно понижение на стойностите на Индекса на Тържищните Цени. В средата на м. юни има кратък и слабо изразен възходящ тренд, резултат от повишението през този период на цените на някои плодове и зеленчуци. През следващите седмици кривата придобива устойчив низходящ характер. В края на юни индексът стъпва на ниво от 1,256 пункта. Понижението на стойностите спрямо началото на месеца е 3,5%.

Като цяло кривата на индекса през юни 2016 г. повтаря тенденцията от същия месец на миналата година, като стойностите се доближават до нивата от м. юни 2015 г. (фиг. 36 и 37)

Фигура 36

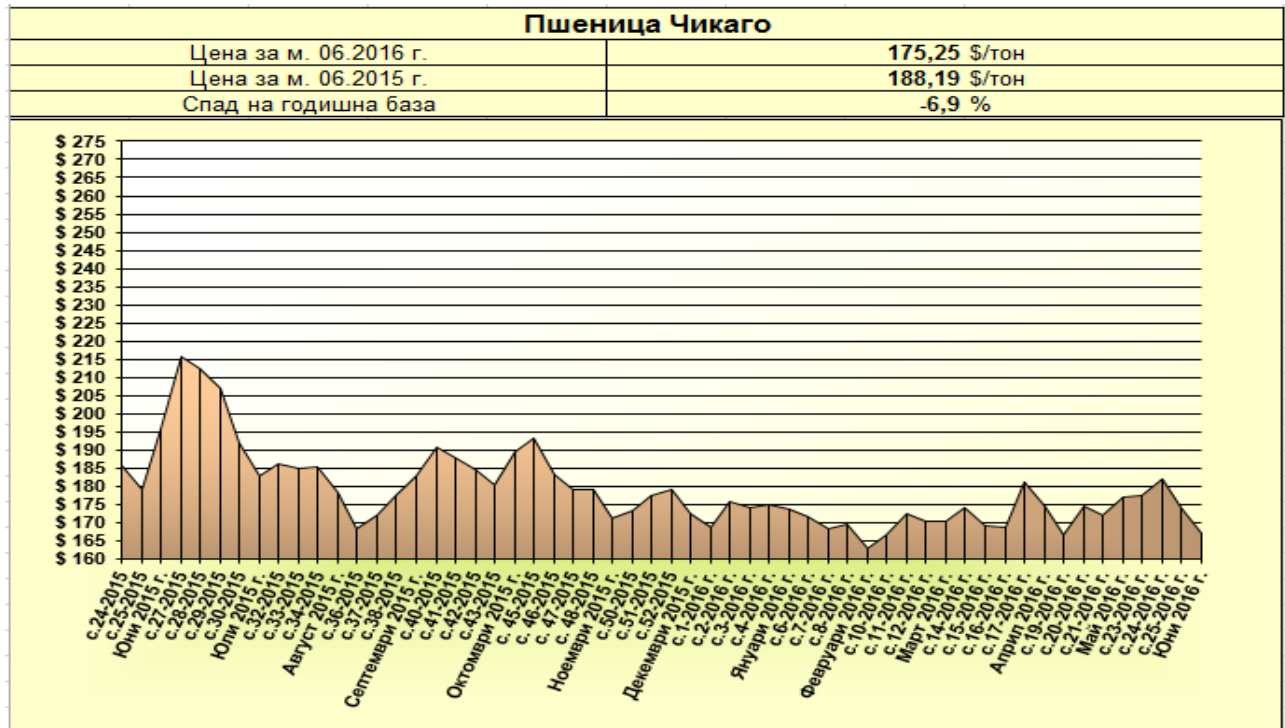

Фигура 37

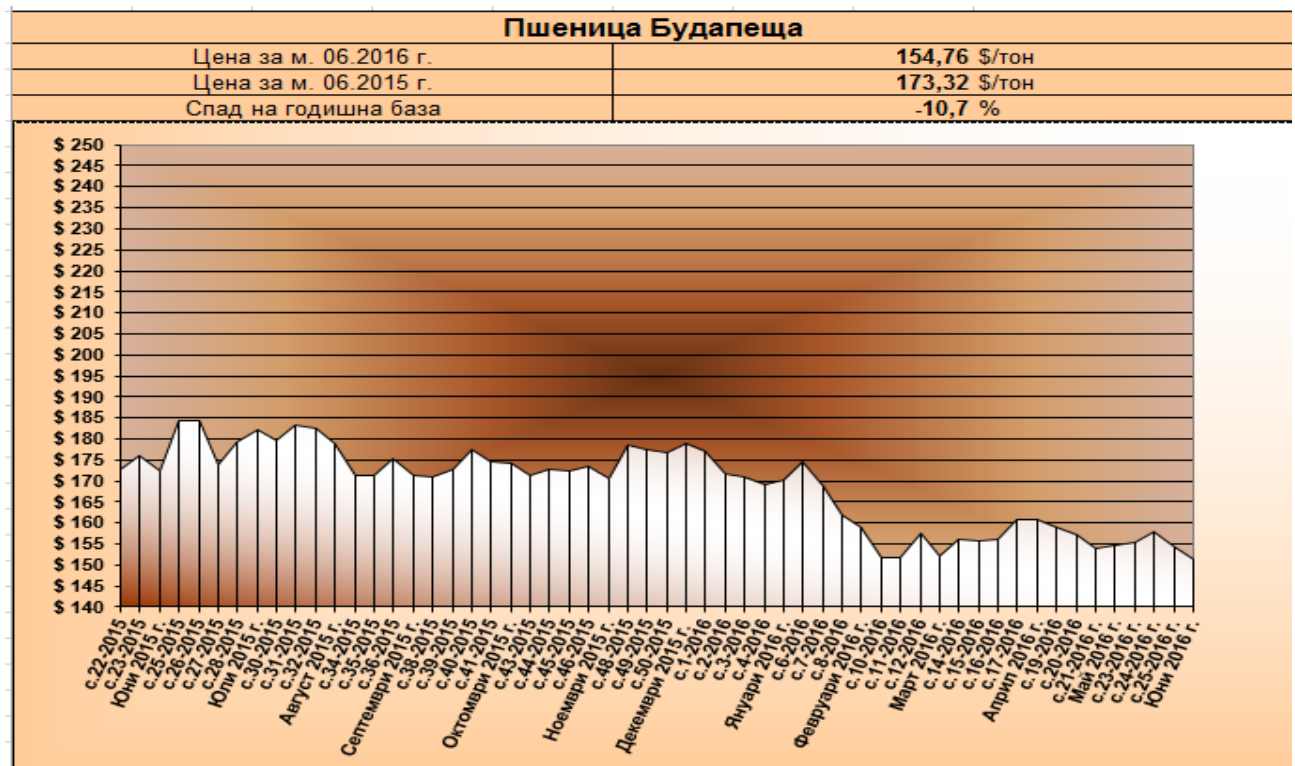
4. Международни цени

През м. юни 2016 г. се наблюдава спад на годишна база на пшеницата на стоковите борси в Чикаго и Будапеща съответно с 6,9% и 10,7%. (фиг.38 и 39)

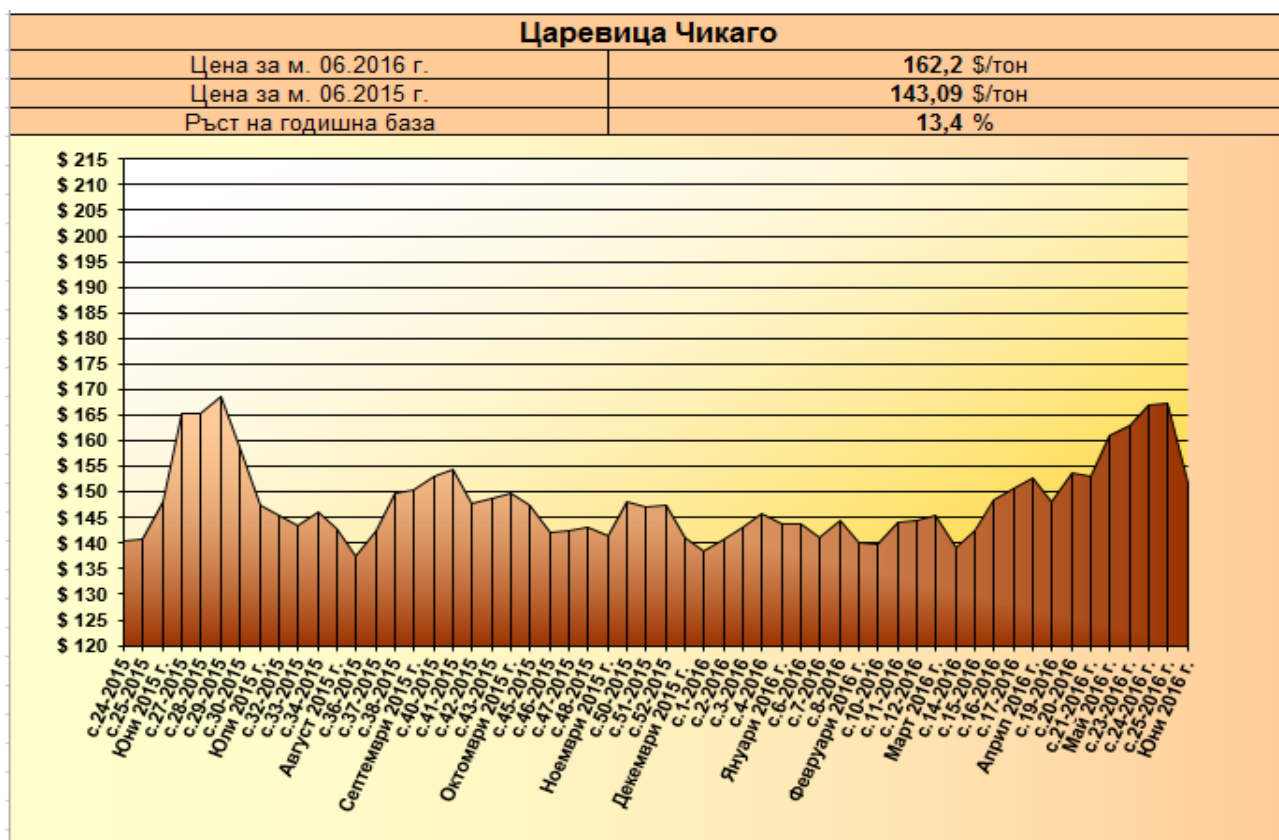
Цената на царевичата в Чикаго бележи ръст на годишна база от 13,4%. Значително покачване на стойностите има и на стоковата борса в Будапеща, където е регистриран ръст от 23%. (фиг. 40 и 41)

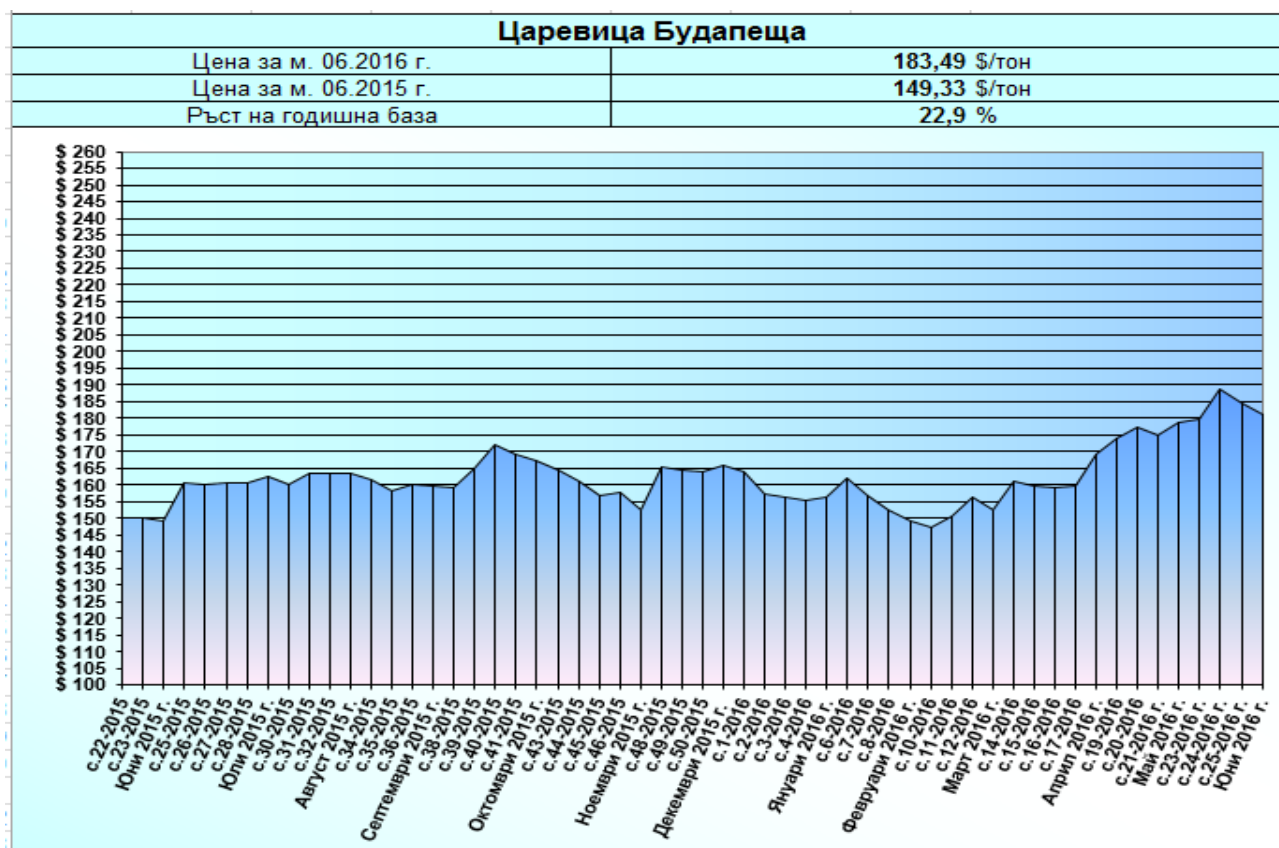
Фигура 38

Фигура 39

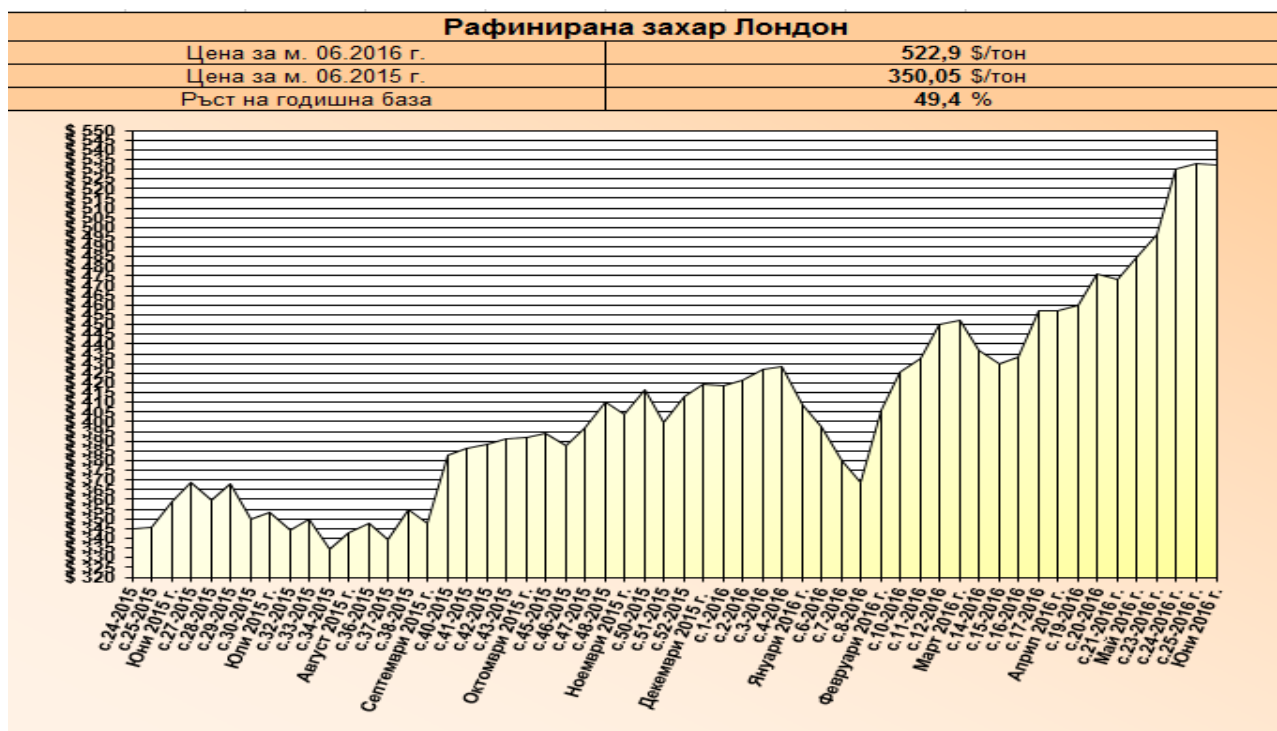

Фигура 40

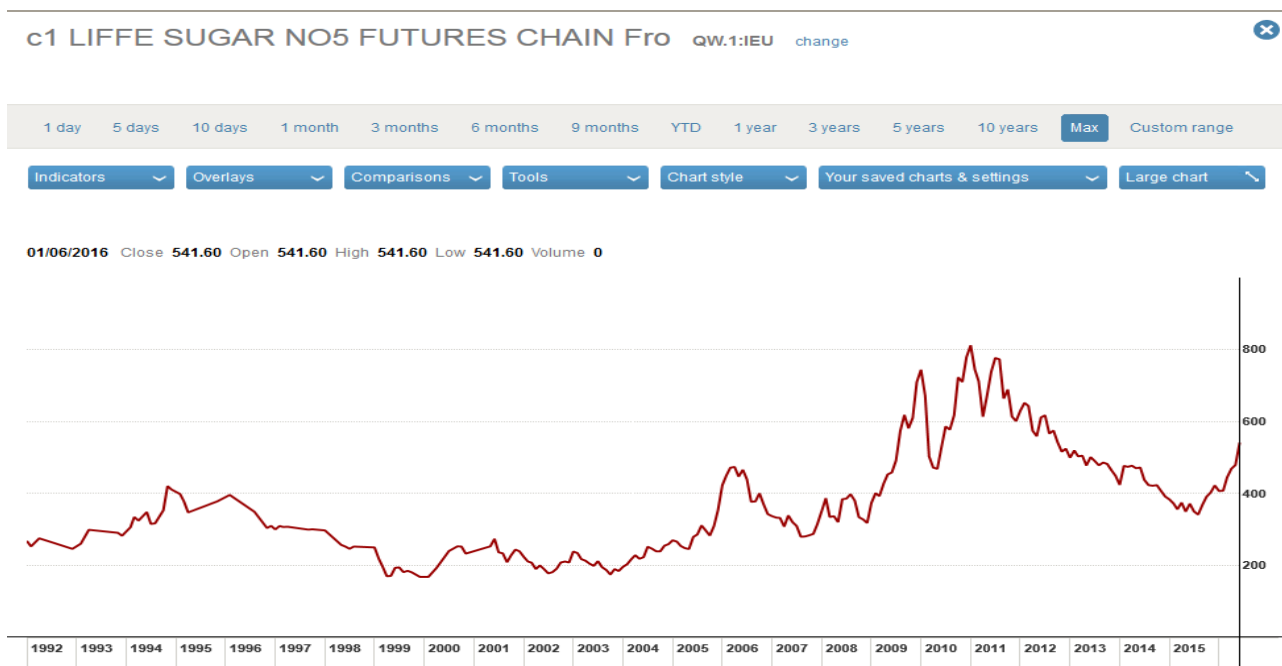

Фигура 41

На международния пазар продължава посъпването на захарта, като на Лондонската стокова борса е отчетен значителен ръст на цената в периода 19 февруари – 24 март, когато захарта посъпва с 26%. След известен спад през втората половина на м. март, през м. април и май кривата отново тръгва нагоре. Посъпването на захарта на годишна база на международния пазар е близо 50%. (фиг. 42) Въпреки наблюдаваният устойчив ръст на цената на захарта на международния пазар през последните месеци, тя остава много под пиковите стойности от лятото на 2011 г., когато цената достигна исторически за последните 20 години стойности от 850 долара/тон. (фиг. 43)

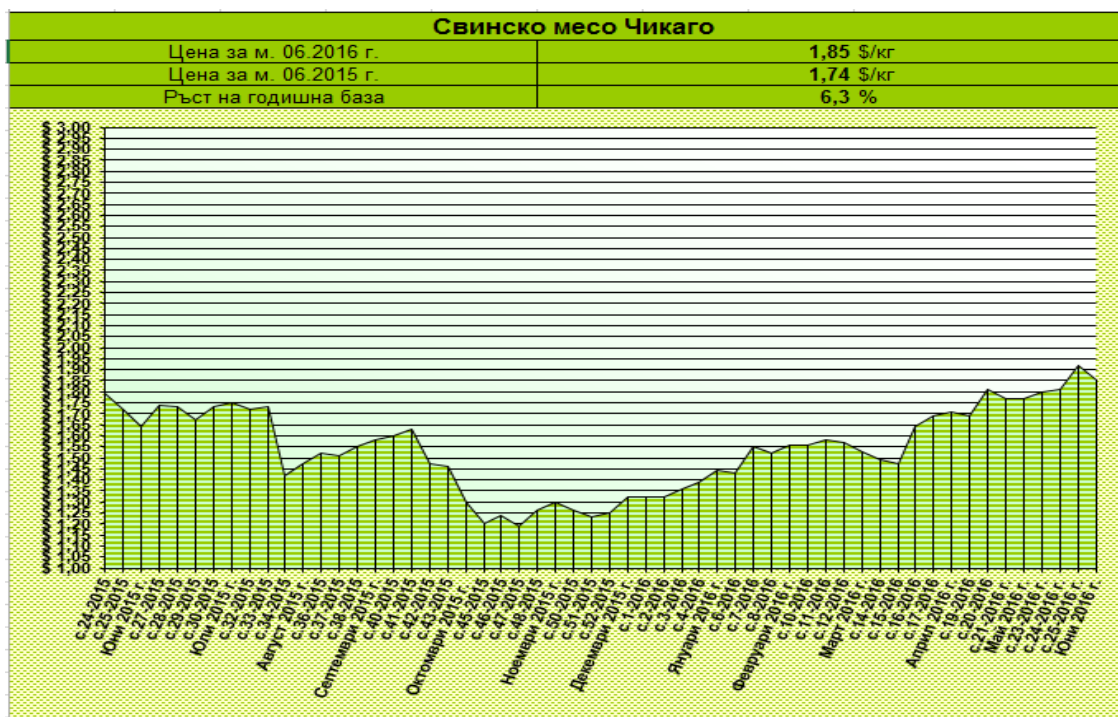

Фигура 42

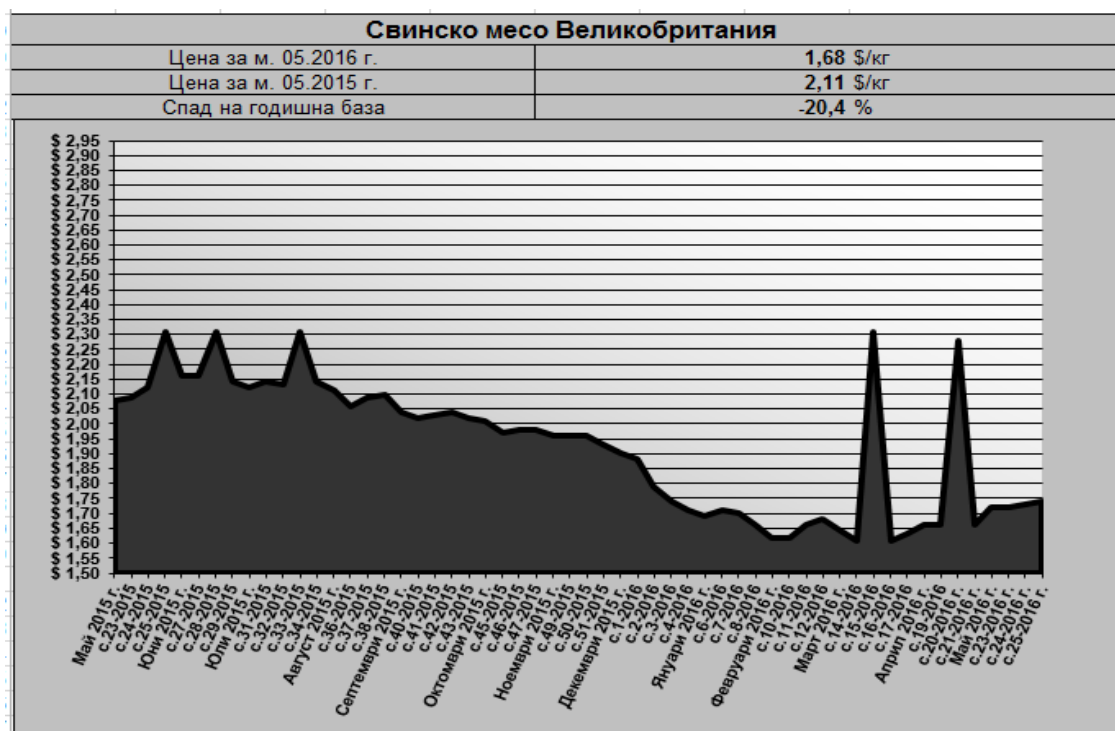

Фигура 43

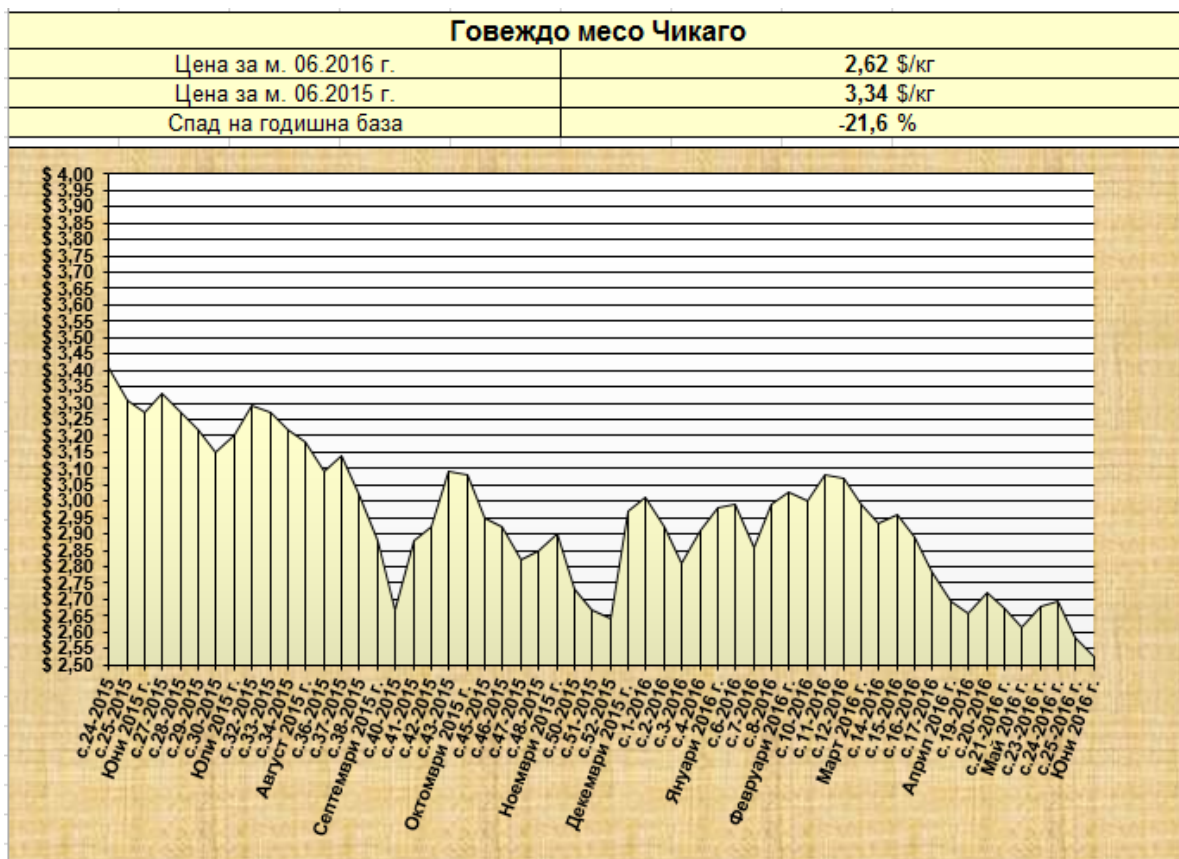
След няколко месеца на покачване на международната цена на свинското месо, през м. юни се наблюдава известно стабилизиране на стойностите. На борсата в Чикаго е отчетен ръст на годишна база от 6,3%. Като цяло кривата на цената на свинското месо във Великобритания през едногодишния период има низходящ тренд с няколко пикови момента в началото на 2015 г. и януари и март 2016 г. През последния месец е отчетен спад на годишна база от 20.4%. (фиг.44, 45) При цената на говеждото месо има спада на годишна база, който е по-силно изразен на борсата в Чикаго. (фиг. 46 и 47)

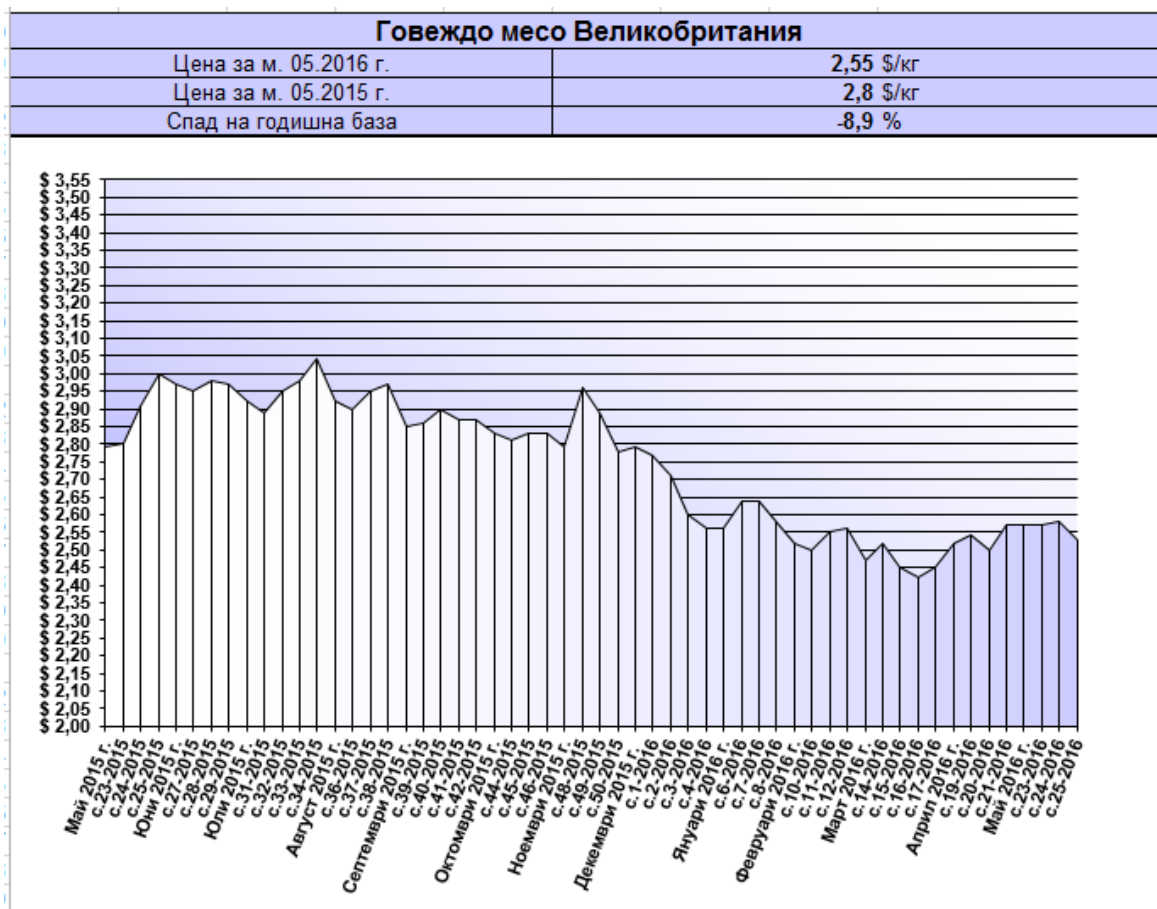
Фигура 44

Фигура 45

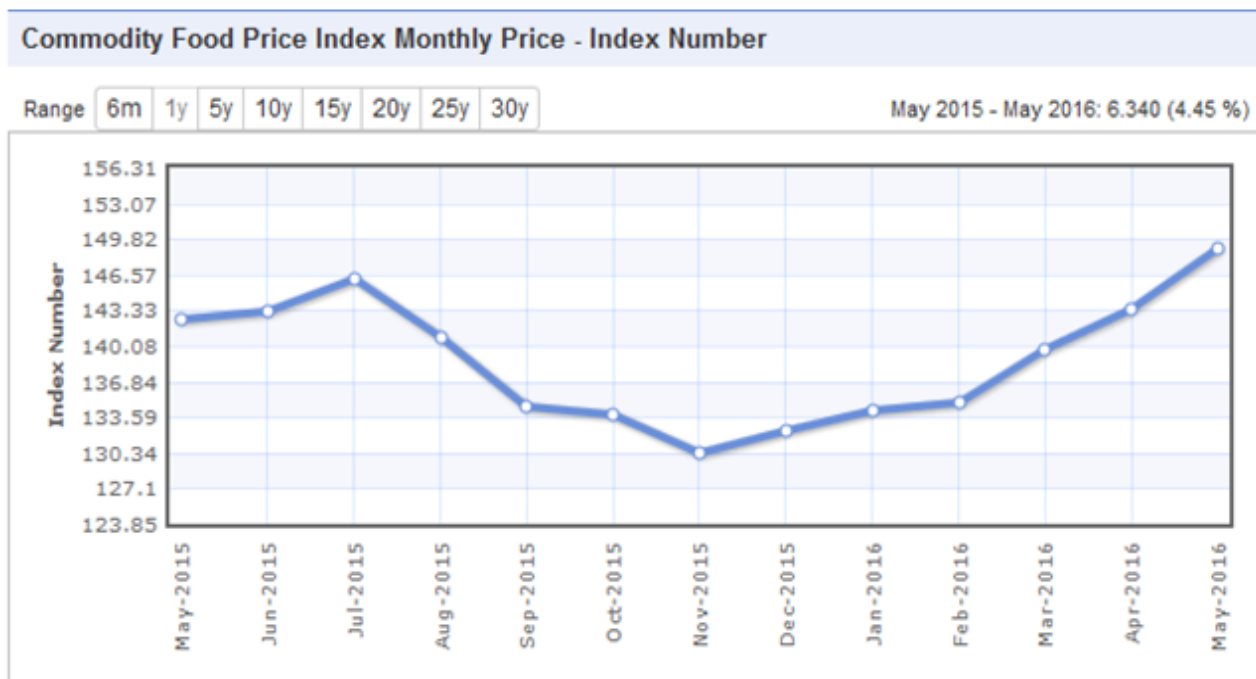
Фигура 46

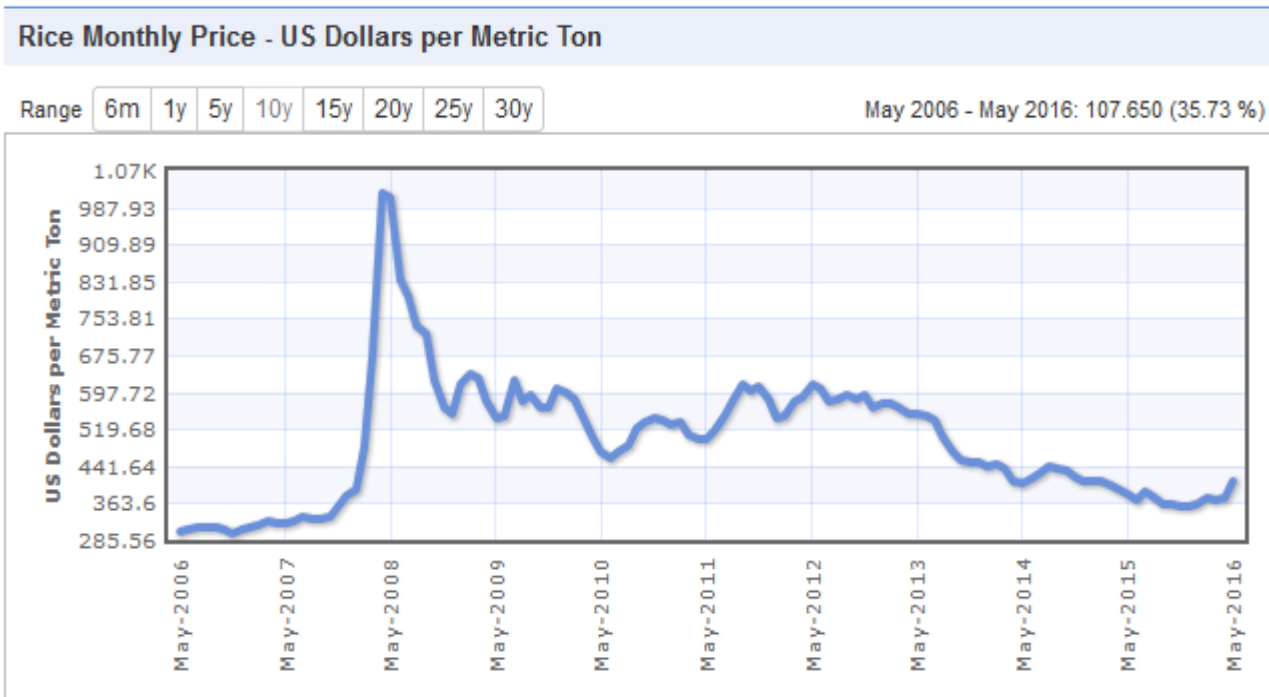
Фигура 47

След продължителен и устойчив тренд при движението на цената на ориза на международния пазар, от м. ноември 2015 г. се наблюдава възходяща тенденция, която се задържа и през първите пет месеца на настоящата година. Въпреки поскъпването на ориза през последните месеци, стойностите са много под пиковите цени от май 2008 г., когато цената на ориза беше 1000 \$/тон. Поскъпването на ориза на световния пазар до момента не се отразява на вътрешния ни пазар, който през последните години остава балансиран. (фиг. 48 и 49)

Международна цена на ориз

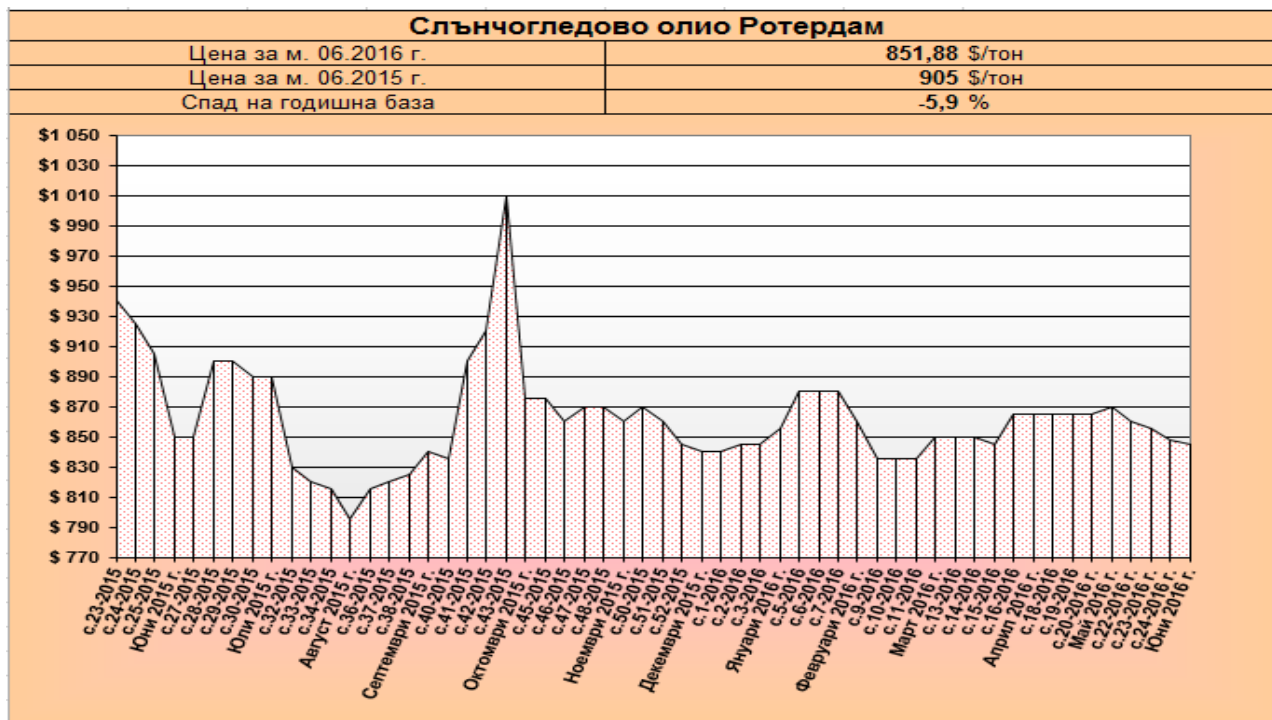

Фигура 48

Фигура 49

Цената на нерафинираното слънчогледово олио на борсата в Ротердам бележи спад на годишна база от 6%, като се наблюдава краткотраен пик на стойностите в края на м. септември 2015 г., когато цената достига 1010 долара/тон. (фиг. 51) Като цяло през последните две години цената на слънчогледовото олио на международния пазар е стабилна. В средата на 2013 г. кривата бележи рязък спад и се стабилизира около ниво от 1000 долара. (фиг. 50)

Фигура 50

Фигура 51

С уважение,

ВЛАДИМИР ИВАНОВ

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ДКСБТ

МЕСЕЧЕН БЮЛЕТИН

за цените на едро на хранителни продукти на стоковите тържища в България

Анализът на цените на едро на храните показва, че през първите шест месеца на годината има трайно успокояване на пазара на храни. От началото на месец юли се наблюдава известно раздвижване на цените на основните хранителни стоки. Устойчивият възходящ тренд при движението на международната цена на захарта, рефлектира и на нашия пазар, като от началото на годината кривата на цената на захарта е възходяща. През м. юли цените на варивата, част от млечни и месните произведения и рибата бележат слаб ръст спрямо предходния месец, но остават под нивата от месец юли на миналата година. Такива са наблюденията и за предходния петгодишен период.

При цените на едро на плодовете и зеленчуците се наблюдават типичните сезонни тенденции, както и силната зависимост при тях от конкретните климатични и метеорологични условия. По тази причина и колебанията при тях са в по-големи ценови диапазони, а тенденциите са разнопосочни. Спрямо същия месец на предходната година цените на по-голяма част от плодовете и зеленчуците са на по-високи нива. Анализът на цените на зеленчуците и плодовете през петгодишния период илюстрира влиянието на метеорологичните условия и моментните климатични промени върху цените на тези продукти.

1. Хранителни стоки

През м. юли пазарът на едро на храни остава сравнително спокоен, като колебанията спрямо предходния месец са в диапазона $\pm 2 - 7\%$. (табл.1, фиг.1)

Запазва се слабата възходяща тенденция от предходните месеци при движението на цената на захарта, като спрямо м. юни захарта е покачила цената си с 3%. (фиг. 6) Лек ръст има при цената варивата, по-силно изразен при фасула, а цената на ориза остава без промяна. Тази слаба възходяща тенденция се наблюдава от средата на м. май. Спад на месечна база от 1% е отчетен при цената на олиото и брашното, а яйцата поевтиняват с 6%. (1 ст./бр.) (табл. 1, фиг. 1, 8, 9, 10, 11)

Цените на млечните произведения също остават относително стабилни, като при цените на кашкавала се наблюдава лек низходящ тренд от 2%, а сиренето, маслото и млеката леко поскъпват на месечна база с 2 – 5%. (табл. 1, фиг.1, 14, 15)

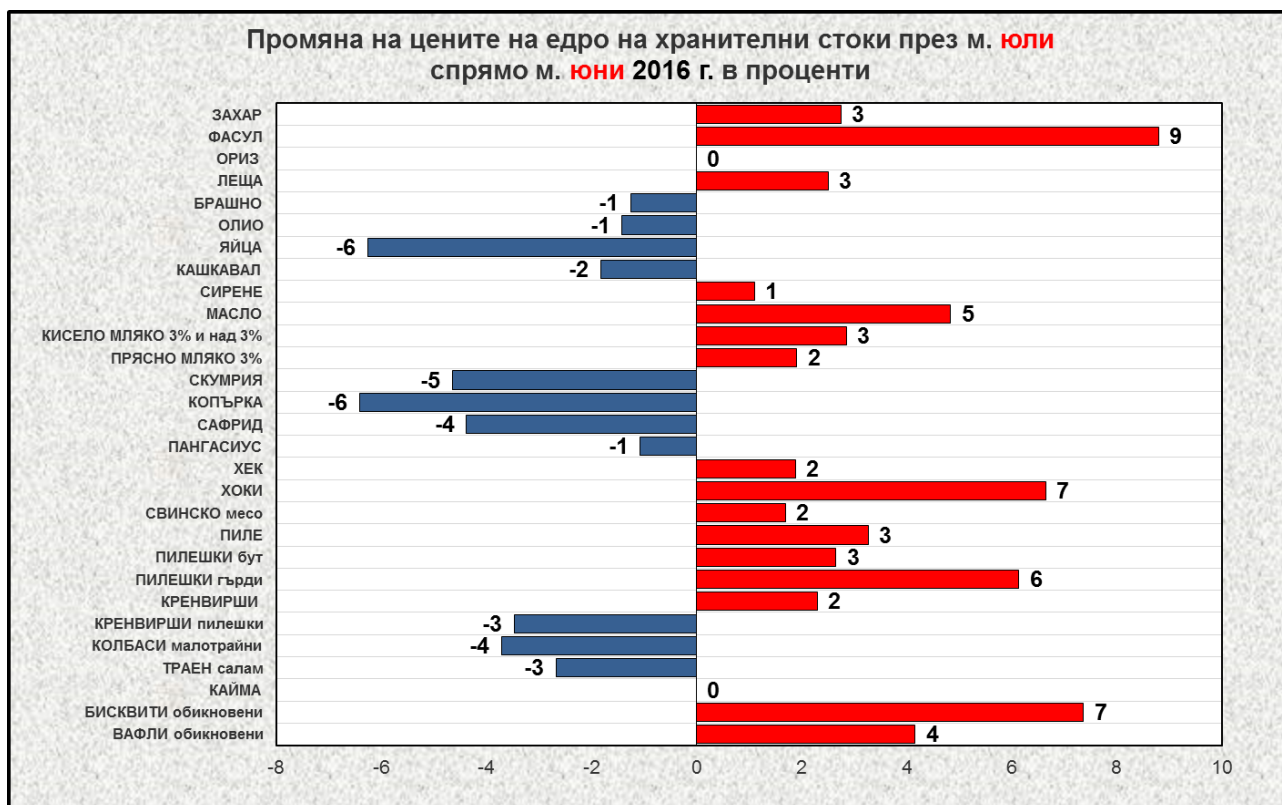
Тенденциите при движението на цените на месото и месните произведения през юли са разнопосочни, като поскъпване в интервала 2 – 6% има при свинското

месо, пилето и пилешките продукти. Спад на месечна база има при цените на част от месните произведения и някои от рибите. (табл. 1, фиг. 1, 12 и 13)

В резултат на трайното поскъпване на захарта, цените на захарните произведения също поскъпват на месечна база с 4 – 7%.

Таблица 1

СТОКА	<i>юни'16</i>	<i>юли'16</i>	промяна в %	промяна в лв.
	цена	цена		
ЗАХАР	1,45	1,49	2,8	0,04
ФАСУЛ	2,84	3,09	8,8	0,25
ОРИЗ	1,87	1,87	0,0	0,00
ЛЕЩА	3,19	3,27	2,5	0,08
БРАШНО	0,80	0,79	-1,3	-0,01
ОЛИО	2,12	2,09	-1,4	-0,03
ЯЙЦА	0,16	0,15	-6,3	-0,01
КАШКАВАЛ	9,31	9,14	-1,8	-0,17
СИРЕНЕ	5,41	5,47	1,1	0,06
МАСЛО	1,24	1,30	4,8	0,06
КИСЕЛО МЛЯКО 3% и над 3%	0,70	0,72	2,9	0,02
ПРЯСНО МЛЯКО 3%	1,57	1,60	1,9	0,03
СКУМРИЯ	3,88	3,70	-4,6	-0,18
КОПЪРКА	1,87	1,75	-6,4	-0,12
САФРИД	3,20	3,06	-4,4	-0,14
ПАНГАСИУС	3,75	3,71	-1,1	-0,04
ХЕК	5,30	5,40	1,9	0,10
ХОКИ	4,51	4,81	6,7	0,30
СВИНСКО месо	6,47	6,58	1,7	0,11
ПИЛЕ	3,66	3,78	3,3	0,12
ПИЛЕШКИ бут	3,01	3,09	2,7	0,08
ПИЛЕШКИ гърди	7,82	8,30	6,1	0,48
КРЕНВИРШИ	4,34	4,44	2,3	0,10
КРЕНВИРШИ пилешки	3,17	3,06	-3,5	-0,11
КОЛБАСИ малотрайни	4,59	4,42	-3,7	-0,17
ТРАЕН салам	8,61	8,38	-2,7	-0,23
КАЙМА	4,53	4,53	0,0	0,00
БИСКВИТИ обикновени	0,95	1,02	7,4	0,07
ВАФЛИ обикновени	2,40	2,50	4,2	0,10

Фигура 1

Спрямо същия месец на миналата година при цените на едро на повечето хранителни стоки се наблюдава низходящ тренд средно с около 5 – 10%. (табл. 2 , фиг. 2)

При цената на слънчогледовото олио от началото на настоящата година се наблюдава устойчив и плавен низходящ тренд, в резултат на което цената на олиото на годишна база е с 6% по-ниска. В същия период на миналата година цената на олиото се повиши значително. (фиг. 7)

От началото на 2015 г. кривата на цената на захарта има плавен и траен възходящ тренд, който се запазва и през първите седем месеца на настоящата година. Поскъпването на захарта на годишна база е 20%, а спрямо началото на годината е отчетен ръст от 11%. На международния пазар също се наблюдава поскъпване на захарта, което на годишна база е около 50% (фиг. 6, 45, 46)

Цената на брашното се стабилизира на малко по-ниско ниво, яйцата поевтиняват на годишна база с 21%, а при цената на лещата се наблюдава значителен ръст спрямо същия месец на миналата година от 26%. (табл. 2, фиг. 2)

Цените на всички млечни произведения, предмет на този анализ са по-ниски, като поевтиняването им на годишна база е в диапазона 5 – 10%.

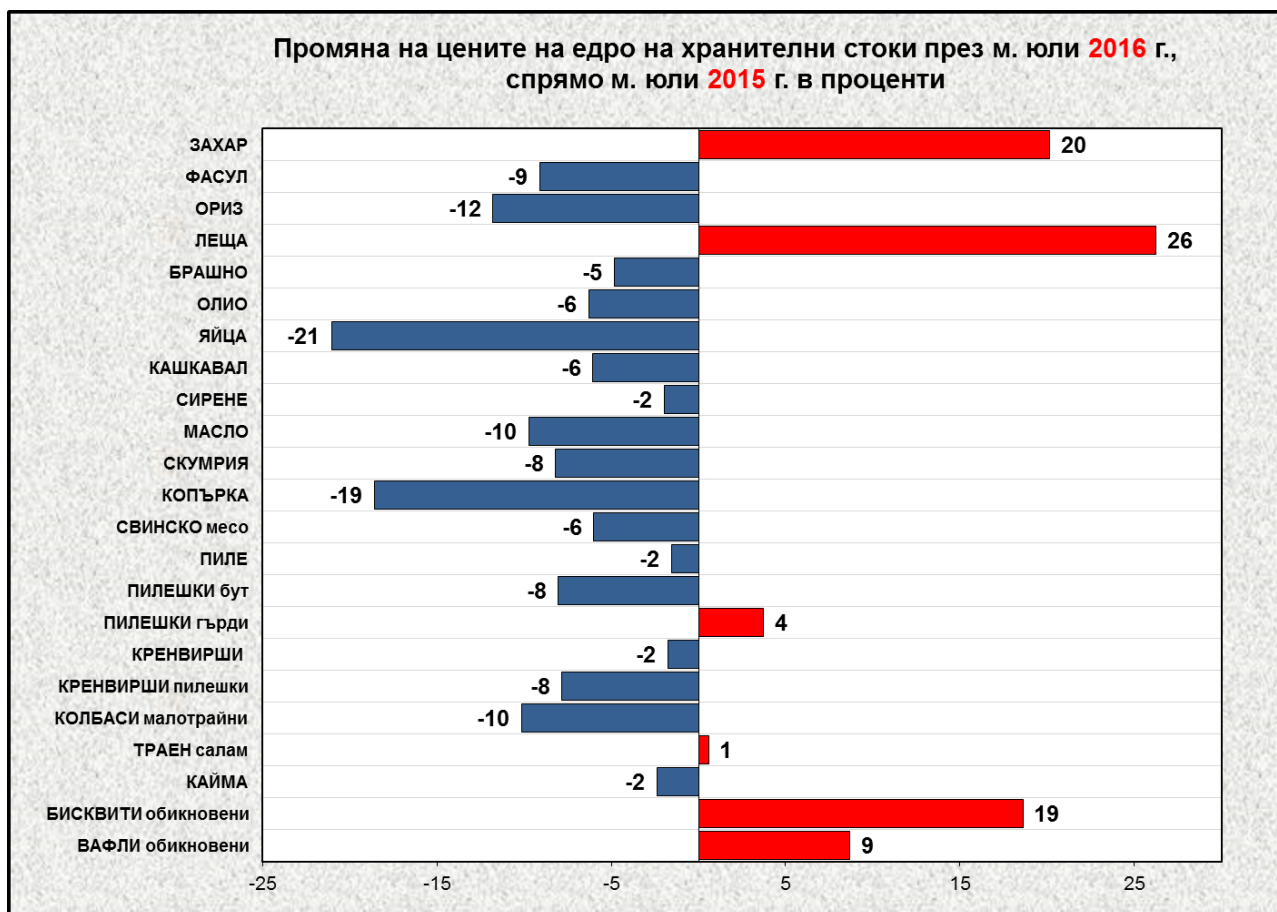
Общата тенденция при движението на цените на месото и месните произведения е низходяща. Поевтиняване в диапазона 6 - 10% е отчетено при свинското месо, пилешкия бут, пилешките кренвирши и малотрайните колбаси. С 2 – 4% е намалението на цените на годишна база на пилето, кренвиршите и каймата.

Наблюденията на цените на рибата на годишна база е само върху скумрията и копърката, тъй като останалите видове риби се наблюдават от Комисията от края на 2015 г. В сравнение със същия месец на предходната година цените на скумрията и копърката бележат спад съответно от 8% и 19%. (табл.2 и фиг. 2)

При цените на захарните изделия се наблюдава ръст на стойностите на годишна база от 10 – 20%.

Таблица 2

СТОКА	юли'16	юли'15	промяна в%	промяна в лв.
	цена	цена		
ЗАХАР	1,49	1,24	20,2	0,25
ФАСУЛ	3,09	3,40	-9,1	-0,31
ОРИЗ	1,87	2,12	-11,8	-0,25
ЛЕЩА	3,27	2,59	26,3	0,68
БРАШНО	0,79	0,83	-4,8	-0,04
ОЛИО	2,09	2,23	-6,3	-0,14
ЯЙЦА	0,15	0,19	-21,1	-0,04
КАШКАВАЛ	9,14	9,73	-6,1	-0,59
СИРЕНЕ	5,47	5,58	-2,0	-0,11
МАСЛО	1,30	1,44	-9,7	-0,14
СКУМРИЯ	3,70	4,03	-8,2	-0,33
КОПЪРКА	1,75	2,15	-18,6	-0,40
СВИНСКО месо	6,58	7,00	-6,0	-0,42
ПИЛЕ	3,78	3,84	-1,6	-0,06
ПИЛЕШКИ бут	3,09	3,36	-8,0	-0,27
ПИЛЕШКИ гърди	8,30	8,00	3,8	0,30
КРЕНВИРШИ	4,44	4,52	-1,8	-0,08
КРЕНВИРШИ пилешки	3,06	3,32	-7,8	-0,26
КОЛБАСИ малотрайни	4,42	4,92	-10,2	-0,50
ТРАЕН салам	8,38	8,33	0,6	0,05
КАЙМА	4,53	4,64	-2,4	-0,11
БИСКВИТИ обикновени	1,02	0,86	18,6	0,16
ВАФЛИ обикновени	2,50	2,30	8,7	0,20

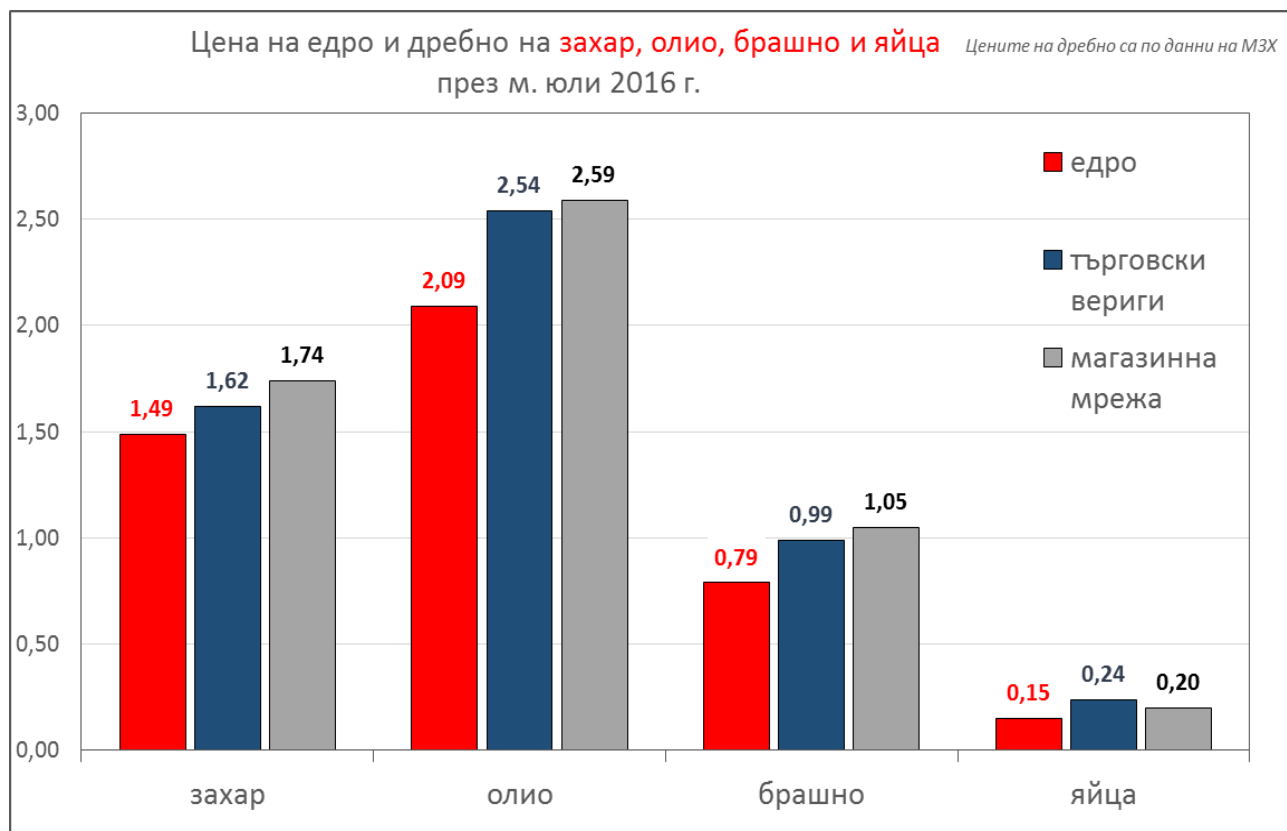

Фигура 2

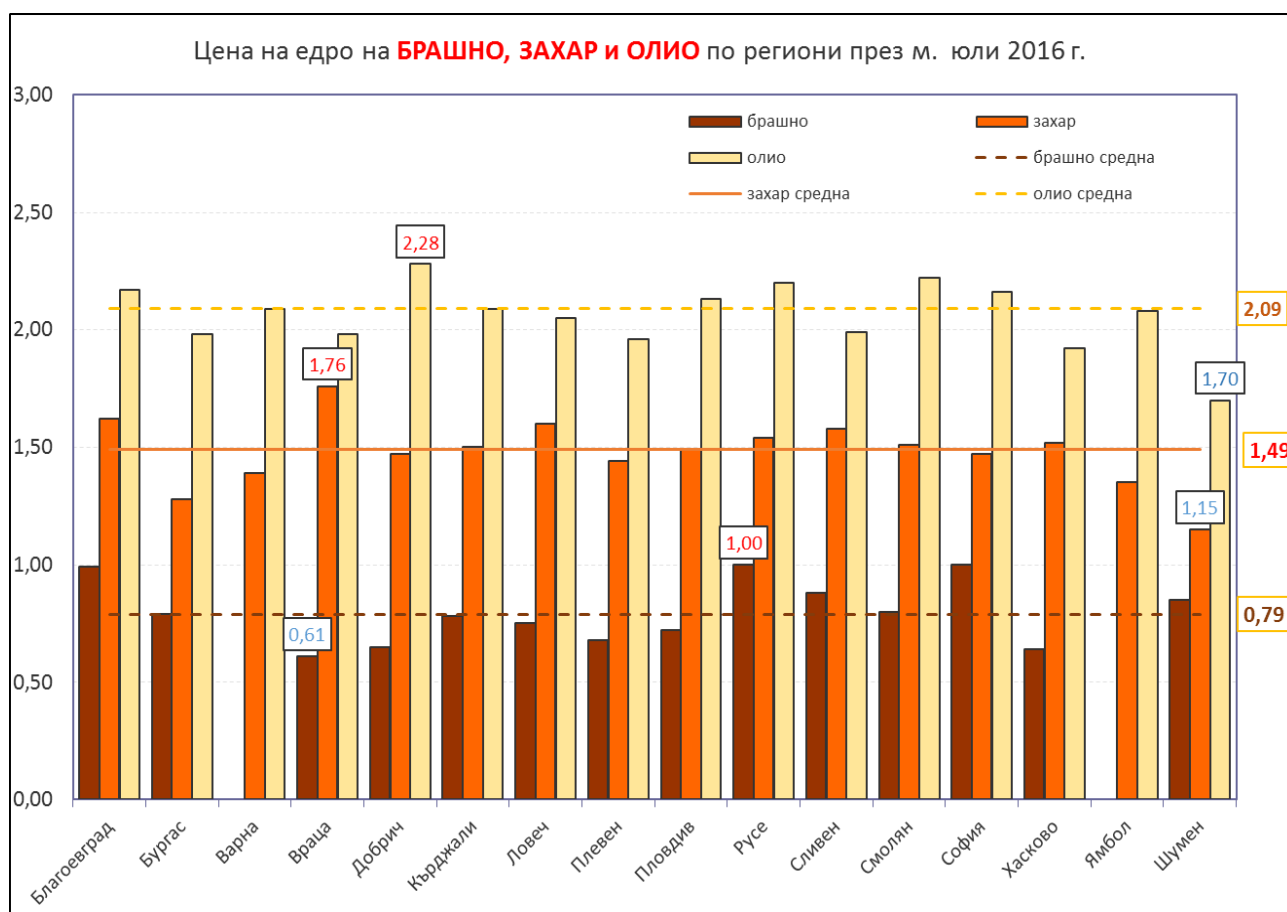
Наблюдението на цените на дребно на основните хранителни продукти: захар, олио, брашно и яйца показва, че през м. юли най-високи са цените в магазинната мрежа, като само при яйцата се наблюдава по-висока цена в големите търговски вериги. Надценките на цените на дребно, спрямо цените на едро, в големите търговски вериги са най-големи при яйцата – 60%, а най-малка надценка има при захарта – 9%. Маржът между цените на едро и дребно на олиото и брашното е 22-33%. В магазинната мрежа най-голямата надценка от 33% е при яйцата и брашното, а най-малка съответно при захарта – 17%. (табл.3 и фиг.3)

Таблица 3

СТОКА	цени на едро на тържищата	цени на дребно в търговските вериги	надценка в %	надценка в лв.	цени на дребно в магазинната мрежа	надценка в %	надценка в лв.
захар	1,49	1,62	9	0,13	1,74	17	0,25
олио	2,09	2,54	22	0,45	2,59	24	0,50
брашно	0,79	0,99	25	0,20	1,05	33	0,26
яйца	0,15	0,24	60	0,09	0,20	33	0,05

Фигура 3

Фигура 4

Анализът на цените на едро на основните хранителни стоки: брашно, захар и олио по региони показва, че отклоненията в цените в различните регион от средната за страната цена са в диапазона $\pm 15-25\%$.

При средна цена за страната през м. юли на брашното 0.79 лв./кг, средната цена на брашното на тържищата в област София и Русе е 1.00 лв./кг, а в област Враца 0.61 лв./кг. Най-висока цена на едро на захарта през юли е отчетена в област Враца – 1.76, а най-ниска в област Шумен – 1.15 лв./кг. Най-скъпо се е търгувало през юли олиото на тържищата в област Добрич – 2.28 лв./кг, най-евтино е било то в Шуменска област – 1.70 лв./кг, а средната за страната цена на олиото през месеца е 2.09 лв./кг. (фиг.4)

Таблица 4

юли	ЗАХАР	ФАСУЛ	ОРИЗ	БРАШНО	ОЛИО	ЯЙЦА	КАШКАВАЛ	СИРЕНЕ	МАСЛО	СКУМРИЯ	СВИНСКО месо	ПИЛЕ	КАЙМА
година													
2012	2,06	2,75	1,98	0,88	2,67	0,21	9,77	4,71	1,11	4,34	6,29	3,87	4,87
2013	1,89	3,39	1,89	0,94	2,55	0,16	10,55	5,40	1,24	4,02	7,35	4,04	4,97
2014	1,30	4,29	2,01	0,85	1,98	0,17	10,52	5,77	1,31	4,23	7,03	3,98	4,94
2015	1,24	3,40	2,12	0,83	2,23	0,19	9,73	5,58	1,40	4,03	7,00	3,84	4,64
2016	1,49	3,09	1,87	0,79	2,09	0,15	9,14	5,47	1,25	3,70	6,58	3,78	4,53

Анализът на цените на хранителните стоки през м. юли 2016 г. в сравнение със същия месец на петгодишния период (2012 - 2016 г.) показва, че като цяло цените се движат около нивата от м. юли 2013 – 2015 г., като при фасула, млечните произведения, месните произведения и пилешкото месо има траен низходящ тренд през последните три – четири години. (табл.4 и фиг.5)

- През 2011 г. цената на захарта бележи драстичен скок и за шест месеца се покачва със 70%. В резултат на този скок цената на захарта през м. юли 2012 г. е най-висока в сравнение със същия месец на следващите години. През м. юли 2016 г. цената на захарта бележи ръст на годишна база спрямо предходните две години, но остава на по-ниско ниво спрямо периода 2012 – 2013 г.

- От 2012 г. цената на фасула започва да расте и през м. юли 2014 г. тя е най-висока за последния петгодишен период. От средата на същата година трендът се

обръща, в резултат на което цената през юли 2016 г. е по-ниска от предходните три години и се доближава до нивото от 2012 г.

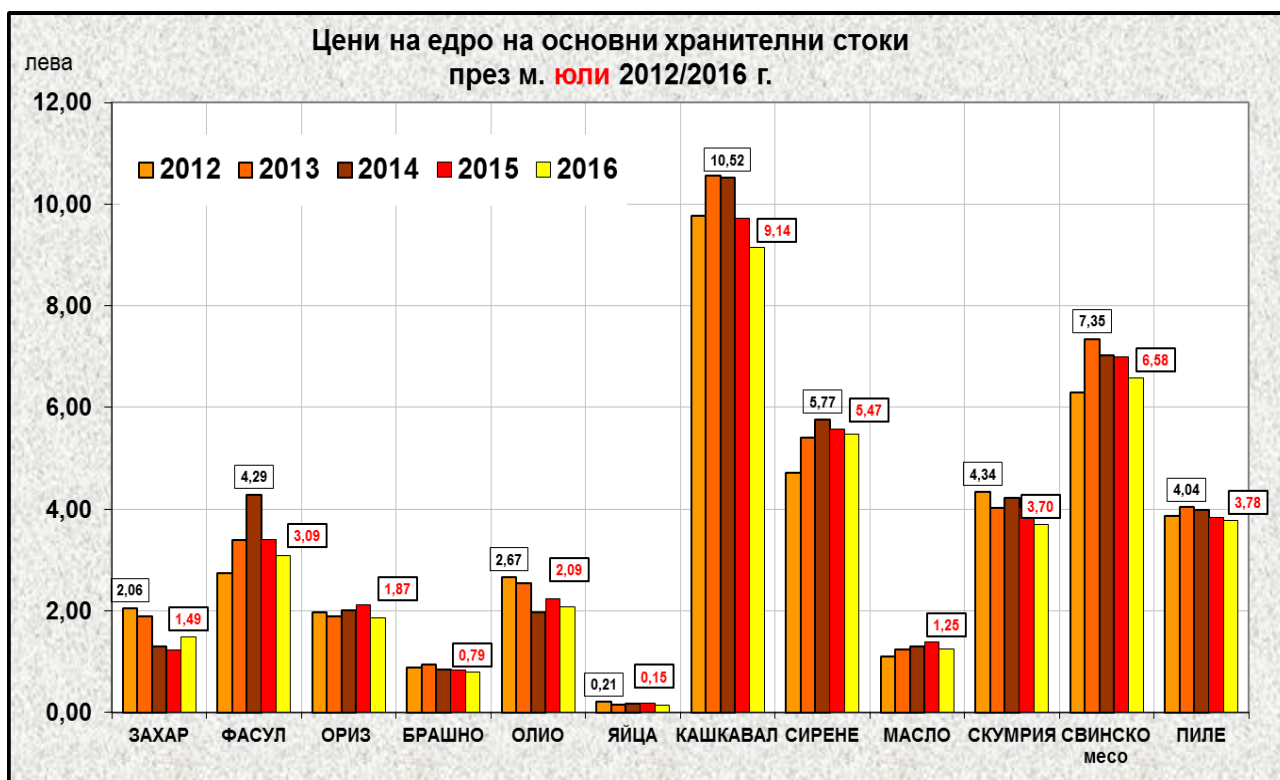
- Цената на ориза през последните години остава сравнително стабилна и се движи на ниво от около и малко под 2,00 лв./кг. През месец юли настоящата година цената на ориза у нас е на най-ниско ниво спрямо предходните години. Стабилният характер на цената на ориза се дължи на това, че производството на ориз в страната през последните години е във възход и тенденциите на световния пазар на ориз не дават силно отражение върху нашия пазар. Анализът на международната цена на ориза показва повишаване на цената от м. ноември 2015 г. и се засилва през последните месеци. Това покачване на стойностите до момента не се отразило на вътрешния пазар. (фиг. 51 и 52)

- През цялата 2012 г. кривата на цената на брашното има възходящ тренд и през м. април 2013 г. стойностите са най-високи за петгодишния период. През м. юли настоящата година цената на брашното е на най-ниско ниво спрямо същия месец на петгодишния период.

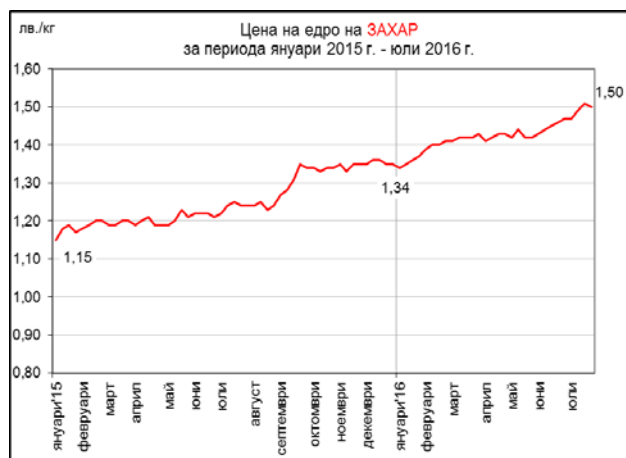
- Наред с други хранителни стоки и при олиото през 2012 г. се наблюдаваше трайно поскъпване. По тази причина през м. юли 2012 г. цената на олиото има най-високи стойности в сравнение със същия месец на другите години от периода. През пролетта на 2015 г. беше регистрирано поскъпване на олиото, в резултат на което през м. юли на същата година стойностите са на малко по-високо ниво от 2014 г. През м. юли на настоящата година цената на олиото остава на по-ниско ниво от 2015 г. и се доближава до стойностите от същия месец на 2014 г.

- През седмия месец на настоящата година цените на млечните произведения бележат спад на годишна база. Цените на кравето сирене и кашкавал „Витоша“ са били най-високи през м. юли 2013 и 2014 г. Това се дължи на постоянната възходяща тенденция, наблюдавана през втората половина на 2012 г. и през цялата 2013 г. В периода 2012 – 2014 г. цената на кравето масло има траен възходящ тренд. През м. юли настоящата година цената на маслото бележи лек спад в сравнение с предходния четиригодишен период.

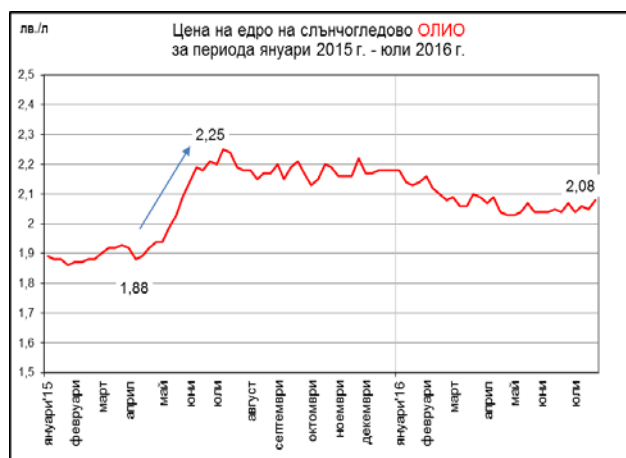
- В периода 2013 – 2016 г. цените на месото и месните изделия имат траен и плавен низходящ тренд. През юли 2013 г. са отчетни най-високите стойности за тези продукти. Тогава се наблюдаваше и голям скок на цената на месото на световния пазар.

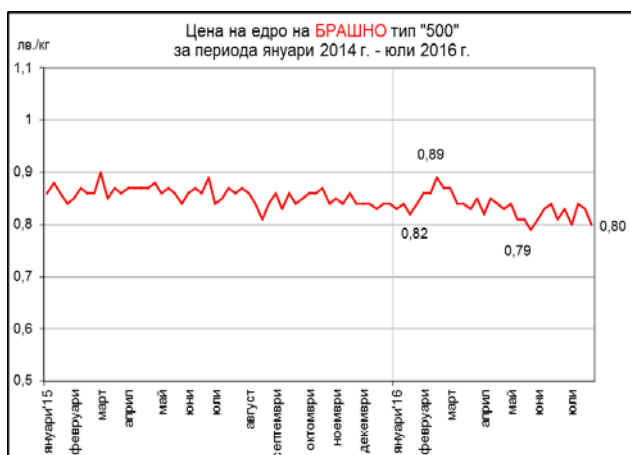
Фигура 5

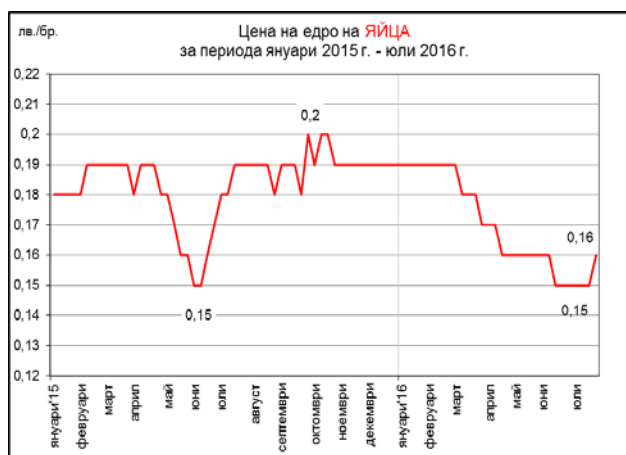
Фигура 6

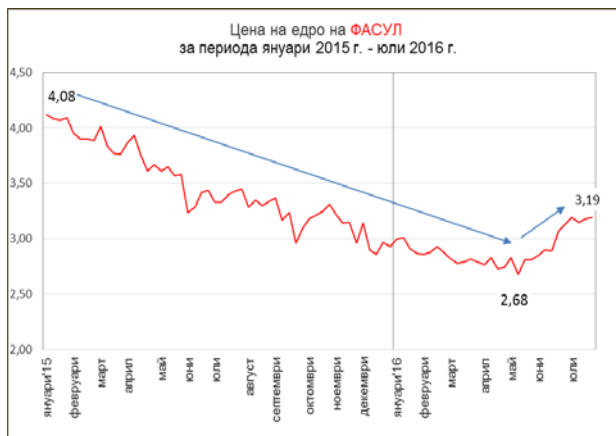
Фигура 7

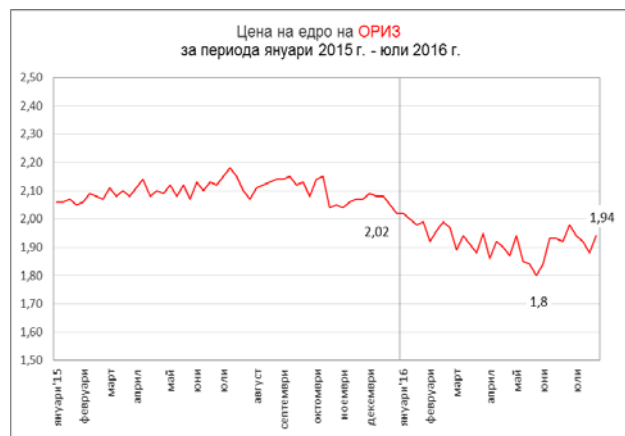
Фигура 8

Фигура 9

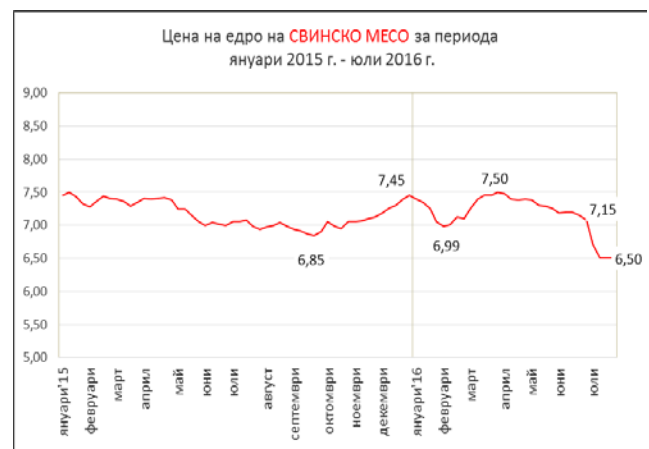
Фигура 10

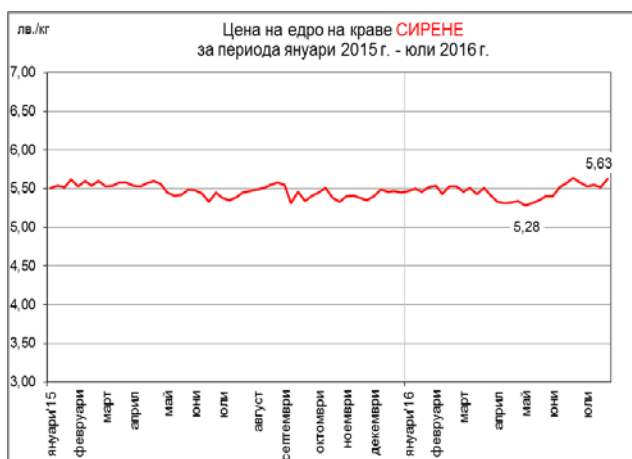
Фигура 11

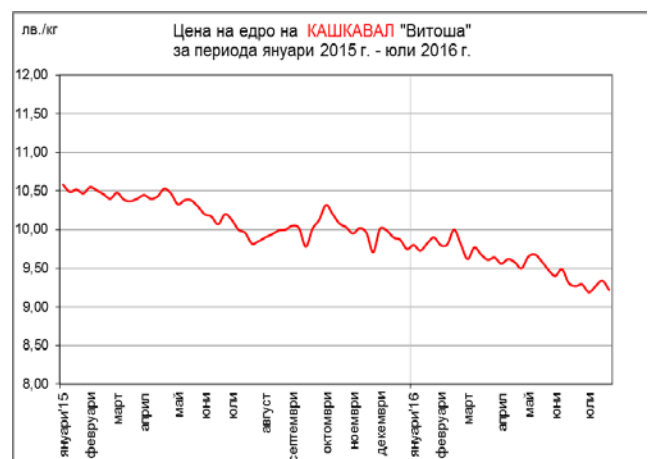
Фигура 12

Фигура 13

Фигура 14

Фигура 15

2. Плодове и зеленчуци

През зимните и ранните пролетни месеци относителният дял на българските плодове и зеленчуци е изключително нисък, но през по-късните месеци количествата българска продукция се увеличават.

Наблюденията върху пазара на плодове и зеленчуци през м. юли показват, че българската продукция присъства в съотносими количества, а при не малка част от тях количествата български плодове и зеленчуци надвишават количествата от внос. Съотношението между продажбите на български оранжерийни домати и домати от внос показва превес на българските домати, като 69% от предлаганите количества са българските домати.

През м. юли на пазара преобладават количества български краставици и продажбите при тях съставляват 91% от общото количество продажби на краставици. През месеца на пазара има предлагане на български корнишони и краставици от открити площи.

Най-голям превес като относителен дял при продажбите през м. юли има при българските картофи, които съставляват 98% от общото количество продажби. Наблюденията през последните години са, че производството на ябълки в страната е изключително малко и предлаганите количества не могат да задоволят търсенето. По тази причина относителният дял на продажбите на български ябълки през м. юли настоящата година е 47%, но в сравнение с предходните години се наблюдава известен ръст на българската продукция. (фиг. 16)

Фигура 16

Таблица 5

СТОКА	юни'16	юли'16	промяна в %	промяна в лв.	юли'15	промяна в %	промяна в лв.
	цена	цена			цена		
ЯБЪЛКИ	1,27	1,17	-8	-0,10	1,19	-2	-0,02
ЯБЪЛКИ внос	1,23	1,19	-3	-0,04	1,37	-13	-0,18
КАЙСИИ	1,64	1,98	21	0,34	1,81	9	0,17
КАЙСИИ внос	1,69	2,02	20	0,33	1,35	50	0,67
ПРАСКОВИ	1,43	1,30	-9	-0,13	1,11	17	0,19
ПРАСКОВИ внос	1,10	0,92	-16	-0,18	0,86	7	0,06
ДИНИ	0,60	0,50	-17	-0,10	0,40	25	0,10
ДИНИ внос	0,47	0,35	-26	-0,12	0,31	13	0,04
ПЪПЕШИ	1,76	1,25	-29	-0,51	0,92	36	0,33
ПЪПЕШИ внос	1,57	1,10	-30	-0,47	0,80	38	0,30
БАНАНИ	2,35	2,34	0	-0,01	2,27	3	0,07
ЛИМОНИ	3,35	3,91	17	0,56	3,33	17	0,58
КАРТОФИ пресни	0,77	0,66	-14	-0,11	0,54	22	0,12
КАРТОФИ внос	0,68	0,49	-28	-0,19	0,59	-17	-0,10
ЛУК зрял	0,74	0,73	-1	-0,01	0,71	3	0,02
ЧЕСЪН зрял	4,19	4,13	-1	-0,06	3,64	13	0,49
ДОМАТИ оранжерийни	1,53	1,38	-10	-0,15	0,88	57	0,50
ДОМАТИ полски	1,79	1,71	-4	-0,08	0,92	86	0,79
ДОМАТИ внос	1,16	1,29	11	0,13	0,78	65	0,51
КРАСТАВИЦИ оранжерийни	1,13	1,42	26	0,29	0,86	65	0,56
КРАСТАВИЦИ полски	1,50	1,60	7	0,10	0,77	108	0,83
КРАСТАВИЦИ внос	1,02	0,88	-14	-0,14	0,83	6	0,05
ПЕПЕР зелен	1,55	1,21	-22	-0,34	1,31	-8	-0,10
ПЕПЕР червен внос	1,65	1,71	4	0,06	1,82	-6	-0,11
ЗЕЛЕ	0,57	0,60	5	0,03	0,33	82	0,27
ЗЕЛЕ внос	0,53	0,44	-17	-0,09	0,41	7	0,03
ТИКВИЧКИ	0,74	0,82	11	0,08	0,53	55	0,29
МОРКОВИ	0,77	0,69	-10	-0,08	0,90	-23	-0,21

При цените на едро на плодовете и зеленчуците през м. юли спрямо м. юни се наблюдават разнопосочни тенденции, като измененията на стойностите са в сравнително широк диапазон. (табл. 5 и фиг.17)

Цените на плодовете, които са в активен период на производство и предлагане бележат спад на месечна база.

Лошите климатични условия през пролетта доведоха до слаба реколта от кайсии, в резултат на което през м. юли се наблюдава поскъпване на месечна база от 21% на българските кайсии. Въпреки слабата реколта количествата предлагани на пазара български кайсии надвишават като относителен дял продажбите на кайсии от внос, които също поскъпват на месечна база с 20%. (фиг. 33)

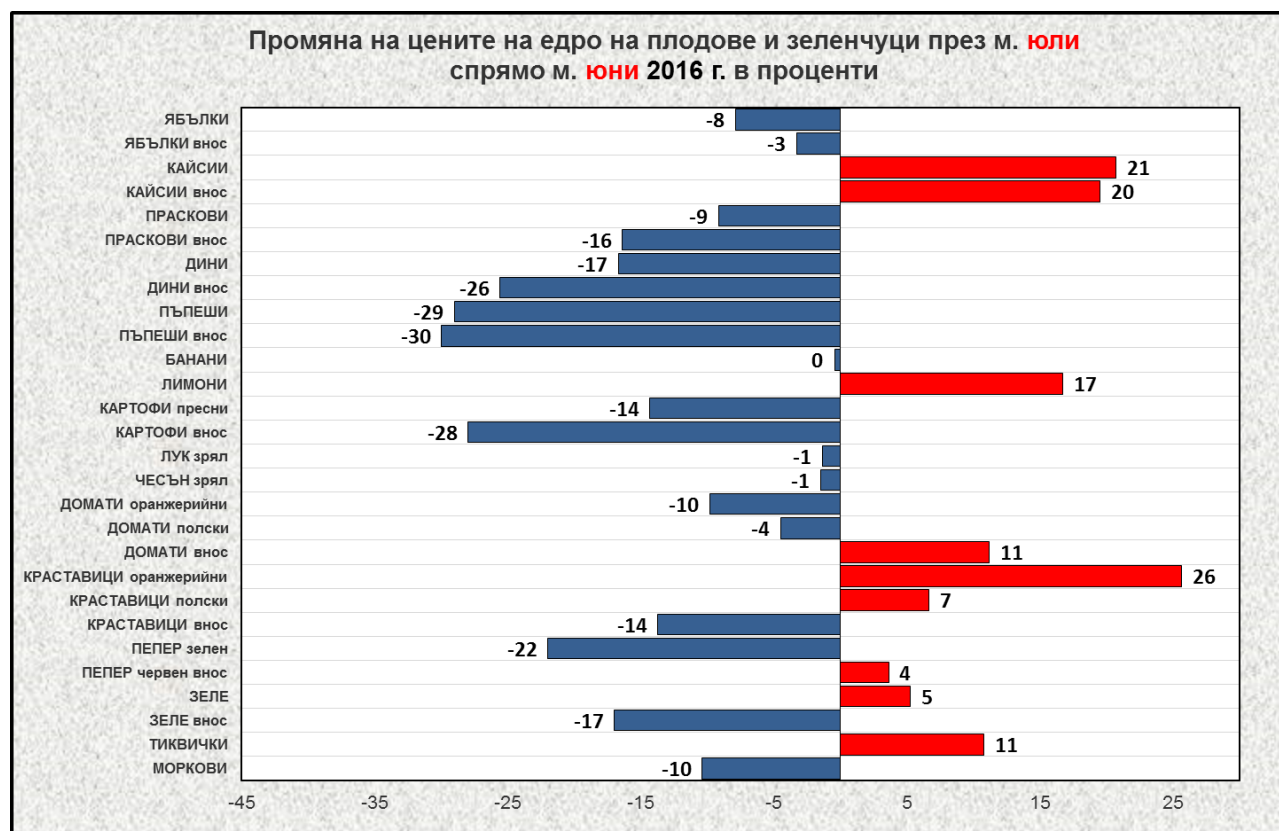
Значително поевтиняване на месечна база има при прасковите, дините и пъпешите, като спадът на цените при тях спрямо предходния месец е в диапазона 15 – 30%. Леко намаление на цените се наблюдава и при ябълките. (фиг. 33, 34, 35)

Поскъпване със 17% е отчетено при лимоните. Наблюденията от предходните години показват, че през летните месеци цените им рязко се покачват. (фиг. 37)

Месечните колебания на цените на зеленчуците през м. юли, спрямо предходния месец до известна степен повтарят характерните за тези стоки сезонни тенденции на спад на стойностите.

Нетипично за месеца е наблюдаваното поскъпване спрямо предходния месец при българските краставици, което при оранжерийните краставици е 26%, а при полските съответно 7%.

Поевтиняване на месечна база в диапазон от 10-30% има при пресните български картофи, оранжерийните и полските домати, зеления пипер и морковите. Слабо увеличение на цената има при тиквичките, зелето и червения пипер от внос. (фиг.29,30,31,32)

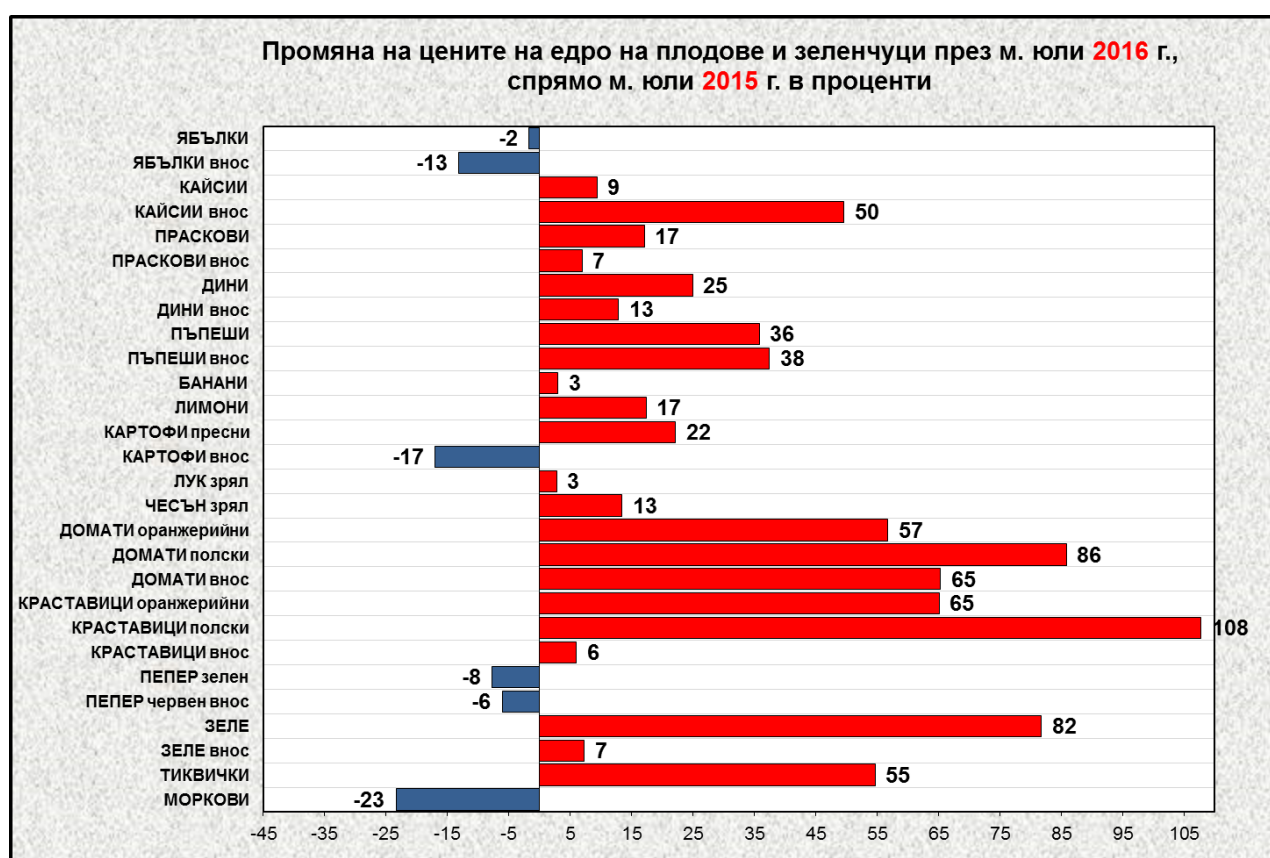
Фигура 17

В сравнение със същия месец на миналата година цените на повечето плодове и зеленчуци са по-високи. (табл.6 и фиг.19)

Поскъпване на годишна база в диапазона 10 – 30% има при кайсиите, прасковите, дините, пъпешите, бананите и лимоните. Лек спад спрямо предходната година има при ябълките.

При цените на зеленчуците също се наблюдава възходящ тренд на годишна база. Значителен ръст от 100% има при полските краставици, а оранжерийните български краставици поскъпват с 65%. Цените на доматиите през тази година са с 65% по-високи, спрямо същия месец на предходната година.

Малко по-ниски цени през това лято са отчетени при пипера.

Фигура 18

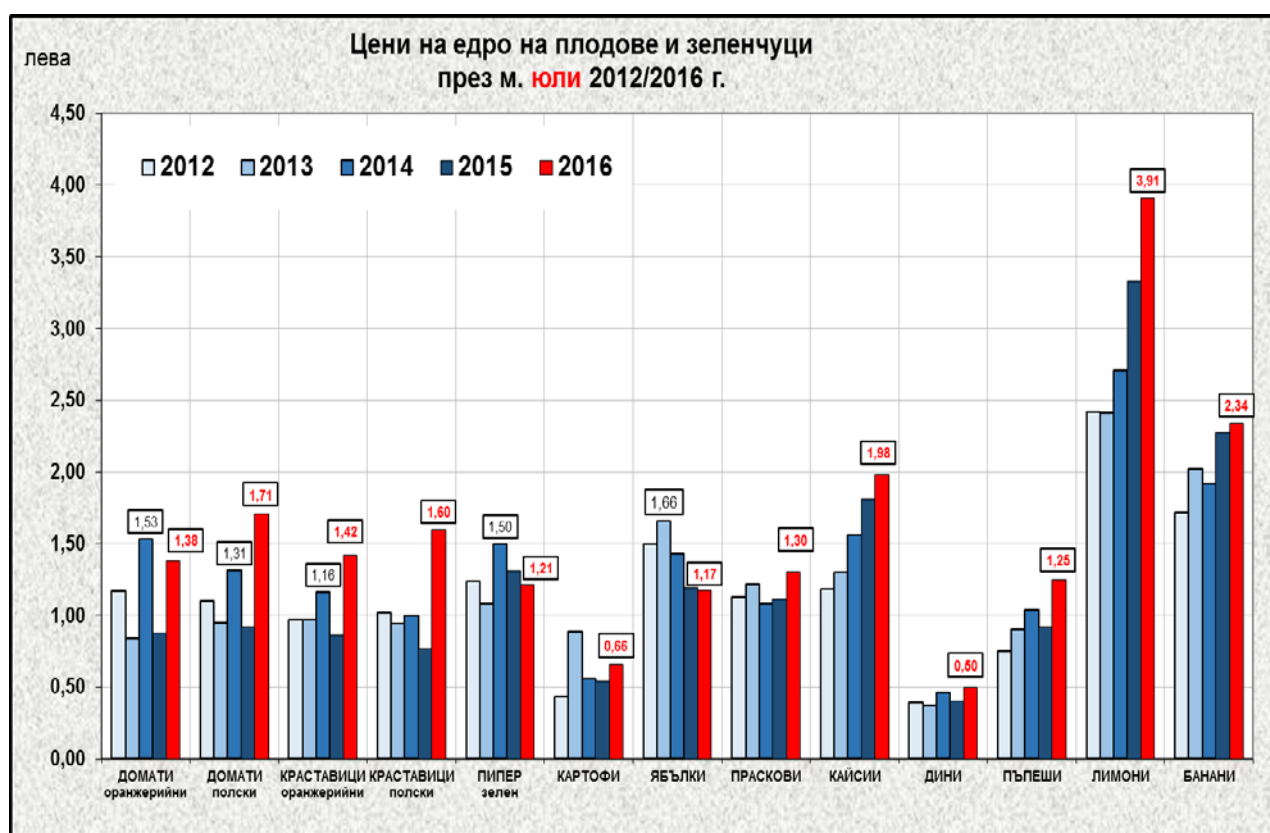
Анализът на движението на цените на едро на плодовете и зеленчуците през м. юли 2016 г. в сравнение със същия месец на петгодишния период (2012 – 2016 г.) показва следните тенденции: (табл. 6 и фиг. 19)

- Плодовете и зеленчуците имат изцяло сезонен характер, а цените им силно се влияят от конкретните климатични и метеорологични условия. По тази причина цените на тези стоки са силно чувствителни и варират в сравнително големи диапазони за кратки периоди.

- По същата причина относителният дял на количествата българска продукция през м. юли на последните пет години е функция и от конкретните метеорологични условия.

Таблица 6

юли	ДОМАТИ оранжерийни	ДОМАТИ полски	КРАСТАВИЦИ оранжерийни	КРАСТАВИЦИ полски	ПИПЕР зелен	КАРТОФИ	ЯБЪЛКИ	ПРАСКОВИ	КАЙСИИ	ДИНИ	ПЪПЕШИ	ЛИМОНИ	БАНАНИ
година													
2012	1,17	1,10	0,97	1,02	1,24	0,43	1,50	1,13	1,18	0,39	0,75	2,42	1,72
2013	0,84	0,95	0,97	0,94	1,08	0,89	1,66	1,22	1,30	0,37	0,90	2,41	2,02
2014	1,53	1,31	1,16	1,00	1,50	0,56	1,43	1,08	1,56	0,46	1,04	2,71	1,92
2015	0,88	0,92	0,86	0,77	1,31	0,54	1,19	1,11	1,81	0,40	0,92	3,33	2,27
2016	1,38	1,71	1,42	1,60	1,21	0,66	1,17	1,30	1,98	0,50	1,25	3,91	2,34

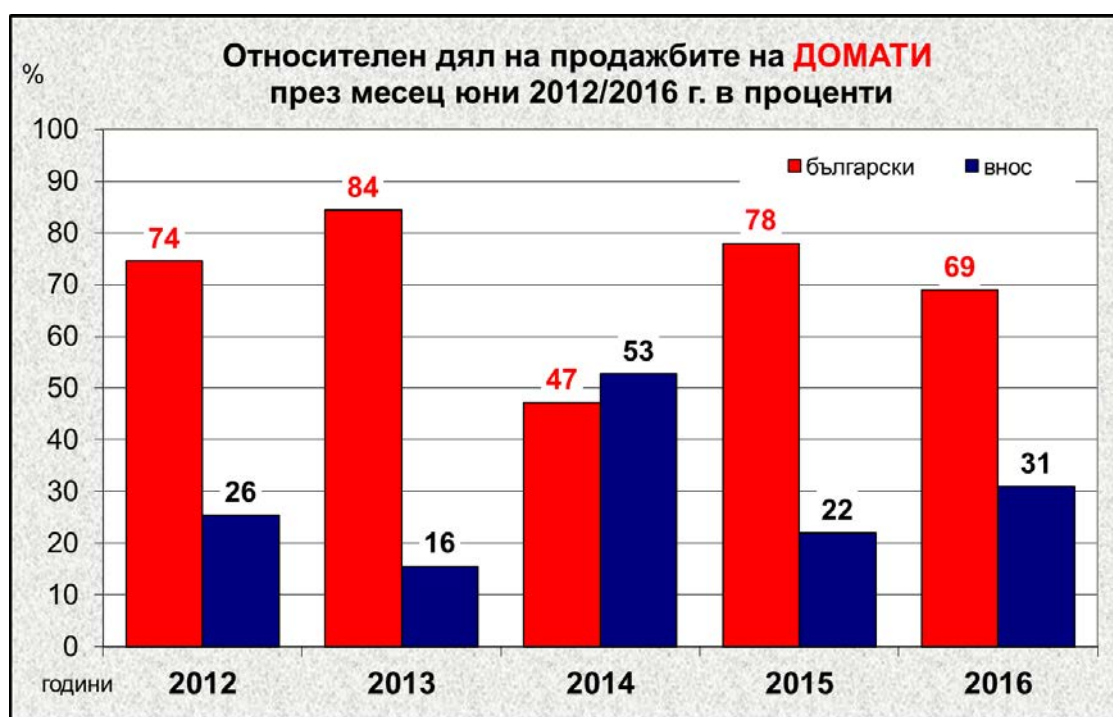
Фигура 19

Таблица 7

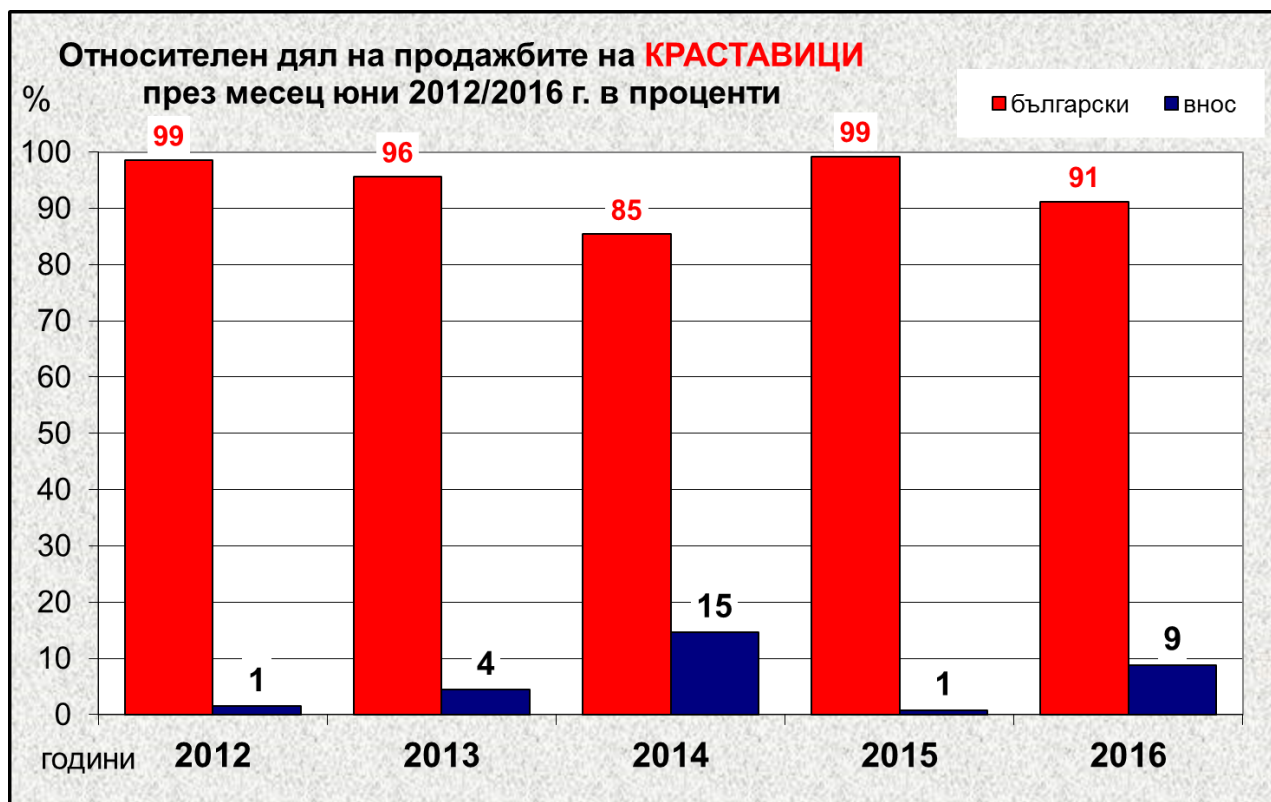
стока	произход	2012	2013	2014	2015	2016
домати	бг.	74	84	47	78	69
	внос	26	16	53	22	31
краставици	бг	99	96	85	99	91
	внос	1	4	15	1	9
картофи	бг	98	85	77	89	98
	внос	2	15	23	11	2
ябълки	бг	27	29	32	46	47
	внос	73	71	68	54	53
кайсии	бг	40	70	85	74	67
	внос	60	30	15	26	33
праскови	бг	20	51	48	43	48
	внос	80	49	52	57	52
дини	бг	16	40	27	52	40
	внос	84	60	73	48	60

- Цените на българските полски домати и на домати от внос през м. юли 2016 г. са най-високи спрямо същия месец на 2015 г., При цените на българските оранжерийни домати също са отчетени значително по-високи цени спрямо миналата година, но остават на по-ниско ниво спрямо 2013 г.

Продажбите на български оранжерийни домати на стоковите тържища през месец юли през петгодишния период надвишават количествата от внос и съставляват средно 60 – 70% от общите продажби. По-малко продажби на български домати е регистрирано през м. юли 2014 г. (фиг. 20 и табл. 7)

Фигура 20

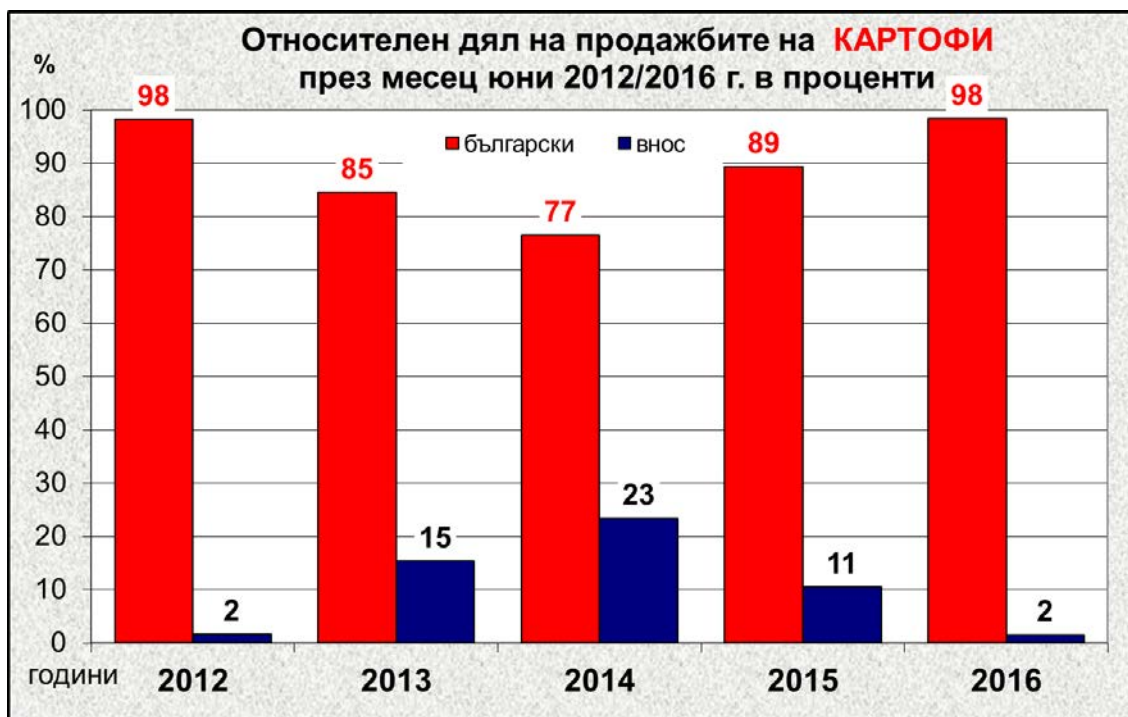
Фигура 21

- Цените на българските оранжерийни краставици през м. юли на настоящата година остават над нивата от същия месец на предходните четири години.

Наблюденията на пазара през последните пет години показва, че производството и продажбите на български оранжерийни краставици надвишават количествата на краставиците от внос. Най-голям относителен дял на българските краставици е имало през юни 2012 г. и 2015 г.(99%). Въпреки, че и през тази година българските краставици са повече от вносните, в сравнение с предходния период, относителният дял през тази година е по-малък от предходните години и е по-висок единствено от 2014 г. (фиг.21)

- Цената на картофите през тази година се доближава до нивото от предходните две години, малко е по-висока спрямо 2012 г. и е по-ниска спрямо същия месец на 2013 г., когато е регистрирана най-високата цена за периода .

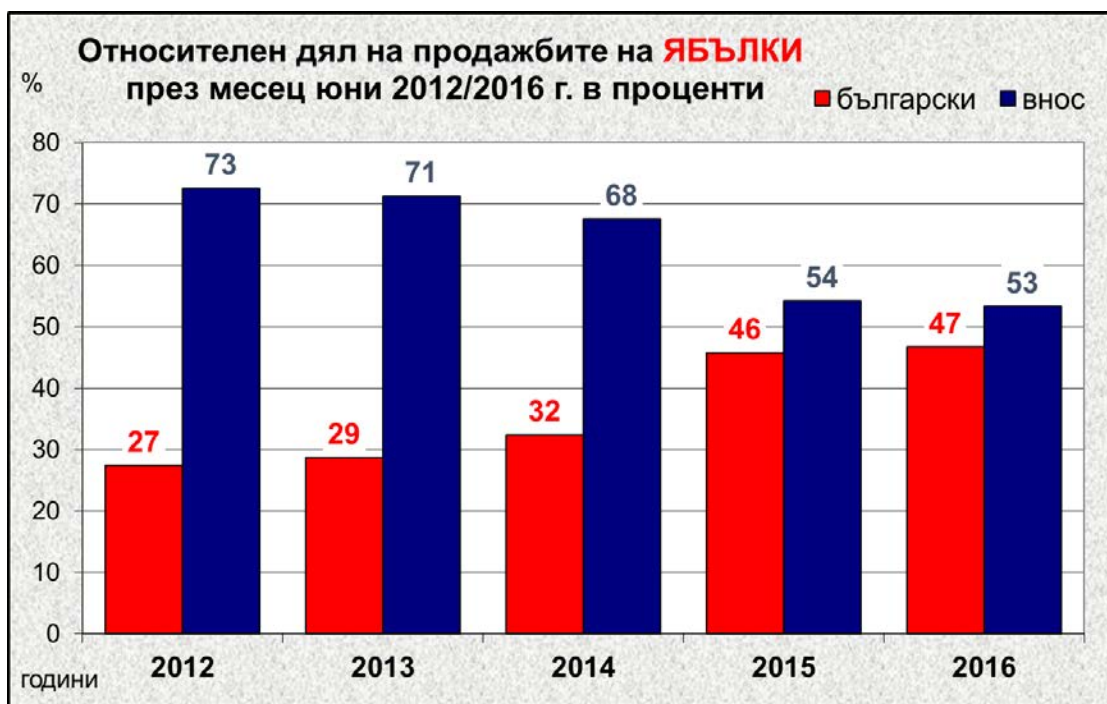
- През м. юли в периода 2012 – 2016 г. продажбите на български картофи надвишават продажбите на картофите от внос и съставляват около 70 – 80% от общите продажби, осъществени на стоковите тържища. Най-нисък относителен дял имат продажбите на български картофи през миналата година. (фиг. 22)

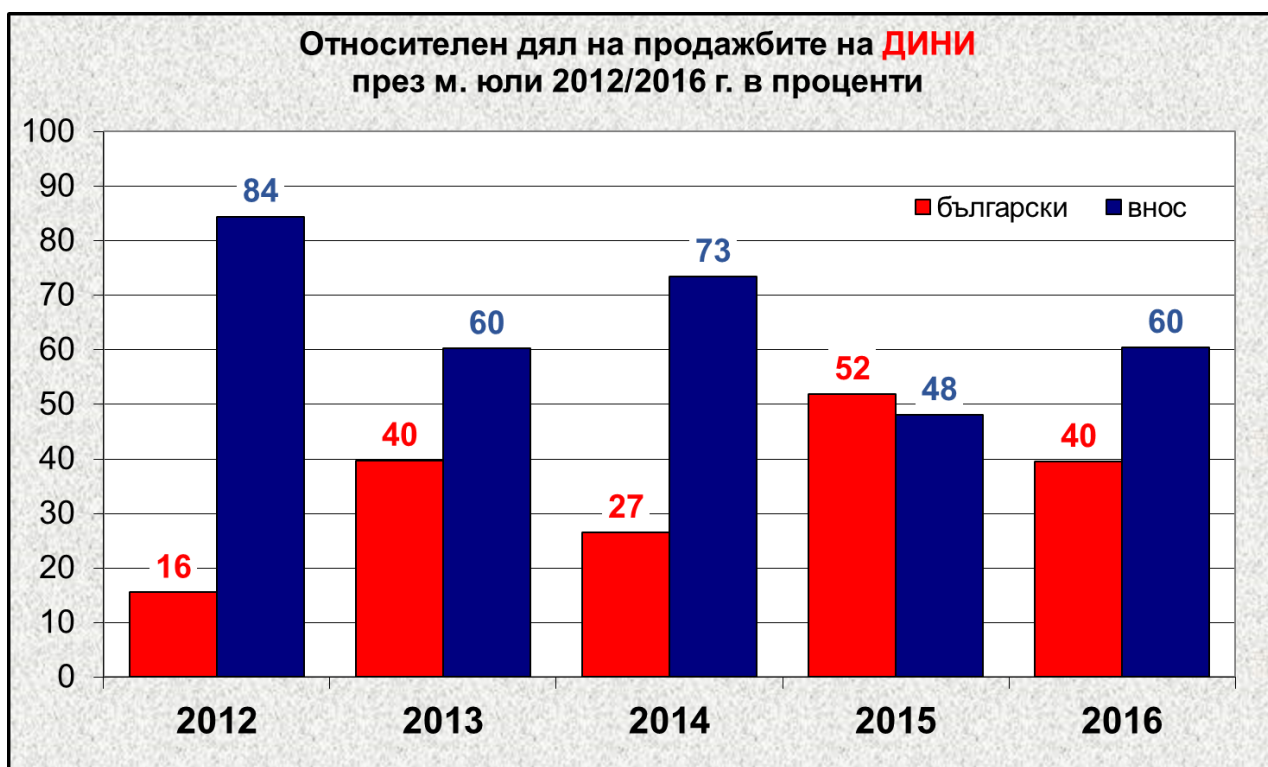
Фигура 22

- Цената на бананите през м. юли тази година е малко по-висока от предходните години, но отклонението е незначително.

- Въпреки крайно недостатъчните количества ябълки, които се предлагат на нашия пазар, цените им през годините остават стабилни и през тази година са малко под нивото от същия месец на предходните години. Относителният дял на българските ябълки през тази година остава по-нисък от този на вносните, но е по-голям в сравнение с предходните години. (фиг. 23)

Фигура 23

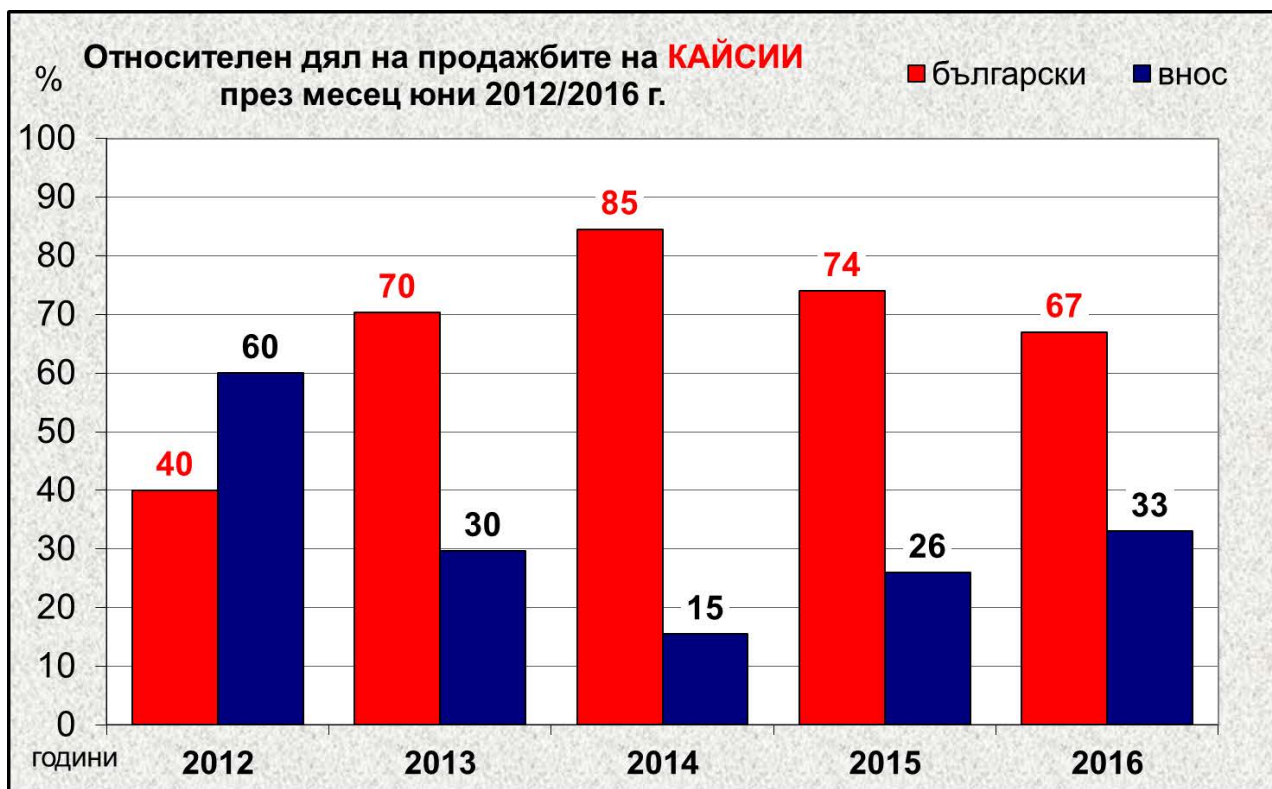

Фигура 24

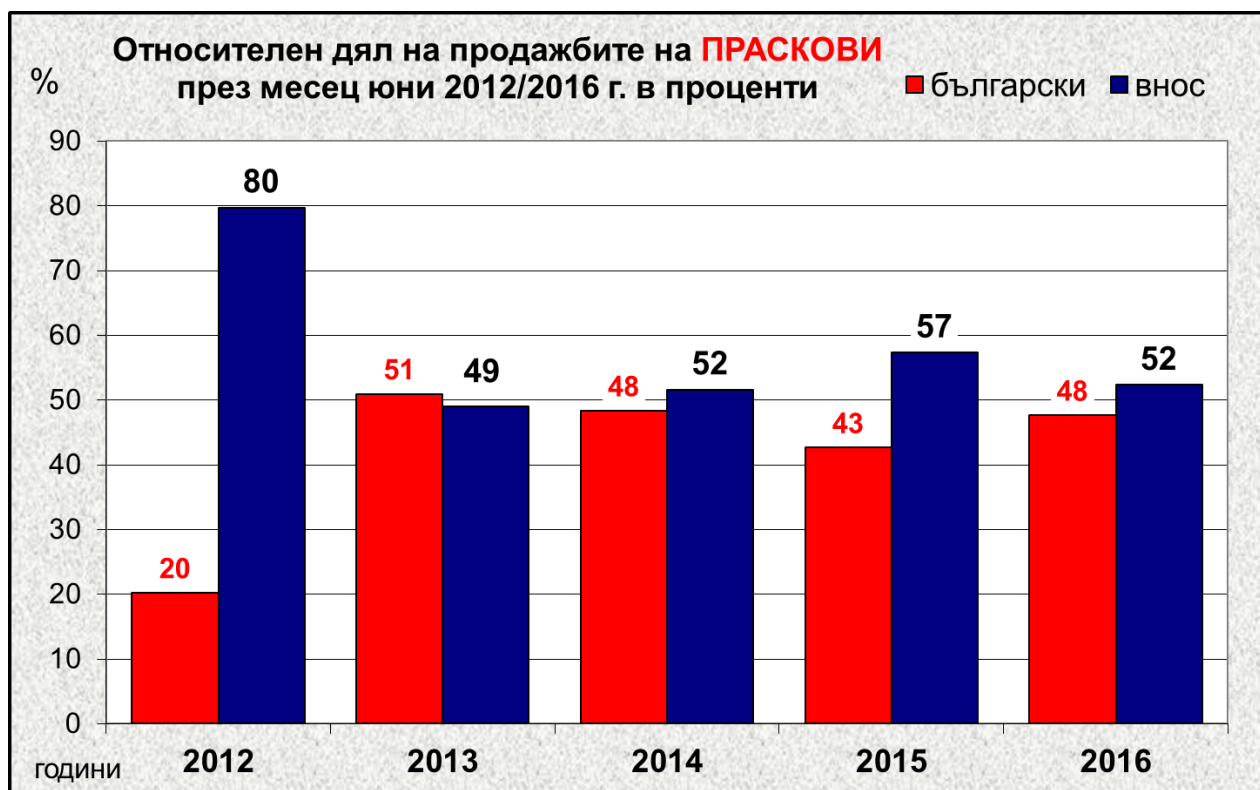
- През юни тази година цената на дините е на малко по-високо ниво в сравнение със същия месец на предходните. С изключение на 2015 г. , през м. юли на останалите години количествата български дини са с по-малък относителен дял от общите продажби. Наблюденията показват, че реколта от дини в нашата страна е най-голяма през м. август.(фиг. 24)

- През м. юли тази година цените на кайсиите са по-високи спрямо същия месец на предходните години. Наблюденията показват, че при цените на кайсиите през последните години има траен възходящ тренд. Най-висок относителен дял от продажбите на български кайсии е имало през м. юли на 2014 г. И през настоящата година количествата български кайсии надвишават продажбите на кайсии от внос и съставляват 67% от общия обем продажби. (фиг. 25)

- И цените на прасковите през тази година са на по-високи нива спрямо предходните години, но се доближават до ценните от 2013 г. През .м. юли на пазара преобладават прасковите от внос.(фиг. 26)

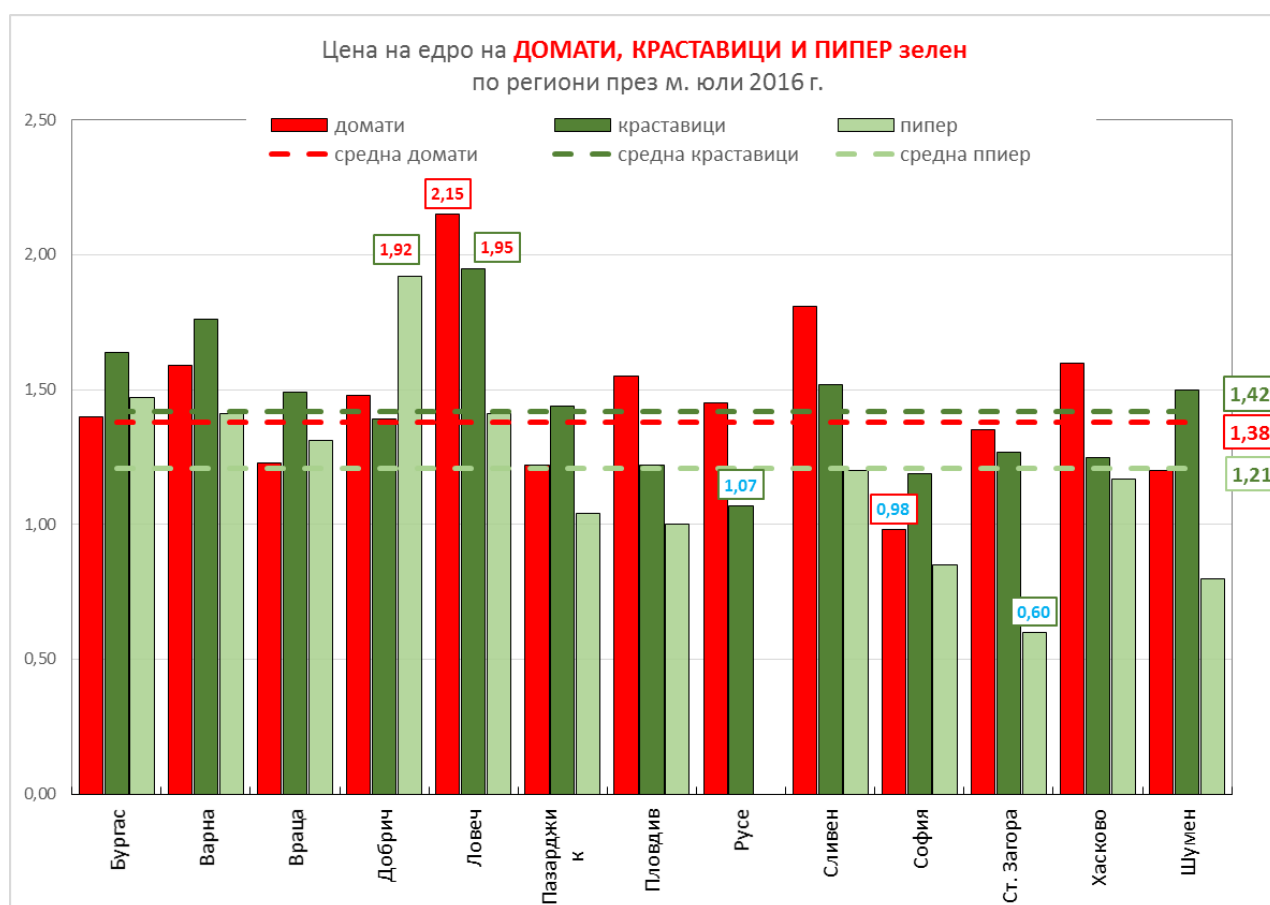

Фигура 25

Фигура 26

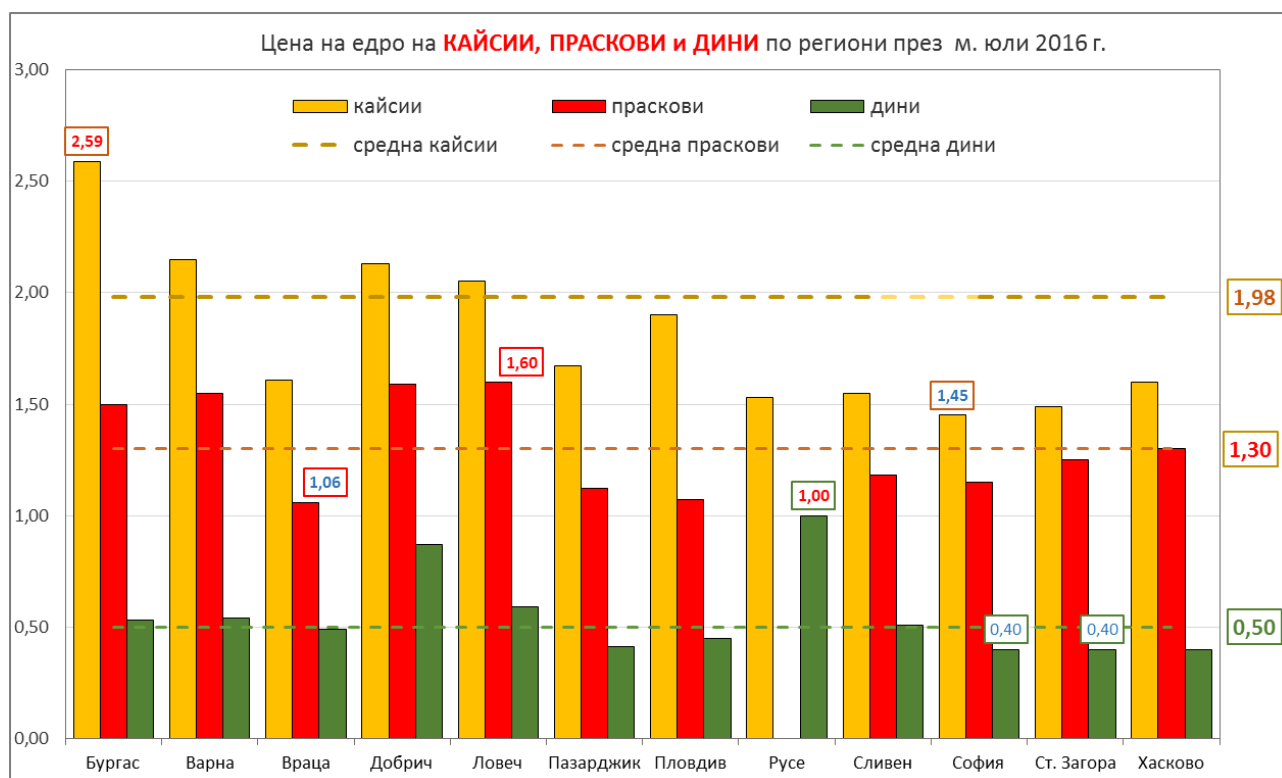
Анализът на цените на едро на домати и краставици по региони показва, че отклоненията на цените в различните региони от средната за страната цена са значителни и достигат до 60 - 80%. При средна цена за страната през м. юли на домати 1,38 лв./кг, средната цена на домати на тържищата в област Ловеч е 2,15 лв./кг, а в област София 0,98 лв./кг. Най-висока цена на едро на краставиците през юли е отчетена в област Ловеч – 1,95 лв./кг, а най-ниска в област Русе – 1,07 лв./кг при средна за страната цена 1,42 лв./кг. Средната за месеца цена на зеления пипер е 1.21 лв./кг. Най-скъпо се е търгуval пиперът в Добрич – 1.92 лв./кг, а най-ниска цена на зеления пипер е регистрирана в Стара Загора -0.60 лв./кг (фиг. 27)

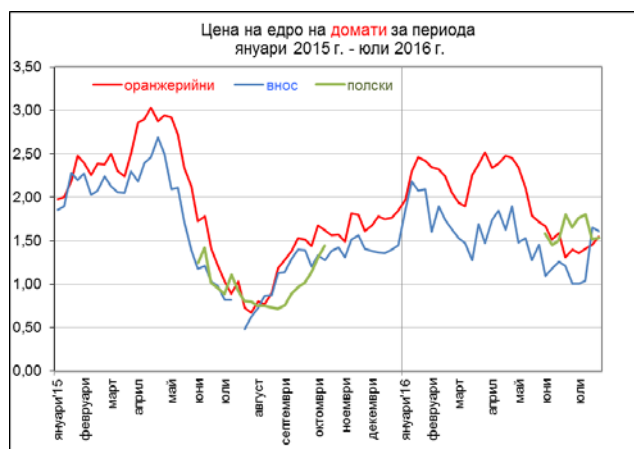
Фигура 27

Най-скъпо са се търгували през юли кайсиите на тържищата в област Бургас – 2.59 лв./кг, а най-евтини те са били в Софийска област – 1.45 лв./кг. (фиг. 27) При средна цена за страната на прасковите 1.30 лв./кг най-висока цена е регистриран в област Ловеч – 1.60 лв./кг, а най-ниска съответно във Враца - 1.06 лв./кг. (фиг. 28) Най-висока цена на дините през м. юли 1.00 лв./кг е регистрирана в област Русе, а

най-ниската такава е отчетена в областите София, Стара Загора и Хасково – 0.40 лв./кг. Средната цена на дините за месеца е 0.50 лв./кг. (фиг.28)

Фигура 28

Фигура 29

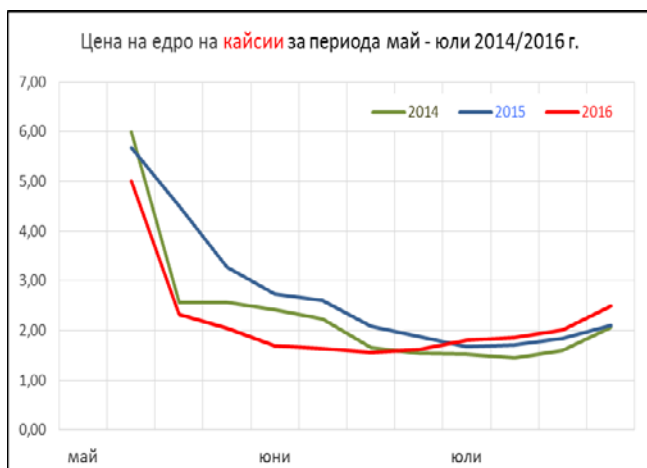
Фигура 30

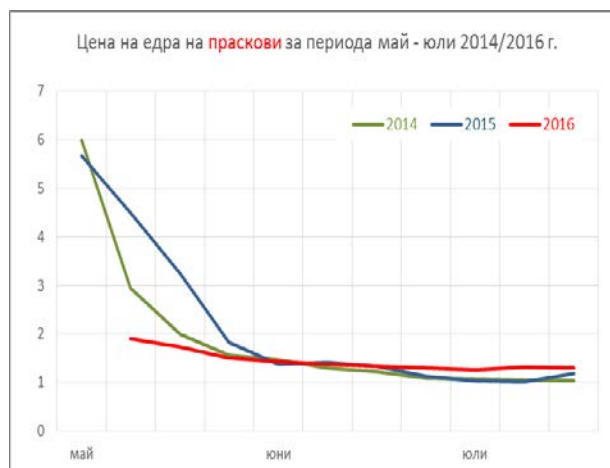
Фигура 31

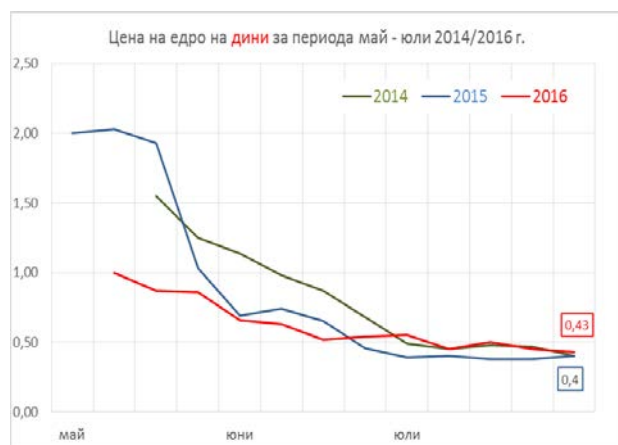
Фигура 32

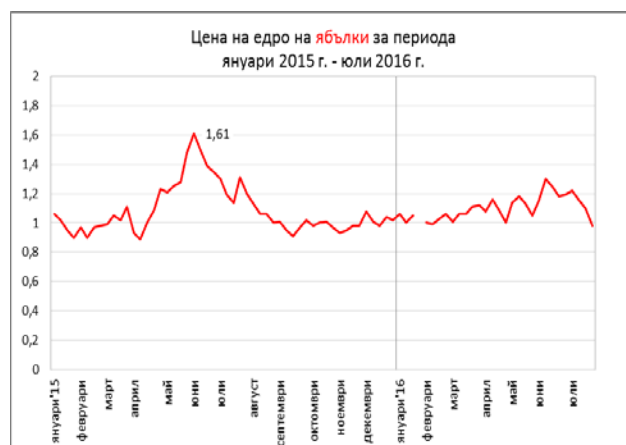
Фигура 33

Фигура 34

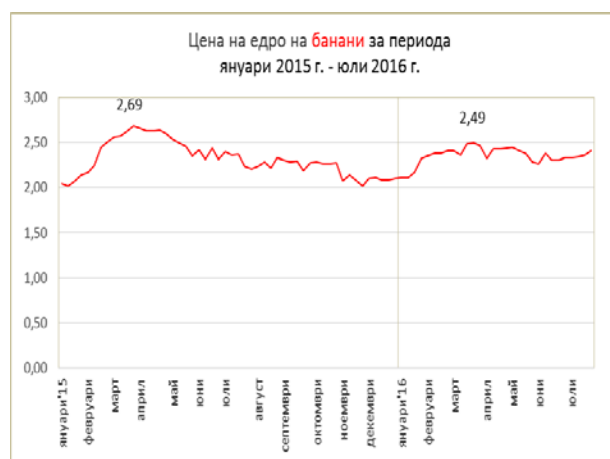
Фигура 35

Фигура 36

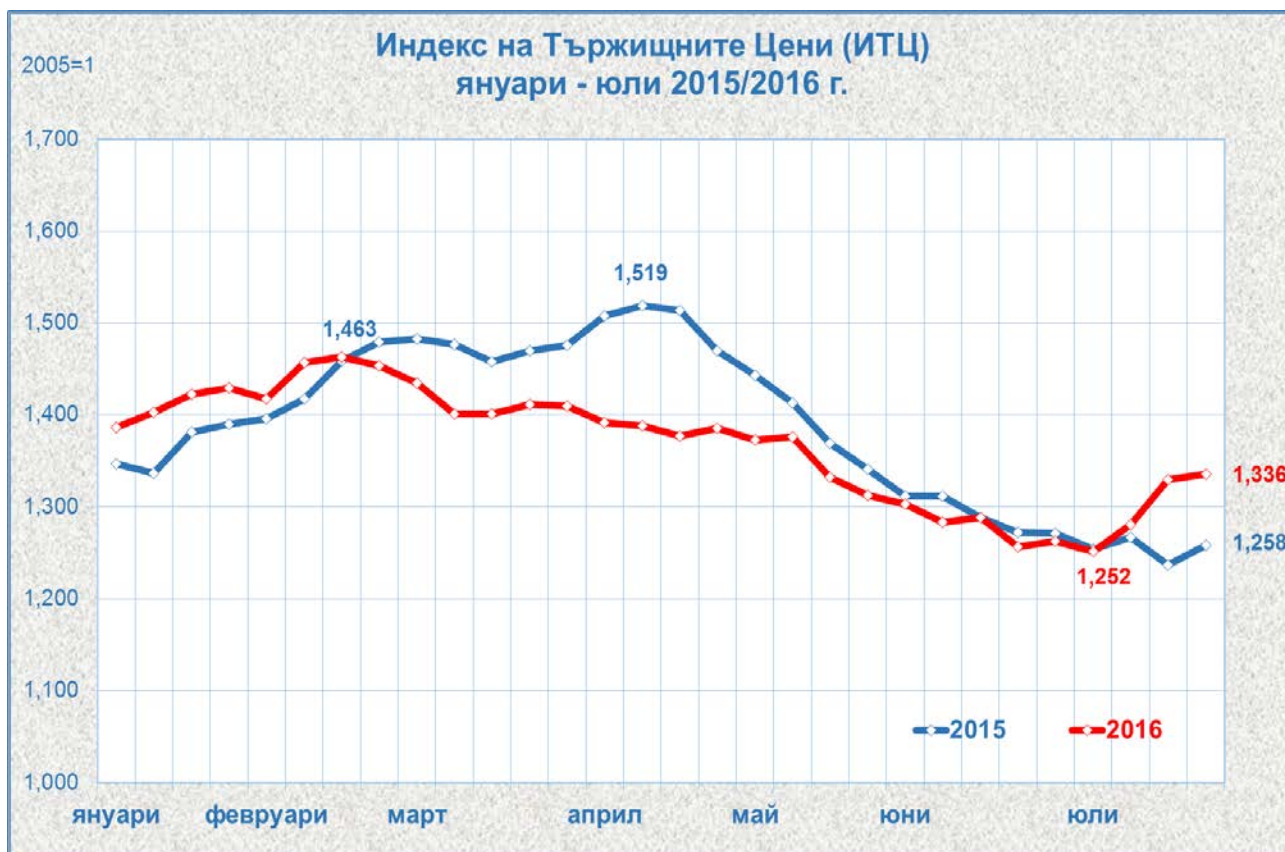
Фигура 37

Фигура 38

3. Движение на Индекса на Тържищните Цени (ИТЦ)

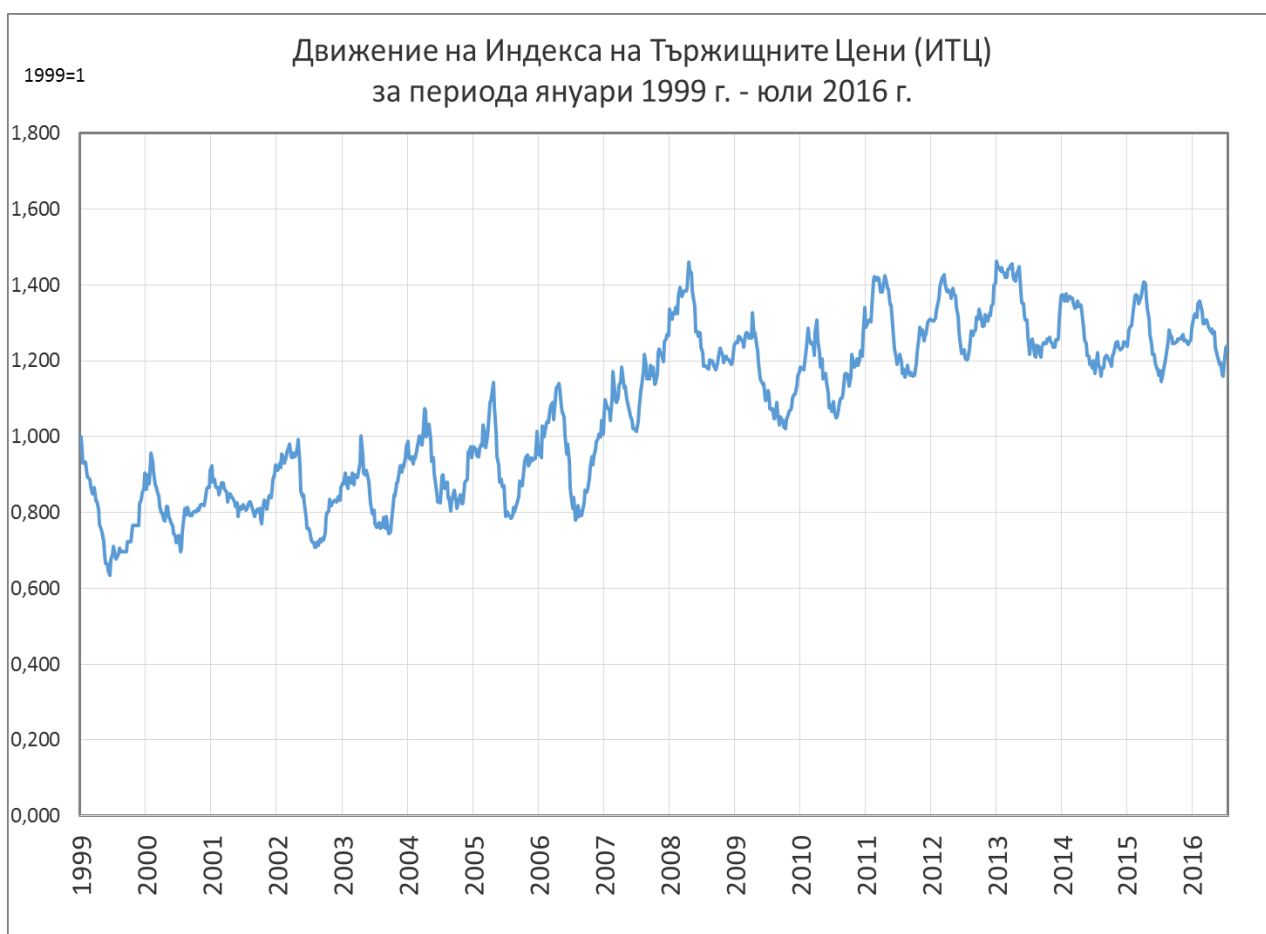
От началото на м. май се наблюдава трайно понижение на стойностите на Индекса на Тържищните Цени. В средата на м. юни има кратък и слабо изразен възходящ тренд, резултат от повишението през този период на цените на някои плодове и зеленчуци. През следващите седмици кривата придобива устойчив низходящ характер. От началото на м. юли се наблюдава обръщане на тренда и стойностите на индекса започват да се покачват. В края на юли индексът стъпва на ниво от 1,336 пункта. Повишението на стойностите спрямо началото на месеца е 6.7%. (фиг. 39)

Фигура 39

Като цяло движението на индекса през 2016 г. повтаря тенденцията от същия период на миналата година. През пролетта на 2016 г. кривата на индекса се движи под нивото от 2015 г., в началото на юли индексът стъпва на нивото от предходната година.

През м. юли тази година кривата на индекса има възходящ тренд за разлика от същия месец на 2015 г., а кривата се стабилизира на по-високо ниво. Повишението на ИТЦ на годишна база е 6.2%. (фиг. 39 и 40)

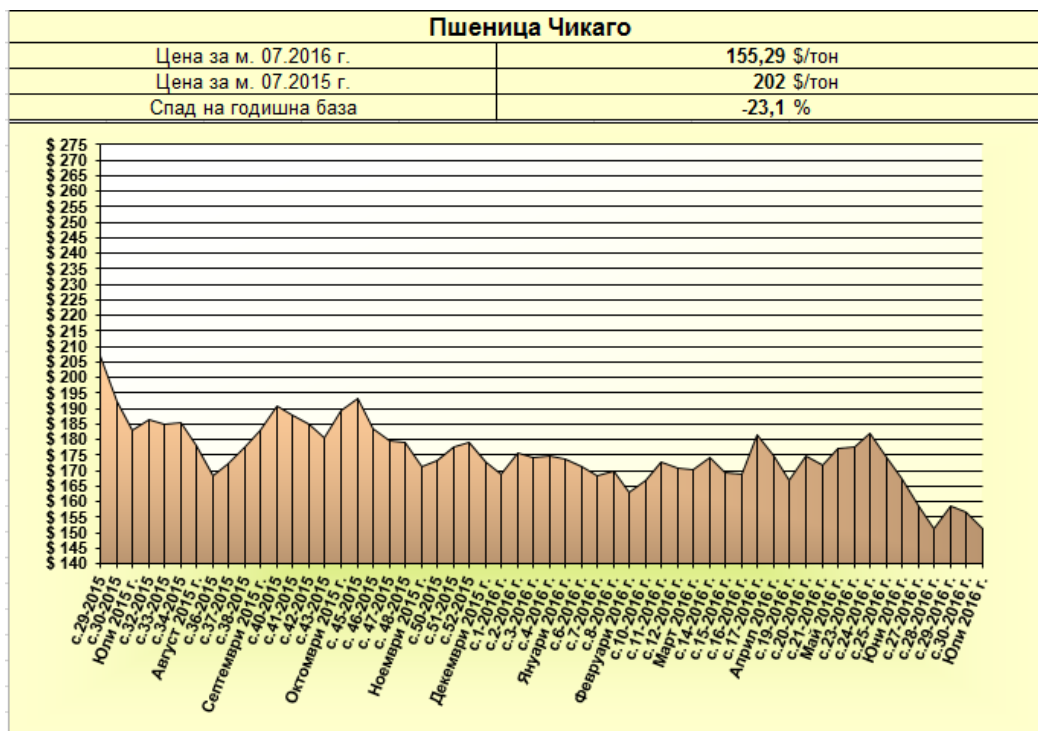

Фигура 40

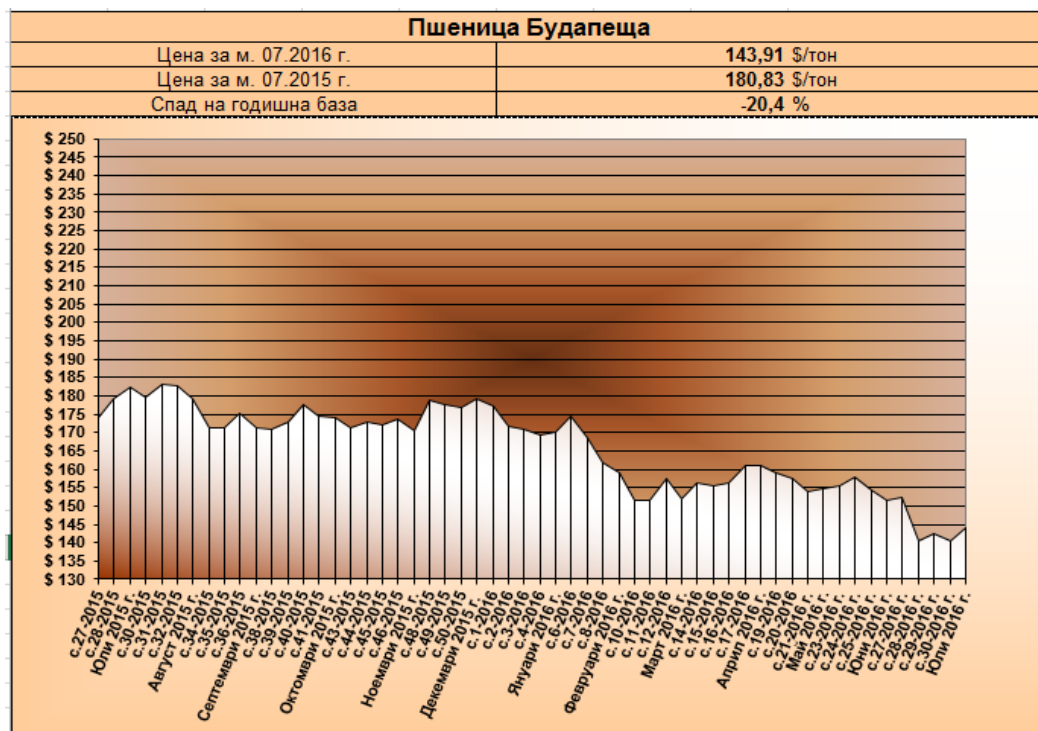
4. Международни цени

През м. юли 2016 г. се наблюдава спад на годишна база на пшеницата на стоковите борси в Чикаго и Будапеща с около 20% (фиг.41 и 42)

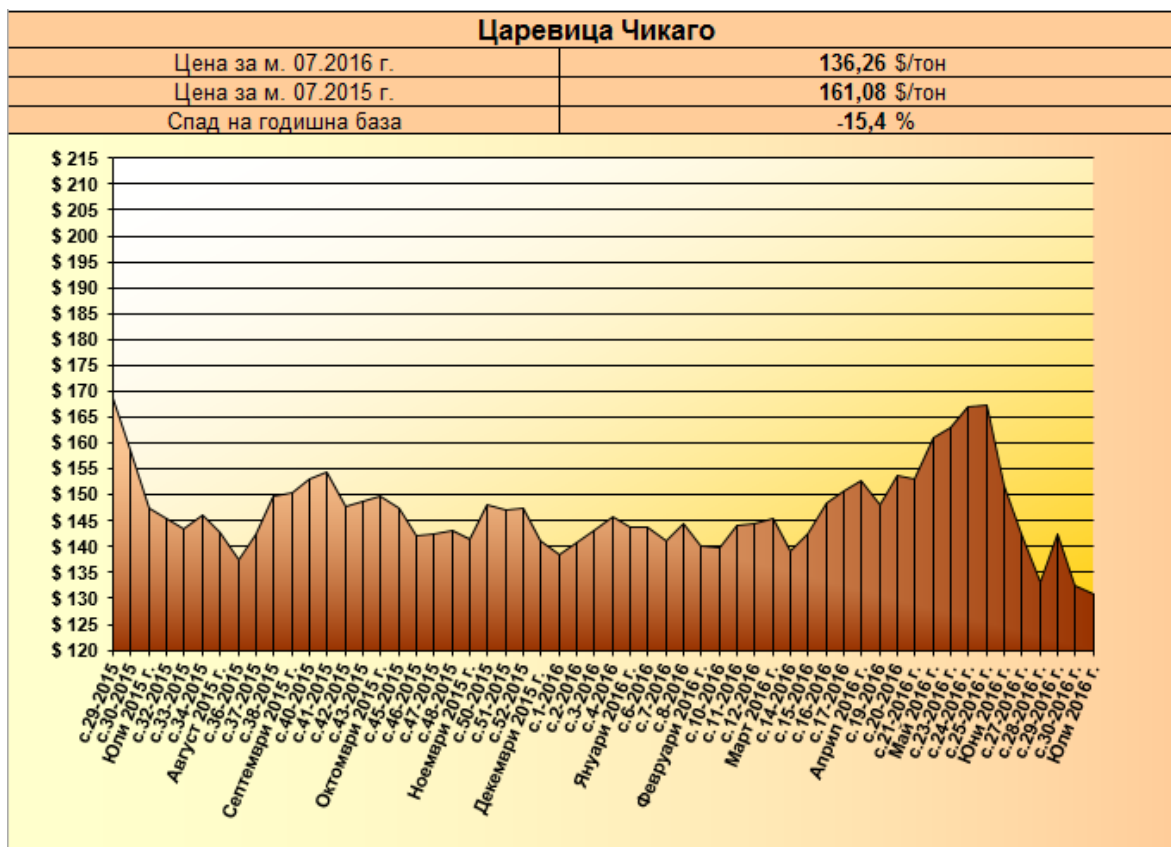
Цената на царевичата в Чикаго също бележи спад на годишна база от 15,4%.
Леко понижени на стойностите има и на цената на царевичата в Будапеща – 5%.
(фиг. 43 и 44)

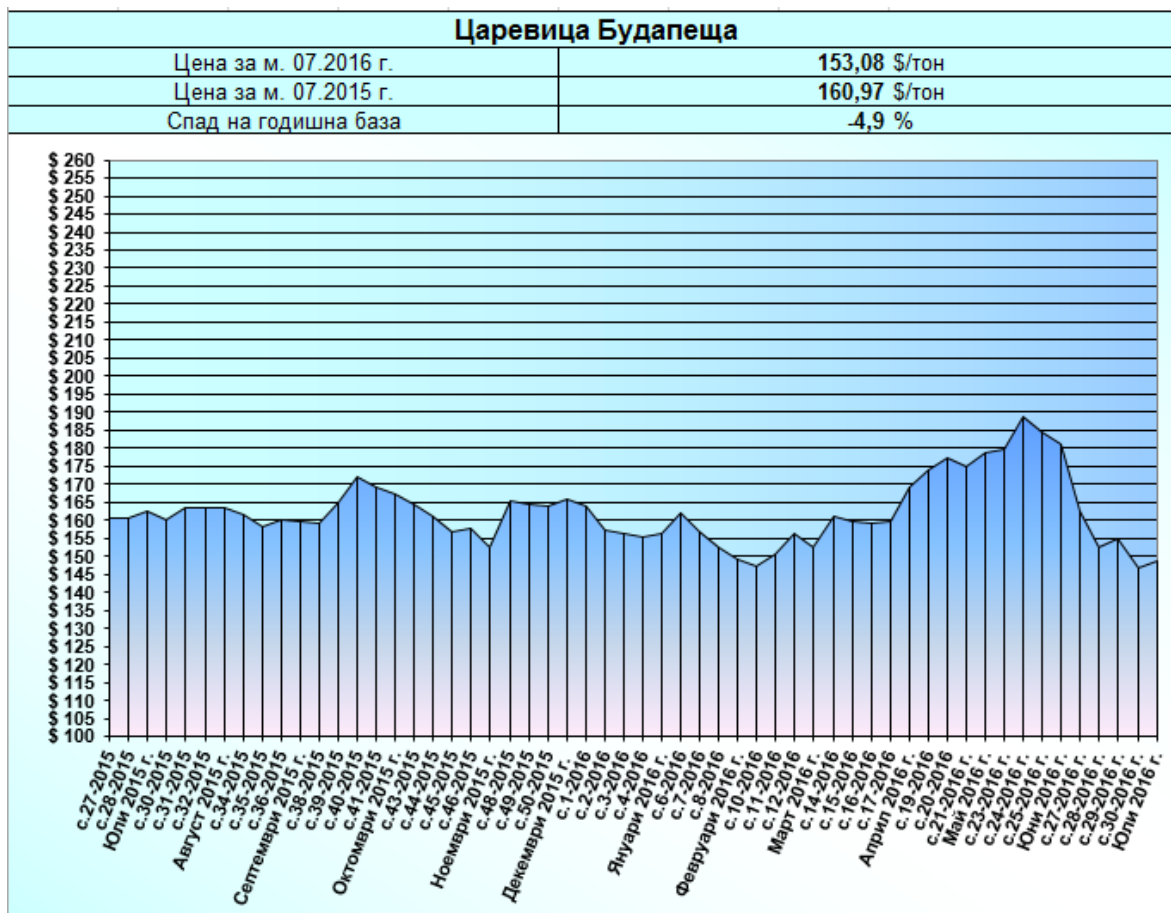
Фигура 41

Фигура 42

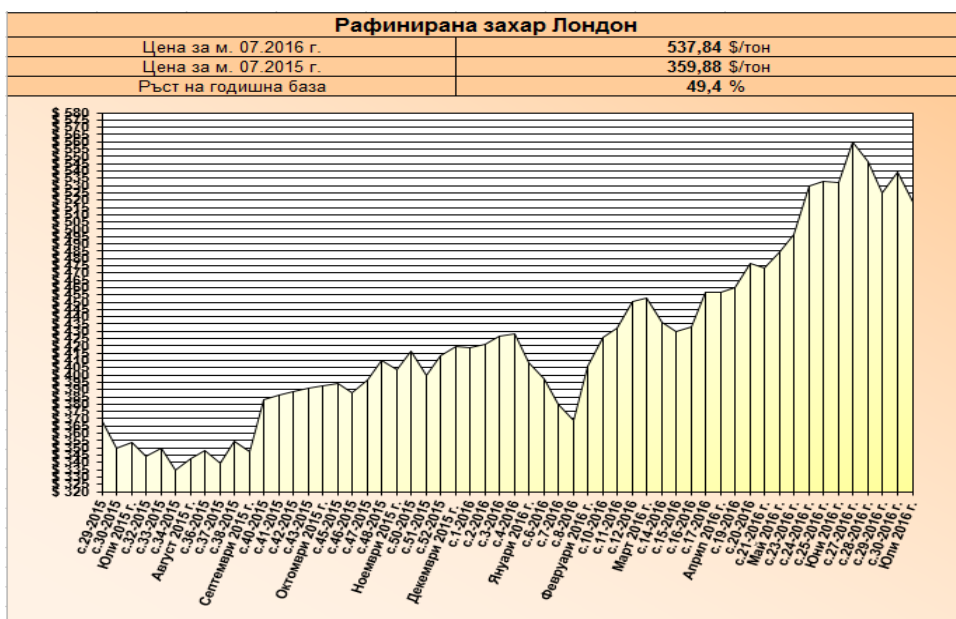

Фигура 43

Фигура 44

През последните седмици цената на захарта на международния пазар се стабилизира, като се наблюдава лек спад от около 4%. В периода 19 февруари – 24 март е отчетен значителен ръст на цената на Лондонската стокова борса, когато захарта поскъпва с 26%. След известен спад през втората половина на м. март, през м. април и май кривата отново тръгва нагоре. Поскъпването на захарта на годишна база на международния пазар е близо 50%. (фиг. 45) Въпреки наблюдаваният устойчив ръст на цената на захарта на международния пазар през последните месеци, тя остава много под пиковите стойности от лятото на 2011 г., когато цената достигна исторически за последните 20 години стойности от 850 долара/тон. (фиг. 46)

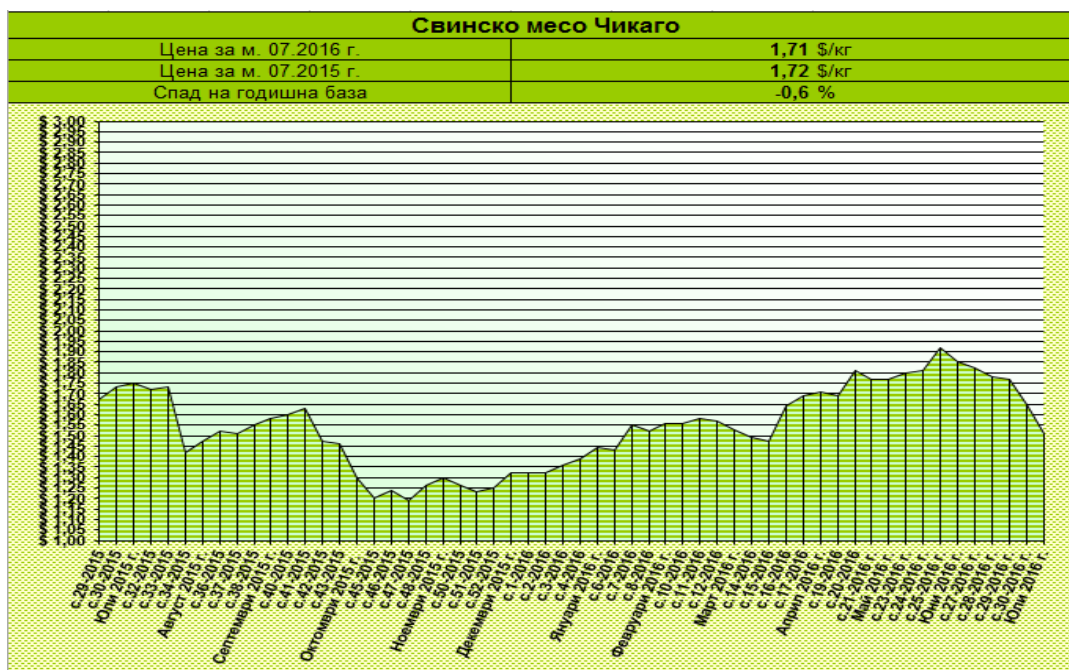

Фигура 45

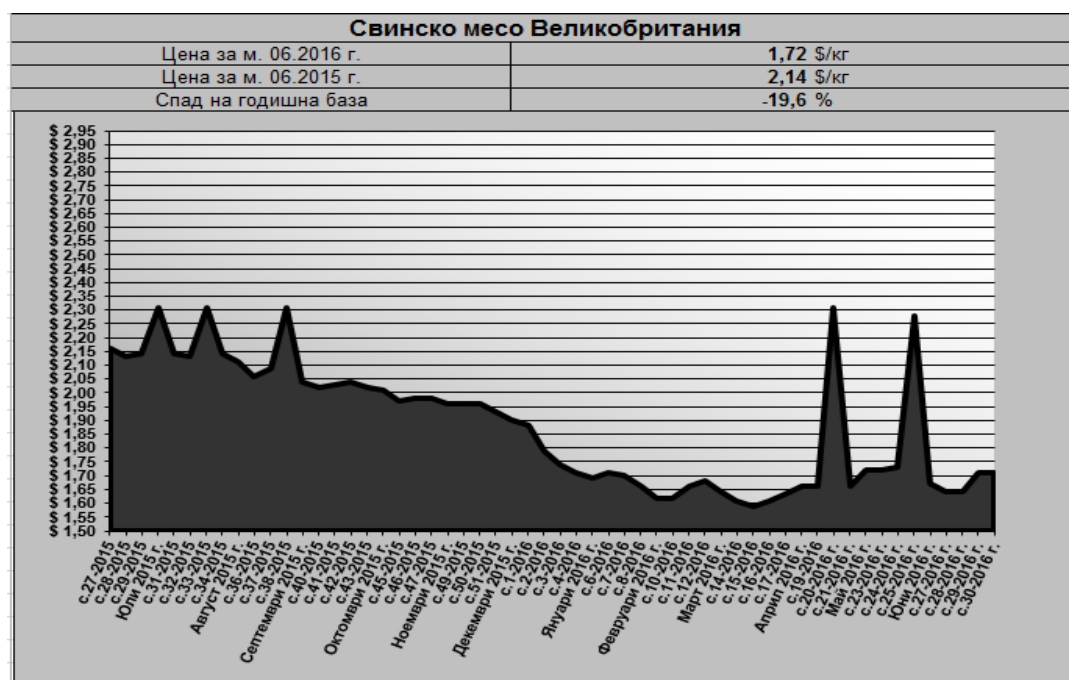

Фигура 46

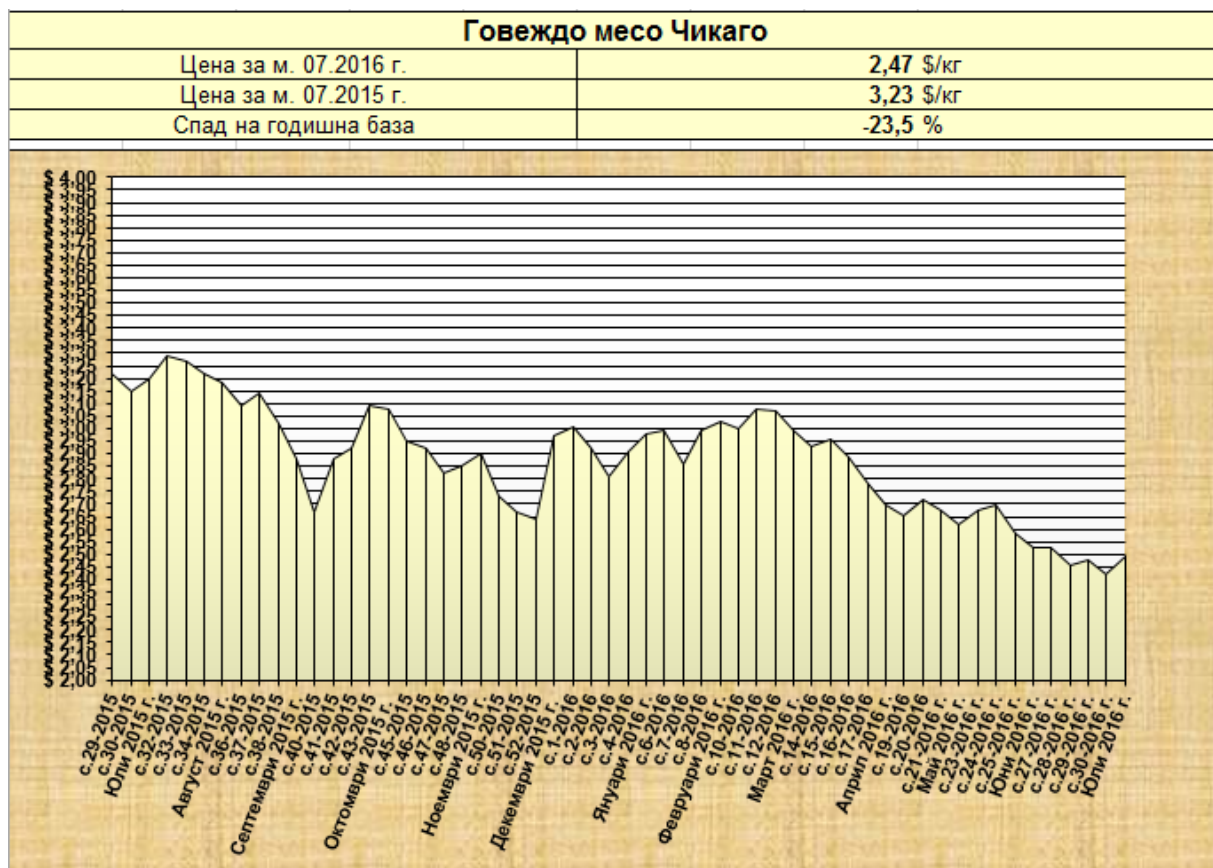
След няколко месеца на покачване на международната цена на свинското месо, през м. юни и юли се наблюдава известно стабилизиране на стойностите. На борсата в Чикаго е отчетен спад на годишна база от 1%. Като цяло кривата на цената на свинското месо във Великобритания през едногодишния период има низходящ тренд с няколко пикови момента в началото на 2015 г. и януари и март 2016 г. През последния месец е отчетен спад на годишна база от 19.6%. (фиг.47, 48) При цената на говеждото месо има спада на годишна база, който е по-силно изразен на борсата в Чикаго. (фиг. 49 и 50)

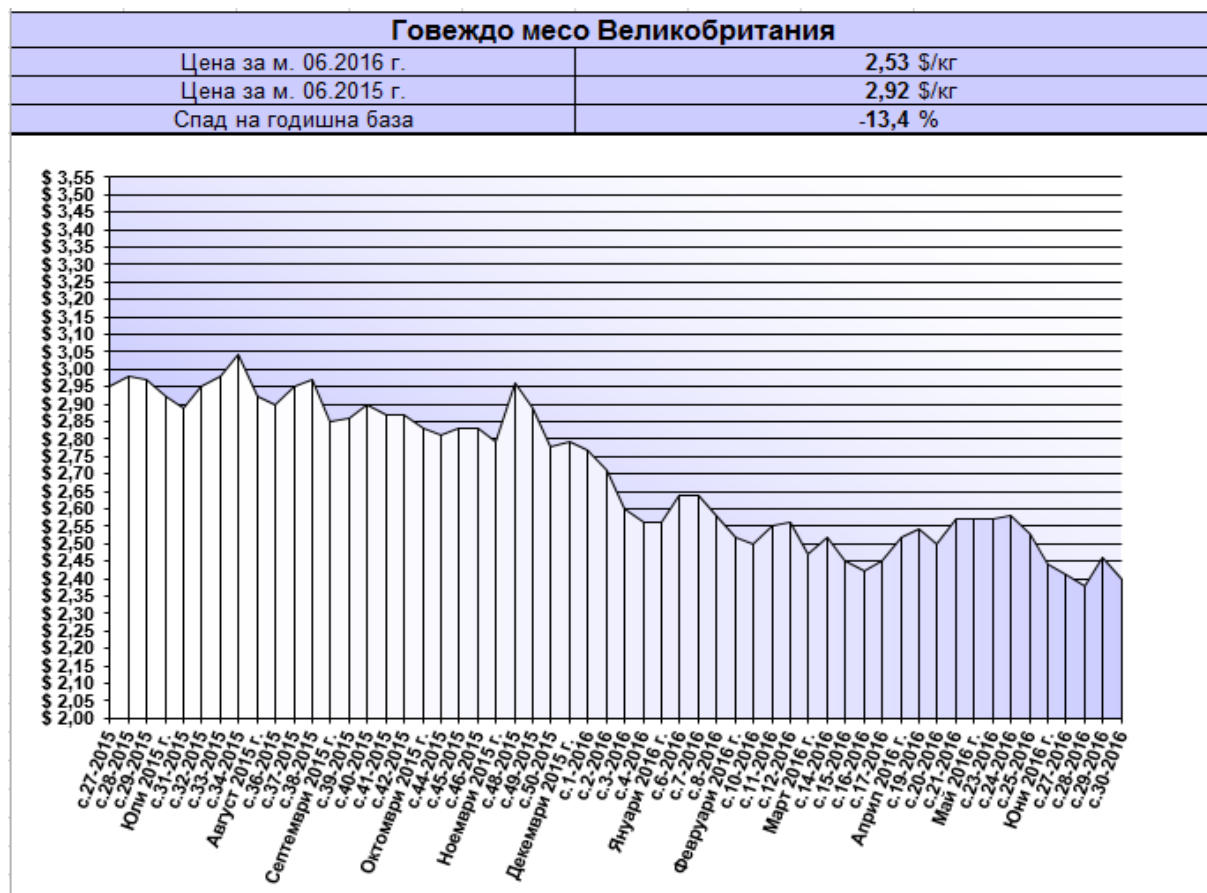
Фигура 47

Фигура 48

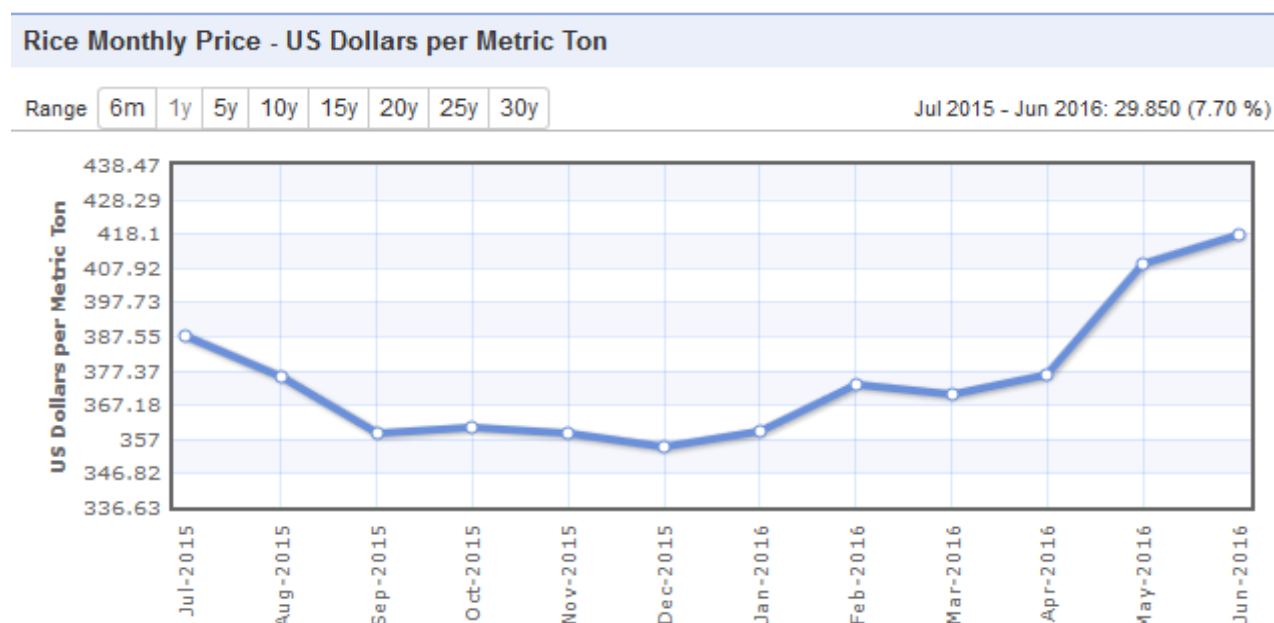

Фигура 49

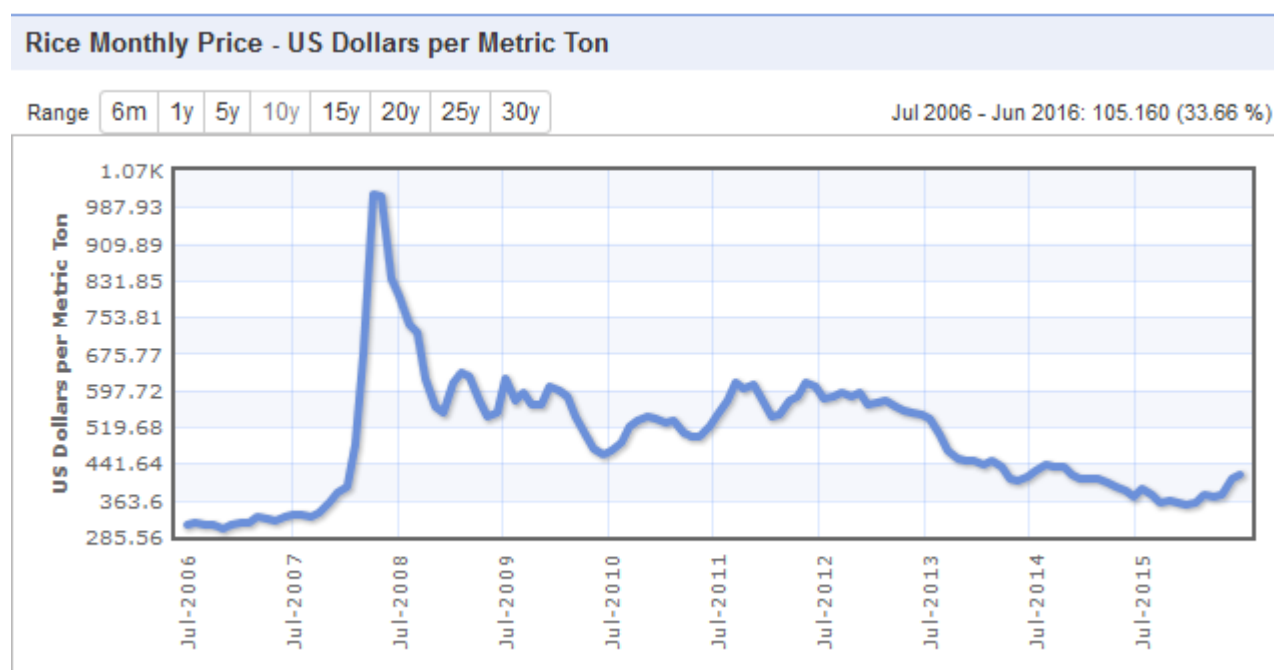

Фигура 50

След продължителен и устойчив тренд при движението на цената на ориза на международния пазар, от м. ноември 2015 г. се наблюдава възходяща тенденция, която се задържа и през първите пет месеца на настоящата година. Въпреки поскъпването на ориза през последните месеци, стойностите са много под пиковите цени от май 2008 г., когато цената на ориза беше 1000 \$/тон. Поскъпването на ориза на световния пазар до момента не се отразява на вътрешния ни пазар, който през последните години остава балансиран. (фиг. 51 и 52)

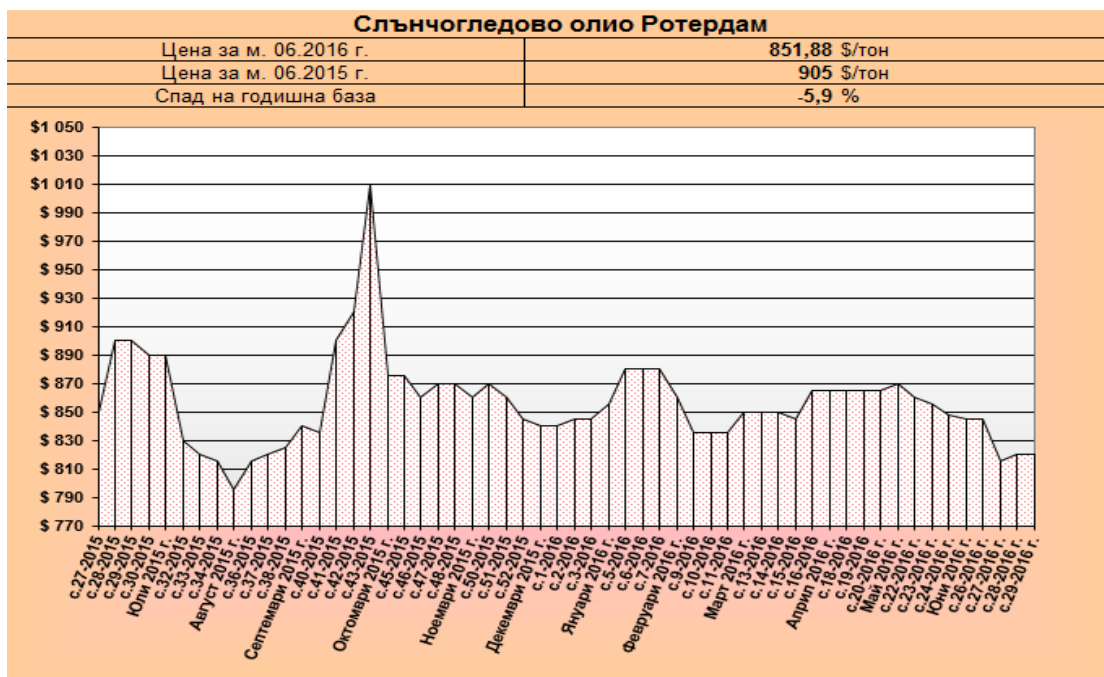

Фигура 51

Фигура 52

Цената на нерафинираното слънчогледово олио на борсата в Ротердам бележи спад на годишна база от 6%, като се наблюдава краткотраен пик на стойностите в края на м. септември 2015 г., когато цената достига 1010 долара/тон. (фиг. 53) Като цяло през последните две години цената на слънчогледовото олио на международния пазар е стабилна. В средата на 2013 г. кривата бележи рязък спад и се стабилизира около ниво от 1000 долара. (фиг. 54)

Фигура 53

Фигура 54

С уважение,

ВЛАДИМИР ИВАНОВ

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ДКСБТ

МЕСЕЧЕН БЮЛЕТИН

за цените на едро на хранителни продукти на стоковите тържища в България

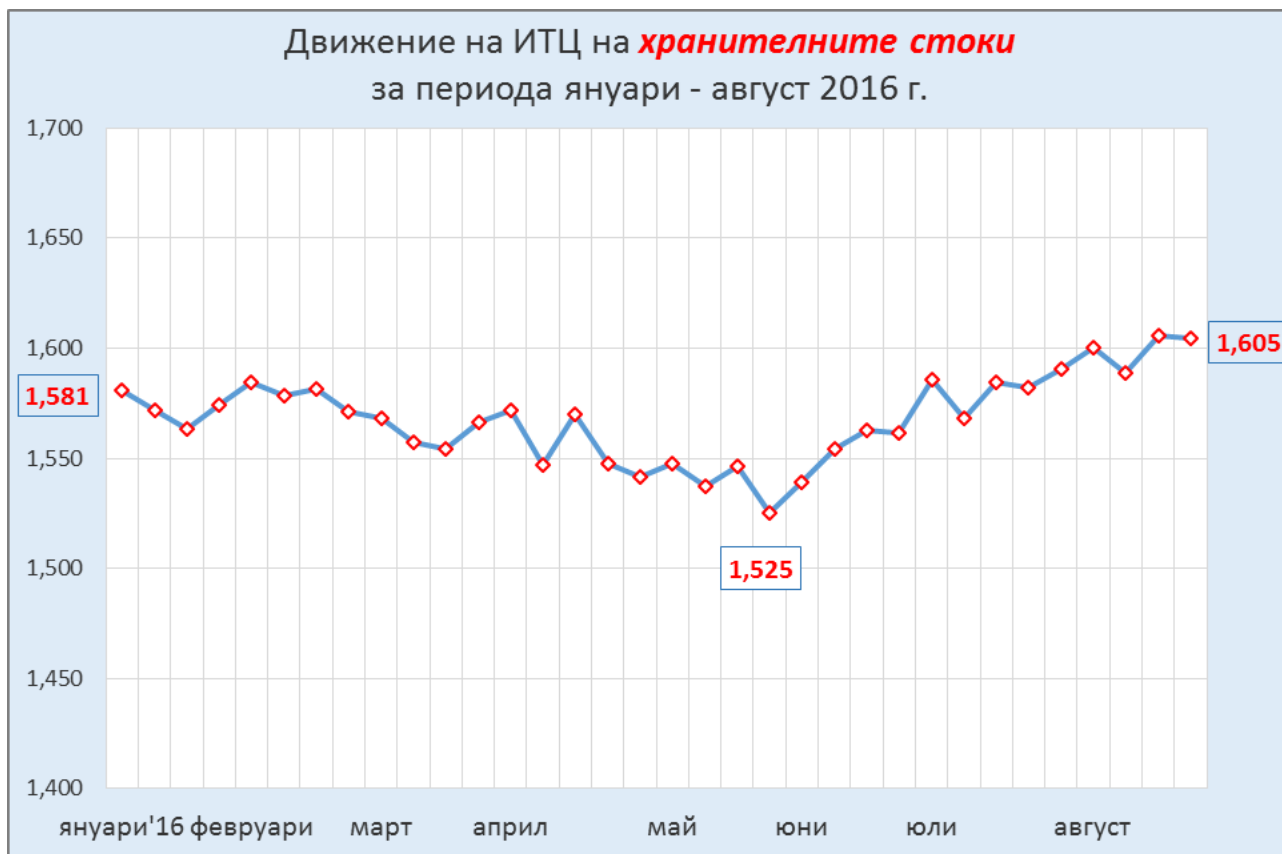
Анализът на цените на едро на храните показва, че през м. август се запазва леката възходяща тенденция при движенията на цените на някои хранителни стоки, но в сравнение с предходните години пазарът на храни остава спокоен и балансиран.

Устойчивият възходящ тренд при движението на международната цена на захарта, рефлектира и на нашия пазар, като от началото на годината кривата на цената на захарта е възходяща. През м. август цените на варивата, млечните и месните произведения бележат слаб ръст спрямо предходния месец, но остават под нивата от месец август на миналата година. Такива са наблюденията и за предходния петгодишен период.

При цените на едро на плодовете и зеленчуците се наблюдават типичните сезонни тенденции, както и силната зависимост при тях от конкретните климатични и метеорологични условия. По тази причина и колебанията при тях са в по-големи ценови диапазони, а тенденциите са разнопосочни. Спрямо предходния месец цените на по-голяма част от плодовете и зеленчуците са на по-ниски нива, а в сравнение със същия месец на миналата година има известно покачване на стойностите на годишна база. Анализът на цените на зеленчуците и плодовете през петгодишния период илюстрира влиянието на метеорологичните условия и моментните климатични промени върху цените на тези продукти.

1. Хранителни стоки

През м. август се наблюдава преобладаваща възходяща тенденция при движението на цените на голяма част от хранителните стоки, но колебанията нагоре са в незначителен диапазон от 2-5% (0.10 – 0.20лв.). Запазва се слабата възходяща тенденция от предходните месеци при движението на цената на захарта, но възходящата крива е със затихваща функция, като спрямо м. юли захарта е покачила цената си едва с 1%. (фиг. 9) Лек ръст на месечна база от 2-5% има при цената на варивата. Незначителен ръст от 2% (0.02-0.05лв.) е отчетен при цената на олиото и брашното. Поскъпване на месечна база от 7% има при яйцата. Спад спрямо предходния месец от 1-5% е регистриран при цената на някои видове риба. (табл. 1, фиг. 4, 9,10,11,12,13,14)

Фигура 1

Конструираният от Комисията групов Индекс на тържищните цени на хранителните стоки илюстрира общото относително изменение на цените на едро на хранителните стоки, които влизат в неговия състав¹.

От началото на годината до края на м. май кривата на ИТЦ на хранителните стоки има устойчив низходящ тренд. От м. юни трендът се обръща и индексът започва леко да се покачва. Покачването на цените на захарта, варивата, някои млечни и месни произведения рефлектира върху стойностите на индекса и движението на кривата има слаб, но постоянен възходящ тренд. (фиг. 1)

През м. август цените на млечните произведения са стабилни, като отклоненията спрямо нивата от предходния месец са 3-5%. Цената на кравето сирене се задържа на нивото от предходния месец, а маслото и млеката леко поскъпват на месечна база с 3– 5%. (табл. 1, фиг.4, 17, 18)

Наблюденията от предходни години показват, че при движението на цените на млечните произведения се наблюдават определени сезонни тенденции, изразяващи се в по-високи есенно-зимни стойности и спад на цените през пролетта и лятото. През последните три – четири години тези сезонни колебания са все по-слабо изразени. През 2016 г. тенденцията на слаби сезонни колебания при млечните

¹ Този индекс отразява цените на следните стоки: захар, фасул, ориз, леща, брашно и олио.

произведения в общи линии се запази, но при кашкавал „Витоша“ и овчето сирене беше регистриран спад на цената през пролетта и лятото.

Движението на кривата на Индекса на Тържищните Цени на млечните произведения се обуславя от движението на цените на стоките, които влизат в неговата структура² .(фиг.2)

Пролетното поевтиняване на част от млечните произведения рефлектира върху движението на кривата на ИТЦ на млечните произведения и в периода края на февруари – началото на април тя има низходящ тренд. Следва стабилизиране на стойностите, а от началото на лятото се наблюдава леко движение нагоре.

Фигура 2

ИТЦ на месото, месните произведения и рибата³ е относителен измерител на общото състояние на пазара на едро на този вид хранителни стоки. С най-голямо тегло в тази група е цената на пилешкото месо. Като цяло кривата на този индекс до момента има сравнително стабилен характер, като известни колебания се наблюдават в началото на годината и през м. юли. (фиг. 3)

Като цяло цените на месото и месните произведения през м. август, спрямо предходния месец остават стабилни с леки колебания нагоре от 4-5%.

² Стоките, които влизат в структурата на този индекс са сирене – краве и овче, кашкавал "Витоша" и краве масло

Фигура 3

Таблица 1

СТОКА	юли'16	август'16	промяна в %	промяна в лв.
	цена	цена		
ЗАХАР	1,49	1,51	1,3	0,02
ФАСУЛ	3,08	3,15	2,3	0,07
ОРИЗ	1,87	1,92	2,7	0,05
ЛЕЩА	3,15	3,19	1,3	0,04
БРАШНО	0,79	0,81	2,5	0,02
ОЛИО	2,09	2,14	2,4	0,05
ЯЙЦА	0,15	0,16	6,7	0,01
КАШКАВАЛ	9,13	9,31	2,0	0,18
СИРЕНЕ	5,50	5,51	0,2	0,01
МАСЛО	1,25	1,29	3,2	0,04
КИСЕЛО МЛЯКО 3%	0,72	0,74	2,8	0,02
ПРЯСНО МЛЯКО 3%	1,60	1,68	5,0	0,08
СКУМРИЯ	3,70	3,70	0,0	0,00
КОПЪРКА	1,95	2,03	4,1	0,08
САФРИД	3,06	3,17	3,6	0,11
ПАНГАСИУС	3,73	3,64	-2,4	-0,09
ХЕК	5,50	5,46	-0,7	-0,04
ХОКИ	4,81	4,55	-5,4	-0,26
СВИНСКО месо	6,54	6,81	4,1	0,27
ПИЛЕ	3,73	3,77	1,1	0,04
ПИЛЕШКИ бут	3,08	3,24	5,2	0,16
ПИЛЕШКИ гърди	7,82	7,89	0,9	0,07
КРЕНВИРШИ	4,61	4,80	4,1	0,19
КРЕНВИРШИ пилешки	3,13	3,22	2,9	0,09
КОЛБАСИ малотрайни	4,48	4,62	3,1	0,14
ТРАЕН салам	8,58	8,80	2,6	0,22
КАЙМА	4,56	4,62	1,3	0,06
БИСКВИТИ обикновени	0,97	0,96	-1,0	-0,01
ВАФЛИ обикновени	2,37	2,35	-0,8	-0,02

³ В структурата на индекса влизат стоките: пиле, колбаси малотрайни и шпеков салам; кренвирши; кайма и риба (скуприя).

Фигура 4

Спрямо същия месец на миналата година при цените на едро на повечето хранителни стоки се наблюдава низходящ тренд средно с около 5 – 10%. (табл. 2 , фиг. 5)

При цената на слънчогледовото олио от началото на настоящата година се наблюдава устойчив и плавен низходящ тренд, в резултат на което цената на олиото на годишна база е с 2% по-ниска. В същия период на миналата година цената на олиото се повиши значително. (фиг. 10)

От началото на 2015 г. кривата на цената на захарта има плавен и траен възходящ тренд, който се запазва и през първите осем месеца на настоящата година. Поскъпването на захарта на годишна база е 22%, а спрямо началото на годината е отчетен ръст от 11%. На международния пазар също се наблюдава поскъпване на захарта, което на годишна база е около 57% (фиг. 9, 43, 44)

Цената на брашното се стабилизира на нивото от миналата година, яйцата поевтиняват на годишна база с 16%, а при цената на лещата се наблюдава значителен ръст спрямо същия месец на миналата година от 25%. (табл. 2, фиг. 5)

Цените на всички млечни произведения, предмет на този анализ са по-ниски, като поевтиняването им на годишна база е 2-5%.

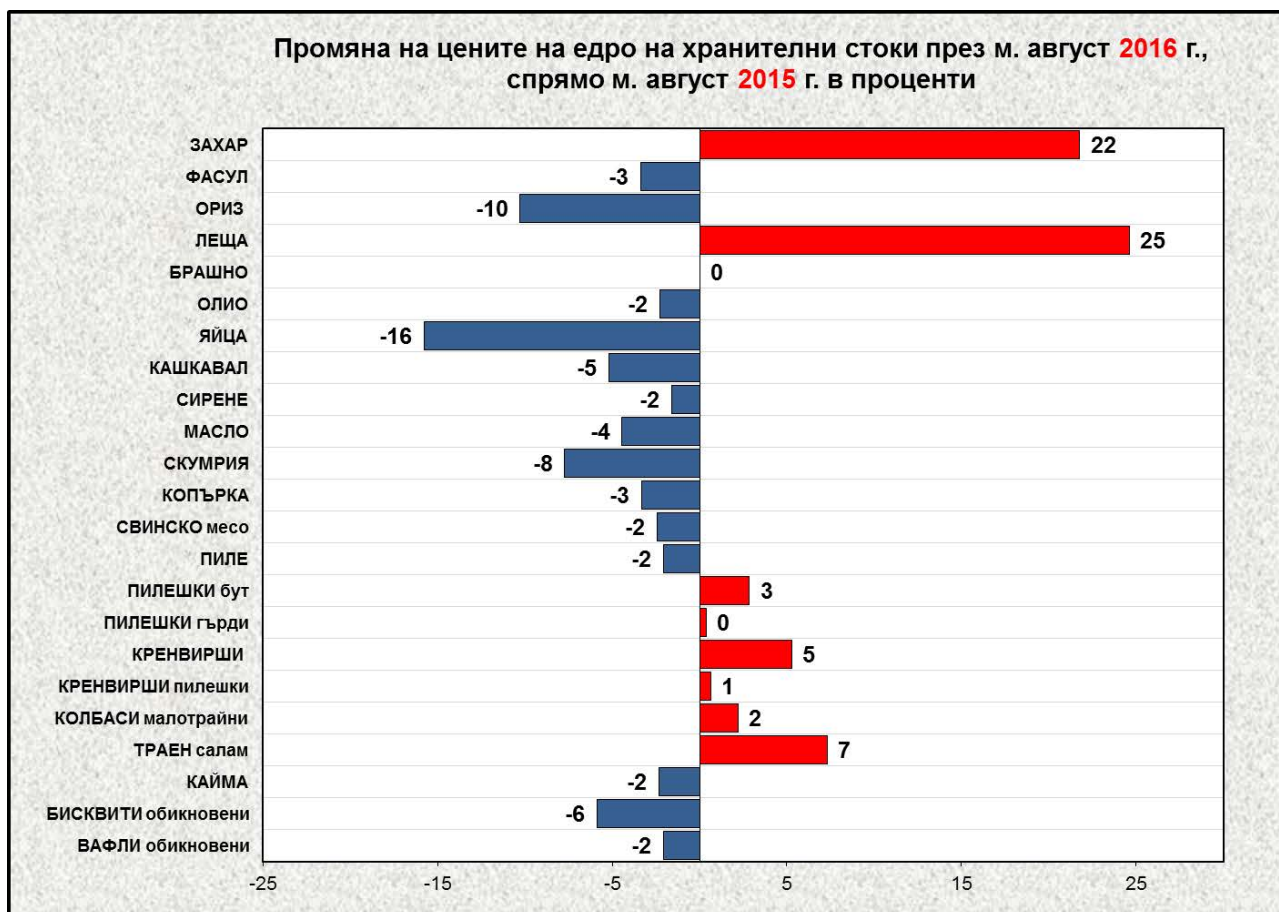
Тенденциите при движението на цените на месото и месните произведения през м. август тази година спрямо същия месец на предходната година са разнопосочни. Слаб ръст на годишна база от 3-7% има при пилешките разфасовки и колбасите, а поевтиняване се наблюдава при свинското и пилешкото месо.

Наблюденията на цените на рибата на годишна база е само върху скумрията и копърката, тъй като останалите видове риби се наблюдават от Комисията от края на 2015 г. В сравнение със същия месец на предходната година цените на скумрията и копърката бележат спад съответно от 8% и 3%. (табл.2 и фиг. 2)

При цените на захарните изделия се наблюдава спад на стойностите на годишна база от 2 – 6%.

Таблица 2

СТОКА	<i>август'16</i>	<i>август'15</i>	промяна в%	промяна в лв.
	цена	цена		
ЗАХАР	1,51	1,24	21,8	0,27
ФАСУЛ	3,15	3,26	-3,4	-0,11
ОРИЗ	1,92	2,14	-10,3	-0,22
ЛЕЩА	3,19	2,56	24,6	0,63
БРАШНО	0,81	0,81	0,0	0,00
ОЛИО	2,14	2,19	-2,3	-0,05
ЯЙЦА	0,16	0,19	-15,8	-0,03
КАШКАВАЛ	9,31	9,82	-5,2	-0,51
СИРЕНЕ	5,51	5,60	-1,6	-0,09
МАСЛО	1,29	1,35	-4,4	-0,06
СКУМРИЯ	3,70	4,01	-7,7	-0,31
КОПЪРКА	2,03	2,10	-3,3	-0,07
СВИНСКО месо	6,81	6,98	-2,4	-0,17
ПИЛЕ	3,77	3,85	-2,1	-0,08
ПИЛЕШКИ бут	3,24	3,15	2,9	0,09
ПИЛЕШКИ гърди	7,89	7,86	0,4	0,03
КРЕНВИРШИ	4,80	4,56	5,3	0,24
КРЕНВИРШИ пилешки	3,22	3,20	0,6	0,02
КОЛБАСИ малотрайни	4,62	4,52	2,2	0,10
ТРАЕН салам	8,80	8,20	7,3	0,60
КАЙМА	4,62	4,73	-2,3	-0,11
БИСКВИТИ обикновени	0,96	1,02	-5,9	-0,06
ВАФЛИ обикновени	2,35	2,40	-2,1	-0,05

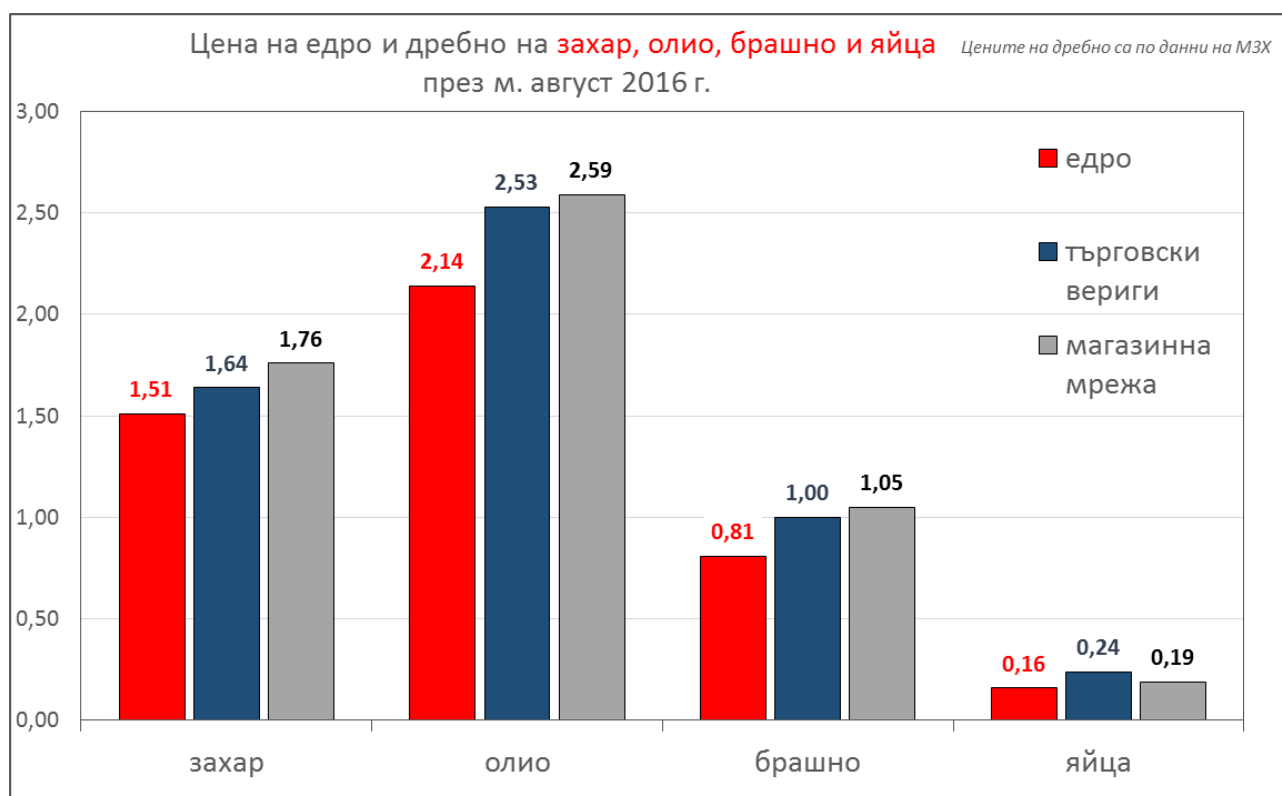

Фигура 5

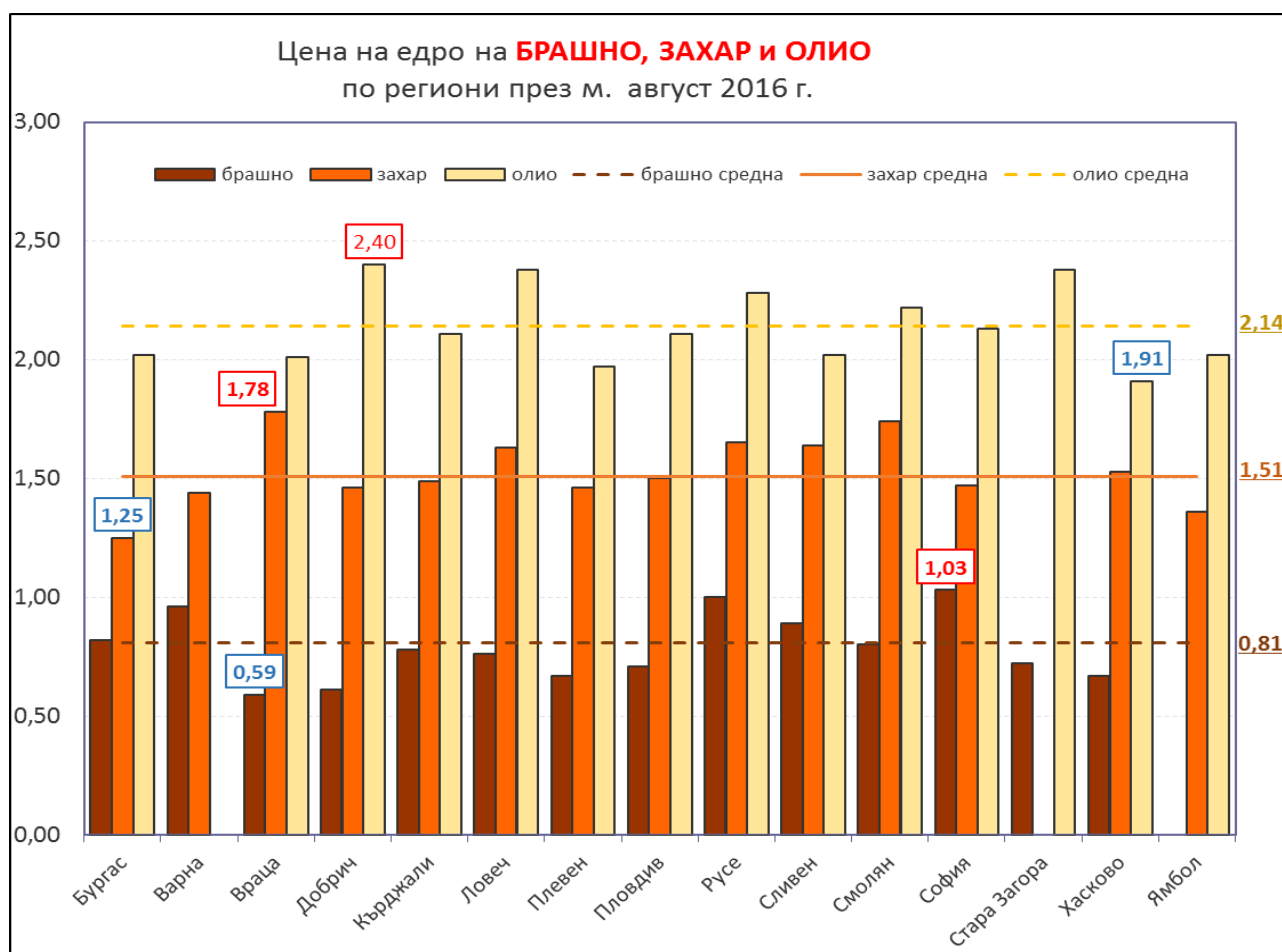
Наблюдението на цените на дребно на основните хранителни продукти: захар, олио, брашно и яйца показва, че през м. август най-високи са цените в магазинната мрежа, като само при яйцата се наблюдава по-висока цена в големите търговски вериги. Надценките на цените на дребно, спрямо цените на едро, в големите търговски вериги са най-големи при яйцата – 50%, а най-малка надценка има при захарта – 9%. Маржът между цените на едро и дребно на олиото и брашното е 18-23%. В магазинната мрежа най-голямата надценка от 30% е при яйцата, а най-малка съответно при захарта – 17%. (табл.3 и фиг.6)

Таблица 3

СТОКА	цени на едро на тържищата	цени на дребно в търговските вериги	надценка в %	надценка в лв.	цени на дребно в магазинната мрежа	надценка в %	надценка в лв.
захар	1,51	1,64	9	0,13	1,76	17	0,25
олио	2,14	2,53	18	0,39	2,59	21	0,45
брашно	0,81	1,00	23	0,19	1,05	30	0,24
яйца	0,16	0,24	50	0,08	0,19	19	0,03

Фигура 6

Фигура 7

Анализът на цените на едро на основните хранителни стоки: брашно, захар и олио по региони показва, че отклоненията в цените в различните регион от средната за страната цена са в диапазона $\pm 15-25\%$.

При средна цена за страната през м. август на брашното 0.81 лв./кг, средната цена на брашното на тържищата в област София е 1.03 лв./кг, а в област Враца 0.59 лв./кг. Най-висока цена на едро на захарта през юли е отчетена в област Враца – 1.78 лв./кг, а най-ниска в област Бургас – 1.25 лв./кг. Най-скъпо се е търгувало през август олиото на тържищата в област Добрич – 2.40 лв./кг, най-евтино е било то в Хасковска област – 1.91 лв./кг, а средната за страната цена на олиото през месеца е 2.14 лв./кг. (фиг.7)

Таблица 4 Цени на едро на хранителни стоки през м. август 2012/2016 г.

август	ЗАХАР	ФАСУЛ	ОРИЗ	БРАШНО	ОЛИО	ЯЙЦА	КАШКАВАЛ	СИРЕНЕ	МАСЛО	СКУМРИЯ	СВИНСКО месо	ПИЛЕ	КАЙМА
година													
2012	2,10	2,80	1,98	0,94	2,77	0,22	9,96	4,82	1,15	4,36	6,52	3,90	4,89
2013	1,86	3,63	1,93	0,92	2,49	0,16	10,59	5,52	1,25	4,09	7,41	4,09	5,08
2014	1,26	4,24	2,08	0,82	1,99	0,18	10,97	5,78	1,31	4,30	7,28	4,00	4,63
2015	1,24	3,26	2,14	0,81	2,19	0,19	9,82	5,60	1,35	4,01	6,98	3,85	4,73
2016	1,51	3,15	1,92	0,81	2,14	0,16	9,31	5,51	1,29	3,70	6,81	3,77	4,62

Анализът на цените на хранителните стоки през м. август 2016 г. в сравнение със същия месец на петгодишния период (2012 - 2016 г.) показва, че като цяло цените се движат около нивата от м. август 2013 – 2015 г., като при фасула, млечните произведения, месните произведения и пилешкото месо има траен низходящ тренд през последните три – четири години. (табл.4 и фиг.8)

- През 2011 г. цената на захарта бележи драстичен скок и за шест месеца се покачва със 70%. В резултат на този скок цената на захарта през м. август 2012 г. е най-висока в сравнение със същия месец на следващите години. През м. август 2016 г. цената на захарта бележи ръст на годишна база спрямо предходните две години, но остава на по-ниско ниво спрямо периода 2012 – 2013 г.

- От 2012 г. цената на фасула започва да расте и през м. август 2014 г. тя е най - висока за последния петгодишен период. От средата на същата година трендът се обръща, в резултат на което цената през август 2016 г. е по-ниска от предходните три години и се доближава до нивото от 2012 г.

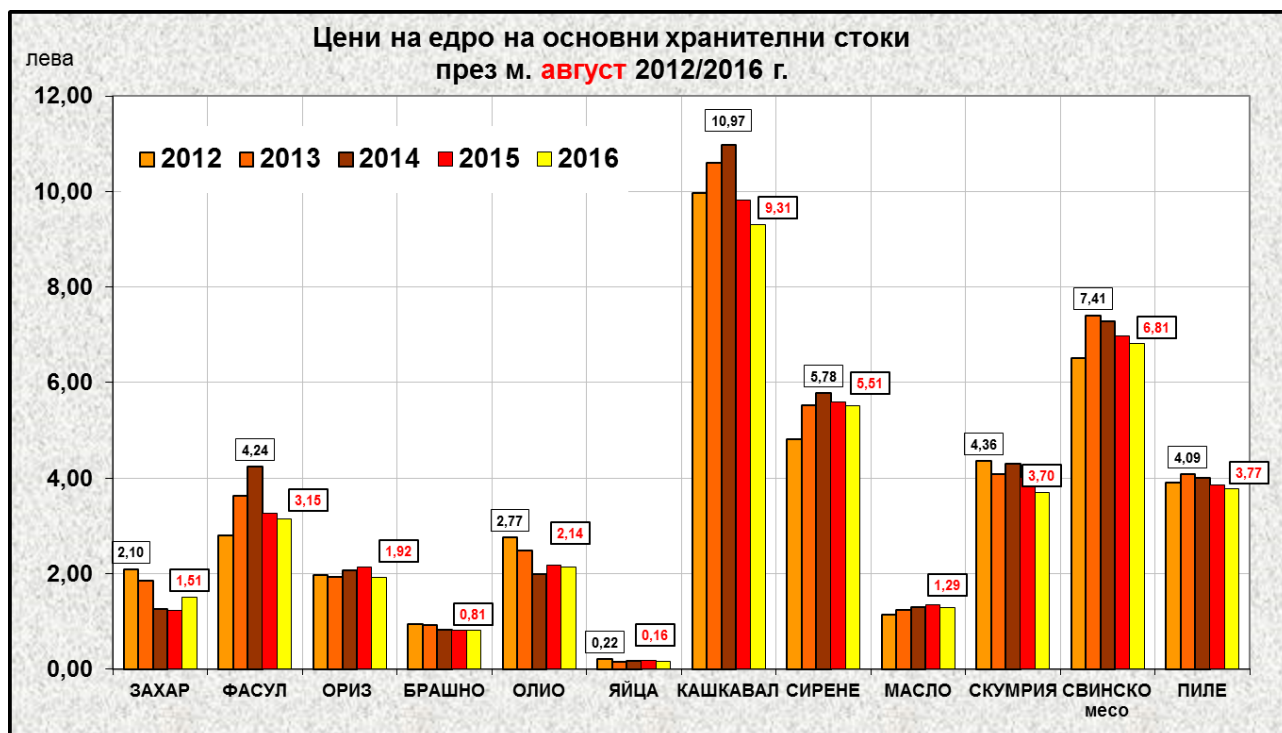
- Цената на ориза през последните години остава сравнително стабилна и се движи на ниво от около и малко под 2,00 лв./кг. През месец август настоящата година цената на ориза у нас е на най-ниско ниво спрямо предходните години. Стабилният характер на цената на ориза се дължи на това, че производството на ориз в страната през последните години е във възход и тенденциите на световния пазар на ориз не дават силно отражение върху нашия пазар. Анализът на международната цена на ориза показва повишаване на цената от м. ноември 2015 г. и се засилва през последните месеци. Това покачване на стойностите до момента не се отразило на вътрешния пазар. (фиг. 14,47,48)

- През цялата 2012 г. кривата на цената на брашното има възходящ тренд и през м. август същата година стойностите са най-високи за петгодишния период. През м. август настоящата година цената на брашното е на нивата от същия месец на предходните три години.

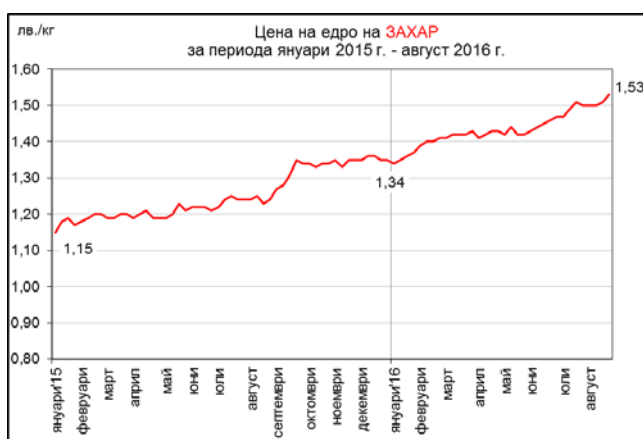
- Наред с други хранителни стоки и при олиото през 2012 г. се наблюдаваше трайно поскъпване. По тази причина през м. август 2012 г. цената на олиото има най-високи стойности в сравнение със същия месец на другите години от периода. През пролетта на 2015 г. беше регистрирано поскъпване на олиото, в резултат на което през м. август на същата година стойностите са на малко по-високо ниво от 2014 г. През м. август на настоящата година цената на олиото остава на по-ниско ниво от 2015 г. и се доближава до стойностите от същия месец на 2014 г.

- През месец август на 2016 година цените на млечните произведения бележат спад на годишна база. Цените на кравето сирене и кашкавал „Витоша“ са били най-високи през м. август 2014 г. Това се дължи на постоянната възходяща тенденция, наблюдавана през втората половина на 2012 г. и през цялата 2013 г. В периода 2012 – 2014 г. цената на кравето масло има траен възходящ тренд. През м. август на текущата година цената на маслото бележи лек спад в сравнение с предходния четиригодишен период.

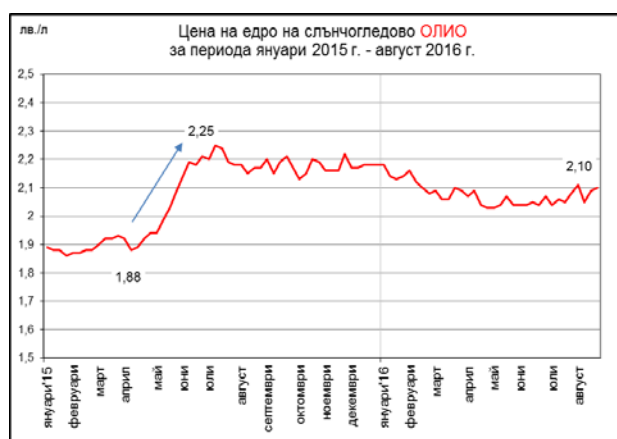
- В периода 2013 – 2016 г. цените на месото и месните изделия имат траен и плавен низходящ тренд. През август 2013 г. са отчетни най-високите стойности за тези продукти. Тогава се наблюдаваше и голям скок на цената на месото на световния пазар.

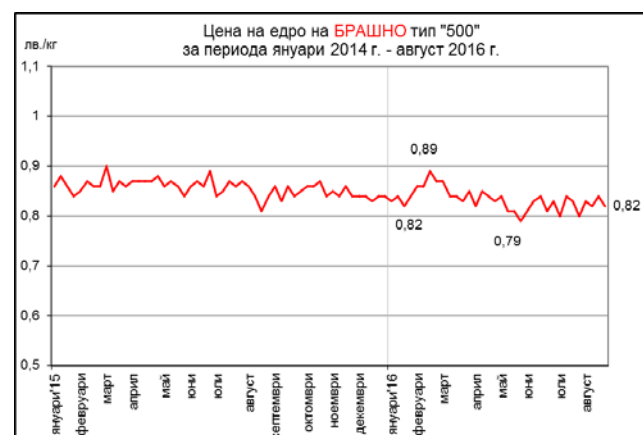
Фигура 8

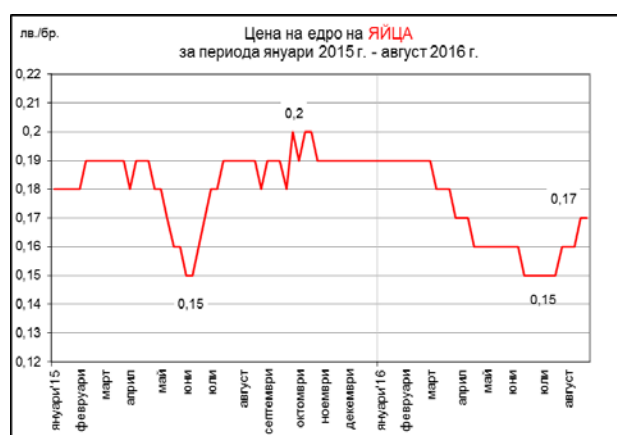
Фигура 9

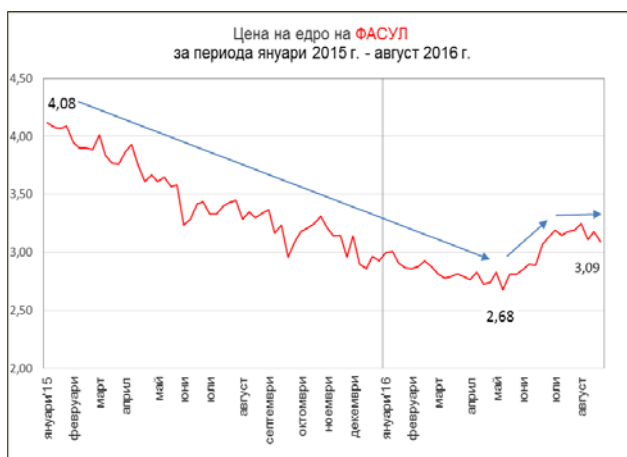
Фигура 10

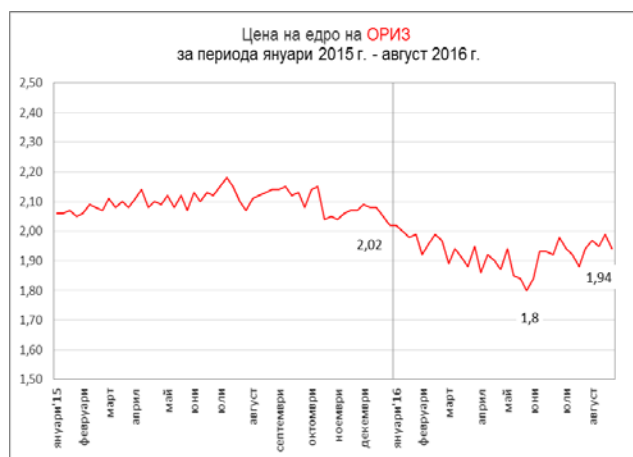
Фигура 11

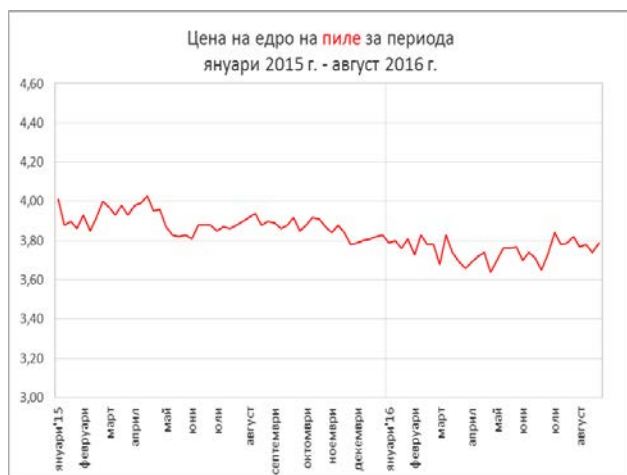
Фигура 12

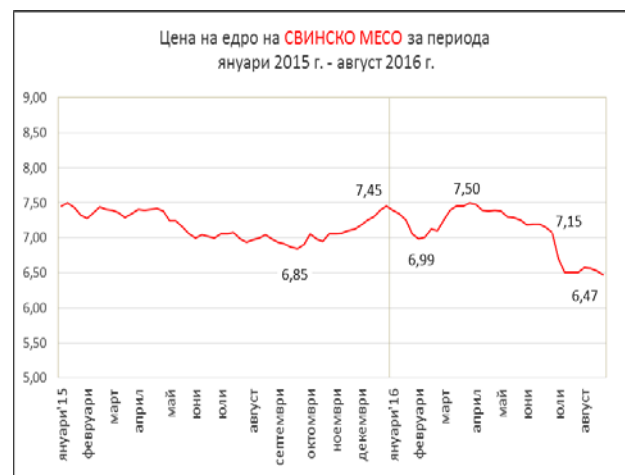
Фигура 13

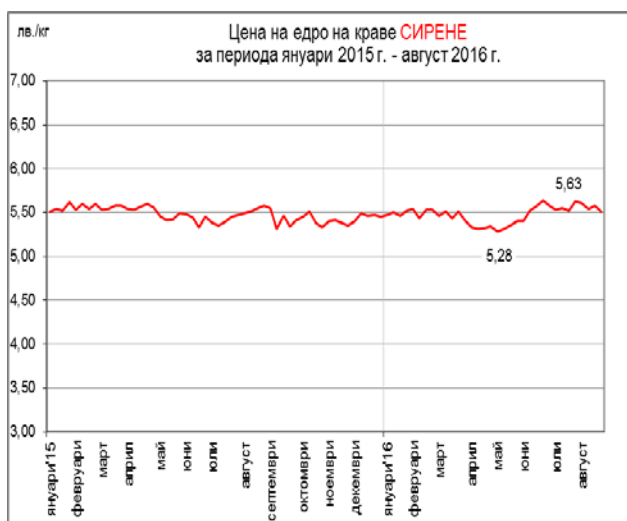
Фигура 14

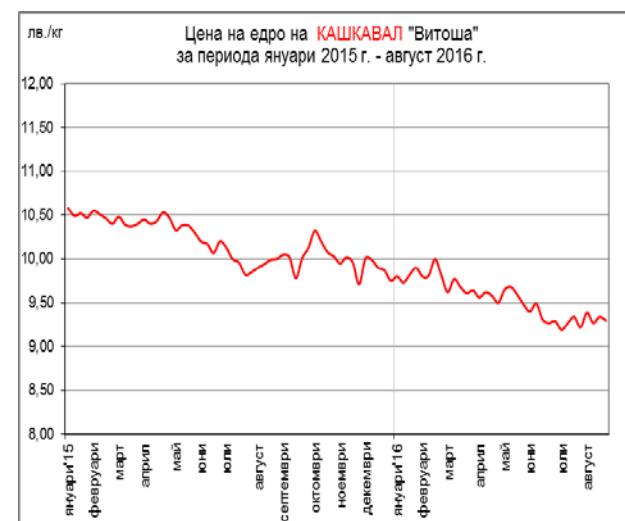
Фигура 15

Фигура 16

Фигура 17

Фигура 18

2. Плодове и зеленчуци

През зимните и ранните пролетни месеци относителният дял на българските плодове и зеленчуци е изключително нисък, но през по-късните месеци количествата българска продукция се увеличават.

Наблюденията върху пазара на плодове и зеленчуци през м. август показват, че българската продукция присъства с преобладаващи количества, а при някои от тях относителният дял се доближава до 100%. (табл. 5, фиг.19 и 20)

Съотношението между продажбите на български домати и домати от внос показва превес на българските домати, като 75% от предлаганите количества са българско производство.

Най-голям превес като относителен дял при продажбите през м. август на пазара има при българските краставици, като продажбите при тях са 99,9% от общото количество продажби на краставици. През месеца на пазара има значително предлагане на български корнишони и сравнително по-малко краставици от открити площи. Значителен относителен дял при продажбите през м. август има и при българските картофи, които съставляват 99% от общото количество продажби.

Наблюденията през последните години са, че производството на ябълки в страната е изключително малко и предлаганите количества не могат да задоволят търсенето. но в сравнение с предходните години се наблюдава ръст на българската продукция, като през м. август 2016 г. продажбите на български ябълки като съотношение спрямо общите продажби е 70%.

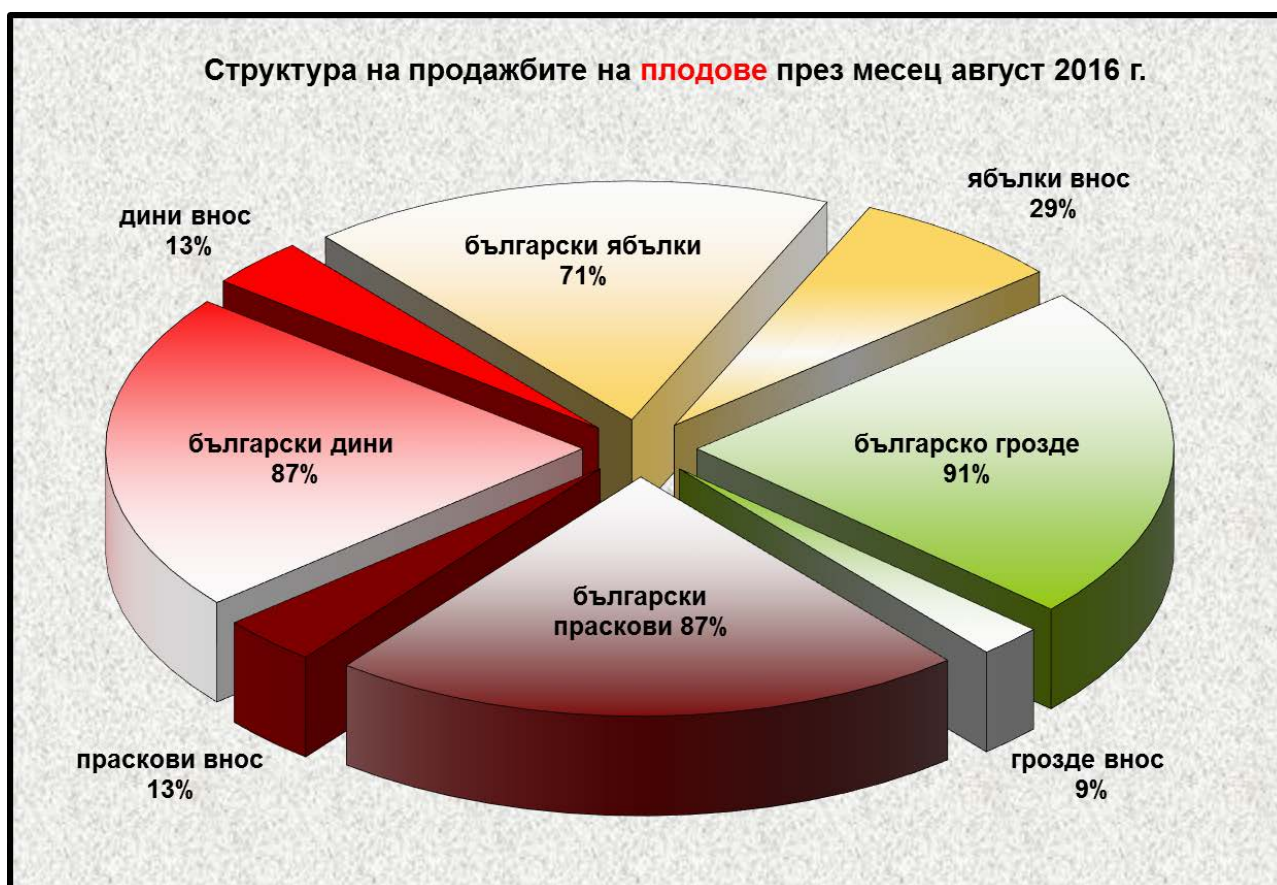
В активните летни месеци на производство, българските плодове преобладават на пазара, като около 90% от продажбите на грозде, дини и праскови са българско производство. (фиг. 20)

Таблица 5 Относителен дял на продажбите през м. август 2012/2016 г. в %

стока	произход	2012	2013	2014	2015	2016
домати	български домати	78	99	58	86	75
	домати внос	22	1	42	14	25
краставици	български краставици	98	100	99	100	100
	краставици внос	2	0	1	0	0
картофи	български картофи	95	94	79	99	99
	картофи внос	5	6	21	1	1
ябълки	български ябълки	51	81	64	84	71
	ябълки внос	49	19	36	16	29
грозде	българско грозде	59	95	61	86	91
	грозде внос	41	5	39	14	9
праскови	български праскови	38	64	52	71	87
	праскови внос	62	36	48	29	13
дини	български дини	38	64	52	71	87
	дини внос	62	36	48	29	13

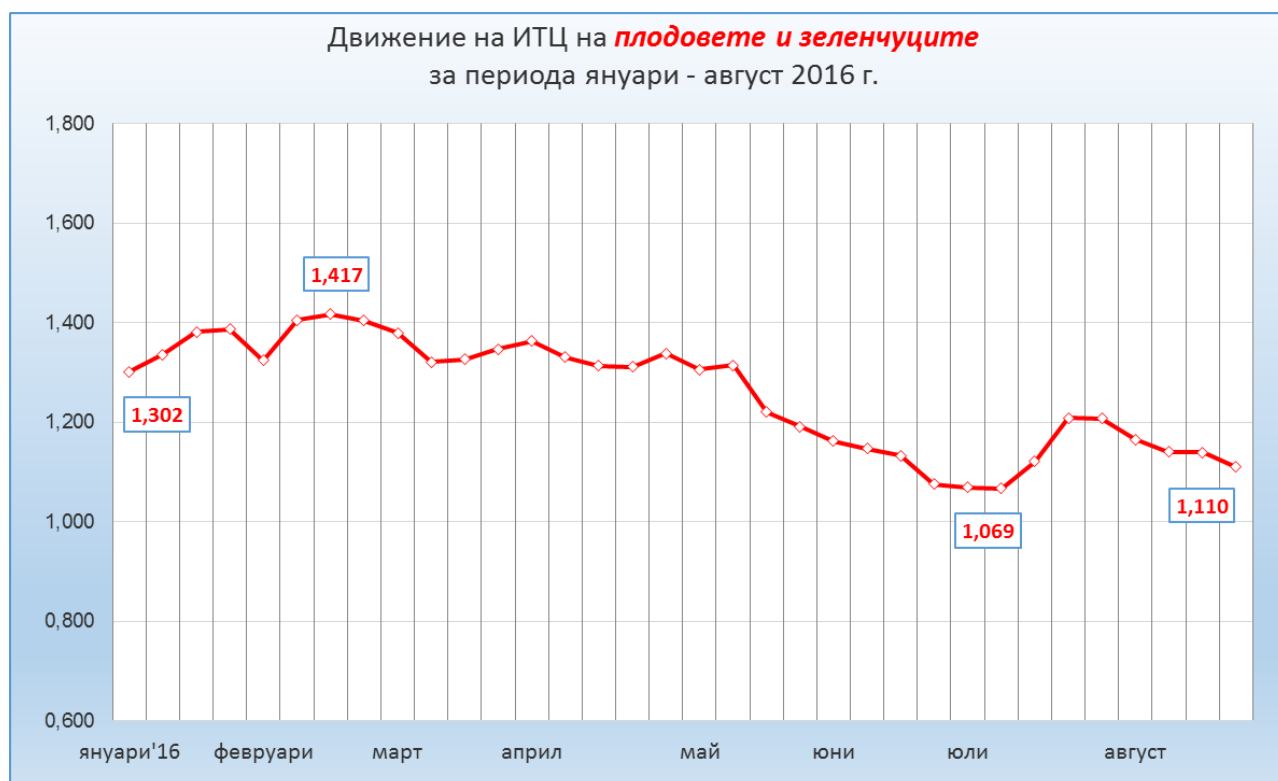

Фигура 19

Фигура 20

Движението на кривата на ИТЦ⁴ на плодовете и зеленчуците следва характерните за тези продукти сезонни тенденции. Отчетените максимални зимни стойности са в средата на м. февруари, а минимални летни стойности до момента са в средата на м. юли. (фиг. 21)

Фигура 21

Таблица 6

СТОКА	юли'16	август'16	промяна в %	промяна в лв.	август'15	промяна в %	промяна в лв.
	цена	цена			цена		
ЯБЪЛКИ	1,17	0,98	-16	-0,19	1,04	-6	-0,06
ЯБЪЛКИ внос	1,19	1,08	-9	-0,11	1,40	-23	-0,32
КРУШИ	1,92	1,68	-13	-0,24	1,73	-3	-0,05
КРУШИ внос	2,03	1,55	-24	-0,48	1,74	-11	-0,19
ГРОЗДЕ	3,50	1,70	-51	-1,80	1,62	5	0,08
ГРОЗДЕ внос	2,80	2,02	-28	-0,78	1,93	5	0,09
ПРАСКОВИ	1,30	1,30	0	0,00	1,04	25	0,26
ПРАСКОВИ внос	0,92	1,03	12	0,11	0,94	10	0,09
ДИНИ	0,49	0,40	-18	-0,09	0,41	-2	-0,01
ДИНИ внос	0,35	0,26	-26	-0,09	0,25	4	0,01
ПЪПЕШИ	1,23	0,82	-33	-0,41	1,03	-20	-0,21
ПЪПЕШИ внос	1,11	0,66	-41	-0,45	0,92	-28	-0,26
БАНАНИ	2,34	2,25	-4	-0,09	2,25	0	0,00
ЛИМОНИ	3,91	3,96	1	0,05	3,87	2	0,09
КАРТОФИ	0,61	0,62	2	0,01	0,54	15	0,08
КАРТОФИ внос	0,49	0,53	8	0,04	0,58	-9	-0,05
ЛУК зрял	0,72	0,67	-7	-0,05	0,71	-6	-0,04
ЧЕСЪН зрял	4,16	3,82	-8	-0,34	3,33	15	0,49

⁴ В състава на този индекс са включени следните стоки: ябълки български и ябълки от внос, картофи български и от внос, лук зрял, чесън зрял, домати оранжерийни и домати от внос, краставици оранжерийни и от внос, пипер зелен, зеле, банани, портокали и лимони

ДОМАТИ полски	1,71	1,18	-31	-0,53	0,74	59	0,44
ДОМАТИ оранжерийни	1,39	1,29	-7	-0,10	0,96	34	0,33
ДОМАТИ внос	1,29	1,22	-5	-0,07	0,96	27	0,26
КОРНИШОНИ	1,04	0,88	-15	-0,16	1,04	-15	-0,16
КРАСТАВИЦИ полски	1,60	1,06	-34	-0,54	1,06	0	0,00
КРАСТАВИЦИ оранжерийни	1,43	1,26	-12	-0,17	1,95	-35	-0,69
ПЕПЕР червен	2,13	1,39	-35	-0,74	1,51	-8	-0,12
ПЕПЕР зелен	1,21	0,92	-24	-0,29	0,99	-7	-0,07
ЗЕЛЕ	0,59	0,57	-3	-0,02	0,42	36	0,15
ТИКВИЧКИ	0,81	0,75	-7	-0,06	0,69	9	0,06
МОРКОВИ	0,69	0,64	-7	-0,05	0,77	-17	-0,13
ПАТЛАДЖАНИ	1,24	0,64	-48	-0,60	0,68	-6	-0,04

При движението на цените на едро на плодовете и зеленчуците през м. август спрямо м. юли се наблюдава низходящ тренд (табл. 6 и фиг.22)

Цените на плодовете, които са в активен период на производство и предлагане бележат спад на месечна база.

Значително поевтиняване на месечна база има при дините, пъпешите, ябълките и крушите, като спадът на цените при тях спрямо предходния месец е в диапазона 20 – 30%. При гроздето поевтиняването на месечна база е 50%. Цената на прасковите през месеца е без промяна спрямо м. юли. (фиг. 31, 33, 34)

Поскъпване със 12% е отчетено при прасковите от внос. Цената на лимоните се стабилизира и през август има незначителен ръст на месечна база от 1%. (фиг. 32)

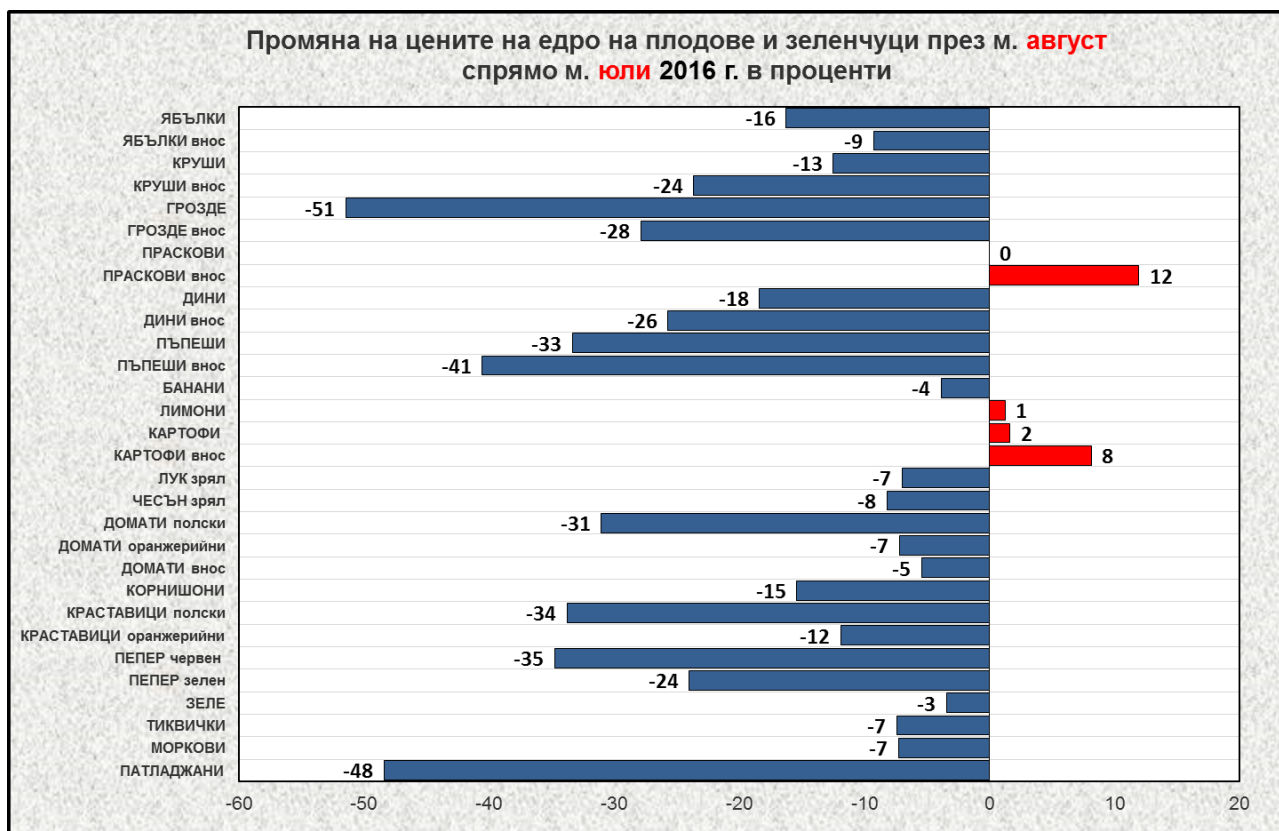
През м. август спрямо м. юли цените на всички зеленчуци, предмет на този анализ са по-ниски.

Цената на едро на полските домати бележи спад на месечна база от 31%, а оранжерийните домати поевтиняват със 7%. Количествата на домати от внос през месеца са малко, а цената им е с 5% по-ниска спрямо м. юли. (фиг. 27)

При краставиците също се наблюдава спад на месечна база. Поевтиняването им е в диапазона 15-30%. (фиг. 28)

Поевтиняване на месечна база има при пипера (20-30%), патладжаните (48%), тиквичките, морковите, зрелия лук и зрелия чесън (7%). (фиг.29)

Цената на българските картофите през м. август се задържа на нивото от предходния месец. Вносът на картофи през месеца е незначителен, а цената им е с 8% по-висока спрямо предходния месец. (фиг.30)

Фигура 22

В сравнение със същия месец на миналата година при цените на плодовете и зеленчуци се наблюдават разнопосочни тенденции. (табл.6 и фиг.23)

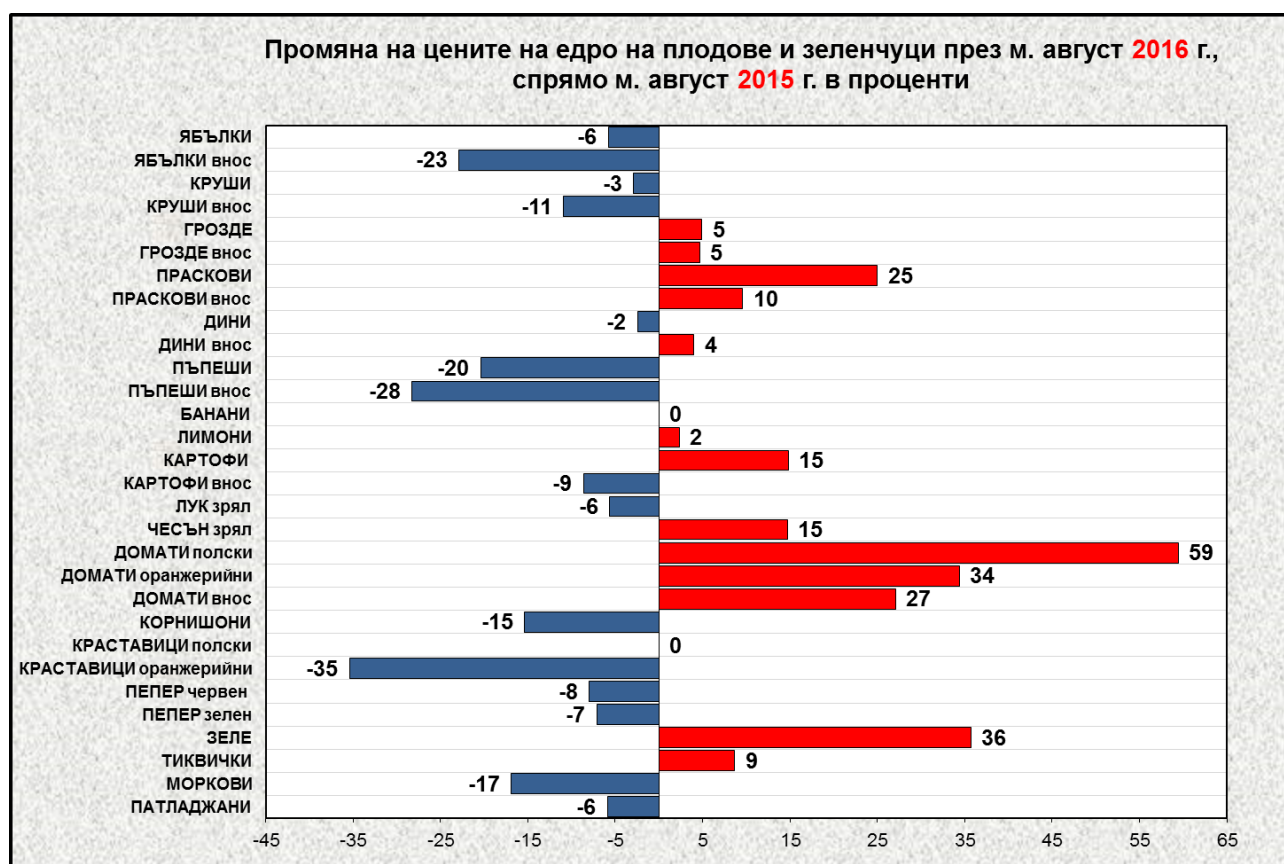
Поскъпване на годишна база с 25% има при българските праскови и с 10% при прасковите от внос. Ръст от 5% спрямо същия месец на миналата година има при гроздето.

Поевтиняване на годишна база се наблюдава при ябълките, крушите, пъпешите и българските дини. Бананите се търгуват на цените от миналата година, а лимоните са с 2% по-високи.

При цените на някои от зеленчуците също се наблюдава възходящ тренд на годишна база. Значителен ръст от 30-60% има при доматиите, който е най-силно изразен при полските домати. Поскъпване на годишна база с около 10-15% има при тиквичките, морковите, картофите и зрелия чесън.

Цената на оранжерийните краставици през м. август тази година е с 35% по-ниска спрямо същия месец на предходната година. По-ниски цени през това лято се наблюдават и при корнишоните, а полските краставици се търгуват на нивата от миналата година.

Намаление на цените на годишна база от 7-15% има при зеления и червения пипер, морковите и патладжаните.

Фигура 23

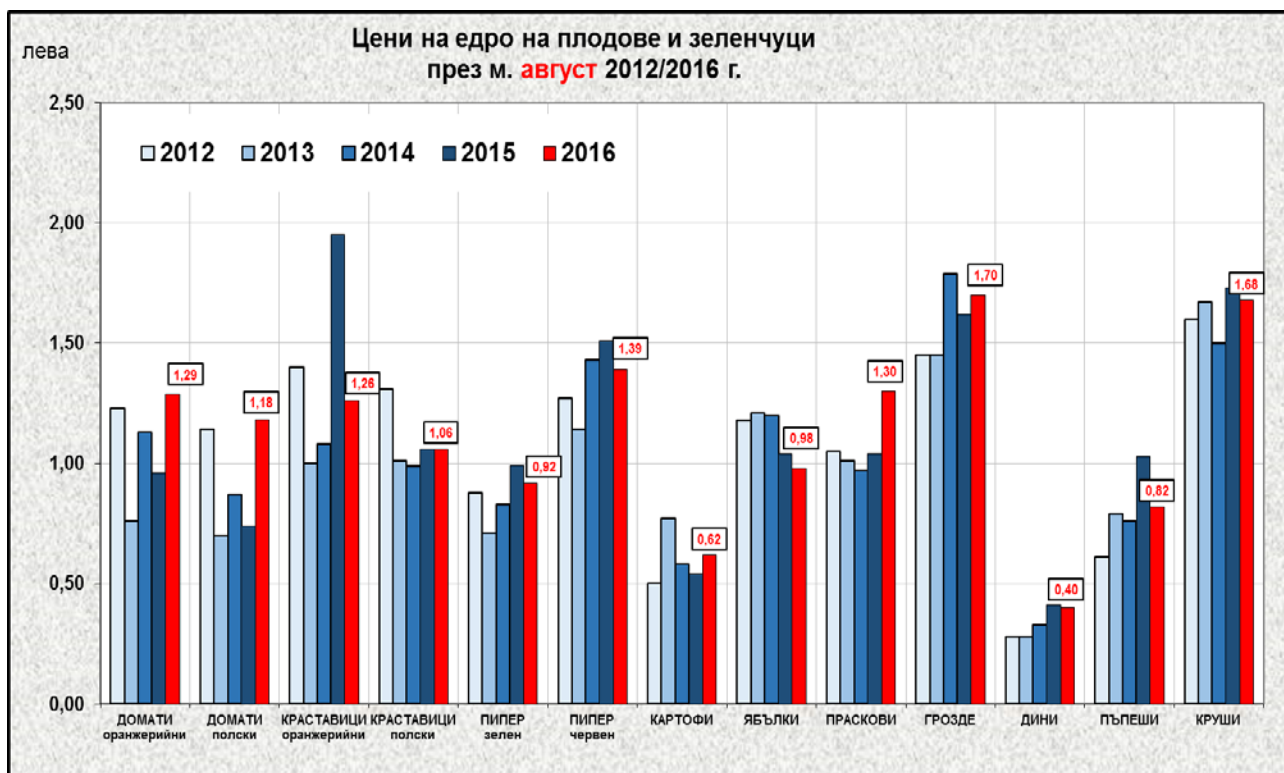
Анализът на движението на цените на едро на плодовете и зеленчуците през м. август 2016 г. в сравнение със същия месец на петгодишния период (2012 – 2016 г.) показва следните тенденции: (табл. 7 и фиг. 24)

- Плодовете и зеленчуците имат изцяло сезонен характер, а цените им силно се влияят от конкретните климатични и метеорологични условия. По тази причина цените на тези стоки са силно чувствителни и варират в сравнително големи диапазони за кратки периоди.

- По същата причина относителният дял на количествата българска продукция през м. август на последните пет години е функция и от конкретните метеорологични условия.

Таблица 7 Цени на едро на зеленчуци и плодове през м. август 2012/2016 г.

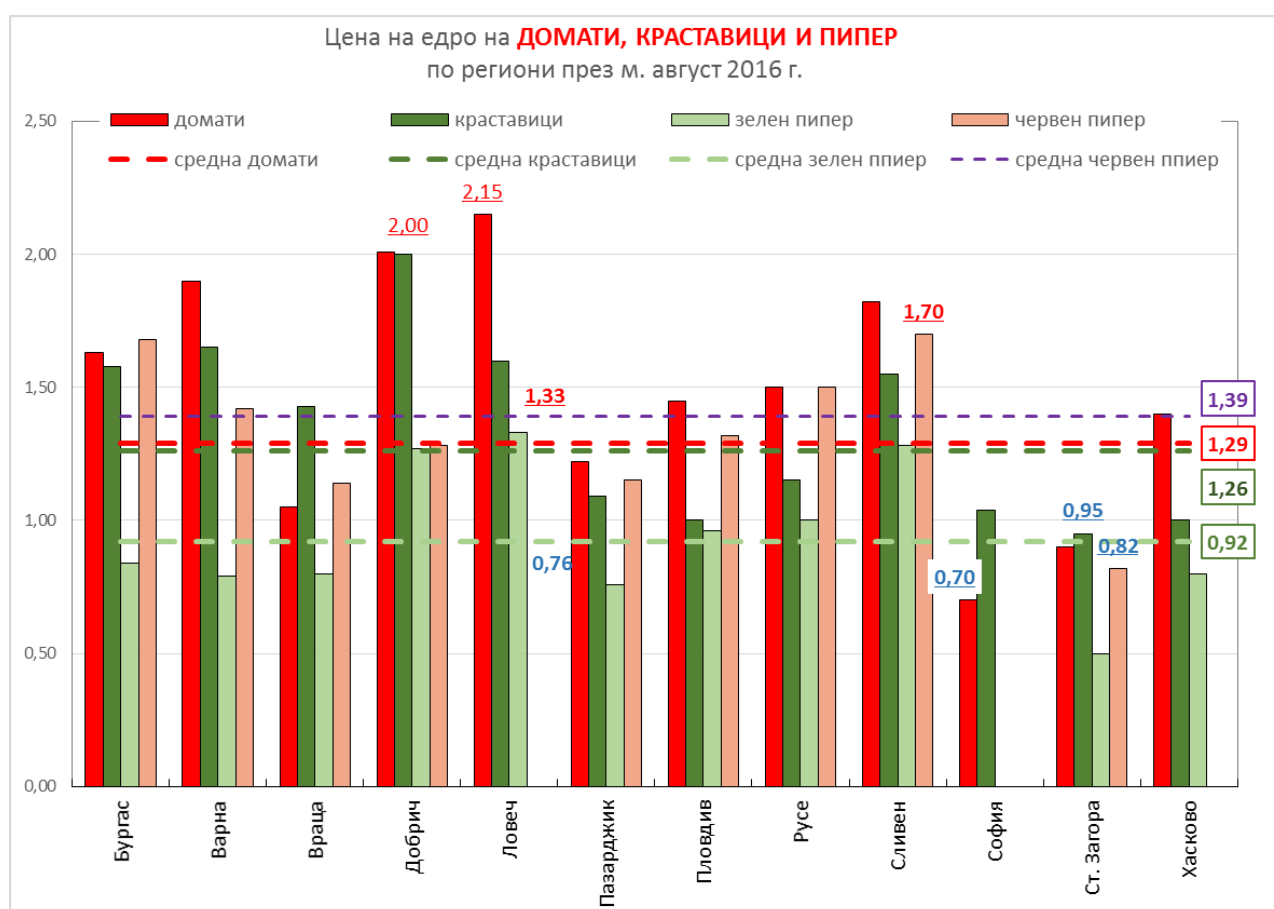
август	ДОМАТИ оранжерийни	ДОМАТИ полски	КРАСТАВИЦИ оранжерийни	КРАСТАВИЦИ полски	ПИПЕР зелен	ПИПЕР червен	КАРТОФИ	ЯБЪЛКИ	ПРАСКОВИ	ГРОЗДЕ	ДИНИ	ПЪПЕШИ	КРУШИ
година													
2012	1,23	1,14	1,40	1,31	0,88	1,27	0,50	1,18	1,05	1,45	0,28	0,61	1,60
2013	0,76	0,70	1,00	1,01	0,71	1,14	0,77	1,21	1,01	1,45	0,28	0,79	1,67
2014	1,13	0,87	1,08	0,99	0,83	1,43	0,58	1,20	0,97	1,79	0,33	0,76	1,50
2015	0,96	0,74	1,95	1,06	0,99	1,51	0,54	1,04	1,04	1,62	0,41	1,03	1,73
2016	1,29	1,18	1,26	1,06	0,92	1,39	0,62	0,98	1,30	1,70	0,40	0,82	1,68

Фигура 24

- Цените на полските и оранжерийните домати през м. август 2016 г. са най-високи спрямо същия месец на петгодишния период. (фиг. 20 и табл. 7)
- Цените на българските оранжерийни краставици през м. август на настоящата година остават над нивата от същия месец на 2013 и 2014 г., но са значително по-ниски спрямо миналата година. Цената на полските краставици се доближава до нивата от предходните четири години и е много под нивото от 2012 г.
- Цената на картофите през тази година е малко над нивото от предходните две години, малко е по-висока спрямо 2012 г. и е по-ниска спрямо същия месец на 2013 г., когато е регистрирана най-високата цена за периода .
- Цените на зеления и червения пипер през тази година са на по-ниски нива спрямо 2014 и 2015 г. и са по-високи спрямо м. август 2013 г.
- Въпреки крайно недостатъчните количества ябълки, които се предлагат на нашия пазар, цените им през годините остават стабилни, а през м. август на периода 2013-2015 г. има трайна низходяща тенденция.
- През август тази година цените на дините, пъпешите, гроздето и крушите е на малко по-ниско ниво в сравнение със същия месец на предходната година и се доближават до нивата от м. август 2013 г.
- Цената на прасковите през тази година е на най-високо ниво спрямо същия месец на петгодишния период.

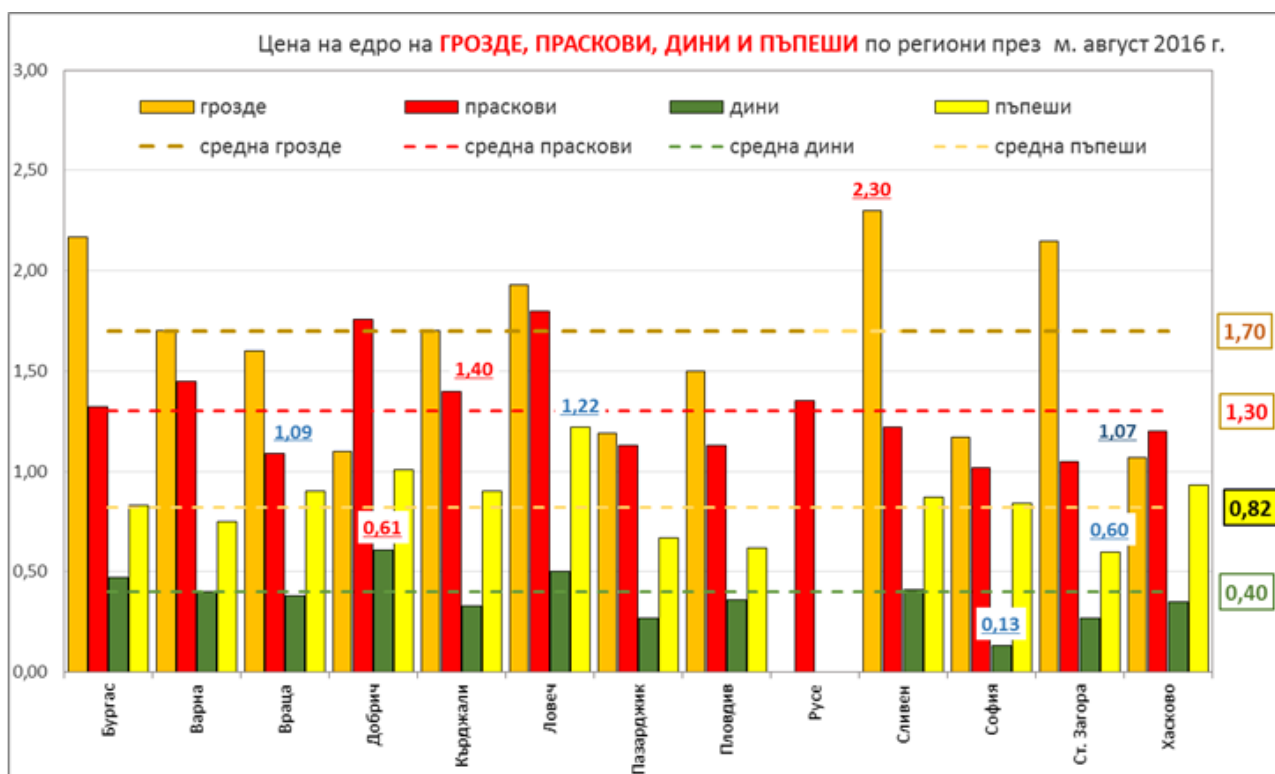
Анализът на цените на едро на плодовете и зеленчуците по региони показва, че отклоненията на цените в различните региони от средната за страната цена са значителни и достигат до 60 - 80%. При средна цена за страната през м. август на домати 1,29 лв./кг, средната цена на домати на тържищата в област Ловеч е 2,15 лв./кг, а в област София 0,70 лв./кг. Най-висока цена на едро на краставиците през август е отчетена в област Добрич – 2,00 лв./кг, а най-ниска в област Стара Загора – 0,95 лв./кг при средна за страната цена 1,26 лв./ кг. Средната за месеца цена на зеления пипер е 0,92 лв./кг., а на червения 1.39 лв./кг. Най-скъпо се е търгувал пиперът в Ловеч и Сливен, а най-ниска цена на пипера е регистрирана в Стара Загора и Пазарджик. (фиг. 25)

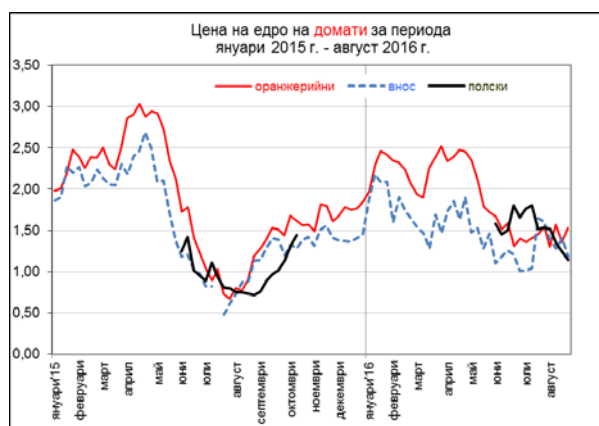
Фигура 25

Най-скъпо са се търгували през август дините на тържищата в област Добрич – 0,61лв./кг, а най-евтини те са били в Софийска област – 0,13 лв./кг. (фиг. 27) При средна цена за страната на прасковите 1.30 лв./кг най-висока цена е регистриран в област Ловеч – 1.80 лв./кг, а най-ниска съответно във Враца - 1.09 лв./кг. (фиг. 28) Най-висока цена на гроздето през м. август 2,30 лв./кг е регистрирана в област

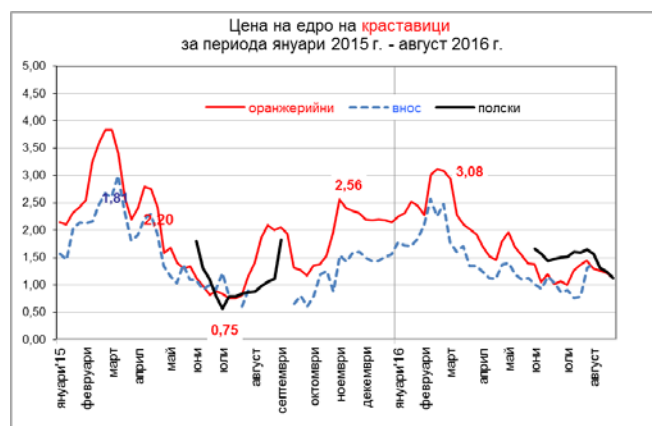
Сливен, а най-ниската такава е отчетена в област Хасково – 1,07 лв./кг. Средната цена на гроздето за месеца е 1,70 лв./кг. (фиг.26)

Фигура 26

Фигура 27

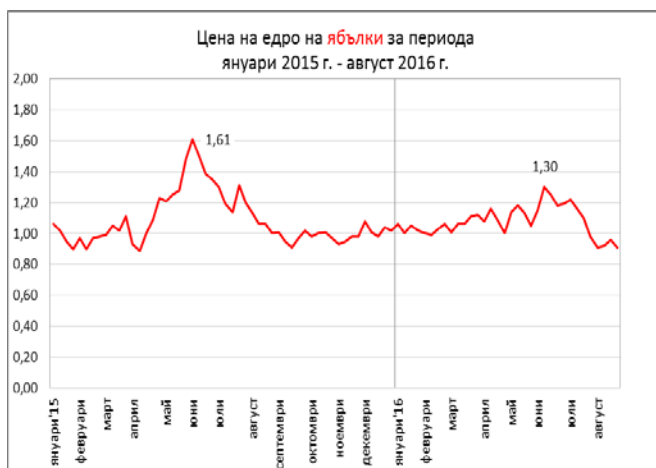
Фигура 28

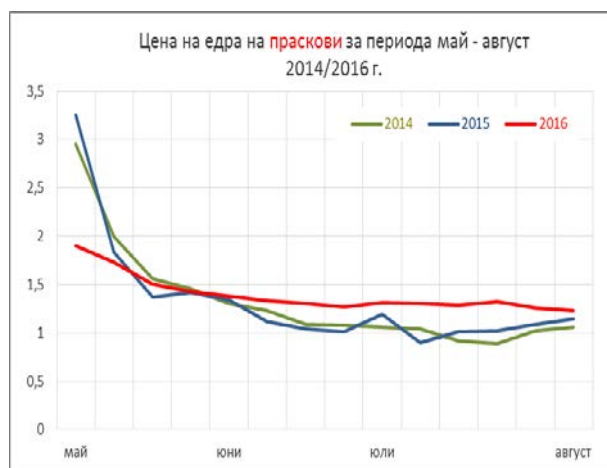
Фигура 29

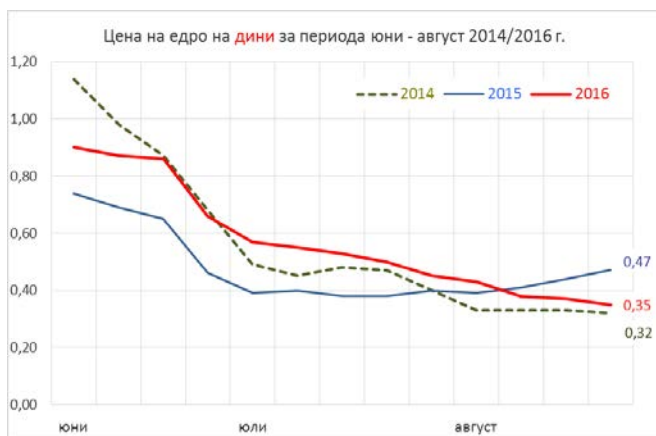
Фигура 30

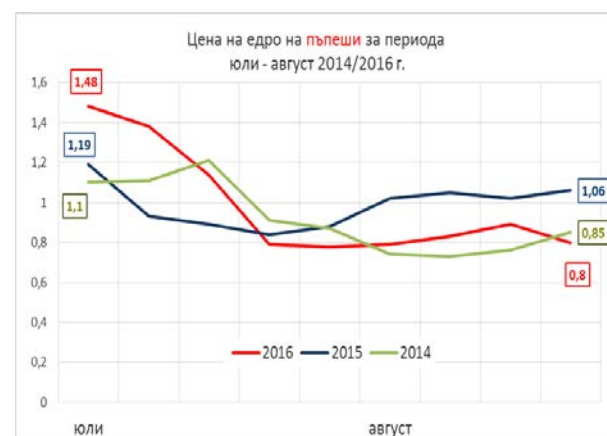
Фигура 31

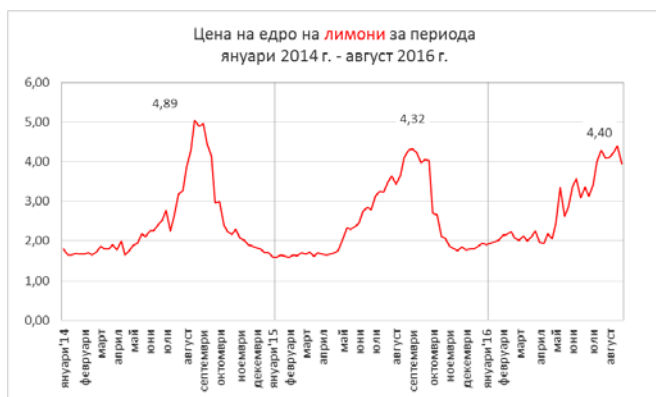
Фигура 32

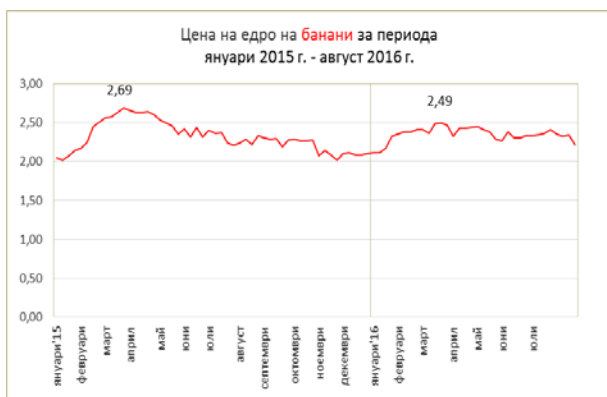
Фигура 33

Фигура 34

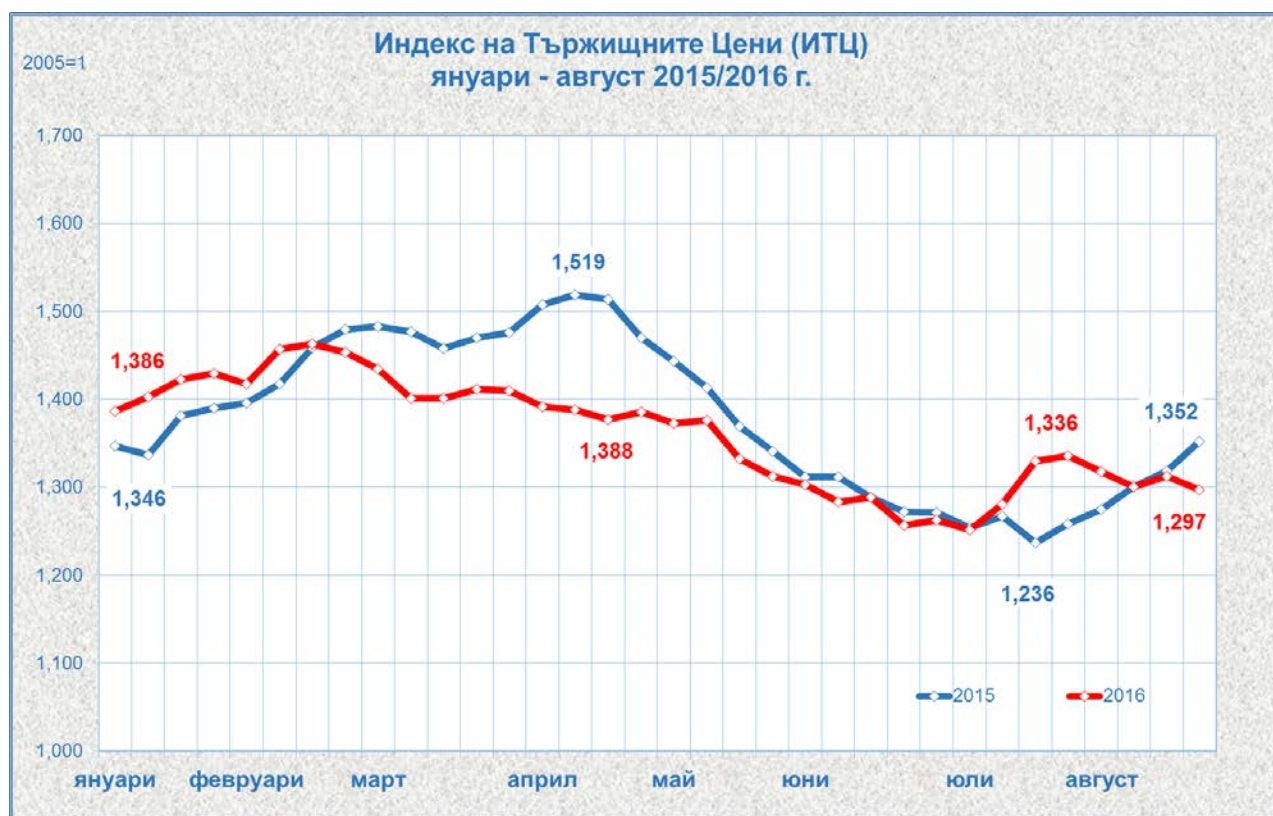
Фигура 35

Фигура 36

3. Движение на Индекса на Тържищните Цени (ИТЦ)

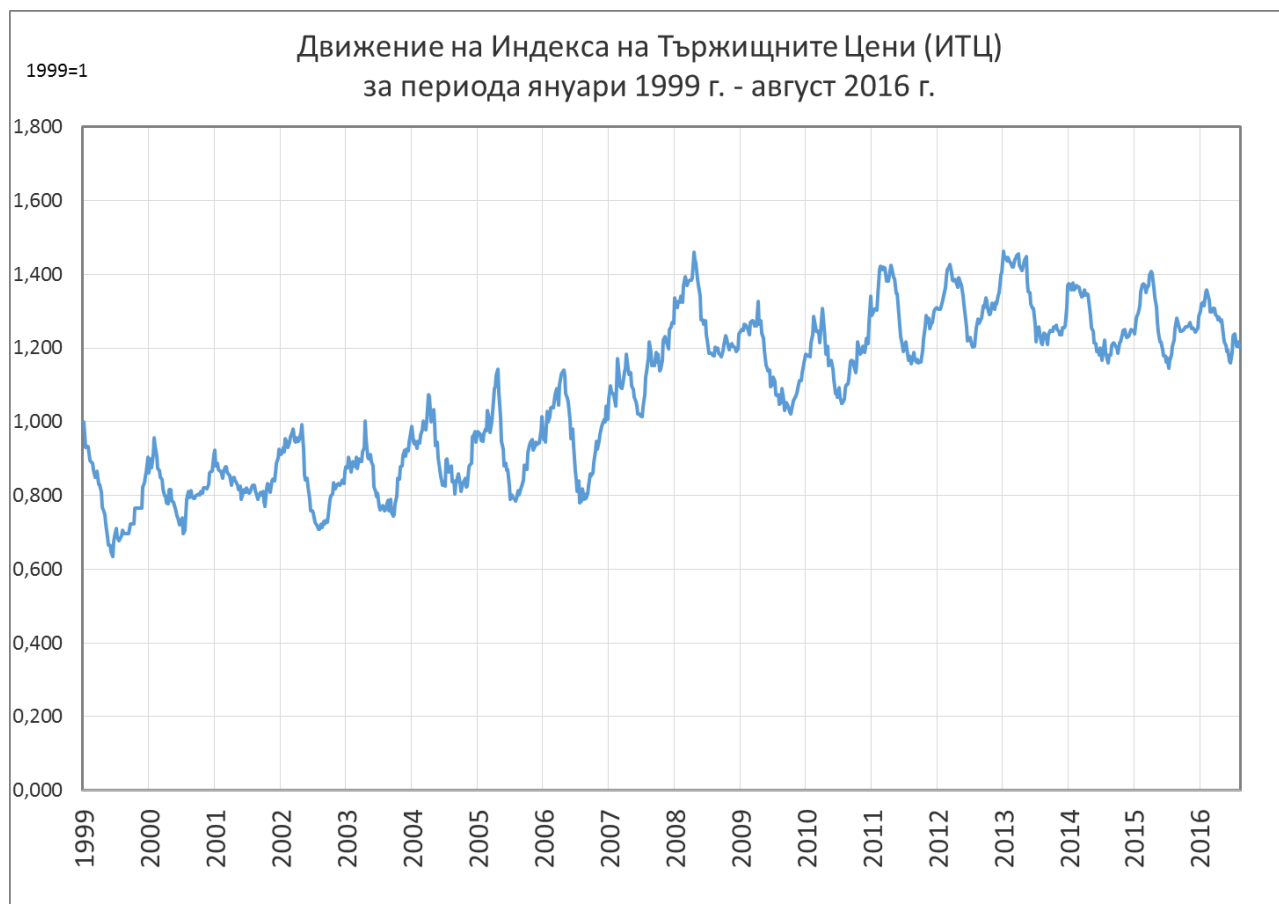
От началото на м. май се наблюдава трайно понижение на стойностите на Индекса на Тържищните Цени. В средата на м. юни има кратък и слабо изразен възходящ тренд, резултат от повишението през този период на цените на някои плодове и зеленчуци. През следващите седмици кривата придобива устойчив низходящ характер. От началото на м. юли се наблюдава обръщане на тренда и стойностите на индекса започват да се покачват. В края на юли индексът стъпва на ниво от 1,336 пункта. През м. август стойностите на индекса се стабилизират и се наблюдава лек и сравнително постоянен низходящ тренд. Понижението на индекса в края на месеца в сравнение с последната седмица на юли е 3% (фиг. 37)

Фигура 37

Като цяло движението на индекса през 2016 г. повтаря тенденцията от същия период на миналата година. През пролетта на 2016 г. кривата на индекса се движи под нивото от 2015 г., в началото на юли индексът стъпва на нивото от предходната година.

През м. юли тази година кривата на индекса има възходящ тренд за разлика от същия месец на 2015 г., а кривата се стабилизира на по-високо ниво. През последната седмица на август 2016 г. индексът минава под нивото от същия период на миналата година. Понижението на ИТЦ на годишна база е 4%. (фиг. 37 и 38)

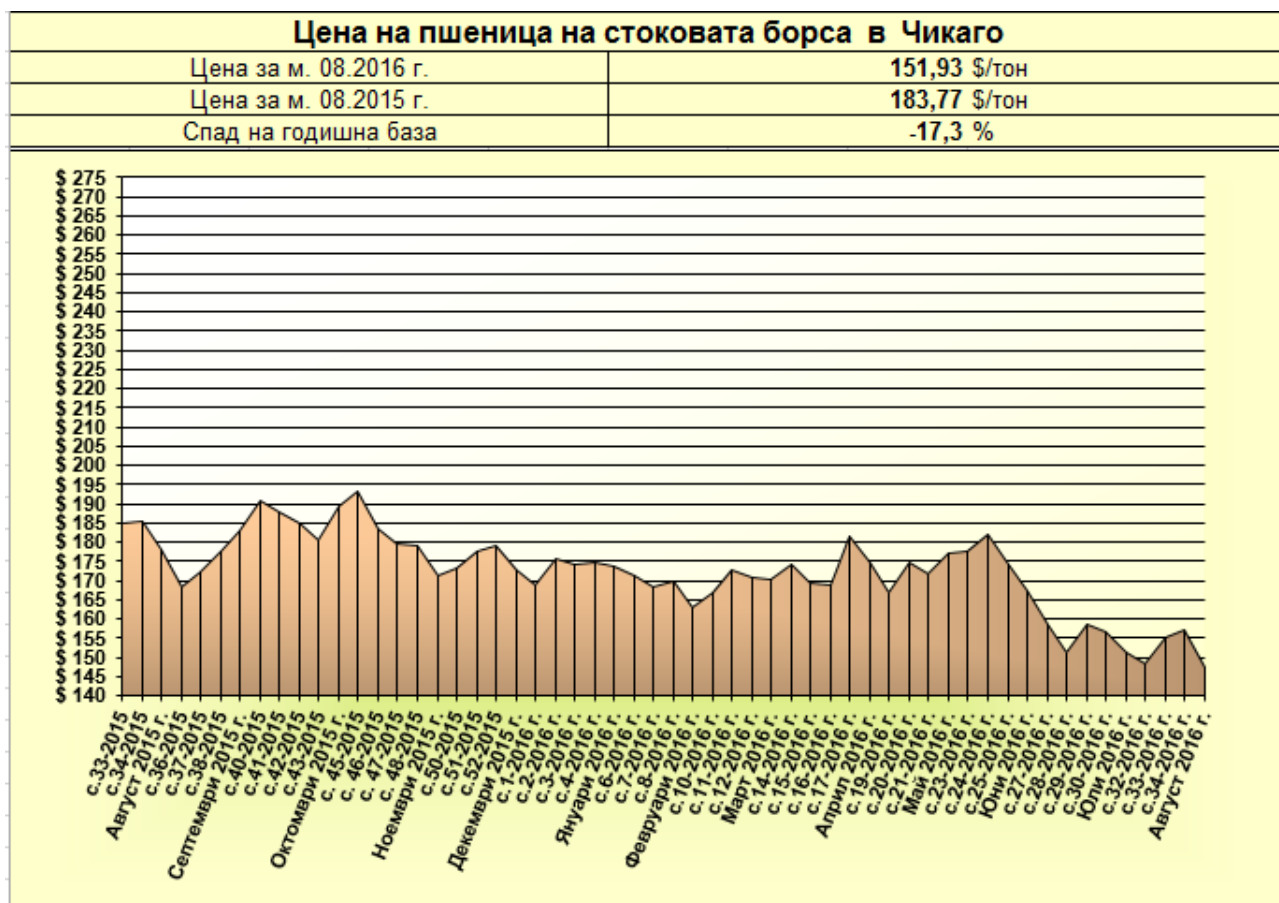

Фигура 38

4. *Международни цени*

През м. август 2016 г. се наблюдава спад на годишна база на пшеницата на стоковата борса в Чикаго с около 17%. Наблюденията за последните 10 години показват, че цената на пшеницата през м. август тази година слиза до най-ниските нива от 2007 и 2010 г. (фиг.39 и 40)

Цената на царевичата в Чикаго също бележи спад на годишна база от 11%. Леко понижени на стойностите има и на цената на царевичата в Будапеща – 8,7%. (фиг. 41 и 42)

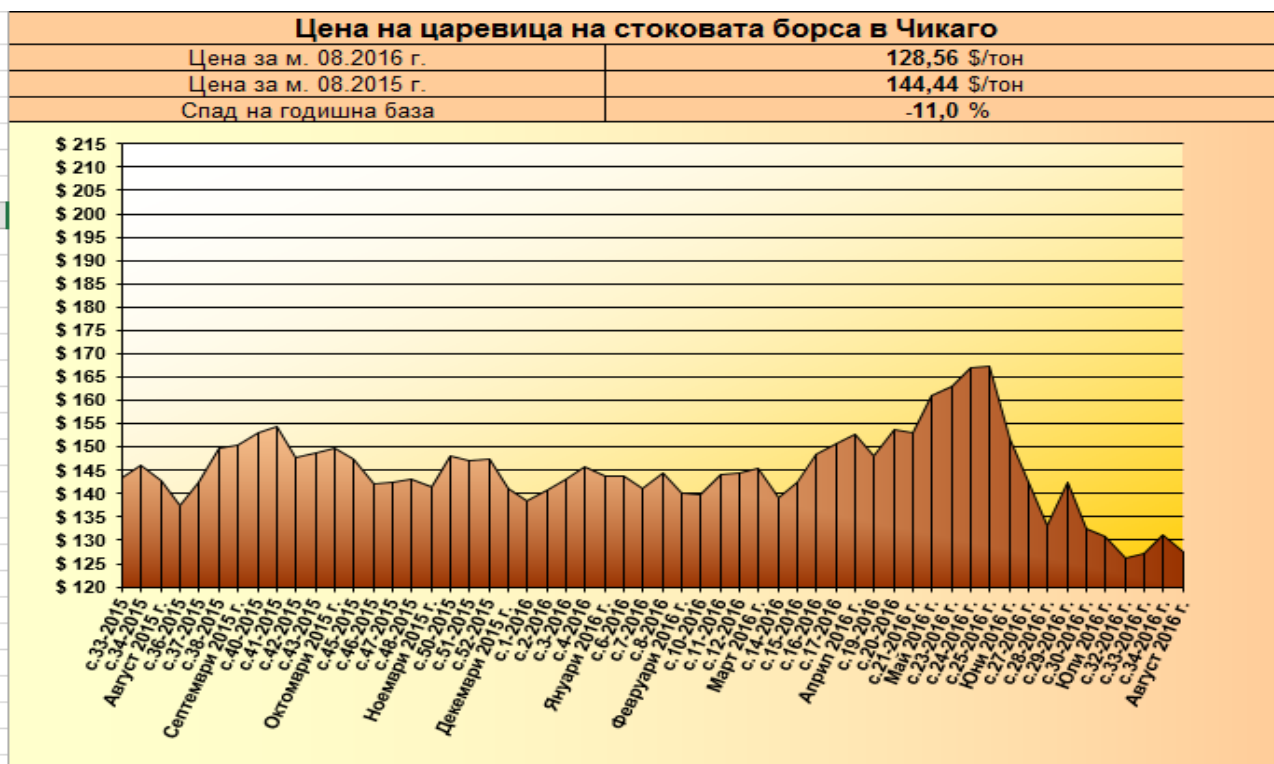

Фигура 39

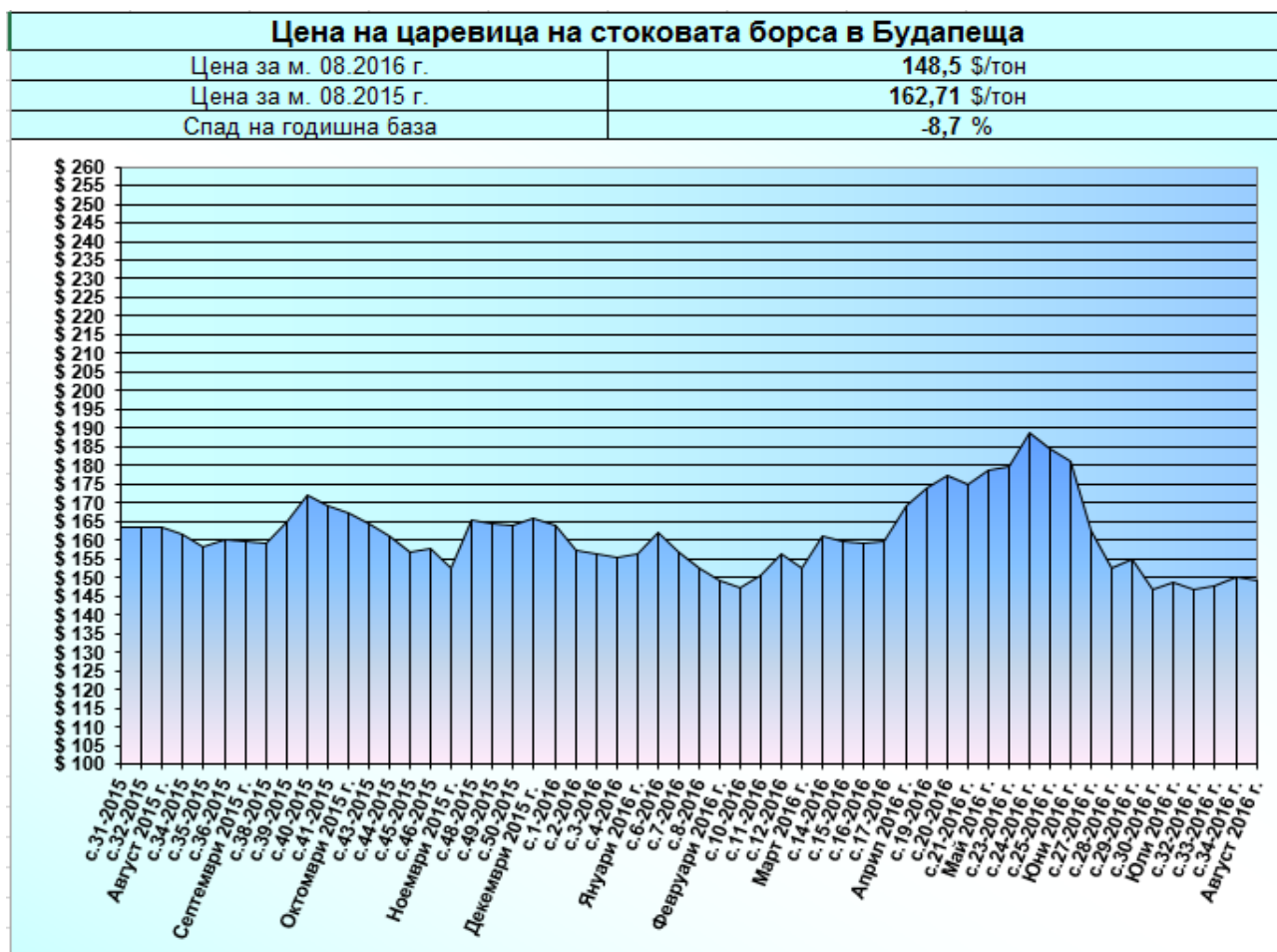
Цена на пшеница на стоковата борса в Чикаго за последните десет години

Фигура 40

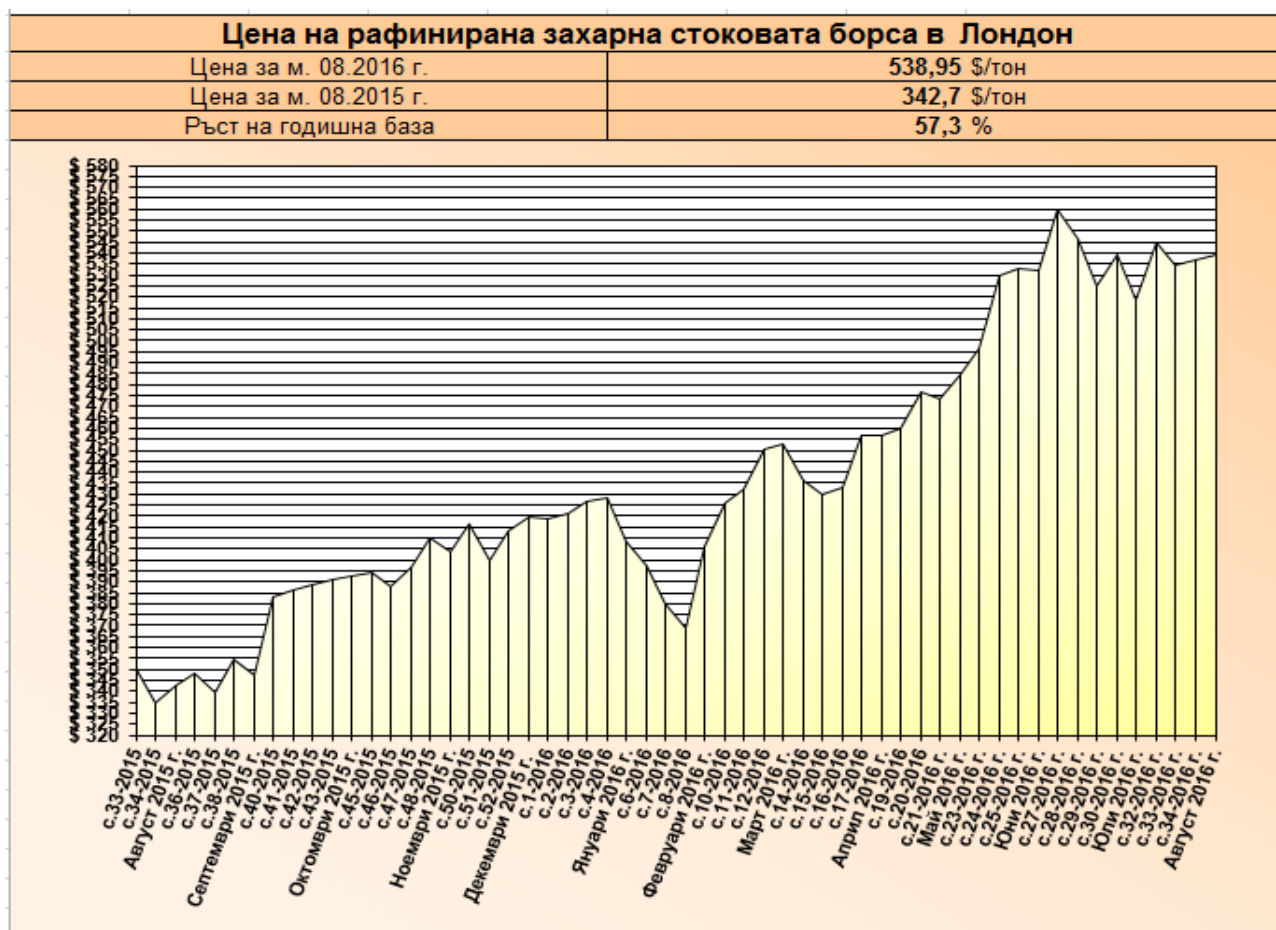

Фигура 41

Фигура 42

През последните седмици цената на захарта на международния пазар се стабилизира, но на високото ниво от м. юли. В периода 19 февруари – 24 март е отчетен значителен ръст на цената на Лондонската стокова борса, когато захарта поскъпва с 26%. След известен спад през втората половина на м. март, през м. април и май кривата отново тръгва нагоре. Поскъпването на захарта на годишна база на международния пазар е 57%. (фиг. 43) Въпреки наблюдаваният устойчив ръст на цената на захарта на международния пазар през последните месеци, тя остава много под пиковите стойности от 2011 г., когато цената достигна исторически за последните 20 години стойности от 850 долара/тон. (фиг. 44)

Фигура 43

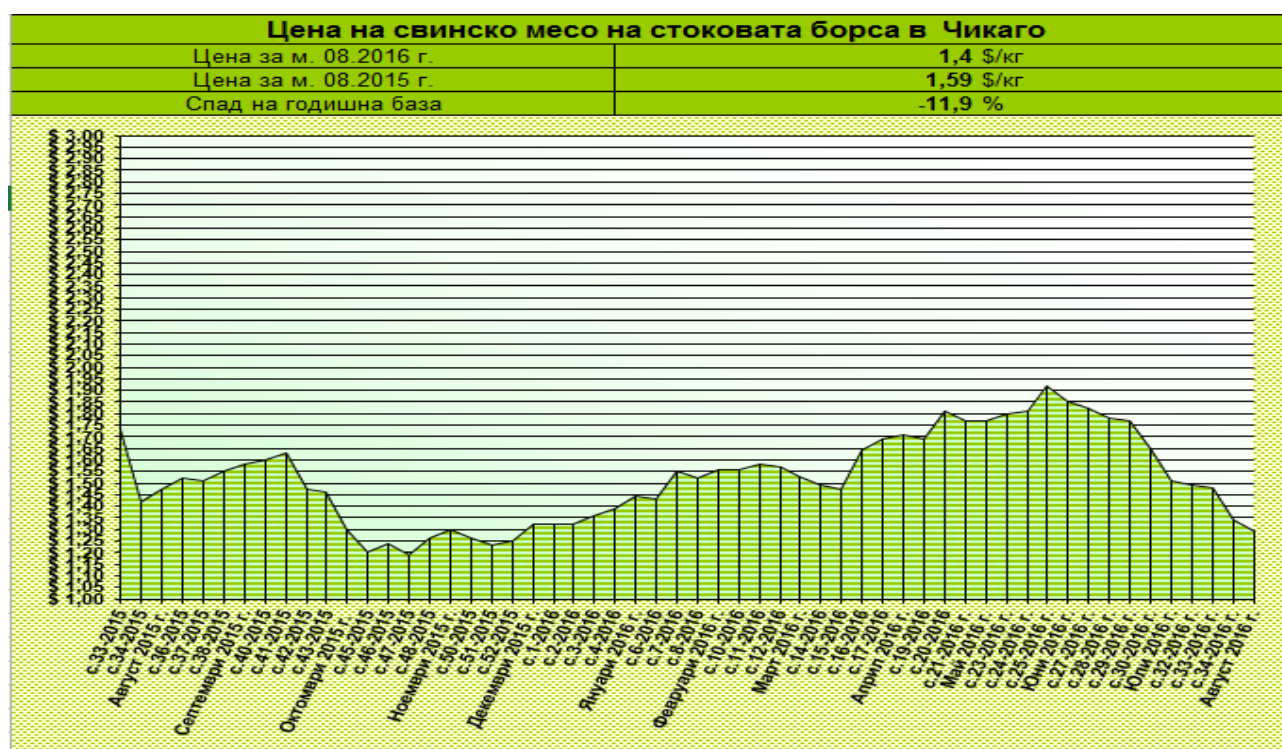
Цена на рафинирана захар на стоковата борса в Чикаго за последните десет години

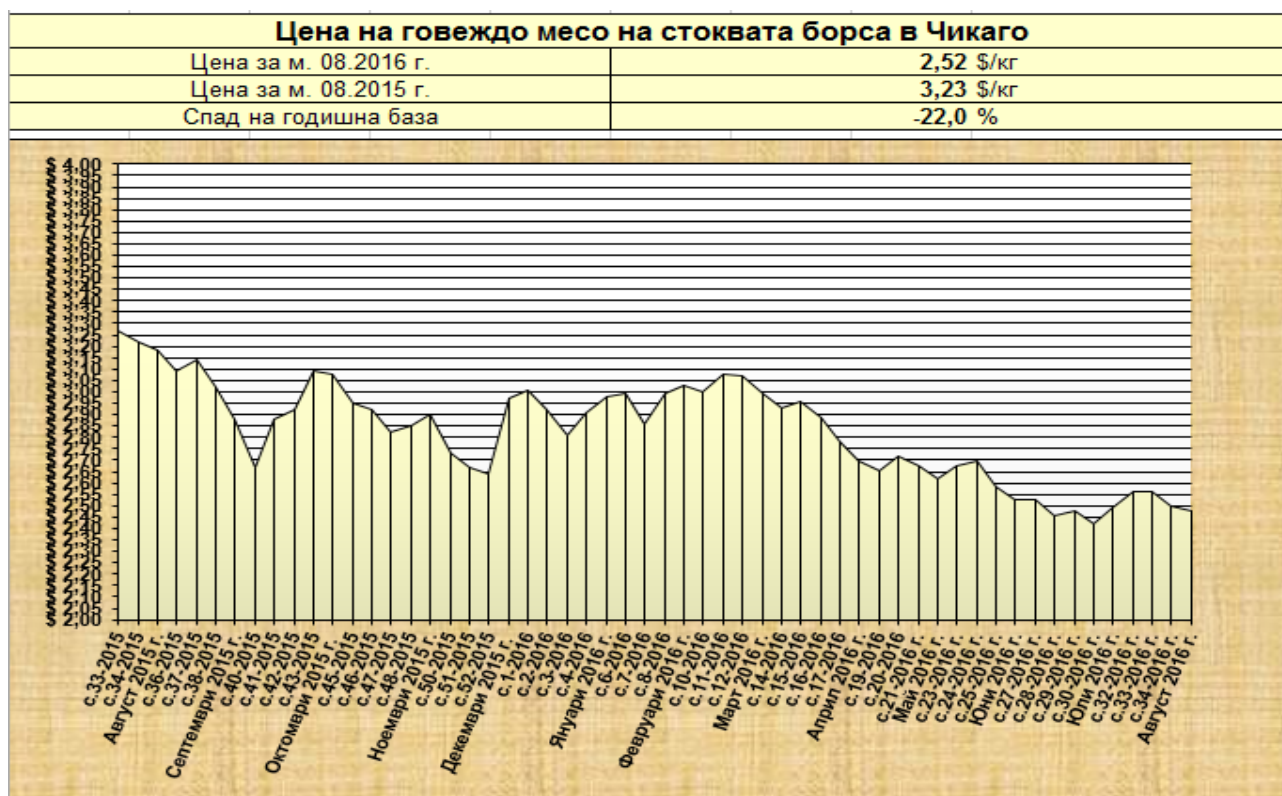
Фигура 44

След няколко месеца на покачване на международната цена на свинското месо, през м. юни и юли се наблюдава стабилизиране и спад на стойностите. На борсата в Чикаго е отчетен спад на годишна база от 12%. (фиг.45)

При цената на говеждото месо има спад на годишна база от 22%. (фиг. 46)

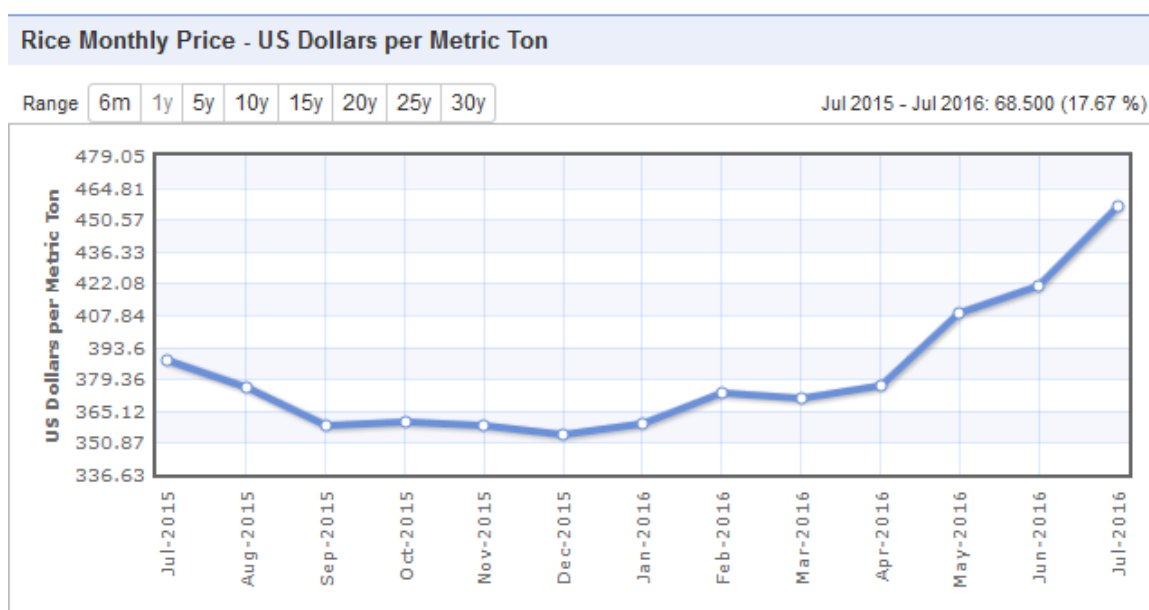

Фигура 45

Фигура 46

След продължителен и устойчив тренд при движението на цената на ориза на международния пазар, от м. ноември 2015 г. се наблюдава възходяща тенденция, която се задържа и през първите пет месеца на настоящата година. Въпреки поскъпването на ориза през последните месеци, стойностите са много под пиковите цени от май 2008 г., когато цената на ориза беше 1000 \$/тон. Поскъпването на ориза на световния пазар до момента не се отразява на вътрешния ни пазар, който през последните години остава балансиран. (фиг. 47 и 48)

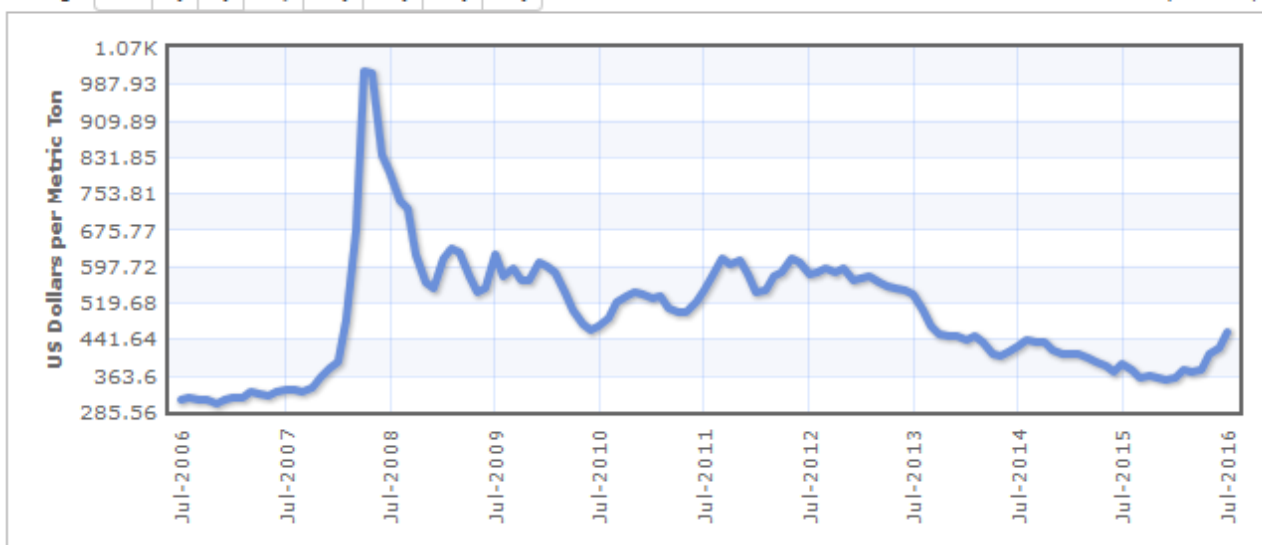

Фигура 47 Международна цена на ориз по данни на МВФ

Rice Monthly Price - US Dollars per Metric Ton

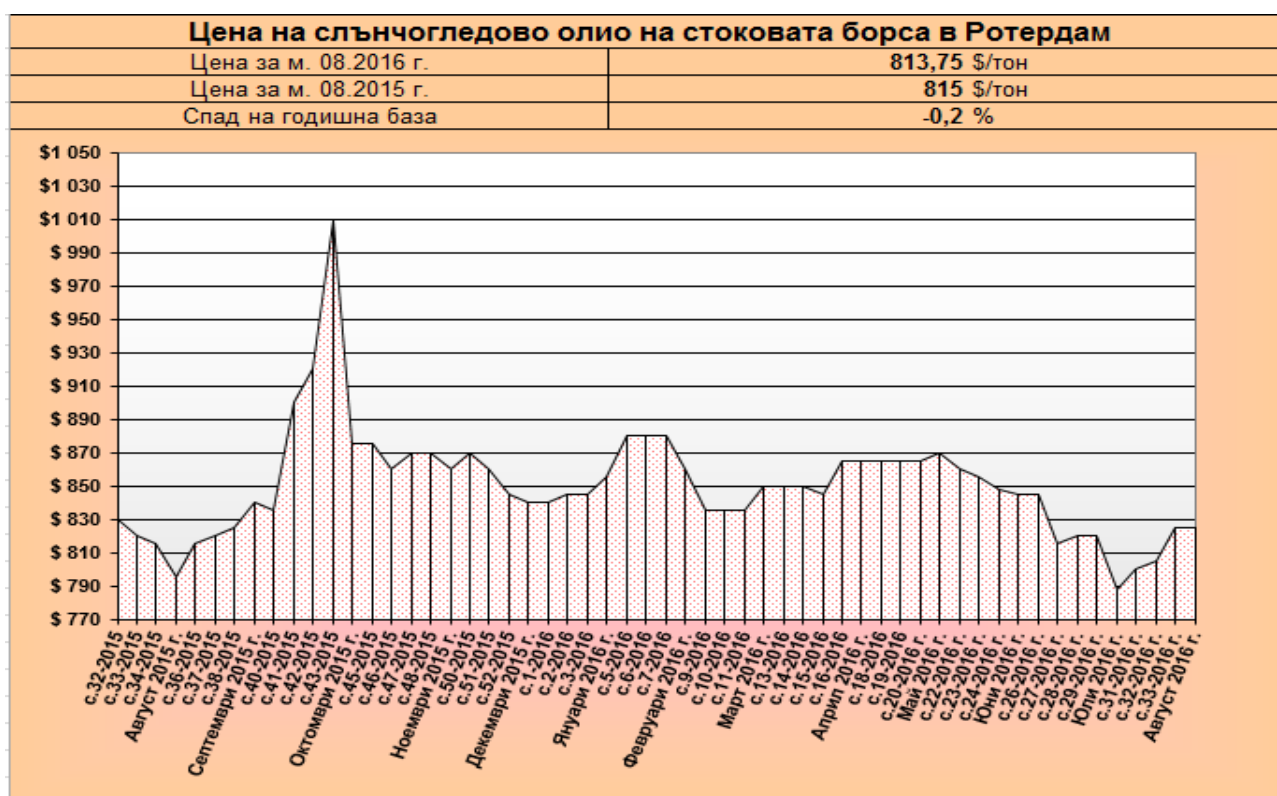
Range 6m 1y 5y 10y 15y 20y 25y 30y

Jul 2006 - Jul 2016: 143.810 (46.03 %)

Фигура 48

Цената на нерафинираното слънчогледово олио на борсата в Ротердам бележи незначителен спад на годишна база от 0,2%, като се наблюдава краткотраен пик на стойностите в края на м. септември 2015 г., когато цената достига 1010 долара/тон. (фиг. 49) Като цяло през последните две години цената на слънчогледовото олио на международния пазар е стабилна. В средата на 2013 г. кривата бележи рязък спад и се стабилизира около ниво от 1000 долара. (фиг. 50)

Фигура 49

Фигура 50

С уважение,

ВЛАДИМИР ИВАНОВ

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ДКСБТ

МЕСЕЧЕН БЮЛЕТИН

за цените на едро на хранителни продукти на стоковите тържища в България

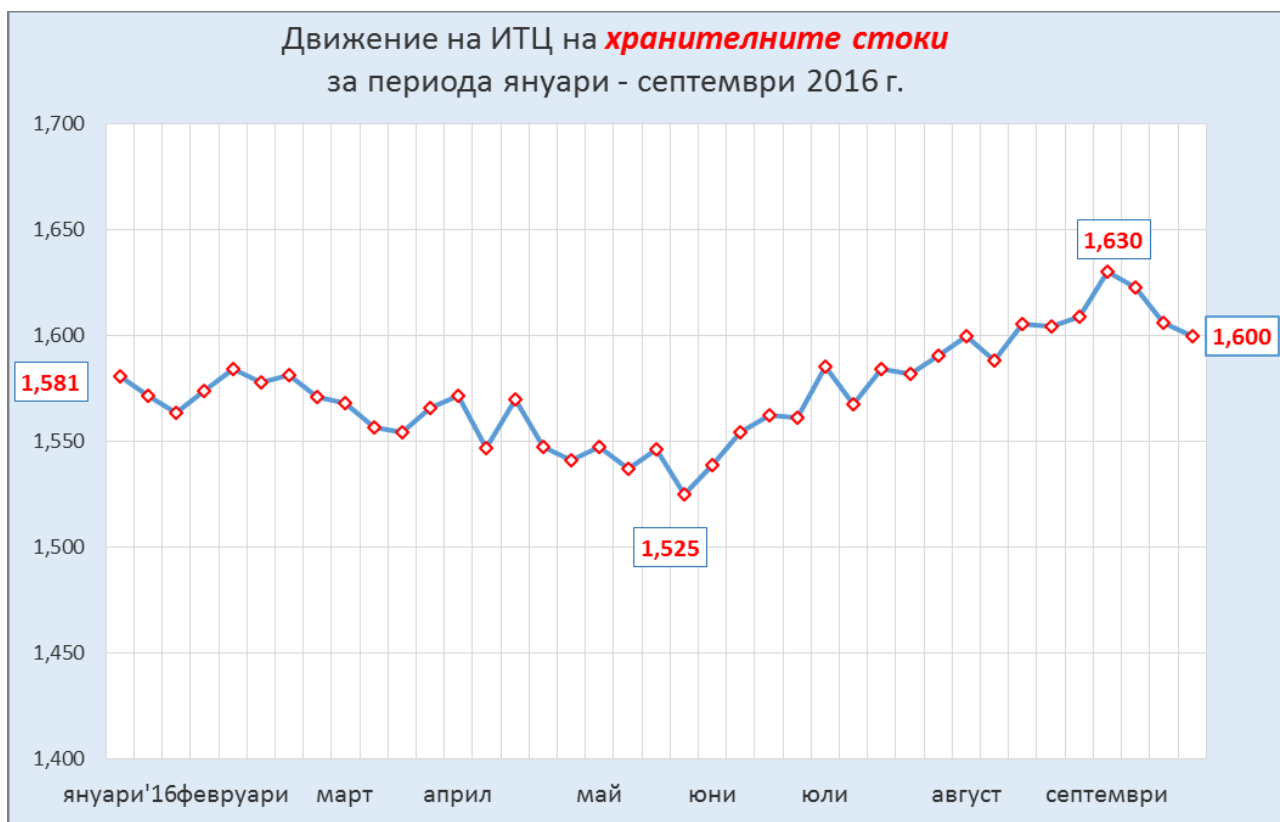
Анализът на цените на едро на храните показва, че през м. септември пазарът на храни остава спокоен и балансиран, а наблюдаваните тенденции при движението на цените на едро се обуславят от съчетанието на няколко фактора като конюнктурата на международния пазар, конкретните метеорологични условия, търсенето и предлагането.

Устойчивият възходящ тренд при движението на международната цена на захарта, рефлектира и на нашия пазар, като от началото на годината кривата на цената на захарта е възходяща и се стабилизира на малко по-високи нива спрямо предходните две години. През м. септември на текущата година цените на хранителните стоки като цяло остават близки до нивата от същия месец на предходната година. Такива са наблюденията и за предходния петгодишен период.

При цените на едро на плодовете и зеленчуците се наблюдават типичните сезонни тенденции, както и силната зависимост при тях от конкретните климатични и метеорологични условия. По тази причина и колебанията при тях са в по-големи ценови диапазони, а тенденциите са разнопосочни. Спрямо предходния месец цените на по-голяма част от плодовете и зеленчуците са на по-ниски нива. Същите за изводите от наблюденията спрямо същия месец на предходната година. Анализът на цените на зеленчуците и плодовете през петгодишния период илюстрира влиянието на метеорологичните условия и моментните климатични промени върху цените на тези продукти.

1. Хранителни стоки

През м. септември се наблюдава известна възходяща тенденция при движението на цените на част от хранителните стоки, но колебанията нагоре са в незначителен в диапазон от 2-7% (0.10 – 0.20лв.). Запазва се слабата възходяща тенденция от предходните месеци при движението на цената на захарта, но възходящата крива е със затихваща функция, като спрямо м. август захарта е покачила цената си с 2%. (фиг. 12) Поскъпване на месечна база от 6% има при яйцата. Цената на брашното бележи лек спад от 2%, а цените на олиото, варивата и ориза остават почти без промяна спрямо предходния месец. (табл. 1, фиг.7, 18, 16, 14, 20, 22)

Фигура 1

Конструираният от Комисията групов Индекс на тържищните цени на хранителните стоки илюстрира общото относително изменение на цените на едро на хранителните стоки, които влизат в неговия състав¹.

От началото на годината до края на м. май кривата на ИТЦ на хранителните стоки има устойчив низходящ тренд. От м. юни трендът се обръща и индексът започва леко да се покачва. Покачването на цените на захарта, варивата, някои млечни и месни произведения рефлектира върху стойностите на индекса и движението на кривата има слаб, но постоянен възходящ тренд. Тенденцията се запазва до средата на м. септември, когато са достигнати най-високите до момента стойности от 1.630 пункта. През втората половина на м. септември се наблюдава известен спад на цените на някои стоки, включени в структурата на този индекс (олио, фасул, брашно), в резултат на което кривата придобива низходящ тренд и в края на месеца се стабилизира на ниво от 1.600 пункта (фиг. 1)

Наблюденията от предходните години показват, че най-високи стойности индексът на хранителните стоки е имал през 2008г., 2011г. и 2012г., когато се наблюдаваше повишаване на цените на някои основни хранителни стоки. (фиг. 2)

¹ Този индекс отразява цените на следните стоки: захар, фасул, ориз, леща, брашно и олио.

Фигура 2

През м. септември цените на **млечните произведения** са стабилни, като отклоненията спрямо нивата от предходния месец са $\pm 1-4\%$. Цената на кравето сирене се понижава на месечна база с 3%, кравето масло поскъпва с 4%, а цените на останалите млечни произведения се задържат около нивата от предходния месец. (табл. 1, фиг.7, 28, 30)

Наблюденията от предходни години показват, че при движението на цените на млечните произведения се наблюдават определени сезонни тенденции, изразяващи се в по-високи есенно-зимни стойности и спад на цените през пролетта и лятото. През последните три – четири години тези сезонни колебания са все по-слабо изразени. През 2016 г. тенденцията на слаби сезонни колебания при млечните произведения в общи линии се запази, но при кашкавала „Витоша“ и овчето сирене беше регистриран спад на цената през пролетта и лятото и леко поскъпване в началото на есента. Движението на кривата на Индекса на Тържищните Цени на млечните произведения се обуславя от движението на цените на стоките, които влизат в неговата структура² .(фиг.3)

Фигура 3

Пролетното поевтиняване на част от млечните произведения рефлектира върху движението на кривата на ИТЦ на млечните произведения и в периода края на февруари – началото на април тя има низходящ тренд. Следва стабилизиране на стойностите, а от началото на лятото се наблюдава леко движение нагоре. В периода средата на август - средата на септември кривата има низходящ тренд, обусловен от поевтиняването на кравето сирене и маслото. От средата на септември сме свидетели на началото на есенното покачване на цените на млечните произведения и кривата на индекса отново придобива възходящ тренд.

Ретроспективният анализ на цените на млечните произведения показва, че индексът на тази група стоки е най-висок в началото на 2014 г. Рязък скок на стойностите беше наблюдаван през лятото на 2007 г. и през 2010 г. (фиг. 4)

² Стоките, които влизат в структурата на този индекс са сирене – краве и овче, кашкавал "Витоша" и краве масло

Фигура 4

ИТЦ на **месото, месните произведения и рибата**³ е относителен измерител на общото състояние на пазара на едро на този вид хранителни стоки. С най-голямо тегло в тази група е цената на пилешкото месо. Като цяло кривата на този индекс до момента има сравнително стабилен характер, като известни колебания се наблюдават в началото на годината и през м. юли. (фиг. 5)

Цените на месото и месните произведения през м. септември, спрямо предходния месец се стабилизират на по-ниски нива, като най-голям спад на стойностите има при свинското месо – 7%. От пролетта на настоящата година се наблюдава плавен низходящ тренд при движението на цената на свинското месо, като тенденцията се засилва през лятото. Наблюденията на световните борси показват силен спад и на международната цена на свинското месо. Поевтиняване на месечна база има също при кренвиршите, пилешкото месо и пилешките продукти. Поскъпване спрямо предходния месец от 7-8% има при някои видове риба като копърка, пангасиус и хоки. (табл. 1, фиг. 7, 24, 26)

³ В структурата на индекса влизат стоките: пиле, колбаси малотрайни и шпеков салам; кренвирши; кайма и риба (скуприя).

Фигура 5

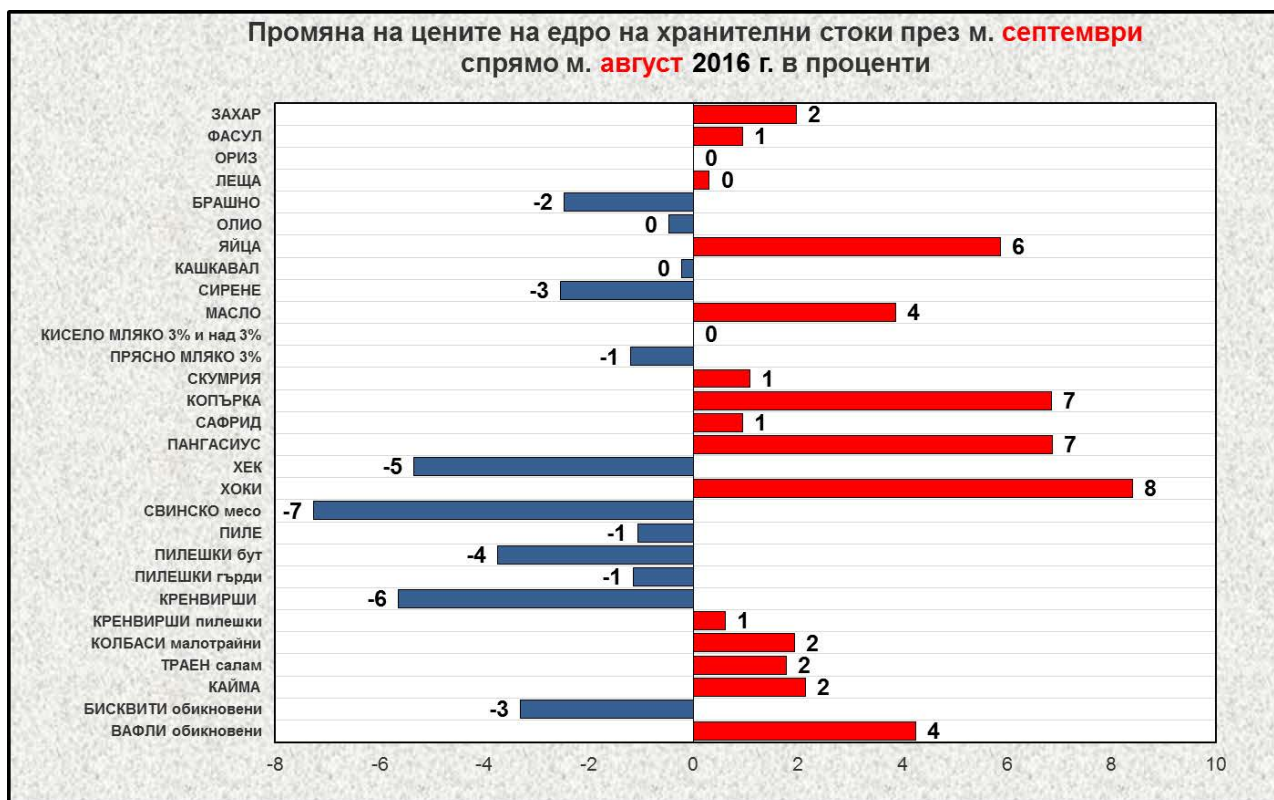
Индексът на месото и месните произведения през годината има стабилен характер, като известни колебания се наблюдават през февруари – април, когато кривата има низходящ тренд. През август и септември кривата плавно се движи нагоре, което се обуславя от известен слаб ръст на цените на скумрията, колбасите и каймата. В периода 2006 – 2008 г. индексът на тази стокова група имаше устойчив възходящ тренд. През следващите години кривата има разнопосочни тенденции. През 2014 г. стойностите трайно се движат надолу, а през 2015 и 2016 г. индексът се стабилизира на ниво от около 1.300 пункта. (фиг. 6)

Фигура 6

Таблица 1

СТОКА	август'16	септември'16	промяна в %	промяна в лв.
	цена	цена		
ЗАХАР	1,52	1,55	2,0	0,03
ФАСУЛ	3,16	3,19	0,9	0,03
ОРИЗ	1,92	1,92	0,0	0,00
ЛЕЩА	3,20	3,21	0,3	0,01
БРАШНО	0,81	0,79	-2,5	-0,02
ОЛИО	2,14	2,13	-0,5	-0,01
ЯЙЦА	0,17	0,18	5,9	0,01
КАШКАВАЛ	9,29	9,27	-0,2	-0,02
СИРЕНЕ	5,52	5,38	-2,5	-0,14
МАСЛО	1,29	1,34	3,9	0,05
КИСЕЛО МЛЯКО 3% и над 3%	0,74	0,74	0,0	0,00
ПРЯСНО МЛЯКО 3%	1,68	1,66	-1,2	-0,02
СКУМРИЯ	3,70	3,74	1,1	0,04
КОПЪРКА	2,04	2,18	6,9	0,14
САФРИД	3,17	3,20	0,9	0,03
ПАНГАСИУС	3,64	3,89	6,9	0,25
ХЕК	5,42	5,13	-5,4	-0,29
ХОКИ	4,52	4,90	8,4	0,38
СВИНСКО месо	6,75	6,26	-7,3	-0,49
ПИЛЕ	3,77	3,73	-1,1	-0,04
ПИЛЕШКИ бут	3,21	3,09	-3,7	-0,12
ПИЛЕШКИ гърди	7,88	7,79	-1,1	-0,09
КРЕНВИРШИ	4,79	4,52	-5,6	-0,27
КРЕНВИРШИ пилешки	3,21	3,23	0,6	0,02
КОЛБАСИ малотрайни	4,64	4,73	1,9	0,09
ТРАЕН салам	8,93	9,09	1,8	0,16
КАЙМА	4,65	4,75	2,2	0,10
БИСКВИТИ обикновени	0,91	0,88	-3,3	-0,03
ВАФЛИ обикновени	2,35	2,45	4,3	0,10

Фигура 7

Спрямо същия месец на миналата година при цените на едро на повечето хранителни стоки се наблюдава низходящ тренд средно с около 5 – 10%. (табл. 2 , фиг. 8)

При цената на слънчогледовото олио от началото на настоящата година се наблюдава устойчив и плавен низходящ тренд, в резултат на което цената на олиото на годишна база е с 3% по-ниска. В същия период на миналата година цената на олиото се повиши значително. (фиг. 15)

От началото на 2015 г. кривата на цената на захарта има плавен и траен възходящ тренд, който се запазва и през първите осем месеца на настоящата година. Поскъпването на захарта на годишна база е 19%, а спрямо началото на годината е отчетен ръст от 15,6%. На международния пазар също се наблюдава поскъпване на захарта, което на годишна база е около 63% (фиг. 13, 67, 68)

Цените на брашното, олиото, яйцата и ориза бележат спад на годишна база от 4-5% а при цената на лещата се наблюдава значителен ръст спрямо същия месец на миналата година от 26%. (табл. 2, фиг. 8)

Промените на цените на млечните произведения на годишна база са в диапазона от +1% при кравето сирене до -5% при кашкавал „Витоша“.

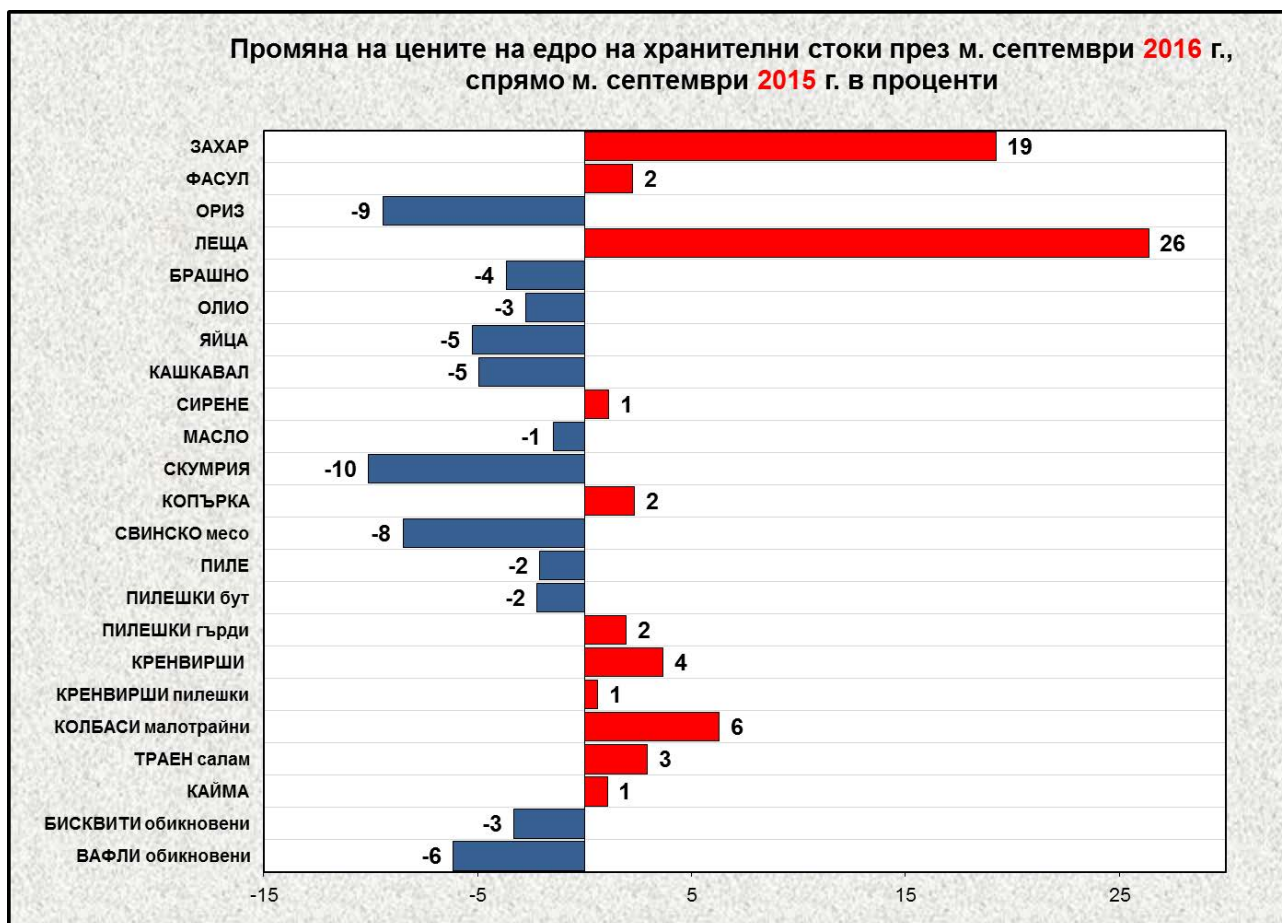
Тенденциите при движението на цените на месото и месните произведения през м. септември тази година спрямо същия месец на предходната година са разнопосочни. Слаб ръст на годишна база от 3-6% има при колбасите, а поевтиняване се наблюдава при свинското и пилешкото месо.

Наблюденията на цените на рибата на годишна база е само върху скумрията и копърката, тъй като останалите видове риби се наблюдават от Комисията от края на 2015 г. В сравнение със същия месец на предходната година цената на скумрията и бележи спад от 10%, а копърката поскъпва с 2%. (табл.2 и фиг. 8)

При цените на захарните изделия се наблюдава спад на стойностите на годишна база от 3 – 6%.

Таблица 2

СТОКА	септември'16	септември'15	промяна в%	промяна в лв.
	цена	цена		
ЗАХАР	1,55	1,30	19,2	0,25
ФАСУЛ	3,19	3,12	2,2	0,07
ОРИЗ	1,92	2,12	-9,4	-0,20
ЛЕЩА	3,21	2,54	26,4	0,67
БРАШНО	0,79	0,82	-3,7	-0,03
ОЛИО	2,13	2,19	-2,7	-0,06
ЯЙЦА	0,18	0,19	-5,3	-0,01
КАШКАВАЛ	9,27	9,75	-4,9	-0,48
СИРЕНЕ	5,38	5,32	1,1	0,06
МАСЛО	1,34	1,36	-1,5	-0,02
СКУМРИЯ	3,74	4,16	-10,1	-0,42
КОПЪРКА	2,18	2,13	2,3	0,05
СВИНСКО месо	6,26	6,84	-8,5	-0,58
ПИЛЕ	3,73	3,81	-2,1	-0,08
ПИЛЕШКИ бут	3,09	3,16	-2,2	-0,07
ПИЛЕШКИ гърди	7,79	7,64	2,0	0,15
КРЕНВИРШИ	4,52	4,36	3,7	0,16
КРЕНВИРШИ пилешки	3,23	3,21	0,6	0,02
КОЛБАСИ малотрайни	4,73	4,45	6,3	0,28
ТРАЕН салам	9,09	8,83	2,9	0,26
КАЙМА	4,75	4,70	1,1	0,05
БИСКВИТИ обикновени	0,88	0,91	-3,3	-0,03
ВАФЛИ обикновени	2,45	2,61	-6,1	-0,16

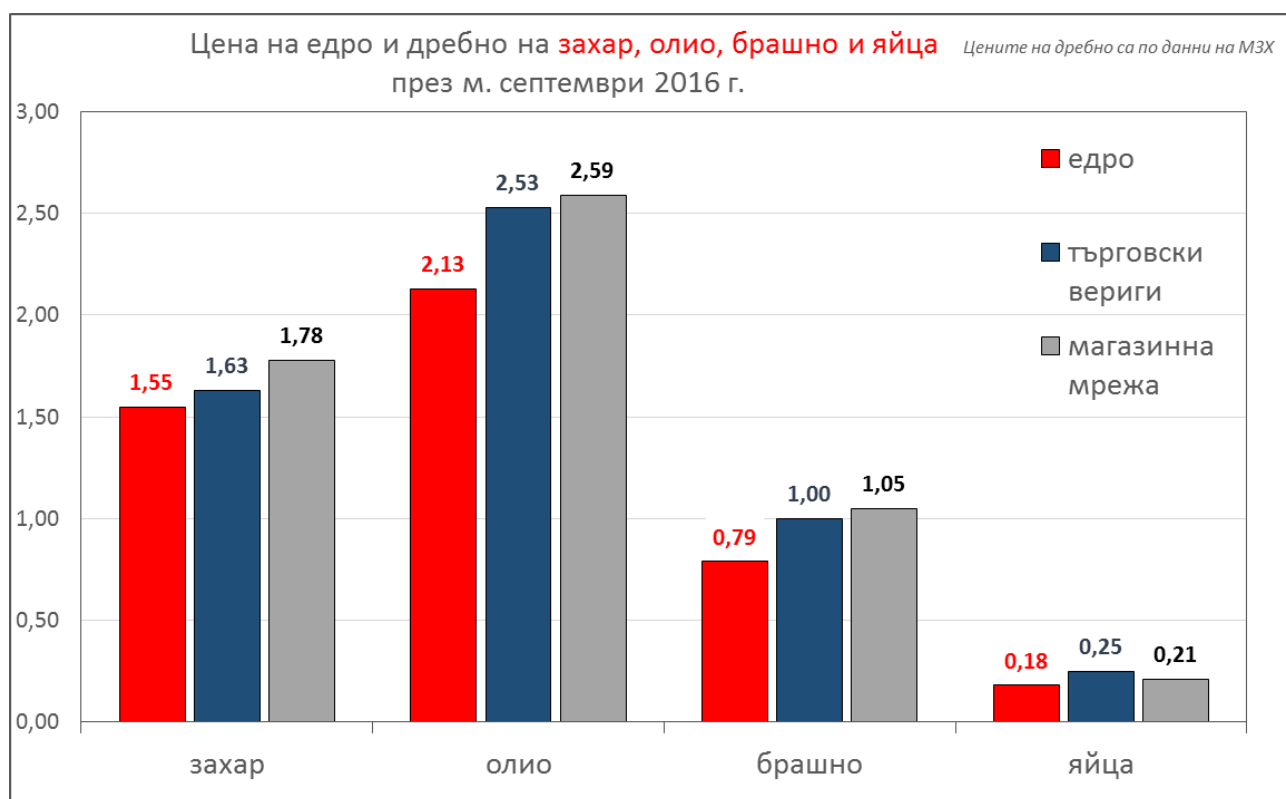

Фигура 8

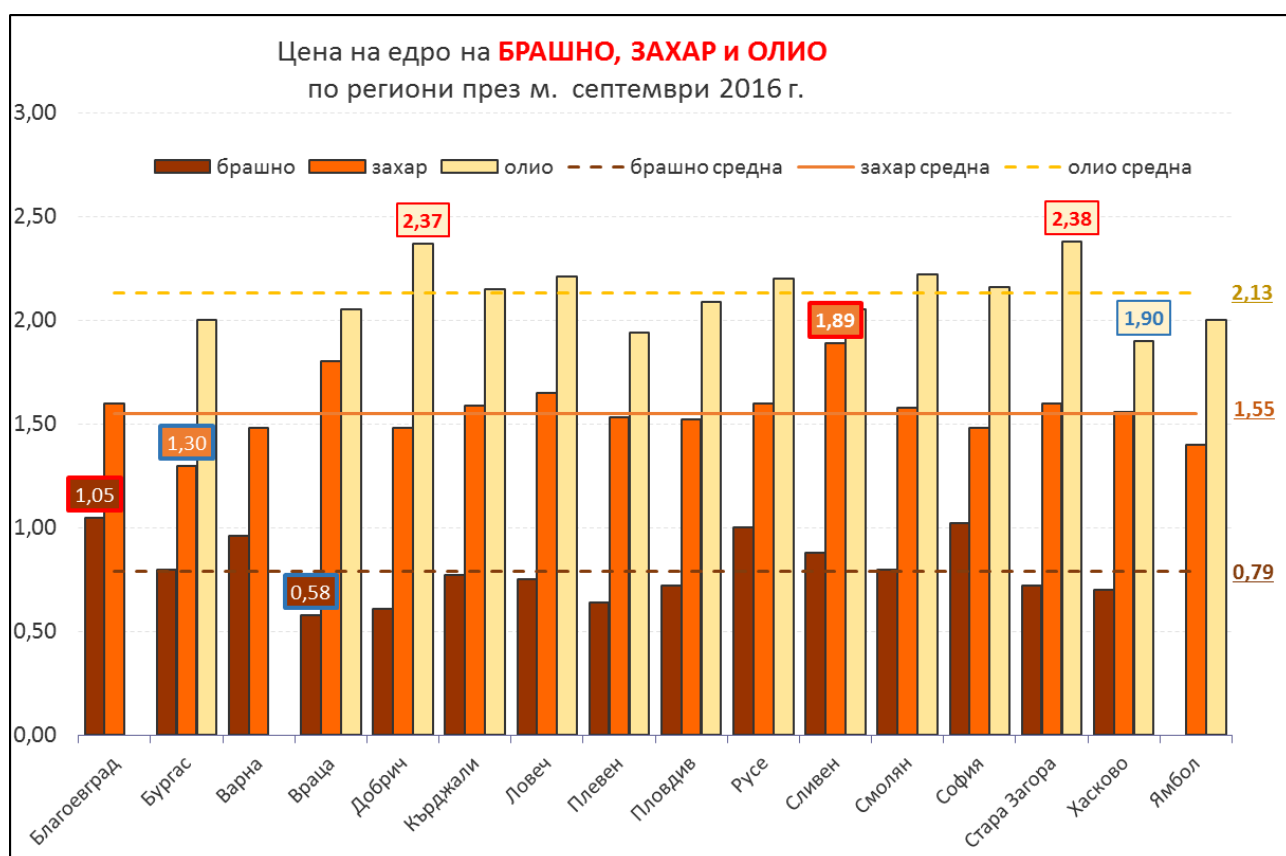
Наблюдението на цените на **дребно** на основните хранителни продукти: захар, олио, брашно и яйца показва, че през м. септември най-високи са цените в магазинната мрежа, като само при яйцата се наблюдава по-висока цена в големите търговски вериги. Надценките на цените на дребно, спрямо цените на едро, в големите търговски вериги са най-големи при яйцата – 39%, а най-малка надценка има при захарта – 5%. Маржът между цените на едро и дребно на олиото и брашното е 19-27%. В магазинната мрежа най-голямата надценка от 33% е при брашното, а най-малка съответно при захарта – 15%. (табл.3 и фиг.9)

Таблица 3

СТОКА	цени на едро на тържищата	цени на дребно в търговските вериги	надценка в %	надценка в лв.	цени на дребно в магазинната мрежа	надценка в %	надценка в лв.
захар	1,55	1,63	5	0,08	1,78	15	0,23
олио	2,13	2,53	19	0,40	2,59	22	0,46
брашно	0,79	1,00	27	0,21	1,05	33	0,26
яйца	0,18	0,25	39	0,07	0,21	17	0,03

Фигура 9

Фигура 10

Анализът на цените на едро на основните хранителни стоки: брашно, захар и олио по **региони** показва, че отклоненията в цените в различните регион от средната за страната цена са в диапазона $\pm 15\text{-}25\%$.

При средна цена за страната през м. септември на брашното 0.79 лв./кг, средната цена на брашното на тържищата в област Благоевград е 1.05 лв./кг, а в област Враца 0.58 лв./кг. Най-висока цена на едро на захарта през септември е отчетена в област Сливен – 1.89 лв./кг, а най-ниска в област Бургас – 1.30 лв./кг. Най-скъпо се е търгуvalo през септември олиото на тържищата в област Добрич и Стара Загора – 2.37-2.38 лв./кг, най-евтино е било то в Хасковска област – 1.90 лв./кг, а средната за страната цена на олиото през месеца е 2.13 лв./кг. (фиг.10)

Таблица 4 Цени на едро на хранителни стоки през м. септември 2012/2016 г.

септември	ЗАХАР	ФАСУЛ	ОРИЗ	БРАШНО	ОЛИО	ЯЙЦА	КАШКАВАЛ	СИРЕНЕ	МАСЛО	СКУМРИЯ	СВИНСКО месо	ПИЛЕ	КАЙМА
година													
2012	2,08	2,93	1,99	0,96	2,90	0,24	9,99	4,90	1,18	4,40	7,22	3,99	4,99
2013	1,85	3,81	1,95	0,87	2,22	0,18	10,70	5,57	1,26	4,23	7,45	4,14	4,94
2014	1,24	4,18	2,04	0,81	1,94	0,18	10,73	5,71	1,33	4,20	7,41	3,97	4,63
2015	1,30	3,12	2,12	0,82	2,19	0,19	9,75	5,32	1,36	4,16	6,84	3,81	4,70
2016	1,55	3,19	1,92	0,79	2,13	0,18	9,27	5,38	1,34	3,74	6,26	3,73	4,75

Анализът на цените на хранителните стоки през м. септември 2016 г. в сравнение със същия месец на петгодишния период (2012 - 2016 г.) показва, че като цяло цените се движат около нивата от м. септември 2013 – 2015 г., като при фасула, млечните произведения, месните произведения и пилешкото месо има траен низходящ тренд през последните три – четири години. (табл.4 и фиг.11)

- През 2011 г. цената на захарта бележи драстичен скок и за шест месеца се покачва със 70%. В резултат на този скок цената на захарта през м. септември 2012 г. е най-висока в сравнение със същия месец на следващите години. През м. септември 2016 г. цената на захарта бележи ръст на годишна база спрямо предходните две години, но остава на по-ниско ниво спрямо периода 2012 – 2013 г.

- От 2012 г. цената на фасула започва да расте и през м. септември 2014 г. тя е най - висока за последния петгодишен период. От средата на същата година трендът се обръща, в резултат на което цената през септември 2016 г. е по-ниска в

сравнение с периода 2013 и 2014 г. и остава на малко по-високо ниво от 2012 г. и 2015 г. (фиг. 21)

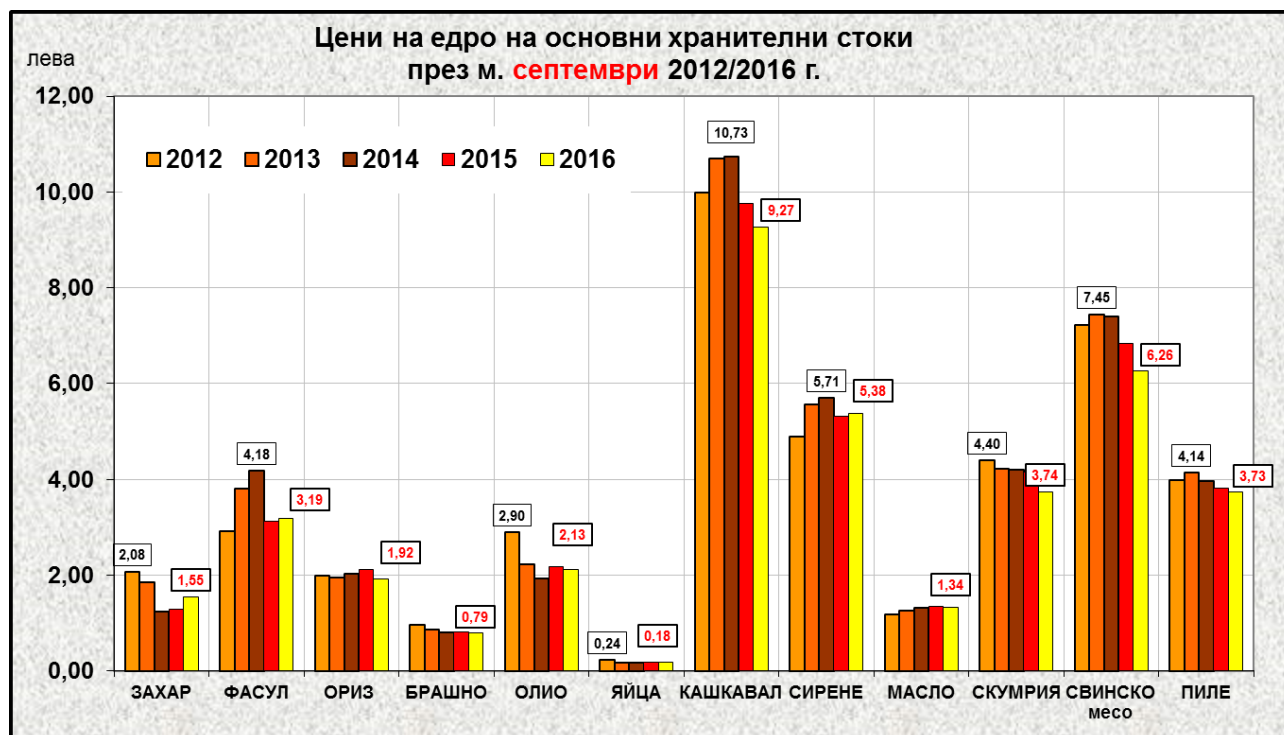
- Цената на ориза през последните години остава сравнително стабилна и се движи на ниво от около и малко под 2,00 лв./кг. През месец септември настоящата година цената на ориза у нас е на най-ниското ниво спрямо предходните години. Стабилният характер на цената на ориза се дължи на това, че производството на ориз в страната през последните години е във възход и тенденциите на световния пазар на ориз не дават силно отражение върху нашия пазар. Анализът на международната цена на ориза показва повишаване на цената от м. ноември 2015 г. и се засилва през последните месеци. Това покачване на стойностите до момента не се отразило на вътрешния пазар. (фиг. 23, 74, 75)

- През цялата 2012 г. кривата на цената на брашното има възходящ тренд и през м. септември същата година стойностите са най-високи за петгодишния период. През м. август настоящата година цената на брашното е на нивата от същия месец на предходните три години. (фиг. 17)

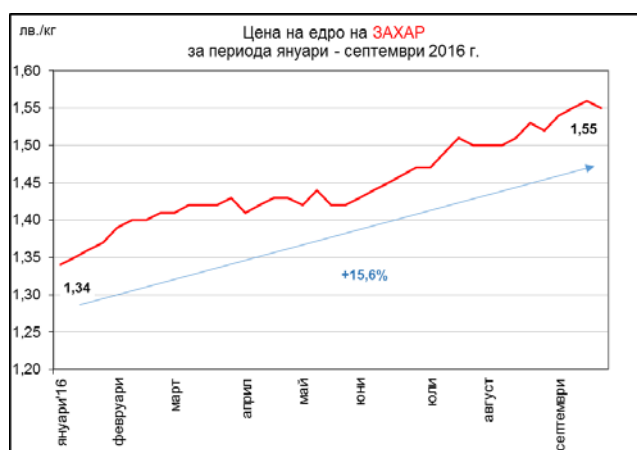
- Наред с други хранителни стоки и при олиото през 2012 г. се наблюдаваше трайно поскъпване. По тази причина през м. септември 2012 г. цената на олиото има най-високи стойности в сравнение със същия месец на другите години от периода. През пролетта на 2015 г. беше регистрирано поскъпване на олиото, в резултат на което през м. септември на същата година стойностите са на малко по-високо ниво от 2014 г. През м. септември на настоящата година цената на олиото остава на по-високо ниво от 2015 г. и се доближава до стойностите от същия месец на 2013 г. Международната цена на слънчогледовото олио през 2016 г. също остава стабилна. (фиг.15, 76, 77)

- През месец септември на 2016 година цените на млечните произведения бележат спад на годишна база. Цените на кравето сирене и кашкавал „Витоша“ са били най-високи през м. септември 2014 г. Това се дължи на постоянната възходяща тенденция, наблюдавана през втората половина на 2012 г. и през цялата 2013 г. В периода 2012 – 2014 г. цената на кравето масло има траен възходящ тренд. През м. септември на текущата година цената на маслото бележи лек спад в сравнение с предходния четиригодишен период. (фиг. 29, 31)

- В периода 2013 – 2016 г. цените на месото и месните изделия имат траен и плавен низходящ тренд. През септември 2013 г. са отчетни най-високите стойности за тези продукти. Тогава се наблюдаваше и голям скок на цената на месото на световния пазар. (фиг. 25, 27, 70)

Фигура 11

Фигура 12

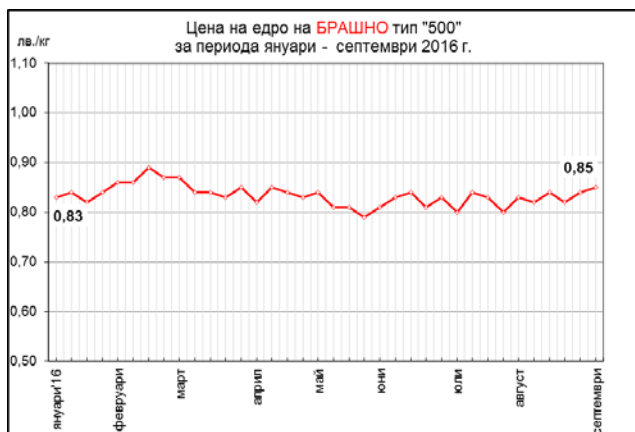
Фигура 13

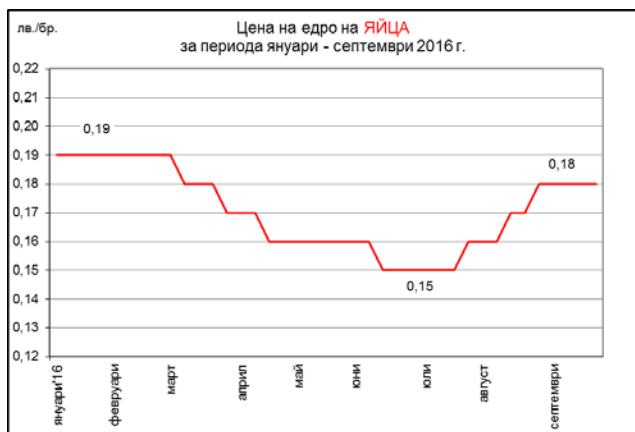
Фигура 14

Фигура 15

Фигура 16

Фигура 18

Фигура 20

Фигура 22

Фигура 17

Фигура 19

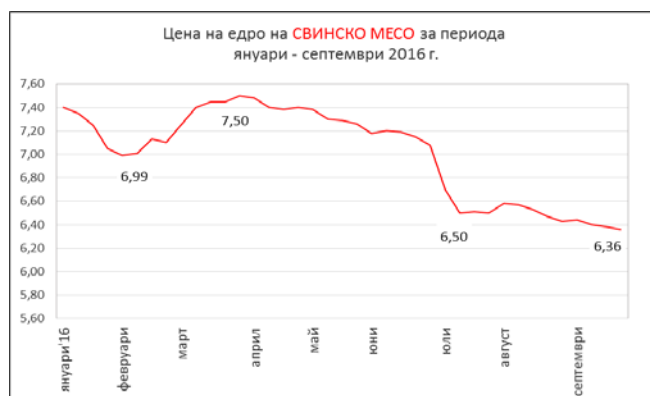
Фигура 21

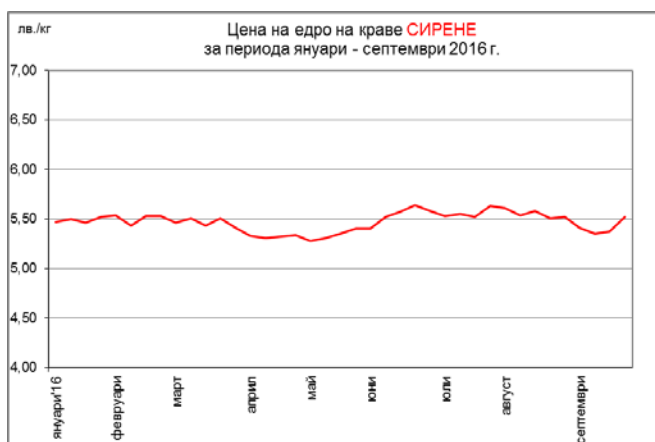
Фигура 23

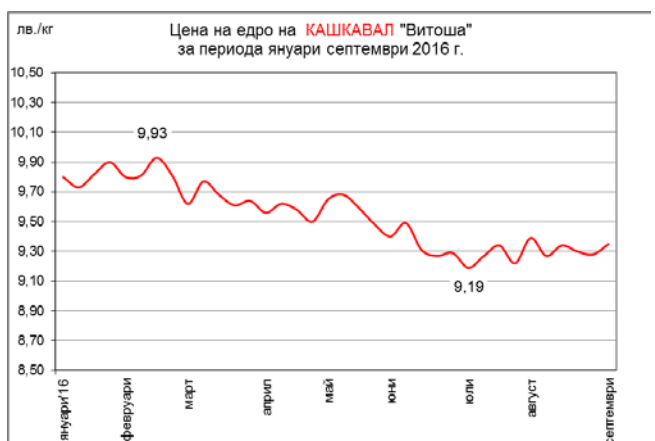
Фигура 24

Фигура 26

Фигура 28

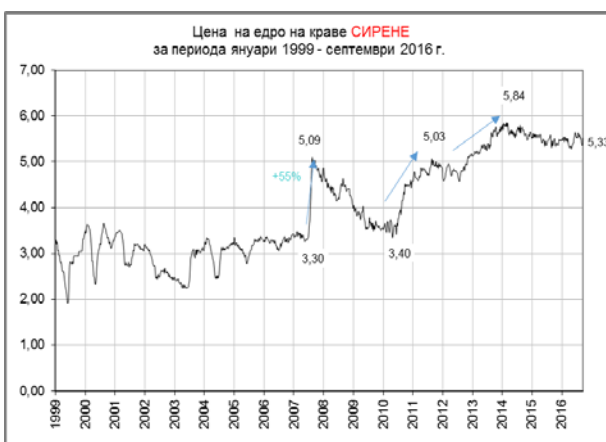
Фигура 30

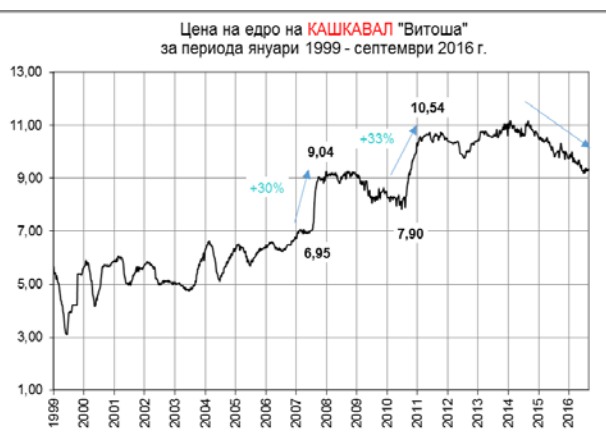
Фигура 25

Фигура 27

Фигура 29

Фигура 31

2. Плодове и зеленчуци

През зимните и ранните пролетни месеци относителният дял на българските плодове и зеленчуци е изключително нисък, но през по-късните месеци количествата българска продукция се увеличават.

Наблюденията върху пазара на плодове и зеленчуци през м. септември показват, че българската продукция присъства с преобладаващи количества, а при някои от тях относителният дял се доближава до 100%. (табл. 5, фиг.32, 33)

Съотношението между продажбите на български домати и домати от внос показва превес на българските домати, като 77% от предлаганите количества са българско производство.

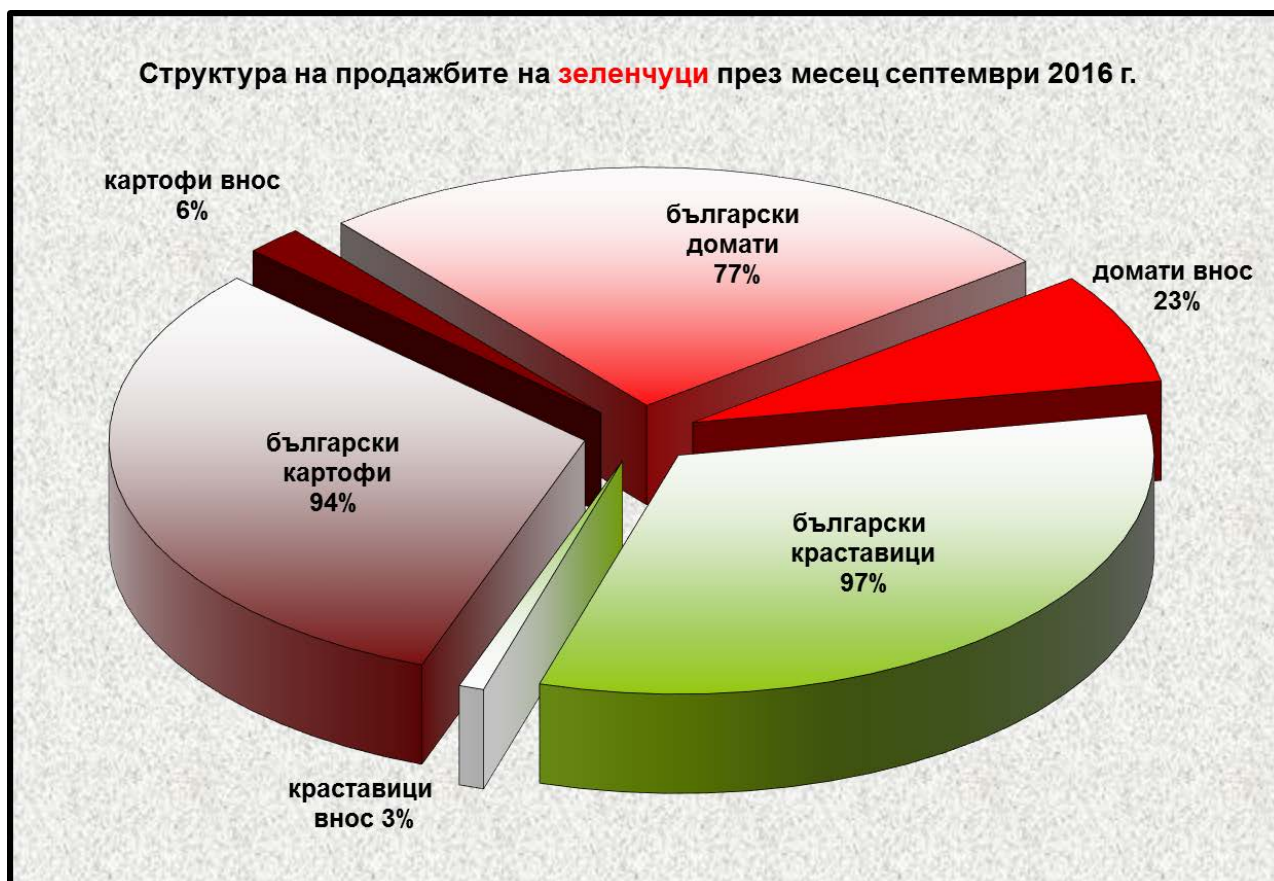
Най-голям превес като относителен дял при продажбите през м. септември на пазара има при българските краставици, като продажбите при тях са 97% от общото количество продажби на краставици. През месеца на пазара има значително предлагане на български корнишони и сравнително по-малко краставици от открити площи. Значителен относителен дял при продажбите през м. септември има и при българските картофи, които съставляват 94% от общото количество продажби.

Наблюденията през последните години са, че производството на ябълки в страната е изключително малко и предлаганите количества не могат да задоволят търсенето. но в сравнение с предходните години се наблюдава ръст на българската продукция, като през м. септември 2016 г. продажбите на български ябълки като съотношение спрямо общите продажби е 84%.

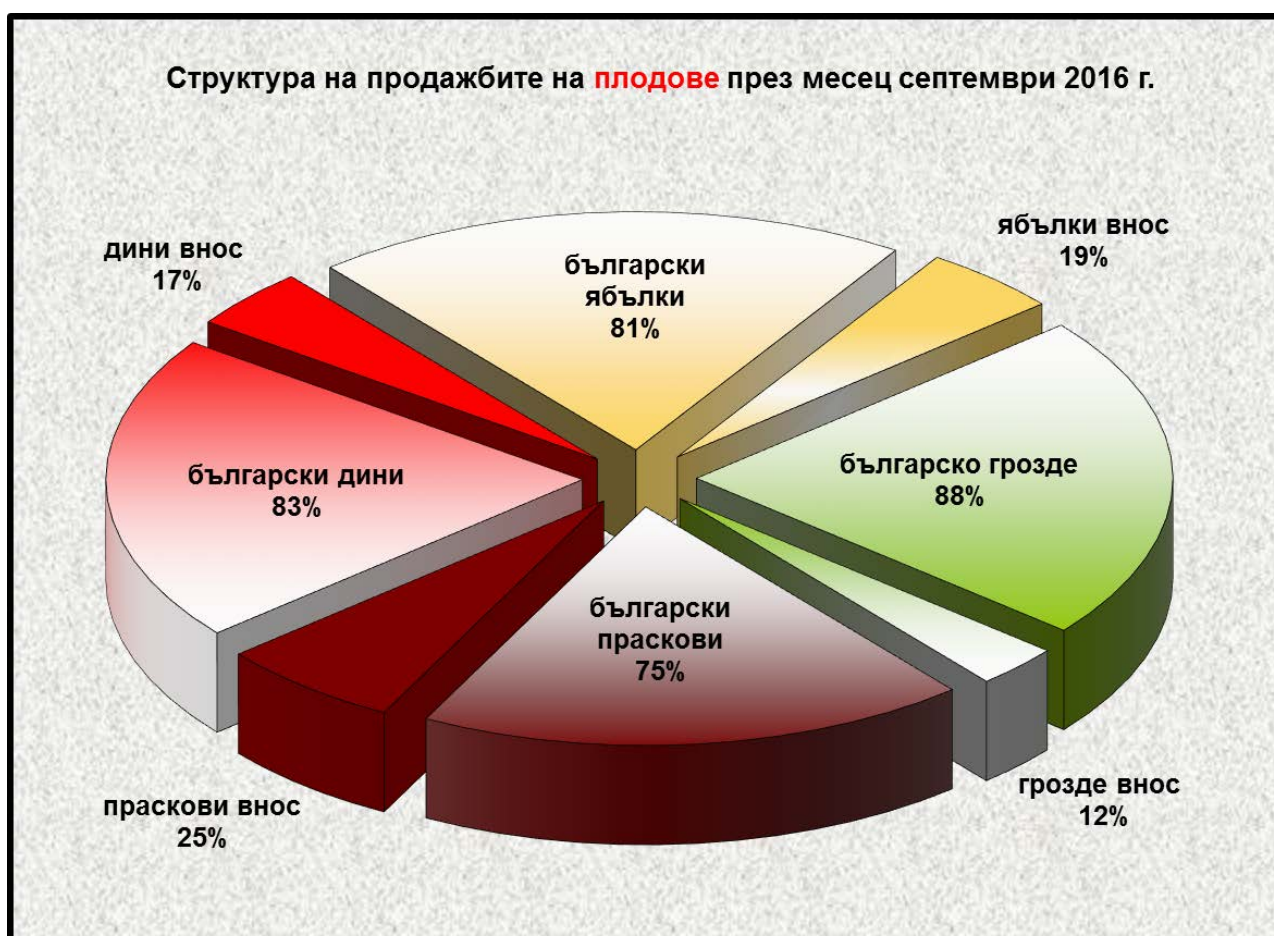
В активните летни месеци на производство, българските плодове преобладават на пазара, като около 90% от продажбите на грозде, дини и праскови са българско производство. (фиг. 33)

Таблица 5 Относителен дял на продажбите през м. септември 2012/2016 г. в %

стока	произход	2012	2013	2014	2015	2016
домати	български домати	36	40	49	59	77
	домати внос	64	60	51	41	23
краставици	български краставици	94	84	98	97	97
	краставици внос	6	16	2	3	3
картофи	български картофи	56	90	63	95	94
	картофи внос	44	10	37	5	6
ябълки	български ябълки	56	81	79	66	81
	ябълки внос	44	19	21	34	19
грозде	българско грозде	42	60	48	77	88
	грозде внос	58	40	52	23	12
праскови	български праскови	31	56	69	53	75
	праскови внос	69	44	31	47	25
дини	български дини	65	61	73	88	83
	дини внос	35	39	27	12	17

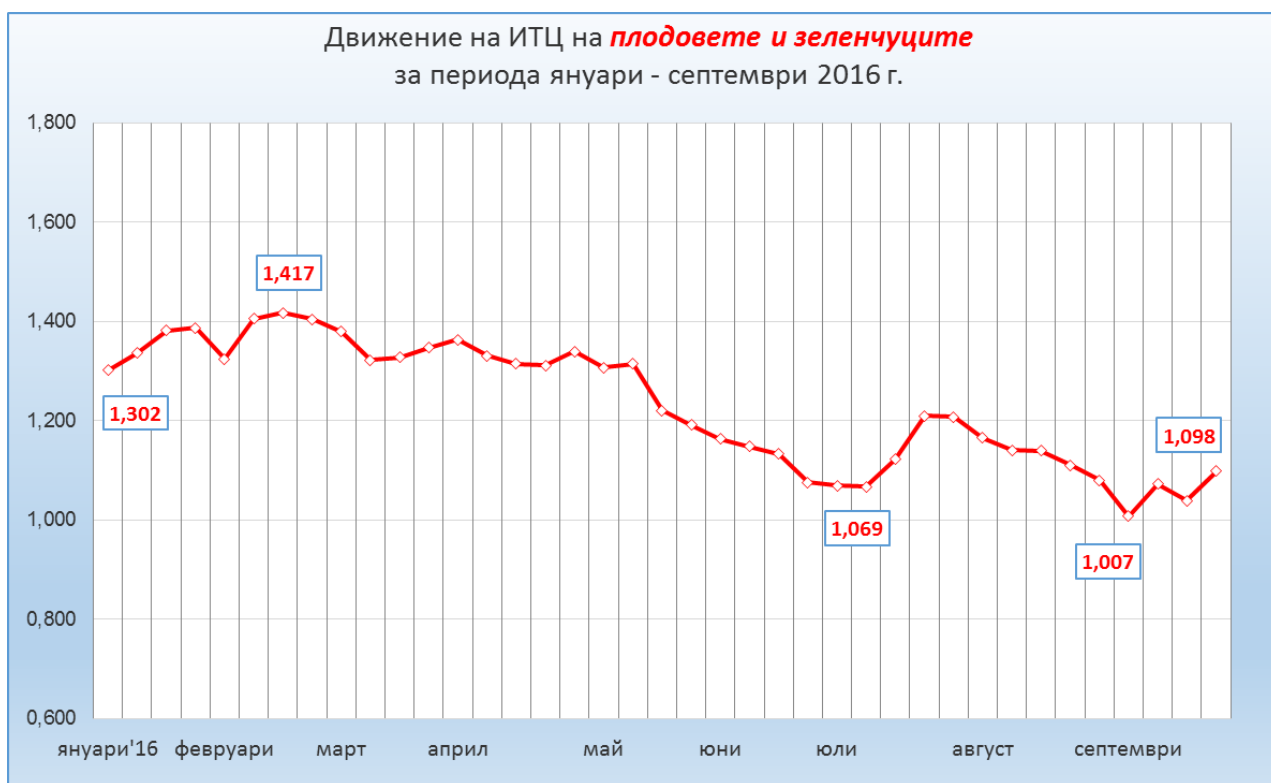
Фигура 32

Фигура 33

Движението на кривата на ИТЦ⁴ на плодовете и зеленчуците следва характерните за тези продукти сезонни тенденции. Максимални зимни стойности се наблюдават обикновено в периода януари – февруари, а минималните летни стойности, в зависимост от конкретните метеорологични стойности се регистрират през август.

През 2016 г. максималните зимни стойности на индекса се наблюдават през средата на м. февруари. През пролетта и лятото на тази година кривата имаше типичен низходящ тренд, но минималните стойности през м. юли бяха на по-високо ниво в сравнение с предходните години. Нетипично е и движението на кривата на горе през втората половина на м. юли. През м. август пазарът на плодове и зеленчуци се стабилизира и цените се върнаха към нормалните си за сезона стойности. В резултат на поевтиняване на голяма част от плодовете и зеленчуците стойностите на индекса на плодовете и зеленчуците достига летен минимум в средата на м. септември. (фиг. 34)

Фигура 34

Анализът на движението на кривата на индекса през годините показва че най-високи зимни стойности са отчетени през 2008 г., а на най-ниско нива индексът се е стабилизирал през 2006 г. (фиг. 34))

⁴ В състава на този индекс са включени следните стоки: ябълки български и ябълки от внос, картофи български и от внос, лук зрял, чесън зрял, домати оранжерийни и домати от внос, краставици оранжерийни и от внос, пипер зелен, зеле, банани, портокали и лимони

Фигура 35

Таблица 6

СТОКА	август'16	септември'16	промяна в%	промяна в лв.	септември'15	промяна в%	промяна в лв.
	цена	цена			цена		
ЯБЪЛКИ	0,98	0,95	-3	-0,03	0,97	-2	-0,02
ЯБЪЛКИ внос	1,06	0,90	-15	-0,16	1,36	-34	-0,46
КРУШИ	1,75	1,59	-9	-0,16	1,69	-6	-0,10
КРУШИ внос	1,47	1,33	-10	-0,14	1,64	-19	-0,31
ГРОЗДЕ	1,70	1,39	-18	-0,31	1,42	-2	-0,03
ГРОЗДЕ внос	1,87	1,27	-32	-0,60	1,50	-15	-0,23
ПРАСКОВИ	1,30	1,30	0	0,00	1,33	-2	-0,03
ПРАСКОВИ внос	1,02	1,20	18	0,18	1,28	-6	-0,08
ДИНИ	0,40	0,37	-8	-0,03	0,52	-29	-0,15
ДИНИ внос	0,26	0,17	-35	-0,09	0,24	-29	-0,07
ПЪПЕШИ	0,83	0,86	4	0,03	1,05	-18	-0,19
ПЪПЕШИ внос	0,65	0,77	18	0,12	1,11	-31	-0,34
БАНАНИ	2,25	2,23	-1	-0,02	2,25	-1	-0,02
ЛИМОНИ	3,97	2,93	-26	-1,04	4,16	-30	-1,23
КАРТОФИ	0,62	0,58	-6	-0,04	0,58	0	0,00
КАРТОФИ внос	0,52	0,57	10	0,05	0,61	-7	-0,04
ЛУК зрял	0,66	0,67	2	0,01	0,72	-7	-0,05
ЧЕСЪН зрял	4,54	3,39	-25	-1,15	3,60	-6	-0,21
ДОМАТИ от открити площи	1,25	1,04	-17	-0,21	0,96	8	0,08
ДОМАТИ оранжерийни	1,49	1,39	-7	-0,10	1,42	-2	-0,03
ДОМАТИ внос	1,25	1,17	-6	-0,08	1,33	-12	-0,16
КОРНИШОНИ	0,88	0,95	8	0,07	1,06	-10	-0,11
КРАСТАВИЦИ от открити площи	1,23	0,97	-21	-0,26	1,27	-24	-0,30
КРАСТАВИЦИ оранжерийни	1,26	1,08	-14	-0,18	1,54	-30	-0,46
КРАСТАВИЦИ внос	1,12	1,13	1	0,01	0,87	30	0,26
ПЕПЕР червен	1,34	1,00	-25	-0,34	1,31	-24	-0,31
ПЕПЕР зелен	0,93	0,91	-2	-0,02	1,07	-15	-0,16
ЗЕЛЕ	0,67	0,64	-4	-0,03	0,52	23	0,12
ТИКВИЧКИ	0,74	0,62	-16	-0,12	0,63	-2	-0,01
МОРКОВИ	0,65	0,68	5	0,03	0,73	-7	-0,05
ПАТЛАДЖАНИ	0,65	0,78	20	0,13	0,71	10	0,07

При движението на цените на едро на плодовете и зеленчуците през м. септември спрямо м. август се наблюдава преобладаващ низходящ тренд (табл. 6 и фиг.36)

Цените на *плодовете*, които са в активен период на производство и предлагане бележат спад на месечна база.

Поевтиняване на месечна база има при дините, ябълките, крушите и гроздето, като спадът на цените при тях спрямо предходния месец е в диапазона 10 – 30%. Поевтиняване спрямо предходния месец има и при лимоните – 26%.

Поскъпване със 18% е отчетено при прасковите и пъпешите от внос, а цените на същите стоки с български произход се задържат около нивата от предходния месец. (фиг. 51, 53, 54, 55, 56, 57, 58)

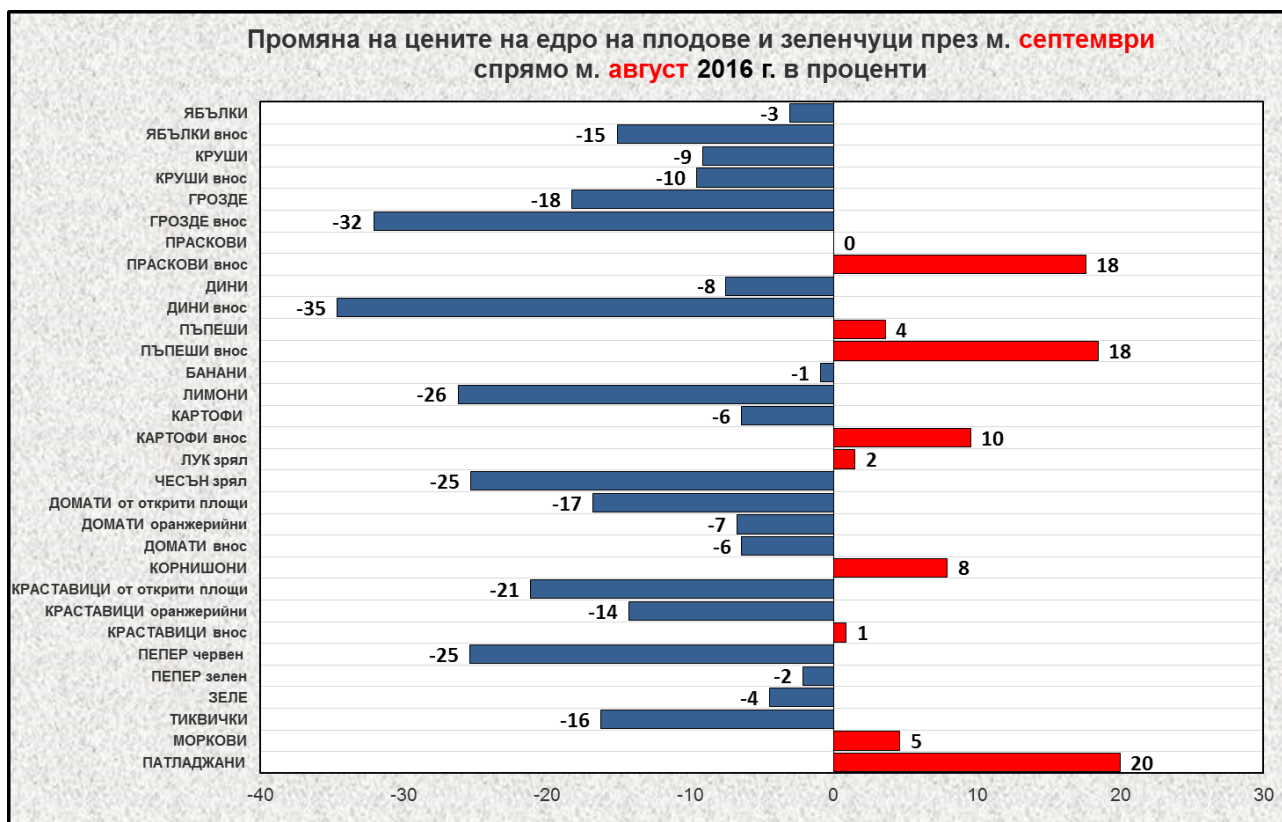
През м. септември спрямо м. август цените на повечето *зеленчуци*, предмет на този анализ са по-ниски.

Цената на едро на домати от открити площи бележи спад на месечна база от 17%, а оранжерийните домати поевтиняват със 7%. Количествата на домати от внос през месеца са малко, а цената им е с 6% по-ниска спрямо м. юли. (фиг. 41, 32)

При краставиците също се наблюдава спад на месечна база. Поевтиняването им е в диапазона 14-21%. Лек ръст на месечна база се наблюдава при цената на корнишоните. (фиг. 43)

Поевтиняване на месечна база има при червения пипер (25%), патладжаните (48%), тиквичките и зрелия чесън (около 20%). (фиг.49, 50)

Цената на българските картофи през м. септември е малко по-ниска (6%). Вносът на картофи през месеца е незначителен, а цената им е с 10% по-висока спрямо предходния месец. (фиг.45, 32)

Фигура 36

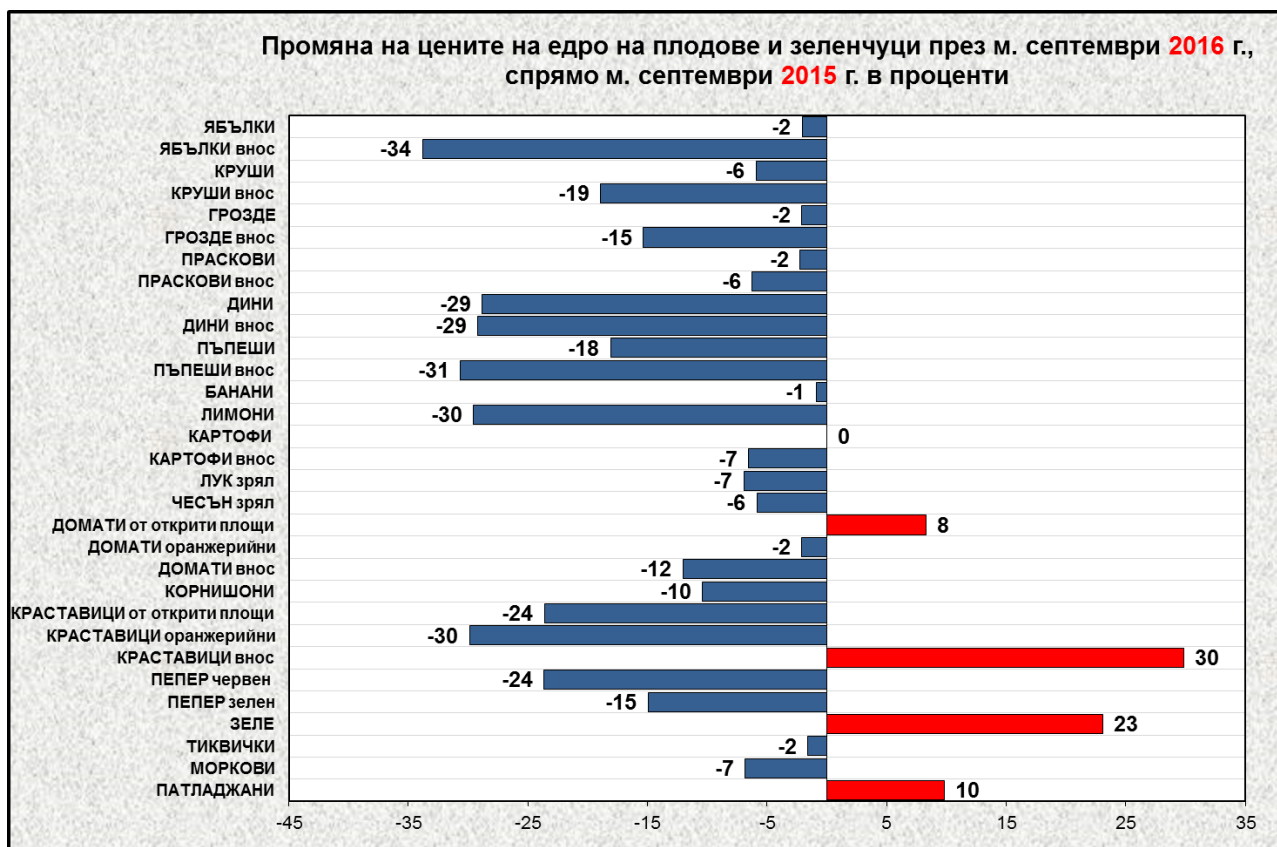
В сравнение със същия месец на миналата година при цените на плодовете и зеленчуци наблюдаваните тенденции са преобладаващо низходящи. (табл.6 и фиг.37)

Поскъпване на годишна база с 8% има при домати от открити площи, с 30% при краставиците от внос, при зелето – 23% и патладжаните – 10%.

Цените на останалите зеленчуци, предмет на този анализ, са по-ниски спрямо същия месец на предходната година. Най-голям спад на цените има при краставиците – 10-30%, червения и зеления пипер – 15-24%. Поевтиняване на годишна база се наблюдава и при зрелия лук и чесън средно с 6-7% и картофите от внос.

Поевтиняване на годишна база се наблюдава и при всички плодове, наблюдавани от Комисията.

Спад на цените в диапазона 20-30% е отчетен при ябълките, крушите и гроздето от внос, дините, пъпешите и лимоните. С 2-5% е поевтиняването на годишна база при българските ябълки, крушите, българското грозде, българските праскови и бананите.

Фигура 37

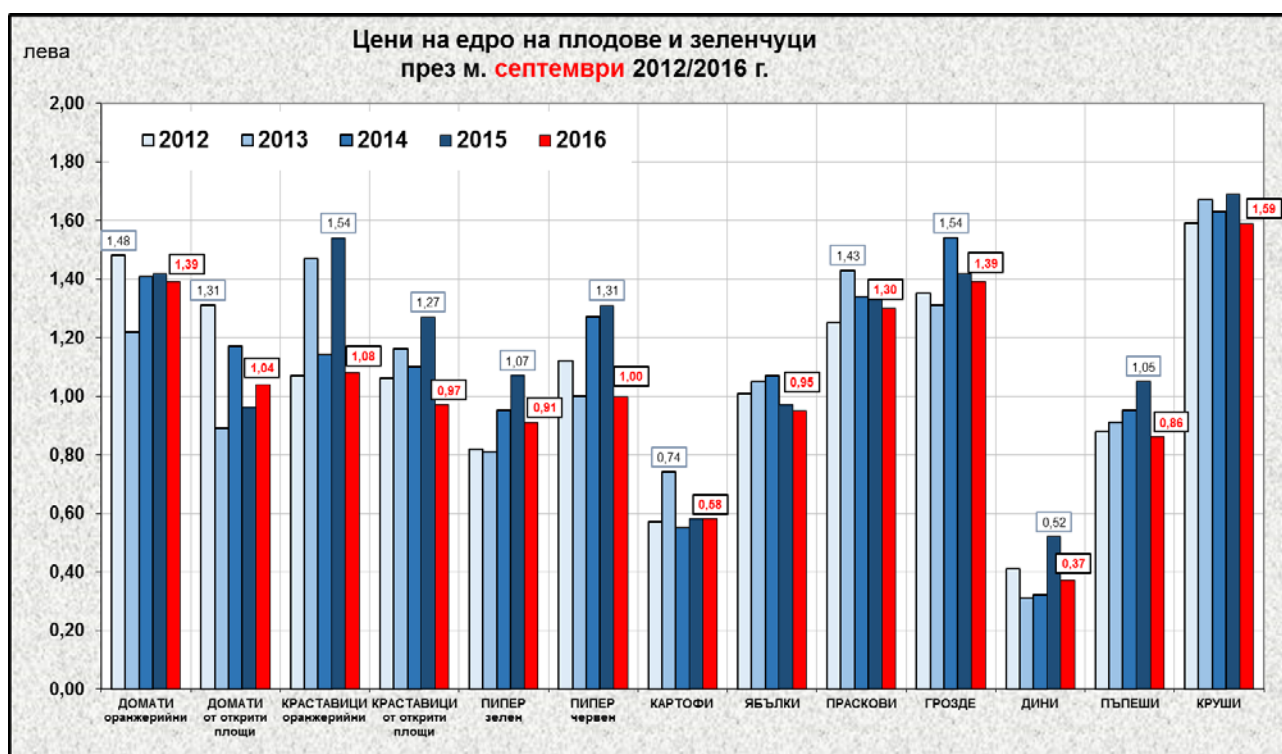
Анализът на движението на цените на едро на плодовете и зеленчуците през м. септември 2016 г. в сравнение със същия месец на петгодишния период (2012 – 2016 г.) показва следните тенденции: (табл. 7 и фиг. 38)

- Плодовете и зеленчуците имат изцяло сезонен характер, а цените им силно се влияят от конкретните климатични и метеорологични условия. По тази причина цените на тези стоки са силно чувствителни и варират в сравнително големи диапазони за кратки периоди.

- По същата причина относителният дял на количествата българска продукция през м. септември на последните пет години е функция и от конкретните метеорологични условия. (табл. 5)

Таблица 7 Цени на едро на зеленчуци и плодове през м. септември 2012/2016 г.

септември	ДОМАТИ оранжерийни	ДОМАТИ от открити площи	КРАСТАВИЦИ оранжерийни	КРАСТАВИЦИ от открити площи	ПИПЕР зелен	ПИПЕР червен	КАРТОФИ	ЯБЪЛКИ	ПРАСКОВИ	ГРОЗДЕ	ДИНИ	ПЪПЕШИ	КРУШИ
година													
2012	1,48	1,31	1,07	1,06	0,82	1,12	0,57	1,01	1,25	1,35	0,41	0,88	1,59
2013	1,22	0,89	1,47	1,16	0,81	1,00	0,74	1,05	1,43	1,31	0,31	0,91	1,67
2014	1,41	1,17	1,14	1,10	0,95	1,27	0,55	1,07	1,34	1,54	0,32	0,95	1,63
2015	1,42	0,96	1,54	1,27	1,07	1,31	0,58	0,97	1,33	1,42	0,52	1,05	1,69
2016	1,39	1,04	1,08	0,97	0,91	1,00	0,58	0,95	1,30	1,39	0,37	0,86	1,59

Фигура 38

- Въпреки неблагоприятните метеорологични условия през пролетта, през късното лято и началото на есента пазарът на плодове и зеленчуци се стабилизира и цените се върнаха на нормалните си нива. При немалка част от тях наблюдаваме и по-ниски цени в сравнение със същия месец на предходните години.

- Цените на полските домати през м. септември 2016 г. са на по-ниско ниво спрямо същия месец на 2012 и 2014 г. и остават по-високи спрямо 2013 и 2015 г., а цените на оранжерийните домати през този септември са най-ниски в сравнение с 2012 и 2013-2015 г. Благоприятните климатични условия и добрата реколта през лятото на 2013 г. са причина цените на домоите през есента на същата година да са на най-ниско ниво. (фиг. 42)

- Цените на българските краставици през м. септември на настоящата година са най-ниски в сравнение със същия месец на разглеждания петгодишен период.

- Цената на картофите през тази година е на нивото от миналата година, доближава се до стойностите от 2012 и 2014 г. и е значително по-ниска от м. септември на 2013 г.

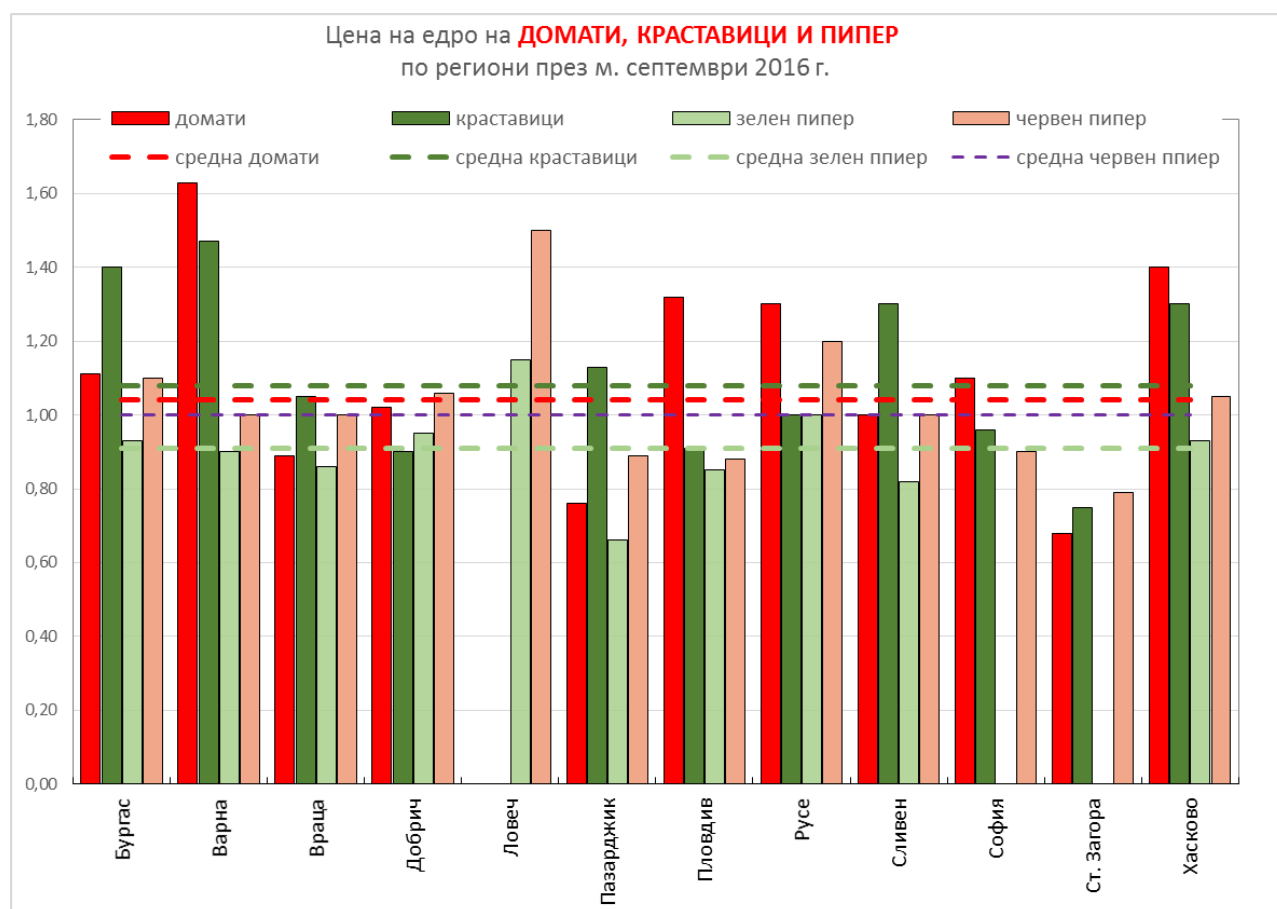
- Цените на зеления и червения пипер през тази година са на по-ниски нива спрямо 2014 и 2015 г. и са по-високи спрямо м. септември 2013 г.

- Цената на едро на ябълките през месец септември 2012-2016 г. остава стабилна, като през последните две години се наблюдава известно развитие на

пазара на ябълки, като се увеличават предлаганите количества български ябълки, а цените им бележат известен спад, изразен в устойчива низходяща тенденция.

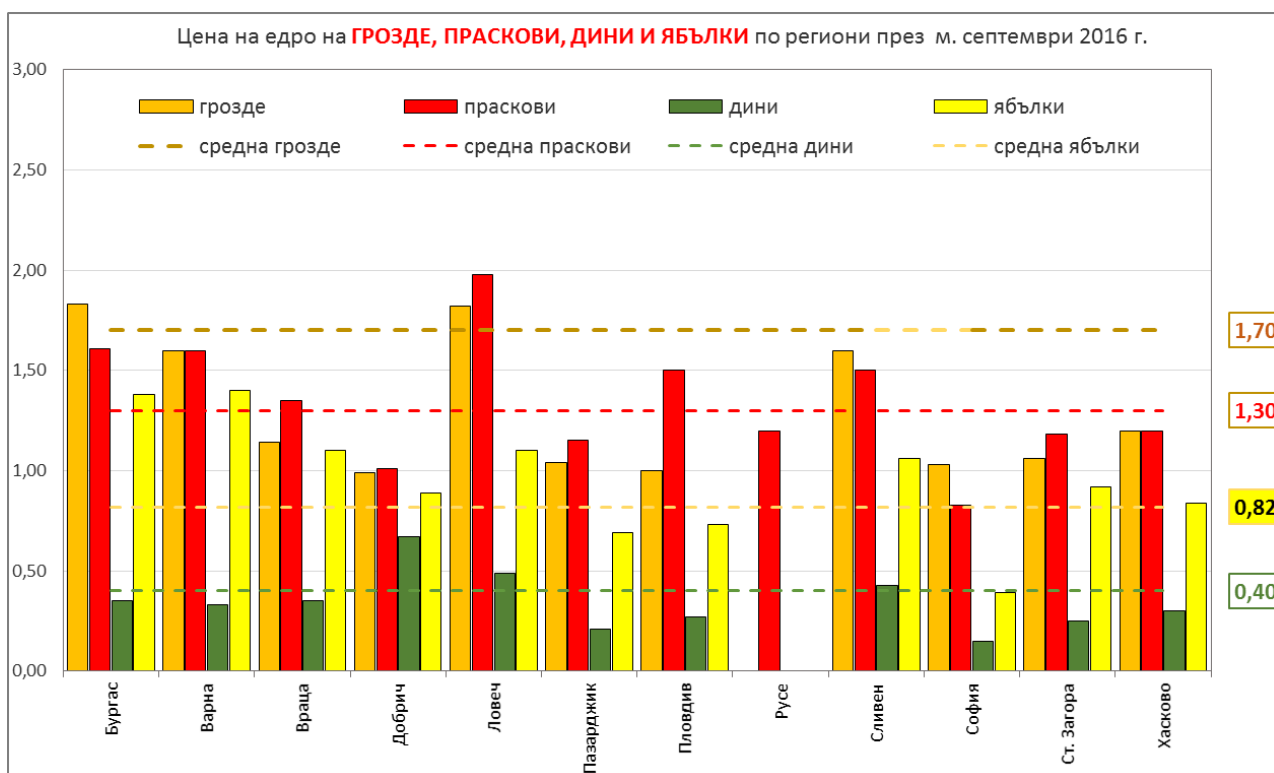
- През септември тази година цените на дините, пъпешите, гроздето и крушите са на по-ниско ниво в сравнение със същия месец на предходните две-три години, а при някои от тях, като пъпешите и крушите, стойностите са най-ниски за петгодишния период.

Анализът на цените на едро на плодовете и зеленчуците по *региони* показва, че отклоненията на цените в различните региони от средната за страната цена са значителни и достигат до 60 - 80%. При средна цена за страната през м. септември на домати 1,04 лв./кг, средната цена на домати на тържищата в област Варна е 1.63 лв./кг, а в област Стара Загора - 0,68 лв./кг. Най-висока цена на едро на краставиците през септември е отчетена в отново в област Варна – 1.47 лв./кг, а най-ниска в област Стара Загора – 0,75 лв./кг при средна за страната цена 1,08 лв./кг. Средната за месеца цена на зеления пипер е 0,91 лв./кг., а на червения 1.00 лв./кг. Най-скъпо се е търгуval пиперът в Ловеч, а най-ниска цена на пипера е регистрирана в Пазарджик. (фиг. 39)

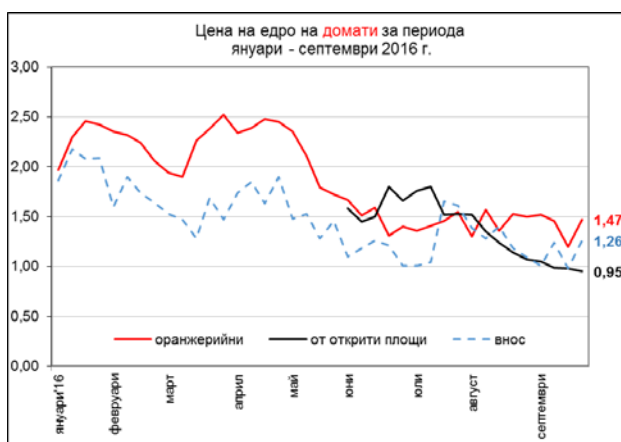

Фигура 39

Най-скъпо са се търгували през септември дините на тържищата в област Добрич – 0,67лв./кг, а най-евтини те са били в Софийска област – 0,15 лв./кг. При средна цена за страната на прасковите 1.30 лв./кг, най-висока цена е регистрирана в област Ловеч – 1.98 лв./кг, а най-ниска съответно в София – 0,83 лв./кг. Най-висока цена на гроздето през м. септември 1.83 лв./кг е регистрирана в областите Бургас и Ловеч, а най-ниската такава е отчетена в област Добрич – 0.99 лв./кг. Средната цена на гроздето за месеца е 1,70 лв./кг. Ябълките са се търгували през месеца на средна цена от 0.82 лв./кг. Максималните стойности са отчетени във Варна и Бургас – 1.38 – 1.40 лв./кг. Най-ниските цени на ябълките са били в София – 0.39лв./кг. (фиг.40)

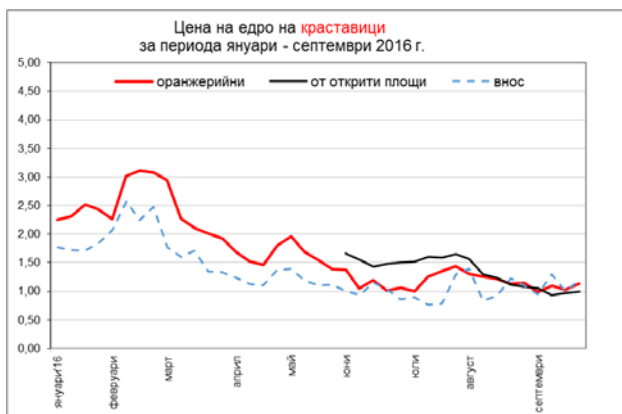
Фигура 40

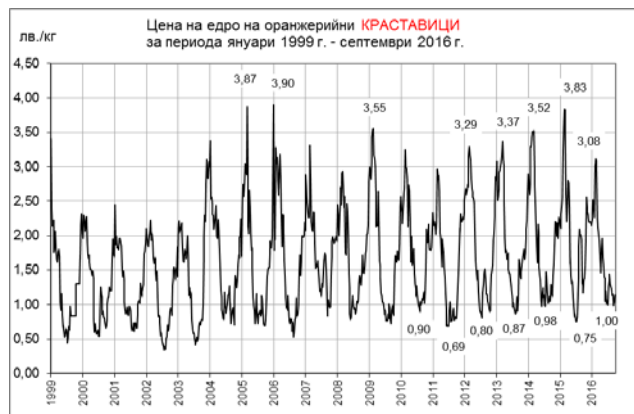
Фигура 41

Фигура 42

Фигура 43

Фигура 44

Фигура 45

Фигура 46

Фигура 47

Фигура 48

Фигура 49

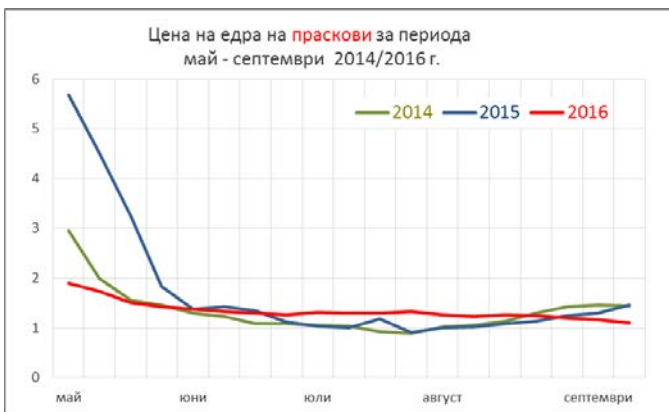
Фигура 50

Фигура 51

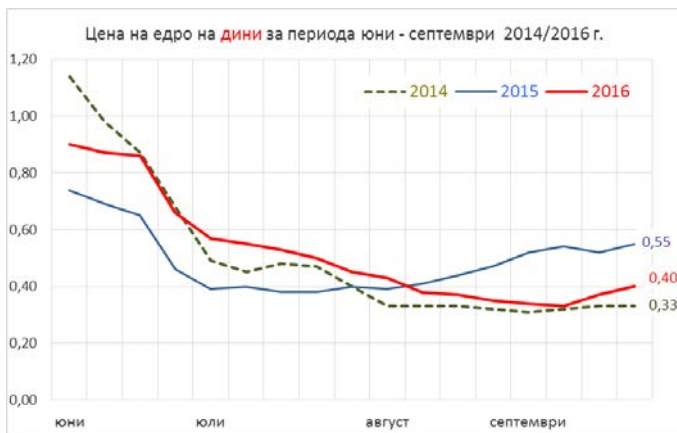
Фигура 52

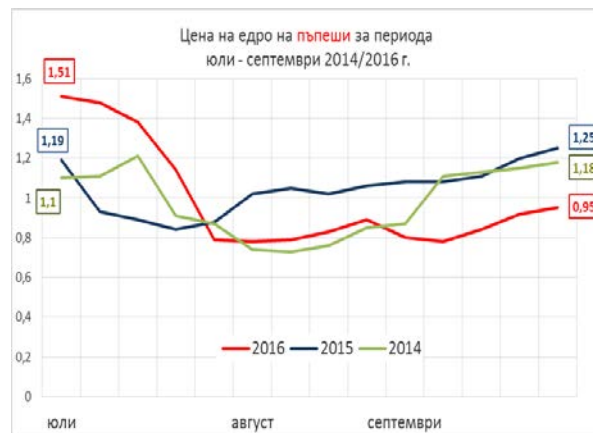
Фигура 53

Фигура 54

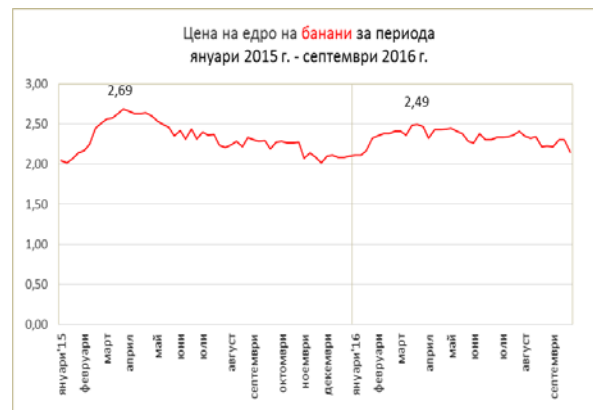
Фигура 55

Фигура 56

Фигура 57

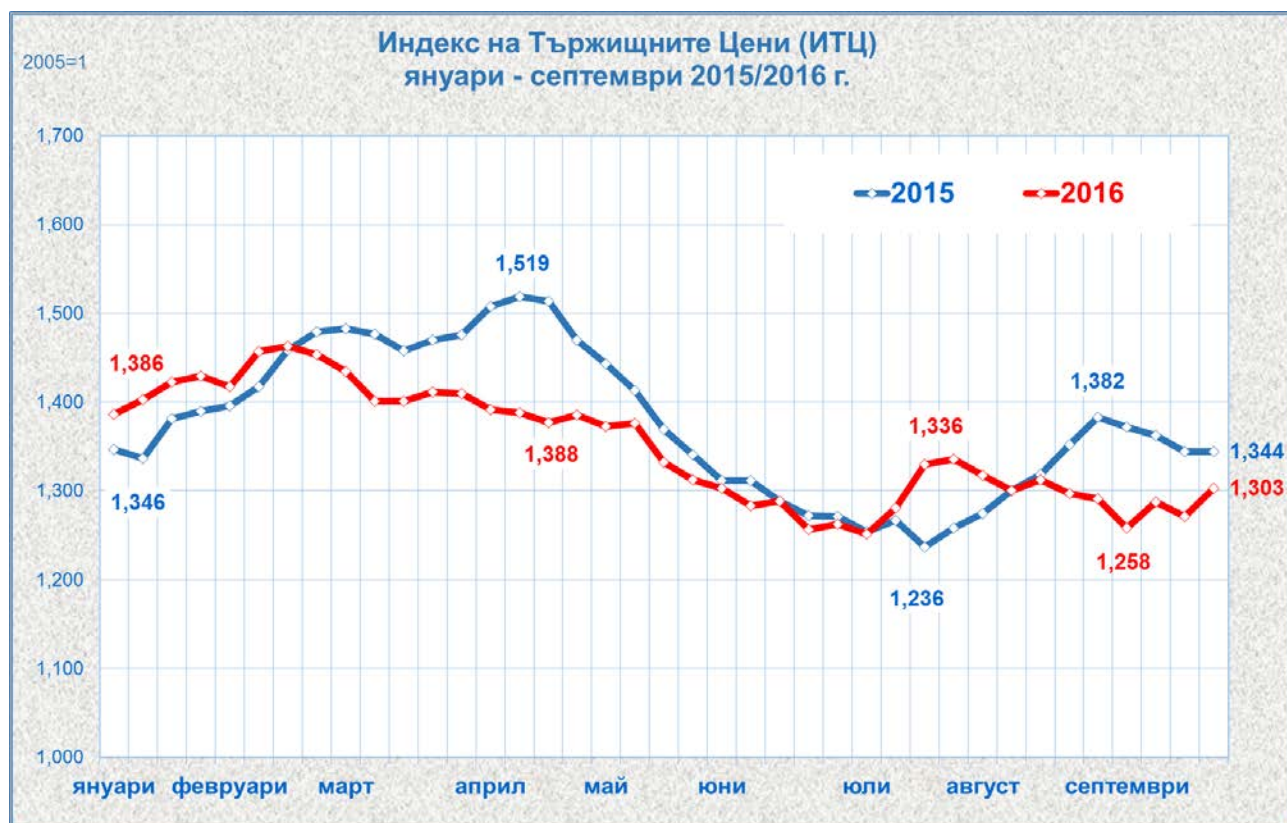
Фигура 58

3. Движение на Индекса на Тържищните Цени (ИТЦ)

От началото на м. май се наблюдава трайно понижение на стойностите на Индекса на Тържищните Цени. В средата на м. юни има кратък и слабо изразен възходящ тренд, резултат от повишението през този период на цените на някои плодове и зеленчуци. През следващите седмици кривата придобива устойчив низходящ характер. От началото на м. юли се наблюдава обръщане на тренда и стойностите на индекса започват да се покачват. В края на юли индексът стъпва на ниво от 1,336 пункта. През м. август стойностите на индекса се стабилизират и се наблюдава лек и сравнително постоянен низходящ тренд.

Тенденцията се запазва и през първите седмици на септември, когато стойностите стъпват на ниво то 1.258 пункта. Това е най-ниското ниво на индекса от началото на годината. През втората половина на септември кривата отново придобива лек възходящ тренд, но колебанията са незначителни.

В края на месеца индексът стъпва на ниво от 1.303 пункта и се доближава до нивото то началото на септември. (фиг. 59)

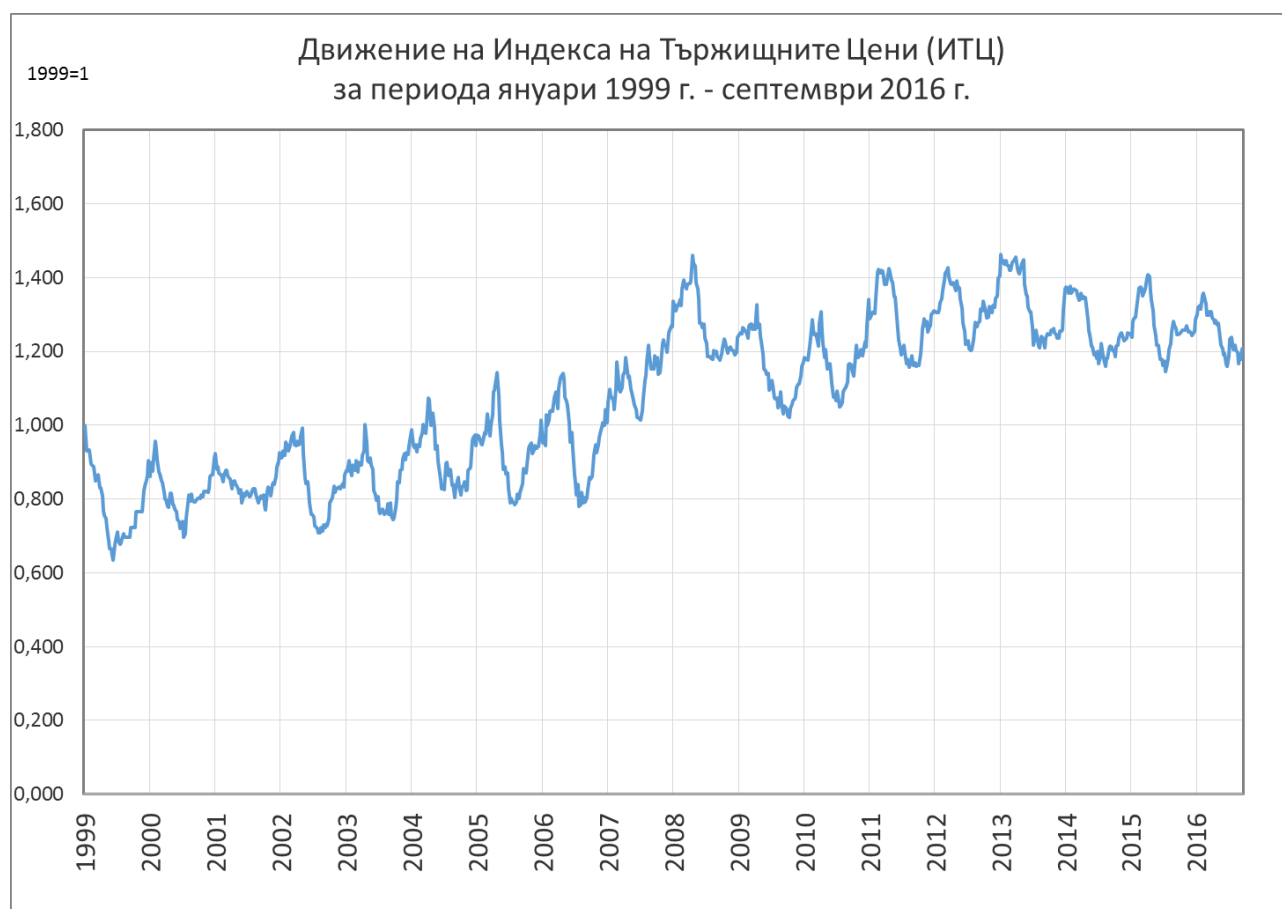

Фигура 59

До началото на м. юли движението на индекса през 2016 г. повтаря тенденцията от същия период на миналата година. През пролетта на 2016 г. кривата на индекса се движи под нивото от 2015 г., а в началото на юли индексът стъпва на нивото от предходната година.

През м. юли тази година кривата на индекса има възходящ тренд за разлика от същия месец на 2015 г., а стойностите се стабилизират на по-високо ниво. През последната седмица на август 2016 г. индексът минава под нивото от същия период на миналата година и през първите седмици на септември запазва низходящ характер. През същия период на 2015 г. индексът трайно се покачва до началото на септември. През м. септември 2016г. и 2015 г. и кривата на индекса следва разнопосочни тенденции. Нивото, на което се стабилизира индексът през 2016 г. е по-ниско спрямо същия период на предходната година, като отбелязаният спад на годишно база е 3%. (фиг. 59)

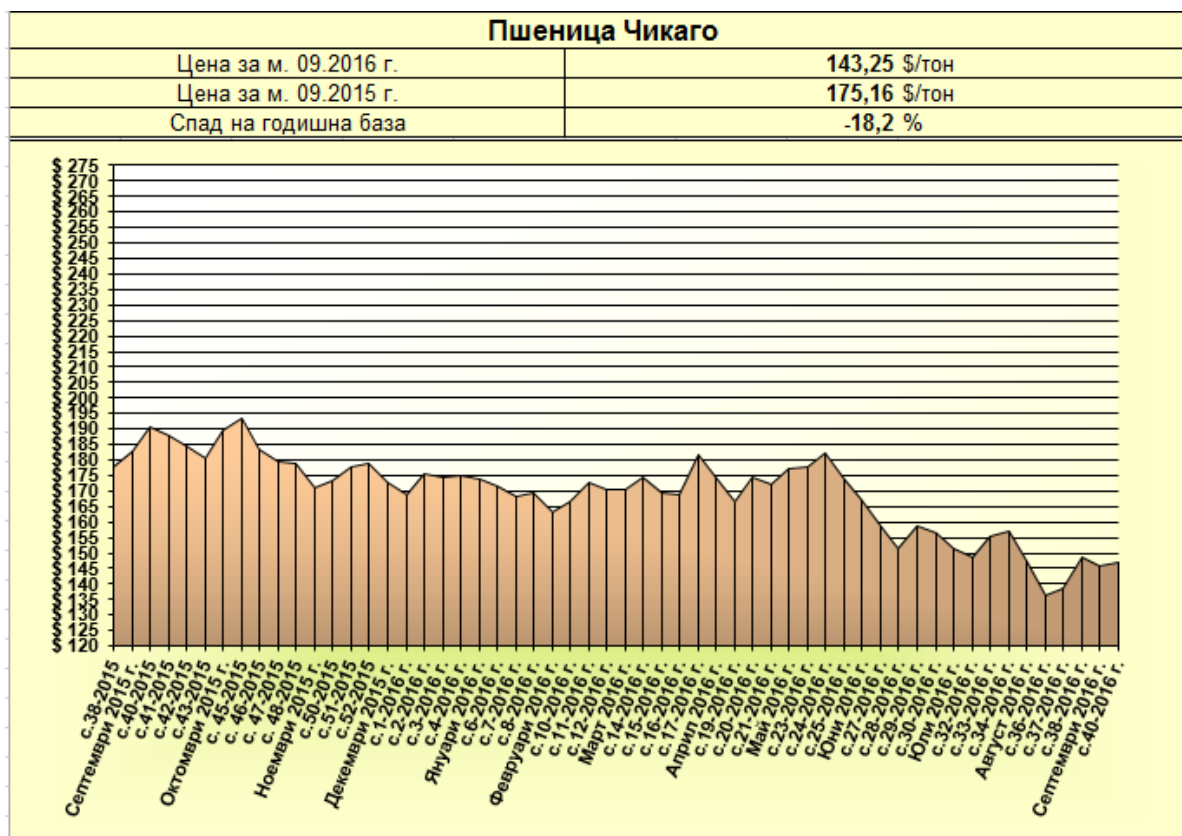
Движението на ИТЦ в периода 1999 г. – 2016 г. следва определени тенденции на силен ръст на стойностите през зимата и ниски нива през лятото. Най-високите стойности за този период индексът достига през зимата на 2008г. (фиг. 60)

Фигура 60

4. Международни цени

През м. септември 2016 г. се наблюдава спад на годишна база на пшеницата на стоковата борса в Чикаго с около 18%. Наблюденията за последните 10 години показват, че цената на пшеницата през м. септември тази година е на най-ниското ниво от 2007 г. (фиг. 61, 62)

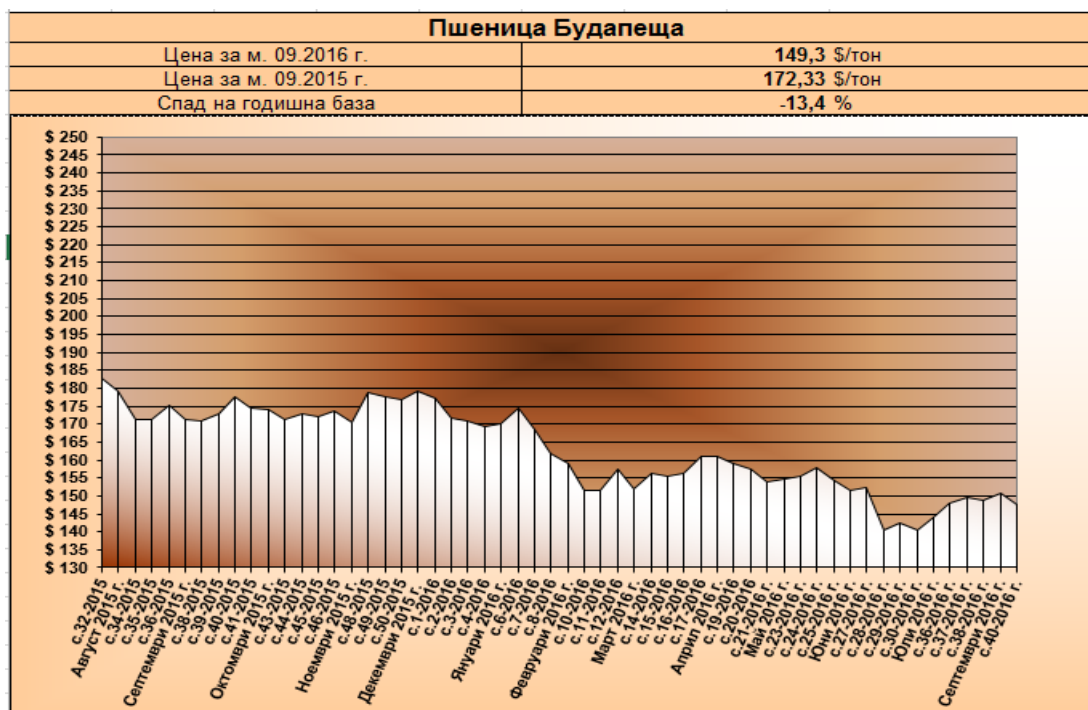
Фигура 61

Цена на пшеница на стоковата борса в Чикаго за последните десет години

Фигура 62

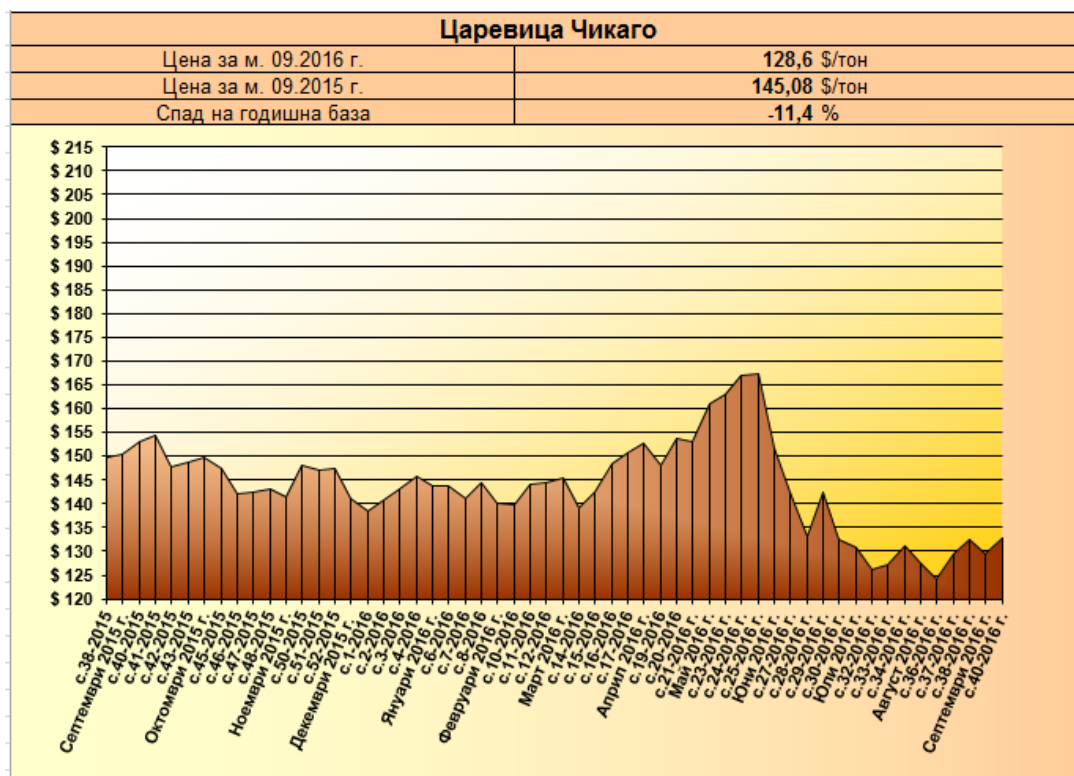
Цената на пшеницата на стоковата борса в Будапеща също бележи спад на годишна база от 13.4%. (фиг. 63)

Фигура 63

Цената на царевичата в Чикаго и на стоковата борса в Будапеща също бележи спад на годишна база от 10-11%. (фиг. 64, 66)

Аналогично на международната цена на пшеницата и тази на царевичата стъпва на най-ниското си ниво за последните 10 години. (фиг. 65)

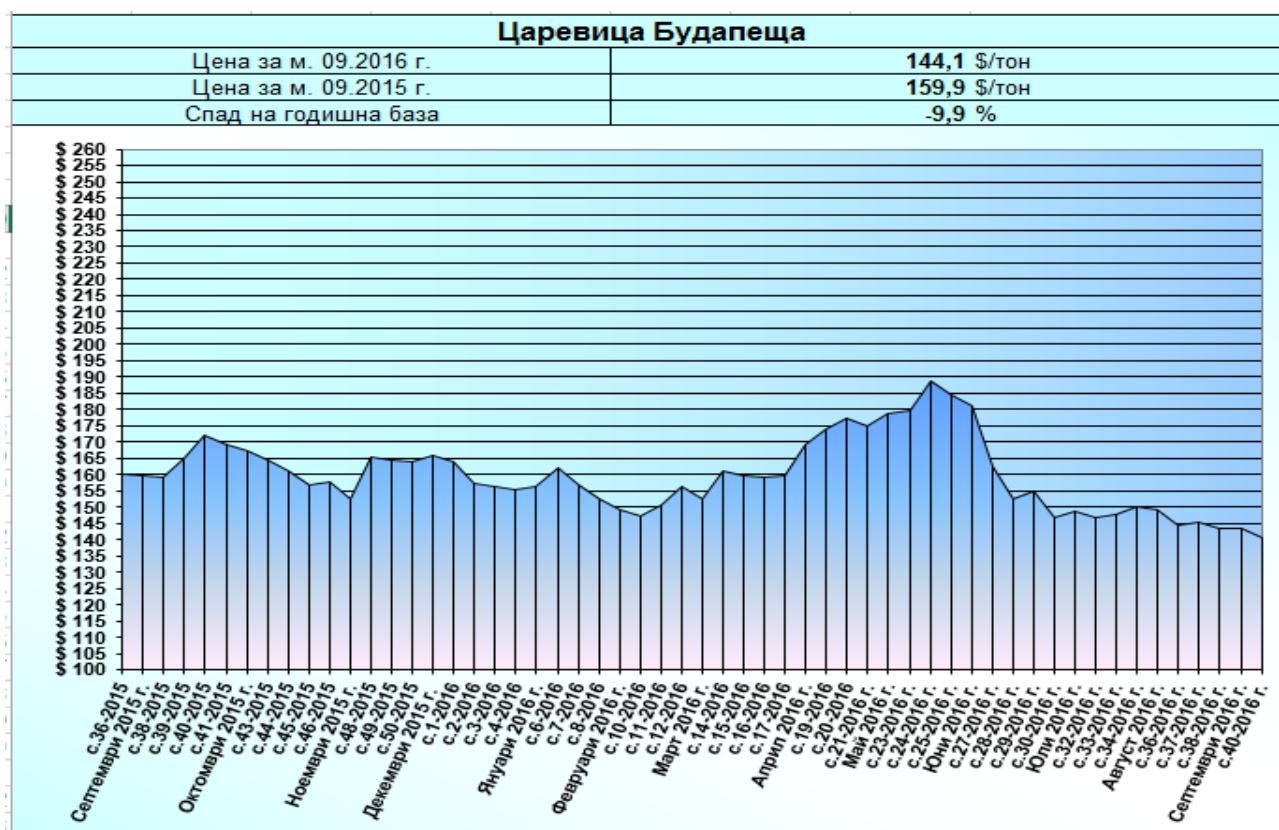

Фигура 64

Цена на царевица на стоковата борса в Чикаго за последните десет години

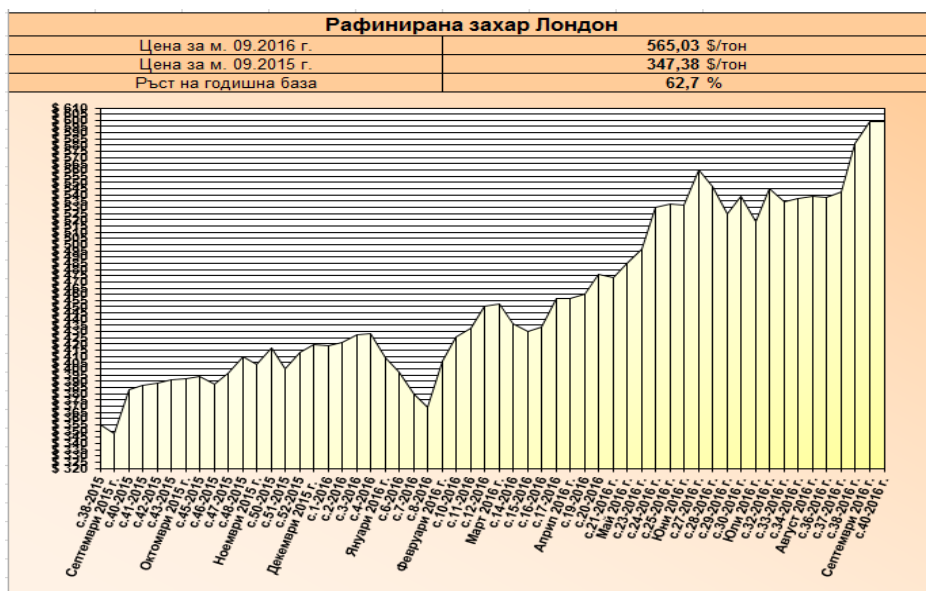

Фигура 65

Фигура 66

В периода 19 февруари – 24 март е отчетен значителен ръст на цената на захарта на Лондонската стокова борса, когато стойностите се покачват с 26%. След известен спад през втората половина на м. март, през м. април и май кривата отново тръгва нагоре. Наблюдаваният от м. април възходящ тренд при движението на цената на захарта на международния пазар се запазва и през септември, като през втората половина на месеца тенденцията се засилва и придобива стръмен характер. Поскъпването на захарта на годишна база на международния пазар е 62,7%. (фиг. 67) Въпреки наблюдаваният устойчив ръст на цената на захарта на международния пазар през последните месеци, тя остава много под пиковите стойности от 2011 г., когато цената достигна исторически за последните 20 години стойности от 850 долара/тон. (фиг. 68)

Фигура 67

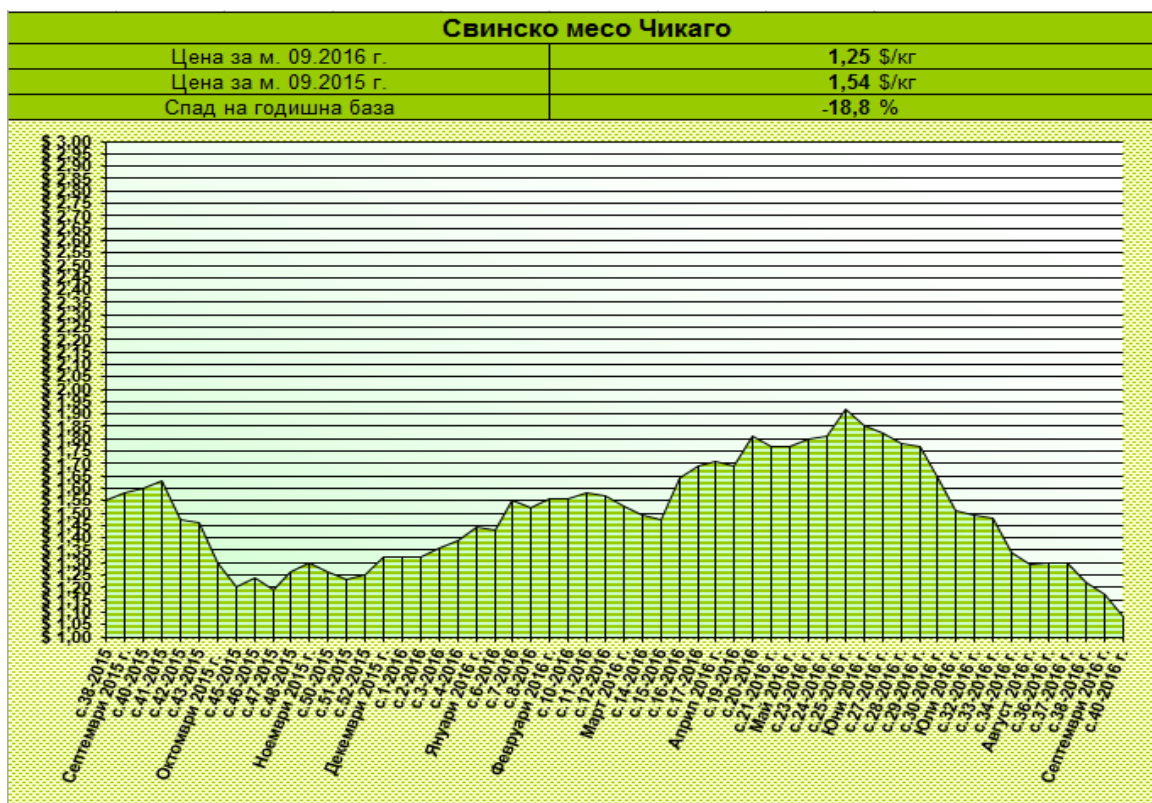
Цена на рафинирана захар на стоковата борса в Чикаго за последните десет години

Фигура 68

След няколко месеца на покачване на международната цена на свинското месо, през м. юни и юли се наблюдава стабилизиране и спад на стойностите. През следващите два месеца се наблюдава силна и устойчива низходяща тенденция, като намалението на международната цена на свинското месо в периода юни – септември е 45%. (фиг. 70)

На борсата в Чикаго е отчетен спад на годишна база от 18.8%. (фиг.69)

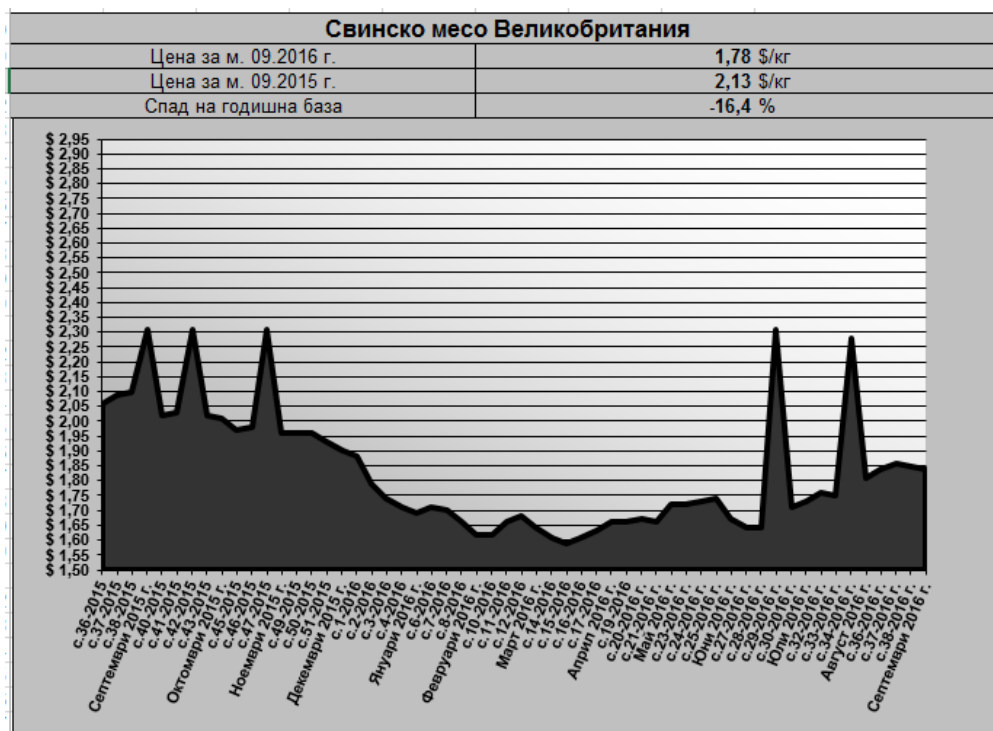
Фигура 69

Цена на свинско месо на стоковата борса в Чикаго за последните десет години

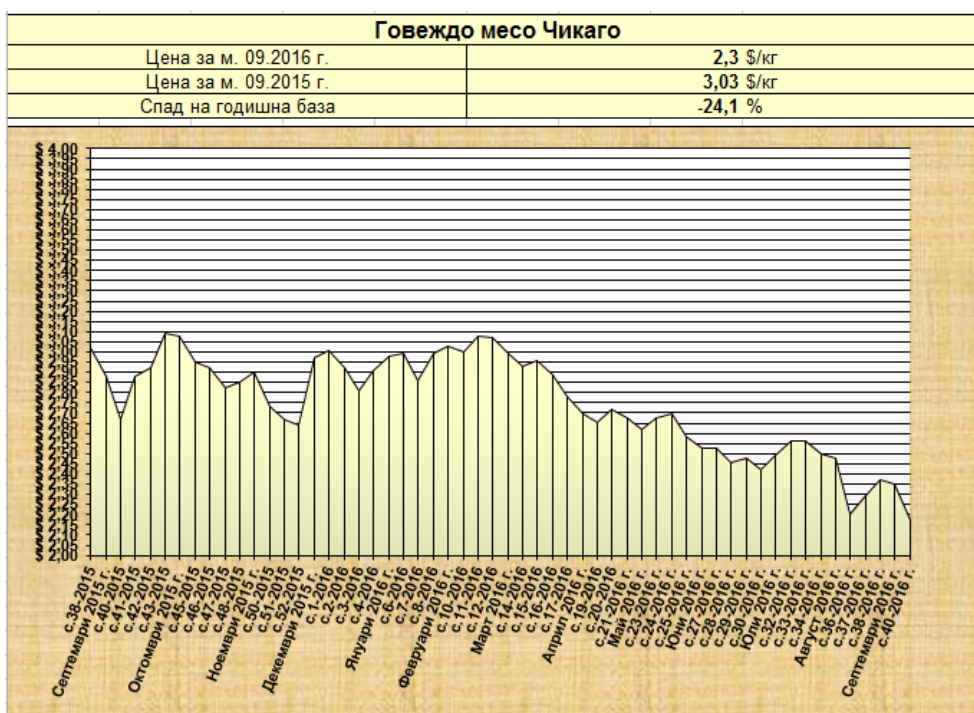
Фигура 70

Като цяло кривата на цената на свинското месо във Великобритания през едногодишния период има низходящ тренд с няколко пикови момента в началото на 2015 г. и януари и март 2016 г. През последните два месеца има леко колебание на стойностите нагоре, а на годишна база е отчетен спад от 16.4%. (фиг.71)

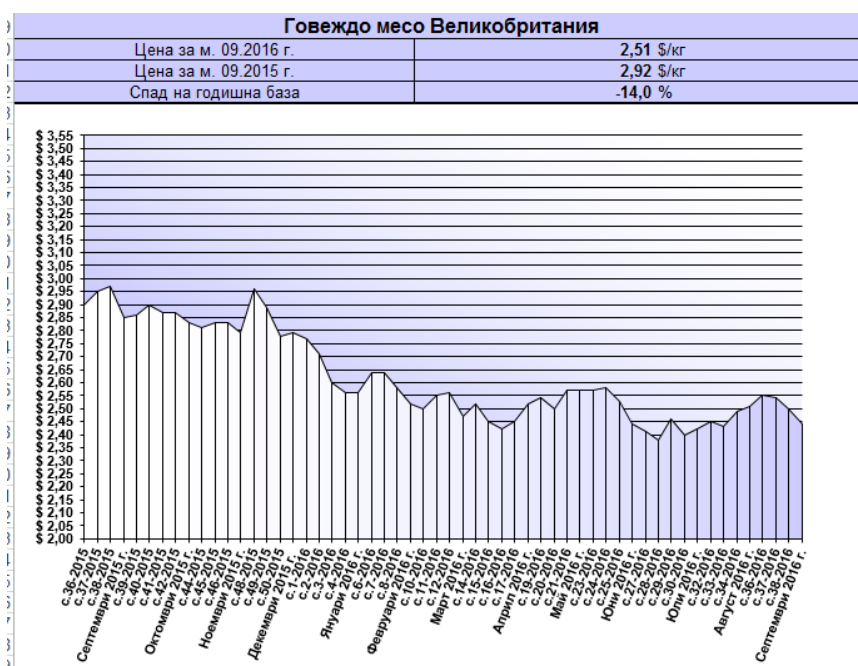

Фигура 71

При цената на говеждото месо има спад на годишна база от 24% на стоковата борса в Чикаго и 14% във Великобритания. (фиг. 72, 73)

Фигура 72

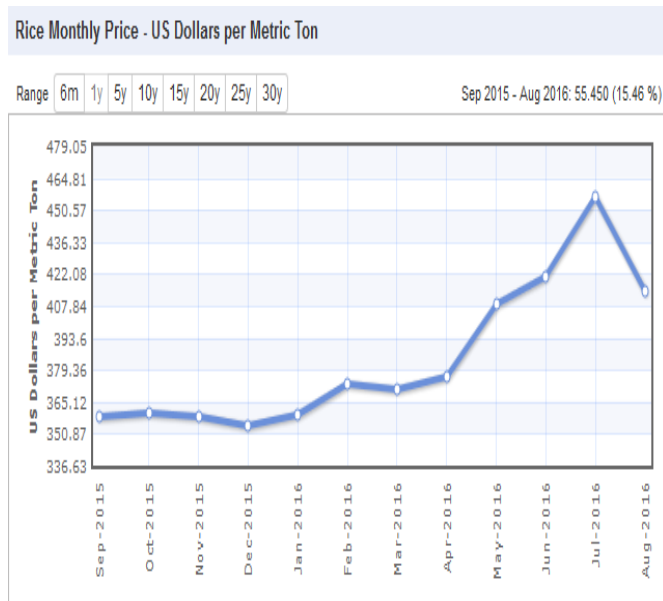

Фигура 73

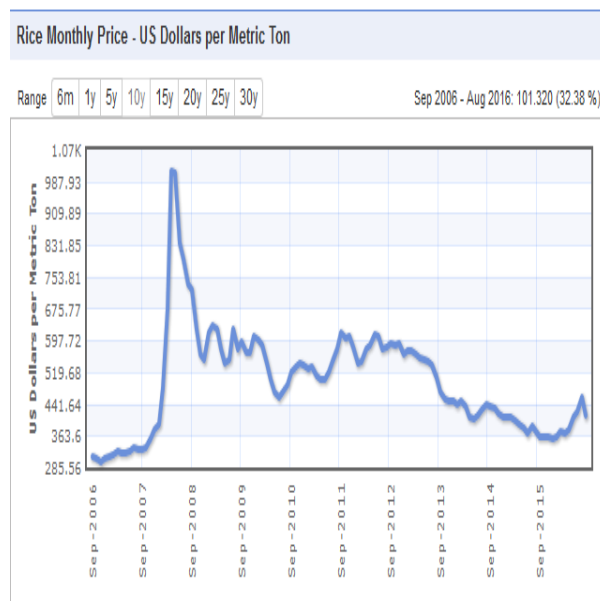
След продължителен и устойчив низходящ тренд при движението на цената на ориза на международния пазар, от м. ноември 2015 г. се наблюдава възходяща тенденция, която се задържа и през първите седем месеца на настоящата година. През м. август международната цена на ориза бележи спад. (фиг. 74)

Въпреки поскъпването на ориза през последните месеци, стойностите са много под пиковите цени от май 2008 г., когато цената на ориза беше 1000 \$/тон. Поскъпването на ориза на световния пазар до момента не се отразява на вътрешния ни пазар, който през последните години остава балансиран. (фиг. 75, 23)

Международна цена на ориз по данни на МВФ

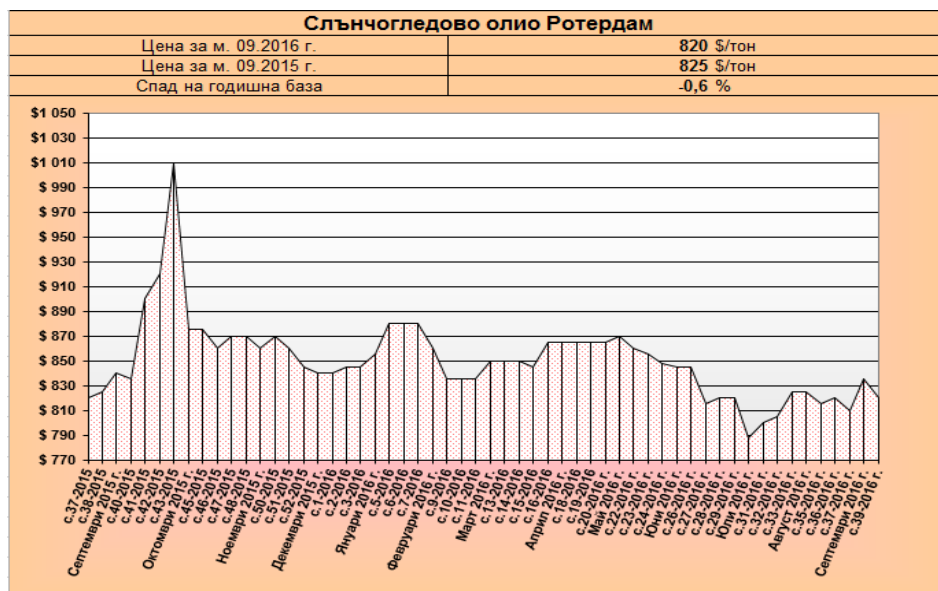

Фигура 74

Фигура 75

Цената на нерафинираното слънчогледово олио на борсата в Ротердам бележи незначителен спад на годишна база от 0,6%, като се наблюдава краткотраен пик на стойностите в края на м. септември 2015 г., когато цената достига 1010 долара/тон. (фиг. 76) Като цяло през последните две години цената на слънчогледовото олио на международния пазар е стабилна. В средата на 2013 г. кривата бележи рязък спад и се стабилизира около ниво от 1000 долара. (фиг. 77)

Фигура 76

Фигура 77

С уважение,

ВЛАДИМИР ИВАНОВ

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ДКСБТ

МЕСЕЧЕН БЮЛЕТИН

за цените на едро на хранителни продукти на стоковите тържища в България

В началото на есента пазарът на храни остава спокоен. Анализът на цените на едро на храните показва, че през м. октомври се запазват повечето тенденции, наблюдавани през последните месеци, които се обуславят от съчетанието на няколко фактора, като конюнктурата на международния пазар, конкретните метеорологични условия, търсенето и предлагането.

Устойчивият възходящ тренд при движението на международната цена на захарта, рефлектира и на нашия пазар, като от началото на годината кривата на цената на захарта е възходяща и се стабилизира на малко по-високи нива спрямо предходните две години. През месец октомври у нас се наблюдава успокояване на пазара на захарта, като стабилизиране на стойностите има и на световните борси.

През м. октомври на текущата година цените на хранителните стоки като цяло остават близки до нивата от същия месец на предходната година, без съществени ценови колебания. Такива са наблюденията и за предходния петгодишен период.

При цените на едро на плодовете и зеленчуците се наблюдават типичните сезонни тенденции, както и силната зависимост при тях от конкретните климатични и метеорологични условия. По тази причина и колебанията при тях са в по-големи ценови диапазони, а тенденциите са разнопосочни. Спрямо предходния месец цените на голяма част от плодовете и зеленчуците са на малко по-високи нива. Наблюденията спрямо същия месец на предходната година показват преобладаващи низходящи тенденции при движението на цените на едро при повечето плодове и зеленчуци. Аналогични са изводите от анализа на цените на зеленчуците и плодовете през петгодишния период, като тяхното движение илюстрира влиянието на метеорологичните условия и моментните климатични промени върху цените на тези продукти.

1. Хранителни стоки

През м. октомври се наблюдава известна възходяща тенденция при движението на цените на част от хранителните стоки, но колебанията нагоре са в незначителен диапазон от 1-4% (0.05 – 0.20лв.). Запазва се слабата възходяща тенденция от предходните месеци при движението на цената на захарта, но

възходящата крива е със затихваща функция, а през последнит две седмици на месеца се наблюдава леко движение на стойностите надолу. Средномесечната цена на захрата през октомври спрямо септември е без промяна. (фиг. 13)

Цената на брашното също се задържа на нивото от предходния месец. Поевтиняване на месечна база с 4 – 6% има при лещата и яйцата. Запазва се слабият низходящ тренд при движението на цената на олиото, а цените на фасула и ориза остават почти без промяна спрямо предходния месец. (табл. 1, фиг.15,16,17,18,21,22,23)

Фигура 1

Конструираният от Комисията групов Индекс на тържищните цени на хранителните стоки илюстрира общото относително изменение на цените на едро на хранителните стоки, които влизат в неговия състав¹.

От началото на годината до края на м. май кривата на ИТЦ на хранителните стоки има устойчив низходящ тренд. От м. юни трендът се обръща и индексът започва леко да се покачва. Покачването на цените на захарта, варивата, някои млечни и месни произведения рефлектира върху стойностите на индекса и движението на кривата има слаб, но постоянен възходящ тренд. Тенденцията се

¹ Този индекс отразява цените на следните стоки: захар, фасул, ориз, леща, брашно и олио.

запазва до средата на м. септември, когато са достигнати най-високите до момента стойности от 1.630 пункта. През втората половина на м. септември и през октомври се наблюдава задържане и известен спад на цените на стоките, включени в структурата на този индекс, в резултат на което кривата се стабилизира на ниво от около 1.600 пункта. (фиг. 1)

Наблюденията от предходните години показват, че най-високи стойности индексът на хранителните стоки е имал през 2008г., 2011г. и 2012г., когато се наблюдаваше повишаване на цените на някои основни хранителни стоки. (фиг. 2)

Фигура 2

През м. октомври цените на **млечните произведения** са сравнително стабилни, с леко изразане възходящ тренд от 1-3%.

Цените на кашкавала и киселото мляко се повишават на месечна база с около 3%, кравето масло посъсква с 1,5%, а цените на останалите млечни произведения се задържат около нивата от предходния месец. (табл. 1, фиг.8,29,31)

Наблюденията от предходни години показват, че при движението на цените на млечните произведения се наблюдават определени сезонни тенденции, изразяващи се в по-високи есенно-зимни стойности и спад на цените през пролетта и лятото. През последните три – четири години тези сезонни колебания

са все по-слабо изразени. През 2016 г. тенденцията на слаби сезонни колебания при млечните произведения в общи линии се запази, но при кашкавала „Витоша“ и овчето сирене беше регистриран спад на цената през пролетта и лятото и леко поскъпване в началото на есента. Движението на кривата на Индекса на Тържищните Цени на млечните произведения се обуславя от движението на цените на стоките, които влизат в неговата структура² .(фиг.3)

Фигура 3

Пролетното поевтиняване на част от млечните произведения рефлектира върху движението на кривата на ИТЦ на млечните произведения и в периода края на февруари – началото на април тя има низходящ тренд. Следва стабилизиране на стойностите, а от началото на лятото се наблюдава леко движение нагоре. В периода средата на август - средата на септември кривата има низходящ тренд, обусловен от поевтиняването на кравето сирене и маслото. От средата на септември сме свидетели на началото на есенното покачване на цените на млечните произведения и кривата на индекса отново придобива възходящ тренд. През м. октомври стойностите на индекса се стабилизира, но на по-високо ниво, като есенното повишаване този индекс до момента е близо 3%.

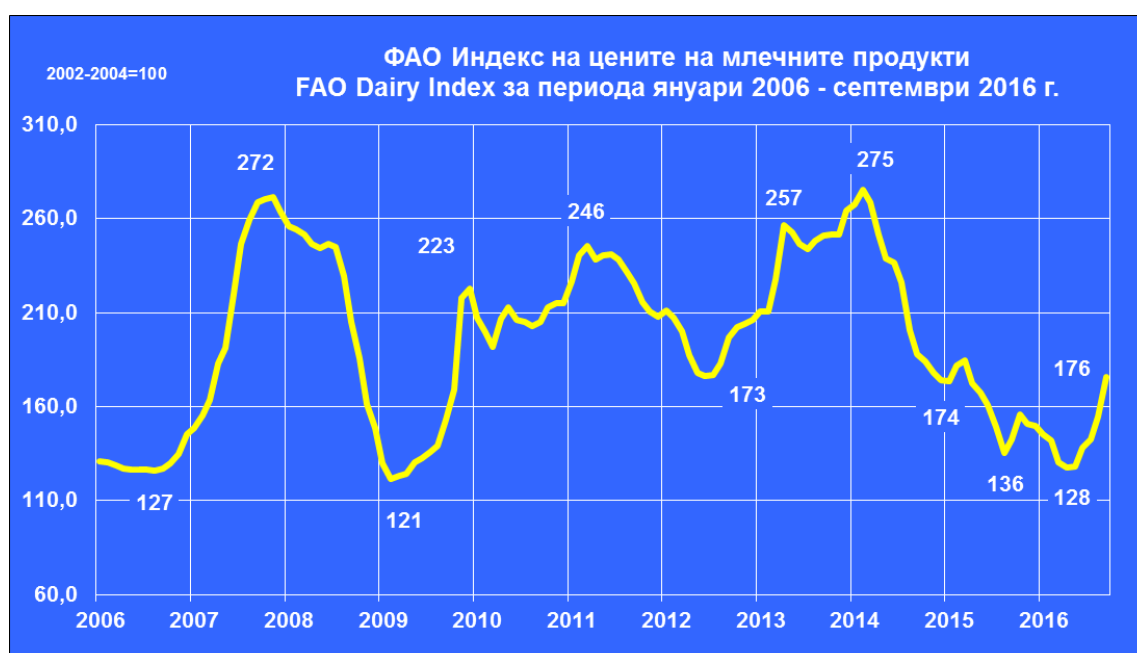
² Стоките, които влизат в структурата на този индекс са сирене – краве и овче, кашкавал "Витоша" и краве масло

Ретроспективният анализ на цените на млечните произведения показва, че индексът на тази група стоки е най-висок в началото на 2014 г. Рязък скок на стойностите беше наблюдаван през лятото на 2007 г. и през 2010 г. В периода средата на 2012 г. и цялата 2013 г. кривата на индекса на млечните продукти имаше устойчив въходящ тренд. (фиг. 4)

Фигура 4

На международния пазар на млечни продукти също се наблюдаваше покачване на стойностите в тези периоди. (фиг. 5)

Фигура 5

ИТЦ на **месото, месните произведения и рибата**³ е относителен измерител на общото състояние на пазара на едро на този вид хранителни стоки. С най-голямо тегло в тази група е цената на пилешкото месо. Като цяло кривата на този индекс до момента има сравнително стабилен характер, като известни колебания се наблюдават в началото на годината и през м. юли. (фиг. 6)

Цените на месото и месните произведения през м. октомври се задържат около нивата от предходния месец, като ценовите колебания са в диапазона $\pm 1 - 3\%$. От пролетта на настоящата година се наблюдава плавен низходящ тренд при движението на цената на свинското месо, като тенденцията се засилва през лятото. В края на лятото и началото на есната цената на свинското месо се стабилиза, а през октомври се наблюдава лек ръст на стойностте. Наблюденията на световните борси показват силен спад и на международната цена на свинското месо. Незначително поевтиняване на месечна база има при кренвиршите, пилето, малотрайните колбаси и каймата. Поскъпване спрямо предходния месец от 3% има при трайния салам и при някои видове риба като копърка, пангасиус и хоки. (табл. 1, фиг. 8,25,27)

Фигура 6

Индексът на месото и месните произведения през годината има стабилен характер, като известни колебания се наблюдават през февруари – април, когато кривата има низходящ тренд. През август и септември кривата плавно се движи

³ В структурата на индекса влизат стоките: пиле, колбаси малотрайни и шпеков салам; кренвирши; кайма и риба (скуприя).

нагоре, което се обуславя от известен слаб ръст на цените на скумрията, колбасите и каймата. От началото на октомври кривата се стабилизира, но на нивото от края на септември.

В периода 2006 – 2008 г. индексът на тази стокова група имаше устойчив възходящ тренд. През следващите години кривата има разнопосочни тенденции. През 2014 г. стойностите трайно се движат надолу, а през 2015 и 2016 г. индексът се стабилизира на ниво от около 1.300 пункта. (фиг. 7)

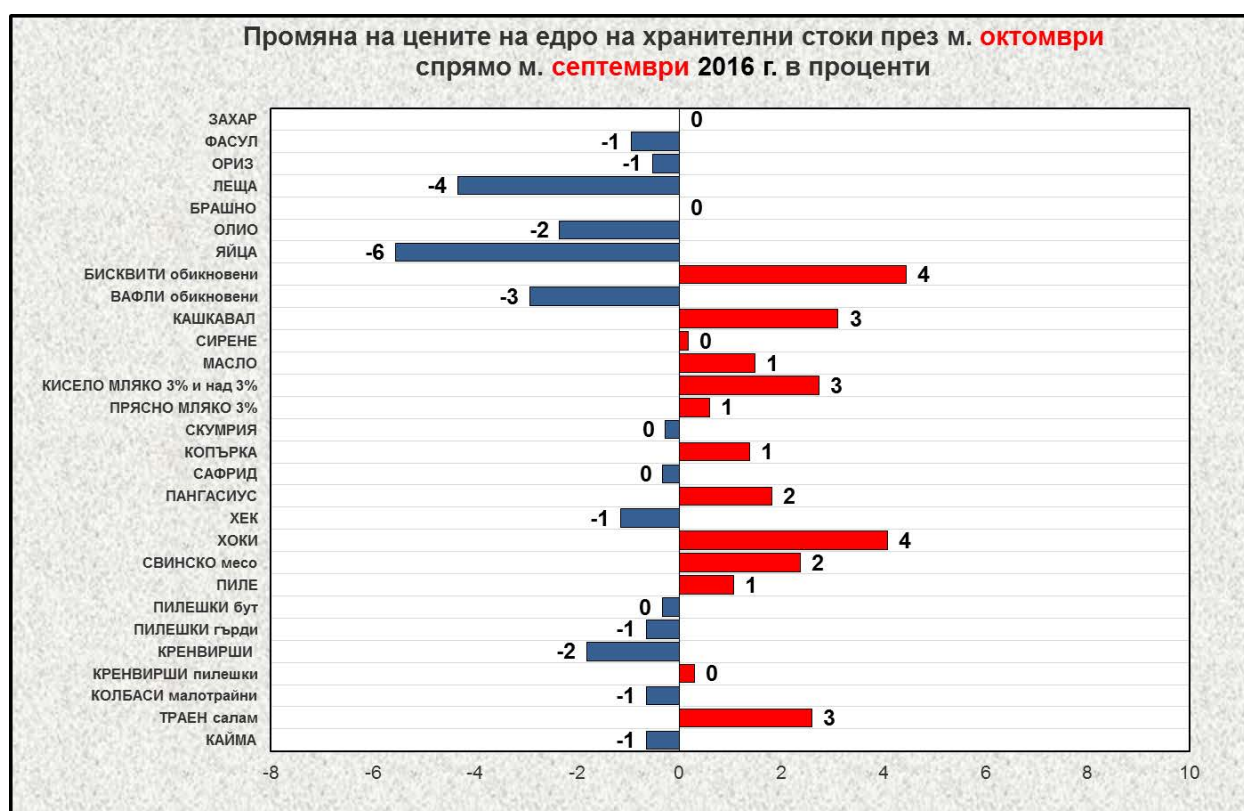

Фигура 7

Таблица 1

СТОКА	септември'16	октомври'16	промяна в %	промяна в лв.
	цена	цена		
ЗАХАР	1,56	1,56	0,0	0,00
ФАСУЛ	3,19	3,16	-0,9	-0,03
ОРИЗ	1,92	1,91	-0,5	-0,01
ЛЕЩА	3,23	3,09	-4,3	-0,14
БРАШНО	0,79	0,79	0,0	0,00
ОЛИО	2,14	2,09	-2,3	-0,05
ЯЙЦА	0,18	0,17	-5,6	-0,01
БИСКВИТИ обикновени	0,90	0,94	4,4	0,04
ВАФЛИ обикновени	2,40	2,33	-2,9	-0,07
КАШКАВАЛ	9,30	9,59	3,1	0,29
СИРЕНЕ	5,40	5,41	0,2	0,01
МАСЛО	1,35	1,37	1,5	0,02
КИСЕЛО МЛЯКО 3% и над 3%	0,73	0,75	2,7	0,02

ПРЯСНО МЛЯКО 3%	1,65	1,66	0,6	0,01
СКУМРИЯ	3,80	3,79	-0,3	-0,01
КОПЪРКА	2,16	2,19	1,4	0,03
САФРИД	3,16	3,15	-0,3	-0,01
ПАНГАСИУС	3,86	3,93	1,8	0,07
ХЕК	5,25	5,19	-1,1	-0,06
ХОКИ	4,89	5,09	4,1	0,20
СВИНСКО месо	6,30	6,45	2,4	0,15
ПИЛЕ	3,73	3,77	1,1	0,04
ПИЛЕШКИ бут	3,07	3,06	-0,3	-0,01
ПИЛЕШКИ гърди	7,75	7,70	-0,6	-0,05
КРЕНВИРШИ	4,44	4,36	-1,8	-0,08
КРЕНВИРШИ пилешки	3,22	3,23	0,3	0,01
КОЛБАСИ малотрайни	4,69	4,66	-0,6	-0,03
ТРАЕН салам	9,22	9,46	2,6	0,24
КАЙМА	4,76	4,73	-0,6	-0,03

Фигура 8

Спрямо същия месец на миналата година при цените на едро на част от хранителните стоки се наблюдава низходящ тренд средно с около 3 – 8%. (табл. 2, фиг. 9)

При цената на слънчогледовото олио от началото до средата на настоящата година се наблюдава устойчив и плавен низходящ тренд, в резултат на което цената на олиото на годишна база е с 3% по-ниска. През последните три месеца

има стабилизиране на стойностите на ниво от около 2.10 лв./л. В същия период на миналата година цената на олиото се повиши значително. (фиг. 16)

От началото на 2015 г. кривата на цената на захарта има плавен и траен възходящ тренд, който се запазва и през първите осем месеца на настоящата година. През септември и октомври кривата на цената на захарта се стабилизира, но на високото ниво от м. август. Поскъпването на захарта на годишна база е 17%, а спрямо началото на годината е отчетен ръст от 17%. На международния пазар също се наблюдава поскъпване на захарта, което на годишна база е около 53,4% (фиг. 13,65,66,67)

Цените на брашното, олиото и ориза бележат спад на годишна база от 5-8%. Поевтиняването на яйцата спрямо същия месец на миналата година е 15%, а цената на фасула се задържа около нивото от предходната година. При цената на лещата се наблюдава значителен ръст спрямо същия месец на миналата година от 20%. (табл. 2, фиг. 9)

Промените на цените на млечните произведения на годишна база са в диапазона от +4%. Цената на кашкавал „Витоша“ поевтинява на годишна база с 4%, а кравето масло поскъпва с 5%.

Тенденциите при движението на цените на месото и месните произведения през м. октомври тази година спрямо същия месец на предходната година са разнопосочни. Слаб ръст на годишна база от 3-8% има при колбасите, а поевтиняване се наблюдава при свинското и пилешкото месо и пилешките разфасовки.

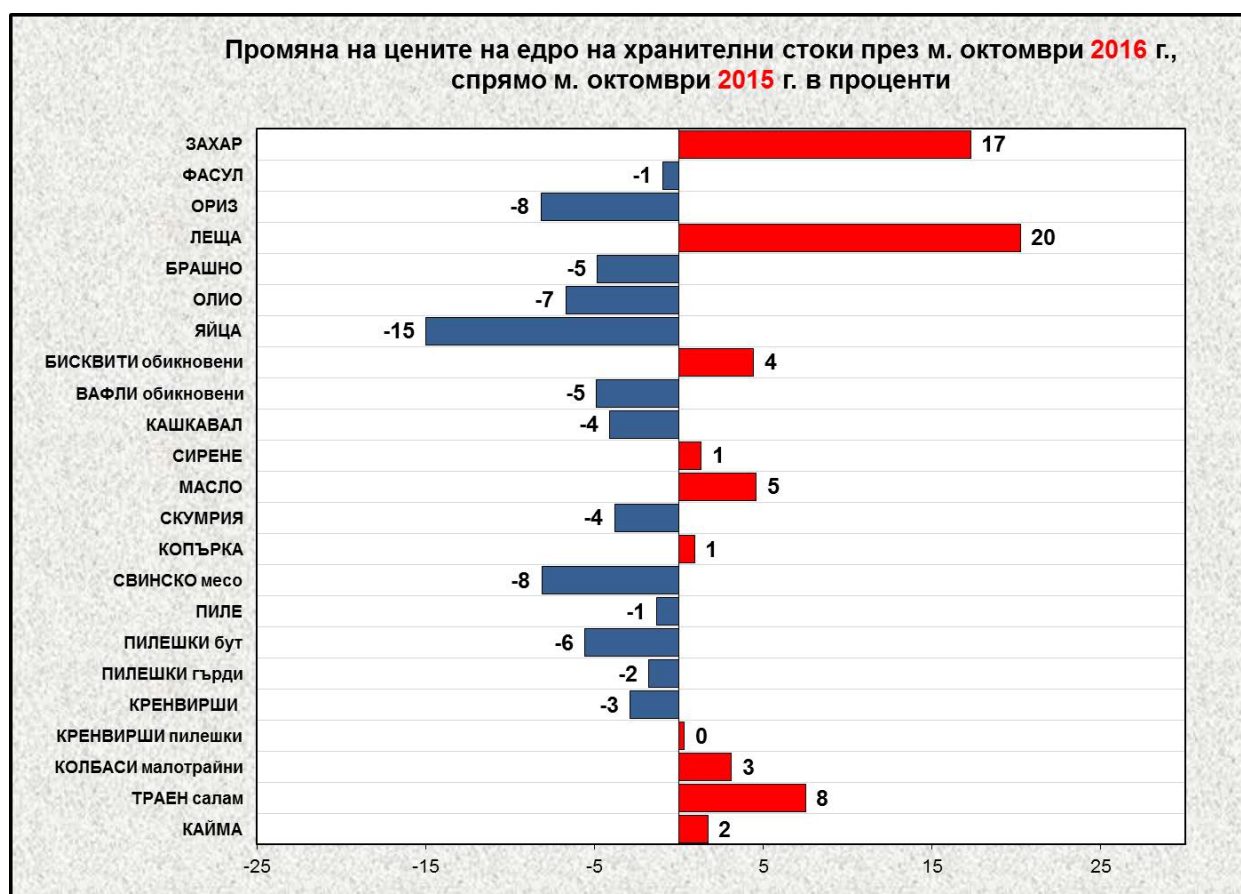
Наблюденията на цените на рибата на годишна база е само върху скумрията и копърката, тъй като останалите видове риби се наблюдават от Комисията от края на 2015 г. В сравнение със същия месец на предходната година цената на скумрията бележи спад от 4%, а цената на копърката е почти без промяна. (табл.2 и фиг. 9)

При цените на захарните изделия се наблюдава спад на стойностите на обикновените вафли с 5% и лек ръст на цената на бисквитите от 4%.

Таблица 2

СТОКА	октомври'16	октомври'15	промяна в%	промяна в лв.
	цена	цена		
ЗАХАР	1,56	1,33	17,3	0,23
ФАСУЛ	3,16	3,19	-0,9	-0,03
ОРИЗ	1,91	2,08	-8,2	-0,17
ЛЕЩА	3,09	2,57	20,2	0,52
БРАШНО	0,79	0,83	-4,8	-0,04
ОЛИО	2,09	2,24	-6,7	-0,15
ЯЙЦА	0,17	0,20	-15,0	-0,03

БИСКВИТИ обикновени	0,94	0,90	4,4	0,04
ВАФЛИ обикновени	2,33	2,45	-4,9	-0,12
КАШКАВАЛ	9,59	10,00	-4,1	-0,41
СИРЕНЕ	5,41	5,34	1,3	0,07
МАСЛО	1,37	1,31	4,6	0,06
СКУМРИЯ	3,79	3,94	-3,8	-0,15
КОПЪРКА	2,19	2,17	0,9	0,02
СВИНСКО месо	6,45	7,02	-8,1	-0,57
ПИЛЕ	3,77	3,82	-1,3	-0,05
ПИЛЕШКИ бут	3,06	3,24	-5,6	-0,18
ПИЛЕШКИ гърди	7,70	7,84	-1,8	-0,14
КРЕНВИРШИ	4,36	4,49	-2,9	-0,13
КРЕНВИРШИ пилешки	3,23	3,22	0,3	0,01
КОЛБАСИ малотрайни	4,66	4,52	3,1	0,14
ТРАЕН салам	9,46	8,80	7,5	0,66
КАЙМА	4,73	4,65	1,7	0,08

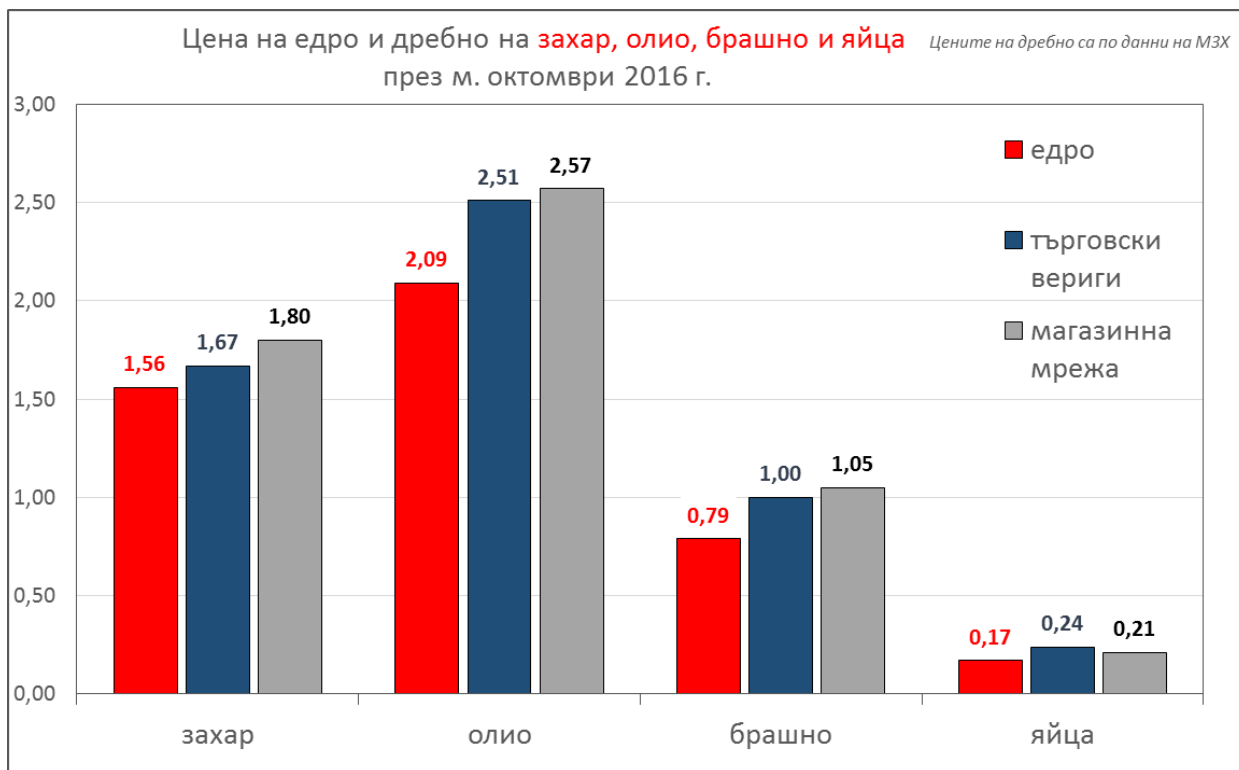

Фигура 9

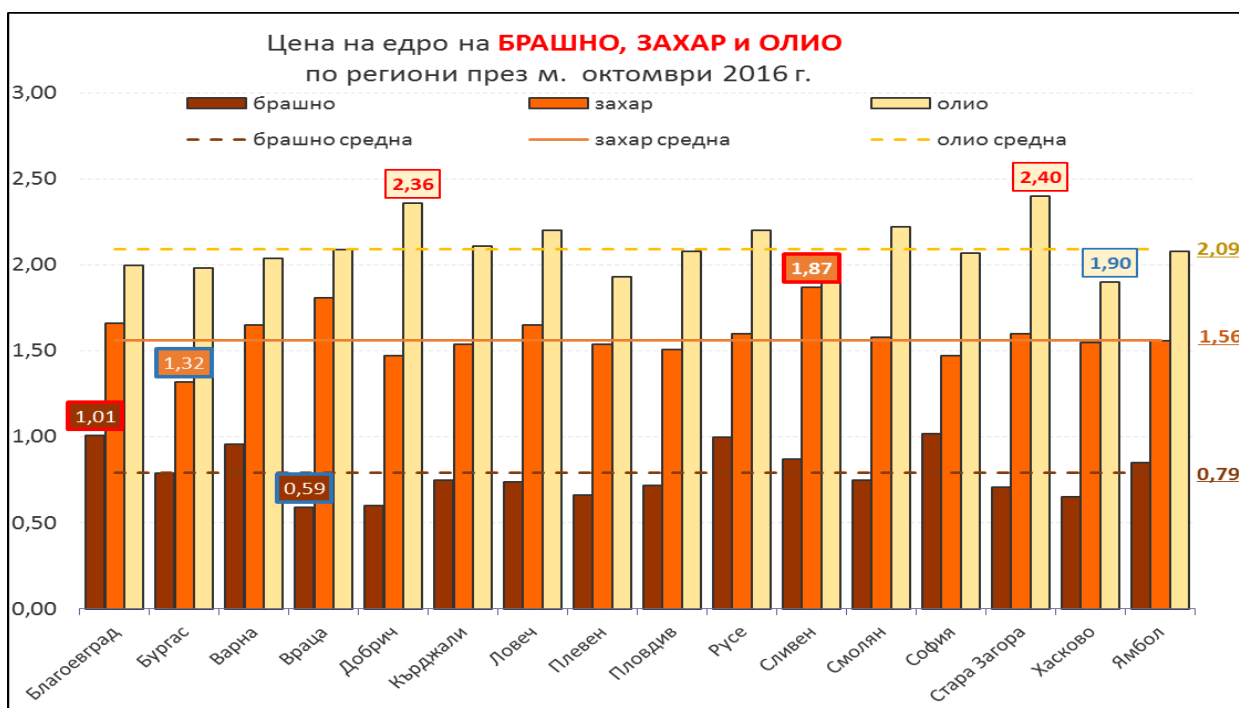
Наблюдението на цените на **дребно** на основните хранителни продукти: захар, олио, брашно и яйца показва, че през м. октомври най-високи са цените в магазинната мрежа, като само при яйцата се наблюдава по-висока цена в големите търговски вериги. Надценките на цените на дребно, спрямо цените на едро, в големите търговски вериги са най-големи при яйцата – 41%, а най-малка надценка има при захарта – 7%. Маржът между цените на едро и дребно на олиото и брашното е 20 - 27%. В магазинната мрежа най-голямата надценка от 33% е при брашното, а най-малка съответно при захарта – 15%. (табл.3 и фиг.10)

Таблица 3

СТОКА	цени на едро на тържищата	цени на дребно в търговските вериги	надценка в %	надценка в лв.	цени на дребно в магазинната мрежа	надценка в %	надценка в лв.
захар	1,56	1,67	7	0,11	1,80	15	0,24
олио	2,09	2,51	20	0,42	2,57	23	0,48
брашно	0,79	1,00	27	0,21	1,05	33	0,26
яйца	0,17	0,24	41	0,07	0,21	24	0,04

Фигура 10

Фигура 11

Анализът на цените на едро на основните хранителни стоки: брашно, захар и олио по **региони** показва, че отклоненията в цените в различните региони от средната за страната цена са в диапазона $\pm 20 - 45\%$.

При средна цена за страната през м. октомври на брашното 0.79 лв./кг, средната цена на брашното на тържищата в област Благоевград е 1.01 лв./кг, а в област Враца 0.59 лв./кг. Най-висока цена на едро на захарта през октомври е отчетена в област Сливен – 1.87 лв./кг, а най-ниска в област Бургас – 1.32 лв./кг. Най-скъпо се е търгуvalo през октомври олиото на тържищата в област Добрич и Стара Загора – 2.36-2.40 лв./л, най-евтино е било то в Хасковска област – 1.90 лв./л, а средната за страната цена на олиото през месеца е 2.09 лв./л. (фиг.11)

Таблица 4 Цени на едро на хранителни стоки през м. октомври 2012/2016 г.

октомври	ЗАХАР	ФАСУЛ	ОРИЗ	БРАШНО	ОЛИО	ЯЙЦА	КАШКАВАЛ	СИРЕНЕ	МАСЛО	СКУМРИЯ	СВИНСКО месо	ПИЛЕ	КАЙМА
година													
2012	2,06	2,97	1,99	0,97	2,90	0,24	10,22	4,98	1,19	4,37	7,45	4,13	5,08
2013	1,81	3,99	1,92	0,86	2,14	0,19	10,80	5,64	1,28	4,21	7,28	4,15	5,02
2014	1,21	4,12	2,06	0,80	1,91	0,18	10,71	5,62	1,34	4,10	7,35	3,98	4,72
2015	1,33	3,19	2,08	0,83	2,24	0,20	10,00	5,34	1,31	3,94	7,02	3,82	4,65
2016	1,56	3,16	1,91	0,79	2,09	0,17	9,59	5,41	1,37	3,79	6,45	3,77	4,73

Анализът на цените на хранителните стоки през м. октомври 2016 г. в сравнение със същия месец на петгодишния период (2012 - 2016 г.) показва, че като цяло цените се движат около нивата от м. октомври 2013 – 2015 г., като при фасула, някои млечни произведения, свинското и пилешкото месо и рибата има траен низходящ тренд през последните три – четири години. (табл.4 и фиг.12)

- През 2011 г. цената на захарта бележи драстичен скок и за шест месеца се покачва със 70%. В резултат на този скок цената на захарта през м. октомври 2012 г. е най-висока в сравнение със същия месец на следващите години. През м. октомври 2016 г. цената на захарта бележи ръст на годишна база спрямо предходните две години, но остава на по-ниско ниво спрямо периода 2012 – 2013г.

- От 2012 г. цената на фасула започва да расте и през м. октомври 2014 г. тя е най - висока за последния петгодишен период. От средата на същата година трендът се обръща, в резултат на което цената през октомври 2016 г. е по-ниска в сравнение с периода 2013 и 2014 г. и се доближава до нивото от 2015 г. (фиг. 22)

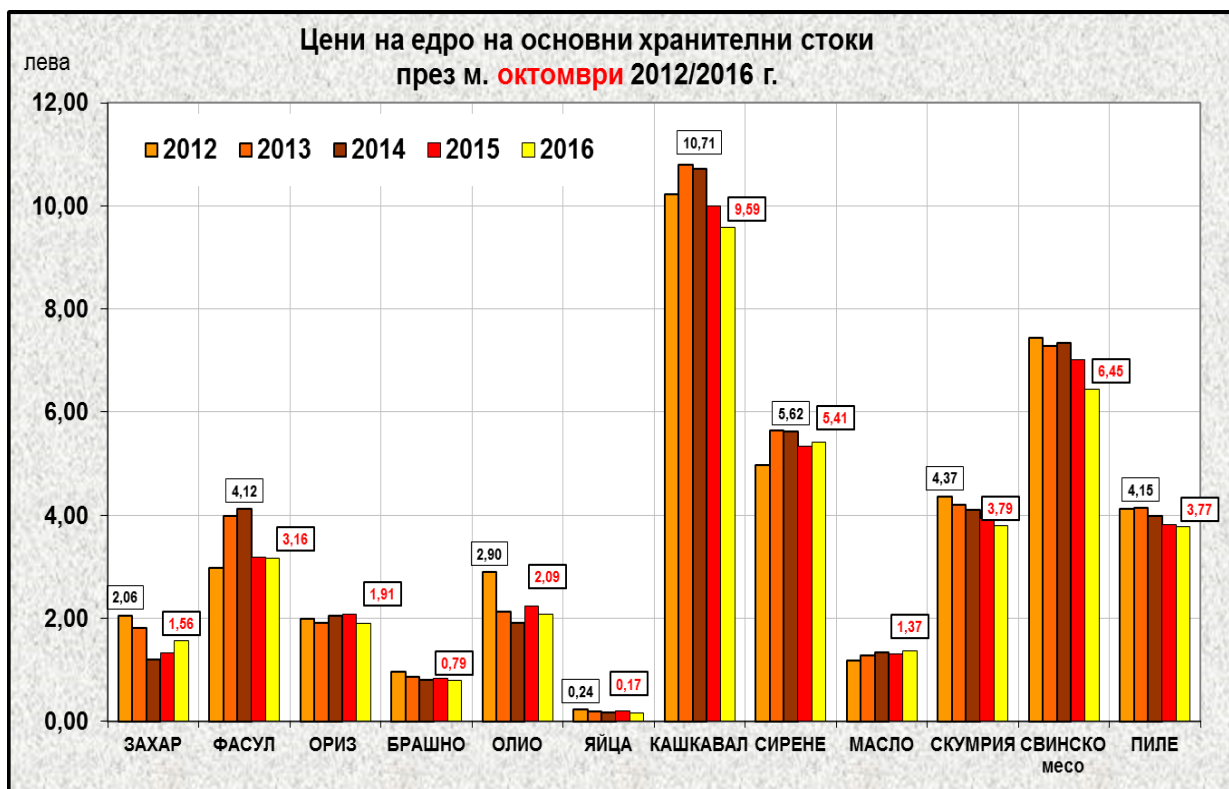
- Цената на ориза през последните години остава сравнително стабилна и се движи на ниво от около и малко под 2,00 лв./кг. През месец октомври настоящата година цената на ориза у нас е на най-ниското ниво спрямо предходните години. Стабилният характер на цената на ориза се дължи на това, че производството на ориз в страната през последните години е във възход и тенденциите на световния пазар на ориз не дават силно отражение върху нашия пазар. Покачването на цената на ориза през лятото на световните борси не се отрази върху цената на вътрешния ни пазар. (фиг. 24,73,74)

- През цялата 2012 г. кривата на цената на брашното има възходящ тренд и през м. октомври същата година стойностите са най-високи за петгодишния период. През м. октомври настоящата година цената на брашното е на нивата от същия месец на предходните три години. (фиг. 18)

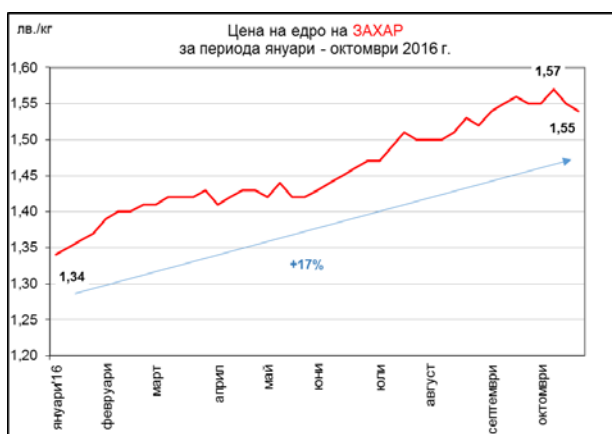
- Наред с други хранителни стоки и при олиото през 2012 г. се наблюдаваше трайно поскъпване. По тази причина през м. октомври 2012 г. цената на олиото има най-високи стойности в сравнение със същия месец на другите години от периода. През пролетта на 2015 г. беше регистрирано поскъпване на олиото, в резултат на което през м. октомври на същата година стойностите са на малко по-високо ниво от 2014 г. През м. октомври на настоящата година цената на олиото остава на по-високо ниво от 2014 г., на по-ниско ниво от 2015 г. и се доближава до стойностите от същия месец на 2013 г. Международната цена на слънчогледовото олио през 2016 г. също остава стабилна. (фиг.16,75,76)

- През месец октомври на 2016 година цените на млечните произведения имат разнопосочни тенденции спрямо същия месец на предходните години. Цената на кашкавал „Витоша“ следва устойчив низходящ тренд през петгодишния период и през м. октомври на настоящата година стойностите са най-ниски. Цената на кравето сирене през тази година е на малко по-високо ниво спрямо предходната година и спрямо 2012 г. Тя остава, обаче под нивото от м. октомври 2013 и 2014 г. Цената на кравето масло през октомври тази година се доближава до нивата от предходните четири години. (фиг. 30,32)

- В периода 2013 – 2016 г. цените на месото и месните изделия имат траен и плавен низходящ тренд. През октомври 2012 и 2014 г. са отчетни най-високите стойности цената на свинското месо. Тогава се наблюдаваше и голям скок на цената на месото на световния пазар. (фиг. 28,69)

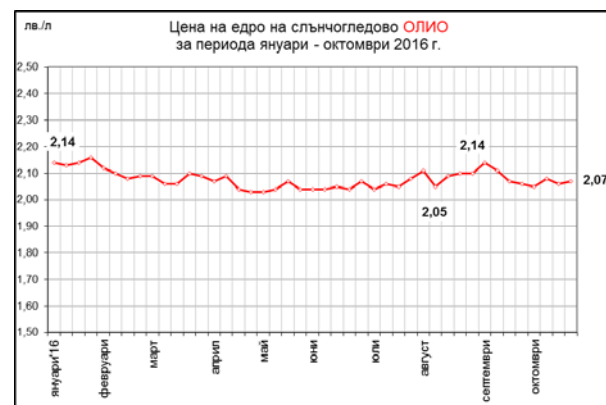
Фигура 12

Фигура 13

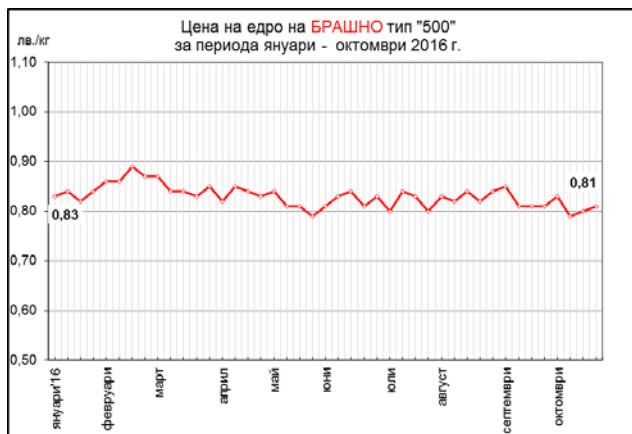
Фигура 14

Фигура 15

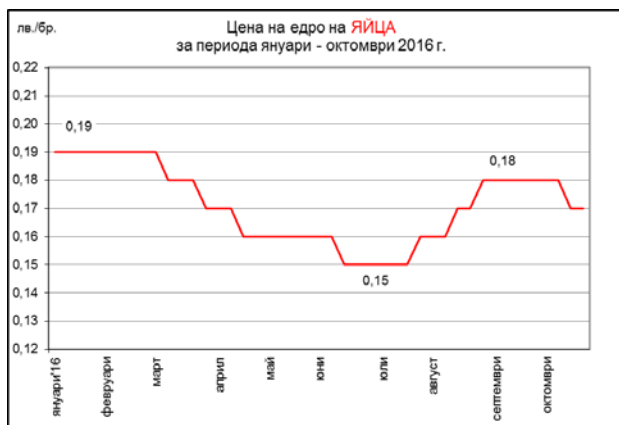
Фигура 16

Фигура 17

Фигура 18

Фигура 19

Фигура 20

Фигура 21

Фигура 22

Фигура 23

Фигура 24

Фигура 25

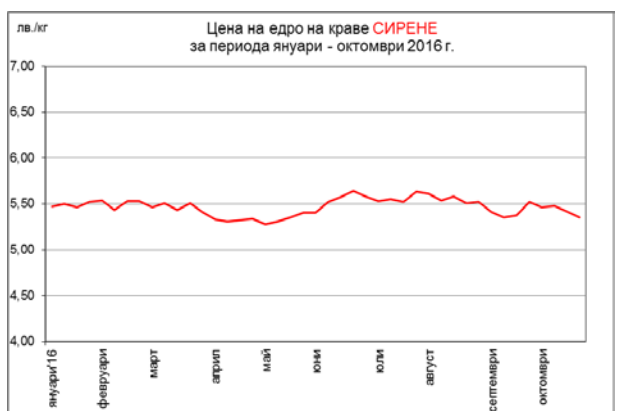
Фигура 26

Фигура 27

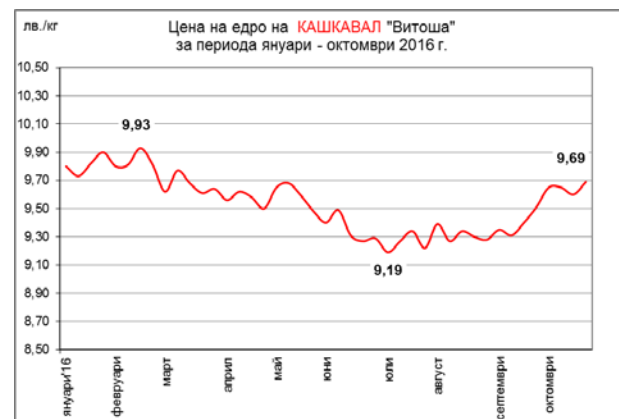
Фигура 28

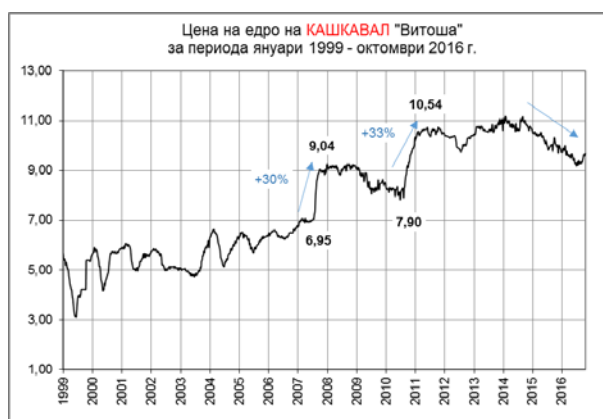
Фигура 29

Фигура 30

Фигура 31

Фигура 32

2. Плодове и зеленчуци

През зимните и ранните пролетни месеци относителният дял на българските плодове и зеленчуци е изключително нисък, но през по-късните месеци количествата българска продукция се увеличават.

Наблюденията върху пазара на плодове и зеленчуци през м. октомври показват, че българската продукция присъства на пазара с равностойни, а при някои продукти и с преобладаващи количества. (табл. 5, фиг. 33,34)

Съотношението между продажбите на български домати и домати от внос показва почти равностойно присъствие на българските домати, като 45% от предлаганите количества са българско производство.

Най-голям превес като относителен дял при продажбите през м. октомври на пазара има при българските краставици, като продажбите при тях са 91% от общото количество продажби на краставици. Значителен относителен дял при продажбите през месеца има и при българските картофи, които съставляват 80% от общото количество продажби.(фиг. 33)

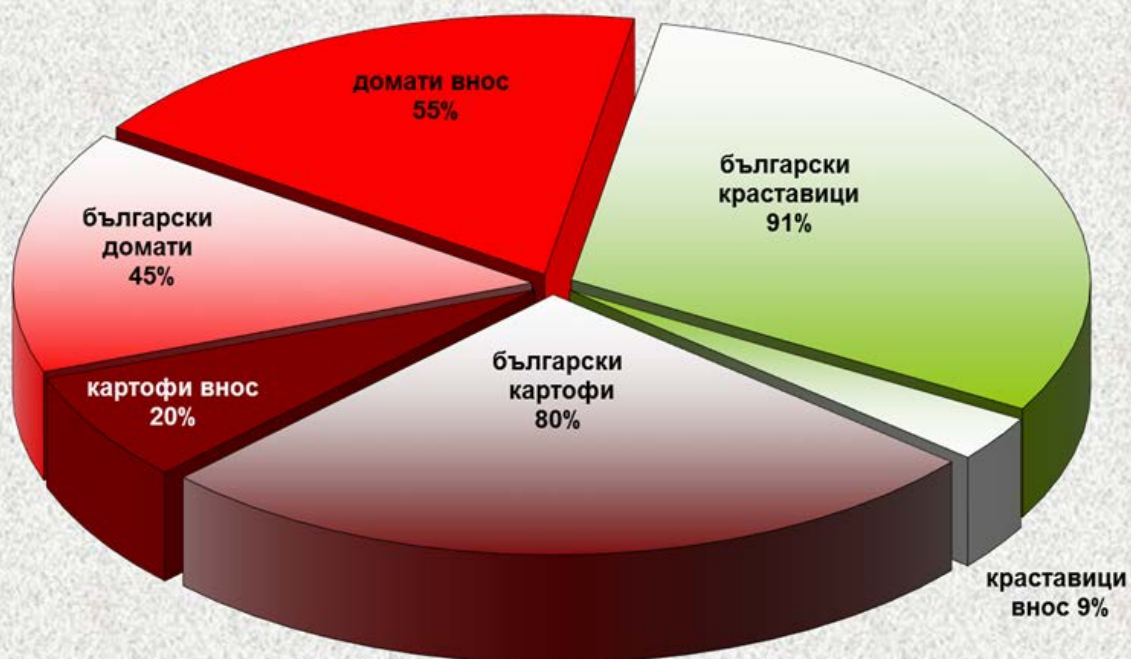
Наблюденията през последните години са, че производството на ябълки в страната е изключително малко и предлаганите количества не могат да задоволят търсенето, но в периода 2013 – 2016г. се наблюдава ръст на българската продукция, като през м. октомври 2016 г. продажбите на български ябълки като съотношение спрямо общите продажби е 78%.

През ранните есенни месеци на пазара има предлагане на българско грозде и български праскови, макар и с по-малък относителен дял. През м. октомври 2016 г. количествата българско грозде съставляват 49%, а българските праскови съответно 39%. (фиг. 34)

Таблица 5 Относителен дял на продажбите през м. октомври 2012/2016 г. в %

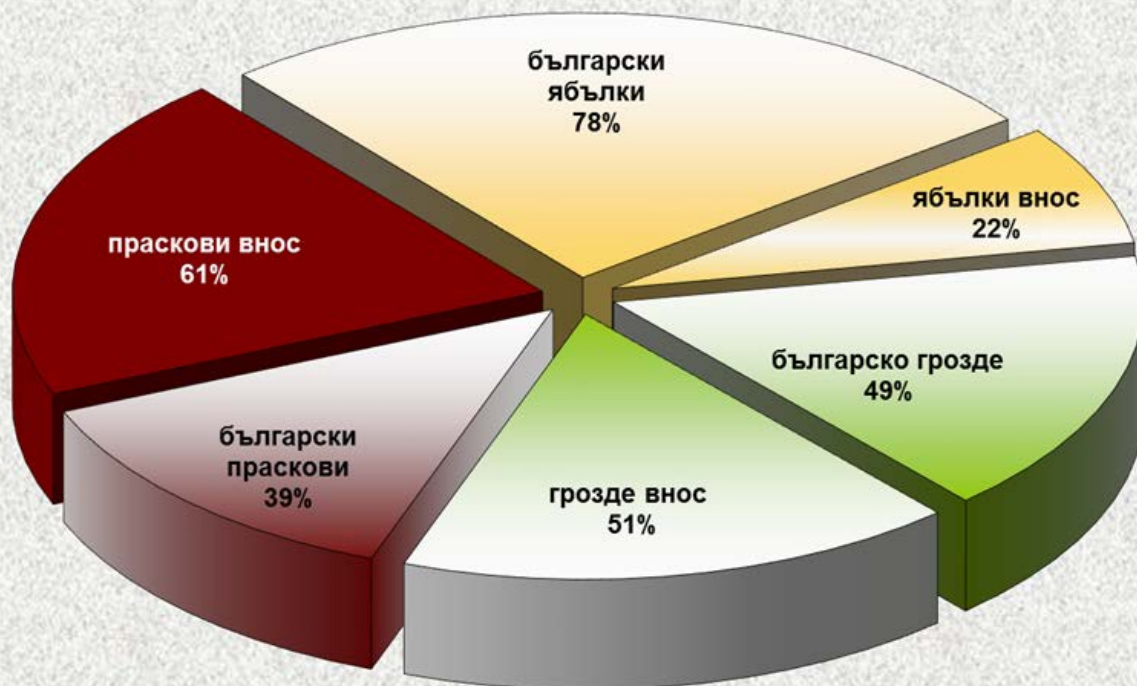
стока	произход	2012	2013	2014	2015	2016
домати	български домати	29	25	29	35	45
	домати внос	71	75	71	65	55
краставици	български краставици	86	78	91	86	91
	краставици внос	14	22	9	14	9
картофи	български картофи	38	91	58	95	80
	картофи внос	62	9	42	5	20
ябълки	български ябълки	36	82	71	73	78
	ябълки внос	64	18	29	27	22
грозде	българско грозде	26	54	30	51	49
	грозде внос	74	46	70	49	51
праскови	български праскови	22	21	78	71	39
	праскови внос	78	79	22	29	61

Структура на продажбите на **зеленчуци**
през месец октомври 2016 г.

Фигура 33

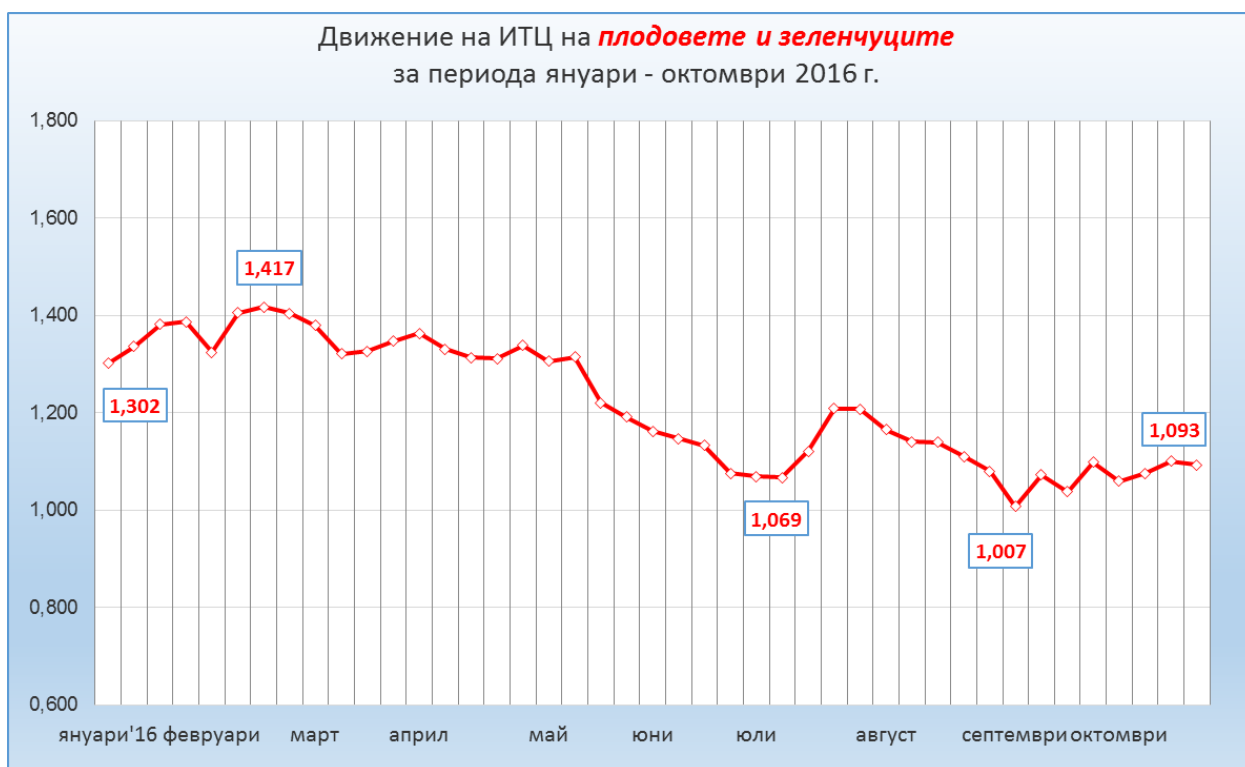
Структура на продажбите на **плодове**
през месец октомври 2016 г.

Фигура 34

Движението на кривата на ИТЦ⁴ на плодовете и зеленчуците следва характерните за тези продукти сезонни тенденции. Максимални зимни стойности се наблюдават обикновено в периода януари – февруари, а минималните летни стойности, в зависимост от конкретните метеорологични стойности се регистрират през август.

През 2016 г. максималните зимни стойности на индекса се наблюдават през средата на м. февруари. През пролетта и лятото на тази година кривата имаше типичен низходящ тренд, но минималните стойности през м. юли бяха на по-високо ниво в сравнение с предходните години. Нетипично е и движението на кривата на горе през втората половина на м. юли. През м. август пазарът на плодове и зеленчуци се стабилизира и цените се върнаха към нормалните си за сезона стойности. В резултат на поевтиняване на голяма част от плодовете и зеленчуците стойностите на индекса на плодовете и зеленчуците достига летен минимум в средата на м. септември. През следващите седмици кривата на индекса започва да се движи леко нагоре и през октомври се стабилизира на ниво то 1.093 пункта. (фиг. 35)

Фигура 35

⁴ В състава на този индекс са включени следните стоки: ябълки български и ябълки от внос, картофи български и от внос, лук зрял, чесън зрял, домати оранжерийни и домати от внос, краставици оранжерийни и от внос, пипер зелен, зеле, банани, портокали и лимони

Анализът на движението на кривата на индекса през годините показва че най-високи зимни стойности са отчетени през 2008 г., а на най-ниско нива индексът се е стабилизирал през лятото на 2006 г. (фиг. 36)

Фигура 36

Таблица 6

СТОКА	септември'16	октомври'16	промяна в %	промяна в лв.	октомври'15	промяна в %	промяна в лв.
	цена	цена			цена		
ЯБЪЛКИ	0,95	0,98	3	0,03	1,00	-2	-0,02
ЯБЪЛКИ внос	0,89	1,04	17	0,15	1,20	-13	-0,16
ГРОЗДЕ	1,41	1,56	11	0,15	1,60	-3	-0,04
ГРОЗДЕ внос	1,25	1,45	16	0,20	1,68	-14	-0,23
ПРАСКОВИ	1,33	1,43	8	0,10	1,78	-20	-0,35
ПРАСКОВИ внос	1,25	1,17	-6	-0,08	1,52	-23	-0,35
КРУШИ	1,61	1,62	1	0,01	1,69	-4	-0,07
КРУШИ внос	1,37	1,54	12	0,17	1,58	-3	-0,04
БАНАНИ	2,21	2,10	-5	-0,11	2,27	-7	-0,17
ЛИМОНИ	2,86	2,03	-29	-0,83	2,45	-17	-0,42
КАРТОФИ	0,58	0,59	2	0,01	0,56	5	0,03
КАРТОФИ внос	0,59	0,61	3	0,02	0,73	-16	-0,12
ЛУК зрял	0,67	0,69	3	0,02	0,76	-9	-0,07
ЛУК зрял внос	0,56	0,57	2	0,01	0,72	-21	-0,15
ЧЕСЪН зрял	3,44	3,43	0	-0,01	3,82	-10	-0,39
ЧЕСЪН зрял внос	4,20	3,71	-12	-0,49	3,84	-3	-0,13
ДОМАТИ оранжерийни	1,46	1,55	6	0,09	1,60	-3	-0,05
ДОМАТИ внос	1,21	1,25	3	0,04	1,38	-9	-0,13
КРАСТАВИЦИ оранжерийни	1,09	1,29	18	0,20	1,56	-17	-0,27
КРАСТАВИЦИ внос	1,07	1,12	5	0,05	1,11	1	0,01
ПЕПЕР червен	1,00	1,06	6	0,06	1,29	-18	-0,23
ПЕПЕР зелен	0,90	0,92	2	0,02	1,09	-16	-0,17
ЗЕЛЕ	0,64	0,59	-8	-0,05	0,54	9	0,05
ЗЕЛЕ внос	0,46	0,36	-22	-0,10	0,55	-35	-0,19
МОРКОВИ	0,68	0,68	0	0,00	0,70	-3	-0,02
МОРКОВИ внос	0,64	0,66	3	0,02	0,72	-8	-0,06

При движението на цените на едро на плодовете и зеленчуците през м. октомври спрямо м. септември се наблюдава преобладаващ възходящ тренд (табл. 6 и фиг.37)

С намаляването на предлаганите количества *плодове*, техните цени започват плавно да се покачват и бележат ръст на месечна база.

Поскъпване спрямо септември има при вносните ябълките и крушите от внос (12-17%), а цените на българските плодове са близки до нивата от предходния месец.

Ръст на месечна база от 11-16% е отчетен при българското грозде и гроздето от внос.

Цената на българските праскови поскъпват на месечна база с 8%, а прасковите от внос поевтиняват с 6%.

С приближаването на есенно-зимните месеци се наблюдава увеличаване на предлаганите количества банани и цитрусови плодове. Цените на бананите бележат спад на месечна база от 5%, а на лимоните съответно – 30%. (фиг. 51, 52,54,55,56)

През м. октомври спрямо м. септември цените на повечето *зеленчуци*, предмет на този анализ са по-високи.

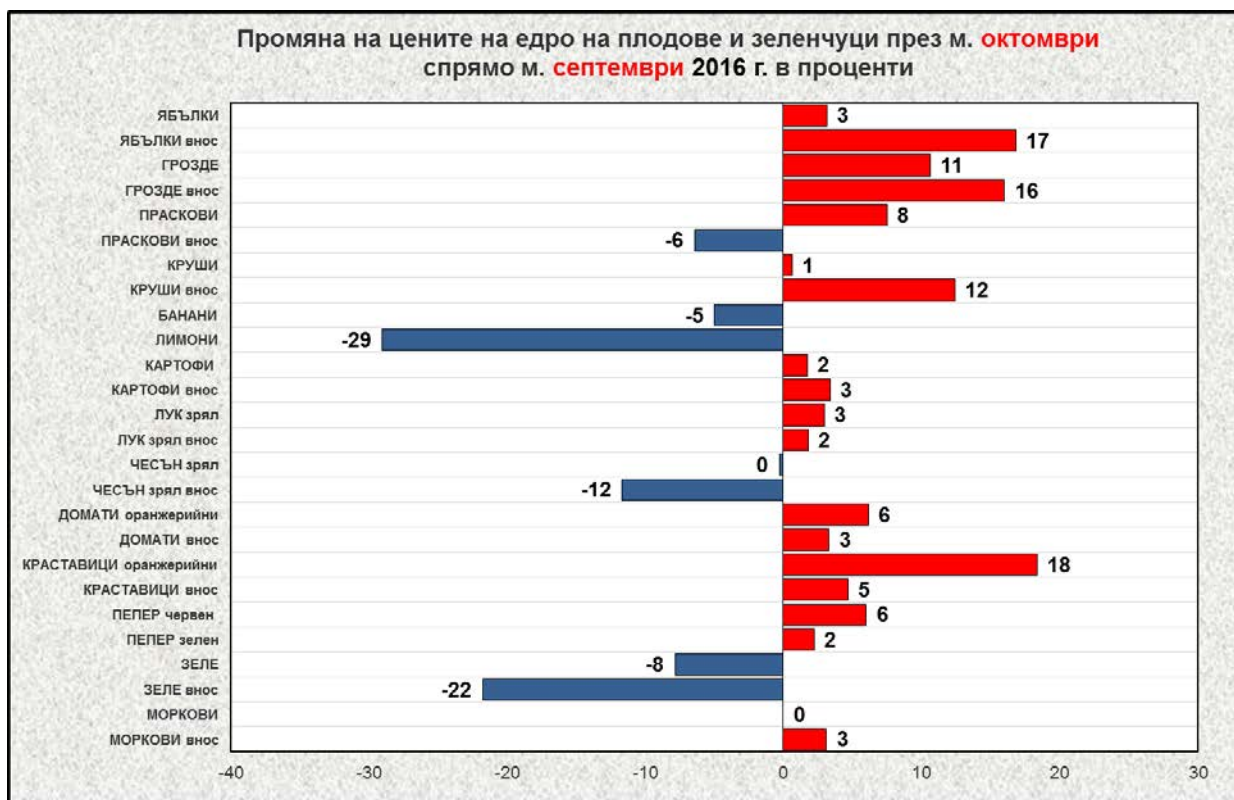
Цената на едро на домати бележи ръст на месечна база от 3 - 6%. (фиг. 43)

При краставиците също се наблюдава поскъпване на месечна база, което и по-силно изразено при българските оранжерийни краставици (18%). (фиг. 45)

Цените на пипера се задържат сравнително близки до нивата от предходния месец с леки колебания нагоре от 2-6%. (фиг. 53)

Аналогични са наблюденията на цените на картофите, лука и морковите, а зелето поевтинява на месечна база с 8% българското и 22% зелето от внос. (фиг. 47)

Спад на цената е отчетена и при чесъна от внос (12%).

Фигура 37

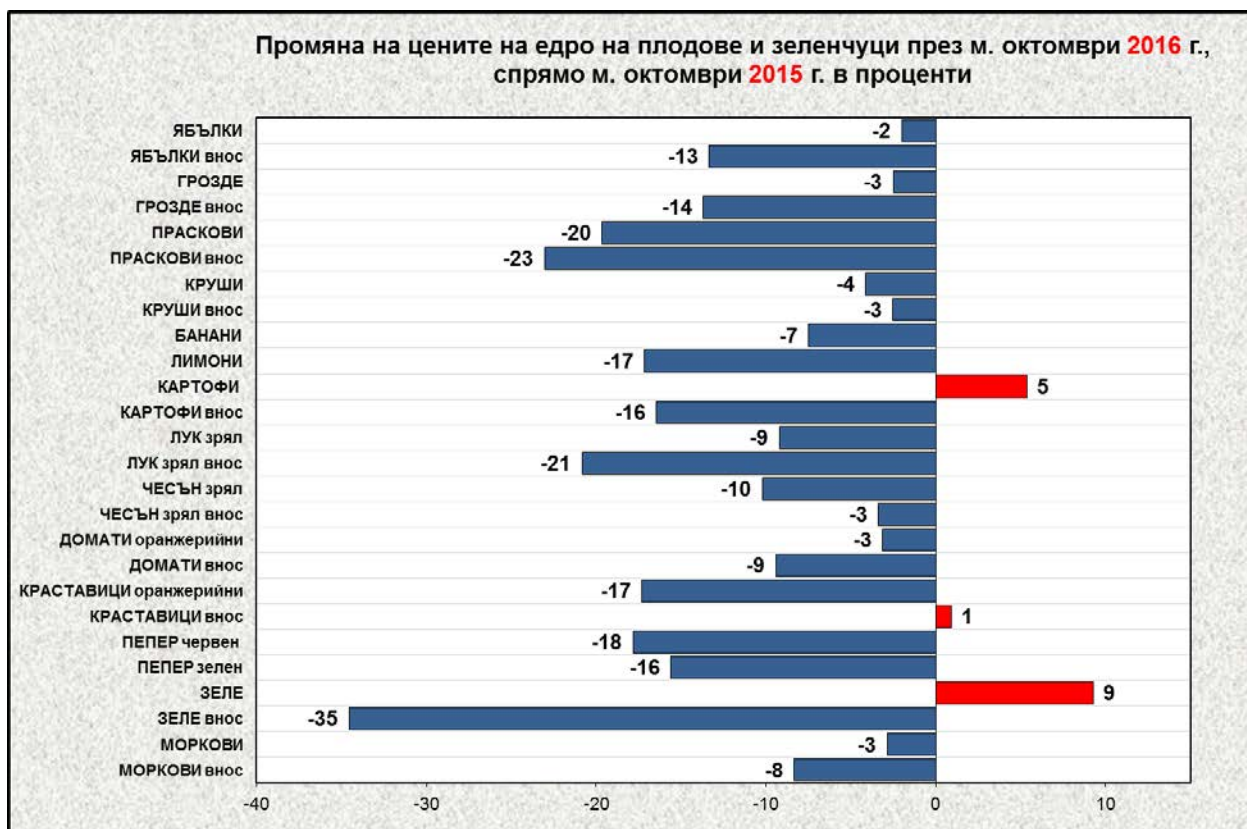
В сравнение със същия месец на миналата година при цените на плодовете и зеленчуци наблюдаваните тенденции са преобладаващо низходящи. (табл.6 и фиг.38)

Поскъпване на годишна база с 5% има при българските картофи, и с 9% при българското зеле.

Цените на останалите зеленчуци, предмет на този анализ, са по-ниски спрямо същия месец на предходната година. Най-голям спад на цените има при зелето от внос – 35%. Поевтиняване на годишна база в диапазона 10 – 20% се наблюдава при картофите, лука и чесъна, домати от внос, българските оранжерийни краставици, пипера и морковите.

Поевтиняване на годишна база се наблюдава и при всички плодове, наблюдавани от Комисията.

Спад на цените в диапазона 10 - 20% е отчетен при прасковите, ябълките и гроздето от внос и лимоните. Намалението на цените на годишна база на останалите плодове е 2-4%.

Фигура 38

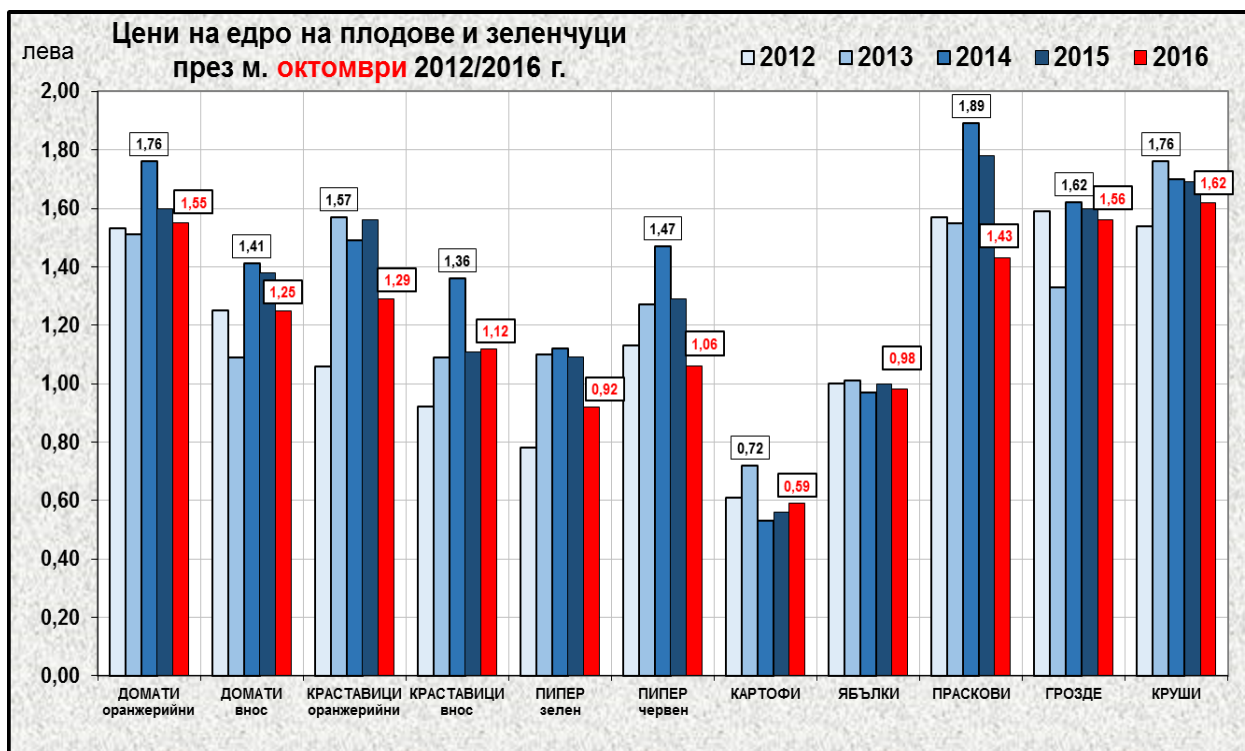
Анализът на движението на цените на едро на плодовете и зеленчуците през м. октомври 2016 г. в сравнение със същия месец на петгодишния период (2012 – 2016 г.) показва следните тенденции: (табл. 7 и фиг. 39)

- Плодовете и зеленчуците имат изцяло сезонен характер, а цените им силно се влияят от конкретните климатични и метеорологични условия. По тази причина цените на тези стоки са силно чувствителни и варират в сравнително големи диапазони за кратки периоди.

- По същата причина относителният дял на количествата българска продукция през м. октомври на последните пет години е функция и от конкретните метеорологични условия. (табл. 5)

Таблица 7 Цени на едро на зеленчуци и плодове през м. октомври 2012/2016 г.

октомври	ДОМАТИ оранжерийни	ДОМАТИ внос	КРАСТАВИЦИ оранжерийни	КРАСТАВИЦИ внос	ПИПЕР зелен	ПИПЕР червен	КАРТОФИ	ЯБЪЛКИ	ПРАСКОВИ	ГРОЗДЕ	КРУШИ
година											
2012	1,53	1,25	1,06	0,92	0,78	1,13	0,61	1,00	1,57	1,59	1,54
2013	1,51	1,09	1,57	1,09	1,10	1,27	0,72	1,01	1,55	1,33	1,76
2014	1,76	1,41	1,49	1,36	1,12	1,47	0,53	0,97	1,89	1,62	1,70
2015	1,60	1,38	1,56	1,11	1,09	1,29	0,56	1,00	1,78	1,60	1,69
2016	1,55	1,25	1,29	1,12	0,92	1,06	0,59	0,98	1,43	1,56	1,62

Фигура 39

- Въпреки неблагоприятните метеорологични условия през пролетта, през късното лято и началото на есента пазарът на плодове и зеленчуци се стабилизира и цените се върнаха на нормалните си нива. При голяма част от тях наблюдаваме и по-ниски цени в сравнение със същия месец на предходните години.

- Цените на българските оранжерийни домати през м. октомври 2016 г. са на по-ниско ниво спрямо същия месец на 2014 и 2015 г. и се доближават до нивата от 2012 и 2013 г.

- Цените на българските краставици през м. октомври на настоящата година са най-ниски в сравнение със същия месец на предходните три години и само през м. октомври 2012 г. цената им е била по-ниска в сравнение с настоящата година.

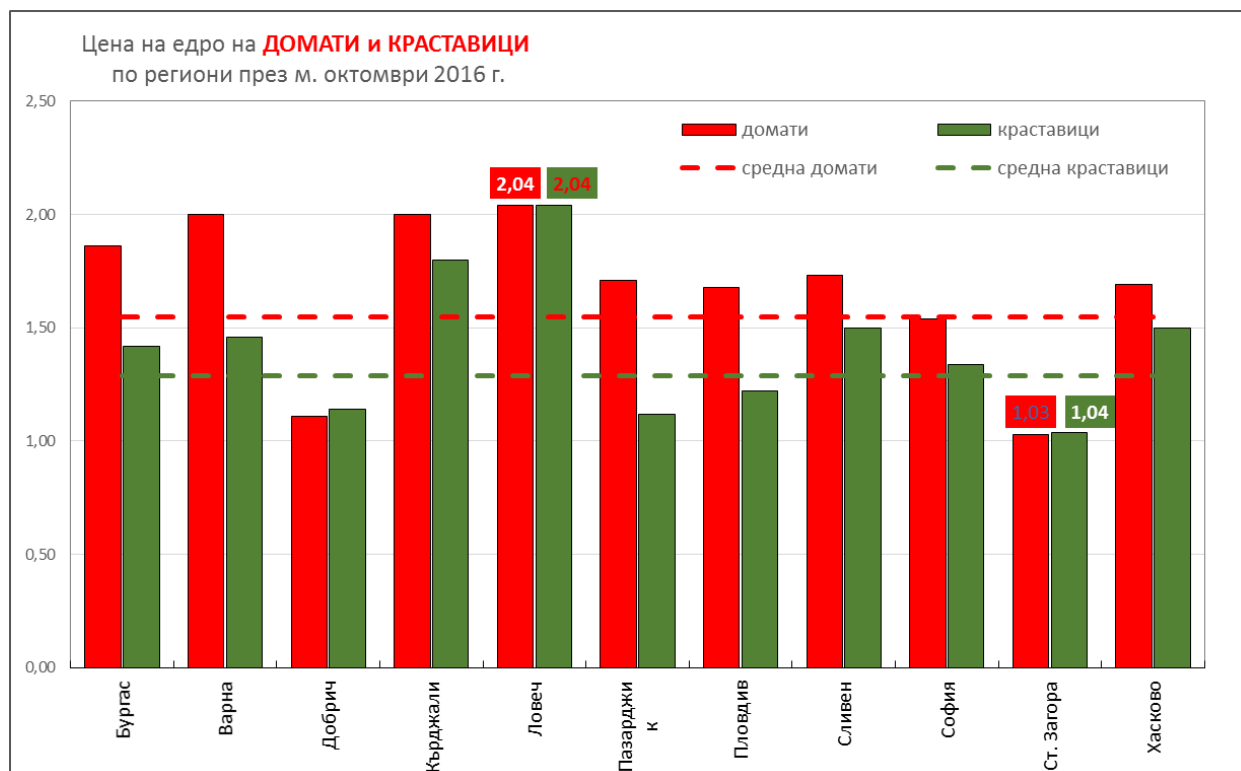
- Цената на картофите през тази година е близка до нивата от предходните две години, но е значително по-ниска в сравнение със същия месец на 2012 и 2013 г.

- Цената на зеления пипер през тази година е на по-ниски нива спрямо периода 2013 – 2015 г. и е по-висока спрямо 2012 г. При червения пипер през м. октомври 2016 г. са отчетени най-ниските цени за анализирания петгодишен период.

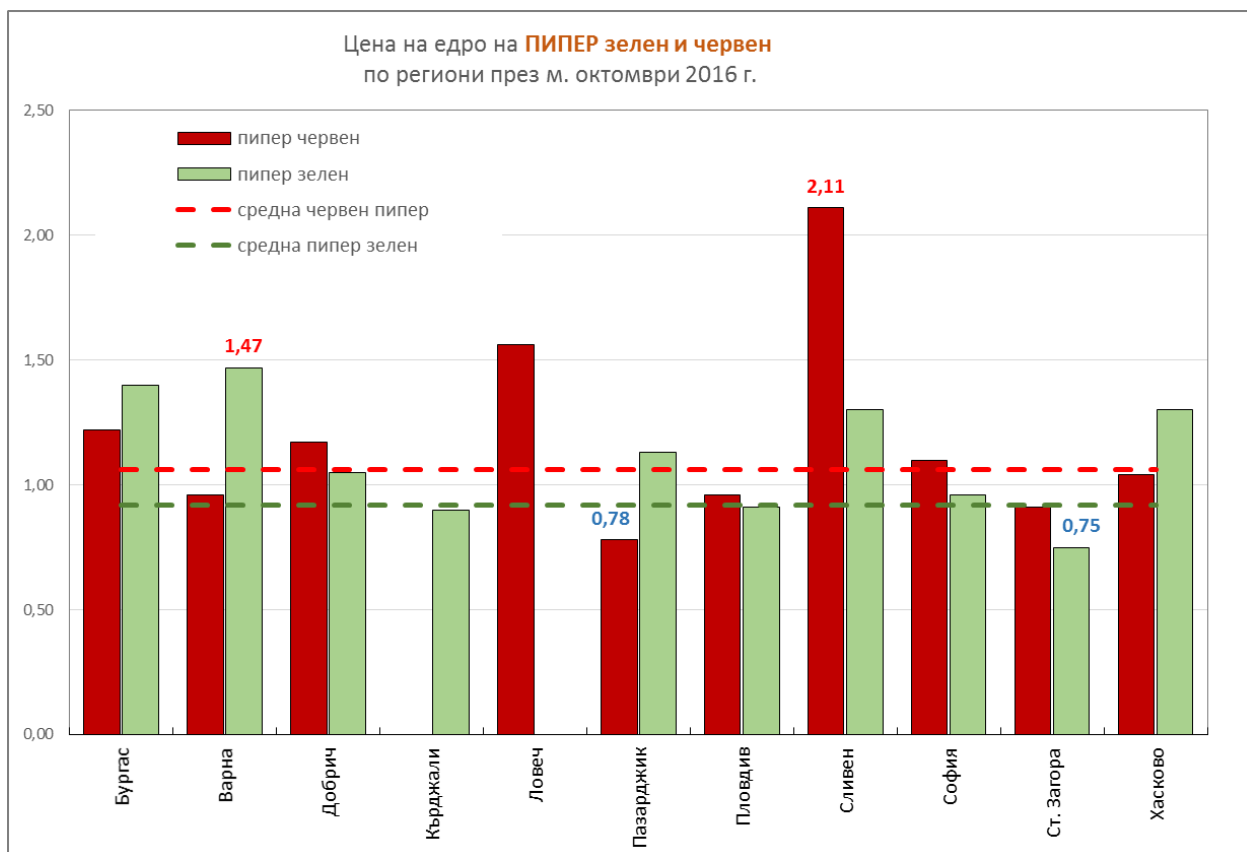
- Цената на едро на ябълките през месец октомври 2012-2016 г. остава стабилна, като през последните три - четири години се наблюдава известно развитие на пазара на ябълки, като се увеличават предлаганите количества български ябълки, а цените им бележат известен спад, изразен в устойчива тенденция.

- През октомври тази година цените на гроздето, прасковите и крушите са на по-ниско ниво в сравнение със същия месец на предходните две-три години, а при някои от тях, като прасковите, стойностите са най-ниски за петгодишния период.

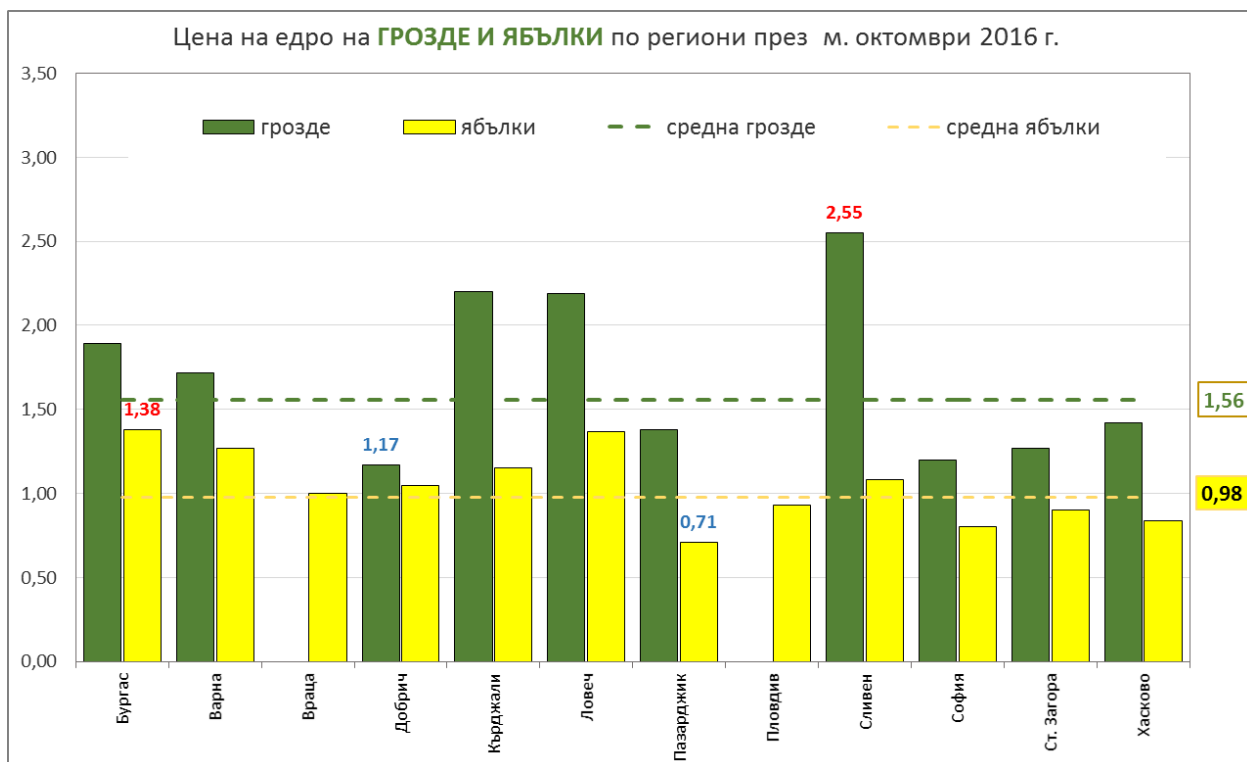
Анализът на цените на едро на плодовете и зеленчуците по *региони* показва, че отклоненията на цените в различните региони от средната за страната цена са значителни и достигат до 60 - 80%. При средна цена за страната през м. октомври на домати 1,55 лв./кг, средната цена на домати на тържищата в област Ловеч е 2,04 лв./кг, а в област Стара Загора – 1,03 лв./кг. Най-висока цена на едро на краставиците през октомври е отчетена в отново в област Ловеч – 2,04 лв./кг, а най-ниска в област Стара Загора – 1,04 лв./кг при средна за страната цена 1,29 лв./ кг. Средната за месеца цена на зеления пипер е 0,92 лв./кг., а на червения 1.06 лв./кг. Най-скъпо се е търгуval червеният пиперът в Сливен, а максимални стойности на зеления пипер са регистрирани във Варна. Най-евтин през месеца пиперът е бил в Пазарджик и Стара Загора. (фиг. 40,41)

Фигура 40

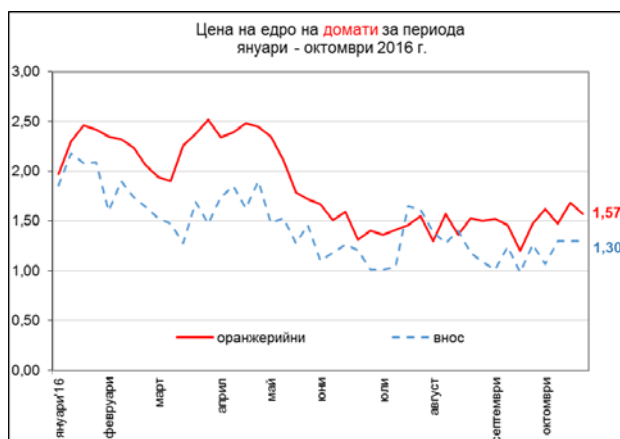
Фигура 41

Фигура 42

Най-скъпо са се търгували през октомври ябълките на тържищата в област Бургас – 1.38 лв./кг, а на най-ниски цени те са се търгували в област Пазарджик. Средната цена за страната на ябълките през месеца е 0,98лв./кг.

Най-висока цена на гроздето през м. октомври 2,55 лв./кг е регистрирана в област Сливен, а най-ниската такава е отчетена в област Добрич – 1,17 лв./кг. Средната цена на гроздето за месеца е 1,56 лв./кг (фиг.42)

Фигура 43

Фигура 44

Фигура 45

Фигура 46

Фигура 47

Фигура 48

Фигура 49

Фигура 50

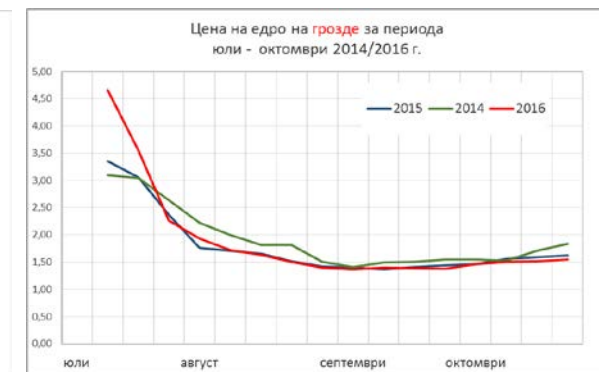
Фигура 51

Фигура 52

Фигура 53

Фигура 54

Фигура 55

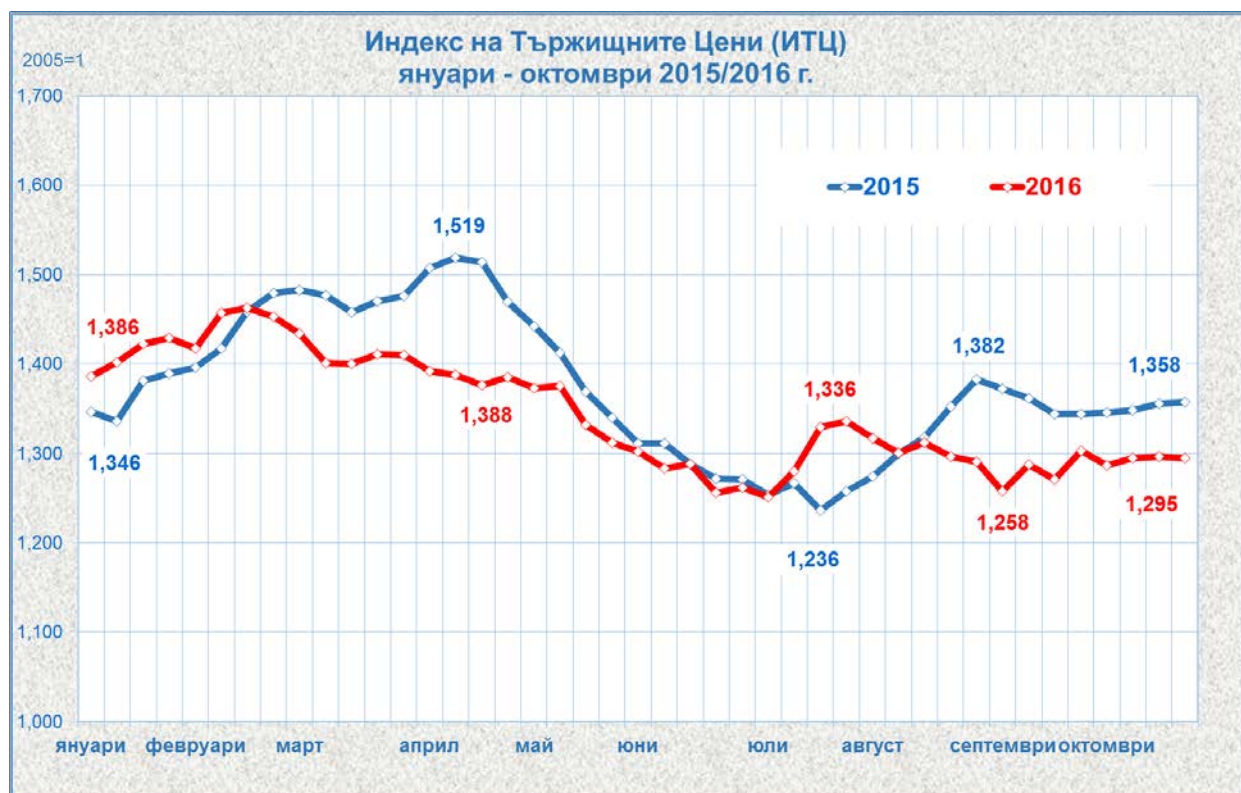

Фигура 56

3. Движение на Индекса на Тържищните Цени (ИТЦ)

От началото на м. май се наблюдава трайно понижение на стойностите на Индекса на Тържищните Цени. В средата на м. юни има кратък и слабо изразен възходящ тренд, резултат от повишението през този период на цените на някои плодове и зеленчуци. През следващите седмици кривата придобива устойчив низходящ характер. От началото на м. юли се наблюдава обръщане на тренда и стойностите на индекса започват да се покачват. В края на юли индексът стъпва на ниво от 1,336 пункта. През м. август стойностите на индекса се стабилизират и се наблюдава лек и сравнително постоянен низходящ тренд.

Тенденцията се запазва и през първите седмици на септември, когато стойностите стъпват на ниво то 1.258 пункта. Това е най-ниското ниво на индекса от началото на годината. През втората половина на септември кривата отново придобива лек възходящ тренд, но колебанията са незначителни. През м. октомври кривата на индекса има изключително стабилен характер и се движи на ниво от около 1.300 пункт. (фиг. 57)

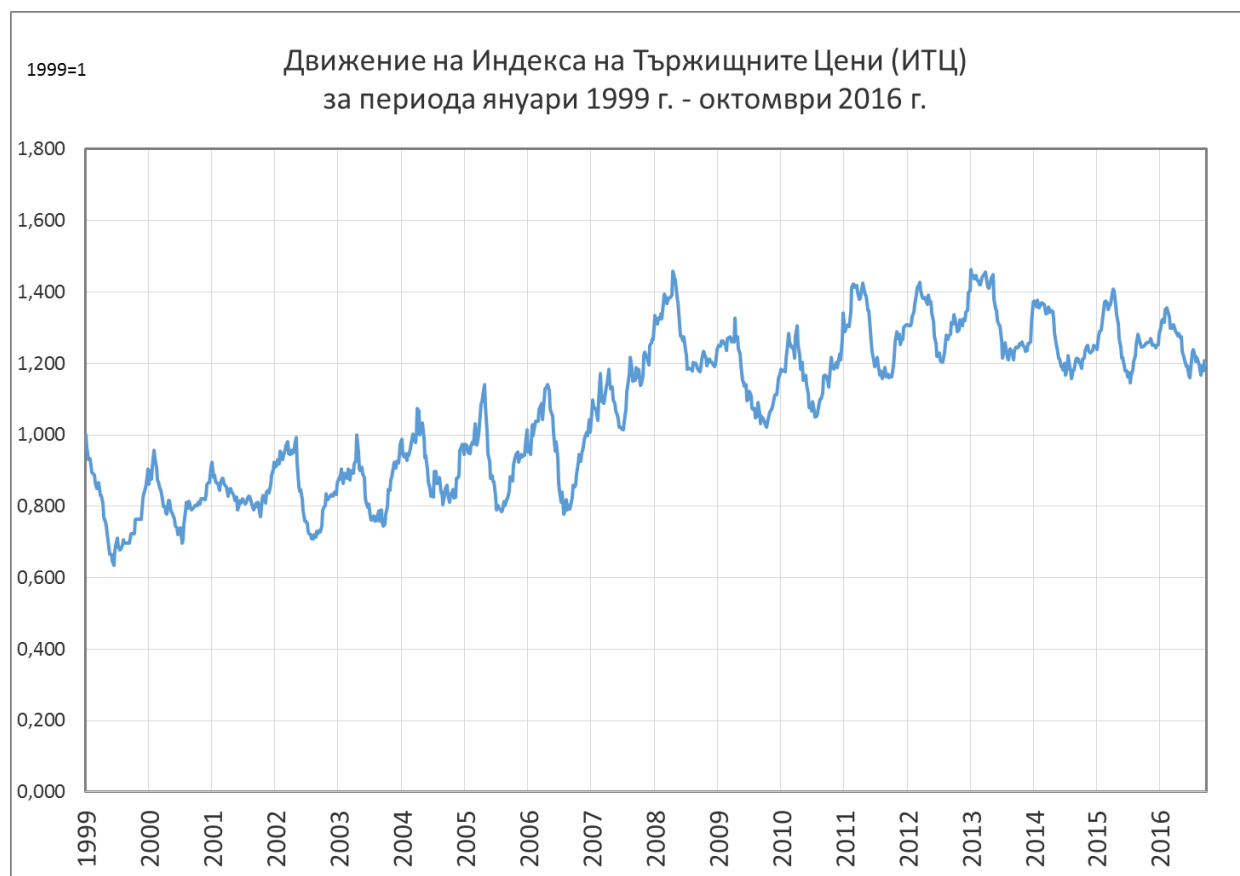

Фигура 57

До началото на м. юли 2016 г. движението на индекса повтаря тенденцията от същия период на миналата година. През пролетта на 2016 г. кривата на индекса се движи под нивото от 2015 г., а в началото на юли индексът стъпва на нивото от предходната година.

През м. юли тази година кривата на индекса има възходящ тренд за разлика от същия месец на 2015 г., а стойностите се стабилизират на по-високо ниво. През последната седмица на август 2016 г. индексът минава под нивото от същия период на миналата година и през първите седмици на септември запазва низходящ характер. През същия период на 2015 г. индексът трайно се покачва до началото на септември. През м. септември 2016 г. и 2015 г. и кривата на индекса следва разнопосочни тенденции, а през октомври настоящата година стойностите повтарят тенденцията от същия месец на предходната година, но се стабилизират на по-ниско ниво, като отбелязваният спад на годишно база е 4,6%. (фиг. 57)

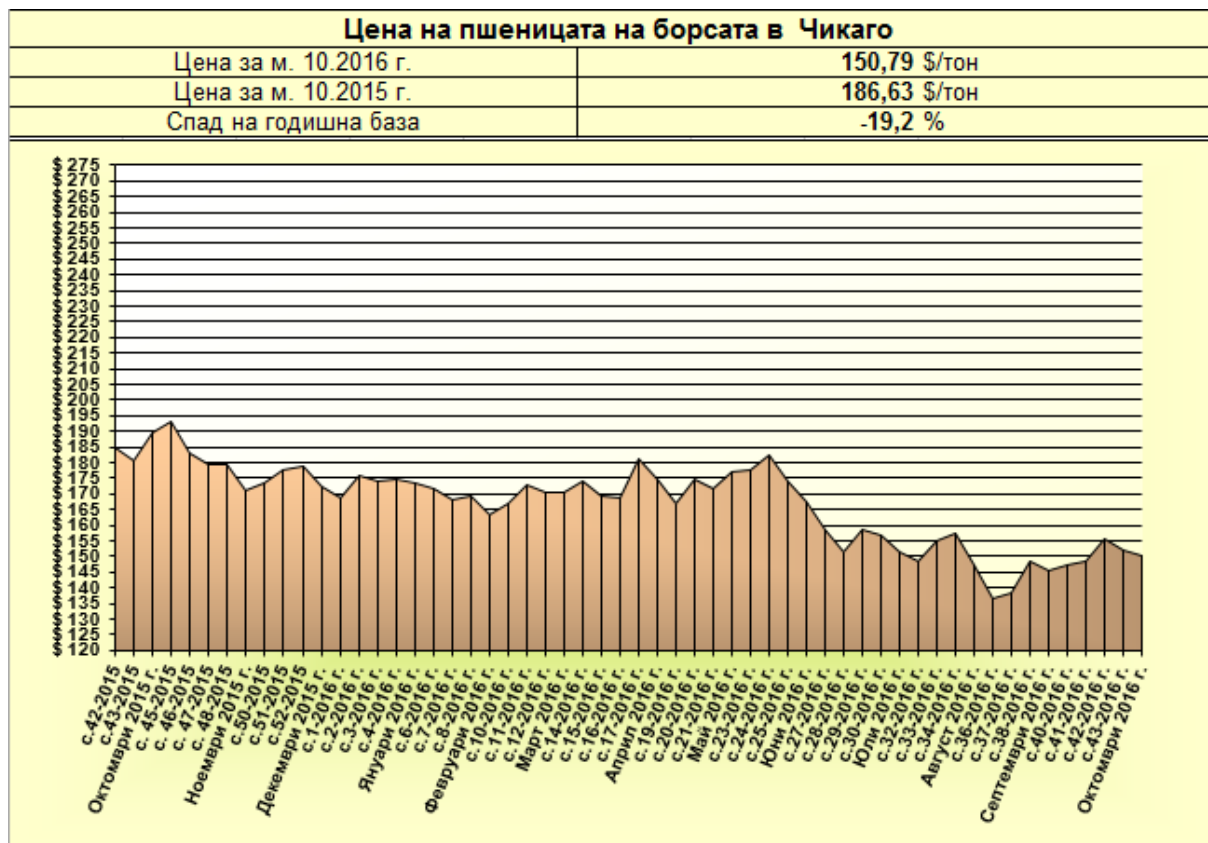
Движението на ИТЦ в периода 1999 г. – 2016 г. следва определени тенденции на силен ръст на стойностите през зимата и ниски нива през лятото. Най-високите стойности за този период индексът достига през зимата на 20 г. (фиг. 58)

Фигура 58

4. Международни цени

През м. октомври 2016 г. се наблюдава спад на годишна база на **пшеницата** на стоковата борса в Чикаго с около 19%. Наблюденията за последните 10 години показват, че цената на пшеницата през м. октомври тази година е на най-ниското ниво от 2007 г. (фиг. 59,60)

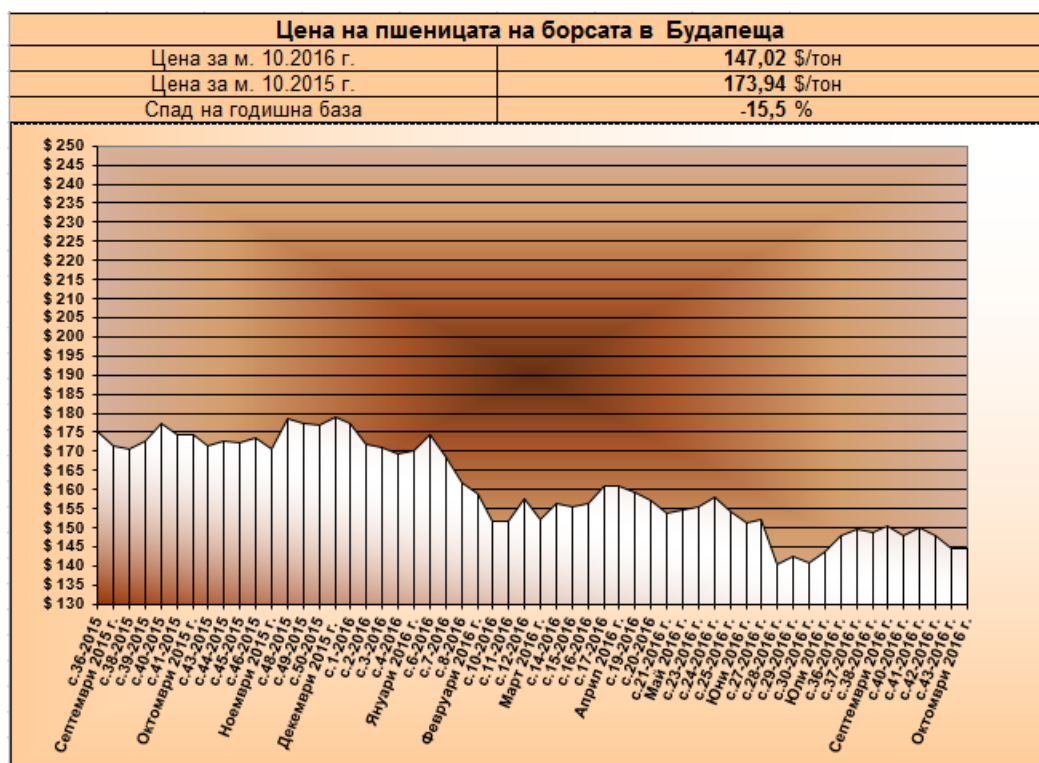
Фигура 59

Цена на пшеница на стоковата борса в Чикаго за последните десет години

Фигура 60

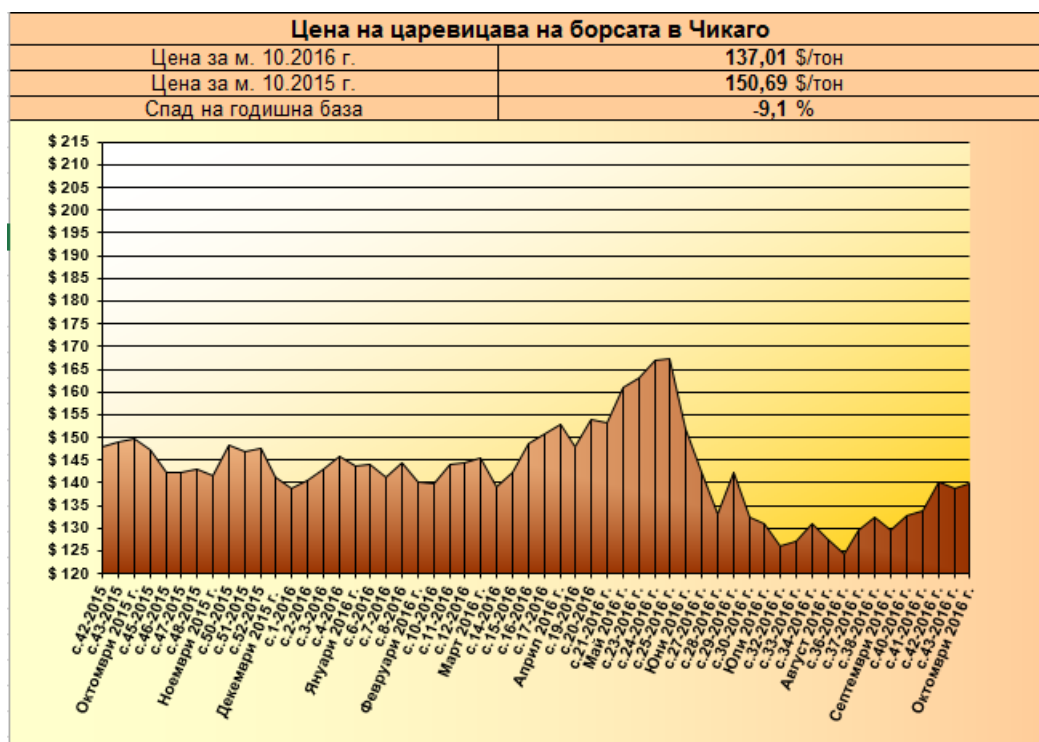
Цената на пшеницата на стоковата борса в Будапеща също бележи спад на годишна база от 15,5%. (фиг. 61)

Фигура 61

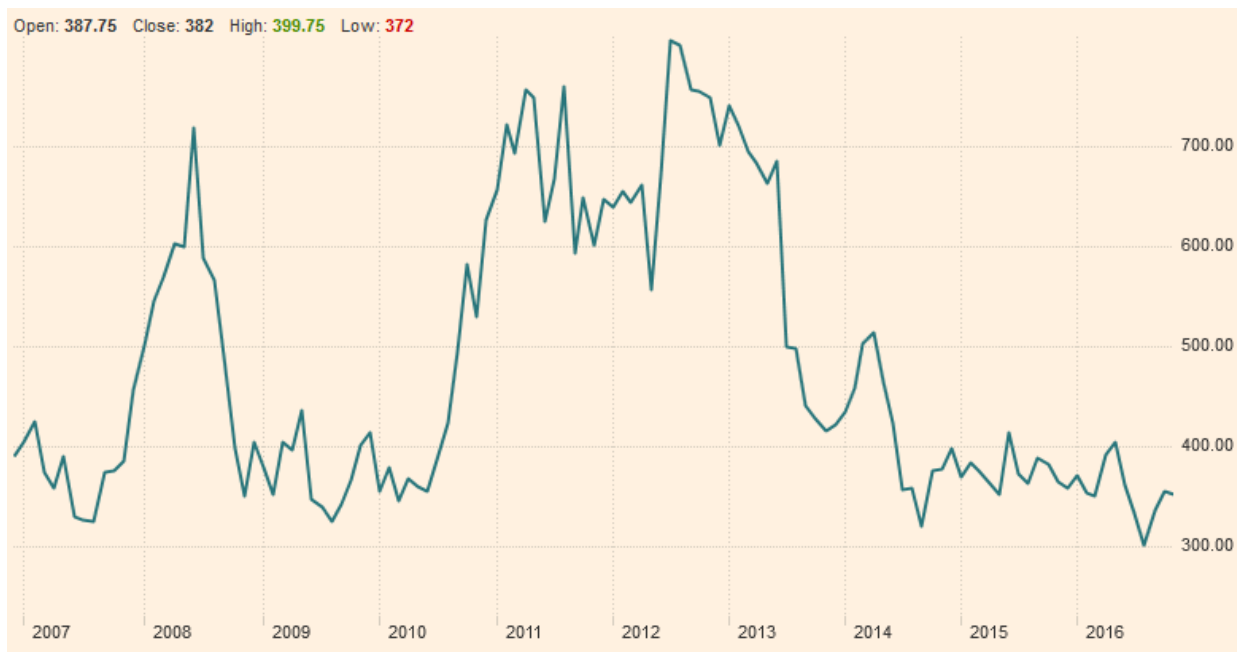
Цената на **царевицата** в Чикаго и на стоковата борса в Будапеща също бележи спад на годишна база, който е по-силно изразен на стоковата борса в Будапеща – 17%. (фиг. 62,64)

Аналогично на международната цена на пшеницата и тази на царевицата стъпва на най-ниското си ниво за последните 10 години. (фиг. 63)

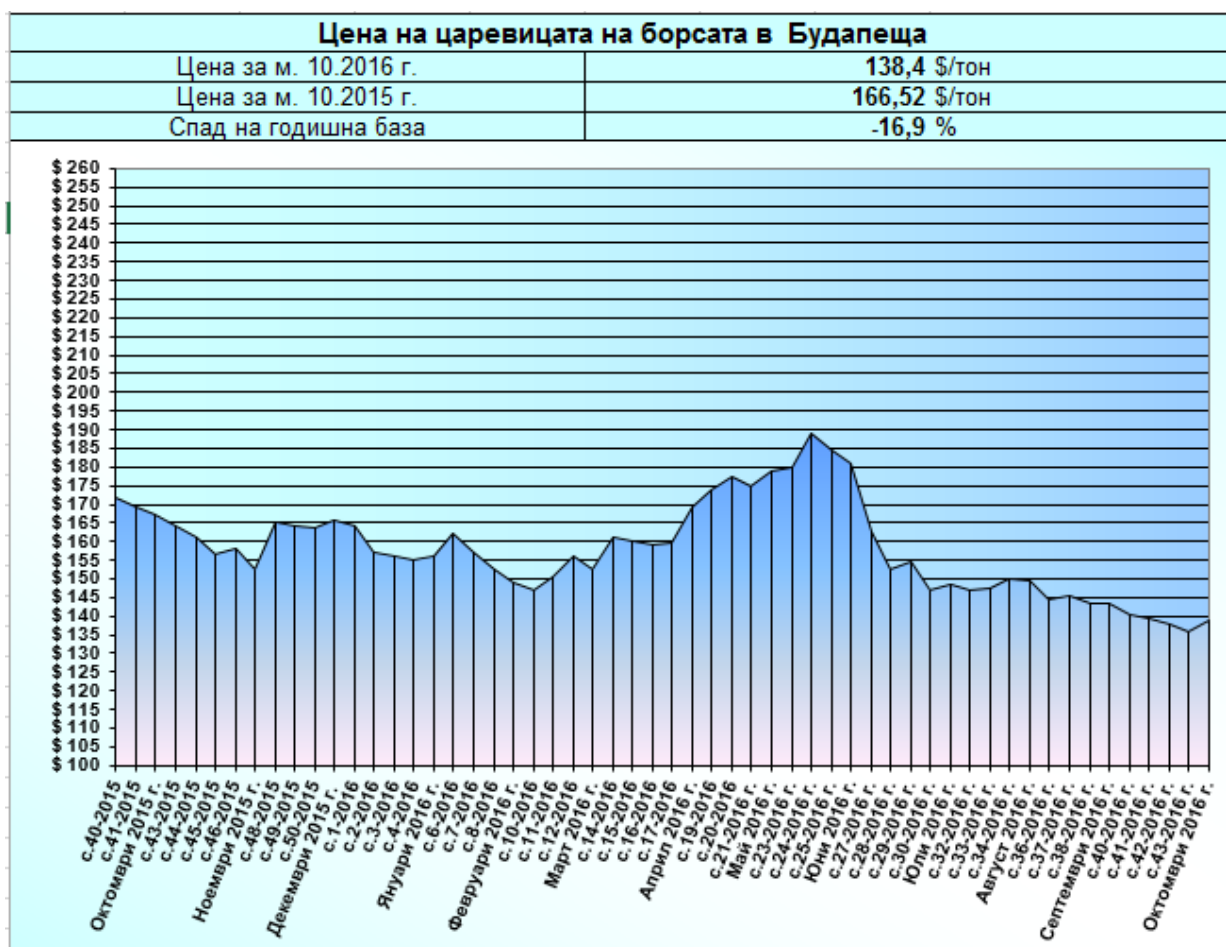

Фигура 62

Цена на царевица на стоковата борса в Чикаго за последните десет години

Фигура 63

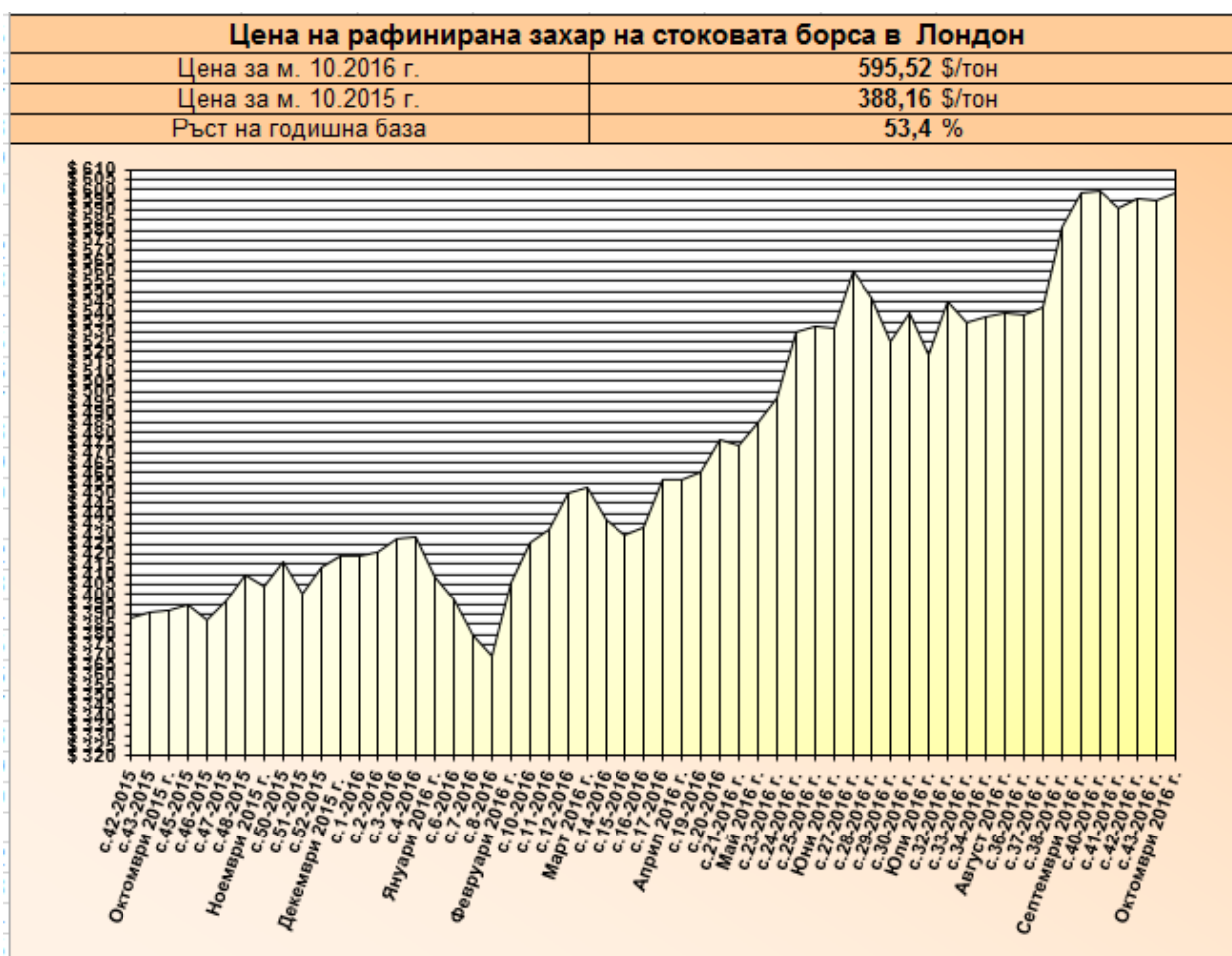

Фигура 64

В периода 19 февруари – 24 март е отчетен значителен ръст на цената на **захарта** на Лондонската стокова борса, когато стойностите се покачват с 26%. След известен спад през втората половина на м. март, през м. април и май кривата отново тръгва нагоре. Наблюдаваният от м. април възходящ тренд при движението на цената на захарта на международния пазар се запазва и през септември, като през втората половина на месеца тенденцията се засилва и придобива стръмен характер. Аналогично е движението на нерафинираната захар на стоковата борса в Ню Йорк.

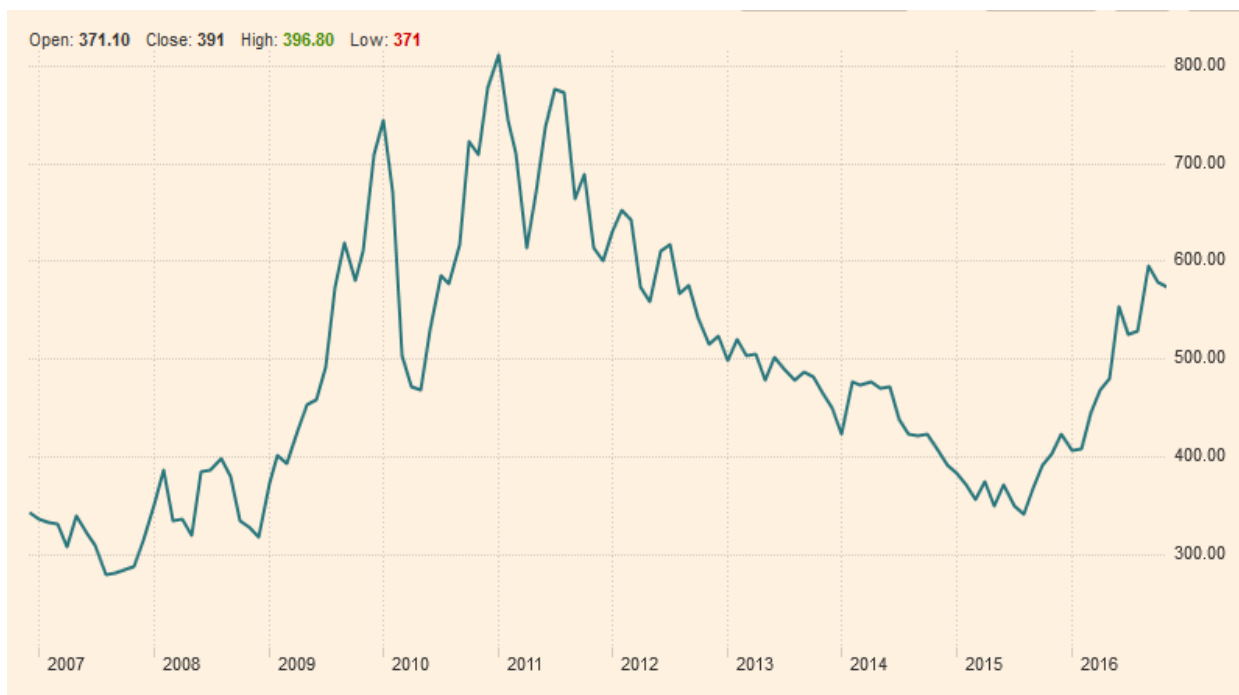
През м. октомври кривата се стабилизира, но на високото ниво от м. септември. Поскъпването на захарта на годишна база на международния пазар е 53,4%. (фиг. 65)

Въпреки наблюдаваният устойчив ръст на цената на захарта на международния пазар през последните месеци, тя остава много под пиковите стойности от 2011 г., когато цената достигна исторически за последните 20 години стойности от 850 долара/тон. (фиг. 66,67)

Фигура 65

Цена на рафинирана захар на стоковата борса в Чикаго за последните десет години

Фигура 66

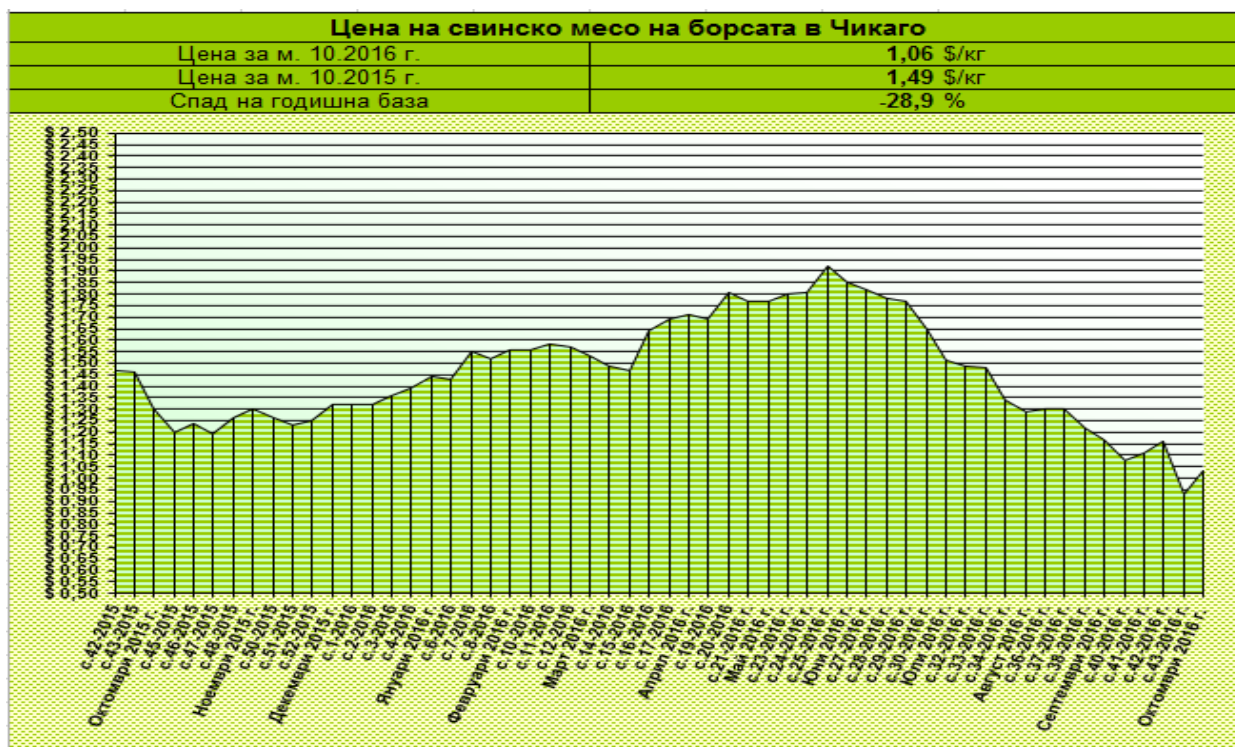
**Цена на нерафинирана захар на стоковата борса в Ню Йорк
за последните десет години**

Фигура 67

След няколко месеца на покачване на международната цена на **свинското месо**, през м. юни и юли се наблюдава стабилизиране и спад на стойностите. През следващите два месеца се наблюдава силна и устойчива низходяща тенденция, като намалението на международната цена на свинското месо в периода юни – септември е 45%. (фиг. 69)

На борсата в Чикаго е отчетен спад на цената на свинското месо на годишна база от 29%. (фиг.68)

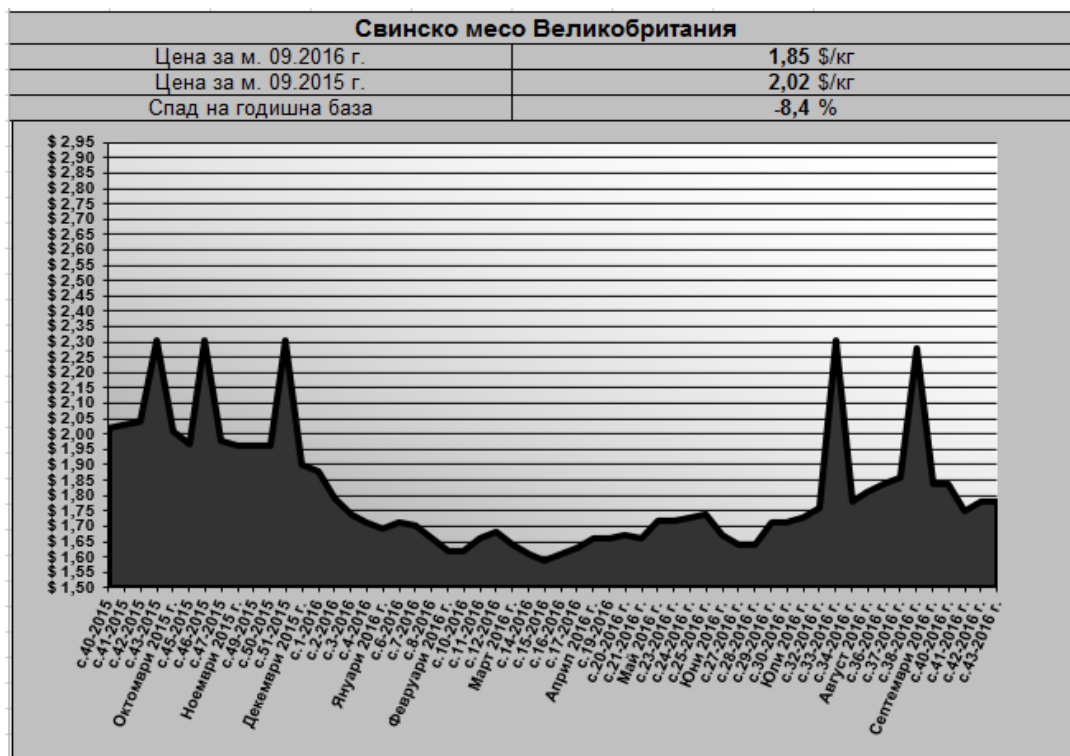
Фигура 68

Цена на свинско месо на стоковата борса в Чикаго за последните десет години

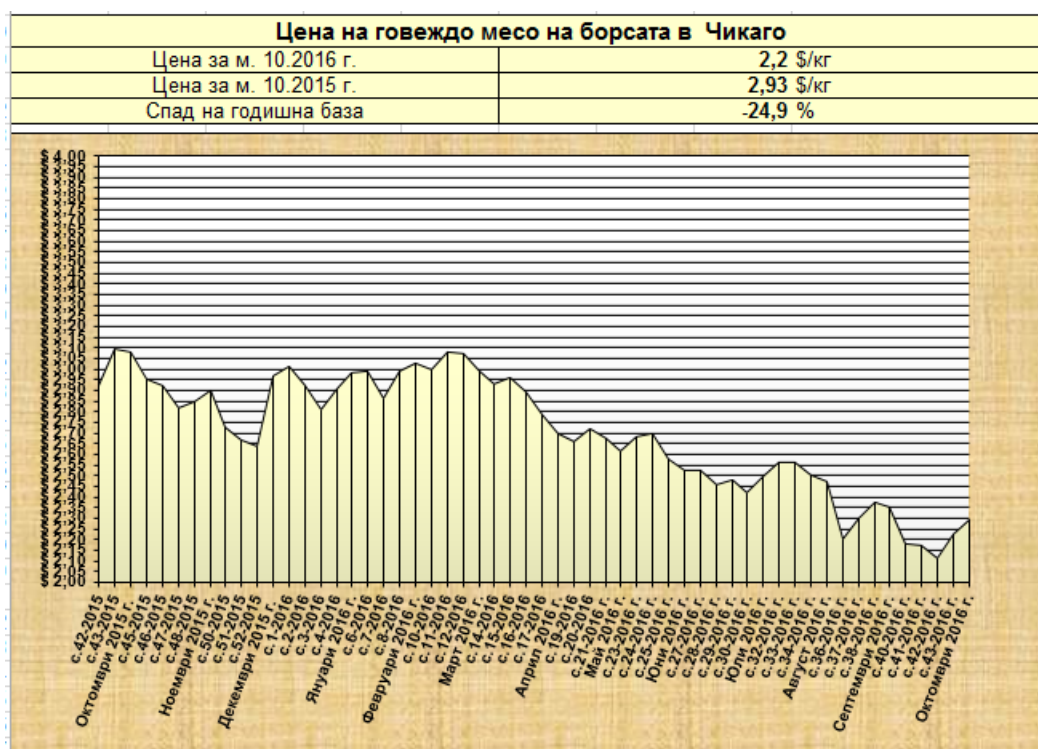
Фигура 69

Като цяло кривата на цената на свинското месо във Великобритания през едногодишния период има низходящ тренд с няколко пикови момента в началото на 2015 г. и януари и март 2016 г. През последните два месеца има леко колебание на стойностите нагоре, а на годишна база е отчетен спад от 8.4%. (фиг.70)

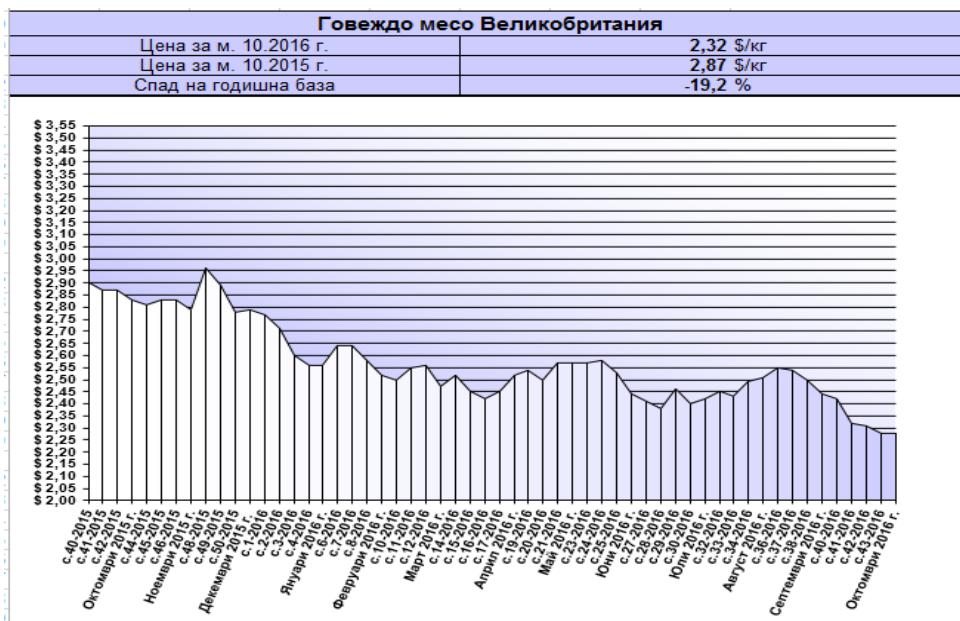

Фигура 70

При цената на **говеждото месо** има спад на годишна база от 25% на стоковата борса в Чикаго и 19% във Великобритания. (фиг. 71,72)

Фигура 71

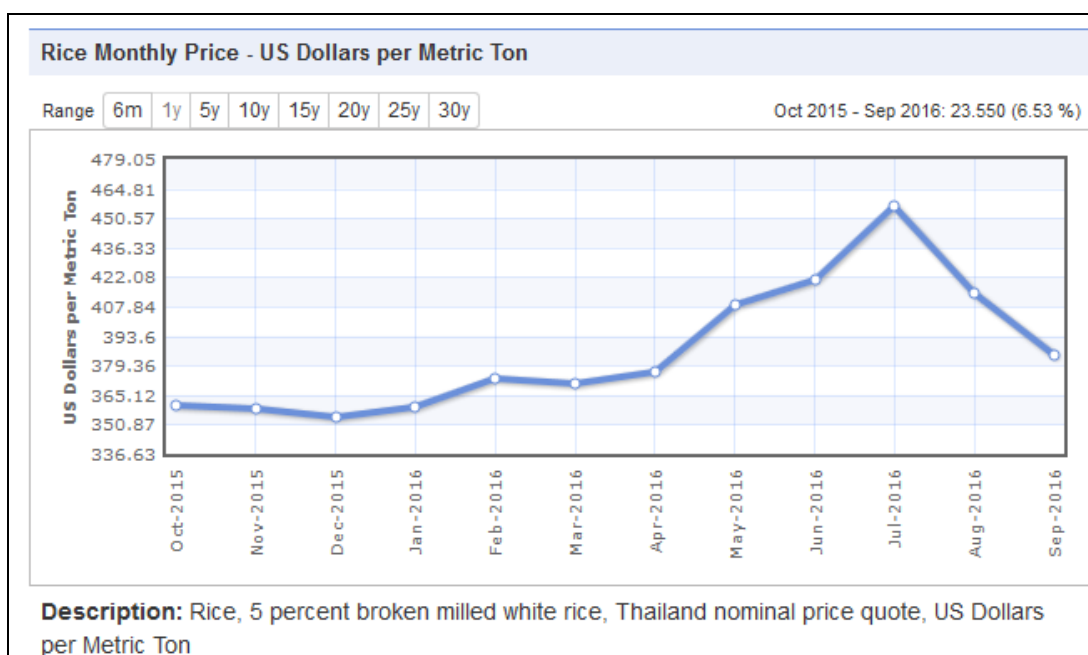

Фигура 72

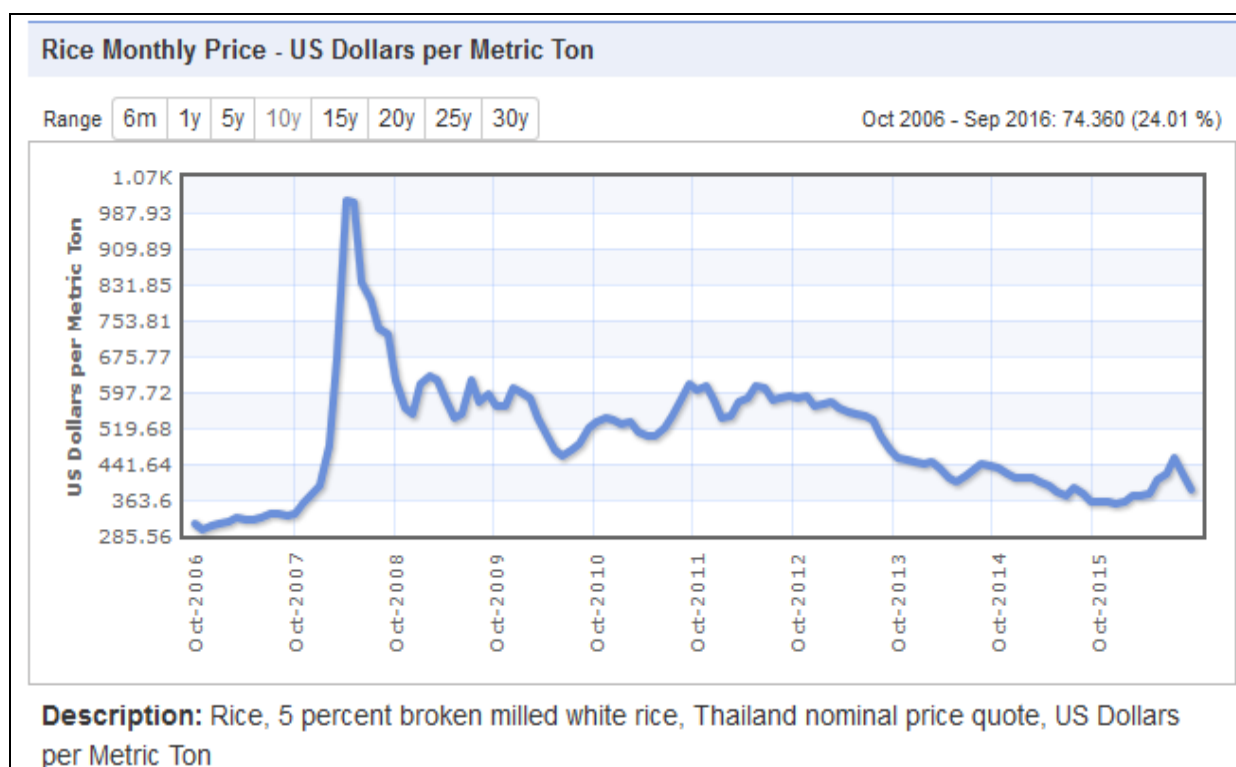
След продължителен и устойчив низходящ тренд при движението на цената на **ориза** на международния пазар, от м. ноември 2015 г. се наблюдава възходяща тенденция, която се задържа и през първите седем месеца на настоящата година. Следва обръщане на тенденцията и през м. септември цената на международните пазари се връща на нивото от пролетта. (фиг. 73)

Въпреки поскъпването на ориза през последните месеци, стойностите са много под пиковите цени от май 2008 г., когато цената на ориза беше 1000 \$/тон. Поскъпването на ориза на световния пазар до момента не се отразява на вътрешния ни пазар, който през последните години остава балансиран. (фиг. 74,24)

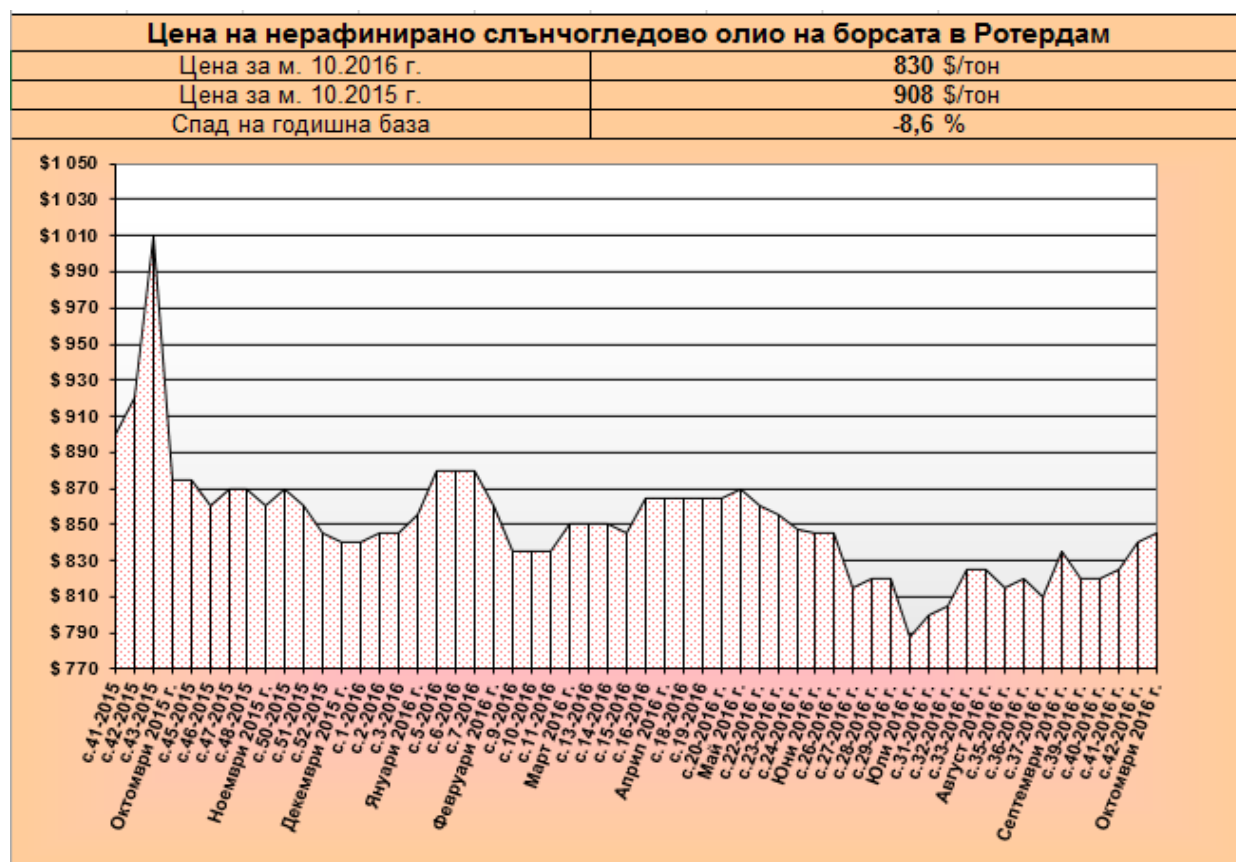
Международна цена на ориз по данни на МВФ

Фигура 73

Фигура 74

Фигура 75

Цената на нерафинираното **слънчогледово олио** на борсата в Ротердам бележи спад на годишна база от 8,6%, като се наблюдава краткотраен пик на стойностите в края на м. септември 2015 г., когато цената достига 1010 долара/тон. (фиг. 75)

Като цяло през последните две години цената на слънчогледовото олио на международния пазар е стабилна. В средата на 2013 г. кривата бележи рязък спад и се стабилизира около ниво от 1000 долара. (фиг. 76)

Фигура 76

С уважение,

ВЛАДИМИР ИВАНОВ

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ДКСБТ

МЕСЕЧЕН БЮЛЕТИН

за цените на едро на хранителни продукти на стоковите тържища в България

През изтеклия месец се наблюдава известно раздвижване на пазара на храни, изразено в леко поскъпване на някои основни хранителни стоки като свинско месо, ориз, риба и поевтиняване на пилешкото месо и пилешките разфасовки, прясно и кисело мляко. Ценовите колебания, обаче са в тесни рамки и като цяло пазарът на храни остава спокоен.

Анализът на цените на едро на храните показва, че през м. ноември се запазват повечето тенденции, наблюдавани през последните месеци, които се обуславят от съчетанието на няколко фактора, като конюнктурата на международния пазар, конкретните метеорологични условия, търсенето и предлагането.

Устойчивият възходящ тренд при движението на международната цена на захарта, рефлектира и на нашия пазар. След трайният възходящ тренд при движението на цената на захарта, наблюдаван от началото на година, през последните два месеца кривата на цената на захарта се стабилизира, макар и на по-високи нива спрямо предходните две години. Стабилизиране и спад на стойностите има и на световните борси.

През м. ноември на текущата година се запазва стабилният характер на цената на олиото. Продължава слабият, но плавен възходящ тренд от м. октомври при движението на цената на брашното, но кривата остава в тесни ценови рамки.

Цените на хранителните стоки като цяло остават близки до нивата от същия месец на предходната година, с незначителни ценови колебания. Такива са наблюденията и за предходния петгодишен период.

При цените на едро на плодовете и зеленчуците се наблюдават типичните за края на есента сезонни тенденции, както и силната зависимост при тях от конкретните климатични и метеорологични условия. По тази причина и колебанията при тях са в по-големи ценови диапазони, а тенденциите са разнопосочни.

Спрямо предходния месец цените на част от плодовете и зеленчуците са на по-високи нива, а цените други от тях, които навлизат в сезона на повишено предлагане бележат спад. Наблюденията спрямо същия месец на предходната година показват преобладаващи низходящи тенденции при движението на цените

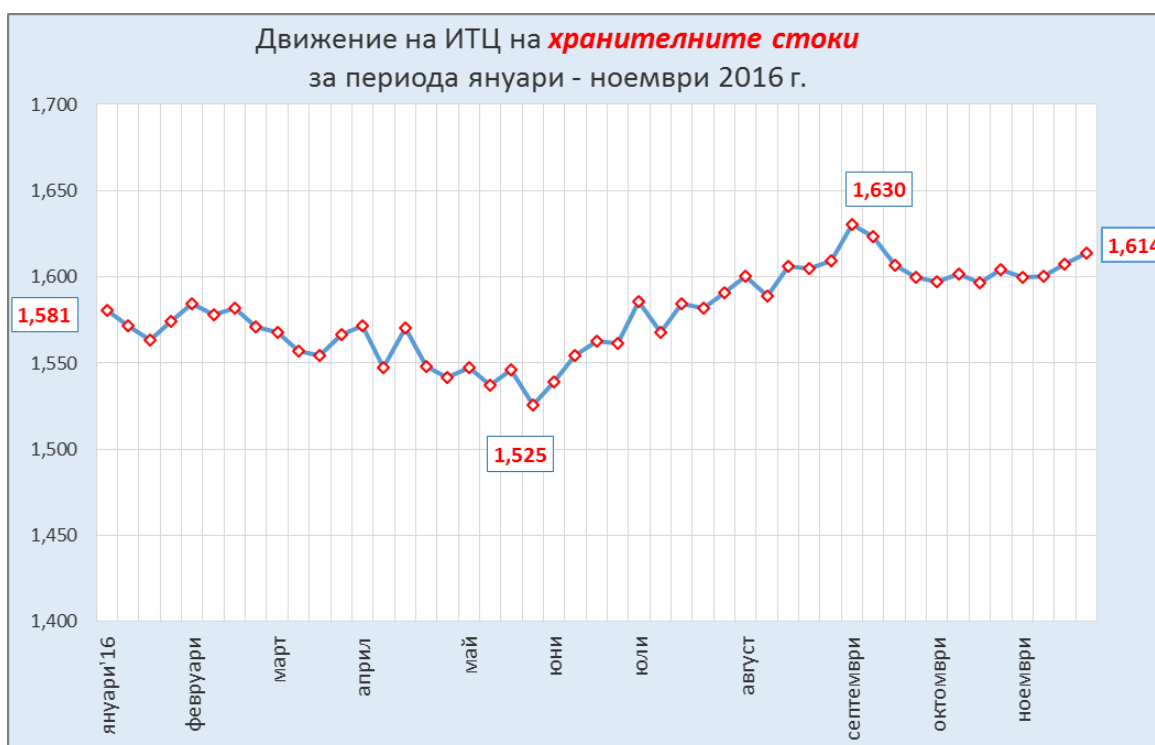
на едро при повечето плодове и зеленчуци. Аналогични са изводите от анализа на цените на зеленчуците и плодовете през петгодишния период, като тяхното движение илюстрира влиянието на метеорологичните условия и моментните климатични промени върху цените на тези продукти.

Пазарът на храните на световните борсове пазари също остава сравнително спокоен с преобладаващи низходящи тенденции при млечните храни, ориза и захарта и лек ръст при цените на месото и зърнените храни.

1. Хранителни стоки

През м. ноември се наблюдава известна възходяща тенденция при движението на цените на част от хранителните стоки, но колебанията нагоре са в незначителен диапазон от 1-3% (0.05 – 0.20лв.). Запазва се слабата възходяща тенденция от предходните месеци при движението на цената на захарта, но възходящата крива е със затихваща функция. Средномесечната цена на захарта през ноември спрямо октомври е едва с 1% по-висока. (фиг. 16)

Цената на брашното също бележи незначителен ръст от 1%, но спрямо началото на м. октомври е отчетен ръст от 7%. (фиг. 20,21) Поскъпване на месечна база от 3% има при ориза. През месеца се запазва слабият низходящ тренд при движението на цената на олиото. Поевтиняване спрямо предходния месец от 2% има при лещата, а цената на яйцата остава без промяна. (табл. 1, фиг.11,18,20,22,24,26)

Фигура 1

Конструираният от Комисията групов Индекс на тържищните цени на хранителните стоки илюстрира общото относително изменение на цените на едро на хранителните стоки, които влизат в неговия състав¹.

От началото на годината до края на м. май кривата на ИТЦ на хранителните стоки има устойчив низходящ тренд. От м. юни трендът се обръща и индексът започва леко да се покачва. Покачването на цените на захарта, варивата, някои млечни и месни произведения рефлектира върху стойностите на индекса и движението на кривата има слаб, но постоянен възходящ тренд. Тенденцията се запазва до средата на м. септември, когато са достигнати най-високите до момента стойности от 1.630 пункта. През втората половина на м. септември и през октомври се наблюдава задържане и известен спад на цените на стоките, включени в структурата на този индекс, в резултат на което кривата се стабилизира на ниво от около 1.600 пункта. През м. ноември се наблюдава зараждането на слаба, но трайна възходяща тенденция. (фиг. 1)

Наблюденията от предходните години показват, че най-високи стойности индексът на хранителните стоки е имал през 2008г., 2011г. и 2012г., когато се наблюдаваше повишаване на цените на някои основни хранителни стоки. (фиг. 2)

Фигура 2

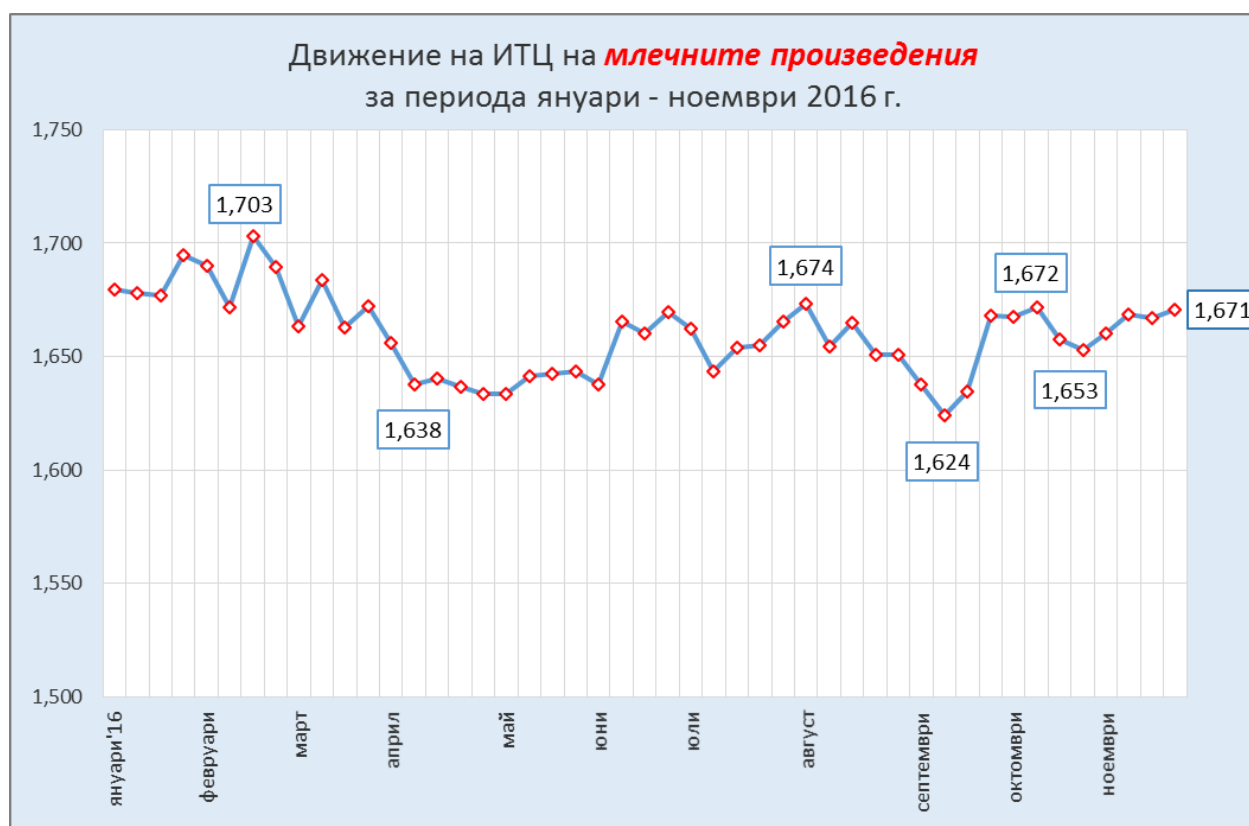
¹ Този индекс отразява цените на следните стоки: захар, фасул, ориз, леща, брашно и олио.

През м. октомври цените на **млечните произведения** са сравнително стабилни, с леко изразен възходящ тренд от 1-2%.

Цената на кашкавала се повишава на месечна база с около 2%, цените на сиренето и маслото се задържат около нивата от предходния месец, а при цените на млякото се наблюдава намаление на стойностите с 3-4%. (табл. 1, фиг.11,32,33)

Наблюденията от предходни години показват, че при движението на цените на млечните произведения се наблюдават определени сезонни тенденции, изразяващи се в по-високи есенно-зимни стойности и спад на цените през пролетта и лятото. През последните три – четири години тези сезонни колебания са все по-слабо изразени. През 2016 г. тенденцията на слаби сезонни колебания при млечните произведения в общи линии се запази, но при кашкавала „Витоша“ и овчето сирене беше регистриран спад на цената през пролетта и лятото и плавно и трайно покачване на цената през есента.

Движението на кривата на Индекса на Тържищните Цени на млечните произведения се обуславя от движението на цените на стоките, които влизат в неговата структура². (фиг.3)

Фигура 3

² Стоките, които влизат в структурата на този индекс са сирене – краве и овче, кашкавал "Витоша" и краве масло

Пролетното поевтиняване на част от млечните произведения рефлектира върху движението на кривата на ИТЦ на млечните произведения и в периода края на февруари – началото на април тя има низходящ тренд. Следва стабилизиране на стойностите, а от началото на лятото се наблюдава леко движение нагоре. В периода средата на август - средата на септември кривата има низходящ тренд, обусловен от поевтиняването на кравето сирене и маслото. От средата на септември сме свидетели на началото на есенното покачване на цените на млечните произведения и кривата на индекса отново придобива възходящ тренд. През м. ноември стойностите на индекса се стабилизира, но на по-високо ниво, като есенното повишаване на този индекс до момента е близо 3%.

Ретроспективният анализ на цените на млечните произведения показва, че индексът на тази група стоки е най-висок в началото на 2014 г. Рязък скок на стойностите беше наблюдаван през лятото на 2007 г. и през 2010 г. В периода средата на 2012 г. и цялата 2013 г. кривата на индекса на млечните продукти имаше устойчив възходящ тренд. (фиг. 4)

На международния пазар на млечни продукти също се наблюдаваше покачване на стойностите в тези периоди. (фиг. 6)

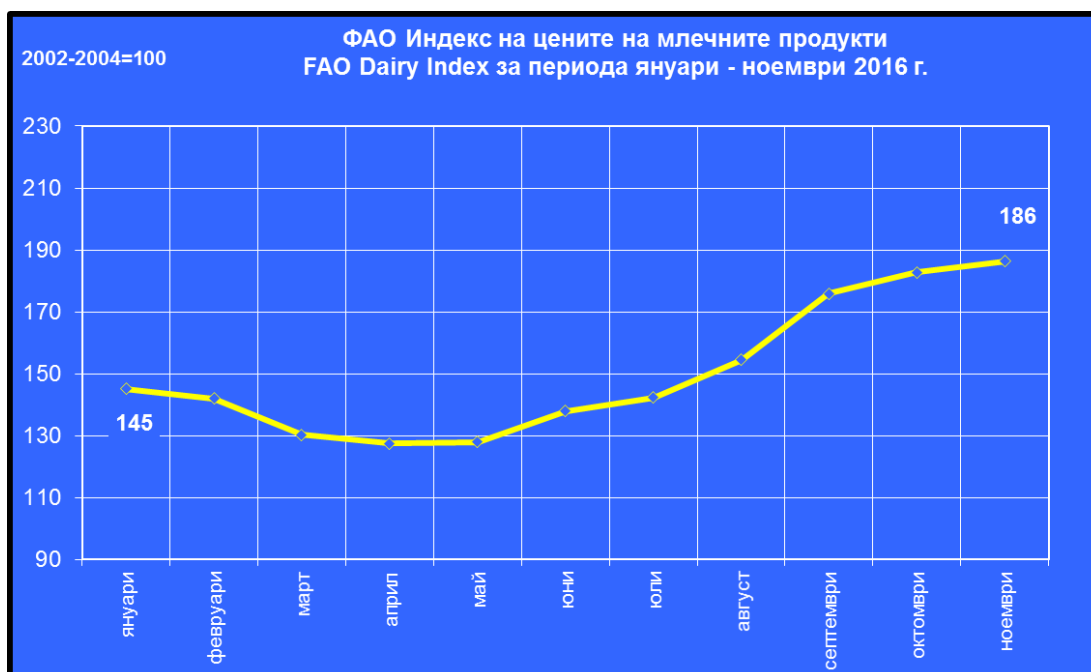
Фигура 4

Един от факторите, който силно влияе върху цените на стоките в нашата страна е конюнктурата на международните пазари.

ФАО индексът на цените на храните е мярка за месечното изменение на международните цени на основните хранителни стоки.

При движението на ФАО³ индекса на млечните продукти⁴ на международните цени се наблюдава спад на стойностите в периода януари – април, след което трендът се обръща и до края на ноември стойностите се покачват. (фиг. 5)

В периода средата на 2012 г. и цялата 2013 г. кривата на ФАО индекса на млечните продукти имаше устойчив въходящ тренд. (фиг.6)

Фигура 5

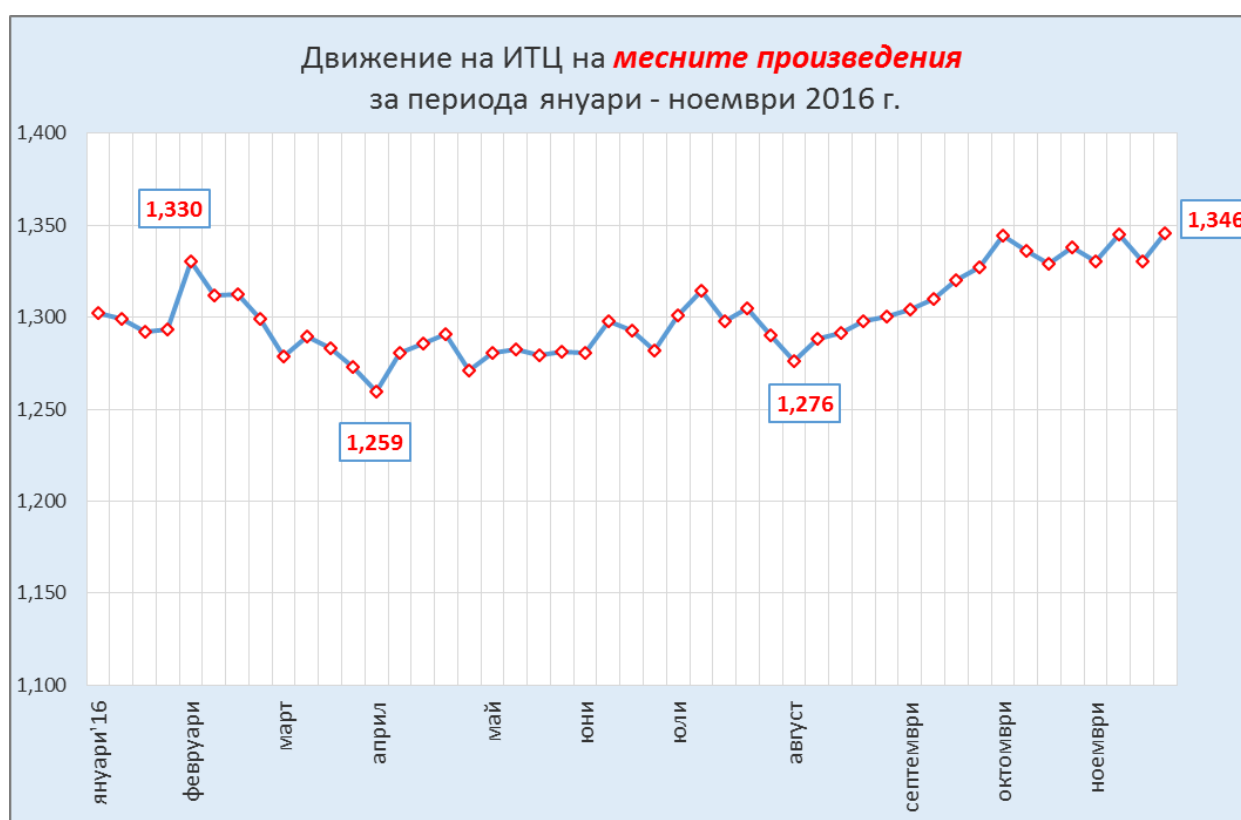

Фигура 6

³ FAO – Food and Agriculture Organization United Nations, Организация за прехрана и земеделие на ООН

⁴ FAO Index of International Prices of Selected Dairy Products

Ценовите колебания на цените на **месото и месните произведения** през м. ноември са в диапазона от -6% до +4%. От пролетта на настоящата година се наблюдава плавен низходящ тренд при движението на цената на свинското месо, като тенденцията се засилва през лятото. В края на лятото и началото на есента цената на свинското месо се стабилизира, а от м. октомври се наблюдава устойчива възходяща тенденция, която се засилва през м. ноември. Поскъпването на свинското месо на месечна база е 4%. Поевтиняване на месечна база има при пилешкото месо и пилешките разфасовки, което е по-значително при пилешките гърди (6%). Намаление на цените спрямо предходния месец от 2-3% има при трайния салам, каймата и при някои видове риба като скумрия, хек и хоки. (табл. 1, фиг.11,28,30)

Фигура 7

ИТЦ на **месото, месните произведения и рибата**⁵ е относителен измерител на общото състояние на пазара на едро на този вид хранителни стоки. С най-голямо тегло в тази група е цената на пилешкото месо. (фиг. 7)

Индексът на месото и месните произведения през годината има стабилен характер, като известни колебания се наблюдават през февруари – април, когато кривата има низходящ тренд. През август и септември кривата плавно се движи нагоре, което се обуславя от известен слаб ръст на цените на скумрията,

колбасите и каймата. От началото на октомври кривата се стабилизира, но на нивото от края на септември. През последните два месеца индексът на месото има стабилен характер.

В периода 2006 – 2008 г. индексът на тази стокова група имаше устойчив възходящ тренд. През следващите години кривата следва разнопосочни тенденции. През 2014 г. стойностите трайно се движат надолу, а през 2015 и 2016 г. индексът се стабилизира на ниво от около 1.300 пункта. (фиг. 8)

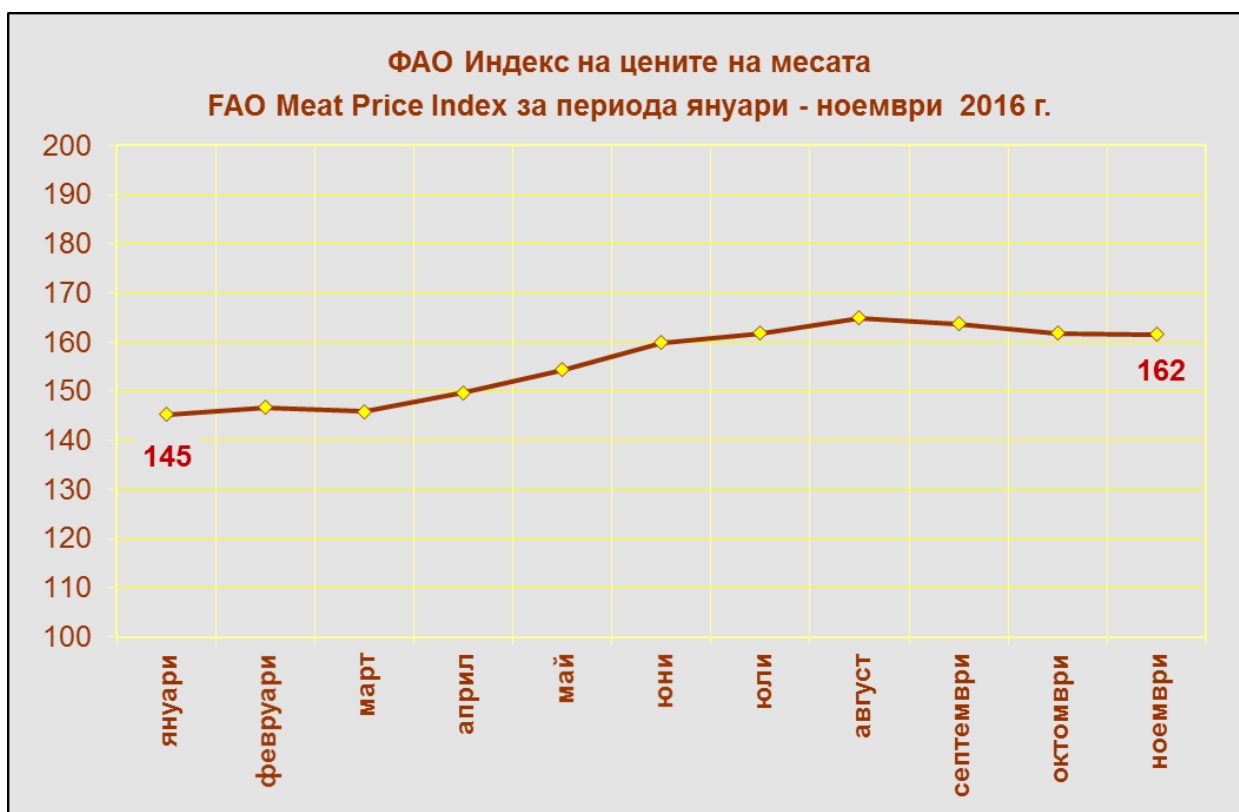

Фигура 8

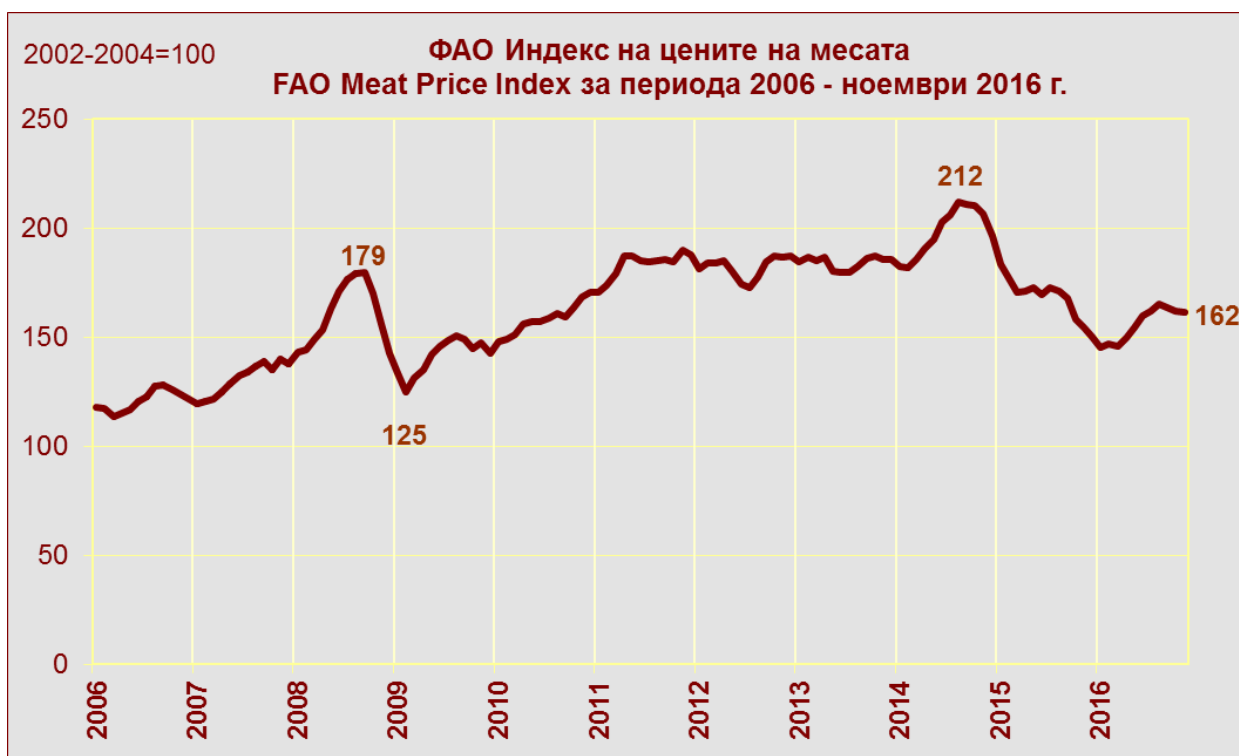
Анализът по данни на ФАО⁶ за състоянието на пазара на месо през последните години показва, че от 2009 г. цените на месните продукти започват да растат, като плавната възходяща тенденция се запазва до пролетта на 2011 г. Следва стабилизиране на кривата, като тенденцията се запазва в началото 2014 г, но стойностите остават на високото ниво от 2011 г. От средата на 2014 г. се заражда устойчив низходящ тренд, който продължава до м. март 2016 г. В периода март – август ФАО индексът на месата започва да расте плавно. (фиг. 9, 10)

⁵ В структурата на индекса влизат стоките: пиле, колбаси малотрайни и шпеков салам; кренвирши; кайма и риба (скуприя).

⁶ FAO – Food and Agriculture Organization United Nations

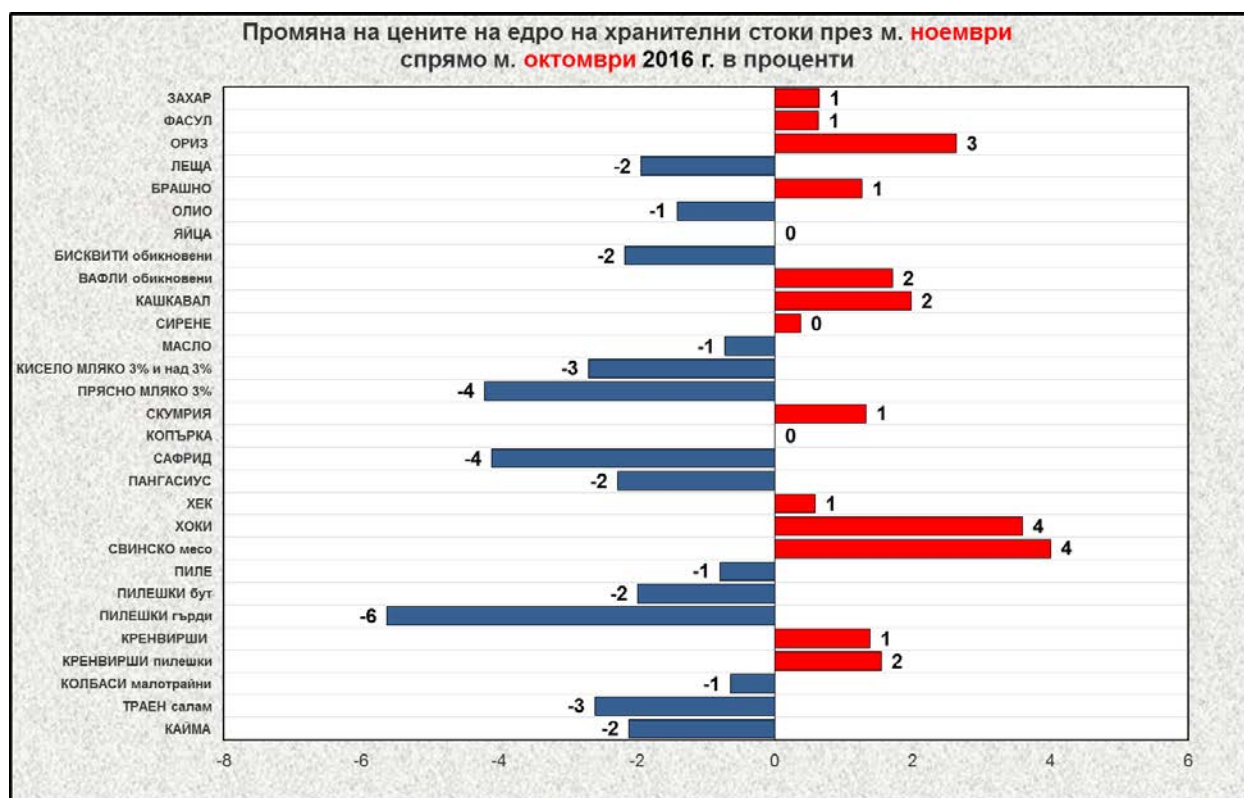
Фигура 9

Фигура 10

Таблица 1

СТОКА	октомври'16	ноември'16	промяна в %	промяна в лв.
	цена	цена		
ЗАХАР	1,55	1,56	0,6	0,01
ФАСУЛ	3,16	3,18	0,6	0,02
ОРИЗ	1,90	1,95	2,6	0,05
ЛЕЩА	3,08	3,02	-1,9	-0,06
БРАШНО	0,79	0,80	1,3	0,01
ОЛИО	2,11	2,08	-1,4	-0,03
ЯЙЦА	0,17	0,17	0,0	0,00
БИСКВИТИ обикновени	0,92	0,90	-2,2	-0,02
ВАФЛИ обикновени	2,34	2,38	1,7	0,04
КАШКАВАЛ	9,60	9,79	2,0	0,19
СИРЕНЕ	5,38	5,40	0,4	0,02
МАСЛО	1,37	1,36	-0,7	-0,01
КИСЕЛО МЛЯКО 3% и над 3%	0,74	0,72	-2,7	-0,02
ПРЯСНО МЛЯКО 3%	1,66	1,59	-4,2	-0,07
СКУМРИЯ	3,77	3,82	1,3	0,05
КОПЪРКА	2,20	2,20	0,0	0,00
САФРИД	3,16	3,03	-4,1	-0,13
ПАНГАСИУС	3,94	3,85	-2,3	-0,09
ХЕК	5,10	5,13	0,6	0,03
ХОКИ	5,01	5,19	3,6	0,18
СВИНСКО месо	6,49	6,75	4,0	0,26
ПИЛЕ	3,77	3,74	-0,8	-0,03
ПИЛЕШКИ бут	3,01	2,95	-2,0	-0,06
ПИЛЕШКИ гърди	7,64	7,21	-5,6	-0,43
КРЕНВИРШИ	4,33	4,39	1,4	0,06
КРЕНВИРШИ пилешки	3,23	3,28	1,5	0,05
КОЛБАСИ малотрайни	4,65	4,62	-0,6	-0,03
ТРАЕН салам	9,57	9,32	-2,6	-0,25
КАЙМА	4,72	4,62	-2,1	-0,10

Фигура 11

Спрямо същия месец на миналата година при цените на едро на част от хранителните стоки се наблюдава низходящ тренд средно с около 4 – 10%. (табл. 2, фиг. 12)

При цената на слънчогледовото олио от началото до средата на настоящата година се наблюдава устойчив и плавен низходящ тренд, в резултат на което цената на олиото на годишна база е с 6% по-ниска. През последните три месеца има стабилизиране на стойностите на ниво от около 2.06 лв./л. В същия период на миналата година цената на олиото се повиши значително. (фиг. 19)

От началото на 2015 г. кривата на цената на захарта има плавен и траен възходящ тренд, който се запазва и през първите осем месеца на настоящата година. В периода септември - ноември кривата на цената на захарта се стабилизира, но на високото ниво от м. август. Поскъпването на захарта на годишна база е 16%, а спрямо началото на годината е отчетен ръст от 17%. На международния пазар също се наблюдава поскъпване на захарта, което на годишна база е около 39% (фиг. 17,67,68)

Цените на олиото и ориза бележат спад на годишна база от 6%, а брашното поевтинява спрямо същия месец на миналата година с 2%. Поевтиняването на яйцата на годишна база е 11%. При цената на фасула е отчетен ръст спрямо същия месец на миналата година от 5%, което е резултат от трайното му поскъпване през пролетта и лятото на настоящата година. При цената на лещата се наблюдава значителен ръст спрямо същия месец на миналата година от 16%. (табл. 2, фиг. 12)

Промените на цените на млечните произведения на годишна база са незначителни и се движат в интервала от -0,4% при кашкавала до +1-2% при кравето сирене и маслото.

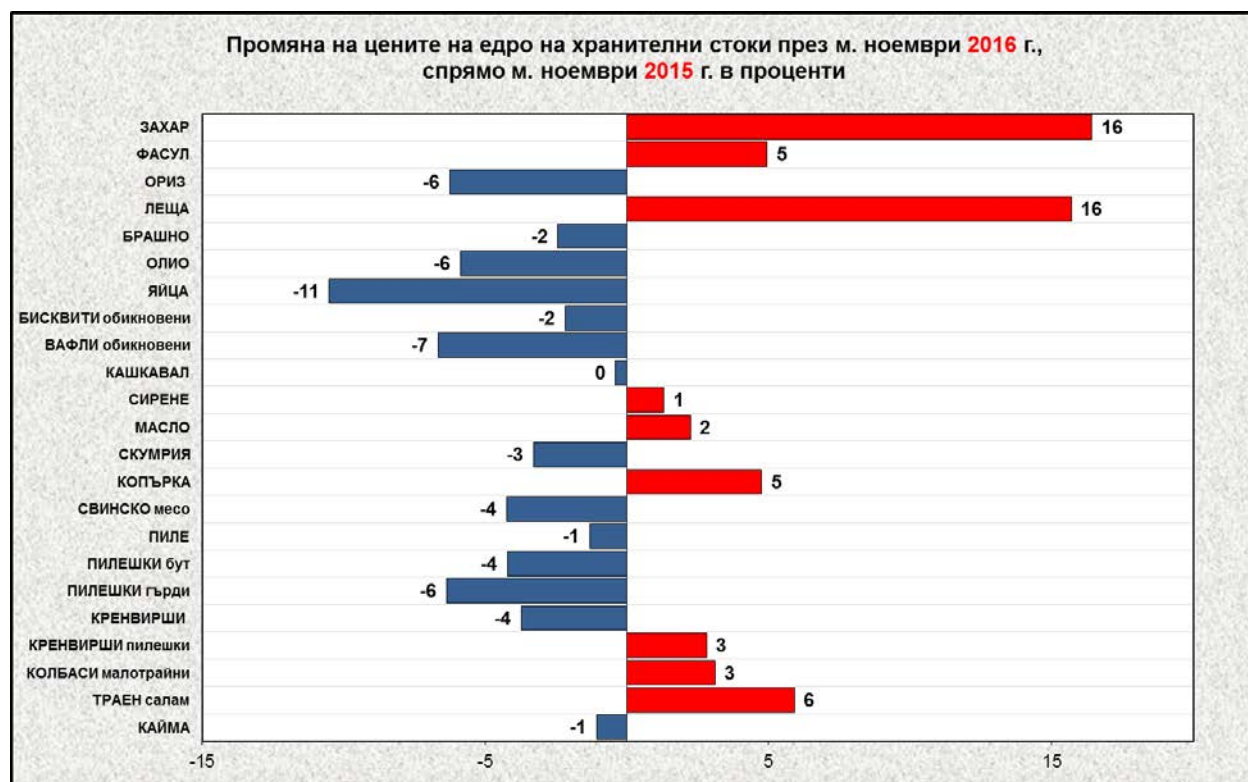
Тенденциите при движението на цените на месото и месните произведения през м. ноември тази година спрямо същия месец на предходната година са разнопосочни. Слаб ръст на годишна база от 3-6% има при колбасите, а поевтиняване се наблюдава при свинското и пилешкото месо и пилешките разфасовки.

Наблюденията на цените на рибата на годишна база е само върху скумрията и копърката, тъй като останалите видове риби се наблюдават от Комисията от края на 2015 г. В сравнение със същия месец на предходната година цената на скумрията бележи спад от 3%, а цената на копърката се покачва с 5%. (табл.2 и фиг. 12)

При цените на захарните изделия се наблюдава спад на стойностите на обикновените вафли със 7% и на обикновените бисквитите с 2%.

Таблица 2

СТОКА	ноември'16	ноември'15	промяна в %	промяна в лв.
	цена	цена		
ЗАХАР	1,56	1,34	16,4	0,22
ФАСУЛ	3,18	3,03	5,0	0,15
ОРИЗ	1,95	2,08	-6,3	-0,13
ЛЕЩА	3,02	2,61	15,7	0,41
БРАШНО	0,80	0,82	-2,4	-0,02
ОЛИО	2,08	2,21	-5,9	-0,13
ЯЙЦА	0,17	0,19	-10,5	-0,02
БИСКВИТИ обикновени	0,90	0,92	-2,2	-0,02
ВАФЛИ обикновени	2,38	2,55	-6,7	-0,17
КАШКАВАЛ	9,79	9,83	-0,4	-0,04
СИРЕНЕ	5,40	5,33	1,3	0,07
МАСЛО	1,36	1,33	2,3	0,03
СКУМРИЯ	3,82	3,95	-3,3	-0,13
КОПЪРКА	2,20	2,10	4,8	0,10
СВИНСКО месо	6,75	7,05	-4,3	-0,30
ПИЛЕ	3,74	3,79	-1,3	-0,05
ПИЛЕШКИ бут	2,95	3,08	-4,2	-0,13
ПИЛЕШКИ гърди	7,21	7,70	-6,4	-0,49
КРЕНВИРШИ	4,39	4,56	-3,7	-0,17
КРЕНВИРШИ пилешки	3,28	3,19	2,8	0,09
КОЛБАСИ малотрайни	4,62	4,48	3,1	0,14
ТРАЕН салам	9,32	8,80	5,9	0,52
КАЙМА	4,62	4,67	-1,1	-0,05

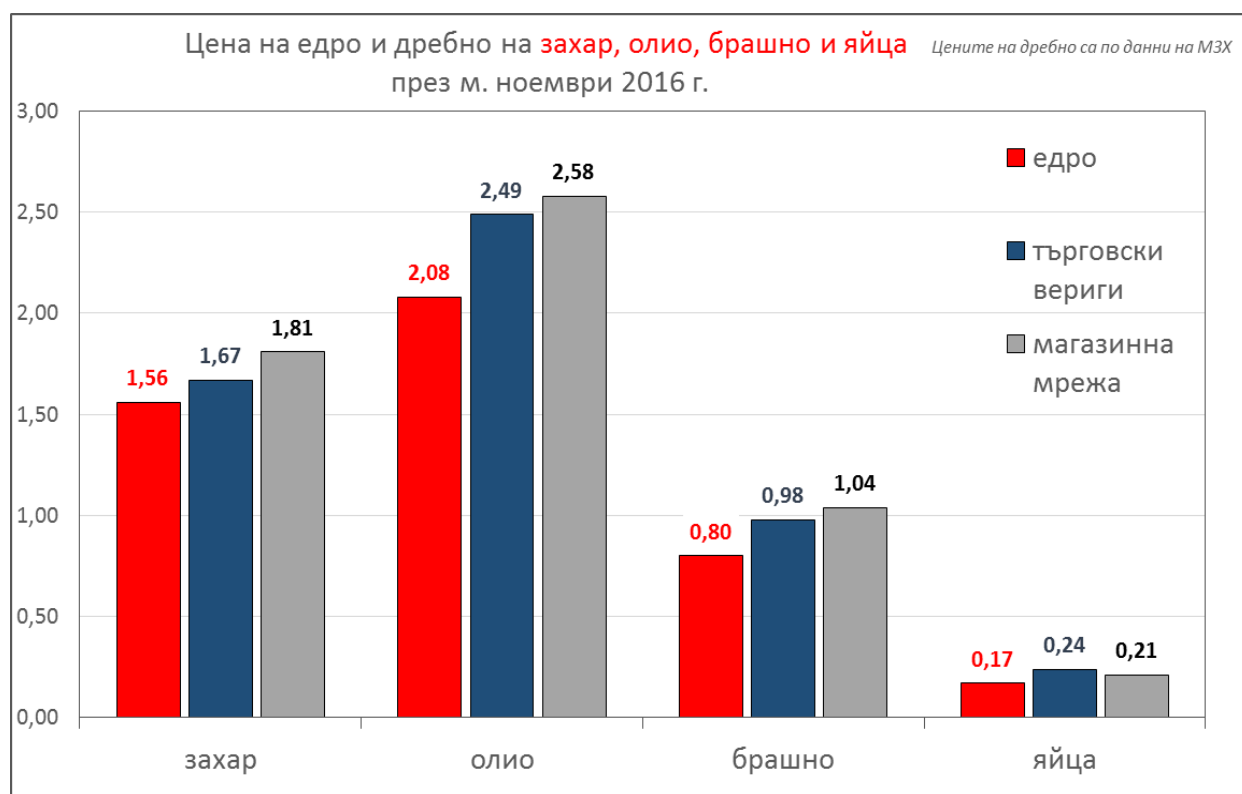

Фигура 12

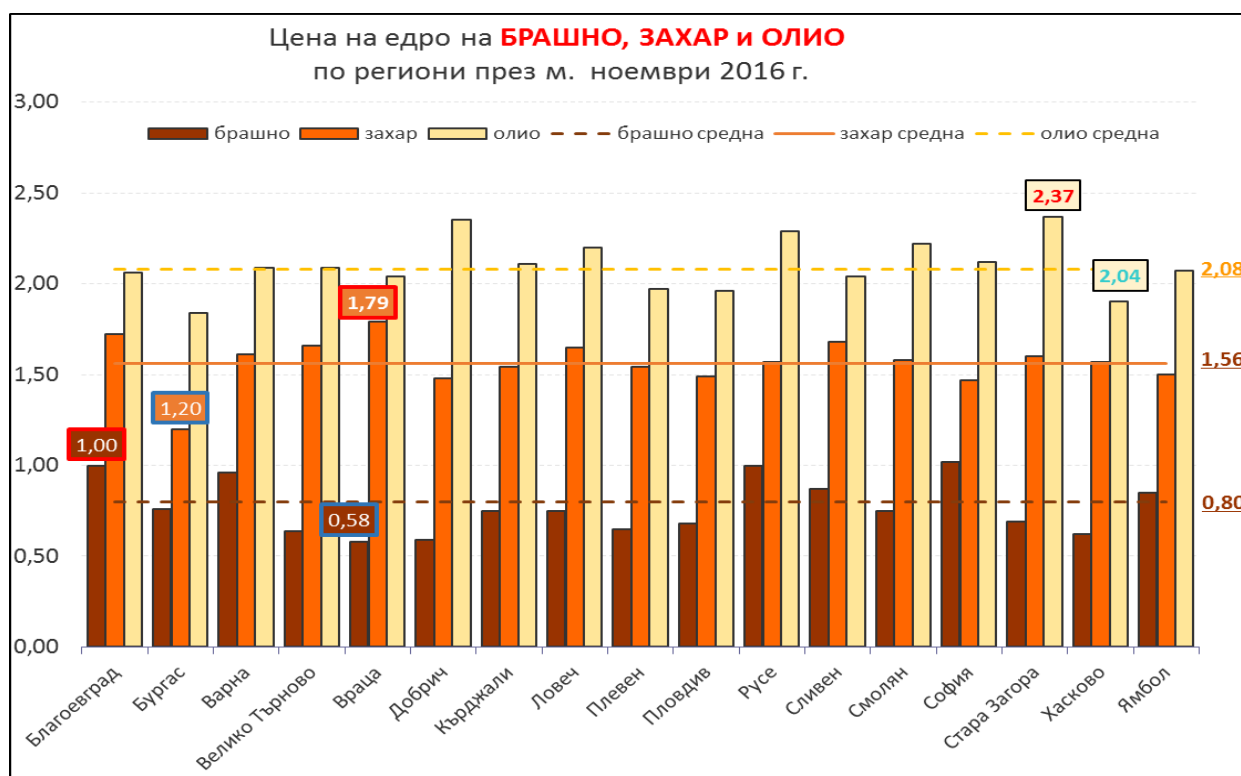
Наблюдението на цените на **дребно** на основните хранителни продукти: захар, олио, брашно и яйца показва, че през м. ноември най-високи са цените в магазинната мрежа, като само при яйцата се наблюдава по-висока цена в големите търговски вериги. Надценките на цените на дребно, спрямо цените на едро, в големите търговски вериги са най-големи при яйцата – 41%, а най-малка надценка има при захарта – 7%. Маржът между цените на едро и дребно на олиото и брашното е 20 - 23%. В магазинната мрежа най-голямата надценка от 30% е при брашното, а най-малка съответно при захарта – 16%. (табл.3 и фиг.13)

Таблица 3

СТОКА	цени на едро на тържищата	цени на дребно в търговските вериги	надценка в %	надценка в лв.	цени на дребно в магазинната мрежа	надценка в %	надценка в лв.
захар	1,56	1,67	7	0,11	1,81	16	0,25
олио	2,08	2,49	20	0,41	2,58	24	0,50
брашно	0,80	0,98	23	0,18	1,04	30	0,24
яйца	0,17	0,24	41	0,07	0,21	24	0,04

Фигура 13

Фигура 14

Анализът на цените на едро на основните хранителни стоки: брашно, захар и олио по **региони** показва, че отклоненията в цените в различните региони от средната за страната цена са в диапазона $\pm 20 - 45\%$.

При средна цена за страната през м. ноември на брашното 0.80 лв./кг, средната цена на брашното на тържищата в област Благоевград е 1.00 лв./кг, а в област Враца 0.58 лв./кг. Най-висока цена на едро на захарта през октомври е отчетена в област Враца – 1.79 лв./кг, а най-ниска в област Бургас – 1.20 лв./кг. Най-скъпо се е търгуvalo през ноември олиото на тържищата в област Добрич и Стара Загора – 2.35-2.37 лв./л, най-евтино е било то в Хасковска област – 2,04 лв./л, а средната за страната цена на олиото през месеца е 2.08 лв./л. (фиг.14)

Таблица 4 Цени на едро на хранителни стоки през м. ноември 2012/2016 г.

ноември	ЗАХАР	ФАСУЛ	ОРИЗ	БРАШНО	ОЛИО	ЯЙЦА	КАШКАВАЛ	СИРЕНЕ	МАСЛО	СКУМРИЯ	СВИНСКО месо	ПИЛЕ	КАЙМА
година													
2012	2,03	3,01	1,98	0,97	2,87	0,24	10,37	5,20	1,21	4,31	7,57	4,17	5,04
2013	1,79	4,14	1,92	0,85	2,15	0,19	10,94	5,69	1,30	4,24	6,82	4,10	5,02
2014	1,18	4,07	2,06	0,81	1,88	0,19	10,59	5,61	1,33	4,03	7,23	3,94	4,66
2015	1,34	3,03	2,08	0,82	2,21	0,19	9,83	5,33	1,33	3,95	7,05	3,79	4,67
2016	1,56	3,18	1,95	0,80	2,08	0,17	9,79	5,40	1,36	3,82	6,75	3,74	4,62

Анализът на цените на хранителните стоки през м. ноември 2016 г. в сравнение със същия месец на петгодишния период (2012 - 2016 г.) показва, че като цяло цените се движат около нивата от м. ноември 2013 – 2015 г., като при фасула, някои млечни произведения, свинското и пилешкото месо и рибата има траен низходящ тренд през последните три – четири години. (табл.4 и фиг.15)

- През 2011 г. цената на *захарта* бележи драстичен скок и за шест месеца се покачва със 70%. В резултат на този скок цената на захарта през м. ноември 2012 г. е най-висока в сравнение със същия месец на следващите години. През м. ноември 2016 г. цената на захарта бележи ръст на годишна база спрямо предходните две години, но остава на по-ниско ниво спрямо периода 2012 – 2013г.

- От 2012 г. цената на *фасула* започва да расте и през м. ноември 2014 г. тя е най - висока за последния петгодишен период. От средата на същата година трендът се обръща, в резултат на което цената през ноември 2015 г. е най-ниска за петгодишния период. През м. ноември 2016 г. цената на фасула е малко над нивото от същия месец на 2015 и 2012 г. (фиг. 25)

- Цената на *ориза* през последните години остава сравнително стабилна и се движи на ниво от около и малко под 2,00 лв./кг. През месец ноември настоящата година цената на ориза у нас се доближава до нивото от 2013 г., когато стойностите са били най-ниски. Стабилният характер на цената на ориза се дължи на това, че производството на ориз в страната през последните години е във възход и тенденциите на световния пазар на ориз не дават силно отражение върху нашия пазар. Покачването на цената на ориза през лятото на световните борси не се отрази върху цената на вътрешния ни пазар. (фиг. 26,27,75,76)

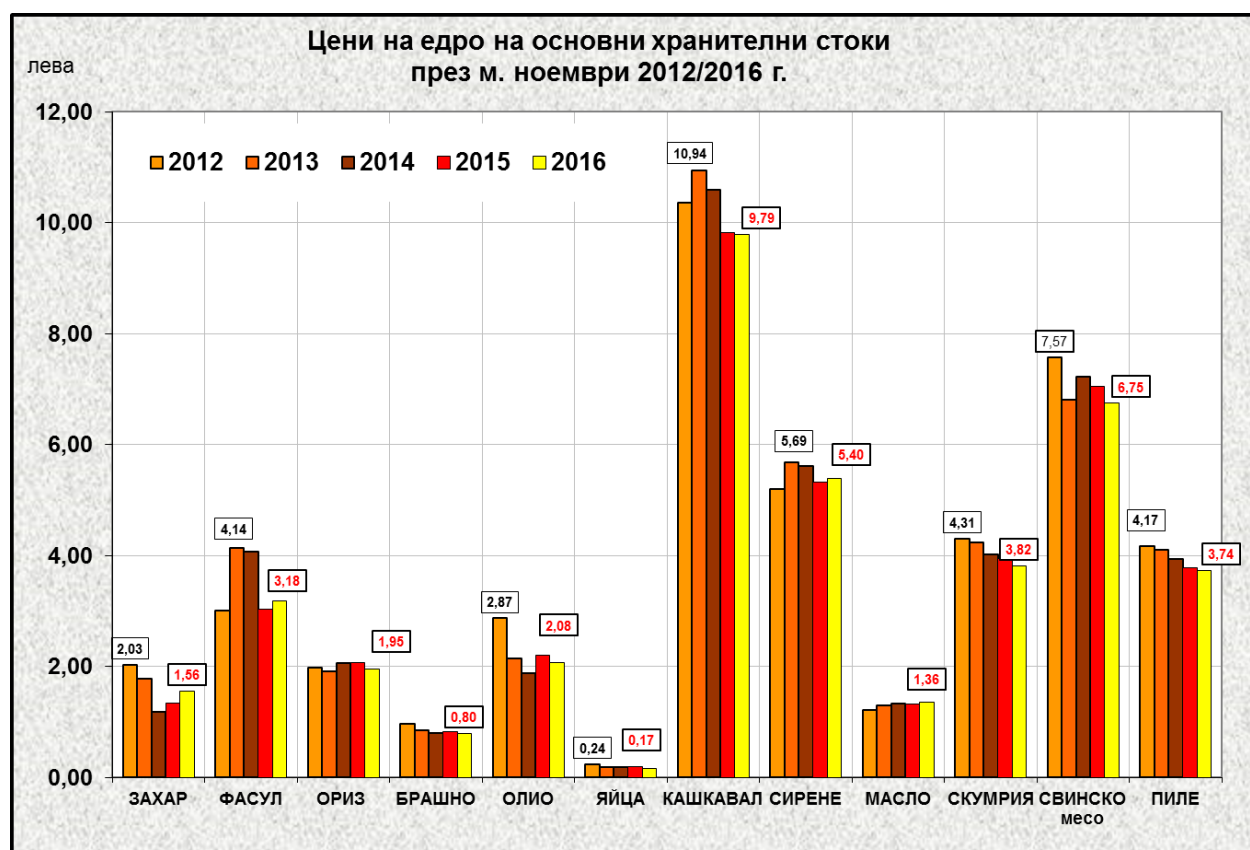
- През цялата 2012 г. кривата на цената на *брашното* има възходящ тренд и през м. ноември същата година стойностите са най-високи за петгодишния период. През м. ноември настоящата година цената на брашното е на нивата от същия месец на предходните три години.

- Наред с други хранителни стоки и при *олиото* през 2012 г. се наблюдаваше трайно поскъпване. По тази причина през м. ноември 2012 г. цената на олиото има най-високи стойности в сравнение със същия месец на другите години от периода. През пролетта на 2015 г. беше регистрирано поскъпване на олиото, в резултат на което през м. ноември на същата година стойностите са на малко по-високо ниво от 2013 и 2014 г. През м. ноември на настоящата година цената на олиото остава на по-високо ниво от 2014 г., на по-ниско ниво от 2015 г.

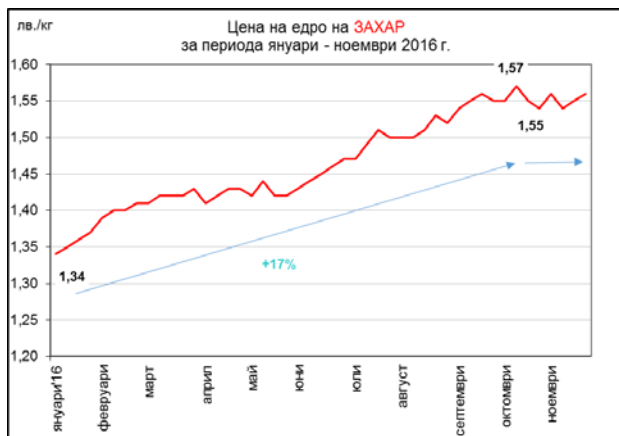
и се доближава до стойностите от същия месец на 2013 г. Международната цена на слънчогледовото олио през 2016 г. също остава стабилна. (фиг.18,19,77,78)

- През месец ноември на 2016 година цените на *млечните произведения* имат разнопосочни тенденции спрямо същия месец на предходните години. Цената на кашкавал „Витоша“ следва устойчив низходящ тренд през петгодишния период и през м. ноември на настоящата година стойностите са най-ниски, като се доближават до стойностите от миналата година. Цената на кравето сирене през тази година е на малко по-високо ниво спрямо предходната година и спрямо 2012 г. Тя остава, обаче под нивото от м. ноември 2013 и 2014 г. Цената на кравето масло през ноември на петгодишния период е стабилна и се движи около 1.30 - 1.35 лв./бр. (фиг. 30,32)

- В периода 2013 – 2016 г. цените на *месото и месните изделия* имат траен и плавен низходящ тренд. През ноември 2012 и 2014 г. са отчетни най-високите стойности на цената на свинското месо. Тогава се наблюдаваше и голям скок на цената на месото на световния пазар. Цената на скумрията през петгодишния период също следва низходящ тренд, а през м. ноември тази година бележи най-ниски стойности. (фиг. 28,69)

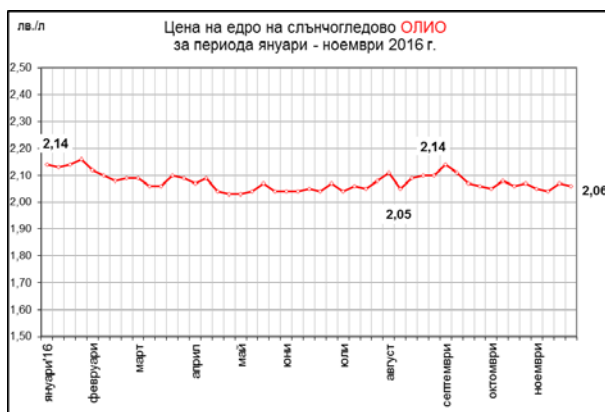
Фигура 15

Фигура 16

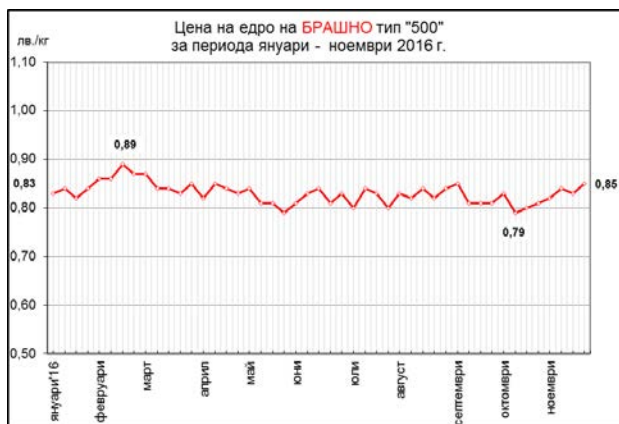
Фигура 17

Фигура 18

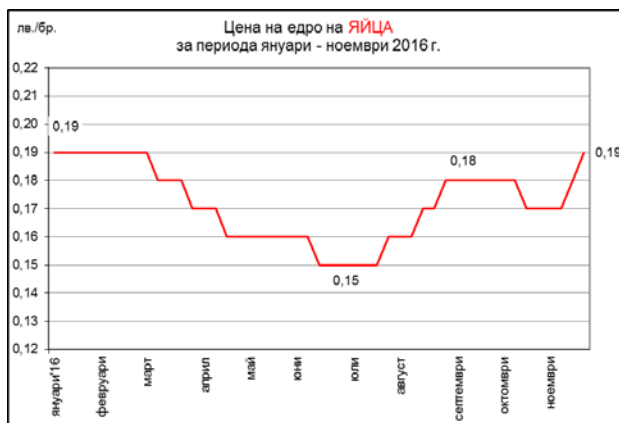
Фигура 19

Фигура 20

Фигура 21

Фигура 22

Фигура 23

Фигура 24

Фигура 25

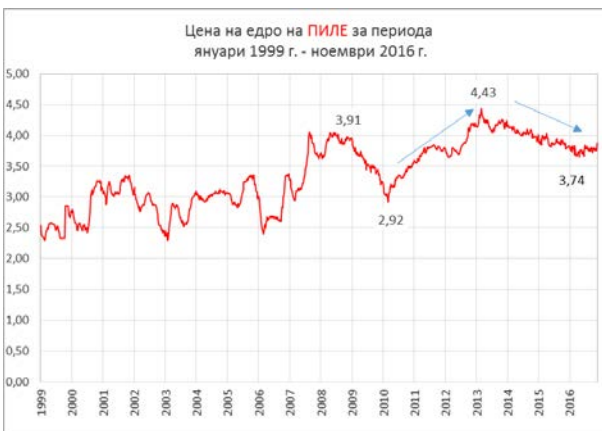
Фигура 26

Фигура 27

Фигура 28

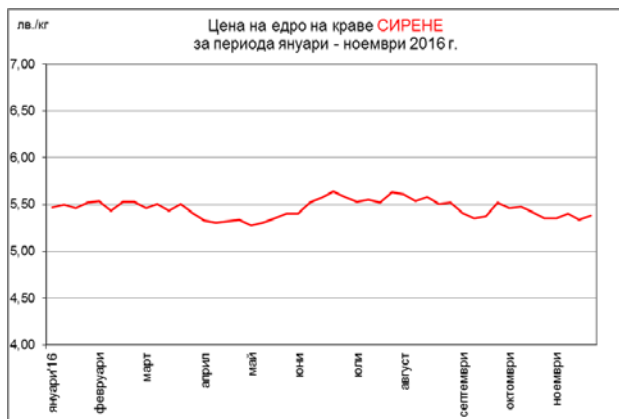
Фигура 29

Фигура 30

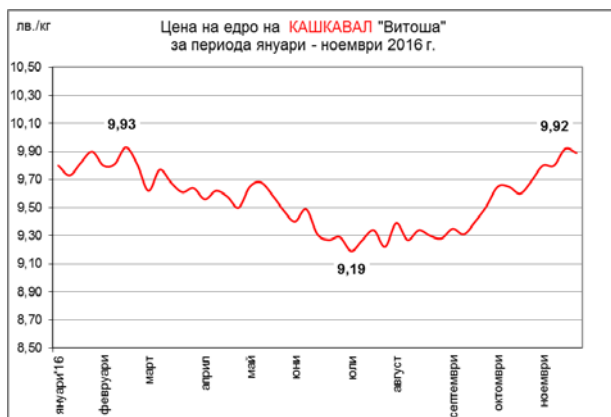
Фигура 31

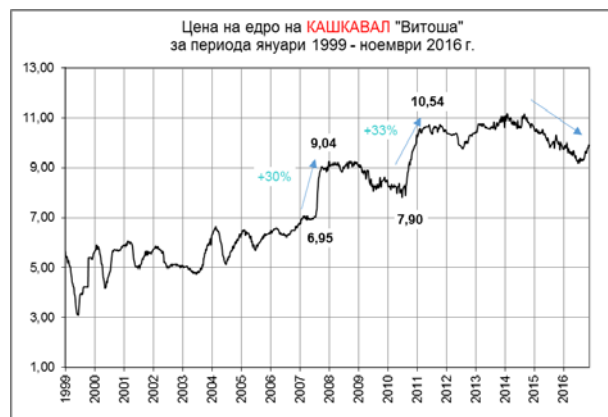
Фигура 32

Фигура 33

Фигура 34

Фигура 35

2. Плодове и зеленчуци

От късните есенни до ранните пролетни месеци относителният дял на българските плодове и зеленчуци е изключително нисък, но през летните месеци количествата българска продукция се увеличават.

Наблюденията върху пазара на плодове и зеленчуци през м. ноември показват, че предлаганите количества българската продукция намалява. Някои български плодове и зеленчуци все още присъстват на пазара с равностойни, а при някои и с преобладаващи количества. (табл. 5, фиг. 36)

Съотношението между продажбите на български домати и домати от внос показва превес на вносните домати, като едва 25% от предлаганите количества са българско производство.

Анализът на продажбите на краставици през м. ноември показва почти равностойно присъствие на българските краставици, като 53% от предлаганите количества са българско производство.

Значителен относителен дял при продажбите през месеца има и при българските картофи, които съставляват 72% от общото количество продажби.

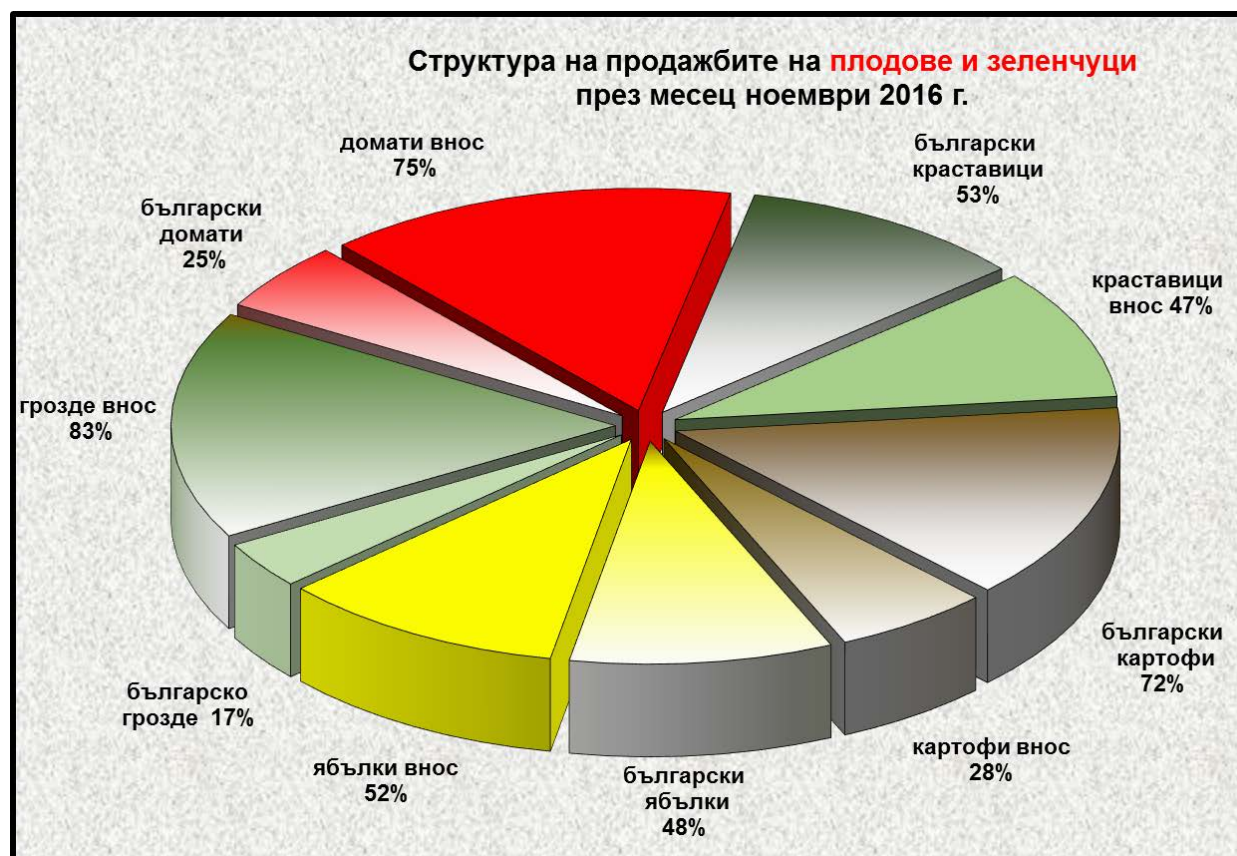
Наблюденията през последните години са, че производството на ябълки в страната е изключително малко и предлаганите количества не могат да задоволят

търсенето, но в периода 2013 – 2016 г. се наблюдава ръст на българската продукция. През м. ноември 2016 г. продажбите на български ябълки се доближават до количествата продадени вносни ябълки, като съотношението спрямо общите продажби е 48%.

През есенните месеци на пазара има предлагане все още на българско грозде, но относителният му дял е незначителен и съставлява едва 17% от общите продажби на грозде.(фиг. 36)

Таблица 5 Относителен дял на продажбите през м. ноември 2012/2016 г. в %

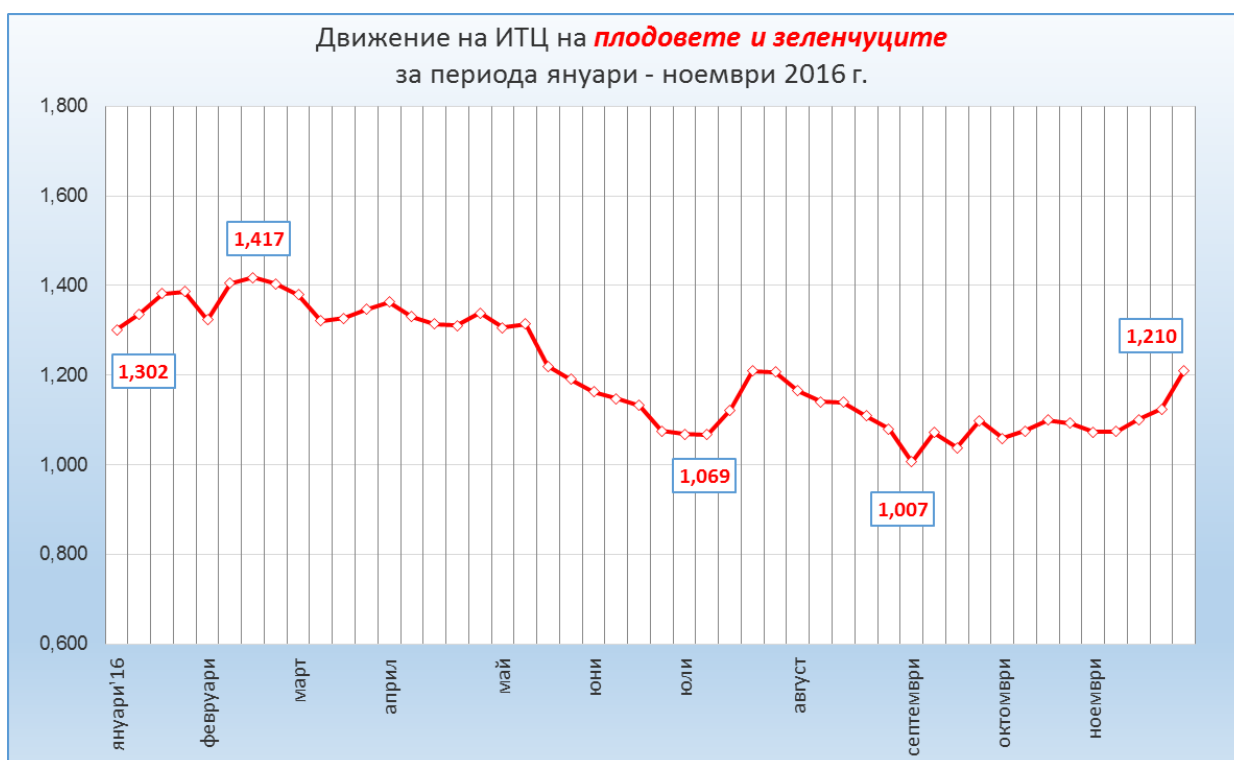
стока	произход	2012	2013	2014	2015	2016
домати	български домати	26	23	13	18	25
	домати внос	74	77	87	82	75
краставици	български краставици	63	46	43	48	53
	краставици внос	37	54	57	52	47
картофи	български картофи	41	87	55	82	72
	картофи внос	59	13	45	18	28
ябълки	български ябълки	26	61	45	59	48
	ябълки внос	74	39	55	41	52
грозде	българско грозде	2	19	4	21	17
	грозде внос	98	81	96	79	83

Фигура 36

Движението на кривата на ИТЦ⁷ на плодовете и зеленчуците следва характерните за тези продукти сезонни тенденции. Максимални зимни стойности се наблюдават обикновено в периода януари – февруари, а минималните летни стойности, в зависимост от конкретните метеорологични стойности се регистрират през август.

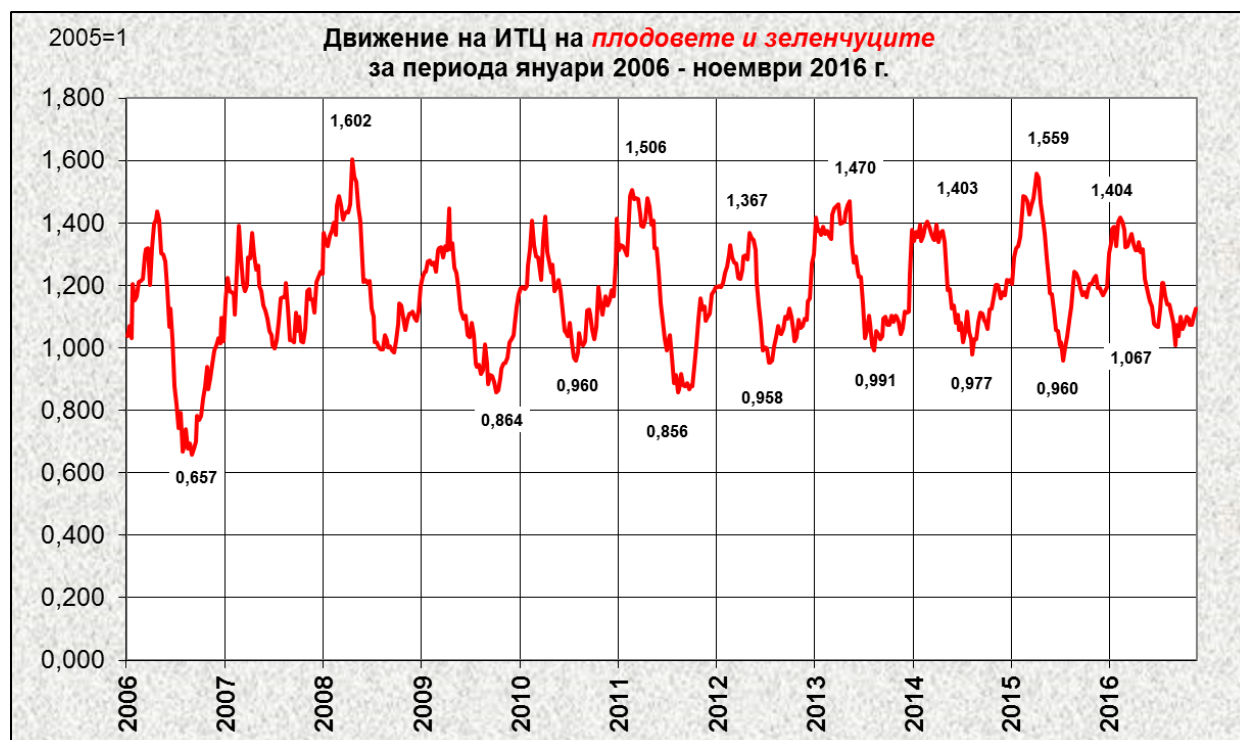
През 2016 г. максималните зимни стойности на индекса се наблюдават през средата на м. февруари. През пролетта и лятото на тази година кривата имаше типичен низходящ тренд, но минималните стойности през м. юли бяха на по-високо ниво в сравнение с предходните години. Нетипично е и движението на кривата на горе през втората половина на м. юли. През м. август пазарът на плодове и зеленчуци се стабилизира и цените се върнаха към нормалните си за сезона стойности. В резултат на поевтиняване на голяма част от плодовете и зеленчуците стойностите на индекса на плодовете и зеленчуците достига летен минимум в средата на м. септември. През следващите седмици кривата на индекса започва да се движи леко нагоре и през октомври се стабилизира на ниво то 1.093 пункта. През м. ноември възходящият тренд на индекса се засилва и стойностите стъпват на ниво от 1.210 пункта. (фиг. 37)

Фигура 37

⁷ В състава на този индекс са включени следните стоки: ябълки български и ябълки от внос, картофи български и от внос, лук зрял, чесън зрял, домати оранжерийни и домати от внос, краставици оранжерийни и от внос, пипер зелен, зеле, банани, портокали и лимони

Анализът на движението на кривата на индекса през годините показва че най-високи зимни стойности са отчетени през 2008 г., а на най-ниско нива индексът се е стабилизирал през лятото на 2006 г. (фиг. 38)

Фигура 38

Таблица 6

СТОКА	октомври'16	ноември'16	промяна в %	промяна в лв.	ноември'15	промяна в %	промяна в лв.
	цена	цена			цена		
ЯБЪЛКИ	0,99	1,02	3	0,03	0,97	5	0,05
ЯБЪЛКИ внос	1,04	0,97	-7	-0,07	1,15	-16	-0,18
БАНАНИ	2,08	1,97	-5	-0,11	2,09	-6	-0,12
ПОРТОКАЛИ	1,61	1,28	-20	-0,33	1,55	-17	-0,27
ЛИМОНИ	2,00	1,76	-12	-0,24	1,86	-5	-0,10
КАРТОФИ	0,59	0,66	12	0,07	0,58	14	0,08
КАРТОФИ внос	0,75	0,66	-12	-0,09	0,69	-4	-0,03
ЛУК зрял	0,69	0,73	6	0,04	0,81	-10	-0,08
ЛУК зрял внос	0,69	0,52	-25	-0,17	0,70	-26	-0,18
ЧЕСЪН зрял	3,49	3,58	3	0,09	4,19	-15	-0,61
ЧЕСЪН зрял внос	3,80	4,25	12	0,45	4,07	4	0,18
ДОМАТИ оранжевирни	1,56	1,47	-6	-0,09	1,70	-14	-0,23
ДОМАТИ внос	1,26	1,17	-7	-0,09	1,45	-19	-0,28
КРАСТАВИЦИ оранжевирни	1,33	1,91	44	0,58	2,38	-20	-0,47
КРАСТАВИЦИ внос	1,13	1,40	24	0,27	1,64	-15	-0,24
ПЕПЕР червен	1,11	1,35	22	0,24	1,76	-23	-0,41
ПЕПЕР червен внос	1,42	1,47	4	0,05	1,71	-14	-0,24
ПЕПЕР зелен	0,92	1,16	26	0,24	1,34	-13	-0,18
ЗЕЛЕ	0,59	0,54	-8	-0,05	0,73	-26	-0,19
ЗЕЛЕ внос	0,80	0,39	-51	-0,41	0,69	-43	-0,30
МОРКОВИ	0,69	0,70	1	0,01	0,70	0	0,00
МОРКОВИ внос	0,68	0,65	-4	-0,03	0,73	-11	-0,08

При движението на цените на едро на плодовете и зеленчуците през м. ноември спрямо м. октомври се наблюдават разнопосочни тенденции. (табл. 6 и фиг.39)

С приближаването на есенно-зимните месеци се наблюдава увеличаване на предлаганите количества банани и цитрусови плодове. Цените на бананите бележат спад на месечна база от 5%, а на лимоните и портокалите съответно с 10-20%. Цената на българските ябълки бележи незначителен ръст от 3%, а при вносните ябълки е отчетено поевтиняване от 7%. (фиг. 53,54,55,56)

Цената на едро на домати бележи спад на месечна база от 6 - 7%. (фиг. 45) При краставиците се наблюдава поскъпване в сравнение с предходния месец, което и по-силно изразено при българските оранжерийни краставици (44%). Покачването на цената на вносните краставици е 24%. (фиг. 47)

В края на сезона на предлагане цените на пипера започват плавно да се покачват, като най-голямо поскъпване се наблюдава при българския зелен и червен пипер (20-25%). Цената на вносия червен пипер бележи слаб ръст от 4%.

Аналогични са наблюденията на цените на картофите и лука, като поскъпване се наблюдава при българската продукция, а вносните зеленчуци поевтиняват спрямо предходния месец.

При зелето има намаление на цената на месечна база, което е значително по-силно изразено при зелето от внос – 50%, а българското зеле поевтинява през ноември с 8%.

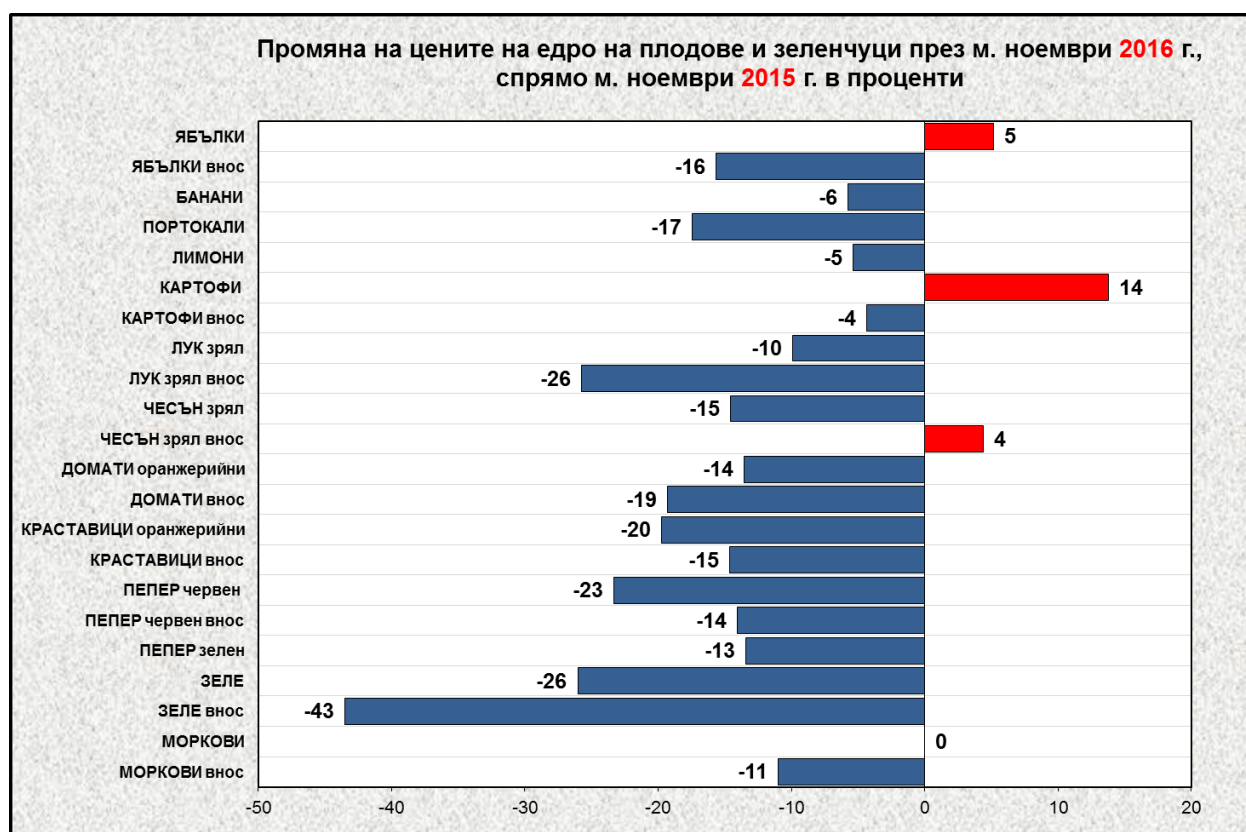

Фигура 39

В сравнение със същия месец на миналата година при цените на плодовете и зеленчуци наблюдаваните тенденции са преобладаващо низходящи. (табл.6 и фиг.48)

Поскъпване на годишна база с 14% има при българските картофи и с 5% при българските ябълки. Лек ръст на годишна база от 4% има при зрелия чесън от внос.

Цените на останалите зеленчуци, предмет на този анализ, са по-ниски спрямо същия месец на предходната година. Най-голям спад на цените има при зелето от внос – 43%. Поевтиняването на годишна база на останалите зеленчуци е в диапазона 10 – 25%.

Фигура 38

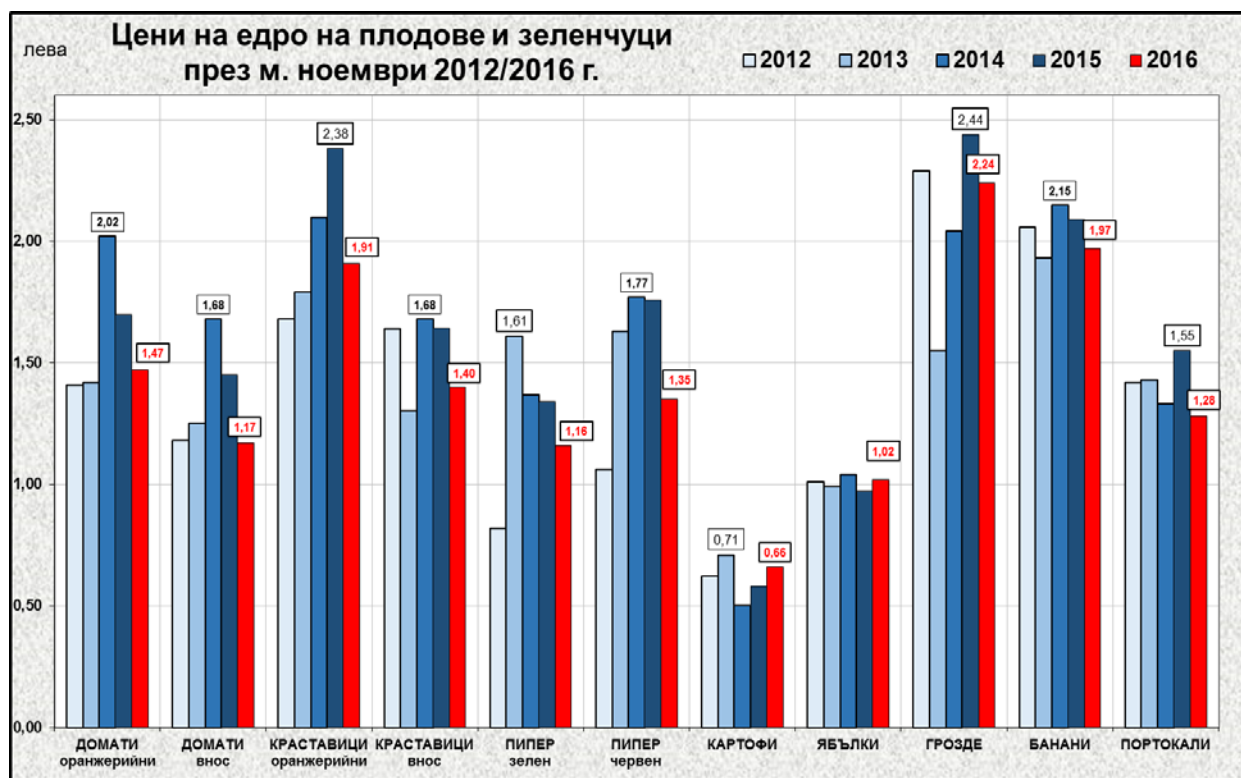
Анализът на движението на цените на едро на плодовете и зеленчуците през м. ноември 2016 г. в сравнение със същия месец на петгодишния период (2012 – 2016 г.) показва следните тенденции: (табл. 7 и фиг. 42)

- Плодовете и зеленчуците имат изцяло сезонен характер, а цените им силно се влияят от конкретните климатични и метеорологични условия. По тази причина цените на тези стоки са силно чувствителни и варират в сравнително големи диапазони за кратки периоди.

- По същата причина относителният дял на количествата българска продукция през м. ноември на последните пет години е функция и от конкретните метеорологични условия. (табл. 5)

Таблица 7 Цени на едро на зеленчуци и плодове през м. ноември 2012/2016 г.

ноември	ДОМАТИ оранжерийни	ДОМАТИ внос	КРАСТАВИЦИ оранжерийни	КРАСТАВИЦИ внос	ПИПЕР зелен	ПИПЕР червен	КАРТОФИ	ЯБЪЛКИ	ГРОЗДЕ	БАНАНИ	ПОРТОКАЛИ
година											
2012	1,41	1,18	1,68	1,64	0,82	1,06	0,62	1,01	2,29	2,06	1,42
2013	1,42	1,25	1,79	1,30	1,61	1,63	0,71	0,99	1,55	1,93	1,43
2014	2,02	1,68	2,10	1,68	1,37	1,77	0,50	1,04	2,04	2,15	1,33
2015	1,70	1,45	2,38	1,64	1,34	1,76	0,58	0,97	2,44	2,09	1,55
2016	1,47	1,17	1,91	1,40	1,16	1,35	0,66	1,02	2,24	1,97	1,28

Фигура 42

- Въпреки неблагоприятните метеорологични условия през пролетта, през късното лято и през есента пазарът на плодове и зеленчуци се стабилизира и цените се върнаха на нормалните си нива. При голяма част от тях наблюдаваме и по-ниски цени в сравнение със същия месец на предходните години.

- Цените на българските оранжерийни домати през м. ноември 2016 г. са на по-ниско ниво спрямо същия месец на 2014 и 2015 г. и се доближават до нивата от 2012 и 2013 г.

- Цените на българските краставици през м. ноември на настоящата година са по-ниски в сравнение със същия месец на предходните две години и са на по-високо ниво спрямо същия месец на 2012 и 2013 г.

- Цената на картофите през тази година е по-висока в сравнение с предходните две години, по-ниска е от м. ноември 2013 г. и се доближава до нивото от същия месец на 2012 г.

- Цените на зеления и червения пипер през тази година са на по-ниски нива спрямо периода 2013 – 2015 г. и са по-високи спрямо 2012 г.

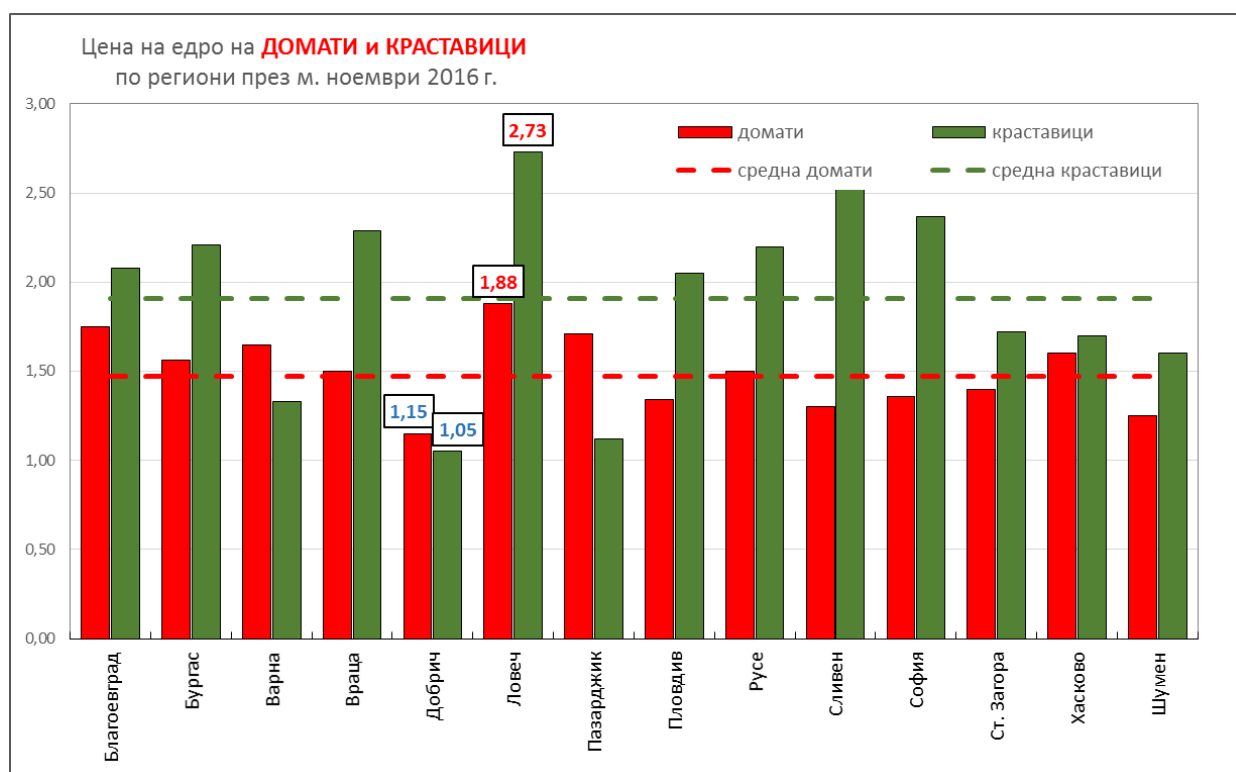
- Цената на едро на ябълките през месец ноември 2012-2016 г. остава стабилна, като през последните три - четири години се наблюдава известно развитие на пазара на ябълки, като се увеличават предлаганите количества български ябълки, а цените им бележат известен спад, изразен в устойчива тенденция.

- През ноември тази година цената на гроздето е на по-ниско ниво в сравнение със същия месец на предходната година, по-висока е в сравнение с 2013 и 2014 г. и се доближава до нивото от 2012 г.

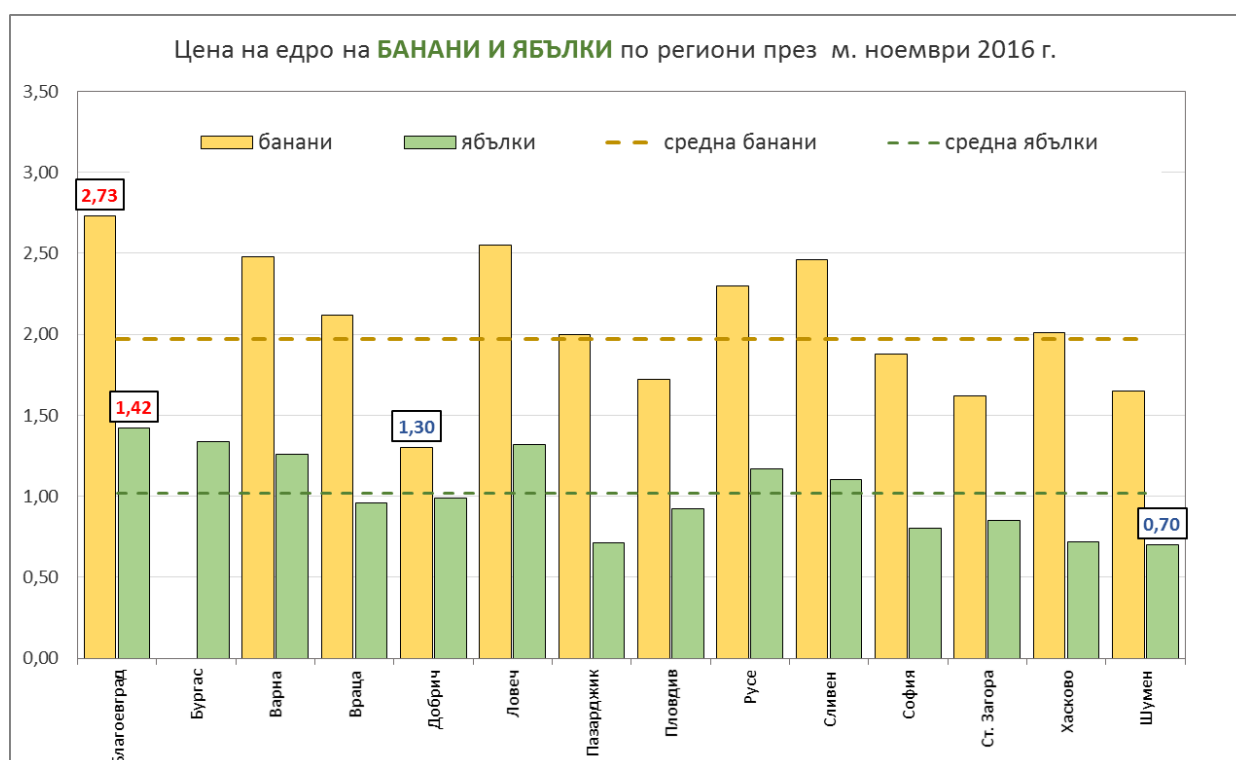
- Цената на портокалите през тази година е най-ниска в сравнение със същия месец на петгодишния период.

- Аналогични за изводите от анализа на движението на цената на бананите, като през тази година цената им е най-ниска и се доближава до цената от 2013 г.

Анализът на цените на едро на плодовете и зеленчуците по *региони* показва, че отклоненията на цените в различните региони от средната за страната цена са значителни и достигат до 60 - 80%. При средна цена за страната през м. ноември на домите 1,47 лв./кг, средната цена на домите на тържищата в област Ловеч е 1,88 лв./кг, а в област Добрич – 1,15 лв./кг. Най-висока цена на едро на краставиците през ноември е отчетена в отново в област Ловеч – 2,73 лв./кг и най-ниска в област Добрич – 1,05 лв./кг при средна за страната цена 1,91 лв./ кг. (фиг. 43)

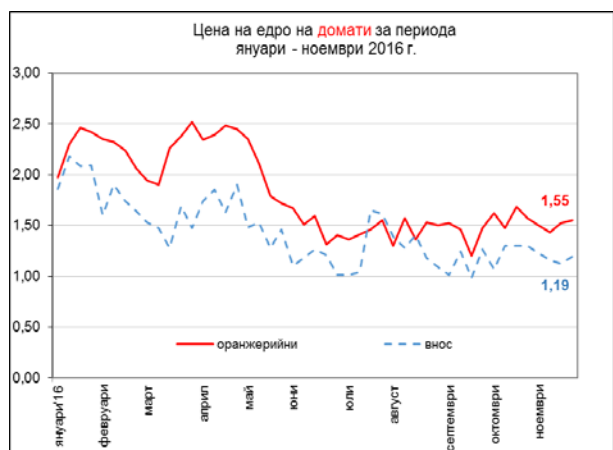
Фигура 40

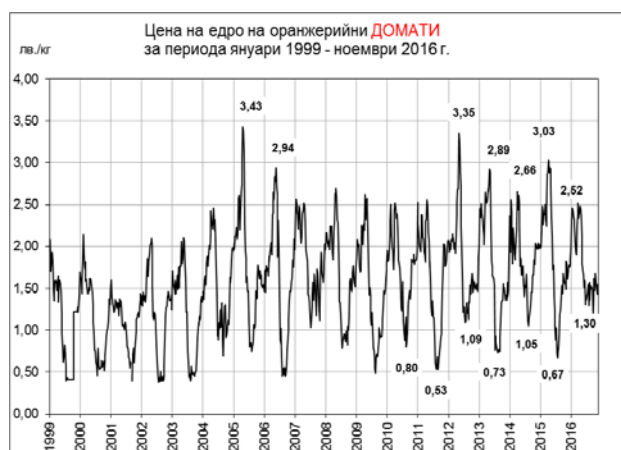
Фигура 41

Най-скъпо са се търгували през ноември ябълките на тържищата в област Благоевград – 1.42 лв./кг, а на най-ниски цени те са се търгували в област Шумен – 0.70 лв./кг. Средната цена за страната на ябълките през месеца е 1,02 лв./кг.

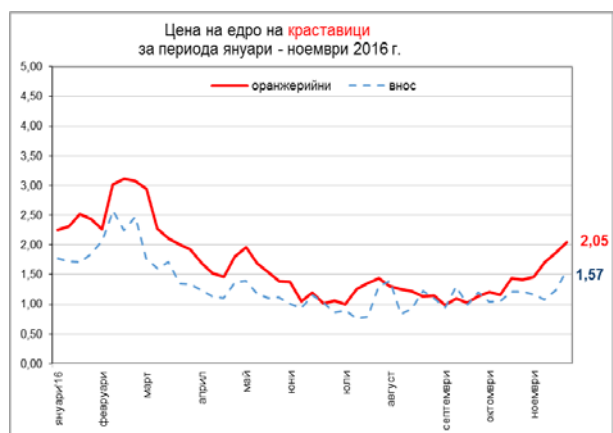
Най-висока цена на бананите през м. ноември 2,73 лв./кг е регистрирана в област Благоевград, а най-ниската такава е отчетена в област Добрич – 1,30 лв./кг. Средната цена на бананите за месеца е 1,97 лв./кг (фиг.44)

Фигура 45

Фигура 46

Фигура 47

Фигура 48

Фигура 49

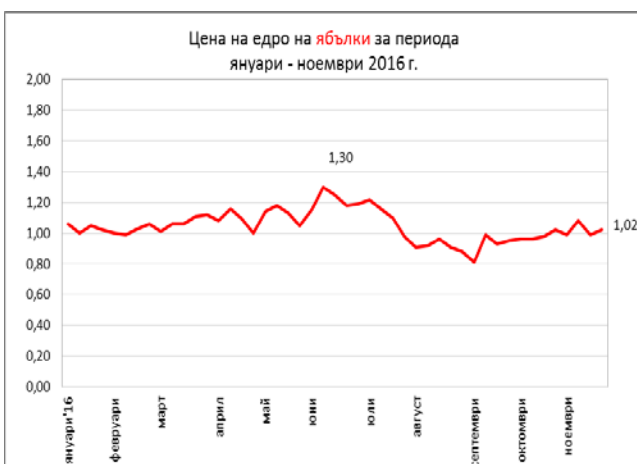
Фигура 50

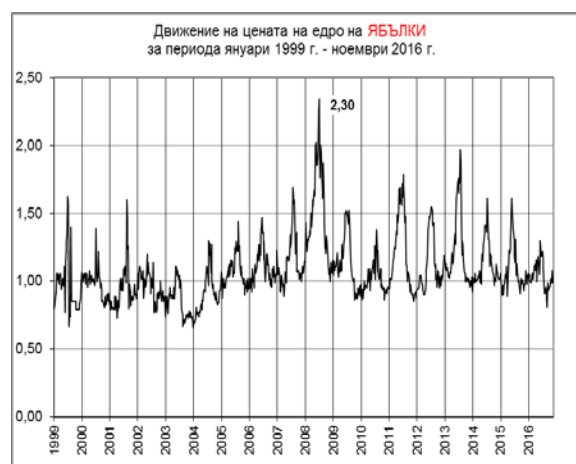
Фигура 51

Фигура 52

Фигура 53

Фигура 54

Фигура 55

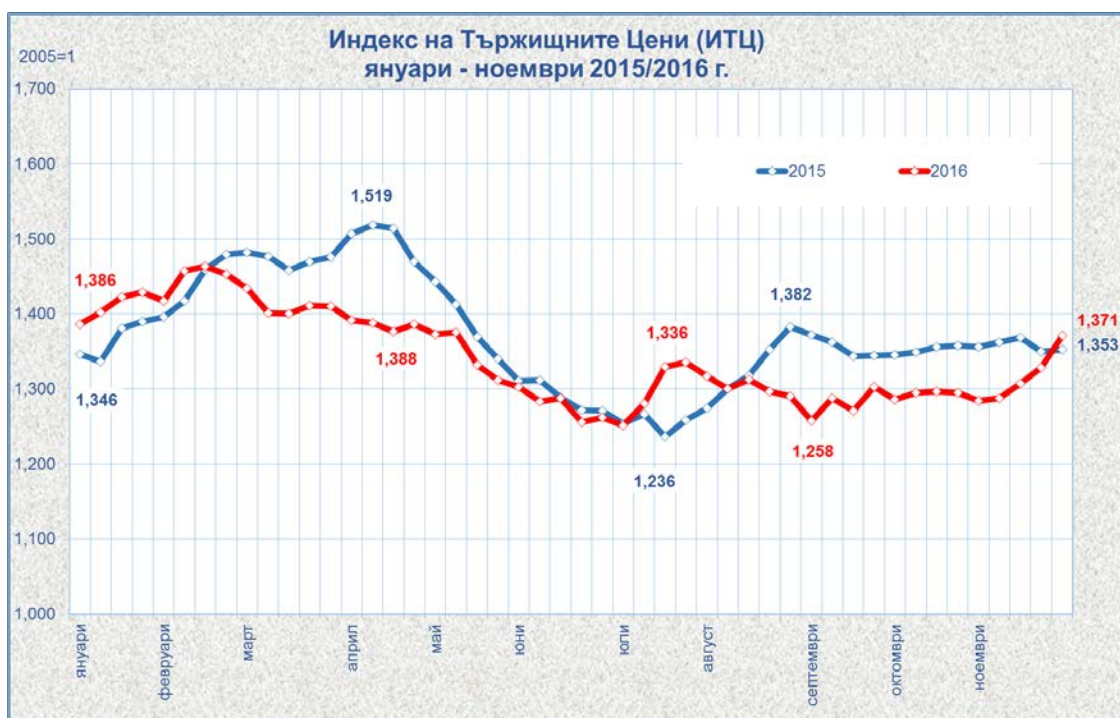

Фигура 56

3. Движение на Индекса на Тържищните Цени (ИТЦ)

От началото на м. май се наблюдава трайно понижение на стойностите на Индекса на Тържищните Цени. В средата на м. юни има кратък и слабо изразен възходящ тренд, резултат от повишението през този период на цените на някои плодове и зеленчуци. През следващите седмици кривата придобива устойчив низходящ характер. От началото на м. юли се наблюдава обръщане на тренда и нетипично за периода стойностите на индекса започват да се покачват. В края на юли индексът стъпва на ниво от 1,336 пункта, а в сравнение със същия период на 2015 г. кривата се стабилизира на много по-ниско ниво, като повишението на годишна база през м. юли'16 г. спрямо м. юли'15 г. е 8%. През м. август стойностите на индекса се стабилизират и се наблюдава лек и сравнително постоянен низходящ тренд.

Тенденцията се запазва и през първите седмици на септември, когато стойностите стъпват на ниво то 1.258 пункта. Това е най-ниското ниво на индекса от началото на годината. През втората половина на септември кривата отново придобива лек възходящ тренд, но колебанията са незначителни. През м. октомври кривата на индекса има изключително стабилен характер и се движи на ниво от около 1.300 пункт. От първата седмица на ноември стойностите започват плавно да се покачват, което е отражение на есенно - зимното покачване на цените на плодовете и зеленчуците. В края на месеца индексът стъпва на ниво от 1.371 пункта.(фиг. 57)

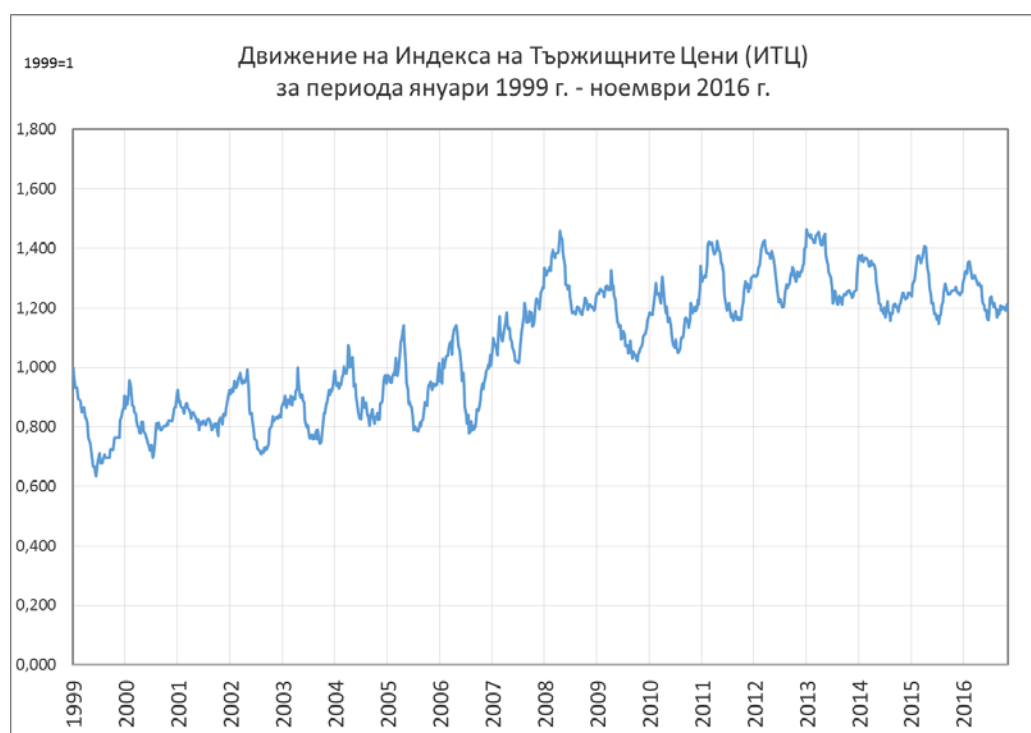

Фигура 57

До началото на м. юли 2016 г. движението на индекса повтаря тенденцията от същия период на миналата година. През пролетта на 2016 г. кривата на индекса се движи под нивото от 2015 г., а в началото на юли индексът стъпва на нивото от предходната година.

През м. юли тази година кривата на индекса има възходящ тренд за разлика от същия месец на 2015 г., а стойностите се стабилизират на по-високо ниво. През последната седмица на август 2016 г. индексът минава под нивото от същия период на миналата година и през първите седмици на септември запазва низходящ характер. През същия период на 2015 г. индексът трайно се покачва до началото на септември. През м. септември 2016 г. и 2015 г. и кривата на индекса следва разнопосочни тенденции, а през октомври настоящата година стойностите повтарят тенденцията от същия месец на предходната година, но се стабилизират на по-ниско ниво, като отбелязваният спад на годишна база е 4,6%. В резултата на устойчивия възходящ тренд при движението на индекса през целия м. ноември, през последната седмица на същия месец кривата достига и минава над нивото от същия период на миналата година. Повишението на индекса на годишна база е 1.3%. (фиг. 57)

Движението на ИТЦ в периода 1999 г. – 2016 г. следва определени тенденции на силен ръст на стойностите през зимата и ниски нива през лятото. Най-високите стойности за този период индексът достига през зимата на 2008 г. (фиг. 58)

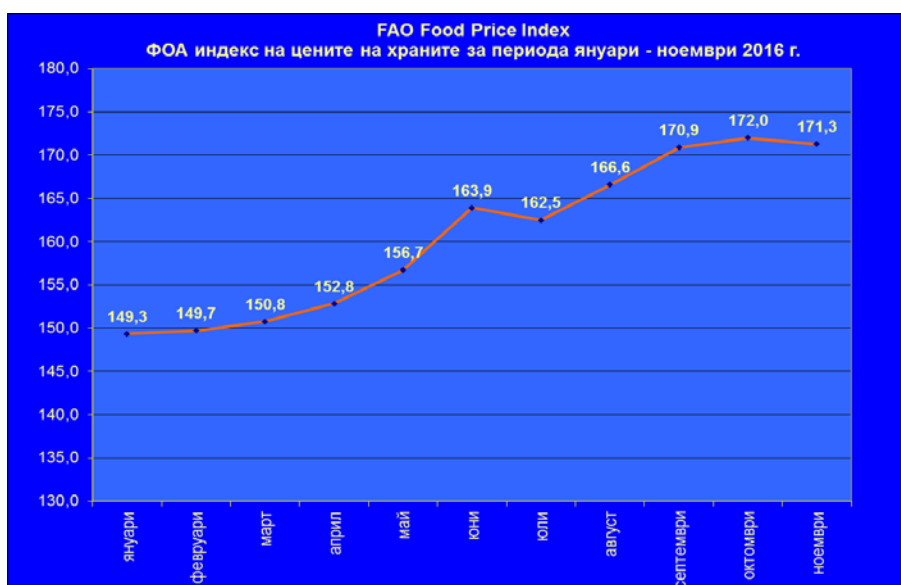
Фигура 58

4. *Международни цени*

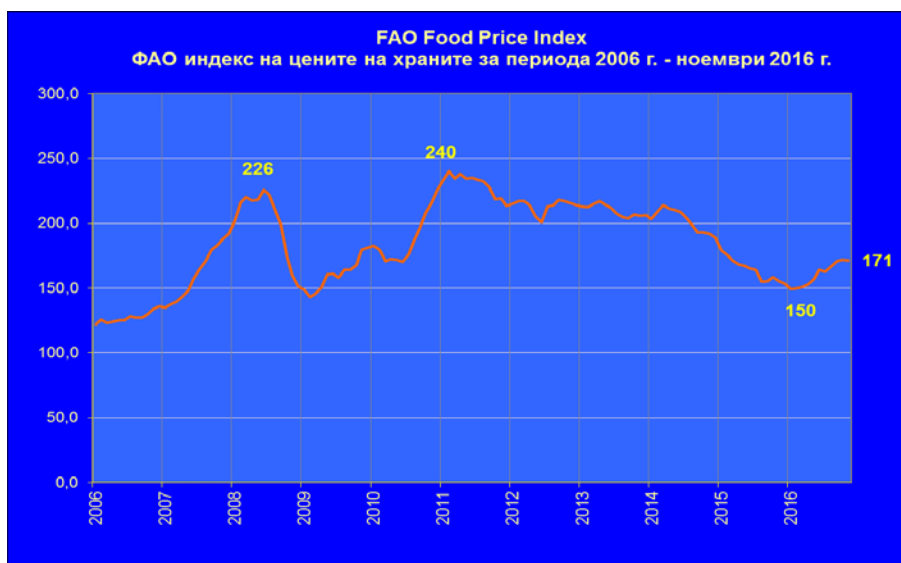
Един от факторите, който силно влияе върху цените на стоките в нашата страна е конюнктурата на международните пазари. Цените на стоки като олио, захар, брашно, ориз и др. са силно зависими от борсовите цените на тези стоки на големите световни и европейски стокови борси.

ФАО индексът на цените на храните е мярка за месечното изменение на международните цени на основните хранителни стоки. (фег.59,60)

Индексът на цените на храните⁸ на Организацията за прехрана и земеделие на ООН (ФАО)⁹ стартира в началото на 2016 г. от ниво 149 пункта. В периода януари – юни кривата следва възходящ тренд и след краткотраен спад на стойностите, от следващия месец тенденцията се възстановява. През месеците септември, октомври и ноември индексът на храните на ФАО остава стабилен.

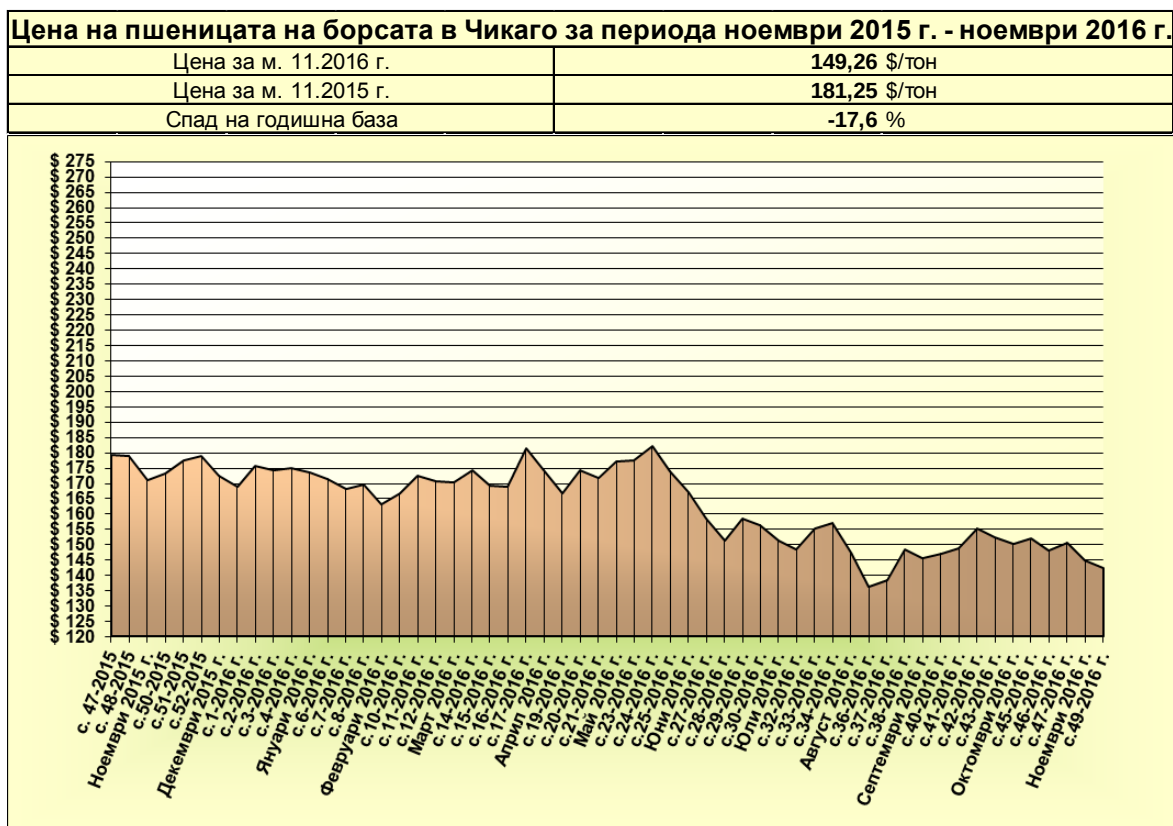
Фигура 59

Фигура 60

⁸ FFPI – FAO Food Price Index

През м. ноември 2016 г. се наблюдава спад на годишна база на **пшеницата** на стоковата борса в Чикаго със 17,6%. Наблюденията за последните 10 години показват, че цената на пшеницата през м. ноември тази година е на най-ниското ниво от 2007 г. (фиг. 61,62)

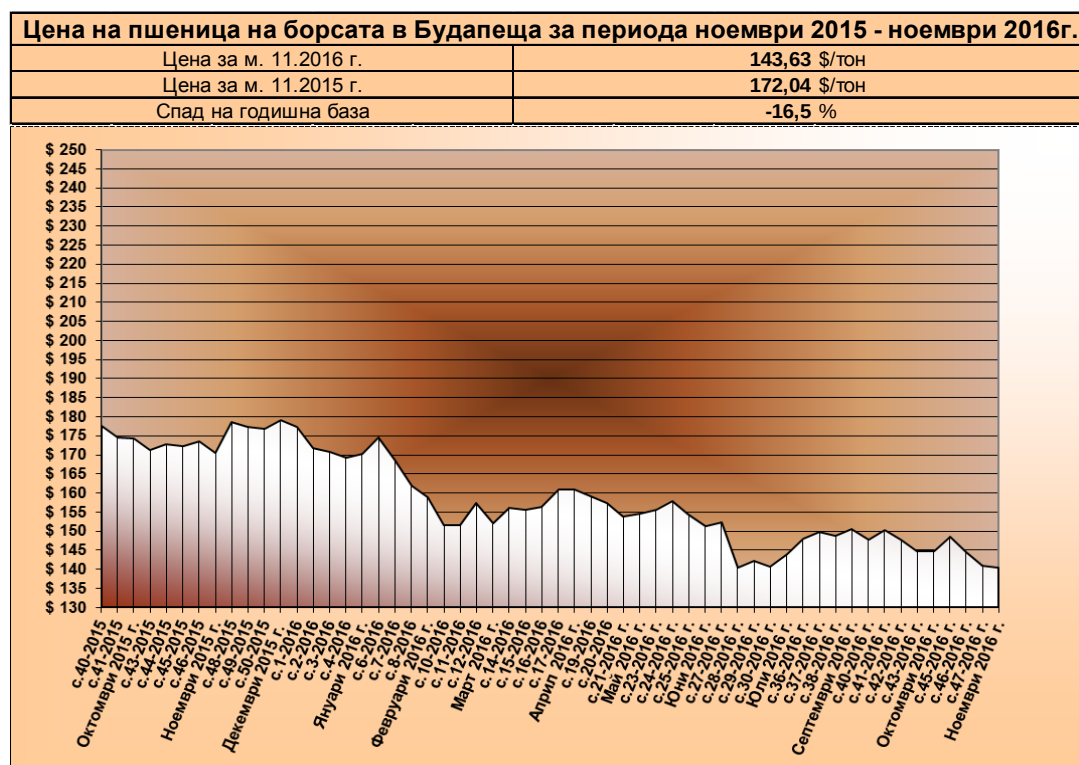
Фигура 61

Цена на пшеница на стоковата борса в Чикаго за последните десет години

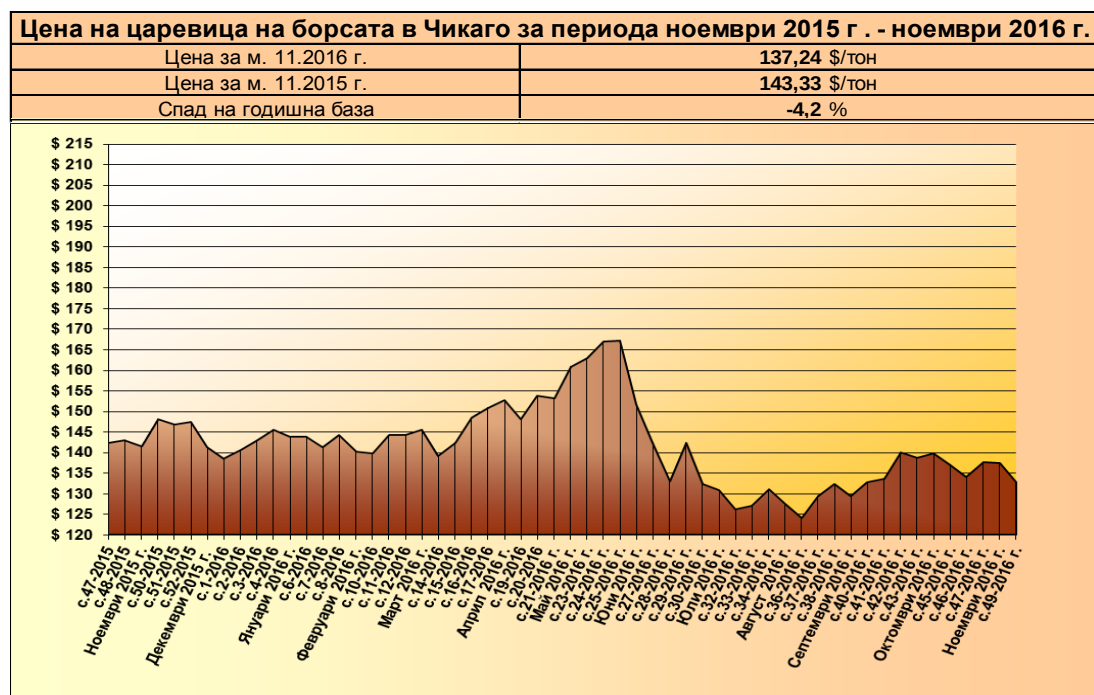
Фигура 62

Цената на пшеницата на стоковата борса в Будапеща също бележи спад на годишна база от 16,5%. (фиг. 63)

Цената на **царевицата** в Чикаго и на стоковата борса в Будапеща също бележи спад на годишна база, който е по-силно изразен на стоковата борса в Будапеща – 10%. (фиг.64,66)

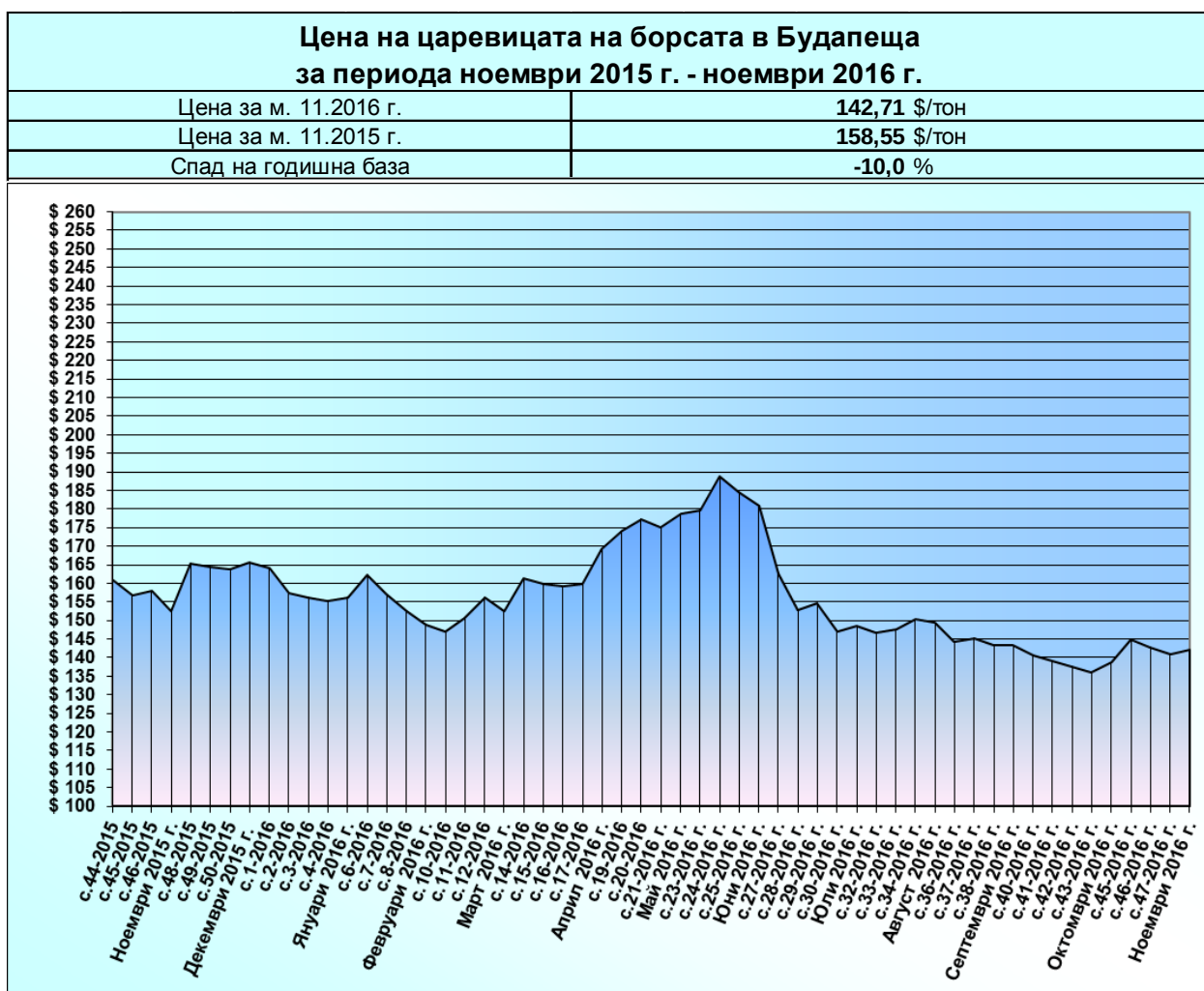
Наблюденията за последните 10 години показват, че цената на царевицата е била най-висока през м. ноември 2012 г. (фиг. 65)

Цена на царевица на стоковата борса в Чикаго за последните десет години

Фигура 65

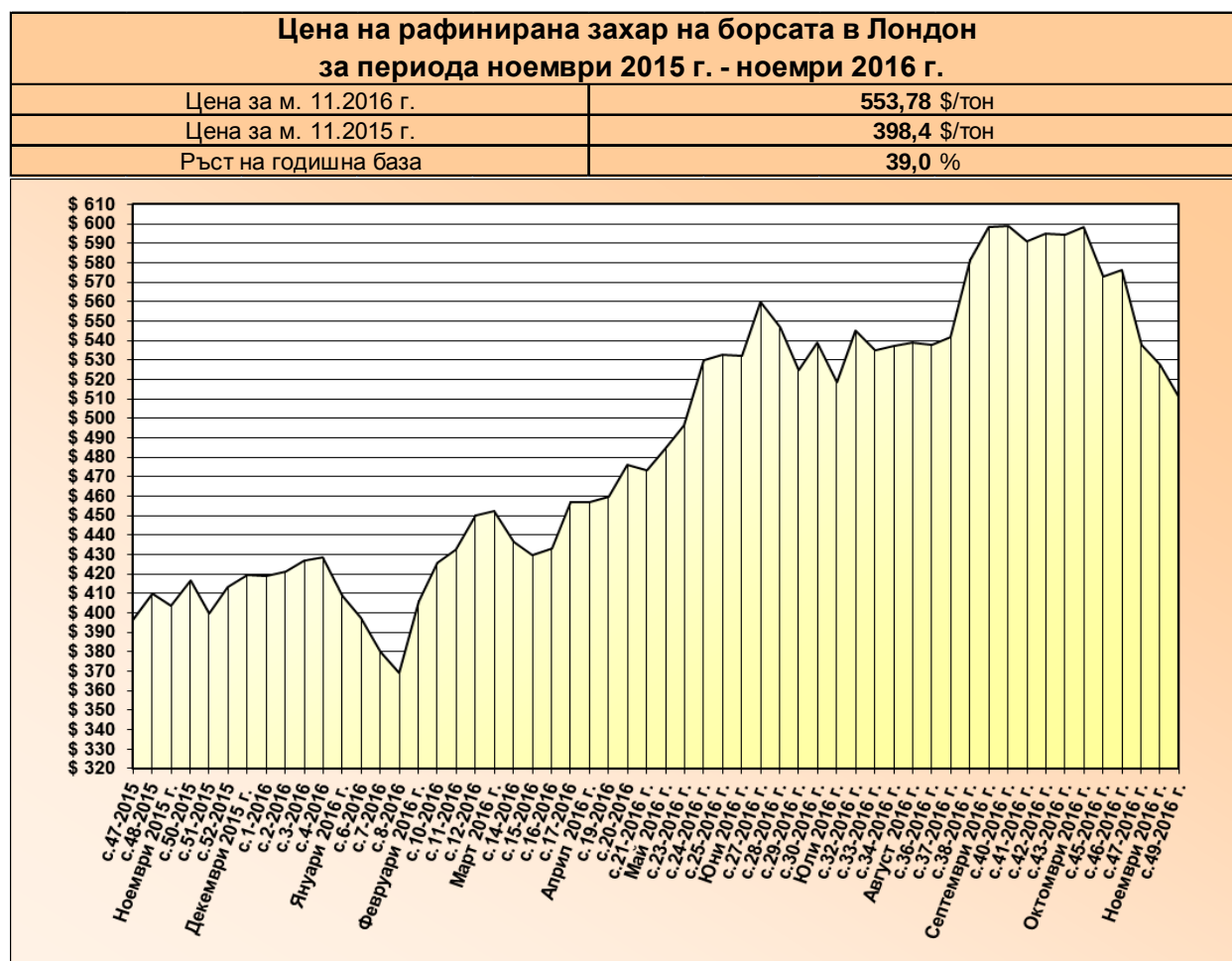

Фигура 66

В периода 19 февруари – 24 март е отчетен значителен ръст на цената на **захарта** на Лондонската стокова борса, когато стойностите се покачват с 26%. След известен спад през втората половина на м. март, през м. април и май кривата отново тръгва нагоре. Наблюдаваният от м. април възходящ тренд при движението на цената на захарта на международния пазар се запазва и през септември, като през втората половина на месеца тенденцията се засилва и придобива стръмен характер. Аналогично е движението на нерафинираната захар на стоковата борса в Ню Йорк.

През м. октомври кривата се стабилизира, но на високото ниво от м. септември. През м. ноември се наблюдава устойчив низходящ тренд, като цената на захарта на борсата в Лондон бележи спад за месеца от 11%. На годишна база цената на захарта се е покачила с 39%.(фиг. 67)

Въпреки наблюдаваният устойчив ръст на цената на захарта на международния пазар през последните месеци, тя остава много под пиковите стойности от 2011 г., когато цената достигна исторически за последните 20 години стойности от 850 долара/тон. (фиг. 68,69)

Фигура 67

Цена на рафинирана захар на стоковата борса в Чикаго за последните десет години

Фигура 68

Цена на нерафинирана захар на стоковата борса в Ню Йорк за последните десет години

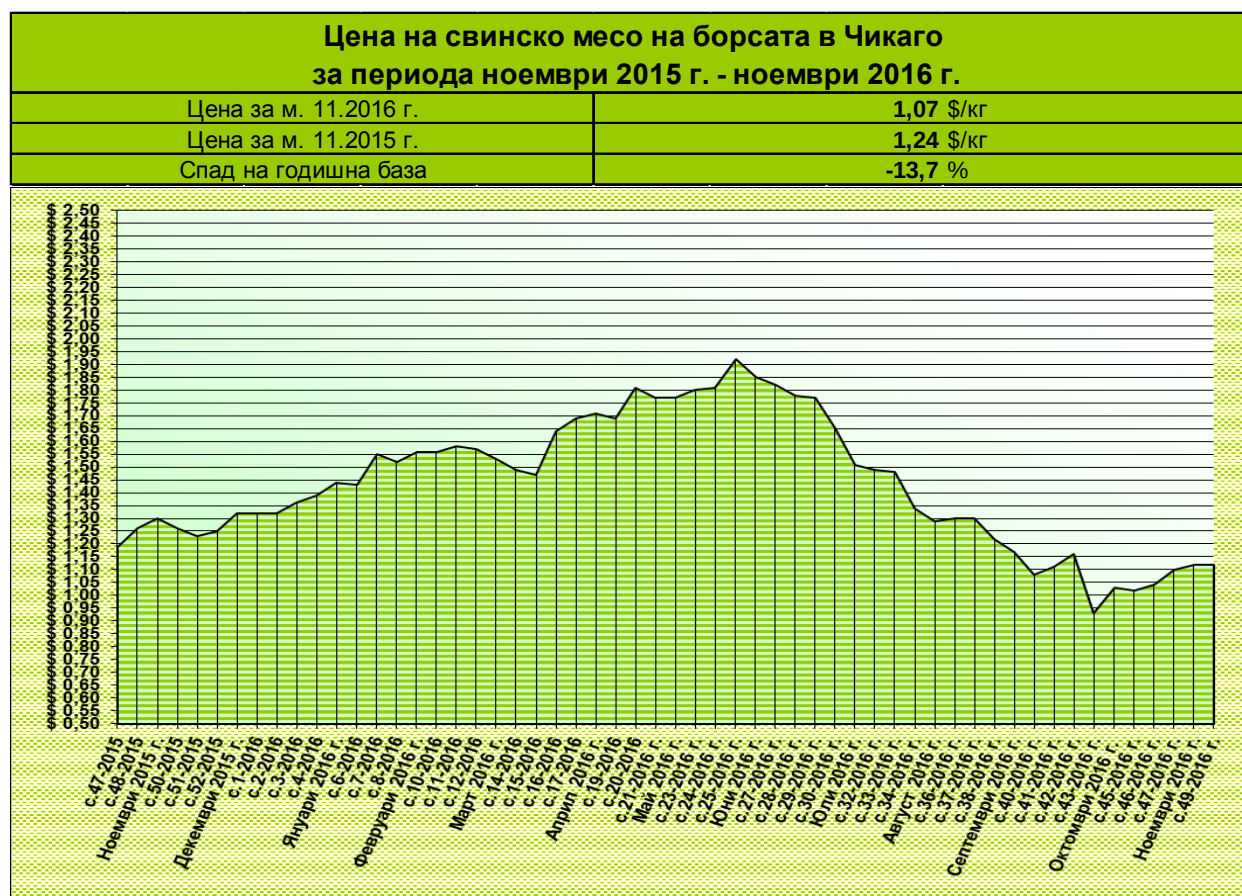

Фигура 69

След няколко месеца на покачване на международната цена на **свинското месо**, през м. юни и юли се наблюдава стабилизиране и спад на стойностите. През следващите два месеца се наблюдава силна и устойчива низходяща тенденция, като намалението на международната цена на свинското месо в

периода юни – септември е 45%. От началото на октомври кривата тръгва нагоре, но без да достига високото ниво от лятото на 2016 г.(фиг. 71)

През м. ноември на борсата в Чикаго е отчетен спад на цената на свинското месо на годишна база от 13,7%. (фиг.70)

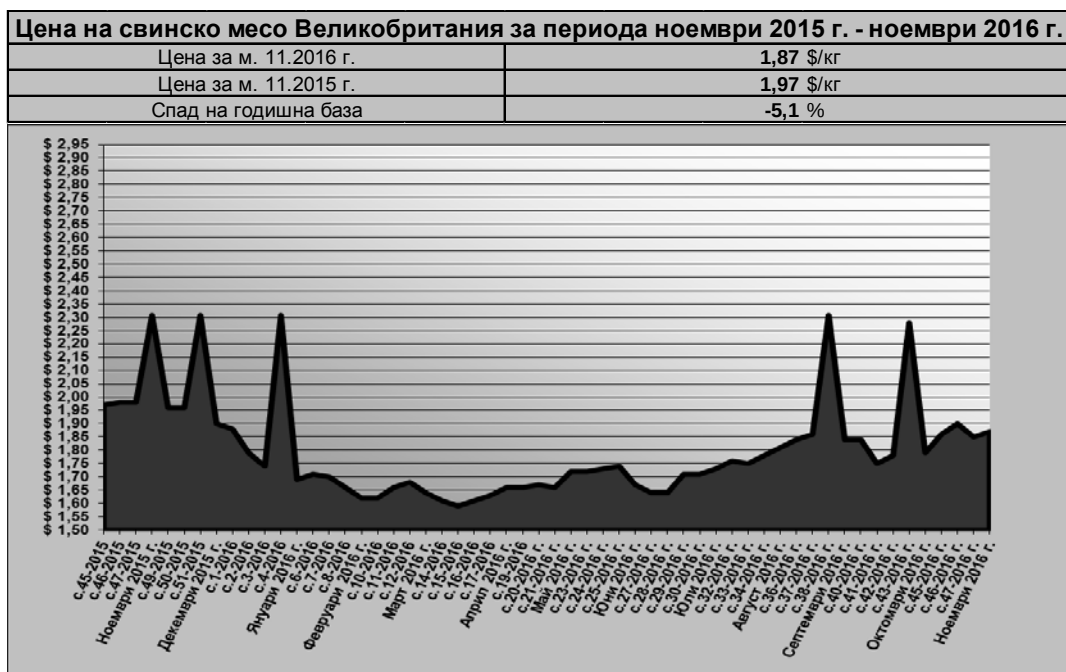
Фигура 70

Цена на свинско месо на стоковата борса в Чикаго за последните десет години

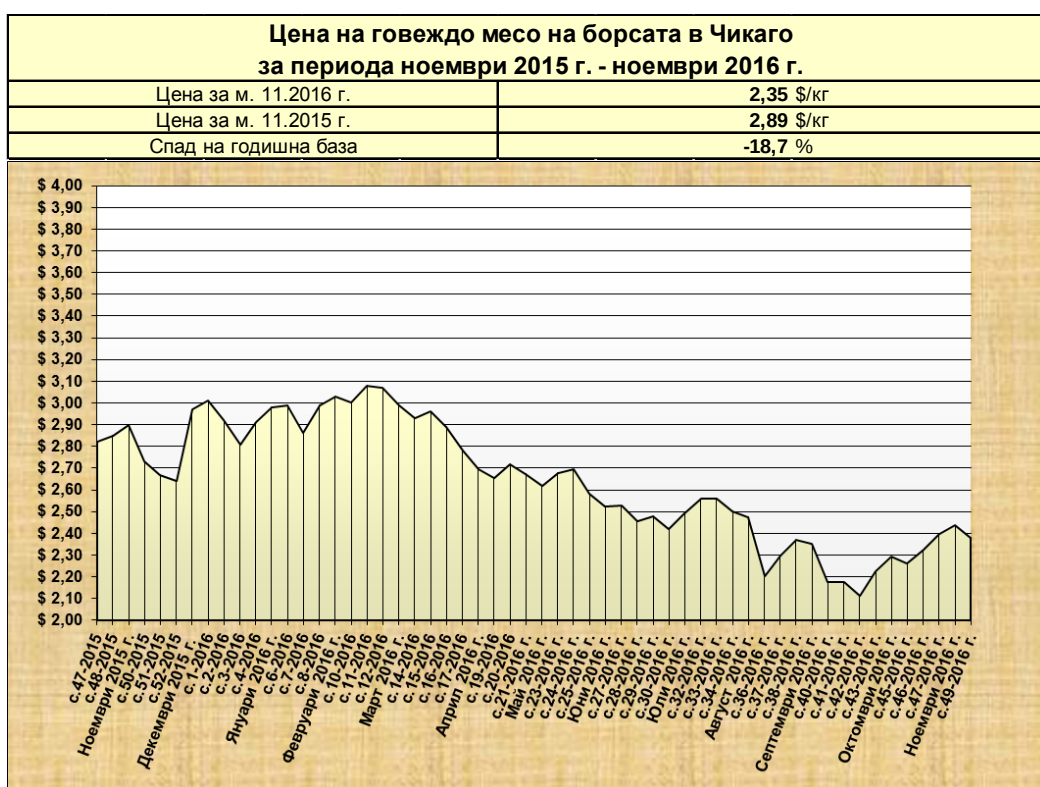
Фигура 71

Като цяло кривата на цената на свинското месо във Великобритания през едногодишния период има низходящ тренд с няколко пикови момента в началото на 2015 г. и януари и март 2016 г. През последните два месеца има леко колебание на стойностите нагоре, а на годишна база е отчетен спад от 5,1%. (фиг.72)

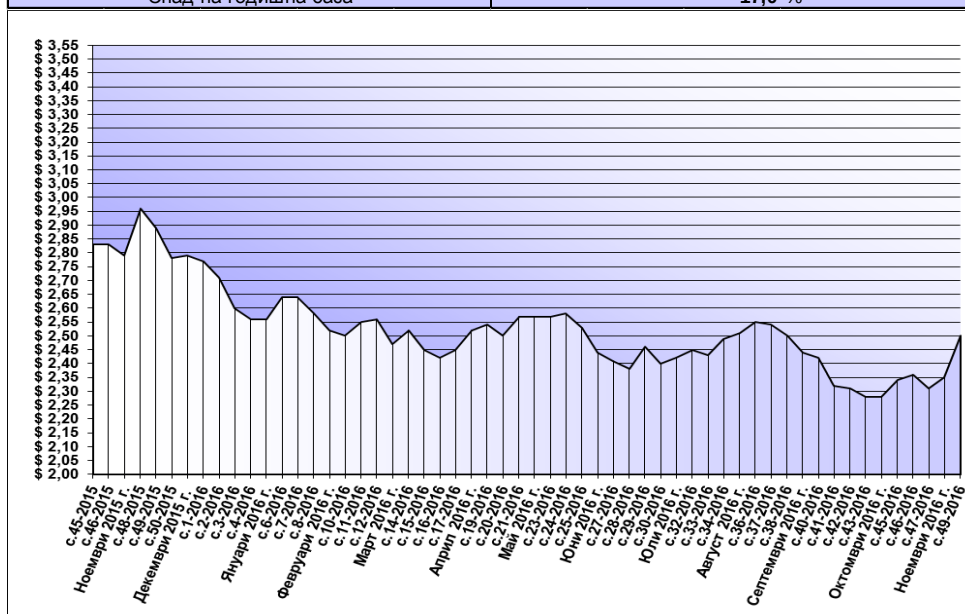
Фигура 72

При цената на **говеждото месо** има спад на годишна база от 18,7% на стоковата борса в Чикаго и 17% във Великобритания. (фиг. 73,74)

Фигура 73

Цена на говеждо месо Великобритания за периода ноември 2015 г. - ноември 2016 г.	
Цена за м. 11.2016 г.	2,34 \$/кг
Цена за м. 11.2015 г.	2,82 \$/кг
Спад на годишна база	-17,0 %

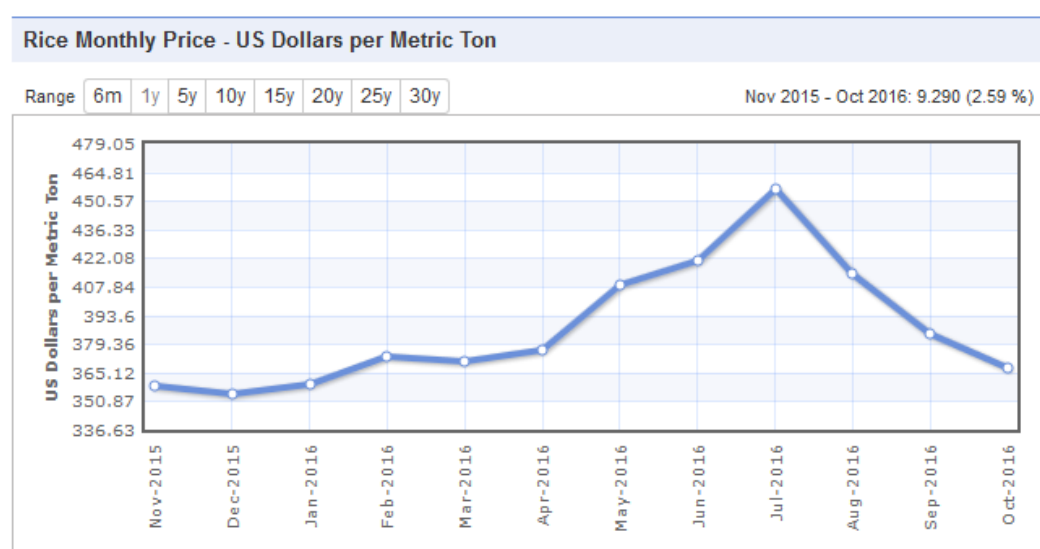

Фигура 74

След продължителен и устойчив низходящ тренд при движението на цената на **ориза** на международния пазар, от м. ноември 2015 г. се наблюдава възходяща тенденция, която се задържа и през първите седем месеца на настоящата година. Следва обръщане на тенденцията и през м. октомври цената на международните пазари се връща на нивото от пролетта. (фиг. 75)

Въпреки поскъпването на ориза през последните месеци, стойностите са много под пиковите цени от май 2008 г., когато цената на ориза беше 1000 \$/тон. (фиг. 76)

Международна цена на ориз по данни на МВФ

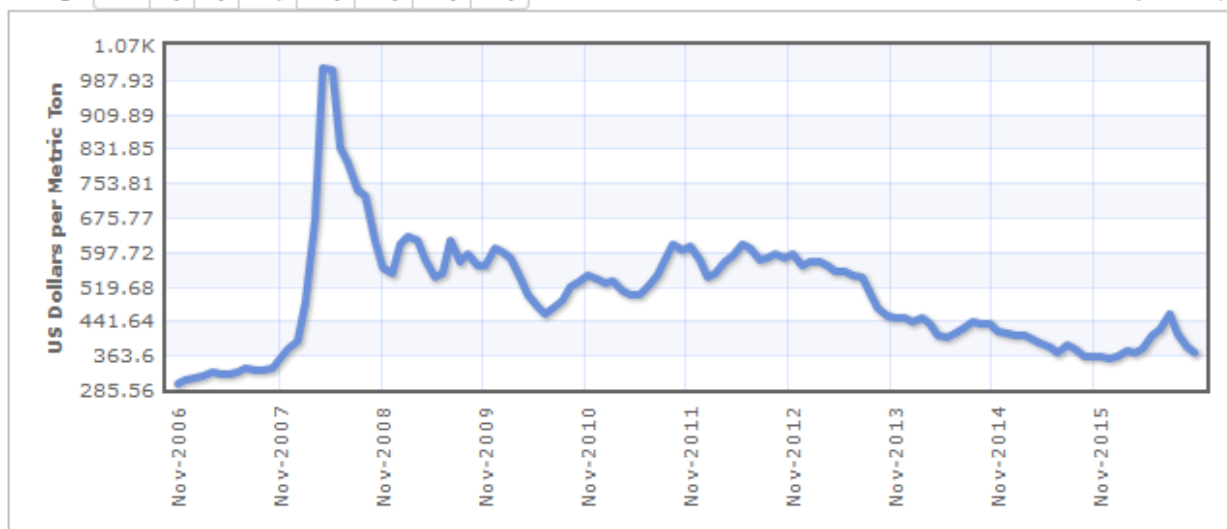
Description: Rice, 5 percent broken milled white rice, Thailand nominal price quote, US Dollars per Metric Ton

Фигура 75

Rice Monthly Price - US Dollars per Metric Ton

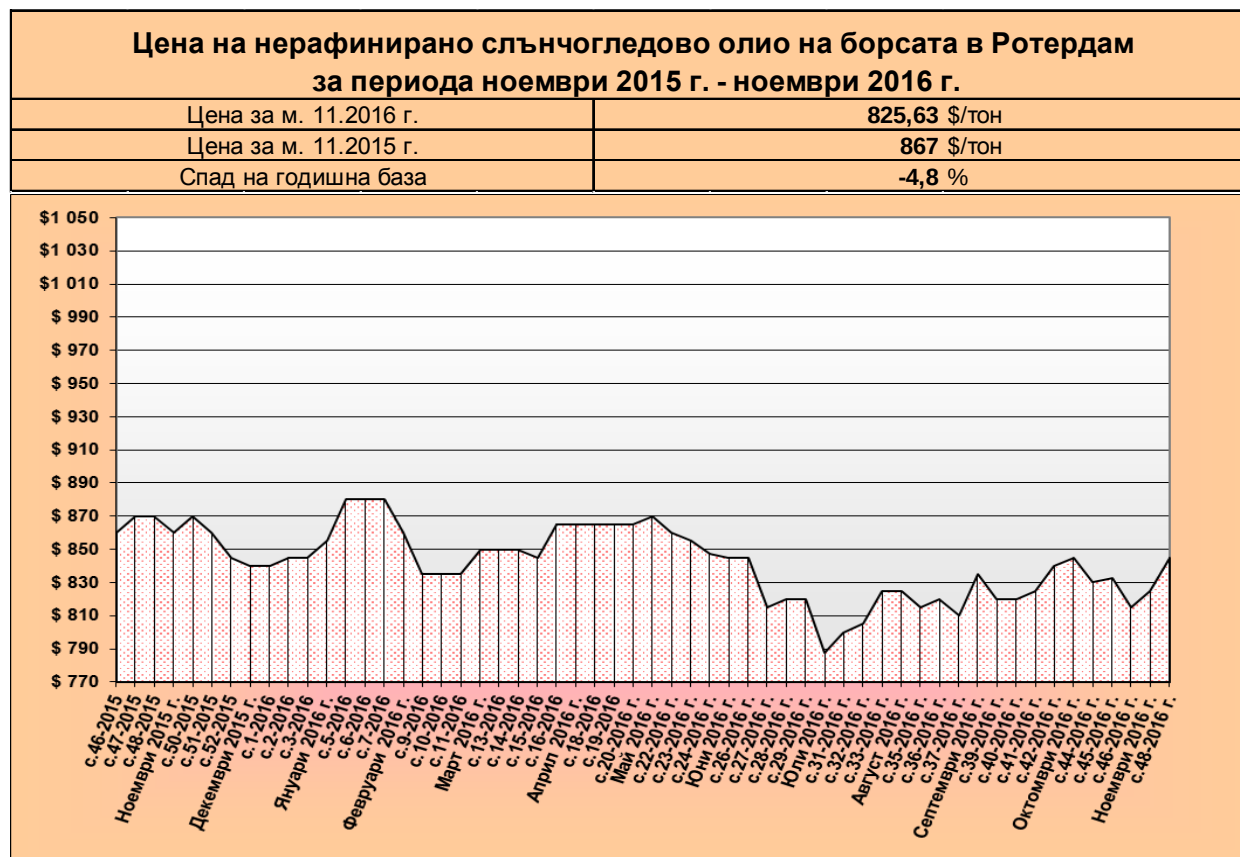
Range 6m 1y 5y 10y 15y 20y 25y 30y

Nov 2006 - Oct 2016: 67.080 (22.32 %)

Description: Rice, 5 percent broken milled white rice, Thailand nominal price quote, US Dollars per Metric Ton

Фигура 76

Фигура 77

Цената на нерафинираното **слънчогледово олио** на борсата в Ротердам бележи спад на годишна база от 4,8%, като се наблюдава краткотраен пик на стойностите в края на м. септември 2015 г., когато цената достига 1010 долара/тон. (фиг. 77)

Като цяло през последните две години цената на слънчогледовото олио на международния пазар е стабилна. В средата на 2013 г. кривата бележи рязък спад и се стабилизира около ниво от 1000 долара. (фиг. 78)

Фигура 78

С уважение,

ВЛАДИМИР ИВАНОВ

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ДКСБТ

МЕСЕЧЕН БЮЛЕТИН

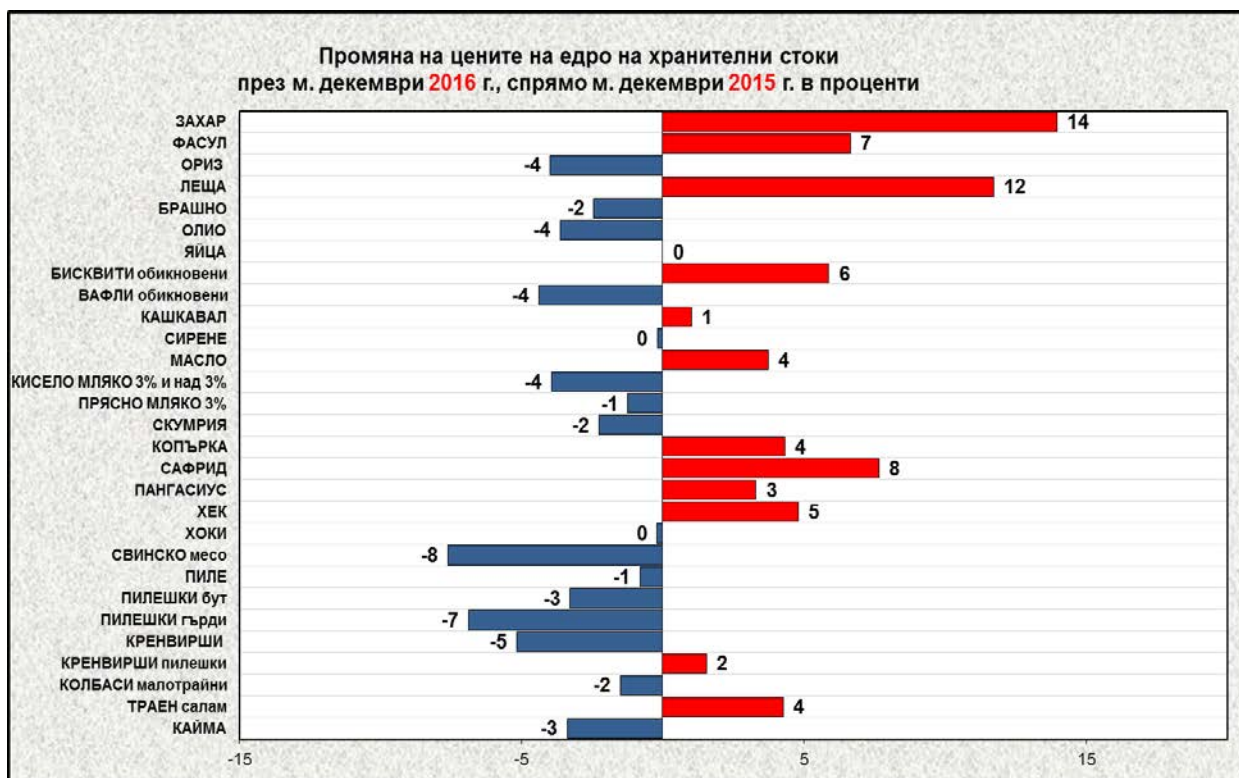
за цените на едро на хранителни продукти на стоковите тържища в България

Хранителни стоки

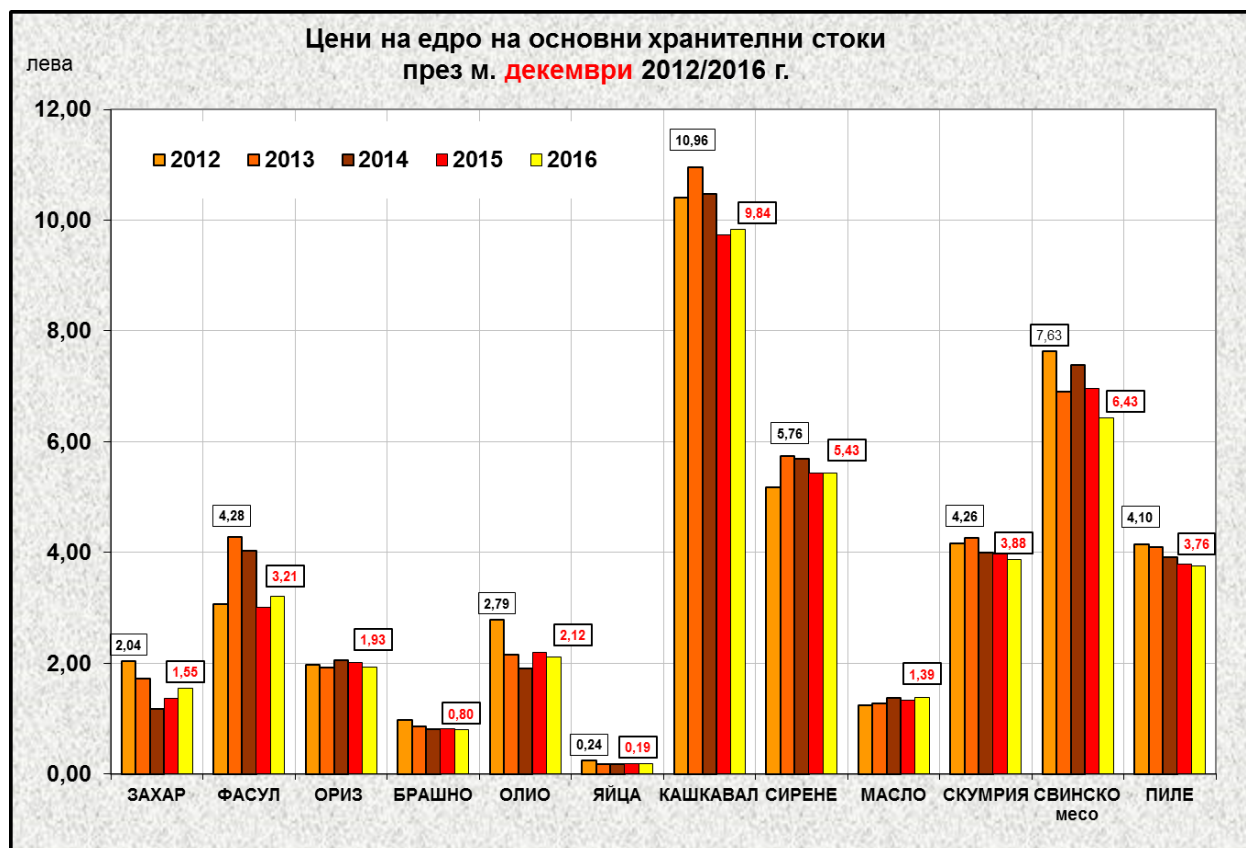
Наблюденията на цените на едро през м. декември 2016 г. спрямо същия месец на 2015 г. показва, че при цените на основните хранителни стоки има поскъпване с 12 – 14% при захарта и лещата и със 7% при фасула. В сравнение с м. декември 2015 г., през 2016 г. има спад на цените на годишна база в диапазона 2-4% на ориза, брашното и олиото. Цената на яйцата остават без промяна. При захарните изделия се наблюдават сравнително стабилни цени с лек ръст на годишна база при бисквитите и спад с 4% при вафлите.

Месечните отклонения при цените на млечните произведения на годишна база са в интервал $\pm 1-4\%$. Леко поскъпване от 4% има при маслото, а цената на кашкавала се доближава до нивото от предходната година. При млеката се наблюдава известен спад с около 1-4%.

Цените на голяма част от рибите през декември 2016 г. са по-високи, като поскъпването на годишна база е 3-8%. Месото и месните произведения бележат спад на стойностите, най-силно изразен (7-8%) при свинското месо, кренвиршите и пилешките гърди. Леко поскъпване от 4% има при трайния салам.

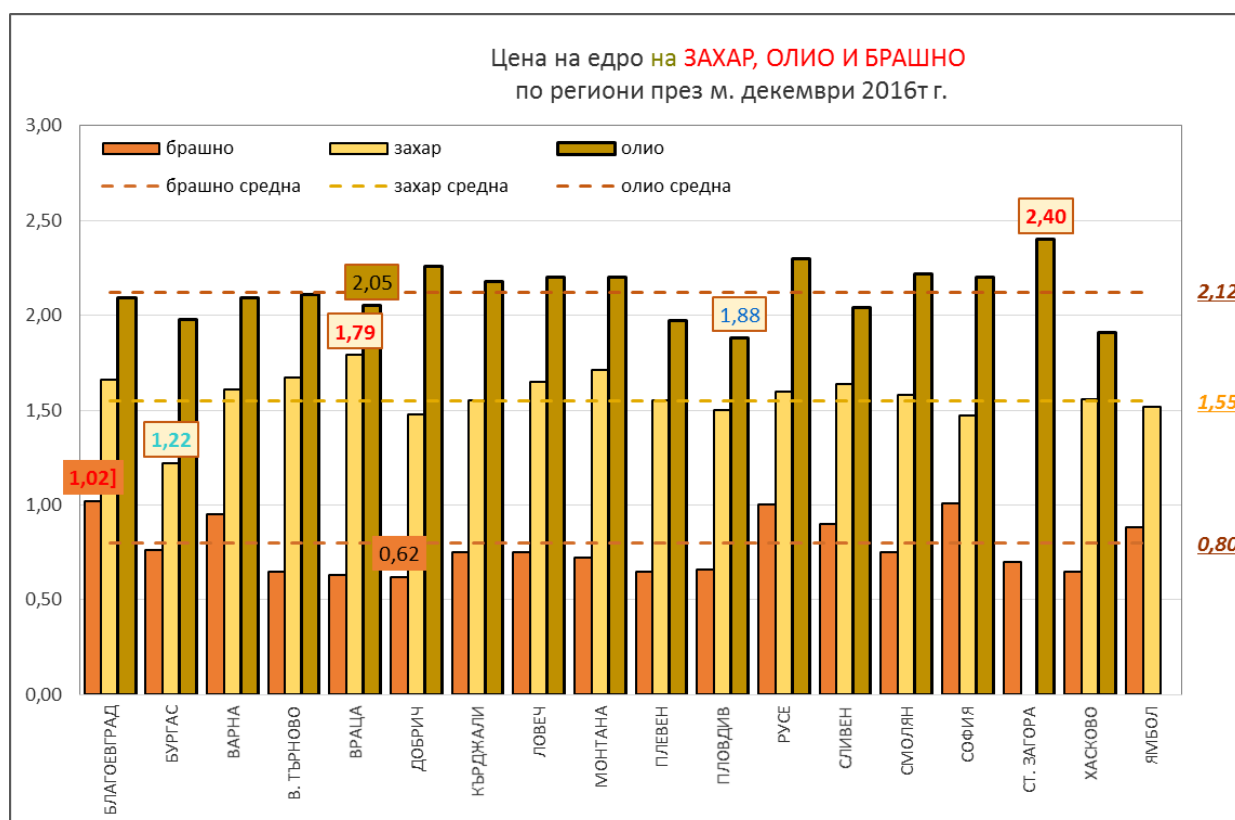
Анализът на цените на хранителните стоки през м. декември 2016 г. в сравнение със същия месец на петгодишния период (2012 - 2016 г.) показва, че като цяло цените се движат около нивата от м. декември 2013 – 2015 г., като при фасула, някои млечни произведения, свинското и пилешкото месо и рибата има траен низходящ тренд през последните три – четири години.

През м. декември 2016 г. цената на захарта бележи ръст на годишна база спрямо предходните две години, но остава на по-ниско ниво спрямо периода 2012 – 2013г. През м. декември 2016 г. цената на фасула е малко над нивото от същия месец на 2015 и 2012 г. Цената на ориза през последните години остава сравнително стабилна и се движи на ниво от около и малко под 2,00 лв./кг. През месец декември 2016 година цената на ориза у нас се доближава до нивото от 2013 г., когато стойностите са били най-ниски. Цената на брашното през м. декември 2016 г. е на нивата от същия месец на предходните три години. През месеца цената на олиото остава на по-високо ниво от 2014 г., на по-ниско ниво от 2015 г. и се доближава до стойностите от същия месец на 2013 г. Цените на млечните произведения имат разнопосочни тенденции спрямо същия месец на предходните години. Цената на кашкавал „Витоша“ следва устойчив низходящ тренд през петгодишния период и през м. декември на настоящата година стойностите са най-ниски, като се доближават до стойностите от миналата година.

Цената на кравето сирене през тази година е на малко по-високо ниво спрямо предходната година и спрямо 2012 г. Тя остава, обаче под нивото от м. ноември 2013 и 2014 г. Цената на кравето масло през декември на петгодишния период е стабилна и се движи около 1.30 - 1.35лв./бр. В периода 2013 – 2016 г. цените на месото и месните изделия имат траен и плавен низходящ тренд. През декември 2012 и 2014 г. са отчетни най-високите стойности на цената на свинското месо. Тогава се наблюдаваше и голям скок на цената на месото на световния пазар. Цената на скумрията през петгодишния период също следва низходящ тренд, а през м. декември тази година бележи най-ниски стойности.

Анализът на цените на едро на основните хранителни стоки: брашно, захар и олио по региони показва, че отклоненията в цените в различните региони от средната за страната цена са в диапазона ± 20 - 45%.

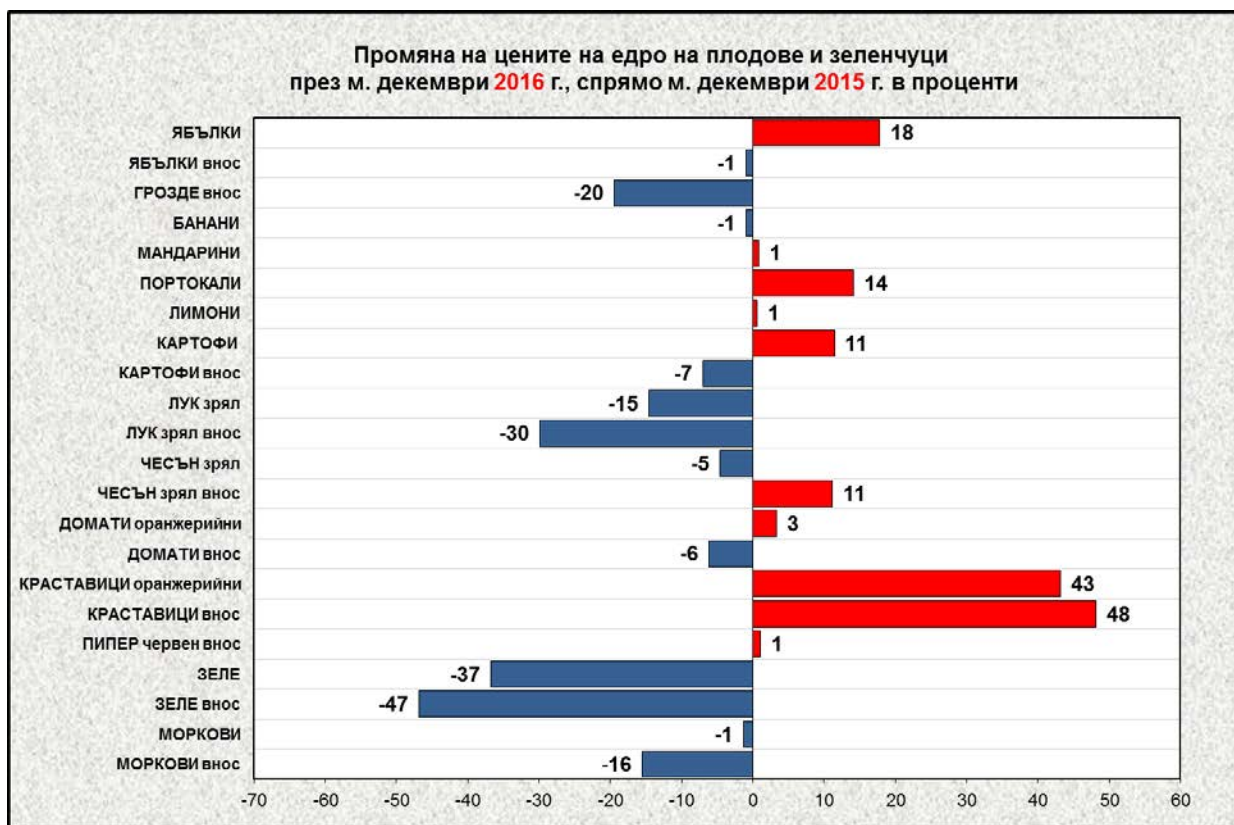

Плодове и зеленчуци

През м. декември 2016 г. в сравнение със същия месец на миналата година при цените на плодовете и зеленчуци се наблюдават разнопосочни тенденции.

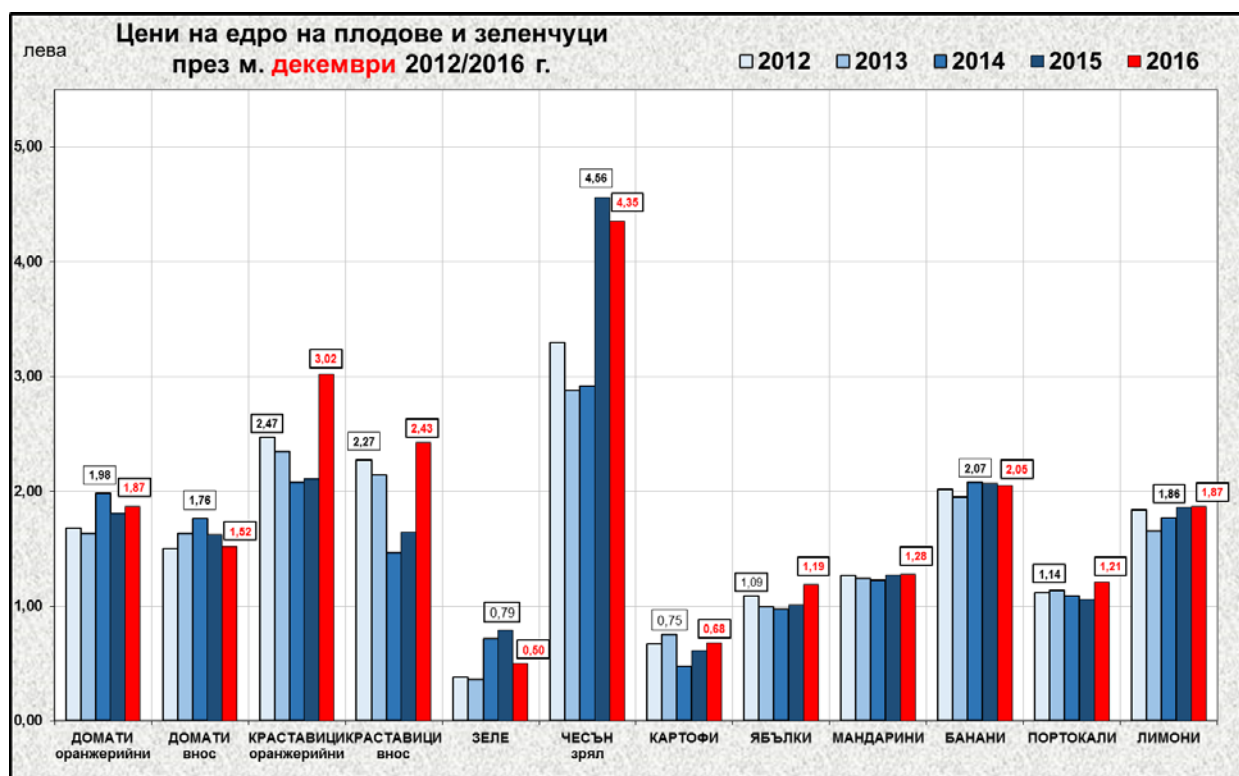
По-значително поскъпване на годишна база от 43-48% има при краставиците. С 11% е покачването на цената на чесъна и българските картофи. При останалите зеленчуци се наблюдават по-ниски цени спрямо миналата година.

Най-голям спад на годишна база е отчетен при зелето и вносия лук 30 - 47%. Поевтиняване в диапазона 5 – 15% има при картофите от внос, българския лук, чесъна домати и морковите от внос. При плодовете през м. декември 2016 г. се наблюдава поскъпване с около 11 – 18% при българските ябълки и портокалите, а поевтиняване на годишна база има при гроздето от внос.

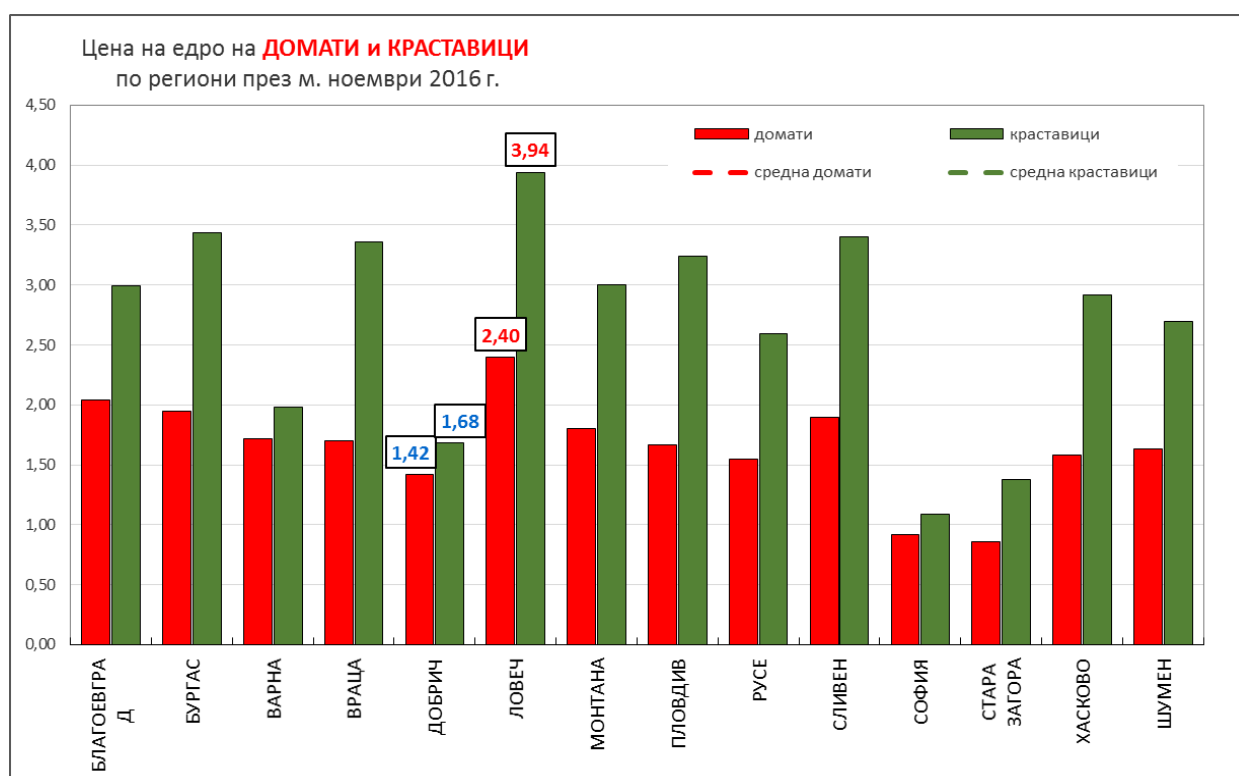

Въпреки неблагоприятните метеорологични условия през пролетта, през късното лято и през есента пазарът на плодове и зеленчуци се стабилизира и цените се върнаха на нормалните си нива. При голяма част от тях наблюдаваме и по-ниски цени в сравнение със същия месец на предходните години. Цените на българските оранжерийни домати през м. декември 2016 г. са на по-ниско ниво спрямо същия месец на 2014, доближават се до нивото от 2015 г. и са по-високи спрямо същия месец на 2012 и 2013 г. Цените на българските краставици през м. декември на настоящата година са най-ниски в сравнение със същия месец на петгодишния период. Цената на картофите през тази година е по-висока в сравнение с предходните две години, по-ниска е от м. декември 2013 г. и се доближава до нивото от същия месец на 2012 г. Цената на едро на ябълките през месец декември 2012-2016 г. остава стабилна, като през последните три - четири години се наблюдава известно развитие на пазара на ябълки. Цените на

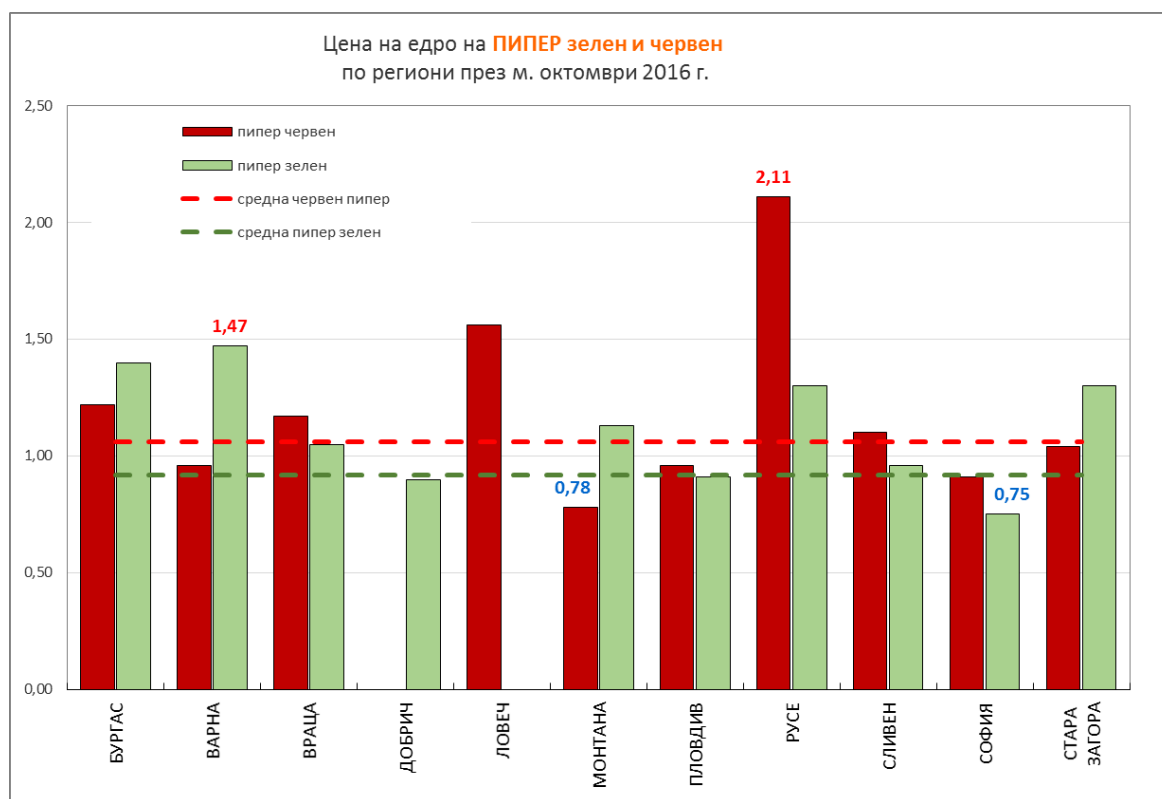
бананите, мандарините и лимоните през тази година се доближават до нивата от предходните години, а цената на портокалите е малко по-висока.

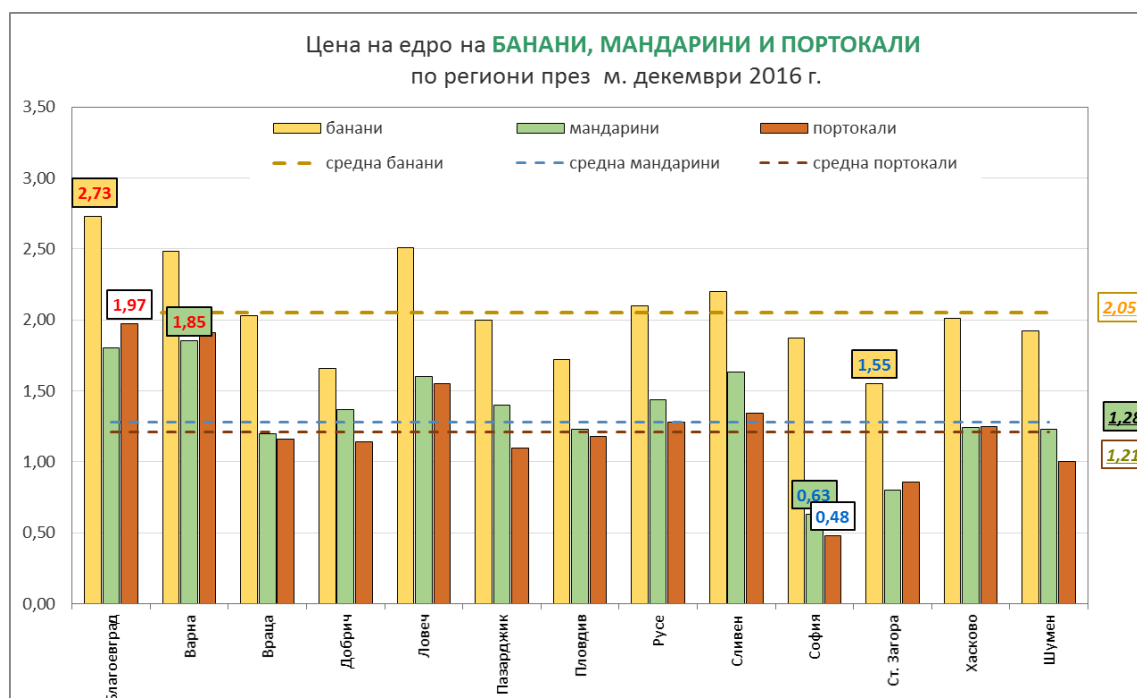
Анализът на цените на едро на зеленчуците по *региони* показва, че отклоненията на цените в различните региони от средната за страната цена са значителни и достигат до 60 - 80%.

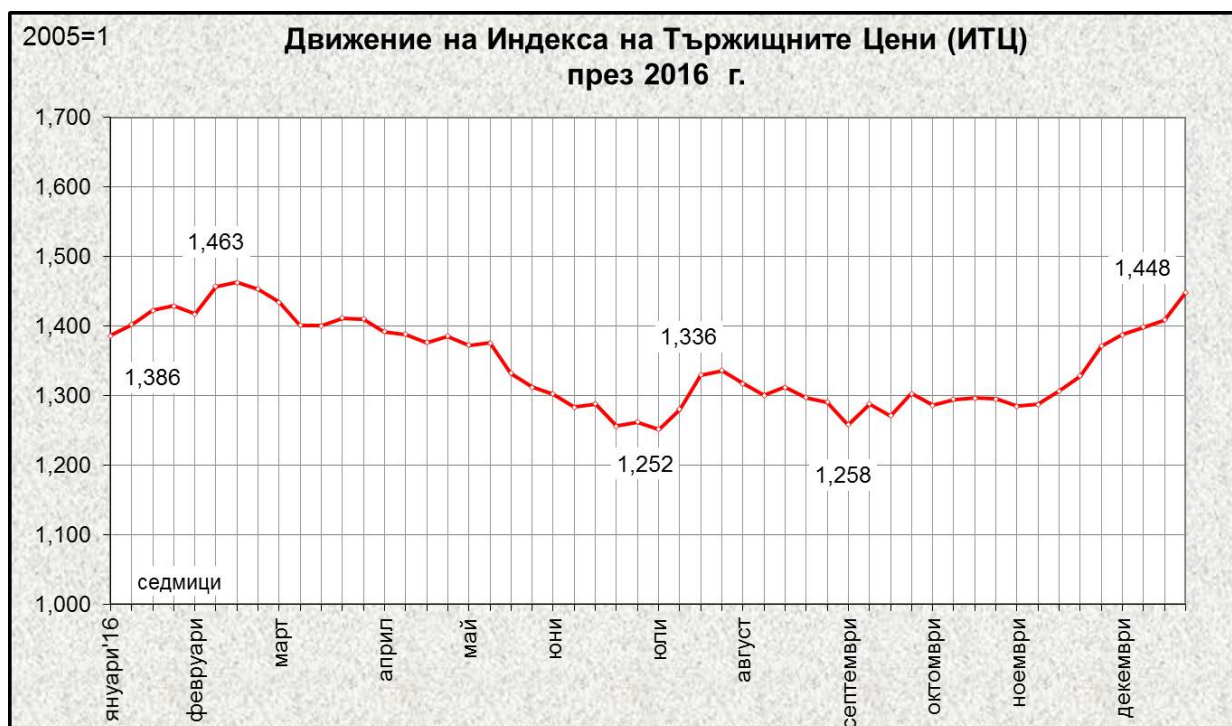
И при цената на пипера се наблюдават значителни отклонения на цените в различните региони от средната за страната цена, които надвишават 100%.

През месеца на най-активно предлагане на банани и цитрусови плодове - м. декември цените им по региони са сравнително близки. При средна цена на бананите 2.05 лв./кг най-високата цена е регистрирана на стоковите тържища в област Благоевград 2.73 лв./кг, а най-ниска в Стара Загора 1.55 лв./кг. Аналогично е съотношението на ценните по региони при портокалите и мандарините.

Движение на Индекса на Тържищните Цени (ИТЦ)

През м. декември Индексът на тържищните цени запазва възходящия тренд, чието начало беше през м. ноември. Стартирайки през първата седмица от ниво 1.387 пункта, в края на декември стойностите стъпват на 1.448 пункта. През последната седмица на годината кривата на индекса имат стръмен характер. В резултата на това движение на индекса през декември повишението на стойностите на месечна база е 4.4%. Спрямо същия период същия период на 2015 г. е отчетено повишение на индекса от 7%. Нивото, на което стъпва индексът през декември 2016г. се доближава до нивото от същия период на 2013г., качва се над нивата от 2014 и 2015г., но остава под стойностите от 2012